

VERSLAG

OVER DE FINANCIËLE TOESTAND EN DE EVOLUTIE VAN HET PERSONEELSBESTAND VAN HET HOGER ONDERWIJS IN 2014

Deel 1: Sector hogescholen
Deel 2: Sector universiteiten
Deel 3: Sector associaties

Vlaamse
overheid

Colofon

Samenstelling:

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
College van regeringscommissarissen

Productcoördinatie en eindredactie:

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
College van regeringscommissarissen

Verantwoordelijke uitgever:

Johan Dhondt, voorzitter college van regeringscommissarissen
Generaal Jacqueslaan 139, 1050 Brussel

Grafische vormgeving:

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
Afdeling Informatie en Communicatie
Redactieteam
Yasmina Yahiaoui

Drukwerk:

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming: Copycenter

Foto (cover):

Thinkstock

Wettelijk depot:

D/2016/3241/159

Copyright:

Niets uit deze publicatie mag worden gekopieerd of op een andere wijze worden verspreid zonder bronvermelding.

Inhoud

Woord vooraf

Deel 1: Sector hogescholen

1 Lijst van de hogescholen	8
2 Basisgegevens i.v.m. de hogescholen.....	9
2.1 Globaal bedrag werkingsuitkeringen hogescholen	9
2.1.1 Globaal bedrag werkingsuitkeringen hogescholen 2014 9	
2.1.2 Effectieve werkingsmiddelen in verhouding tot het aantal studenten onder diplomacontract.....	10
3 Financiële analyse van de jaarrekeningen van de hogescholen	11
3.1 Aggregatie en vergelijkbaarheid	11
3.2.1 Geaggregeerde bedrijfsopbrengsten	12
3.2.2 Geaggregeerde bedrijfskosten ⁶	14
3.2.3 Geaggregeerde bedrijfswinst [70/65]	16
3.2.4 Geaggregeerd financieel resultaat [75 - 65]	17
3.2.5 Geaggregeerd uitzonderlijk resultaat [76 - 66]	17
3.2.6 De geaggregeerde winst van het boekjaar [70/67]	17
3.3 Resultatenrekening: enkele kengetallen per hogeschool	18
3.3.1 Bedrijfsopbrengsten	18
3.3.2 Bedrijfskosten	18
3.3.3 Resultaten per hogeschool	21
3.4 Geaggregeerde investeringen en financiering	22
3.4.1 Geaggregeerde investeringen	22
3.4.2 Financiering van de investeringen	24
3.5 Investeringen en financieringsmiddelen: enkele kengetallen per hogeschool	25
3.6 Geaggregeerde balans.....	25
3.6.1 Activa	28
3.6.2 Passiva	30
3.7 Geaggregeerde cashflow	32
3.7.1 Geaggregeerde cashflow van het boekjaar/netto cashflow 2014	33
3.8 Financiële ratio's	34
3.8.1 Overzicht van de geaggregeerde financiële ratio's	34
3.8.2 Liquiditeit	34
3.8.3 Solvabiliteit	37
3.8.4 Rentabiliteit	38
4 Conclusies	40
5 Analyse van de gegevens betreffende de personeelsformatie en de loonkosten	43
5.1 Inleiding	43
5.2 Geaggregeerde personeelsgegevens: effectieve tewerkstelling 2014.....	44
5.2.1 Geaggregeerde totale personeelstewerkstelling: evolutie 2013-2014 en vergelijking realisatie 2014 met begroting 2014	44
5.2.2 Geaggregeerde totale personeelstewerkstelling van de diverse categorieën op en buiten formatie: grafische weergave evolutie 2013 en 2014	46
5.2.3 Evolutie personeelstewerkstelling per hogeschool 2012-2014	47
5.2.4 Statutair onderwijzend personeel op formatie: gerealiseerde tewerkstelling 2014 en vergelijking met 2013 per groep en per ambt	48
5.2.5 Statutair administratief en technisch personeel op formatie: gerealiseerde tewerkstelling 2014 en vergelijking met 2013 per niveau en per graad	50
5.2.6 Personeel buiten formatie: gerealiseerde tewerkstelling 2014 en vergelijking met 2013	51
5.2.7 Gastprofessoren	54
5.2.8 Geaggregeerde procentuele aandelen per subcategorie binnen het OP en het ATP	54
5.2.9 Voltijdse eenheden OP en ATP per subcategorie per hogeschool in 2014	55
5.3 Relevante cijfergegevens op basis van de evolutie van de personeelstewerkstelling in de periode 2010-2014	57
5.3.1 Verhouding OP/ATP in de periode 2010-2014	57
5.3.2 Evolutie geaggregeerde aantal VTE's tewerkstelling in de periode 2010-2014	58
5.3.3 Evolutie aantal inschrijvingen in de periode 2010-2014	58
5.3.4 Evolutie aantal studenten per VTE tewerkstelling in de periode 2010-2014	60
5.3.6 Evolutie aantal studenten per VTE ATP tewerkstelling 2010-2014	62
5.3.7 Ratio aantal studenten per VTE tewerkstelling per hogeschool in 2014	63

5.4 Geaggregeerde personeelskosten	64
5.4.1 Geaggregeerde personeelskosten volgens betalingsinstantie: evolutie 2013 versus 2014 en vergelijking realisatie 2014 met begroting 2014	64
5.4.2 Geaggregeerde personeelskosten per personeelscategorie: evolutie 2013 versus 2014	66
5.4.3 Begrote en gerealiseerde personeelskosten 2014: de 2,5%-norm	66
5.5 Ratio's in verband met de personeelskosten	67
5.5.1 Geaggregeerde 80-20 zonder defiscaliseringsmiddelen	67
5.5.2 Geaggregeerde 80-20 met defiscaliseringsmiddelen	68
5.5.3 80-20 ratio per hogeschool jaarrekening 2014	69
5.5.4 80-20 ratio per hogeschool evolutie 2010-2014	70
5.5.5 Economische loonnorm per hogeschool jaarrekening 2014	71
5.5.6 Economische loonnorm per hogeschool evolutie 2010 – 2014	72
5.6 Benoemingspercentage assistenten, OP en ATP (bezetting)	73
5.6.1 Benoemingspercentage van het aantal assistenten (bezetting) per hogeschool	73
5.6.2 Procentueel aandeel benoemde OP'ers per hogeschool (bezetting)	74
5.6.3 Procentueel aandeel benoemde ATP'ers per hogeschool (bezetting)	76
5.7 Conclusies analyse personeelsbestand en loonkosten 2014	78

Deel 2: Sector universiteiten

Inleiding	80
1 Lijst van de universiteiten en de bijzondere universitaire instituten	81
1.1 Universiteiten	81
1.2 Bijzondere universitaire instituten	81
2 Financieringsbronnen van de universiteiten	82
2.1 Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	82
2.1.1 Eerste geldstroom	82
2.1.2 Tweede geldstroom	90
2.1.3 Derde geldstroom	94
2.1.4 Vierde geldstroom	96
2.1.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	100
2.2 Giften, schenkingen en legaten	100
3 Evolutie van de geldstromen van 2010 tot 2014	102
3.1 Globale evolutie van de geldstromen van 2010 tot 2014	103
3.1.1 Horizontale analyse	103
3.1.2 Verticale analyse	103
3.2 Evolutie van de onderdelen van de geldstromen van 2010 tot 2014	104
3.2.1 Eerste geldstroom	104
3.2.2 Tweede geldstroom	105
3.2.3 Derde geldstroom	106
3.2.4 Vierde geldstroom	107
4 Financiële analyse van de jaarrekeningen van de universiteiten	110
4.1 Aggregatie en vergelijkbaarheid	110
4.2 Geaggregeerde resultatenrekening (globaal)	110
4.2.1 Geaggregeerde bedrijfsopbrengsten	113
4.2.2 Geaggregeerde bedrijfskosten	116
4.2.3 Geaggregeerd bedrijfsoverschot	119
4.2.4 Geaggregeerd financieel resultaat	119
4.2.5 Geaggregeerd uitzonderlijk resultaat	120
4.2.6 Evolutie en opbouw van het geaggregeerd resultaat van het boekjaar	120
4.3 Geaggregeerde resultatenrekening (per afdeling)	121
4.3.1 Afdeling I. Werking	121
4.3.2 Afdeling II. Investerings	124
4.3.3 Afdeling III. Sociale voorzieningen voor studenten	126
4.3.4 Afdeling IV.1. Bijzondere onderzoeksfondsen	129
4.3.6 Afdeling V. Patrimonium	135
4.3.7 Afdeling VI. Voor orde	137
4.3.8 Afdeling IOB (enkel Universiteit Antwerpen)	140
4.3.9 Afdeling IJS (enkel Universiteit Antwerpen)	142
4.3.10 Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling	144
4.3.11 Afdeling IX. Integratie opleidingen (enkel UGent)	146
4.4 Resultatenrekening: enkele kengetallen per universiteit	148
4.4.1 Bedrijfsopbrengsten	148
4.4.2 Bedrijfskosten	151
4.4.3 Resultaten per universiteit	154

4.5 Geaggregeerde investeringen en financiering	156
4.5.1 Geaggregeerde investeringen	156
4.5.2 Financiering van de investeringen	159
4.6 Investeringen en financieringsmiddelen: enkele kengetallen per universiteit	160
4.6.1 Aandeel van de universiteiten in de geaggregeerde investeringen	160
4.6.2 Aandeel van de universiteiten in de diverse financieringsmiddelen	160
4.7 Geaggregeerde balans	162
4.7.1 Activa	164
4.7.2 Passiva	166
4.8 Geaggregeerde cashflow	168
4.9.1 Overzicht van de geaggregeerde financiële ratio's	169
4.9.2 Liquiditeit	169
4.9.3 Solvabiliteit	172
4.9.4 Rentabiliteit	174
5 Analyse van de evolutie van het personeelsbestand	176
5.1 Inleiding	176
5.2 Geaggregeerde personeelsformatie: effectieve tewerkstelling in 2014 (telling op 1-2-2015)	177
5.2.1 Geaggregeerde personeelstewerkstelling: evolutie tussen 1-2-2011 en 1-2-2015	177
5.2.2 Personeel op werkingsuitkeringen: gerealiseerde tewerkstelling	189
5.2.3 Personeel bezoldigd ten laste van andere financieringsbronnen: gerealiseerde tewerkstelling	201
5.2.4 Voltijdse eenheden personeel per subcategorie per universiteit	206
5.2.5 Enkele gendergegevens per universiteit (op 1-2-2015)	209
5.3 Inschrijvingen en personeelstewerkstelling	211
5.3.1 Evolutie inschrijvingen periode 2010 tot en met 2014	212
5.3.2 Evolutie geaggregeerde personeelstewerkstelling 1-2-2010 tot en met 1-2-2014	213
5.3.3 Evolutie inschrijvingen versus evolutie geaggregeerde tewerkstelling	213
5.3.4 Evolutie aantal inschrijvingen per VTE tewerkstelling	215
5.3.5 Evolutie inschrijvingen per VTE AP tewerkstelling	216
6 Conclusies	218
6.1 Financieel luik	218
6.2 Personeelsbestand	221

Deel 3: Sector associaties

Inleiding	227
1 Lijst van de associaties en hun instellingen	228
2 Financiële analyse van de jaarrekeningen van de associaties	229
2.1 Aggregatie en vergelijkbaarheid	229
2.2 Geaggregeerde jaarrekening	229
2.2.1 Geaggregeerde bedrijfsopbrengsten en bedrijfskosten	230
2.2.2 Geaggregeerd bedrijfsoverschot/bedrijfstekort	231
2.2.3 Geaggregeerd financieel resultaat	231
2.2.4 Geaggregeerd uitzonderlijk resultaat	232
2.2.5 Evolutie en opbouw van het geaggregeerd resultaat van het boekjaar	233
2.3 Jaarrekening: enkele kengetallen per associatie	234
2.4 Geaggregeerde balans	235
2.4.1 Activa	237
2.4.2 Passiva	239
3 Financiering van projecten	241
3.1 Interfacedienst	241
3.2 Industrieel Onderzoeksfonds	242
3.3 Expertisecel Wetenschapscommunicatie	242
3.4 Expertisenetwerk Lerarenopleiding	243
3.5 Academisering	243
3.6 Sport	244
3.7 Supercomputer	245
3.8 Andere	245
3.8.1 Ecocampus	245
3.8.2 Brutus	246
3.8.3 Taal tot de derde macht	246
3.8.5 Droge Voeding Kassa 4	246
3.8.6 Makerspace	246
3.8.7 Kick Off the Campus	246
4 Conclusies	247

Woord vooraf

Dit is de zesde editie van het jaarverslag over de financiële toestand en de evolutie van het personeelsbestand van de instellingen voor hoger onderwijs in Vlaanderen. Aldus wordt opnieuw volledig uitvoering gegeven aan artikel IV.122 (4de lid, 3°) van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013 waarin wordt bepaald “dat het college van regeringscommissarissen moet rapporteren over de financiële toestand van de universiteiten, hogescholen en associaties en over de evolutie van het personeelsbestand van universiteiten en hogescholen”.

Dit jaarverslag behandelt het boekjaar 2014 en rapporteert over de financiële analyse van de jaarrekeningen en de evolutie van het personeelsbestand van de hogeronderwijsinstellingen en associaties. Het verslag bestaat uit 3 delen, maar wordt als één geïntegreerd boekdeel gepresenteerd.

In **deel 1 van het jaarverslag** wordt de **sector hogescholen** onder de loep genomen. Het financiële luik van het jaarverslag 2014 bouwt verder op de lijn die in het jaarverslag 2013 werd uitgezet en vormt aldus een nieuwe horizontale analyse en verticale analyse. Er wordt een vergelijking van de reëel geboekte bedragen uit de deelrubrieken van de resultatenrekening gemaakt en een vergelijking met de begroting 2014.

Dit verslag bevat ook een hoofdstuk inzake de analyse van de gegevens betreffende de personeelsformaties en de loonkosten.

Deel 2 van het jaarverslag heeft betrekking op de sector universiteiten en bevat een overzicht van de financieringsbronnen van de universiteiten en een financiële analyse van hun jaarrekening. Ook de evolutie van de geldstromen van 2010 tot 2014 is opgenomen en de vergelijking met de begroting voor het jaar 2014 wordt eveneens gemaakt. Daarnaast bevat dit deel opnieuw een hoofdstuk over de evolutie van het personeelsbestand sinds 1 februari 2011.

Deel 3 van het jaarverslag behandelt ten slotte de financiële toestand van de **associaties**.

Ik wens uitdrukkelijk iedereen te bedanken die een substantiële bijdrage heeft geleverd bij de totstandkoming van dit globaal verslag en ik hoop dat het nuttig is voor zowel de beleidsmakers als de instellingen zelf.

Johan Dhondt

Voorzitter college van regeringscommissarissen
bij het hoger onderwijs

Brussel, juni 2016

Deel 1: Sector hogeschole

1 Lijst van de hogescholen

Deze sectoranalyse heeft betrekking op 17 hogescholen. De lijst van hogescholen is gewijzigd ten opzichte van het jaar 2013 door fusies tussen hogescholen.

In uitvoering van art. IV.108 §4 van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013 worden de 17 hogescholen als volgt verdeeld over de 3 ambtsgebieden.

Ambtsgebied A: Wim Leybaert – regeringscommissaris		
Hogeschool	Afkorting	Zetel
Arteveldehogeschool	ARTEVELDE	9000 Gent
Hogeschool West-Vlaanderen	Howest	8500 Kortrijk
Katholieke Hogeschool Vives Zuid	VIVES Zuid	8500 Kortrijk
Katholieke Hogeschool Vives Noord	VIVES Noord	8000 Brugge
Hogeschool Gent	HoGent	9000 Gent
Luca School of Arts	LUCA	1030 Brussel
Ambtsgebied B: Anita Ruttens – regeringscommissaris		
Hogeschool	Afkorting	Zetel
UC Leuven ¹	UCL	3001 Leuven
UC Leuven Comenius Lerarenopleidingen ²	UCLc	3000 Leuven
UC Limburg	UCLi	3590 Diepenbeek
Hogeschool PXL	PXL	3500 Hasselt
Odisee	ODISEE	1000 Brussel
Erasmushogeschool Brussel	ERASMUS	1070 Brussel
Ambtsgebied C: Nadine Van Haecke – regeringscommissaris		
Hogeschool	Afkorting	Zetel
Karel de Grote Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen	KdG	2018 Antwerpen
Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen	AP	2000 Antwerpen
Thomas More Mechelen-Antwerpen	TMMA	2800 Mechelen
Thomas More Kempen	TMK	2440 Geel
Hogere Zeevaartschool	HZS	2030 Antwerpen

¹ Er gebeurde een inbreng om niet van een algemeenheid door de vzw UC Leuven UNESCO Lerarenopleidingen op 1 januari 2016 in de vzw UC Leuven. De beslissingen werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad d.d. 13/10/2015 en 12/01/2016.

² BVR van 16 januari 2015 tot officiële naamswijziging van de Groep T Internationale Hogeschool Leuven. Met ingang van 24 oktober 2014 wordt de naam gewijzigd in UC Leuven Comenius Lerarenopleidingen. De naam van de vzw is evenwel UC Leuven Unesco Lerarenopleidingen. De maatschappelijke zetel werd pas met ingang van 01-01-2015 overgebracht naar 3001 Leuven.

2 Basisgegevens i.v.m. de hogescholen

In uitvoering van art. IV.122 van de Codex Hoger Onderwijs brengt het college van regeringscommissarissen bij de hogescholen en de universiteiten jaarlijks verslag uit aan de Vlaamse Regering over de financiële toestand van de universiteiten, hogescholen en associaties en over de evolutie van het personeelsbestand van universiteiten en hogescholen.

2.1 Globaal bedrag werkingsuitkeringen hogescholen

2.1.1 Globaal bedrag werkingsuitkeringen hogescholen 2014

In 2014 bedraagt het globaal bedrag aan werkingsuitkeringen voor de hogescholen 637.699.518 EUR ten opzichte van 760.286.915 EUR in 2013. Dit is een daling met 16,12% of in absolute cijfers een daling van 122.587.396 EUR.

De belangrijkste verklaring van de daling van het globaal bedrag aan werkingsuitkeringen 2014 ten opzichte van het jaar 2013 is de integratie van de academische opleidingen in de universiteiten per 1 oktober 2013. Het decreet van 13 juli 2012 betreffende de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten bepaalt dat met uitzondering van de academische kunstopleidingen en de Hogere Zeevaartschool de academische opleidingen van de hogescholen in de universiteiten integreren vanaf het academiejaar 2013-2014. De impact van deze operatie is het duidelijkst zichtbaar in het bedrag van de effectieve werkingsmiddelen (-84.379.440 EUR) en in het bedrag van de academiseringsmiddelen (-29.254.349 EUR). In werkelijkheid is de impact nog groter want aan het bedrag van de effectieve werkingsmiddelen zijn in 2014 ook bedragen toegevoegd, namelijk voor de uitvoering van het raamakkoord en CAO IV voor vakantiegeld (+4.680.579 EUR) en voor de generieke verhoging eindejaarstoelage (+2.088.422 EUR)³. Ook het bedrag voor 'bijkomend vakantiegeld'⁴ is toegevoegd aan de variabele onderwijsdelen en dus inbegrepen in het bedrag van de effectieve werkingsmiddelen. Daardoor valt het weg onder de rubriek 'aanvullende uitkeringen'.

De componenten Brusselmiddelen en PWO-middelen kennen een stijging als gevolg van de uitrol van het decretale groeipad.

De opbouw en de verdeling van dit globaal bedrag aan werkingsuitkeringen voor de jaren 2012, 2013 en 2014 wordt op de volgende pagina schematisch weergegeven.

³ In 2013 werd door de overheid een besparing gerealiseerd door een verlaging te voorzien van de provisie van het vakantiegeld dat in 2014 moest uitbetaald worden. Voor 2013 was dit dus een besparing die niet 'gevoeld' werd door het personeel. In 2014 werd dan een lager vakantiegeld uitbetaald. CAO IV voorzagt echter dat het verlaagde vakantiegeld zou gecompenseerd worden door een verhoging van de eindejaarstoelage. Hiervoor werd een bedrag van 4.680.579 EUR aan de werkingsuitkeringen van de hogescholen toegevoegd. Daarnaast voorzagt CAO IV ook een generieke verhoging van de eindejaarstoelage. Daarvoor werd 2.088.422 EUR aan de werkingsuitkeringen toegevoegd.

⁴ Dit bedrag betreft de structurele verhoging van het vakantiegeld ingevolge cao II.

Globaal bedrag werkingsuitkeringen hogescholen

Globale bedrag werkingsuitkeringen hogescholen in EUR				
Globaal bedrag werkingsuitkeringen hogescholen	Decretale basis Codex HO	2012	2013	2014
Effectieve werkingsmiddelen	CHO art. III.23 - III.27	650.246.340,63	665.932.783,58	581.553.343,70
Aanvullende uitkeringen				
Meester-, vak- en dienstpersoneel	CHO art. III.34, § 1, 1°	4.738.266,47	3.625.373,82	3.337.668,15
Wachtgeldens personeelsleden centraal fonds	CHO art. III.34, § 1, 2°			
Kinderbijslagen	CHO art. III.34, § 1, 3°	15.109.209,65	15.550.480,16	14.684.739,82
Bevallingsverlof	CHO art. III.34, § 1, 4°	1.009.419,97	797.641,43	812.676,54
Bijkomend vakantiegeld	CHO art. III.34, § 3	13.064.621,93	13.179.590,60	
Recuperatiefonds	CHO art. III.36	239.674,92	89.590,10	144.917,96
Academisering AHOVOKS	CHO art. III.37	32.731.570,26	39.821.000,00	10.566.651,40
Brusselmiddelen	CHO art. III.41	1.111.236,95	2.164.700,04	4.213.406,36
Readaptatiewetenschappen KHLeuven	CHO art. III.42, § 2	258.739,00		
Extra werkingsmiddelen Hogeschool Gent	CHO art. III.40	15.019,63	15.151,81	15.238,17
Aanmoedigingsfonds	CHO art. III.59 - III.60	4.083.049,15	4.119.398,45	4.039.191,79
Andere				
Specifieke lerarenopleiding	CHO art. III.33	1.675.357,94	1.690.101,10	1.522.135,17
Geïntegreerde lerarenopleiding	CHO art. II.110	1.400.000,00	1.400.000,00	
Anciënniteitstoelage	Punt 7.3 - CAO III HO	200.000,00	200.000,00	200.000,00
Bediendenstatuut CAO II en CAO III			57.042,83	97.838,23
PWO	CHO art. III.44 - III.45	11.038.999,99	11.637.000,00	16.329.461,71
Overflow		78.509.870,54		
HBO 5	CHO art. III.55			182.249,90
Schoolpremie (enkel bedrag HZS)		7.000,00	7.061,60	
Globaal bedrag werkingsuitkeringen hogescholen		815.438.377,04	760.286.915,52	637.699.518,90
Globaal bedrag werkingsuitkeringen - jaarlijks groeipercentage			-6,76%	-16,12%
Globaal bedrag werkingsuitkeringen - index 2012 = 100		815.438.377,04	-6,76%	-21,80%
Effectieve werkingsmiddelen - index 2012 = 100		650.246.340,63	2,41%	-10,56%

2.1.2 Effectieve werkingsmiddelen in verhouding tot het aantal studenten onder diplomacontract

Effectieve werkingsmiddelen / Aantal studenten onder diplomacontract in EUR						JR14-JR10 evolutie
Effectieve werkingsmiddelen / Aantal studenten onder diplomacontract	Boekjaar 2010	Boekjaar 2011	Boekjaar 2012	Boekjaar 2013	Boekjaar 2014	
Effectieve werkingsmiddelen	618.187.534	628.497.805	650.246.341	665.932.784	581.553.344	- 5,93%
Jaarlijkse absolute wijziging		+ 10.310.271	+ 21.748.536	+ 15.686.443	- 84.379.440	
Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 1,67%	+ 3,46%	+ 2,41%	- 12,67%	
Aantal studenten onder diplomacontract	122.003,00	129.731,00	134.556,00	137.733,00	118.771,00	- 2,65%
Jaarlijkse absolute wijziging		+ 7.728	+ 4.825	+ 3.177	- 18.962	
Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 6,33%	+ 3,72%	+ 2,36%	- 13,77%	
Effectieve werkingsmiddelen / Aantal studenten onder diplomacontract	5.006,99	4.844,62	4.832,53	4.834,95	4.896,43	- 3,37%
Jaarlijkse absolute wijziging		- 222,36	- 12,09	+ 2,42	+ 61,47	
Jaarlijkse relatieve wijziging		- 4,39%	- 0,25%	+ 0,05%	+ 1,27%	

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de betoelaging per student onder diplomacontract ten opzichte van 2013 met 1,27% is gestegen. Over een periode van 5 jaar is er een licht dalende trend. In 2010 bedroegen de effectieve werkingsmiddelen nog 5.066,99 EUR terwijl in 2014 4.896,43 EUR voorzien werd per student onder diplomacontract.

3 Financiële analyse van de jaarrekeningen van de hogescholen

3.1 Aggregatie en vergelijkbaarheid

De financiële analyse werd uitgevoerd op de geaggregeerde⁵ gegevens van 17 hogescholen. Op basis van deze financiële analyse worden per hogeschool enkele financiële kengetallen weergegeven. Dit moet de hogescholen toelaten hun financiële gegevens te positioneren binnen de sector.

3.2 Geaggregeerde resultatenrekening

Resultatenrekening

Globale bedrijfseconomische resultatenrekening in EUR					
Resultatenrekening (eenheden in euro)	Codes	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR- Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	925.122.686	965.748.281	845.418.690	834.329.364
A. Omzet	70	822.746.433	875.862.632	776.436.974	770.127.867
B. Wijziging in de voorraad goederen in bewerking en gereed product en in de bestellingen in uitvoering (toename +, afname -)	71	1.919.845	(295.646)	(2.096.387)	300.379
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	66.084.623	63.320.816	46.694.546	41.537.752
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	34.371.786	26.860.479	24.383.557	22.363.366
II. Bedrijfskosten	(-) 60/64	(915.404.355)	(951.197.315)	(825.091.457)	(840.938.879)
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	12.526.196	15.855.330	15.545.630	15.135.279
1. Inkopen	600/8	12.662.486	15.683.402	15.460.850	14.335.279
2. Wijzigingen in de voorraad (toename -, afname +)	609	(136.290)	171.929	84.780	800.000
B. Diensten en diverse goederen	61	152.125.295	169.368.369	148.038.956	153.712.262
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	690.167.380	702.698.600	598.288.341	605.242.676
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	58.000.264	60.718.394	61.076.897	65.286.877
E. Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	631/4	826.929	589.854	251.697	266.564
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	635/8	71.289	(51.718)	35.833	(168.260)
G. Andere bedrijfskosten	640/8	1.687.003	2.018.486	1.854.104	1.258.480
H. Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten	(-) 649	0	0	0	205.000
III. Bedrijfswinst	(+) 70/64	9.718.331	14.550.966	20.327.232	0
Bedrijfsverlies	(-) 64/70	0	0	0	(6.609.514)
IV. Financiële opbrengsten	75	8.346.661	11.273.627	10.114.703	7.583.184
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	15.418	609	274.435	155.000
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	4.523.651	7.259.861	3.810.292	2.895.182
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	3.807.592	4.013.158	6.029.976	4.533.002
V. Financiële kosten	(-) 65	(9.125.784)	(10.435.492)	(10.773.558)	(10.952.167)
A. Kosten van schulden	650	8.817.900	9.892.200	10.397.544	10.669.885
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder 2.E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651	1.115	(40.408)	53.035	2.000
C. Andere financiële kosten	652/9	621.265	306.769	322.980	280.282

⁵ Conform met de huidige regelgeving verstrekken de hogescholen geen informatie over de transacties die ze uitvoeren met andere hogescholen. Daardoor is het onmogelijk om de geaggregeerde financiële informatie te corrigeren voor de vorderingen en schulden of de opbrengsten en kosten die verband houden met verrichtingen tussen de hogescholen onderling. Deze onderlinge transacties blijven evenwel beperkt in omvang. Daardoor geeft de geaggregeerde informatie toch een getrouw beeld van het vermogen en de financiële positie van de hogeschoolsector.

VI. Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	8.020.003	8.939.208	19.668.378	0
Verlies uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	(9.978.497)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten		76	18.479.585	5.815.187	8.462.510	12.538.460
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	26.500	135.527	181	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	1.763.465	202.008	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	7.332.616	21.156	23.935	8.803.724
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	9.357.004	5.456.497	8.438.395	3.734.736
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	(2.208.289)	(1.866.285)	(3.703.765)	(196.276)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	635.504	60.285	204.092	196.276
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	1.979	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	75.000	75.000	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	415.961	1.230.565	1.011	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	1.079.845	500.435	3.498.662	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten		669	0	0	0	0
IX. Winst van het boekjaar	(+)	70/66	24.291.299	12.888.110	24.427.123	2.363.687
Verlies van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	0

3.2.1 Geaggregeerde bedrijfsopbrengsten

3.2.1.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

De horizontale analyse heeft tot doel na te gaan hoe de financiële gegevens evolueerden in de periode 2013 en 2014. De 17 hogescholen realiseerden in het boekjaar 2014 een geaggregeerde bedrijfsopbrengst van 845.418.690 EUR. De vergelijking van de belangrijkste rubrieken van de bedrijfsopbrengsten wordt in volgende tabel weergegeven.

Evolutie bedrijfsopbrengsten: - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	965.748.281	845.418.690	- 120.329.592	- 12,46%
A. Omzet	70	875.862.632	776.436.974	- 99.425.658	- 11,35%
B. Wijziging in de voorraad goederen	71	(295.646)	(2.096.387)	- 1.800.741	- 609,09%
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	63.320.816	46.694.546	- 16.626.270	- 26,26%
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	26.860.479	24.383.557	- 2.476.923	- 9,22%

Tijdens het boekjaar 2014 daalden de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten met 12,46%. De verklaring hiervoor is hoofdzakelijk te vinden in de integratie van de academische opleidingen in de universiteiten per 1 oktober 2013.

3.2.1.2 Horizontale analyse: begroting 2014 – jaarrekening 2014

Bij het opstellen van de begroting maken de hogescholen meestal een voorzichtige raming van de bedrijfsopbrengsten. We stellen in 2014 vast dat de bedrijfsopbrengsten in realiteit dicht aanleunen bij de begrote bedragen voor dat jaar. De geaggregeerde bedrijfsopbrengsten liggen slechts 1,33% boven de gebudgetteerde bedrijfsopbrengsten. De hogescholen hebben de bedrijfsopbrengsten keurig begroot voor het jaar 2014.

Onderstaande tabel geeft overzichtelijk de begrote en de reële bedrijfsopbrengsten weer voor 2014.

Evolutie bedrijfsopbrengsten: - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking	JR14-BG14 relatieve afwijking
		(eenheden euro)			
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	845.418.690	834.329.364	+ 11.089.325	+ 1,33%
A. Omzet	70	776.436.974	770.127.867	+ 6.309.106	+ 0,82%
B. Wijziging in de voorraad goederen	71	(2.096.387)	300.379	- 2.396.766	- 797,91%
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	46.694.546	41.537.752	+ 5.156.794	+ 12,41%
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	24.383.557	22.363.366	+ 2.020.191	+ 9,03%

De grootse relatieve afwijking stellen we naar jaarlijkse traditie vast bij de rekening wijziging in voorraad goederen. De hogescholen die hun projecten in uitvoering verwerken via activering onder de voorraadpost projecten in uitvoering (code 30 – activa balans) hebben de waarde van de voorraadwijziging m.b.t. deze projecten geraamd. De afwijking tussen de begrote cijfers en de effectief geboekte bedragen is te verklaren door het feit dat de voortgang van een project bij de begrotingsopstelling moeilijk in te schatten is.

3.2.1.3 Verticale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

De hogescholen realiseren de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten met de opbrengsten van de hierboven reeds vermelde rubrieken. De rubriek omzet waarin de werkingsuitkeringen van de overheid vervat zitten, blijft de belangrijkste opbrengstenbron. De rubriek omzet bedraagt 91,84% van de totale bedrijfsopbrengsten.

De samenstelling van de bedrijfsopbrengsten in de jaarrekening 2014 benadert de structuur van de bedrijfsopbrengsten in de jaarrekening 2013.

Bedrijfsopbrengsten % aandeel in de bedrijfsopbrengsten	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	100%	100,00%
A. Omzet	70	90,69%	91,84%
B. Wijziging in de voorraad goederen	71	- 0,03%	- 0,25%
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	6,56%	5,52%
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	2,78%	2,88%

3.2.1.4 Verticale analyse: begroting 2014 – jaarrekening 2014

De samenstelling van de bedrijfsopbrengsten in de jaarrekening 2014 ligt in lijn met de begrote structuur van de bedrijfsopbrengsten. De bedrijfsopbrengsten werden opnieuw vrij correct begroot. We stellen geen belangrijke verschuivingen vast.

Bedrijfsopbrengsten % aandeel in de bedrijfsopbrengsten	Codes	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	100,00%	100,00%
A. Omzet	70	91,84%	92,31%
B. Wijziging in de voorraad goederen	71	- 0,25%	0,04%
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	5,52%	4,98%
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	2,88%	2,68%

3.2.2 Geaggregeerde bedrijfskosten⁶

3.2.2.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

Tijdens het boekjaar 2014 besteedden de 17 hogescholen 825.091.457 EUR aan bedrijfskosten. Voor de belangrijkste kostenrubrieken wordt in onderstaande tabel een vergelijking gemaakt tussen de werkelijke kosten opgenomen in de geaggregeerde resultatenrekeningen 2013 en 2014.

Evolutie bedrijfskosten: - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
II. Bedrijfskosten	60/64	951.197.315	825.091.457	- 126.105.858	- 13,26%
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	15.855.330	15.545.630	- 309.700	- 1,95%
B. Diensten en diverse goederen	61	169.368.369	148.038.956	- 21.329.413	- 12,59%
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	702.698.600	598.288.341	- 104.410.259	- 14,86%
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	60.718.394	61.076.897	+ 358.503	+ 0,59%
E. Waardeverminderingen op voorraden	631/4	589.854	251.697	- 338.157	- 57,33%
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	635/8	(51.718)	35.833	+ 87.551	+ 169,29%
G. Andere bedrijfskosten	640/8	2.018.486	1.854.104	- 164.383	- 8,14%
H. Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten (-)	649	2.018.486	0	+ 0	

Tijdens het boekjaar 2014 daalden de bedrijfskosten met 13,26%. De daling in absolute cijfers van de bedrijfskosten situeert zich vooral bij de kostenrubrieken 'diensten en diverse goederen' en 'de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen'. Deze laatste post kende een daling door de integratie en was vrij bepalend voor de daling van de totale bedrijfskosten. Meer details over de loonkosten zijn terug te vinden in het personeelsverslag.

⁶ Een aantal oorspronkelijke inrichtende machten (rechtsvoorgangers) bleven eigenaar van de gebouwen en stelden bijvoorbeeld d.m.v. een gebruiksovereenkomst om niet deze gebouwen ter beschikking van de nieuwe hogeschool. Dit leidt tot een onderschatting van de afschrijvingskosten en/of de huurkosten opgenomen in de resultatenrekeningen.

3.2.2.2 Horizontale analyse: begroting 2014 – jaarrekening 2014

De reële bedrijfskosten liggen onder het begrote niveau in 2014. Het werkelijke kostenbedrag is 1,88% lager dan het geraamde bedrag. In absolute bedragen stemt dit overeen met een minkost van 15.847.421 EUR.

Evolutie bedrijfskosten: - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking	JR14-BG14 relatieve afwijking
		(eenheden euro)			
II. Bedrijfskosten	60/64	825.091.457	840.938.879	- 15.847.421	- 1,88%
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	15.545.630	15.135.279	+ 410.351	+ 2,71%
B. Diensten en diverse goederen	61	148.038.956	153.712.262	- 5.673.306	- 3,69%
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	598.288.341	605.242.676	- 6.954.335	- 1,15%
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	61.076.897	65.286.877	- 4.209.980	- 6,45%
E. Waardeverminderingen op voorraden	631/4	251.697	266.564	- 14.867	- 5,58%
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	635/8	35.833	(168.260)	+ 204.093	+ 121,30%
G. Andere bedrijfskosten	640/8	1.854.104	1.258.480	+ 595.623	+ 47,33%
H. Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten (-)	649	0	205.000	- 205.000	- 100,00%

Budgetoverschrijdingen hebben zich gemanifesteerd bij de aankopen handelsgoederen, de voorzieningen voor risico's en kosten en de andere bedrijfskosten. De overschrijdingen op deze rekeningen keren jaarlijks terug.

Voorzieningen voor risico's en kosten zijn vrij moeilijk te begroten. Budgetoverschrijdingen zijn hier dan ook vrij logisch. Vertragingen in de uitvoering van de begrote onderhouds- en herstellingswerken kunnen aanleiding geven tot belangrijke afwijkingen in de aanwending van voorheen gevormde voorzieningen t.a.v. wat begroot was. De rubriek andere bedrijfskosten is moeilijk te begroten en ook hier kan een budgetoverschrijding plaats vinden.

3.2.2.3 Verticale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

De structuur van de geaggregeerde bedrijfskosten wordt hieronder weergegeven. Voor elke component van de bedrijfskosten wordt het procentueel aandeel in de totale bedrijfskosten aangeduid. Drie kostencomponenten, nl. de kosten voor diensten en diverse goederen, de bezoldigingskosten en de afschrijvingskosten nemen samen 97,85% van de totale bedrijfskosten voor hun rekening in het jaar 2014.

De samenstelling van de bedrijfskosten in de jaarrekening 2014 benadert de structuur van de bedrijfskosten in de jaarrekening 2013. De verschuivingen binnen de bedrijfskostenstructuur zijn eerder minimaal.

Bedrijfskosten % aandeel in de bedrijfskosten	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
II. Bedrijfskosten	60/64	100,00%	100,00%
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	1,67%	1,88%
B. Diensten en diverse goederen	61	17,81%	17,94%
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	73,88%	72,51%
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	6,38%	7,40%
E. Waardeverminderingen op voorraden	631/4	0,06%	0,03%
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	635/8	- 0,01%	0,00%
G. Andere bedrijfskosten	640/8	0,21%	0,22%
H. Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten	(-)	649	0,00%

3.2.2.4 Verticale analyse: begroting 2014 – jaarrekening 2014

De begrote structuur van de bedrijfskosten van het jaar 2014 sluit behoorlijk aan bij de werkelijke kostenstructuur. De uitvoering van de begroting heeft geen fundamentele verschuivingen in de structuur van de bedrijfskosten veroorzaakt.

Bedrijfskosten % aandeel in de bedrijfskosten	Codes	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
II. Bedrijfskosten	60/64	100,00%	100,00%
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	1,88%	1,80%
B. Diensten en diverse goederen	61	17,94%	18,28%
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	72,51%	71,97%
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	7,40%	7,76%
E. Waardeverminderingen op voorraden	631/4	0,03%	0,03%
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	635/8	0,00%	- 0,02%
G. Andere bedrijfskosten	640/8	0,22%	0,15%
H. Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten (-)	649	0,00%	0,02%

3.2.3 Geaggregeerde bedrijfswinst [70/65]

De geaggregeerde bedrijfswinst is het resultaat dat de hogescholen behalen uit hun courante activiteiten. In het boekjaar 2014 realiseerde de sector een bedrijfswinst van 20.327.232 EUR ten opzichte van 14.550.966 EUR vorig jaar.

De bedrijfswinst 2014 is hoger dan vorig jaar en is toegenomen met 5.776.266 EUR. De positieve evolutie van het geaggregeerd bedrijfsresultaat in 2014 is in hoofdzaak toe te schrijven aan een iets grotere daling van de bedrijfskosten (-13,26%) ten opzichte van de daling van de bedrijfsopbrengsten (-12,46%). Sedert 2010 stellen we een jaarlijkse stelselmatige stijging vast van het bedrijfsresultaat. Deze trend wordt ook in 2014 voortgezet. In 2010 bedroeg de bedrijfswinst 1.396.465 EUR terwijl ze in 2014 landde op een bedrag van 20.327.232 EUR. De hogescholensector besteedde in 2014 dus opnieuw wat minder verkregen middelen voor haar werking. Onderaan de pagina vindt u een overzicht van de bedrijfswinsten sedert het jaar 2005 tot en met het jaar 2014.

De bedrijfswinst 2014 is gunstiger dan het in de begroting 2014 voorziene bedrijfsresultaat. Er werd immers door de hogescholen een bedrijfsverlies begroot voor 2014 van -6.609.514 EUR. Er is dus een significante afwijking van 26.936.746 EUR tussen de in 2014 effectief gerealiseerde bedrijfswinst en het voor 2014 begrote bedrijfsverlies. Dit beantwoordt aan een jaarlijks terugkerende trend.

Bij het opstellen van de begroting nemen de hogescholen enige voorzichtigheid in acht. Dit vertaalt zich doorgaans in lagere bedrijfskosten en hogere bedrijfsopbrengsten dan begroot. Wanneer door het effect van een dergelijke politiek het spanningsveld tussen de begrote cijfers en de gerealiseerde cijfers te groot wordt, kan dit de waarde van de begroting als beleidsinstrument in het gedrang brengen.

Evolutie bedrijfswinst/bedrijfsverlies: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking
		(eenheden euro)			(eenheden euro)	
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	965.748.281	845.418.690	- 120.329.592	834.329.364	+ 11.089.325
II. Bedrijfskosten	60/64	951.197.315	825.091.457	- 126.105.858	840.938.879	- 15.847.421
III. Bedrijfswinst / Bedrijfsverlies (+)/(-)	70/64	14.550.966	20.327.232	+ 5.776.266	(6.609.514)	+ 26.936.746

Bedrijfswinst/bedrijfsverlies (eenheden in euro)	Codes	JR - BJ 2005	JR - BJ 2006	JR - BJ 2007	JR - BJ 2008	JR - BJ 2009	JR - BJ 2010	JR - BJ 2011	JR - BJ 2012	JR - BJ 2013	JR - BJ 2014
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	670.164.603	706.260.336	746.745.232	811.424.562	847.573.444	869.160.477	886.083.420	925.122.686	965.748.281	845.418.690
II. Bedrijfskosten	60/64	659.777.057	692.515.839	723.278.475	779.934.770	834.860.520	867.764.012	876.942.452	915.404.355	951.197.315	825.091.457
III. Bedrijfswinst / Bedrijfsverlies (+)/(-)	70/64	10.387.546	13.744.497	23.466.757	31.489.792	12.712.924	1.396.465	9.140.968	9.718.331	14.550.966	20.327.232

3.2.4 Geaggregeerd financieel resultaat |75 - 65|

Het financieel resultaat is negatief in 2014, de financiële kosten (rentelasten) zijn hoger dan de financiële opbrengsten van de sector.

Evolutie financiële opbrengsten/kosten: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking	
		(eenheden euro)			(eenheden euro)		
IV. Financiële opbrengsten	75	11.273.627	10.114.703	- 1.158.924	7.583.184	+ 2.531.519	
V. Financiële kosten	65	10.435.492	10.773.558	+ 338.065	10.952.167	- 178.609	
Financieel resultaat	(+)/(-)	75/65	838.135	(658.854)	- 1.496.989	(3.368.983)	+ 2.710.128

3.2.5 Geaggregeerd uitzonderlijk resultaat |76 - 66|

De geaggregeerde uitzonderlijke opbrengsten en de geaggregeerde uitzonderlijke kosten vormen samen het geaggregeerd uitzonderlijk resultaat.

Evolutie uitzonderlijke opbrengsten/kosten: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking	
		(eenheden euro)			(eenheden euro)		
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	15.009.150	8.462.510	- 6.546.640	12.538.460	- 4.075.949	
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	11.980.650	3.703.765	- 8.276.884	0	+ 3.703.765	
Uitzonderlijk resultaat	(+)/(-)	76/66	3.028.501	4.758.745	+ 1.730.244	12.538.460	- 7.779.715

3.2.6 De geaggregeerde winst van het boekjaar |70/67|

De geaggregeerde winst van het boekjaar is het resultaat dat de hogescholen behalen uit al hun activiteiten. In het boekjaar 2014 realiseerde de sector een winst van het boekjaar van 24.427.123 EUR. Het positief bedrijfsresultaat is de basis van deze winst van het boekjaar. Het positieve uitzonderlijke resultaat van 4.758.745 EUR heeft ook bijgedragen tot de winst van het boekjaar.

De winst van het boekjaar 2014 is gunstiger dan de in de begroting 2014 voorziene winst van het boekjaar. Er werd door de hogescholen voor 2014 een winst van het boekjaar begroot van 2.363.678 EUR. Er is dus een significante afwijking van 22.063.436 EUR tussen de in 2014 effectief gerealiseerde winst van het boekjaar en de voor 2014 begrote winst van het boekjaar.

Deze belangrijke onderschatting van het resultaat van het boekjaar is een jaarlijks weerkerende vaststelling. Deze vaststelling bevestigt de conclusie die geformuleerd werd bij de bespreking van het bedrijfsresultaat (zie punt 3.2.3).

Evolutie winst/verlies van het boekjaar: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking	
		(eenheden euro)			(eenheden euro)		
Totale opbrengsten	70/76	992.031.059	863.995.903	- 128.035.156	854.451.008	+ 9.544.895	
Totale kosten	60/66	973.613.457	839.568.780	- 134.044.677	852.087.321	- 12.518.541	
IX. Winst / Verlies van het boekjaar	(+)/(-)	70/66	18.417.601	24.427.123	+ 6.009.521	2.363.687	+ 22.063.436

3.3 Resultatenrekening: enkele kengetallen per hogeschool

3.3.1 Bedrijfsopbrengsten

De tabel op pagina 19 geeft een overzicht van de totale bedrijfsopbrengsten en van de belangrijkste componenten ervan per hogeschool.

- Aandeel van de totale bedrijfsopbrengsten per hogeschool in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten
- Aandeel van de omzet per hogeschool in de totale bedrijfsopbrengsten van de hogeschool
- Aandeel van de opbrengst uit lidgelden, schenkingen, legaten en subsidies per hogeschool in de totale bedrijfsopbrengsten van de hogeschool
- Aandeel van de opbrengst uit wijziging in de voorraad goederen per hogeschool in de totale bedrijfsopbrengsten van de hogeschool
- Aandeel van de andere bedrijfsopbrengsten per hogeschool in de totale bedrijfsopbrengsten van de hogeschool

3.3.2 Bedrijfskosten

Op pagina 20 worden de totale bedrijfskosten en de belangrijkste componenten van de bedrijfskosten per hogeschool weergegeven.

- Aandeel van de totale bedrijfskosten per hogeschool in de geaggregeerde bedrijfskosten
- Aandeel van de handelsgoederen, grond- en hulpstoffen
- Aandeel van de kosten voor diensten en diverse goederen per hogeschool in de totale bedrijfskosten van de hogeschool
- Aandeel van de bezoldigingskosten per hogeschool in de totale bedrijfskosten van de hogeschool
- Aandeel van de afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten en op immateriële en materiële vaste activa per hogeschool in de totale bedrijfskosten van de hogeschool

Bedrijfsopbrengsten per hogeschool – Boekjaar 2014

(absolute bedragen in eenheden euro)	Bedrijfsopbrengsten RR (70/74)		Omzet RR (70)		Wijziging in de voorraad goederen RR (71)		Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies RR (73)		Andere bedrijfsopbrengsten RR (74)	
	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs
Artevelde	69.241.895	8,19%	65.245.737	8,40%	0	0,00%	2.865.362	6,14%	1.130.796	4,64%
Erasmus	42.665.692	5,05%	38.631.197	4,98%	0	0,00%	1.515.823	3,25%	2.518.673	10,33%
Hogent	101.385.478	11,99%	92.208.106	11,88%	0	0,00%	5.700.902	12,21%	3.476.470	14,26%
LUCA	33.556.773	3,97%	31.296.332	4,03%	0	0,00%	1.512.481	3,24%	747.900	3,07%
Howest	36.131.349	4,27%	30.925.345	3,98%	0	0,00%	2.819.535	6,04%	2.386.469	9,79%
KDG	66.378.629	7,85%	62.807.222	8,09%	(391.907)	18,69%	2.617.656	5,61%	1.345.658	5,52%
VIVES Noord	25.812.249	3,05%	24.486.604	3,15%	(444.565)	21,21%	1.334.738	2,86%	435.472	1,79%
TMK	50.507.724	5,97%	45.021.520	5,80%	65.142	- 3,11%	4.006.856	8,58%	1.414.208	5,80%
UCL	47.836.543	5,66%	43.486.984	5,60%	0	0,00%	3.061.110	6,56%	1.288.448	5,28%
UCLI	49.253.067	5,83%	44.656.694	5,75%	0	0,00%	3.818.534	8,18%	777.839	3,19%
TMMA	50.533.856	5,98%	45.664.558	5,88%	(300.735)	14,35%	3.484.026	7,46%	1.686.007	6,91%
VIVES Zuid	58.604.465	6,93%	55.125.369	7,10%	0	0,00%	2.772.974	5,94%	706.122	2,90%
UCLC	6.843.889	0,81%	6.456.243	0,83%	0	0,00%	248.064	0,53%	139.582	0,57%
ODISEE	78.487.867	9,28%	74.024.369	9,53%	(1.026.004)	48,94%	3.382.597	7,24%	2.106.904	8,64%
AP	67.530.671	7,99%	61.316.867	7,90%	158.153	- 7,54%	3.650.238	7,82%	2.405.412	9,86%
PXL	53.592.506	6,34%	48.393.886	6,23%	(156.471)	7,46%	3.574.531	7,66%	1.780.561	7,30%
HZS	7.056.096	0,83%	6.689.940	0,86%	0	0,00%	329.119	0,70%	37.037	0,15%
Aggregatie Hs	845.418.690	100,00%	776.436.974	100,00%	(2.096.387)	100,00%	46.694.546	100,00%	24.383.557	100,00%
Rekenkundig gemiddelde	49.730.511		45.672.763		(123.317)	- 0,24%	2.746.738		1.434.327	
Laagste waarde	6.843.889	0,81%	6.456.243	0,83%	(1.026.004)	- 7,54%	248.064	0,53%	37.037	0,15%
Hoogste waarde	101.385.478	11,99%	92.208.106	11,88%	158.153	48,94%	5.700.902	12,21%	3.476.470	14,26%

% Ag Hs = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de hogescholen
 % Bo = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR (70/74) van de hogeschool

Bedrijfskosten per hogeschool - Boekjaar 2014

Absolute bedragen in eenheden euro)	Bedrijfskosten RR (60/64)		Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen RR (60)		Diensten en diverse goederen RR (61)		Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen - RR (62)		Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/VA/MVA - RR (630)					
	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	% Bk	% Bk
Artevelde	66.330.666	8,04%	318.678	2,05%	9.902.567	6,69%	50.628.405	8,46%	5.403.805	8,85%	5.403.805	8,85%	76,33%	8,15%
Erasmus	40.766.814	4,94%	453.779	2,92%	6.377.040	4,31%	31.106.978	5,20%	2.637.280	4,32%	2.637.280	4,32%	76,30%	6,47%
HoGent	99.261.889	12,03%	1.539.841	9,91%	14.334.065	9,68%	74.335.406	12,42%	8.603.291	14,09%	8.603.291	14,09%	74,89%	8,67%
LUCA	33.901.978	4,11%	407.523	2,62%	6.807.538	4,60%	24.096.284	4,03%	2.231.201	3,65%	2.231.201	3,65%	71,08%	6,58%
Howest	35.134.992	4,26%	383.988	2,47%	6.026.045	4,07%	26.299.670	4,40%	2.369.098	3,88%	2.369.098	3,88%	74,85%	6,74%
KDG	62.596.698	7,59%	1.365.951	8,79%	9.950.057	6,72%	48.424.136	8,09%	2.796.568	4,58%	2.796.568	4,58%	77,36%	4,47%
VIVES Noord	26.209.032	3,18%	33.926	0,22%	5.371.697	3,63%	18.704.046	3,13%	2.093.425	3,43%	2.093.425	3,43%	71,36%	7,99%
TMK	50.970.662	6,18%	1.817.352	11,69%	7.845.994	5,30%	36.840.015	6,16%	4.382.778	7,18%	4.382.778	7,18%	72,28%	8,60%
UCL	46.565.185	5,64%	1.227.782	7,90%	8.212.947	5,55%	34.338.066	5,74%	2.769.749	4,53%	2.769.749	4,53%	73,74%	5,95%
UCLi	47.158.153	5,72%	1.147.579	7,38%	7.785.556	5,26%	34.748.468	5,81%	3.207.027	5,25%	3.207.027	5,25%	73,68%	6,80%
TMMA	52.803.087	6,40%	402.219	2,59%	11.836.649	8,00%	34.869.870	5,83%	5.455.644	8,93%	5.455.644	8,93%	66,04%	10,33%
VIVES Zuid	57.312.110	6,95%	929.152	5,98%	13.053.534	8,82%	38.727.123	6,47%	4.595.831	7,52%	4.595.831	7,52%	67,57%	8,02%
UCLc	6.466.005	0,78%	0	0,00%	1.280.061	0,86%	5.034.752	0,84%	139.209	0,23%	139.209	0,23%	77,86%	2,15%
ODISEE	76.691.169	9,29%	1.599.098	10,29%	16.728.787	11,30%	51.193.214	8,56%	7.330.521	12,00%	7.330.521	12,00%	66,75%	9,56%
AP	63.632.245	7,71%	508.122	3,27%	11.774.069	7,95%	47.578.634	7,95%	3.349.315	5,48%	3.349.315	5,48%	74,77%	5,26%
PXL	52.538.212	6,37%	3.410.640	21,94%	8.636.975	5,83%	37.023.346	6,19%	3.417.375	5,60%	3.417.375	5,60%	70,47%	6,50%
HZS	6.752.561	0,82%	0	0,00%	2.115.376	1,43%	4.339.929	0,73%	294.780	0,48%	294.780	0,48%	64,27%	4,37%
Aggregatie Hs	825.091.457	100,00%	15.545.630	100,00%	148.038.956	100,00%	598.288.341	100,00%	61.076.897	100,00%	61.076.897	100,00%	72,51%	7,40%
Rekenkundig gemiddelde	48.534.792		914.449		8.708.174		35.193.432		3.592.759		3.592.759		72,33%	6,86%
Laagste waarde	6.466.005	0,78%	0	0,00%	1.280.061	0,86%	4.339.929	0,73%	139.209	0,23%	139.209	0,23%	64,27%	2,15%
Hoogste waarde	99.261.889	12,03%	3.410.640	21,94%	16.728.787	11,30%	74.335.406	12,42%	8.603.291	14,09%	8.603.291	14,09%	77,86%	10,33%

% Ag Hs = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de hogescholen
 % Bk = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfskosten RR (60/64) van de hogeschool

3.3.3 Resultaten per hogeschool

Het overzicht van de resultaten per hogeschool wordt hieronder weergegeven.

- Winst/verlies van het boekjaar
- Bedrijfswinst/verlies
- Financieel resultaat
- Uitzonderlijk resultaat

Winst/verlies van het boekjaar per hogeschool - Boekjaar 2014

(absolute bedragen in eenheden euro)	Winst/Verlies van het boekjaar - RR (70/66)		Bedrijfswinst/Bedrijfsverlies RR (70/64)			Financieel resultaat RR (75/65)			Uitzonderlijk resultaat RR (76/66)		
	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	% Bk	Bedrag	% Ag Hs	% Bk	Bedrag	% Ag Hs	% Bk
Artevelde	2.612.574	10,70%	2.911.229	14,32%	111,43%	(298.745)	45,34%	- 11,43%	90	0,00%	0,00%
Erasmus	2.913.830	11,93%	1.898.878	9,34%	65,17%	335.380	- 50,90%	11,51%	679.573	14,28%	23,32%
HoGent	1.640.298	6,72%	2.123.589	10,45%	129,46%	219.185	- 33,27%	13,36%	(702.476)	- 14,76%	- 42,83%
LUCA	557.614	2,28%	(345.265)	- 1,70%	- 61,92%	12.455	- 1,89%	2,23%	890.424	18,71%	159,68%
Howest	793.112	3,25%	996.357	4,90%	125,63%	94.032	- 14,27%	11,86%	(297.277)	- 6,25%	- 37,48%
KDG	3.594.288	14,71%	3.781.932	18,61%	105,22%	(185.331)	28,13%	- 5,16%	(2.312)	- 0,05%	- 0,06%
VIVES Noord	(855.388)	- 3,50%	(396.783)	- 1,95%	46,39%	(458.605)	69,61%	53,61%	0	0,00%	0,00%
TMK	(505.582)	- 2,07%	(462.937)	- 2,28%	91,57%	(42.404)	6,44%	8,39%	(241)	- 0,01%	0,05%
UCL	1.652.066	6,76%	1.271.358	6,25%	76,96%	90.998	- 13,81%	5,51%	289.711	6,09%	17,54%
UCLi	2.873.420	11,76%	2.094.914	10,31%	72,91%	(86.020)	13,06%	- 2,99%	864.526	18,17%	30,09%
TMMA	(989.884)	- 4,05%	(2.269.230)	- 11,16%	229,24%	1.279.347	- 194,18%	- 129,24%	0	0,00%	0,00%
VIVES Zuid	1.297.002	5,31%	1.292.355	6,36%	99,64%	(42.684)	6,48%	- 3,29%	47.331	0,99%	3,65%
UCLc	845.923	3,46%	377.884	1,86%	44,67%	(64.962)	9,86%	- 7,68%	533.000	11,20%	63,01%
ODISEE	300.705	1,23%	1.796.698	8,84%	597,50%	(1.981.859)	300,80%	- 659,07%	485.866	10,21%	161,58%
AP	5.978.395	24,47%	3.898.426	19,18%	65,21%	459.058	- 69,68%	7,68%	1.620.912	34,06%	27,11%
PXL	1.362.283	5,58%	1.054.295	5,19%	77,39%	18.369	- 2,79%	1,35%	289.620	6,09%	21,26%
HZS	356.466	1,46%	303.535	1,49%	85,15%	(7.069)	1,07%	- 1,98%	60.000	1,26%	16,83%
Aggregatie Hs	24.427.123	100,00%	20.327.232	100,00%	83,22%	(658.854)	100,00%	- 2,70%	4.758.745	100,00%	19,48%
Rekenkundig gemiddelde	1.436.890		1.195.720		115,39%	(38.756)		- 41,49%	279.926		26,10%
Laagste waarde	(989.884)	- 4,05%	(2.269.230)	- 11,16%	- 61,92%	(1.981.859)	- 194,18%	- 659,07%	(702.476)	- 14,76%	- 42,83%
Hoogste waarde	5.978.395	24,47%	3.898.426	19,18%	597,50%	1.279.347	300,80%	53,61%	1.620.912	34,06%	161,58%

% Ag Hs = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de hogescholen

% W/V = procentueel aandeel van de rubriek in de winst / verlies van het boekjaar RR [70/66] van de hogeschool

3.4 Geaggregeerde investeringen en financiering

3.4.1 Geaggregeerde investeringen

3.4.1.1. Horizontale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

Evolutie bruto investeringen: - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
I. Oprichtingskosten	8002	0	0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa	802	3.091.431	2.502.721	- 588.710	- 19,04%
III. Materiële vaste activa	816	83.001.115	115.947.277	+ 32.946.162	+ 39,69%
A. Terreinen en gebouwen		15.613.116	37.387.440	+ 21.774.324	+ 139,46%
B. Installaties, machines en uitrusting		17.480.588	18.093.563	+ 612.975	+ 3,51%
C. Meubilair en rollend materieel		8.030.926	6.906.590	- 1.124.336	- 14,00%
D. Leasing en soortgelijke rechten		698.677	5.455	- 693.222	- 99,22%
E. Overige materiële vaste activa		2.742.808	2.006.189	- 736.620	- 26,86%
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		38.434.999	51.548.040	+ 13.113.041	+ 34,12%
IV. Financiële vaste activa	836-858	181.742	65.402	- 116.340	- 64,01%
A. Verbonden entiteiten		5.000	0	- 5.000	- 100,00%
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		0	47.100	+ 47.100	JR13 = 0
C. Andere financiële vaste activa		176.742	18.302	- 158.440	- 89,64%
Bruto investeringen		86.274.289	118.515.400	+ 32.241.112	+ 37,37%

De 17 hogescholen investeerden tijdens het boekjaar 2014 samen 118.515.400 EUR. Dit is een stijging met 37,37% t.o.v. het vorige boekjaar.

We stellen een belangrijke stijging vast van de som van de rubrieken *terreinen en gebouwen* en *activa in aanbouw* met 34.887.365 EUR. In totaliteit werd er in de rubrieken *terreinen en gebouwen* en *activa in aanbouw* een bedrag van bijna 89 Mio EUR geïnvesteerd in 2014. De hogescholen hebben dus ook in 2014 hun patrimonium significant uitgebreid.

De investeringen in de rubrieken *installaties, machines en uitrusting* stegen in het jaar 2014 met 3,51%.

3.4.1.2 Horizontale analyse: jaarrekening 2005 – jaarrekening 2014

Hierbij vindt u een overzicht van het volume aan investeringen vanaf 2005 tot en met het jaar 2014.

Bedrijfswinst/bedrijfsverlies (eenheden in euro)	Codes	JR - BJ 2005	JR - BJ 2006	JR - BJ 2007	JR - BJ 2008	JR - BJ 2009	JR - BJ 2010	JR - BJ 2011	JR - BJ 2012	JR - BJ 2013	JR - BJ 2014
I. Oprichtingskosten	8002	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Immateriële vaste activa	802	1.658.947	1.611.341	1.404.380	1.810.124	2.131.518	2.148.196	1.352.815	1.776.703	3.091.431	2.502.721
III. Materiële vaste activa	816	59.566.262	72.090.211	125.446.215	145.795.333	165.909.541	88.990.718	69.045.225	90.910.572	83.001.115	115.947.277
A. Terreinen en gebouwen		12.050.142	17.126.798	20.097.562	21.979.341	67.815.994	29.887.810	24.102.685	21.617.864	15.613.116	37.387.440
B. Installaties, machine en uitrusting		16.115.919	17.340.074	16.903.530	23.573.784	19.672.077	25.514.279	19.193.769	17.769.120	17.480.588	18.093.563
C. Meubilair en rollend materieel		6.314.926	5.886.109	6.234.823	10.419.123	8.760.338	9.035.611	7.202.279	7.109.591	8.030.926	6.906.590
D. Leasing en soortgelijke rechten		11.132	23.862	9.714.483	5.166.387	1.470.104	2.274.518	4.476.670	9.675.022	698.677	5.455
E. Overige materiële vaste activa		3.563.080	1.170.276	1.434.782	2.975.682	1.099.901	1.807.619	2.071.511	5.944.684	2.742.808	2.006.189
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		21.511.063	30.543.092	71.061.036	81.681.016	67.091.127	20.470.881	11.998.310	28.794.291	38.434.999	51.548.040
IV. Financiële vaste activa	836/858	524.587	97.194	7.174	35.785	1.276.913	117.369	148.722	270.193	181.742	65.402
A. Verbonden entiteiten		501.896	74.924	10.000	0	1.138.000	64.985	120.651	116.555	5.000	0
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		0	0	0	18.000	130.086	34.985	12.751	70.480	0	47.100
C. Andere financiële vaste activa		22.691	22.270	(2.826)	17.785	8.827	17.399	15.320	83.158	176.742	18.302
Bruto investeringen		61.749.796	73.798.746	126.857.770	147.641.242	169.317.972	91.256.283	70.546.762	92.957.468	86.274.289	118.515.400

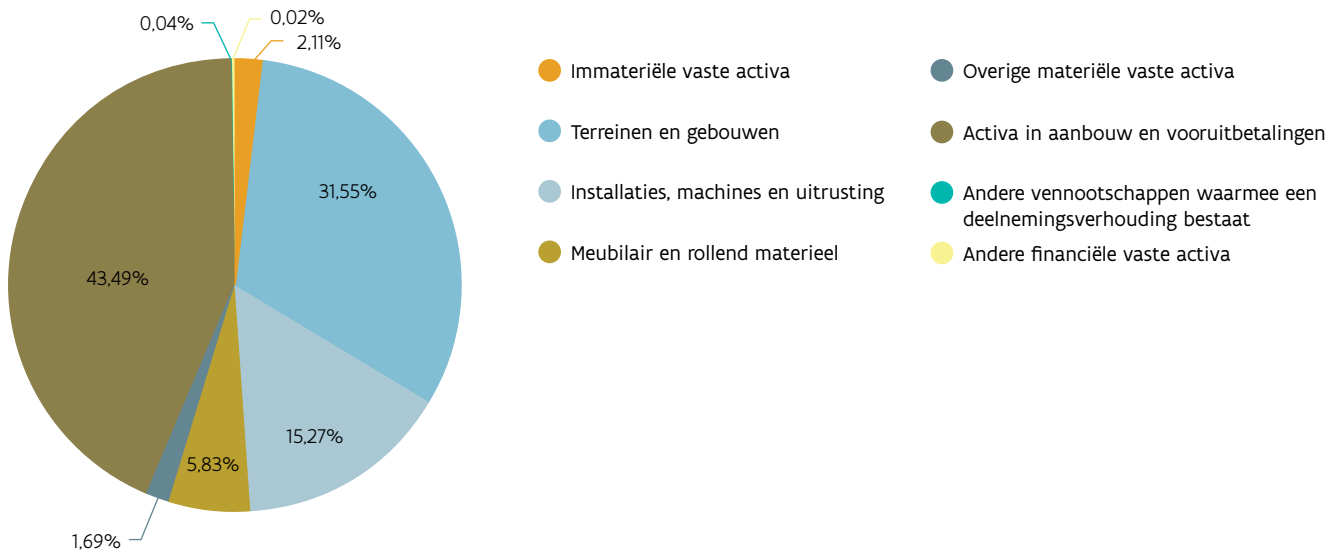
3.4.1.3 Horizontale analyse: jaarrekening 2014 – begroting 2014

Evolutie bruto investeringen: - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute wijziging	JR14-BG14 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
I. Oprichtingskosten	8002	0	0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa	802	2.502.721	3.876.964	- 1.374.243	- 35,45%
III. Materiële vaste activa	816	115.947.277	126.546.113	- 10.598.836	- 8,38%
A. Terreinen en gebouwen		37.387.440	36.034.658	+ 1.352.782	+ 3,75%
B. Installaties, machines en uitrusting		18.093.563	27.886.373	- 9.792.810	- 35,12%
C. Meubilair en rollend materieel		6.906.590	9.601.837	- 2.695.247	- 28,07%
D. Leasing en soortgelijke rechten		5.455	0	+ 5.455	BG = 0
E. Overige materiële vaste activa		2.006.189	3.619.056	- 1.612.868	- 44,57%
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		51.548.040	49.404.189	+ 2.143.851	+ 4,34%
IV. Financiële vaste activa	836-858	65.402	(5.227)	+ 70.629	+ 1351,23%
A. Verbonden entiteiten		0	0	+ 0	
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		47.100	0	+ 47.100	BG = 0
C. Andere financiële vaste activa		18.302	(5.227)	+ 23.529	+ 450,15%
Bruto investeringen		118.515.400	130.417.850	- 11.902.450	- 9,13%

De 17 hogescholen hadden voor het jaar 2014 samen een bedrag aan investeringen begroot van 130.417.850 EUR. In realiteit werd er door de hogescholen voor 118.515.400 EUR geïnvesteerd. De belangrijkste post waar een significante afwijking werd vastgesteld tussen de begrote bedragen voor 2014 en de effectief geboekte bedragen in 2014 betreffen de *installaties, machines en uitrusting*.

3.4.1.4 Verticale analyse: jaarrekening 2014

Tijdens het boekjaar 2014 had 75,04% van de investeringen betrekking op onroerende goederen⁷. Het aandeel van de investeringen in *installaties, machines en uitrusting* bedraagt 15,27%. De investeringen in de algemene rekening *meubilair en rollend materiaal* bedragen 5,83% van het totaal bedrag aan investeringen in 2014. Ten opzichte van vorig jaar is het gedeelte van de onroerende goederen toegenomen.

3.4.2 Financiering van de investeringen

3.4.2.1 Horizontale analyse van de financieringsmiddelen van de investeringen jaarrekening 2013 - jaarrekening 2014 - begroting 2014

Het investeringsvolume lag in 2014 hoger dan in 2013. Er dienden dan ook meer investeringen gefinancierd te worden. Alhoewel de hogescholen tijdens het boekjaar 2014 wat meer investeringen met vreemd vermogen (14,28%) financierden t.o.v. het vorig jaar, blijft het leeuwenaandeel van de investeringen met eigen middelen (74,82%) en met kapitaalsubsidies (10,90%) gefinancierd. Dit is de laatste vier jaren een jaarlijks terugkerende trend. De hogescholen spreken eerst grotendeels hun vroeger opgebouwde financiële reserves (geldbeleggingen en liquide middelen) aan om hun investeringen te financieren samen met de beschikbare trekkingsrechten (kapitaalsubsidies). Pas daarna wordt een beroep gedaan op vreemd vermogen. De hogescholen hebben vooral wegens vertraging bij de uitvoering van de projecten 11,9 miljoen euro minder geïnvesteerd dan begroot.

Financiering - Evolutie ten opzichte van jaarrekening 2013/begroting 2014

Evolutie financiering: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking	JR14-BG14 relatieve afwijking
	(eenheden euro)				(eenheden euro)		
I. Eigen middelen	60.558.547	88.674.671	+ 28.116.124	+ 46,43%	98.850.890	- 10.176.218	- 10,29%
II. Vreemde middelen	12.054.984	16.924.205	+ 4.869.221	+ 40,39%	16.427.800	+ 496.405	+ 3,02%
III. Kapitaalsubsidies	13.660.758	12.916.522	- 744.236	- 5,45%	15.139.160	- 2.222.638	- 14,68%
Financiering	86.274.289	118.515.399	+ 32.241.110	+ 37,37%	130.417.850	- 11.902.451	- 9,13%

Evolutie financiering: - ten opzichte van begroting	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking	JR14-BG14 relatieve afwijking
I. Eigen middelen	88.674.671	98.850.890	- 10.176.218	- 10,29%
II. Vreemde middelen	16.924.205	16.427.800	+ 496.405	+ 3,02%
III. Kapitaalsubsidies	12.916.522	15.139.160	- 2.222.638	- 14,68%
Financiering	118.515.399	130.417.850	- 11.902.451	- 9,13%

⁷ Investerings in onroerende goederen: hiervoor werd de som gemaakt van de investeringen in "Terreinen en gebouwen", "Overige materiële vaste activa" en "Activa in aanbouw en vooruitbetaling".

3.5 Investerings en financieringsmiddelen: enkele kengetallen per hogeschool

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de investeringen en financieringsmiddelen per hogeschool.

(Absolute bedragen in eenheden euro)	Bruto investeringen		Eigen middelen			Vreemde middelen			Kapitaalsubsidies		
	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	% Inv	Bedrag	% Ag Hs	% Inv	Bedrag	% Ag Hs	% Inv
Artevelde	3.011.478	2,54%	2.781.627	3,14%	92,37%	0	0,00%	0,00%	229.851	1,78%	7,63%
Erasmus	2.787.616	2,35%	2.403.309	2,71%	86,21%	0	0,00%	0,00%	384.307	2,98%	13,79%
HoGent	10.175.462	8,59%	4.765.091	5,37%	46,83%	2.337.909	13,81%	22,98%	3.072.461	23,79%	30,19%
LUCA	1.008.430	0,85%	1.008.430	1,14%	100,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
Howest	2.044.456	1,73%	832.177	0,94%	40,70%	0	0,00%	0,00%	1.212.279	9,39%	59,30%
KDG	6.790.098	5,73%	2.639.531	2,98%	38,87%	2.586.296	15,28%	38,09%	1.564.270	12,11%	23,04%
VIVES Noord	944.438	0,80%	944.438	1,07%	100,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
TMK	3.068.607	2,59%	1.718.372	1,94%	56,00%	0	0,00%	0,00%	1.350.235	10,45%	44,00%
UCL	22.952.075	19,37%	10.952.075	12,35%	47,72%	12.000.000	70,90%	52,28%	0	0,00%	0,00%
UCLi	7.951.723	6,71%	7.780.577	8,77%	97,85%	0	0,00%	0,00%	171.146	1,33%	2,15%
TMMA	13.650.062	11,52%	11.917.612	13,44%	87,31%	0	0,00%	0,00%	1.732.450	13,41%	12,69%
VIVES Zuid	8.413.924	7,10%	7.800.105	8,80%	92,70%	0	0,00%	0,00%	613.818	4,75%	7,30%
UCLc	83.811	0,07%	83.811	0,09%	100,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
ODISEE	6.275.532	5,30%	4.643.060	5,24%	73,99%	0	0,00%	0,00%	1.632.472	12,64%	26,01%
AP	27.094.979	22,86%	27.094.979	30,56%	100,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
PXL	2.024.642	1,71%	1.185.970	1,34%	58,58%	0	0,00%	0,00%	838.672	6,49%	41,42%
HZS	238.067	0,20%	123.506	0,14%	51,88%	0	0,00%	0,00%	114.561	0,89%	48,12%
Aggregatie Hs	118.515.400	100,00%	88.674.671	100,00%	74,82%	16.924.205	100,00%	14,28%	12.916.522	100,00%	10,90%
Rekenkundig gemiddelde	6.971.494		5.216.157		74,77%	995.541		6,67%	759.795		18,57%
Laagste waarde	83.811	0,07%	83.811	0,09%	38,87%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
Hoogste waarde	27.094.979	22,86%	27.094.979	30,56%	100,00%	12.000.000	70,90%	52,28%	3.072.461	23,79%	59,30%

% Ag Hs = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de hogescholen
 % W/V = procentueel aandeel van de rubriek in de winst / verlies van het boekjaar RR [70/66] van de hogeschool

3.6 Geaggregeerde balans

De balansgegevens uit de jaarrekening 2013 en 2014 van de 17 hogescholen werden geaggregeerd. Deze totaalgegevens fungeren als achtergrondinformatie voor de interpretatie van de financiële ratio's berekend op de geaggregeerde gegevens.

Voorafgaandelijk dient evenwel de aandacht gevestigd te worden op volgende punten:

- er bestaat tussen de hogescholen een sterk uiteenlopende situatie op het vlak van eigendom van de vaste activa (inzonderheid wat betreft de onroerende goederen);
- de waardering van deze onroerende goederen is in de diverse hogescholen op een verschillende wijze gebeurd;
- de bepaling van de waarde op de fondsen van de vereniging⁸ gebeurde op uiteenlopende wijze.

⁸ Naargelang de vroegere inrichtende machten al of niet vaste activa in de nieuwe hogeschool hebben ingebracht en door het hogeschoolbestuur besloten werd de ingebrachte activa al of niet te waarderen, is er een relatief klein of groot patrimonium op de balans terug te vinden.

Balans na winstverdeling

Activa (eenheden euro)	Codes	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014
VASTE ACTIVA	20/28	929.458.584	995.267.736	1.009.854.317
I. Oprichtingskosten	20	0	0	0
II. Immateriële vaste activa	21	3.226.733	3.412.070	3.946.444
III. Materiële vaste activa	22/27	924.915.728	990.668.178	1.003.676.840
A. Terreinen en gebouwen	22	728.521.877	762.760.654	760.112.957
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	22/91	697.916.050	684.007.944	737.669.369
2. Overige	22/92	30.605.827	78.752.710	22.443.587
B. Installaties, machines en uitrusting	23	56.867.035	55.511.404	68.862.163
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	231	55.613.021	54.146.563	67.382.276
2. Overige	232	1.254.014	1.364.841	1.479.887
C. Meubilair en rollend materieel	24	23.570.620	22.372.217	25.505.139
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	241	23.570.620	22.372.217	25.505.139
2. Overige	242	0	0	0
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	26.882.454	24.177.675	25.629.778
E. Overige materiële vaste activa	26	38.278.647	36.809.219	39.392.311
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	261	26.359.098	25.158.508	26.035.176
2. Overige	262	11.919.549	11.650.712	13.357.135
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27	50.795.095	89.037.008	84.920.946
IV. Financiële vaste activa	28	1.316.122	1.187.488	1.484.580
A. Verbonden entiteiten	280/1	280.756	65.000	359.891
1. Deelnemingen in verbonden vennootschappen	280	280.756	65.000	359.891
2. Vorderingen	281	0	0	0
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	282/3	391.668	294.016	371.467
1. Deelnemingen	282	391.668	294.016	371.467
2. Vorderingen	283	0	0	0
C. Andere financiële vaste activa	284/8	643.698	828.472	753.222
1. Aandelen	284	343.022	553.922	404.792
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	300.677	274.550	348.430
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	498.045.057	454.751.788	390.438.982
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	1.587.860	3.080.616	3.182.949
A. Handelsvorderingen	290	1.391.839	262.848	2.293.343
B. Overige vorderingen	291	196.021	2.817.767	889.606
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	2915	91.000	2.089.000	661.000
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	4.567.015	5.027.327	5.363.064
A. Voorraden	30/36	776.808	632.379	816.920
1. Grond- en hulpstoffen	30/31	157.931	111.706	154.518
2. Goederen in bewerking	32	0	0	0
3. Gereed product	33	0	0	0
4. Handelsgoederen	34	618.877	520.674	662.402
5. Onroerende goederen bestemd voor verkoop	35	0	0	0
6. Vooruitbetalingen	36	0	0	0
B. Bestellingen in uitvoering	37	3.790.207	4.394.947	4.546.144
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	164.304.663	122.712.680	138.381.765
A. Handelsvorderingen	40	122.182.895	74.613.321	99.049.517
B. Overige vorderingen	41	42.121.768	48.099.359	39.332.247
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	415	21.121.052	15.291.515	9.932.586
VIII. Geldbeleggingen	50/53	185.069.428	185.387.767	132.332.299
IX. Liquide middelen	54/58	134.419.008	130.294.787	111.539.802
X. Overlopende rekeningen	490/1	8.097.083	8.248.611	8.245.171
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	1.427.503.641	1.450.019.524	1.408.899.367

Balans na winstverdeling

Passiva (eenheden euro)	Codes	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014	
EIGEN VERMOGEN	10/15	942.777.041	963.626.889	944.561.183	
I. Fondsen van de vereniging	10	111.705.979	108.637.465	113.336.773	
A. Beginvermogen	100	84.518.339	82.425.493	93.941.069	
B. Permanente financiering	101	27.187.640	26.211.972	19.395.704	
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	87.205.030	87.205.030	87.205.030	
IV. Bestemde fondsen	13	217.313.829	220.808.898	198.905.440	
V. Overgedragen winst	140	280.974.858	294.084.014	287.823.910	
Overgedragen verlies	(-)	141	(2.577.835)	(1.802.660)	0
VI. Kapitaalsubsidies	15	248.155.181	254.694.142	257.290.030	
VOORZIENINGEN	16	11.958.279	11.888.222	10.747.865	
VII. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	11.958.279	11.888.222	10.747.865	
1. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	869.777	29.920	816.281	
2. Belastingen	161	0	0	0	
3. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	8.212.725	8.463.897	7.350.489	
4. Overige risico's en kosten	163/5	2.875.778	3.394.404	2.581.096	
B. Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168	0	0	0	
SCHULDEN	17/49	472.768.326	474.504.415	453.590.320	
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	244.880.921	266.167.444	260.529.875	
A. Financiële schulden	170/4	244.865.258	266.151.811	260.515.472	
1. Achtergestelde leningen	170	0	0	0	
2. Niet -achtergestelde obligatieleningen	171	13.000.000	35.000.000	0	
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172	15.887.513	13.607.135	15.041.594	
4. Kredietinstellingen	173	210.318.011	210.418.888	240.148.091	
5. Overige leningen	174	5.659.734	7.125.787	5.325.787	
B. Handelsschulden	175	0	0	0	
1. Leveranciers	1750	0	0	0	
2. Te betalen wissels	1751	0	0	0	
C. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	176	0	0	0	
D. Andere schulden	179	15.663	15.633	14.403	
1. Rentedragend	1790	0	0	0	
2. Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	1791	0	0	0	
3. Borgtochten ontvangen in contanten	1792	15.663	15.633	14.403	
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	179.095.698	130.954.002	139.727.443	
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	15.038.536	15.900.804	15.342.715	
B. Financiële schulden	43	490.500	436.000	496.000	
1. Kredietinstellingen	430/8	490.500	436.000	436.000	
2. Overige leningen	439	0	0	60.000	
C. Handelsschulden	44	41.086.966	42.267.607	37.479.929	
1. Leveranciers	440/4	41.086.966	42.267.607	37.479.929	
2. Te betalen wissels	441	0	0	0	
D. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	46	17.815.836	11.745.533	7.296.498	
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	83.867.494	40.402.849	75.031.008	
1. Belastingen	450/3	14.107.409	3.227.277	11.497.682	
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	69.760.084	37.175.571	63.533.326	
F. Andere schulden	48	20.796.367	20.201.210	4.081.293	
1. Vervallen obligaties, coupons en borgtochten ontvangen in contanten	480/8	2.389.029	4.230.358	1.331.106	
2. Rentedragend	4890	197.942	273.746	0	
3. Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	4891	18.209.396	15.697.105	2.750.187	
X. Overlopen rekeningen	492/3	48.791.707	77.382.969	53.333.002	
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	1.427.503.641	1.450.019.524	1.408.899.367	

3.6.1 Activa

3.6.1.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014 – begroting 2014

Het balanstotaal steeg licht (+1,58%) tijdens het boekjaar 2014 van 1.427.503.641 EUR naar 1.450.019.524 EUR.

Evolutie balans - activa: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking	JR14-BG14 relatieve afwijking
		(eenheden euro)				(eenheden euro)		
VASTE ACTIVA	20/28	929.458.584	995.267.736	+ 65.809.152	+ 7,08%	1.009.854.317	- 14.586.581	- 1,44%
I. Oprichtingskosten	20	0	0	+ 0		0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa	21	3.226.733	3.412.070	+ 185.337	+ 5,74%	3.946.444	- 534.374	- 13,54%
III. Materiële vaste activa	22/27	924.915.728	990.668.178	+ 65.752.450	+ 7,11%	1.003.676.840	- 13.008.662	- 1,30%
IV. Financiële vaste activa	28	1.316.122	1.187.488	- 128.635	- 9,77%	1.484.580	- 297.092	- 20,01%
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	498.045.057	454.751.788	- 43.293.269	- 8,69%	390.438.982	+ 64.312.806	+ 16,47%
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	1.587.860	3.080.616	+ 1.492.756	+ 94,01%	3.182.949	- 102.333	- 3,22%
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	4.567.015	5.027.327	+ 460.312	+ 10,08%	5.363.064	- 335.737	- 6,26%
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	164.304.663	122.712.680	- 41.591.982	- 25,31%	138.381.765	- 15.669.084	- 11,32%
VIII. Geldbeleggingen IX. Liquide middelen	50/58	319.488.437	315.682.555	- 3.805.882	- 1,19%	243.872.102	+ 71.810.453	+ 29,45%
X. Overlopende rekeningen	490/1	8.097.083	8.248.611	+ 151.528	+ 1,87%	8.245.171	+ 3.440	+ 0,04%
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	1.427.503.641	1.450.019.524	+ 22.515.883	+ 1,58%	1.408.899.367	+ 41.120.157	+ 2,92%

De geaggregeerde vaste activa bedragen 995.267.736 EUR in het jaar 2014 (+65.809.152 EUR), de geaggregeerde vlottende activa bedragen 454.751.788 EUR (-43.293.269 EUR). De stijging van de vaste activa hebben te maken met het aanzienlijk investeringsvolume in het jaar 2014. In 2014 werden er grote investeringsinspanningen geleverd door de sector. De stijging van de vaste activa situeerde zich in hoofdzaak bij de rubrieken activa in aanbouw en terreinen en gebouwen onder de materiële vaste activa.

De geaggregeerde vlottende activa dalen tijdens het boekjaar 2014 met 8,69%. Deze daling is grotendeels te wijten aan de daling van de rekening vorderingen op ten hoogste één jaar.

In de begroting 2014 stellen we voor de vaste activa een onderschatting vast van 1,44%. Deze onderschatting situeert zich hoofdzakelijk bij de rubriek materiële vaste activa. De vlottende activa overschreden het gebudgetteerde bedrag met 16,47%. In absolute bedragen is de afwijking het hoogst bij de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen. Deze ligt in realiteit 71.810.453 EUR hoger dan oorspronkelijk begroot.

3.6.1.2 Verticale analyse: jaarrekening 2013, jaarrekening 2014 en begroting 2014

In de verticale analyse wordt elke balansrubriek geplaatst t.o.v. het balanstotaal met als doel zicht te krijgen op de structuurwijzigingen binnen de samenstelling van de activa en de passiva.

Uit het hiernavolgende overzicht blijkt dat de structuur van de activa op het niveau van de hoofdubrieken (vaste versus vlottende activa) in 2014 wat gewijzigd is ten opzichte van de jaarrekening 2013. De vaste activa zijn in de balans gestegen met 3,53% tot 68,64% van de balanswaarde. De vlottende activa zijn gedaald met 3,53%.

De begrote balansstructuur 2014 wijkt wat af van wat effectief in 2014 gerealiseerd werd. In de begroting 2014 werd een groter aandeel voor de vaste activa voorzien dan dat er werd gerealiseerd. Het feit dat niet alle begrote investeringen voor 2014 werden uitgevoerd is hiervan de verklaring. De vlottende activa liggen in realiteit 3,65% hoger dan begroot.

Activa (% aandeel in balanstotaal)	Codes	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014
VASTE ACTIVA	20/28	65,11%	68,64%	71,68%
I. Oprichtingskosten	20	0,00%	0,00%	0,00%
II. Immateriële vaste activa	21	0,23%	0,24%	0,28%
III. Materiële vaste activa	22/27	64,79%	68,32%	71,24%
A. Terreinen en gebouwen	22	51,03%	52,60%	53,95%
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	22/91	48,89%	47,17%	52,36%
2. Overige	22/92	2,14%	5,43%	1,59%
B. Installaties, machines en uitrusting	23	3,98%	3,83%	4,89%
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	231	3,90%	3,73%	4,78%
2. Overige	232	0,09%	0,09%	0,11%
C. Meubilair en rollend materieel	24	1,65%	1,54%	1,81%
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	241	1,65%	1,54%	1,81%
2. Overige	242	0,00%	0,00%	0,00%
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	1,88%	1,67%	1,82%
E. Overige materiële vaste activa	26	2,68%	2,54%	2,80%
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	261	1,85%	1,74%	1,85%
2. Overige	262	0,83%	0,80%	0,95%
F. Activa in aanbouw en voortuitbetalingen	27	3,56%	6,14%	6,03%
IV. Financiële vaste activa	28	0,09%	0,08%	0,11%
A. Verbonden entiteiten	280/1	0,02%	0,00%	0,03%
1. Deelnemingen in verbonden vennootschappen	280	0,02%	0,00%	0,03%
2. Vorderingen	281	0,00%	0,00%	0,00%
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	282/3	0,03%	0,02%	0,03%
1. Deelnemingen	282	0,03%	0,02%	0,03%
2. Vorderingen	283	0,00%	0,00%	0,00%
C. Andere financiële vaste activa	284/8	0,05%	0,06%	0,05%
1. Aandelen	284	0,02%	0,04%	0,03%
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	0,02%	0,02%	0,02%
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	34,89%	31,36%	27,71%
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	0,11%	0,21%	0,23%
A. Handelsvorderingen	290	0,10%	0,02%	0,16%
B. Overige vorderingen	291	0,01%	0,19%	0,06%
Waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	2915	0,01%	0,14%	0,05%
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	0,32%	0,35%	0,38%
A. Voorraden	30/36	0,05%	0,04%	0,06%
1. Grond- en hulpstoffen	30/31	0,01%	0,01%	0,01%
2. Goederen in bewerking	32	0,00%	0,00%	0,00%
3. Gereed product	33	0,00%	0,00%	0,00%
4. Handelsgoederen	34	0,04%	0,04%	0,05%
5. Onroerende goederen bestemd voor verkoop	35	0,00%	0,00%	0,00%
6. Vooruitbetalingen	36	0,00%	0,00%	0,00%
B. Bestellingen in uitvoering	37	0,27%	0,30%	0,32%
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	11,51%	8,46%	9,82%
A. Handelsvorderingen	40	8,56%	5,15%	7,03%
B. Overige vorderingen	41	2,95%	3,32%	2,79%
Waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	415	1,48%	1,05%	0,70%
VIII. Geldbeleggingen	50/53	12,96%	12,79%	9,39%
IX. Liquide middelen	54/58	9,42%	8,99%	7,92%
X. Overlopende rekeningen	490/1	0,57%	0,57%	0,59%
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	1.427.503.641	1.450.019.524	1.408.899.367

3.6.2 Passiva

3.6.2.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014 – begroting 2014

Evolutie balans - passiva: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking
		(eenheden euro)			(eenheden euro)	
EIGEN VERMOGEN	10/15	942.777.041	963.626.889	+ 20.849.848	944.561.183	+ 19.065.706
I. Fondsen van de vereniging	10	111.705.979	108.637.465	- 3.068.514	113.336.773	- 4.699.308
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	87.205.030	87.205.030	+ 0	87.205.030	+ 0
IV. Bestemde fondsen	13	217.313.829	220.808.898	+ 3.495.069	198.905.440	+ 21.903.458
V. Overgedragen winst / Overgedragen verlies	140/141	278.397.023	292.281.354	+ 13.884.331	287.823.910	+ 4.457.444
VI. Kapitaalsubsidies	15	248.155.181	254.694.142	+ 6.538.962	257.290.030	- 2.595.888
VOORZIENINGEN	16	11.958.279	11.888.222	- 70.058	10.747.865	+ 1.140.356
VII. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	11.958.279	11.888.222	- 70.058	10.747.865	+ 1.140.356
B. Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168	0	0	+ 0	0	+ 0
SCHULDEN	17/49	472.768.326	474.504.415	+ 1.736.089	453.590.320	+ 20.914.095
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	244.880.921	266.167.444	+ 21.286.523	260.529.875	+ 5.637.569
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	179.095.698	130.954.002	- 48.141.696	139.727.443	- 8.773.441
X. Overlopende rekeningen	492/3	48.791.707	77.382.969	+ 28.591.263	53.333.002	+ 24.049.967
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	1.427.503.641	1.450.019.524	+ 22.515.883	1.408.899.367	+ 41.120.157

Het balanstotaal per 31.12.2014 bedroeg 1.450.019.524 EUR. De groei van de rekeningen overgedragen winst en bestemde fondsen is onder andere het gevolg van de winst ten bedrage van 24.427.123 EUR die de sector heeft gerealiseerd eind 2014. De schulden op meer dan één jaar zijn toegenomen met 21,3 Mio EUR. In 2014 heeft de sector bijkomend vreemd vermogen aangetrokken om haar investeringsvolume te financieren. De schulden op ten hoogste één jaar daalden.

3.6.2.2 Verticale analyse: jaarrekening 2013, jaarrekening 2014 en begroting 2014

De structuuranalyse van de passiva toont weinig verschuivingen ten opzichte van de jaarrekening 2013 en de begroting 2014.

Passiva (% aandeel in balanstotaal)	Codes	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014
EIGEN VERMOGEN	10/15	66,04%	66,46%	67,04%
I. Fondsen van de vereniging	10	7,83%	7,49%	8,04%
A. Beginvermogen	100	5,92%	5,68%	6,67%
B. Permanente financiering	101	1,90%	1,81%	1,38%
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	6,11%	6,01%	6,19%
IV. Bestemde fondsen	13	15,22%	15,23%	14,12%
V. Overgedragen winst	140	19,68%	20,28%	20,43%
Overgedragen verlies	(-)	141	- 0,18%	- 0,12%
VI. Kapitaalsubsidies	15	17,38%	17,56%	18,26%
VOORZIENINGEN	16	0,84%	0,82%	0,76%
VII. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	0,84%	0,82%	0,76%
1. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	0,06%	0,00%	0,06%
2. Belastingen	161	0,00%	0,00%	0,00%
3. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	0,58%	0,58%	0,52%
4. Overige risico's en kosten	163/5	0,20%	0,23%	0,18%
B. Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168	0,00%	0,00%	0,00%
SCHULDEN	17/49	33,12%	32,72%	32,19%
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	17,15%	18,36%	18,49%
A. Financiële schulden	170/4	17,15%	18,36%	18,49%
1. Achtergestelde leningen	170	0,00%	0,00%	0,00%
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	171	0,91%	2,41%	0,00%
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172	1,11%	0,94%	1,07%
4. Kredietinstellingen	173	14,73%	14,51%	17,05%
5. Overige leningen	174	0,40%	0,49%	0,38%
B. Handelsschulden	175	0,00%	0,00%	0,00%
1. Leveranciers	1750	0,00%	0,00%	0,00%
2. Te betalen wissels	1751	0,00%	0,00%	0,00%
C. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	176	0,00%	0,00%	0,00%
D. Andere schulden	179	0,00%	0,00%	0,00%
1. Rentedragend	1790	0,00%	0,00%	0,00%
2. Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	1791	0,00%	0,00%	0,00%
3. Borgtochten ontvangen in contanten	1792	0,00%	0,00%	0,00%
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	12,55%	9,03%	9,92%
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	1,05%	1,10%	1,09%
B. Financiële schulden	43	0,03%	0,03%	0,04%
1. Kredietinstellingen	430/8	0,03%	0,03%	0,03%
2. Overige leningen	439	0,00%	0,00%	0,00%
C. Handelsschulden	44	2,88%	2,91%	2,66%
1. Leveranciers	440/4	2,88%	2,91%	2,66%
2. Te betalen wissels	441	0,00%	0,00%	0,00%
D. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	46	1,25%	0,81%	0,52%
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	5,88%	2,79%	5,33%
1. Belastingen	450/3	0,99%	0,22%	0,82%
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	4,89%	2,56%	4,51%
F. Andere schulden	48	1,46%	1,39%	0,29%
1. Vervallen obligaties, coupons en borgtochten ontvangen in contanten	480/8	0,17%	0,29%	0,09%
2. Rentedragend	4890	0,01%	0,02%	0,00%
3. Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	4891	1,28%	1,08%	0,20%
X. Overlopende rekeningen	492/3	3,42%	5,34%	3,79%
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	1.427.503.641	1.450.019.524	1.408.899.367

3.7 Geaggregeerde cashflow

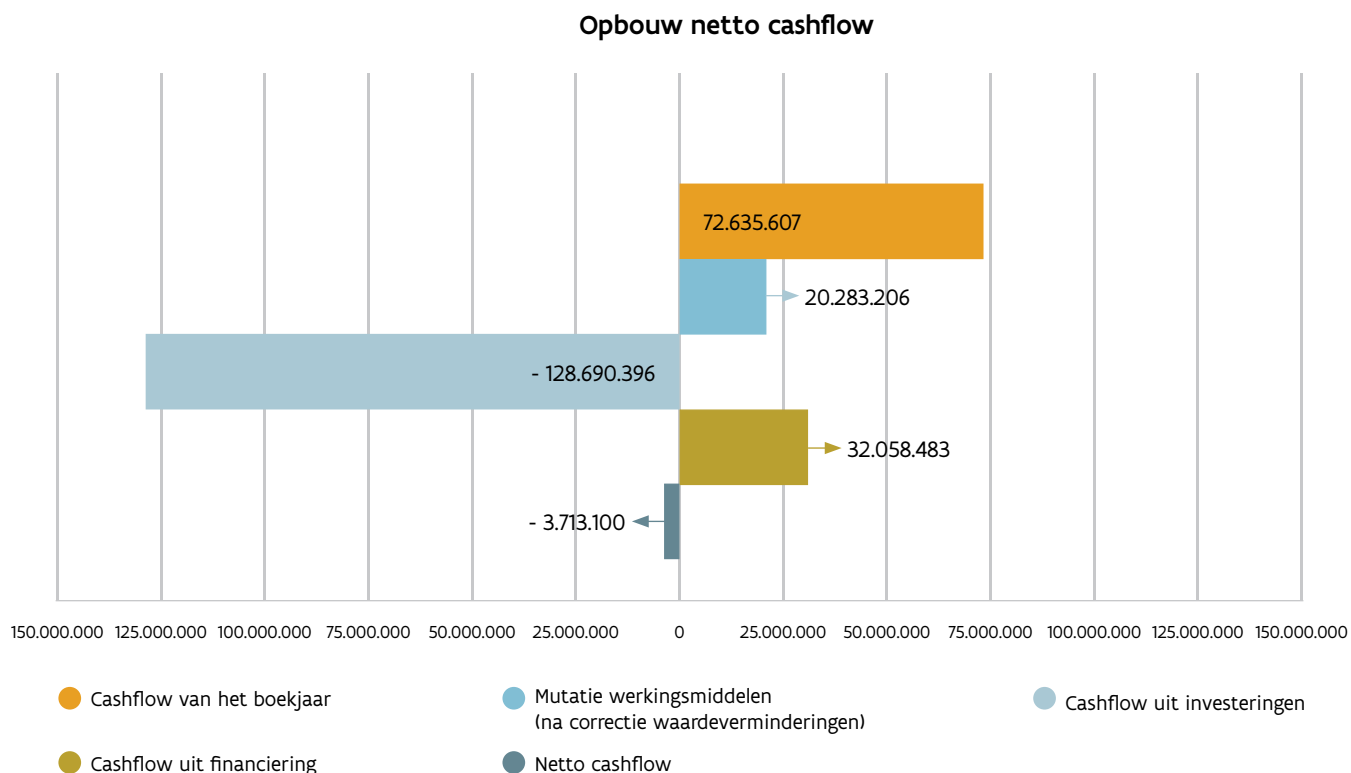
Bij de bespreking van de geaggregeerde resultatenrekening werd aandacht besteed aan het resultaat van het boekjaar. In de geaggregeerde balans werd de liquiditeitspositie (som van de geldbeleggingen en de liquide middelen) op 31 december van boekjaar 2014 weergegeven. De cashflowanalyse⁹ heeft tot doel een inzicht te geven in de bronnen en in de aanwending van de geldmiddelen en verschaft zo een verklaring voor de mutatie in de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen.

Cashflow (eenheden euro)	JR-Boekjaar 2012	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
LIQUIDITEITSBRONNEN EN -AANWENDING - CASHFLOW			
Winst/Verlies van het boekjaar (+/-)	12.888.110	18.417.601	24.427.123
+ Afschrijvingen (+)	57.925.022	62.647.696	61.280.808
+ Overige niet-kaskosten (+)	2.002.889	1.623.783	413.858
- Niet-kasopbrengsten (+)	12.530.500	9.873.923	13.486.182
(+ -) Cashflow van het boekjaar (1)	60.285.522	70.966.004	72.635.607
Mutatie werkmiddelen (na correctie waardeverminderingen) (2)			
- Investeringsmiddelen (inbegrepen FVA en veranderingen > 1 jaar) (+)			
+ Desinvesteringen (inbegrepen FVA en vorderingen > 1 jaar) (+)			
(+ -) Netto-investeringen (3)	(88.590.682)	(81.953.551)	(128.690.396)
+ Nieuwe leningen (+)			
- Aflossingen (+)			
(+ -) Netto-ontleningen (4)	30.535.515	772.400	22.148.790
(+ -) Overige (o.a. kapitaalsubsidies) (5)	22.068.909	7.927.838	9.909.693
(+ -) Netto cashflow (6) = (1) + (2) + (3) + (4) + (5)	11.949.627	609.899	(3.713.100)
Geldbelegging + Liquide middelen begin periode (7)	279.743.675	318.878.542	319.395.657
Geldbelegging + Liquide middelen einde periode (6) + (7)	291.693.302	319.488.440	315.682.557
LIQUIDITEITSBRONNEN EN -AANWENDING - MUTATIE IN DE WERKINGSMIDDELEN			
Situatie einde vorige periode			
Verloopte activa (+)	444.447.296	513.815.573	498.045.057
- Vorderingen op meer dan één jaar (+)	2.370.828	2.751.573	1.587.860
- Geldbeleggingen + liquide middelen (+)	279.743.675	318.878.542	319.395.657
+ Eventuele correctie voor kaskrediet (+)	0	0	0
- Schulden op ten hoogste één jaar (exclusief schulden op meer dan één jaar die binnen het (+) jaar vervallen) (+)	141.103.098	158.425.054	164.057.162
- Overlopende rekeningen passief (+)	68.287.472	66.143.927	48.791.706
Werkingsmiddelen einde vorige periode (a)	(47.057.777)	(32.383.523)	(35.787.329)
Situatie einde periode			
Verloopte activa	480.906.866	498.045.057	454.751.788
- Vorderingen op meer dan één jaar (+)	2.098.949	1.587.860	3.080.616
- Geldbeleggingen + liquide middelen (+)	291.753.240	319.488.437	315.682.555
+ Eventuele correctie voor kaskrediet (+)	0	0	0
- Schulden op ten hoogste één jaar (exclusief schulden op meer dan één jaar die binnen het (+) jaar vervallen) (+)	156.533.860	164.057.162	115.053.198
- Overlopende rekeningen passief (+)	66.057.000	48.791.707	77.382.969
Werkingsmiddelen einde vorige periode (b)	(35.536.183)	(35.880.108)	(56.447.549)
Mutatie werkmiddelen (voor correctie waardeverminderingen) = (a) - (b)	(11.521.595)	3.496.586	20.660.220
- Waardeverminderingen op voorraden en werkmiddelen (+)	826.929	625.106	251.697
- Waardeverminderingen op verloopte activa, andere dan hierboven bedoeld (+)	1.115	(9.818)	125.318
Mutatie werkmiddelen (na correctie waardeverminderingen) (2)	(12.349.638)	2.897.208	20.283.206

⁹ De berekening van de cashflow heeft als bijkomend voordeel dat de invloed van de niet-kaskosten (die sterke verschillen vertonen tussen de diverse hogescholen onderling) op de beoordeling van de financiële toestand van de hogeschool wordt vermeden.

3.7.1 Geaggregeerde cashflow van het boekjaar/netto cashflow 2014

In volgend schema worden de componenten in de berekening van de netto cashflow ingedeeld volgens bron van geldmiddelen of aanwending van geldmiddelen.

Een eerste element in de berekening van de netto cashflow is de bepaling van de *cashflow van het boekjaar*. Het basisbestanddeel hiervan is het geaggregeerde resultaat van het boekjaar. Dit resultaat ligt 6 Mio EUR hoger dan vorig jaar. Dit wordt vervolgens gecorrigeerd voor de niet-kaskosten omdat deze het resultaat van het boekjaar verkleinen zonder dat hiervoor liquiditeiten dienden te worden aangewend. De bijdrage van de afschrijvingen tot de cashflow van het boekjaar is ook in 2014 aanzienlijk. Vervolgens worden de niet-kasopbrengsten in mindering gebracht. Deze opbrengsten vloeien in hoofdzaak voort uit een toerekening van voorheen ontvangen kapitaalsubsidies en verhogen het resultaat van het boekjaar zonder dat er in het lopende boekjaar geldstromen tegenover staan. Per saldo betekent de cashflow van het boekjaar dan ook een belangrijke financieringsbron (72.635.607 EUR).

De mutatie in de netto werkingsmiddelen vormt in het boekjaar 2014 een financieringsbron ter waarde van 20.283.206 EUR.

De som van de cashflow van het boekjaar en van de mutatie in de werkingsmiddelen levert de operationele cashflow. Dit bedrag kunnen de hogescholen besteden aan investeringen, aflossingen van leningen, enz.... Via de operationele cashflow werd hiervoor in 2014 92.918.813 EUR aan financiële middelen gegenereerd. Dit was niet voldoende om de financieringsbehoeften uit de investeringen (128.690.396 EUR) van de sector integraal te dekken. De ontbrekende middelen vond de sector in de opname van kapitaalsubsidies en van een bedrag aan vreemd vermogen. De sector financierde zijn investeringen met eigen financiële middelen, kapitaalsubsidies en vreemd vermogen.

De sector realiseerde over het boekjaar 2014 een negatieve netto cashflow ter waarde van -3.713.100 EUR. Hierdoor daalde de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen van de sector tot afgerond 315,6 miljoen EUR. De financiële buffer van de hogescholen blijft dus groot. M.a.w. de liquiditeitspositie van de sector oogt goed.

3.8 Financiële ratio's

Bij de beoordeling van het financieel evenwicht van de hogescholen wordt aandacht besteed aan de liquiditeit, de solvabiliteit en de rentabiliteit. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van enkele ratio's. Het zijn klassieke tools, evenwel aangepast aan de specifieke situatie van de hogescholen.

3.8.1 Overzicht van de geaggregeerde financiële ratio's

Financiële ratio's (teller en noemer in eenheden euro)	JR-Boekjaar 2012	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
Liquideitsratio's			
1. Netto weringsmiddelen	291.702.046	304.448.184	287.637.672
2. Quick ratio	2,69	2,68	2,89
3. Liquiditeit van de werkingsschulden	81 dagen	81 dagen	94 dagen
Solvabiliteitsratio's			
1. Graad van financiële onafhankelijkheid	64,46%	66,04%	66,46%
2. Algemene schuldgraad	55,14%	51,41%	50,48%
Resultatenratio's			
1. Netto marge (1): Bedrijfswinst/-verlies / Bedrijfsopbrengsten	1,05%	1,51%	2,40%
2. Netto marge (2): Winst/verlies uit de gewone bedrijfsuitoefening / Bedrijfsopbrengsten	0,97%	1,59%	2,33%
3. Netto marge (3): Winst/verlies van het boekjaar / Bedrijfsopbrengsten	1,39%	1,91%	2,89%

In de volgende bespreking wordt aandacht besteed aan de drie luiken van het financieel evenwicht. Telkens wordt voor de gehele sector een geaggregeerd bedrag, het percentage en het rekenkundige gemiddelde berekend. Tevens wordt per jaar ook de laagste waarde en hoogste waarde gerealiseerd door een individuele hogeschool weergegeven.

3.8.2 Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in welke mate de hogeschool aan haar betalingsverplichtingen op korte termijn kan voldoen (bv. de kortetermijnschulden tegenover kredietinstellingen, leveranciers, contractuele personeelsleden, ...). De gehanteerde instrumenten voor het beoordelen van de liquiditeit zijn de netto-weringsmiddelen, de quick ratio en de liquiditeit van de werkingsschulden.

Netto-weringsmiddelen

Deze ratio is een gecorrigeerde berekening van het nettobedrijfskapitaal dat gedefinieerd wordt als volgt: nettobedrijfskapitaal = beperkte vlottende activa min vreemd vermogen op korte termijn.

De minst liquide middelen, namelijk de rubrieken *voorraden en over te dragen kosten*, worden niet meegerekend in de beperkte vlottende activa. De schulden op korte termijn worden eveneens gecorrigeerd. Bij de berekening van de netto-weringsmiddelen wordt alleen rekening gehouden met de "cash"-schulden. Zo wordt de pro rata overdracht van de opbrengst uit de studiegelden niet opgenomen in de berekening. Dit is immers geen schuld die dient betaald te worden met de liquiditeiten van de hogeschool.

De geaggregeerde netto-weringsmiddelen van de 17 hogescholen bedragen voor het boekjaar 2014 287.637.672 EUR ten opzichte van 304.448.184 EUR in 2013. Dit betekent een daling met 16.810.512 EUR. De globale hogeschoolsector beschikt in 2014 over een stevige buffer om een eventuele vertraging in de inning van de kortetermijnvorderingen op te vangen zonder dat dit de betaling van de kortetermijnverbintenissen in gevaar brengt. De bekomen waarde duidt op een stevige liquiditeitspositie van de hogescholensector. In 2014 leverde de berekening van de netto-weringsmiddelen niet voor alle hogescholen een positief resultaat op maar nergens kwam het financieel evenwicht van de hogeschool in gevaar.

Netto werkingsmiddelen

Gunstige liquiditeit = positieve netto werkingsmiddelen			
(eenheden euro)	JR-Boekjaar 2012	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
Aggregatie Hs	291.702.046	304.448.184	287.637.672
Rekenkundig gemiddelde	13.890.574	16.023.589	16.919.863
Laagste waarde	1.244.844	1.594.629	(9.224.271)
Hoogste waarde	75.807.002	75.081.296	54.482.616

Quick ratio

Bij deze ratio worden de componenten van de netto-werkingsmiddelen relatief uitgedrukt:

$$\frac{\text{Beperkte vlottende activa gecorrigeerd voor de minst liquide elementen}}{\text{Het vreemd vermogen op korte termijn gecorrigeerd voor bepaalde schulden}}$$

Deze ratio geeft een goede liquiditeitssituatie bij een waarde van minimaal één, d.w.z. dat de beperkte vlottende activa dan groter of gelijk zijn aan het bedrag van de kortetermijnschulden.

Er bleken per einde 2014 voldoende middelen voorhanden om 2,89 maal de lopende kortemijnverplichtingen te dekken. Dit is een goede ratio. De liquiditeit bleef in 2014 gewaarborgd voor de sector in zijn geheel. De reële noden worden ruimschoots gedekt. Bij gepaste financiering van de geplande investeringen hoeft de sector in de nabije toekomst geen betalingsproblemen te vrezen. De range tussen de laagste en hoogste waarde in 2014 is groot wat illustreert dat de liquiditeitspositie van de individuele hogescholen sterk kan verschillen.

Quick ratio

Bevredigende liquiditeit = waarde minimaal één			
	JR-Boekjaar 2012	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
Aggregatie Hs	2,69	2,68	2,89
Rekenkundig gemiddelde	2,84	2,77	3,41
Laagste waarde	1,27	1,21	0,70
Hoogste waarde	8,38	5,65	7,95

Liquiditeit van de werkingsschulden

Het aantal dagen leverancierskrediet¹⁰ drukt het aantal dagen uit dat de sector krijgt/neemt voor de betaling van zijn werkingsschulden.

$$\frac{\text{Werkingschulden Balans } 44 * 365 \text{ dagen}}{\text{Inkopen inclusief BTW op RR 60 + mutatie Balans op rekening 30 + RR 61}}$$

Liquiditeit van de werkingsschulden

(aantal dagen)	JR-Boekjaar 2012	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
Aggregatie Hs	81	81	94
Rekenkundig gemiddelde	82	73	88
Laagste waarde	18	7	40
Hoogste waarde	246	161	285

¹⁰ De hoge waarden moeten genuanceerd worden beoordeeld. De werkingsschulden worden immers in belangrijke mate beïnvloed door de facturatiegewoonte van de leveranciers. n.l. eind december worden vaak nog veel facturen opgemaakt en verstuurd naar de klanten. Indien de hogeschool einde december belangrijke facturen (bv. i.v.m. investeringsprojecten) ontving, dan heeft dit een zeer sterke invloed op de ratio (en kan dit resulteren in extreem hoge waarden). De balans per 31 december blijft immers een opnamemoment, bij wijze van spreken een "foto" die genomen wordt van de cijfers.

Het aantal dagen leverancierskrediet voor de sector bedraagt 94 in het jaar 2014. De interpretatie van deze ratio is niet eenvoudig. De aard van de leveranciersfactuur beïnvloedt mee de duur van het toegestane betalingsuitstel. Langer betalingsuitstel kan geïnterpreteerd worden als een blijk van vertrouwen van de leveranciers in de hogescholen. Wanneer de toename van het aantal dagen betalingsuitstel het gevolg is van het niet tijdig betalen van de openstaande rekeningen kan dit echter het vertrouwen dat de hogescholen in de toekomst zullen genieten, aantasten.

Liquideitsratio's

	Netto werkingmiddelen (eenheden euro)			Quick ratio			Liquiditeit van de werkingsschulden (aantal dagen)		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Artevelde	5.573.696	6.960.337	9.913.195	1,50	1,66	2,41	87	66	69
Erasmus	32.823.198	39.422.246	42.154.260	4,61	5,58	7,95	107	96	96
Artesis	75.807.002			8,38			94		
HoGent	6.065.983	21.722.342	33.566.129	1,28	2,05	4,36	84	161	100
LUK									
LUCA	10.550.511	10.728.699	(9.224.271)	2,71	2,60	0,70	59	48	54
Howest	18.893.968	18.954.688	21.845.252	3,95	4,10	5,97	93	63	60
KDG	9.522.006	13.298.270	35.576.461	1,78	2,28	4,41	90	49	132
VIVES Noord	2.669.389	6.938.398	7.467.299	1,51	2,57	3,80	18	7	40
TMK	23.329.648	22.685.401	21.175.647	3,48	3,16	3,71	59	61	57
UCL	11.181.790	15.338.118	9.652.168	2,10	2,27	2,09	69	59	72
UCLi	2.632.917	5.819.156	12.609.718	1,27	1,64	2,71	143	81	112
TMMA	3.987.599	2.044.346	3.303.402	1,54	1,21	1,42	59	61	63
KAHO	7.510.015	6.588.639		1,69	1,53		85	114	
VIVES Zuid	12.159.281	7.322.228	3.793.552	2,48	1,89	1,34	65	49	102
TMA	18.069.651	11.216.976		4,87	2,98		70	114	
Plantijn	9.883.137			2,93			246		
PHL	4.108.525			1,58			58		
UCLc	10.865.413	10.359.624	3.557.627	3,67	4,00	3,32	52	49	61
ODISEE	18.124.507	16.049.120	20.515.641	2,88	2,62	2,40	78	76	74
XIOS	6.698.966			3,27			42		
AP		75.081.296	54.482.616		5,65	4,59		147	285
PXL		12.323.670	15.528.702		1,80	3,61		53	41
HZS	1.244.844	1.594.629	1.720.276	2,23	3,05	3,22	56	29	75
Aggregatie Hs	291.702.046	304.448.184	287.637.672	2,69	2,68	2,89	81	81	94
Rekenkundig gemiddelde	13.890.574	16.023.589	16.919.863	2,84	2,77	3,41	82	73	88
Laagste waarde	1.244.844	1.594.629	(9.224.271)	1,27	1,21	0,70	18	7	40
Hoogste waarde	75.807.002	75.081.296	54.482.616	8,38	5,65	7,95	246	161	285

3.8.3 Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio's peilen naar de mate waarin de hogescholen in staat zijn hun financiële verplichtingen (op korte en lange termijn) na te komen. Dit wordt gemeten met behulp van twee belangrijke ratio's: met name de graad van financiële onafhankelijkheid en de algemene schuldgraad.

Graad van financiële onafhankelijkheid

De graad van financiële onafhankelijkheid wordt berekend als de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen.

Het aandeel van het eigen vermogen in het balanstotaal is groot. Dit betekent dat de sector relatief gezien niet sterk afhankelijk is van vreemd vermogen. In het boekjaar 2014 financiert de globale hogeschoolsector zich voor 66,46% met eigen vermogen. De sector is dus maar voor 33,54% van de middelen afhankelijk van vreemd vermogen. De sector heeft, zoals blijkt uit de geaggregeerde cijfers van 2014, een sterke financiële onafhankelijkheid.

Graad van financiële onafhankelijkheid

Hoe groter de ratiowaarde, hoe kleiner de afhankelijkheid van vreemd vermogen.			
	JR-Boekjaar 2012	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
Aggregatie Hs	64,46%	66,04%	66,45%
Rekenkundig gemiddelde	62,66%	64,18%	63,51%
Laagste waarde	38,59%	45,63%	40,26%
Hoogste waarde	85,09%	84,17%	84,35%

Algemene schuldgraad

De algemene schuldgraad is de verhouding van het vreemd vermogen t.o.v. het eigen vermogen. Berekend op de geaggregeerde balansgegevens toont deze ratio aan dat in de jaarrekening 2014 tegenover elke 100 EUR eigen vermogen er 50,48 EUR schulden staan.

Algemene schuldgraad

Hoe groter de schuldgraad, hoe minder gunstig de solvabiliteit			
	JR-Boekjaar 2012	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
Aggregatie Hs	55,14%	51,41%	50,48%
Rekenkundig gemiddelde	66,97%	61,27%	60,85%
Laagste waarde	17,53%	18,80%	0,00%
Hoogste waarde	159,16%	119,16%	148,39%

Solvabiliteitsratio's

	Graad van financiële onafhankelijkheid					Algemene schuldgraad				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Artevelde	50,31%	51,93%	52,25%	55,36%	59,31%	98,79%	92,56%	91,37%	80,63%	68,61%
Erasmus	72,03%	73,85%	76,90%	80,63%	83,56%	38,83%	35,40%	30,04%	24,02%	19,67%
Artesis	82,67%	86,73%	66,52%			20,97%	15,30%	50,34%		
HoGent	85,11%	86,69%	85,09%	81,46%	81,71%	17,50%	15,36%	17,53%	22,76%	22,39%
LUK	58,09%					72,13%				
LUCA	68,99%	64,58%	65,56%	71,37%	47,53%	44,94%	54,86%	52,54%	40,11%	110,40%
Howest	83,07%	82,36%	82,51%	83,10%	84,35%	20,38%	21,42%	21,20%	20,33%	18,56%
KDG	61,04%	66,35%	67,20%	71,50%	55,61%	63,82%	50,72%	48,80%	39,86%	79,81%
VIVES Noord	50,07%	49,32%	52,06%	55,47%	56,40%	99,71%	102,75%	92,08%	80,29%	77,29%
TMK	42,67%	42,16%	42,38%	46,42%	49,89%	134,35%	137,19%	135,96%	115,42%	100,46%
UCL	60,73%	59,31%	59,32%	60,41%	53,45%	64,67%	68,60%	68,56%	65,53%	87,10%
UCLi	56,31%	57,37%	52,64%	54,93%	58,03%	77,60%	74,30%	89,95%	82,06%	72,32%
TMMA	53,59%	56,53%	57,34%	58,31%	76,98%	86,62%	76,90%	74,40%	71,50%	29,90%
KAHO	58,77%	59,79%	59,57%	61,38%		70,17%	67,24%	67,86%	62,91%	
VIVES Zuid	70,16%	69,49%	64,06%	60,92%	60,08%	42,54%	43,90%	56,11%	64,15%	66,46%
TMA	81,21%	81,66%	81,73%	84,17%		23,13%	22,46%	22,35%	18,80%	
Plantijn	64,47%	63,90%	65,82%			55,11%	56,49%	51,94%		
PHL	59,70%	58,52%	61,42%			67,51%	70,87%	62,80%		
UCLc	34,75%	35,47%	38,59%	45,63%	40,26%	187,79%	181,92%	159,16%	119,16%	148,39%
ODISEE	34,48%	48,42%	46,63%	48,76%	57,88%	190,04%	106,52%	114,45%	105,10%	72,77%
XIOS	78,72%	79,12%	81,63%			27,04%	26,39%	22,51%		0,00%
AP				68,91%	70,32%				45,11%	42,21%
PXL				67,18%	77,73%				48,85%	28,66%
HZS	48,38%	53,29%	56,66%	63,50%	66,56%	106,68%	87,67%	76,49%	57,48%	50,24%
Aggregatie Hs	63,90%	66,01%	64,46%	66,04%	66,46%	56,50%	51,49%	55,14%	51,41%	50,48%
Rekenkundig gemiddelde	61,60%	63,18%	62,66%	64,18%	63,51%	73,20%	67,09%	66,97%	61,27%	60,85%
Laagste waarde	34,48%	35,47%	38,59%	45,63%	40,26%	17,50%	15,30%	17,53%	18,80%	0,00%
Hoogste waarde	85,11%	86,73%	85,09%	84,17%	84,35%	190,04%	181,92%	159,16%	119,16%	148,39%

3.8.4 Rentabiliteit

Bij de beoordeling van de rentabiliteitspositie van de hogeschoolsector wordt nagegaan of de opbrengsten toereikend waren om alle kosten te dekken. Bij het uitvoeren van deze analyse wordt gebruik gemaakt van een drietal ratio's. Bij deze ratio's, de zogenaamde netto-marges, worden de diverse winsten geplaatst t.o.v. de totale bedrijfsopbrengsten.

Netto-marges

In de netto-marges wordt de bedrijfswinst of het bedrijfsverlies, de winst of het verlies uit de gewone bedrijfsuitoefening en de winst of het verlies van het boekjaar gerelateerd aan de totale bedrijfsopbrengsten.

Globaal bekeken ligt het rentabiliteitsniveau in 2014 op een goed niveau. De geaggregeerde netto-marges geven een positief beeld. De basis voor dit positieve resultaat wordt gevormd door de bedrijfswinst (netto-marge 1). De financiële verrichtingen leveren een negatieve bijdrage. De winst uit de gewone bedrijfsuitoefening vertaalt zich in een netto-marge 2 die onder het niveau van netto-marge 1 ligt. De invloed van de uitzonderlijke verrichtingen is in 2014 positief (hogere netto-marge 3). De ratio's voor de individuele hogescholen volgen daarna.

Netto marges

Hoe groter de ratiowaarde, hoe gunstiger de rentabiliteit			
	JR-Boekjaar 2012	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
Netto marge (1)			
Aggregatie Hs	1,05%	1,51%	2,40%
Rekenkundig gemiddelde	1,53%	1,47%	2,36%
Laagste waarde	- 2,83%	- 1,77%	- 4,49%
Hoogste waarde	4,62%	5,21%	5,77%
Netto marge (2)			
Aggregatie Hs	0,97%	1,59%	2,33%
Rekenkundig gemiddelde	1,57%	1,96%	2,27%
Laagste waarde	- 2,72%	- 3,39%	- 3,31%
Hoogste waarde	6,75%	19,40%	6,45%
Netto marge (3)			
Aggregatie Hs	1,39%	1,91%	2,89%
Rekenkundig gemiddelde	1,98%	2,33%	3,29%
Laagste waarde	- 2,82%	- 4,12%	- 3,31%
Hoogste waarde	7,94%	14,17%	12,36%

Resultatenratio's

	Netto marge (1)					Netto marge (2)					Netto marge (3)				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Artevelde	2,96%	4,55%	1,43%	3,22%	4,20%	2,25%	4,21%	0,96%	2,78%	3,77%	2,25%	4,88%	0,96%	2,17%	3,77%
Erasmus	4,60%	4,28%	2,04%	1,25%	4,45%	5,31%	5,39%	3,38%	2,18%	5,24%	6,31%	6,55%	4,57%	14,17%	6,83%
Artesis	2,41%	9,96%	4,62%			4,36%	10,23%	5,78%			7,58%	10,18%	5,82%		
HoGent	- 8,33%	- 5,99%	- 2,83%	0,92%	2,09%	- 7,85%	- 5,90%	- 2,72%	0,82%	2,31%	- 4,36%	- 5,48%	- 1,99%	0,02%	1,62%
LUK	- 3,02%					- 4,63%					- 4,88%				
LUCA	1,01%	- 1,66%	2,74%	4,96%	- 1,03%	0,90%	- 1,66%	2,77%	4,99%	- 0,99%	0,87%	- 1,65%	2,77%	5,06%	1,66%
Howest	2,43%	0,83%	0,30%	- 1,43%	2,76%	3,33%	1,24%	0,42%	- 1,21%	3,02%	3,32%	1,28%	0,41%	- 4,12%	2,20%
KDG	1,57%	3,23%	4,17%	3,95%	5,70%	1,34%	3,09%	4,11%	3,98%	5,42%	1,28%	8,20%	4,15%	3,70%	5,41%
VIVES Noord	3,00%	1,30%	3,17%	3,37%	- 1,54%	0,91%	- 0,77%	1,41%	1,74%	- 3,31%	0,91%	- 1,19%	- 2,82%	1,74%	- 3,31%
TMK	- 0,50%	0,38%	- 1,68%	- 1,77%	- 0,92%	- 0,79%	- 0,53%	- 2,43%	- 2,27%	- 1,00%	- 0,92%	- 0,55%	- 2,11%	- 2,53%	- 1,00%
KHL	2,01%	0,26%	0,19%	- 1,16%	2,66%	1,88%	0,57%	0,62%	- 0,83%	2,85%	3,13%	1,29%	1,54%	0,31%	3,45%
KHLim	- 0,52%	0,05%	0,24%	0,87%	4,25%	- 0,42%	0,22%	0,39%	0,72%	4,08%	1,31%	2,07%	2,20%	2,52%	5,83%
TMM	3,81%	- 1,29%	- 0,06%	- 1,61%	- 4,49%	3,07%	- 1,80%	- 0,60%	- 1,26%	- 1,96%	7,44%	0,71%	- 0,60%	- 0,68%	- 1,96%
KAHO	- 0,56%	1,69%	2,42%	0,38%		- 1,58%	0,73%	1,56%	- 0,31%		- 1,62%	0,95%	1,52%	- 0,32%	
VIVES Zuid	4,34%	3,55%	- 0,45%	- 0,45%	2,21%	3,47%	2,71%	- 1,21%	- 0,52%	2,13%	3,36%	3,50%	- 0,96%	- 0,49%	2,21%
TMA	1,20%	3,42%	3,19%	4,62%		2,60%	6,09%	6,75%	19,40%		2,60%	5,34%	7,94%	11,45%	
Plantijn	- 0,32%	2,29%	0,88%			0,45%	3,00%	2,25%			1,54%	3,72%	2,51%		
PHL	- 0,09%	- 1,08%	1,81%			- 0,01%	- 0,95%	1,86%			0,86%	0,12%	2,91%		
Groep T	- 5,75%	- 5,01%	2,68%	- 0,20%	5,52%	- 4,35%	- 3,82%	3,63%	- 0,41%	4,57%	- 0,64%	2,73%	6,68%	2,74%	12,36%
HUB - EHSAL	1,57%	0,34%	0,39%	- 0,36%	2,29%	0,24%	- 1,05%	- 2,46%	- 3,39%	- 0,24%	1,50%	14,24%	- 0,61%	- 1,17%	0,38%
XIOS	- 2,45%	2,08%	3,41%			- 2,79%	1,81%	3,05%			- 2,77%	1,81%	3,14%		
AP				5,21%	5,77%				4,70%	6,45%				3,79%	8,85%
PXL				2,39%	1,97%				2,42%	2,00%				2,22%	2,54%
HZS	- 0,06%	- 0,89%	3,54%	3,76%	4,30%	0,14%	- 0,93%	3,52%	3,64%	4,20%	0,12%	- 0,93%	3,52%	3,64%	5,05%
Aggregatie Hs	0,16%	1,03%	1,05%	1,51%	2,40%	0,13%	0,91%	0,97%	1,59%	2,33%	1,34%	2,74%	1,39%	1,91%	2,89%
Rekenkundig gemiddelde	0,42%	1,06%	1,53%	1,47%	2,36%	0,36%	1,04%	1,57%	1,96%	2,27%	1,33%	2,75%	1,98%	2,33%	3,29%
Laagste waarde	- 8,33%	- 5,99%	- 2,83%	- 1,77%	- 4,49%	- 7,85%	- 5,90%	- 2,72%	- 3,39%	- 3,31%	- 4,88%	- 5,48%	- 2,82%	- 4,12%	- 3,31%
Hoogste waarde	4,60%	9,96%	4,62%	5,21%	5,77%	5,31%	10,23%	6,75%	19,40%	6,45%	7,58%	14,24%	7,94%	14,17%	12,36%

4 Conclusies

- In 2014 bedraagt het globaal bedrag aan werkingsuitkeringen voor de hogescholen 637.699.518 EUR ten opzichte van 760.286.915 EUR in 2013. Dit is een daling met 16,12% of in absolute cijfers een daling van 122.587.396 EUR. De belangrijkste verklaring van de daling van het globaal bedrag aan werkingsuitkeringen 2014 ten opzichte van het jaar 2013 is de integratie van de academische opleidingen in de universiteiten per 1 oktober 2013. Het decreet van 13 juli 2012 betreffende de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten bepaalt dat met uitzondering van de academische kunstopleidingen en de Hogere Zeevaartschool de academische opleidingen van de hogescholen in de universiteiten integreren vanaf het academiejaar 2013-2014. Anderzijds merken we een stijging van de componenten Brusselmiddelen en PWO-middelen. Voor beide elementen werd een groeppad voorzien in 2014.
- De 17 hogescholen realiseerden in het boekjaar 2014 een geaggregeerde bedrijfsopbrengst van 845.418.690 EUR, een daling met 120.329.592 EUR ten opzichte van vorig jaar. De verklaring hiervoor is hoofdzakelijk te vinden in de integratie van de academische opleidingen in de universiteiten per 1 oktober 2013. Tijdens het boekjaar 2014 besteedden de 17 hogescholen 825.091.457 EUR aan bedrijfskosten, een daling met 126.105.858 EUR ten opzichte van vorig jaar. De daling in absolute cijfers van de bedrijfskosten situeert zich vooral bij de kostenrubrieken '*diensten en diverse goederen*' en '*de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen*'. Deze laatste post kende een forse daling door de integratie en was vrij bepalend voor de daling van de totale bedrijfskosten. De geaggregeerde bedrijfswinst is het resultaat dat de hogescholen behalen uit hun courante activiteiten. In het boekjaar 2014 realiseerde de sector een bedrijfswinst van 20.327.232 EUR ten opzichte van 14.550.966 EUR vorig jaar. De bedrijfswinst 2014 is hoger dan vorig jaar en is toegenomen met 5.776.266 EUR. De positieve evolutie van het geaggregeerd bedrijfsresultaat in 2014 is in hoofdzaak toe te schrijven aan een iets grotere daling van de bedrijfskosten (-13,26%) ten opzichte van de daling van de bedrijfsopbrengsten (-12,46%). Sedert 2010 is er een jaarlijkse stelselmatige stijging van het bedrijfsresultaat. Deze trend wordt ook in 2014 voortgezet. In 2010 bedroeg de bedrijfswinst 1.396.465 EUR terwijl ze in 2014 landde op een bedrag van 20.327.232 EUR. De hogescholensector besteedde in 2014 dus opnieuw wat minder verkregen middelen voor haar werking.

De bedrijfswinst 2014 is gunstiger dan het in de begroting 2014 voorziene bedrijfsresultaat. Er werd immers door de hogescholen een bedrijfsverlies begroot voor 2014 van -6.609.514 EUR. Er is dus een significante afwijking van 26.936.746 EUR tussen de in 2014 effectief gerealiseerde bedrijfswinst en het voor 2014 begrote bedrijfsverlies. Dit beantwoordt aan een jaarlijks terugkerende trend.

Het financieel resultaat is negatief in 2014, want de financiële kosten (rentelasten) wegen zwaarder door dan de financiële opbrengsten van de sector. De geaggregeerde winst van het boekjaar is het resultaat dat de hogescholen behalen uit al hun activiteiten. In het boekjaar 2014 realiseerde de sector een winst van het boekjaar van 24.427.123 EUR. Het positief bedrijfsresultaat is de basis van deze winst van het boekjaar. Het positieve uitzonderlijke resultaat van 4.758.745 EUR heeft ook bijgedragen tot de winst van het boekjaar.

De winst van het boekjaar 2014 is gunstiger dan de in de begroting 2014 voorziene winst van het boekjaar. Er werd door de hogescholen voor 2014 een winst van het boekjaar begroot van 2.363.678 EUR. Er is dus een significante afwijking van 22.063.436 EUR tussen de in 2014 effectief gerealiseerde winst van het boekjaar en de voor 2014 begrote winst van het boekjaar.

- De 17 hogescholen investeerden tijdens het boekjaar 2014 samen 118.515.400 EUR. Dit is een stijging met 37,37% t.o.v. het vorige boekjaar. We stellen een belangrijke stijging vast van de som van de rubrieken *terreinen en gebouwen* en *activa in aanbouw* met 34.887.365 EUR. In totaliteit werd er in de rubrieken *terreinen en gebouwen* en *activa in aanbouw* een bedrag van bijna 89 Mio EUR geïnvesteerd in 2014. De hogescholen hebben dus ook in 2014 hun patrimonium significant uitgebreid. De investeringen in de rubrieken *installaties, machines en uitrusting* stegen in het jaar 2014 met 3,51%. De 17 hogescholen hadden voor het jaar 2014 samen een bedrag aan investeringen begroot van 130.417.850 EUR. In realiteit werd er door de hogescholen voor 118.515.400 EUR geïnvesteerd. De belangrijkste post waar een significante afwijking werd vastgesteld tussen de begrote bedragen voor 2014 en de effectief geboekte bedragen in

2014 betreffen de installaties, machines en uitrusting. Het investeringsvolume lag in 2014 hoger dan in 2013. Er dienden dan ook meer investeringen gefinancierd te worden. Alhoewel de hogescholen tijdens het boekjaar 2014 wat meer investeringen met vreemd vermogen (14,28%) financierden t.o.v. het vorig jaar, blijft het leeuwenandeel van de investeringen met eigen middelen (74,82%) en met kapitaalsubsidies (10,90%) gefinancierd. Dit is de laatste vier jaren een jaarlijks terugkerende trend. De hogescholen spreken eerst grotendeels hun vroeger opgebouwde financiële reserves (geldbeleggingen en liquide middelen) aan om hun investeringen te financieren samen met de beschikbare trekkingsrechten (kapitaalsubsidies). Pas daarna wordt een beroep gedaan op vreemd vermogen.

- Het balanstotaal steeg (+1,58%) tijdens het boekjaar 2014 van 1.427.503.641 EUR naar 1.450.019.524 EUR. De geaggregeerde vaste activa bedragen 995.267.736 EUR in het jaar 2014 (+65.809.152 EUR), de geaggregeerde vlottende activa bedragen 454.751.788 EUR (-43.293.269 EUR). De stijging van de vaste activa hebben te maken met het aanzienlijk investeringsvolume in het jaar 2014. In 2014 werden er grote investeringsinspanningen geleverd door de sector. De stijging van de vaste activa situeerde zich in hoofdzaak bij de rubrieken activa in aanbouw en terreinen en gebouwen onder de materiële vaste activa. De geaggregeerde vlottende activa dalen tijdens het boekjaar 2014 met 8,69%. Deze daling is grotendeels te wijten aan de daling van de rekening vorderingen op ten hoogste één jaar. In de begroting 2014 stellen we voor de vaste activa een onderschatting vast van 1,44%. Deze onderschatting situeert zich hoofdzakelijk bij de rubriek materiële vaste activa. De vlottende activa overschreden het gebudgetteerde bedrag met 16,47%. In absolute bedragen is de afwijking het hoogst bij de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen. Deze ligt in realiteit 71.810.453 EUR hoger dan oorspronkelijk begroot.

Binnen de passiva is groei van de rekeningen overgedragen winst en bestemde fondsen het gevolg van de winst ten bedrage van 24.427.123 EUR die de sector heeft gerealiseerd eind 2014. De schulden op meer dan één jaar zijn toegenomen met 21,3 Mio EUR. In 2014 heeft de sector bijkomend vreemd vermogen aangetrokken om haar investeringsvolume te financieren. De schulden op ten hoogste één jaar daalden.

- De cashflow van het boekjaar voor de sector bedraagt 72.635.607 EUR en is meteen ook een belangrijke financieringsbron. De mutatie in de netto werkmiddelen vormt in het boekjaar 2014 een financieringsbron ter waarde van 20.283.206 EUR. De som van de cashflow van het boekjaar en van de mutatie in de werkmiddelen levert de operationele cashflow. Dit bedrag kunnen de hogescholen besteden aan investeringen, aflossingen van leningen, enz.... Via de operationele cashflow werd hiervoor in 2014 92.918.813 EUR aan financiële middelen gegenereerd. Dit was niet voldoende om de financieringsbehoeften uit de investeringen (128.690.396 EUR) van de sector integraal te dekken. De ontbrekende middelen vond de sector in de opname van kapitaalsubsidies en van een bedrag aan vreemd vermogen. De sector financierde zijn investeringen met eigen financiële middelen, kapitaalsubsidies en vreemd vermogen. De sector realiseerde over het boekjaar 2014 een negatieve netto cashflow ter waarde van -3.713.000 EUR. Hierdoor daalde de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen van de sector tot afgerond 315,6 miljoen EUR. De financiële buffer van de hogescholen is dus groot, de liquiditeitspositie van de sector oogt goed.
- De geaggregeerde netto-werkmiddelen van de 17 hogescholen bedragen voor het boekjaar 2014 287.637.672 EUR ten opzichte van 304.448.184 EUR in 2013. Dit betekent een daling met 16.810.512 EUR. De globale hogeschoolsector beschikt in 2014 over een stevige buffer om een eventuele vertraging in de inning van de kortetermijnvorderingen op te vangen zonder dat dit de betaling van de kortetermijnverbintenissen in gevaar brengt. De bekomen waarde duidt op een stevige liquiditeitspositie van de hogescholensector. In 2014 leverde de berekening van de netto-werkmiddelen niet voor alle hogescholen een positief resultaat op.
- Er bleken per einde 2014 voldoende middelen voorhanden om 2,89 maal de lopende kortetermijnverplichtingen te dekken. Dit is een goede quick ratio. De liquiditeit bleef in 2014 gewaarborgd voor de sector in zijn geheel. De reële noden worden ruimschoots gedekt. Bij gepaste financiering van de geplande investeringen hoeft de sector in de nabije toekomst geen betalingsproblemen te vrezen. De range tussen de laagste en hoogste waarde in 2014 is vrij groot wat illustreert dat de liquiditeitspositie van de individuele hogescholen sterk kan verschillen.

- Het aandeel van het eigen vermogen in het balanstotaal is groot. Dit betekent dat de sector relatief gezien niet sterk afhankelijk is van vreemd vermogen. In het boekjaar 2014 financiert de globale hogeschoolsector zich voor 66,46% met eigen vermogen. De sector is dus maar voor 33,54% van de middelen afhankelijk van vreemd vermogen. De sector heeft, zoals blijkt uit de geaggregeerde cijfers van 2014, een sterke financiële onafhankelijkheid.
- Globaal bekeken ligt het rentabiliteitsniveau van de sector in 2014 op een goed niveau. De geaggregeerde netto-marges geven een positief beeld.

5 Analyse van de gegevens betreffende de personeelsformatie en de loonkosten

5.1 Inleiding

Het boekjaar 2014 is het eerste volledige boekjaar waarin het effect op jaarbasis voor alle hogescholen zichtbaar is van de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten in uitvoering van het integratiedecreet¹¹.

Vanaf het academiejaar 2013-2014 werden alle academische hogeschoolopleidingen met uitzondering van de academische kunstopleidingen en de nautische wetenschappen overgedragen naar de universiteiten. Hierdoor nam het aantal unieke studenten onder diplomacontract in de basisopleidingen van de hogescholen af met 18.962 inschrijvingen en verminderde het statutaire personeelskader van de hogescholen met 1.554,8 voltijdse eenheden personeelsleden¹² die in de voormelde opleidingen werkzaam waren en die overgeheveld werden naar de universiteit als nieuwe werkgever binnen het integratiekader. Ook contractuele personeelsleden maakten de overstap naar de universiteit. Op basis van de vergelijking tussen de boekjaren 2013 en 2014 blijken er een 320-tal VTE's contractuelen en gastprofs uit de hogescholen te zijn verdwenen.

Hoewel deze operatie reeds uitwerking had in het laatste kwartaal van 2013 kozen de meeste universiteiten pas voor de definitieve boekhoudkundige afscheiding van het statutair personeel en van de overige boekhoudkundige aspecten per 1 januari 2014. De tussenliggende periode werd via interne verrekeningen opgevangen. Enkel de UA koos voor de onmiddellijke en volledige integratie in al zijn facetten. Ook het tijdstip van de overdracht van contractuele personeelsleden verschilde onderling tussen de hogescholen: hetzij per 1 oktober 2013, hetzij bij de start van het boekjaar 2014. Dit verschil in aanpak heeft tot gevolg dat er een zekere discontinuïteit zit in de vergelijkbaarheid van de cijfergegevens over de personeelsleden van de hogescholen tussen het boekjaar 2014 en de vorige boekjaren.

De basiscijfers rond studentenaantallen werden door het AHOVOKS¹³ aangeleverd. Het betreft het aantal unieke studenten per hogeschool in de basisopleidingen onder diplomacontract na afloop van elk betrokken academiejaar. De actieve studenten werden geteld samen met de uitschrijvingen die financiering hebben gegenereerd. Wanneer er verwezen wordt naar studentencijfers wordt het academiejaar 2013-2014 als referentie genomen voor het boekjaar 2014. Dit betekent dus dat het effect van de integratie van de academische hogeschoolopleidingen volledig verwerkt zit in deze cijfers.

Op 1 januari 2014 fuseerden er opnieuw enkele hogescholen. HUB-KAHO ontstond uit het samengaan van de HUB-EHSAL en de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven (KAHO). Met ingang van 15 oktober 2014 werd beslist tot naamswijziging in Odisee.

Thomas More Mechelen-Antwerpen (TMMA) is het resultaat van de bundeling van Thomas More Mechelen en Thomas More Antwerpen tot een nieuw geheel.

Vanaf 24/10/2014 is de benaming van Groep T Internationale Hogeschool Leuven gewijzigd in UC Leuven Comenius Lerarenopleidingen. Ook de Katholieke hogeschool Leuven en de Katholieke hogeschool Limburg veranderden hun naam in respectievelijk UC Leuven en UC Limburg.

De personeelsformatie van de hogescholen bestaat enerzijds uit het statutair onderwijzend personeel en anderzijds uit het statutair administratief en technisch personeel. De rechtspositieregeling zoals vastgelegd in de Codex Hoger Onderwijs¹⁴ van 11 oktober 2013, bekrachtigd bij het decreet van 20 december 2013, is

¹¹ Het decreet van 13 juli 2012 betreffende de integratie van de academische hogeschoolopleidingen.

¹² Zie rapport over de werking van de hogescholen in 2013, pagina 47 – integratiekader op datum van 1 februari 2013.

¹³ Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen.

¹⁴ Verder afgekort als CHO.

integraal op hen van toepassing - de lesgevers in de conservatoria uitgezonderd. Daarnaast stellen de hogescholen jaarlijks ook een overzicht op dat alle personeelsleden buiten de formatie omvat. Hierin worden de gastprofessoren, de statutairen met een ambt op persoonlijke titel, de centraal betaalde statutairen, de contractuele personeelsleden en de inkomende gedetacheerden opgenomen.

In de cijfers met betrekking tot het personeelsbestand wordt er gewerkt met twee soorten gegevens. Enerzijds zijn er de cijfers van de bezetting, anderzijds deze van de tewerkstelling. De bezetting vormt de weerslag van het aantal voltijdse eenheden (VTE) titularissen in een bepaald ambt of een bepaalde graad gedurende een volledig boekjaar. Verloven en afwezigheden worden niet verrekend, ambtswijzigingen van benoemden naar een andere tijdelijke functie worden dubbel geteld omdat de bezetting een weergave moet zijn van de totaliteit aan formatieplaatsen. De tewerkstelling daarentegen is de weergave van het aantal voltijdse eenheden waarvoor er een loon werd uitbetaald. Deze gegevens bevatten dus het aantal VTE's dat effectief aan de slag was in de hogescholen aangevuld met de VTE's die afwezig waren, maar waarvoor het loon toch werd verder betaald¹⁵. De cijfers van de bezetting en de tewerkstelling kunnen binnen een hogeschool soms sterk verschillen omdat niet alle titularissen steeds volledig aan het werk zijn. Zij kunnen bijvoorbeeld verlofstelsels opnemen waarbij ze soms niet of niet volledig worden vervangen. Daardoor zal het aantal VTE's tewerkstelling doorgaans lager liggen dan het aantal VTE's bezetting. De meeste analyses in dit rapport hebben betrekking op de tewerkstelling omdat deze aantallen het best weergeven hoeveel VTE's werkelijke prestaties geleverd hebben en/of een weerslag hebben op de loonkosten. Waar relevant worden ook de begrote cijfers opgenomen in de rapportering.

De personeelsleden die in dienst zijn met een arbeidsovereenkomst dienen in de jaarlijkse bevraging door het regeringscommissariaat naast de opgave van het aantal VTE's eveneens te worden gecatalogeerd naar de aard van hun functie zodat het mogelijk wordt om binnen deze grote groep ook de categorie-opdeling te maken naar OP en ATP. Aangezien wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening behoren tot de opdracht van het onderwijzend personeel, worden de contractuelen van wie de opdracht zich binnen deze twee subcategorieën situeert als OP beschouwd. Contractuele arbeiders en bedienden met een administratieve of technische functie worden bij het ATP ondergebracht.

Hogescholen kunnen ook een beroep doen op gastprofessoren. Voor de verwerking in de tabellen en grafieken in dit rapport die een opdeling naar OP of ATP vergen, worden gastprofessoren steeds bij het OP ondergebracht aangezien deze categorie louter met onderwijsactiviteiten kan worden belast.

De geaggregeerde loonkosten 2014 worden vergeleken met deze van het voorgaande boekjaar. Naast de officiële 80-20-ratio berekent het regeringscommissariaat sinds enige jaren ook een aangepaste, alternatieve ratio waarin rekening gehouden wordt met de vaak niet onbelangrijke impact van de defiscaliseringmiddelen. Samen met de door het regeringscommissariaat ontwikkelde economische loonnorm geven deze drie ratio's inzicht in de verhouding loonkosten/werkingsopbrengsten.

5.2 Geaggregeerde personeelsgegevens: effectieve tewerkstelling 2014

5.2.1 Geaggregeerde totale personeelstewerkstelling: evolutie 2013-2014 en vergelijking realisatie 2014 met begroting 2014

Personeelstewerkstelling

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van jaarrekening 2013	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
	(eenheden euro)			
Onderwijzend personeel ^(a)	8.222,75	6.835,69	- 1.387,06	- 16,87%
Administratief en technisch personeel ^(aa)	3.364,94	3.057,86	- 307,07	- 9,13%
Totale personeelstewerkstelling	11.587,69	9.893,56	- 1.694,13	- 14,62%

¹⁵ Dat is ondermeer het geval bij ziekteverlof van benoemde personeelsleden en bij uitgaande detacheringen.

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van begroting	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute wijziging	JR14-BG14 relatieve wijziging
	(eenheden euro)			
Onderwijzend personeel ^(*)	6.835,69	6.882,74	- 47,05	- 0,68%
Administratief en technisch personeel ^(**)	3.057,86	3.030,05	+ 27,81	+ 0,92%
Totale personeelstewerkstelling	9.893,56	9.912,79	- 19,23	- 0,19%

^(*) Statutair OP, gastprofessoren, centraal betaald OP, contractueel OP (onderzoekers - wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening), inkomend gedetacheerd OP

^(**) Statutair ATP, personeel op persoonlijke titel (PPT), centraal betaald ATP (AP - TP - MVO), contractueel ATP (AP - TP - arbeiders), inkomend gedetacheerd ATP

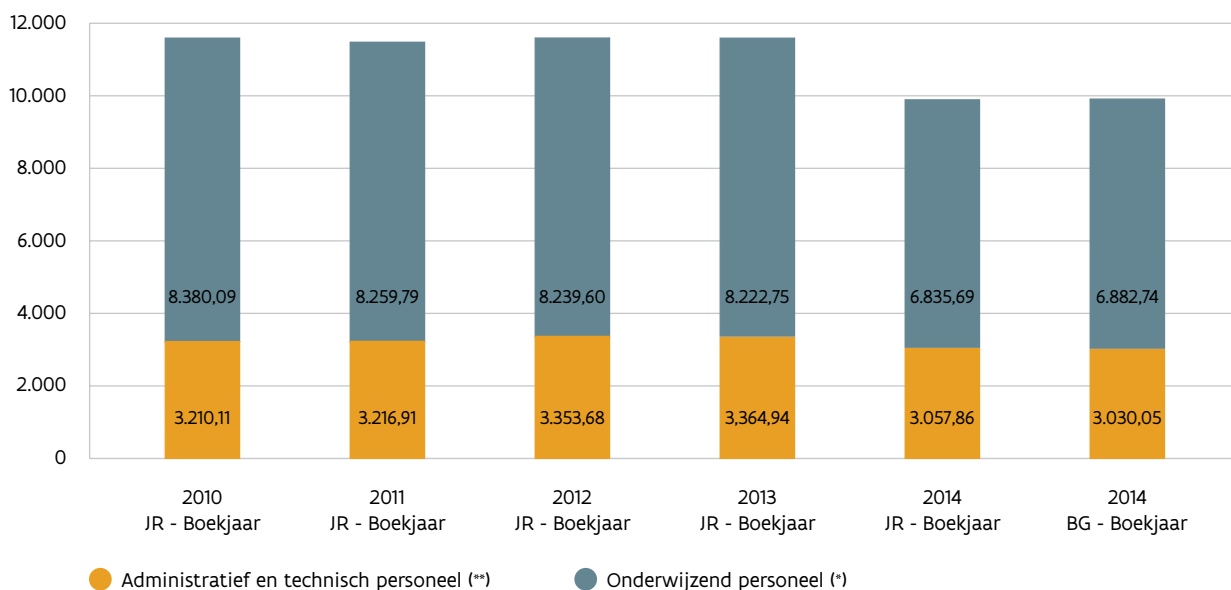
Deze cijfers omvatten het totale personeelsbestand zowel op als buiten formatie en opgedeeld in de groepen onderwijzend personeel (OP) en administratief personeel (ATP). Over alle personeelscategorieën en statuten heen waren er 9.893,56 VTE's tewerkgesteld gedurende het boekjaar 2014¹⁶. Globaal daalde de personeelstewerkstelling in de hogescholen met 1.694,13 VTE's of met bijna 15% ten opzichte van het vorige boekjaar. Deze daling is zo goed als volledig toe te schrijven aan de overstap naar de universiteit van de personeelsleden die verbonden waren aan de in oktober 2013 overgedragen academische hogeschoolopleidingen. Het OP daalde met 16,87%, het ATP met 9,13%.

De begrote tewerkstelling werd zo goed als volledig gehaald. Er was slechts een zeer beperkte globale onderbenutting van 0,19%: slechts 19,23 begrote VTE's werden niet gerealiseerd. Tussen de personeelscategorieën was de afwijking tussen begrote en gerealiseerde tewerkstelling groter: op het aantal begrote VTE's OP was er een overschot van 47,05 VTE's terwijl de begrote tewerkstelling voor het ATP met 27,81 VTE's te laag werd ingeschat. De grootste afwijking bleef echter onder de 1%.

Het meer inzetten op ATP kan duiden op een trend waarbij de hogescholen ATP'ers engageren voor ondersteunende taken.

Gespreid over de periode 2010-2014 geeft de evolutie van de personeelstewerkstelling in de hogescholen het volgende beeld. De laatste staaf heeft betrekking op de begrote cijfers.

Personeelstewerkstelling in aantal VTE

^(*) Statutair OP, gastprofessoren, centraal betaald OP, contractueel OP (onderzoekers - wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening), inkomend gedetacheerd OP

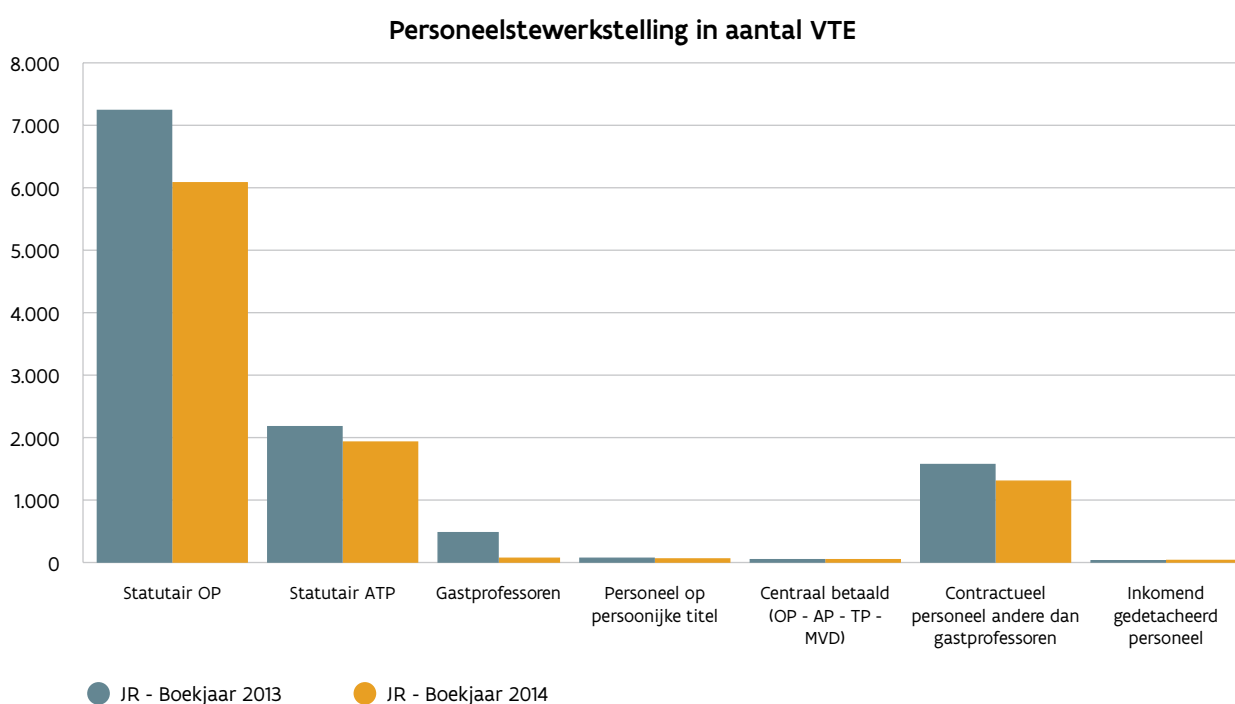
^(**) Statutair ATP, personeel op persoonlijke titel (PPT), centraal betaald ATP (AP - TP - MVO), contractueel ATP (AP - TP - arbeiders), inkomend gedetacheerd ATP

¹⁶ In deze cijfers zijn ook de VTE's aan inkomende detacheringen vervat. Hierdoor ontstaat er een beperkte dubbeltelling van 5,44 VTE's op het niveau van de bezetting aangezien deze personeelsleden ook nog op de formatie in de hogeschool van herkomst staan.

Het totaal aantal VTE's OP nam in de referentieperiode 2010-2014 voor het eerst af in 2011 met 1,44%. Deze daling zette zich in mindere mate verder in 2012 en 2013 met respectievelijk 0,24% en 0,20%. Van de sterke daling in 2014 met (-16,87% of 1.387 VTE's) kan worden verondersteld dat zij grotendeels voortkwam uit de integratie-operatie.

Van 2010 tot en met 2013 was er een gestage groei bij het ATP. In 2014 was er geen duidelijk zicht op een eventuele verdere groei door de overstap naar de universiteit van veel ATP'ers als gevolg van de integratie. 9,13% van het ATP aan de hogescholen verdween in 2014. In absolute cijfers stemde dit overeen met 307 VTE's.

5.2.2 Geaggregeerde totale personeelstewerkstelling van de diverse categorieën op en buiten formatie: grafische weergave evolutie 2013 en 2014

Personeelstewerkstelling

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van jaarrekening 2013	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
	(in VTE - 2 decimalen)			
Statutair OP	7.240,73	6.084,00	- 1.156,73	- 15,98%
Statutair ATP	2.126,95	1.940,81	- 186,14	- 8,75%
Gastprofessoren	492,62	440,95	- 51,67	- 10,49%
Personeel op persoonlijke titel	83,17	72,14	- 11,03	- 13,26%
Centraal betaald (OP - AP - TP - MVD)	42,60	35,11	- 7,49	- 17,58%
Contractueel personeel andere dan gastprofessoren	1.581,07	1.315,11	- 265,96	- 16,82%
Inkomend gedetacheerd personeel	20,55	5,44	- 15,11	- 73,53%
Totale personeelstewerkstelling	11.587,69	9.893,56	- 1.694,13	- 14,62%

Personeelstewerkstelling

Personeelstewerkstelling (% aandeel in de personeelstewerkstelling)	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
Statutair OP	62,49%	61,49%
Statutair ATP	18,36%	19,62%
Gastprofessoren	4,25%	4,46%
Personeel op persoonlijke titel	0,72%	0,73%
Centraal betaald (OP - AP - TP - MVD)	0,37%	0,35%
Contractueel personeel andere dan gastprofessoren	13,64%	13,29%
Inkomend gedetacheerd personeel	0,18%	0,05%

Binnen het OP en ATP kunnen er twee personeelscategorieën worden onderscheiden naar gelang de aard van hun arbeidsrelatie: statutairen (met een decretale rechtspositieregeling) en anderen (voornamelijk tewerkgesteld via arbeidsovereenkomst). Hoewel in principe alle statutairen op formatie staan, zijn er vandaag nog steeds een aantal personeelsleden die met behoud van hun statuut via overgangsrechten buiten formatie staan¹⁷. Alle contractuelen en gastprofessoren worden steeds opgenomen buiten formatie. In de delen 5.2.6 en 5.2.7 worden de subgroepen op en buiten formatie verder in detail besproken.

Het statutaire kader op formatie daalde in absolute cijfers met 1342,87 VTE's in 2014. Het procentuele aandeel van de statutairen op formatie in de globale personeelstewerkstelling steeg licht van 80,85% naar 81,11%. Binnen de statutairen daalde het OP het sterkst met 1.156,73 VTE's (-15,98%). Ook op het statutair ATP had de integratie van de academische opleidingen een impact, maar de daling was minder sterk in vergelijking met het OP. Niettemin was er een daling met 186,14 VTE's of 8,75%.

Het contractuele kader van arbeiders en bedienden, aangevuld met de gastprofessoren, daalde in dezelfde periode met 317,63 VTE's. Het aantal gastprofessoren nam met 10,49% af. De overige contractuelen daalden met 16,82%. Deze daling kan worden verklaard door de overstap van de contractuelen en gastprofessoren die verbonden waren aan de academische hogeschoolopleidingen naar de universiteit.

Het contingent aan personeelsleden met een ambt op persoonlijke titel en centraal betaalden daalde verder met 18,52 VTE's als gevolg van pensioneringen. Het aantal inkomende detacheringen daalde sterk met 15,11 VTE's of 73,53%. In 2014 waren er in absolute cijfers nog slechts 5,44 VTE's inkomende detacheringen.

5.2.3 Evolutie personeelstewerkstelling per hogeschool 2012-2014

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de wijzigingen in de globale tewerkstelling per hogeschool over de drie laatste boekjaren. Voor de hogescholen die fuseerden in de loop van 2014 werden met het oog op de vergelijkbaarheid ook de cijfers van de stichtende hogescholen uit 2013 onder de benaming van de fusiehogeschool samengeteld. Dit is het geval voor Odisee en TMMA.

Personeelstewerkstelling: totaal per hogeschool

Personeelstewerkstelling - Evolutie	JR - Boekjaar 2012	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014	JR14-JR13 - wijziging	
				Absoluut	Procentueel
Artevelde	818,69	847,38	826,50	- 20,88	- 2,46%
Erasmus	570,96	585,79	543,48	- 42,31	- 7,22%
HoGent	1.684,82	1.645,28	1.273,78	- 371,50	- 22,58%
LUCA	537,91	528,71	393,53	- 135,18	- 25,57%
Howest	513,01	518,92	457,75	- 61,17	- 11,79%
KDG	768,00	807,30	800,08	- 7,22	- 0,89%
VIVES Noord	349,19	349,40	320,43	- 28,97	- 8,29%
TMK	614,11	623,79	576,25	- 47,54	- 7,62%
UCL	491,37	532,30	545,72	+ 13,42	+ 2,52%

¹⁷ MVDP (meester, vak- en dienstpersoneel) en OHP (opvoedend hulppersoneel).

UCLi	607,26	599,99	549,42	- 50,57	- 8,43%
TMMA	758,81	745,38	552,81	- 192,57	- 25,84%
VIVES Zuid	632,25	648,03	640,06	- 7,97	- 1,23%
UCLc	176,85	157,50	78,83	- 78,67	- 49,95%
ODISEE	1.144,25	1.126,55	827,44	- 299,11	- 26,55%
AP	1.136,34	1.067,93	820,97	- 246,96	- 23,13%
PXL	720,16	734,53	616,03	- 118,50	- 16,13%
HZS	69,30	68,91	70,47	+ 1,56	+ 2,26%
Totaal	11.593,28	11.587,69	9.893,56	- 1.694,13	- 14,62%

Deze tabel geeft per hogeschool het effect weer van de integratie op het personeelsbestand. De daling tussen 2013 en 2014 is overduidelijk. Ze ligt in lijn met het aantal en de omvang van de overgedragen academische hogeschoolopleidingen. De evolutie tussen 2012 en 2013 is diffuus. De door de universiteiten overgenomen contractuele personeelsleden zijn vanaf 1 oktober 2013 niet meer in de cijfers opgenomen. De hogescholen¹⁸ van de AUHA¹⁹ hebben daarenboven ook hun overgedragen statutaire personeelsleden in het laatste kwartaal 2013 niet meer meegeteld. Voor alle andere hogescholen zijn de overgedragen statutaire personeelsleden wel nog inbegrepen in de weergegeven cijfers.

5.2.4 Statutair onderwijzend personeel op formatie: gerealiseerde tewerkstelling 2014 en vergelijking met 2013 per groep en per ambt

De onderstaande tabel toont de geaggregeerde personeelsformatie voor het onderwijzend personeel op het niveau van de tewerkstelling voor 2014. De ambten worden per decretaal gedefinieerde groep weergegeven. Er wordt een onderscheid gemaakt naargelang de statutaire toestand van de personeelsleden (benoemd, tijdelijk of tijdelijk met overgangsrecht).

Personeelstewerkstelling: onderwijzend personeel (OP) per AMBT

Ambt	JR - Boekjaar 2014			
	Vast	TOR (tijd. art. 318) (tijd. art. 307)	Tijdelijk	Totaal
Groep 1				
1. Praktijklector	596,19	0,00	447,83	1.044,02
2. Lector	2.434,69	0,00	1.620,13	4.054,82
3. Hoofdpraktijklector	27,56		8,26	35,82
4. Hoofdlector	167,30		52,42	219,71
Totaal	3.225,74	0,00	2.128,63	5.354,37
Groep 2				
5. Assistent	99,30	0,50	99,48	199,28
6. Praktijkassistent	9,73	0,00	70,44	80,17
7. Doctor-assistent	0,00	0,00	8,77	8,77
8. Werkleider	17,73	0,00	0,00	17,73
Totaal	126,76	0,50	178,69	305,95
Groep 3				
9. Docent	301,62	0,00	87,68	389,30
10. Hoofddocent	16,38	0,00	0,70	17,08
11. Hoogleraar	12,30	0,00	0,20	12,50
12. Gewoon hoogleraar	2,00	0,00	1,00	3,00
Totaal	332,30	0,00	89,58	421,88
Groep 4				
13. Lesgever (art. 326 bis)		1,80		1,80
Totaal onderwijzend personeel	3.684,80	2,30	2.396,90	6.084,00

¹⁸ AP (Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen), HZS (Hogere Zeevaartschool) en KDG (Karel de Grote-Hogeschool).

¹⁹ Associatie Universiteit Hogescholen Antwerpen.

In 2014 waren er 6.084 VTE's aan statutair onderwijzend personeel aan de slag in de hogescholen. Het statutaire OP-kader daalde met 1.156,73 VTE's ten opzichte van 2013 op het vlak van de tewerkstelling.

Groep 1 vormde ook in 2014 de grootste groep binnen het statutair OP. Binnen deze groep waren de lectoren opnieuw het ruimst vertegenwoordigd. Groep 2 was de derde grootste groep. Hierbinnen waren de assistenten het talrijkst met 199,28 VTE's. Groep 3 nam de tweede plaats in qua aantallen. De ambten van groep 3 zijn voornamelijk verbonden aan de academische opleidingen in de hogescholen. Het betreft de academische opleidingen aan de Schools of Arts en de Hogere Zeevaartschool. Groep 4 bleef beperkt in omvang aangezien enkel de lesgevers uit de conservatoria die hun ambt via overgangsmaatregel behouden hebben hierin werden ondergebracht. Dit aantal betreft nog slechts 1,8 VTE.

De evolutie van het aantal tewerkgestelde statutaire OP-ambten per groep en ambt ten opzichte van 2013 geeft het volgende beeld:

Personeelstewerkstelling: onderwijzend personeel (OP) per AMBT

Ambt	Evolutie: Boekjaar 2014 - Boekjaar 2013			
	Vast	TOR (tjld. art. 318) (tjld. art. 307)	Tijdelijk	Totaal
Groep 1				
1. Praktijklector	+ 19,32	+ 0,00	- 25,99	- 6,67
2. Lector	- 8,12	+ 0,00	- 15,72	- 23,84
3. Hoofdpraktijklector	- 4,14		+ 1,38	- 2,76
4. Hoofdlector	- 26,97		+ 16,40	- 10,58
Totaal	- 19,92	+ 0,00	- 23,94	- 43,86
Groep 2				
5. Assistent	- 104,03	+ 0,00	- 196,47	- 300,50
6. Praktijkassistent	- 7,19	+ 0,00	- 82,17	- 89,36
7. Doctor-assistent	+ 0,00	+ 0,00	- 53,11	- 53,11
8. Werkleider	- 120,84	+ 0,00	- 0,75	- 121,59
Totaal	- 232,06	+ 0,00	- 332,50	- 564,56
Groep 3				
9. Docent	- 204,44	+ 0,00	- 151,52	- 355,96
10. Hoofddocent	- 77,73	+ 0,00	- 9,01	- 86,74
11. Hoogleraar	- 99,06	+ 0,00	- 4,20	- 103,26
12. Gewoon hoogleraar	+ 0,00	+ 0,00	- 2,25	- 2,25
Totaal	- 381,23	+ 0,00	- 166,98	- 548,21
Groep 4				
13. Lesgever (art. 326 bis)		- 0,11		- 0,11
Totaal onderwijzend personeel	- 633,21	- 0,11	- 523,41	- 1.156,73

De daling in groep 1 met 43,86 VTE's is vrij opvallend in het licht van de integratie-operatie aangezien deze hoofdzakelijk betrekking had op de ambten uit groep 2 en 3. Toch bleken er een zeker aantal (hoofd)lectoren belast met praktijkgericht onderwijs in de academische hogeschoolopleidingen mee te zijn overgedragen naar de universiteit via de integratielijst. De daling kan anderzijds ook toegeschreven worden aan besparingsmaatregelen als gevolg van de dalende werkingsuitkeringen.

In 2014 zijn er opnieuw minder bevorderingsambten in deze groep.

Het aantal ambten binnen groep 2 daalde met 564,56 VTE's het sterkst. Groep 3 nam af met 548,21 VTE's. De VTE's lesgevers uit groep 4 bleven quasi stabiel.

Het aantal benoemde VTE's binnen het OP verminderde met 633,21 VTE's.

5.2.5 Statutair administratief en technisch personeel op formatie: gerealiseerde tewerkstelling 2014 en vergelijking met 2013 per niveau en per graad

De onderstaande tabel geeft de geaggregeerde personeelsformatie voor het administratief en technisch personeel op het niveau van de tewerkstelling voor 2014 weer. De ambten worden per niveau en per graad weergegeven.

Personeelstewerkstelling: administratief en technisch personeel (ATP) per AMBT

Ambt	JR - Boekjaar 2014		
	Vast	Tijdelijk	Totaal
Niveau A	Niveau A		
1. Graad A5	4,16	0,28	4,44
2. Graad A4	40,24	10,60	50,84
3. Graad A3	115,38	46,70	162,08
4. Graad A2	240,31	161,59	401,90
5. Graad A1	62,99	44,44	107,44
Totaal	463,08	263,62	726,69
Niveau B	Niveau B		
5. Graad B3	49,84	13,43	63,27
6. Graad B2	291,08	141,93	433,01
7. Graad B1	161,16	181,83	342,99
Totaal	502,08	337,19	839,27
Niveau C	Niveau C		
8. Graad C2	142,92	23,09	166,01
9. Graad C1	103,00	50,98	153,98
Totaal	245,92	74,07	319,98
Niveau D	Niveau D		
10. Graad D2	17,71	3,82	21,53
11. Graad D1	28,04	5,29	33,33
Totaal	45,75	9,11	54,86
Totaal administratief en technisch personeel	1.256,82	683,98	1.940,81

In 2014 waren er 1.940,81 VTE's als statutair ATP tewerkgesteld. Hierbij vormden de ambten uit niveau B (bachelorniveau) de grootste groep, gevolgd door de groep van niveau A (masterniveau). Het aantal tewerkgestellten binnen niveau D bedroeg nog slechts 2,8% van alle statutaire ATP-ambten.

Het besluit van de Vlaamse regering van 11 oktober 2013²⁰ introduceerde een nieuwe graad A5 binnen het niveau A met ingang van het academiejaar 2013-2014. In 2014 waren er 4,4 VTE's binnen deze graad ingeschaald.

De evolutie van de cijfers van het aantal tewerkgestelde statutaire ATP-ambten ten opzichte van 2013 geeft het volgende beeld:

²⁰ BVR houdende de toevoeging van een bijkomende salarisschaal voor het administratief en technisch personeel van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap (B.S. 12/11/2013).

Personeelstewerkstelling: administratief en technisch personeel (ATP) per AMBT

Ambt	Evolutie: Boekjaar 2014 - Boekjaar 2013		
	Vast	Tijdelijk	Totaal
Niveau A	Niveau A		
1. Graad A5	+ 4,16	+ 0,28	+ 4,44
2. Graad A4	- 3,06	- 0,87	- 3,93
3. Graad A3	- 19,95	+ 12,41	- 7,54
4. Graad A2	- 19,33	- 10,20	- 29,54
5. Graad A1	+ 4,41	- 14,27	- 9,85
Totaal	- 33,78	- 12,65	- 46,43
Niveau B	Niveau B		
5. Graad B3	+ 3,13	+ 1,02	+ 4,15
6. Graad B2	- 8,67	- 1,48	- 10,16
7. Graad B1	- 35,13	- 11,75	- 46,88
Totaal	- 40,67	- 12,22	- 52,89
Niveau C	Niveau C		
8. Graad C2	- 14,24	- 11,88	- 26,12
9. Graad C1	- 35,73	- 9,40	- 45,13
Totaal	- 49,97	- 21,28	- 71,26
Niveau D	Niveau D		
10. Graad D2	- 0,41	- 0,70	- 1,11
11. Graad D1	- 12,20	- 2,26	- 14,46
Totaal	- 12,61	- 2,96	- 15,57
Totaal administratief en technisch personeel	- 137,04	- 49,10	- 186,14

In 2014 daalde het statutair ATP-kader met 186,14 VTE's. Ook deze daling kan worden verklaard door de integratie van de academische opleidingen in de universiteiten. De daling manifesteerde zich in alle niveaus met het niveau C als sterkste absolute daler (-71,26 VTE's). Binnen dit niveau daalde de graad C1 het sterkst met 45,13 VTE's. De verdere afbouw van graad D was duidelijk zichtbaar in 2014 met een afslanking van 15,57 VTE's op het niveau van de tewerkstelling.

5.2.6 Personeel buiten formatie: gerealiseerde tewerkstelling 2014 en vergelijking met 2013

Personeelstewerkstelling: personeel buiten formatie (BF) per AMBT

Ambt	JR Boekjaar 2014	
Gastprofessoren (onderwijs)		
A. School of Arts		186,62
Geboekt op RR [62]	183,29	
Betaald via het ministerie van onderwijs en vorming	114,82	
Betaald via de instelling	68,47	
Geboekt op RR [61]	3,33	
B. Andere studiegebieden		254,33
Geboekt op RR [62]	219,19	
Betaald via het ministerie van onderwijs en vorming	47,05	
Betaald via de instelling	172,14	
Geboekt op RR [61]	35,14	
Totaal		440,95
Personeelsleden op persoonlijke titel		
A. Administratief personeel		0,00
B. Opvoedend hulp personeel (OHP)		72,14
Totaal		72,14

Centraal betaalde personeelsleden		
A. Onderwijzend personeel		16,62
Onderwijzend personeel (excl. kinéfonders ten laste van het centraal fonds)	13,50	
Kinéfonders ten laste van het centraal fonds: weder tewerkgesteld in eigen instelling	3,12	
Kinéfonders ten laste van het centraal fonds: weder tewerkgesteld buiten eigen instelling		
Kinéfonders ten laste van het centraal fonds: zonder wedertewerkingstelling		
B. Administratief personeel		3,00
C. Opvoedend personeel		6,50
D. MVD-personeel		8,99
Totaal		35,11
Contractuele personeelsleden (andere dan gastprofessoren)		
A. Bedienden		1.021,13
Administratief personeel	561,25	
Technisch personeel	168,12	
Onderzoekers	255,54	
In kader van wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening	36,22	
B. Arbeiders		293,98
Totaal		1.315,11
Gedetacheerde personeelsleden		
A. Inkomende gedetacheerde personeelsleden art. 95bis structuurdecreet - OP		2,36
B. Inkomende gedetacheerde personeelsleden art. 95bis structuurdecreet - ATP		3,08
Totaal		5,44
Totaal personeel buiten formatie		1.868,75

In 2014 waren er 1.868,75 VTE's personeelsleden buiten de formatie werkzaam. Deze groep personeelsleden telde zowel statutaire²¹ als contractuele personeelsleden en gastprofessoren (via arbeidsovereenkomst RR [62] tewerkgesteld of op zelfstandige basis RR [61]).

De "contractuele"²² categorieën samen vertegenwoordigden 17,75% van de totale personeelstewerkingstelling in de hogescholen in 2014.

De onderstaande tabel toont aan dat er vanuit de groep kinéfonders (10,7 VTE's) slechts 34,3% (3,67 VTE's) weder tewerkgesteld was in 2014.

Personeelsbezetting: Personeel buiten formatie (BF) - Centraal betaald personeel

Ambt	JR - Boekjaar 2014	
Centraal betaalde personeelsleden		
A. Onderwijzend personeel		24,20
Onderwijzend personeel (excl. kinéfonders ten laste van het centraal fonds)	13,50	
Kinéfonders ten laste van het centraal fonds: weder tewerkgesteld in eigen instelling	3,12	
Kinéfonders ten laste van het centraal fonds: weder tewerkgesteld buiten eigen instelling	0,55	
Kinéfonders ten laste van het centraal fonds: zonder wedertewerkingstelling	7,03	
B. Administratief personeel		3,00
C. Opvoedend personeel		6,50
D. MVD-personeel		8,99
Totaal		42,69

Wanneer de cijfers van de tewerkingstelling van het aantal VTE's buiten formatie voor 2014 vergeleken worden met het voorgaande boekjaar geeft dit het volgende resultaat:

²¹ Statutairen met een ambt op persoonlijke titel en de centraal betaalde statutairen.
²² "Contractueel" in de ruime zin te lezen als alle gastprofs, bedienden en arbeiders.

Personeelstewerkstelling: personeel buiten formatie (BF) per AMBT

Ambt	Evolutie: Boekjaar 2014 - Boekjaar 2013	
Gastprofessoren (onderwijs)		
A. School of Arts		- 3,02
Geboekt op RR [62]	- 1,04	
Betaald via het ministerie van onderwijs en vorming	+ 5,61	
Betaald via de instelling	- 6,65	
Geboekt op RR [61]	- 1,98	
B. Andere studiegebieden		- 48,65
Geboekt op RR [62]	- 39,74	
Betaald via het ministerie van onderwijs en vorming	- 21,78	
Betaald via de instelling	- 17,96	
Geboekt op RR [61]	- 8,91	
Totaal		- 51,67
Personeelsleden op persoonlijke titel		
A. Administratief personeel		+ 0,00
B. Opvoedend hulppersoneel (OHP)		- 11,03
Totaal		- 11,03
Centraal betaalde personeelsleden		
A. Onderwijzend personeel		- 3,69
Onderwijzend personeel (excl. kinéfondzers ten laste van het centraal fonds)	- 3,17	
Kinéfondzers ten laste van het centraal fonds: weder tewerkgesteld in eigen instelling	- 0,52	
Kinéfondzers ten laste van het centraal fonds: weder tewerkgesteld buiten eigen instelling		
Kinéfondzers ten laste van het centraal fonds: zonder wedertewerkstelling		
B. Administratief personeel		+ 0,00
C. Opvoedend personeel		- 2,33
D. MVD-personeel		- 1,47
Totaal		- 7,49
Contractuele personeelsleden (andere dan gastprofessoren)		
A. Bedienden		- 248,84
Administratief personeel	- 66,64	
Technisch personeel	- 10,63	
Onderzoekers	- 171,02	
In kader van wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening	- 0,54	
B. Arbeiders		- 17,12
Totaal		- 265,96
Gedetacheerde personeelsleden		
A. Inkomende gedetacheerde personeelsleden art. 95bis structuurdecreet - OP		- 3,40
B. Inkomende gedetacheerde personeelsleden art. 95bis structuurdecreet - ATP		- 11,71
Totaal		- 15,11
Totaal personeel buiten formatie		- 351,26

In 2014 daalde het aantal personeelsleden buiten formatie met 351,26 VTE's. Het effect van de overheveling naar de universiteit per 1 oktober 2013 van de contractuelen en de gastprofs die verbonden waren aan de academische hogeschoolopleidingen is goed zichtbaar. De statutaire personeelsleden met een ambt op persoonlijke titel en de centraal betaalden daalden verder in aantal door pensioneringen. Op termijn zullen beide categorieën volledig verdwijnen.

5.2.7 Gastprofessoren

Een contractueel personeelslid belast met onderwijs wordt voor het overeenstemmende jaarvolume steeds bij de subcategorie "gastprofessoren" ondergebracht.

Op basis van de vorige tabel kan worden afgeleid dat het aantal gastprofessoren in de Schools of Arts (afgekort: SOA) licht afnam met 3,02 VTE's. Het aantal gastprofessoren in de andere studiegebieden daalde met 48,65 VTE's als gevolg van de integratie-operatie.

Het aantal gastprofessoren betaald via AHOVOKS daalde met 16,17 VTE's. Deze betaald via het eigen sociaal secretariaat daalden nog sterker met 24,61 VTE's. Indien een gesubsidieerde hogeschool ervoor kiest om haar gastprofessoren via AHOVOKS te betalen, brengt dit een vermindering van de patronale lasten met zich, maar heeft dit wel een effect op de 80/20-norm omdat deze loonkosten dan mee in de teller van de berekening worden opgenomen.

Gastprofessoren (onderwijs): procentueel aandeel in totale tewerkstelling OP

Gastprofessoren (onderwijs) - procentueel aandeel in totale tewerkstelling (OP)	JR - Boekjaar 2013		JR - Boekjaar 2014	
Gastprofessoren (onderwijs)				
A. School of Arts		2,31%		2,73%
Geboekt op RR [62]	2,24%		2,68%	
Betaald via het ministerie van onderwijs en vorming	1,33%		1,68%	
Betaald via de instelling	0,91%		1,00%	
Geboekt op RR [61]	0,06%		0,05%	
B. Andere studiegebieden		3,68%		3,72%
Geboekt op RR [62]	3,15%		3,21%	
Betaald via het ministerie van onderwijs en vorming	0,84%		0,69%	
Betaald via de instelling	2,31%		2,52%	
Geboekt op RR [61]	0,54%		0,51%	
Totaal		5,99%		6,45%
Totale tewerkstelling OP		8.222,75		6.835,69

Het aandeel van de gastprofessoren binnen de totale tewerkstelling OP²³ bleef ook in 2014 beperkt. Deze verhouding kwam op 6,45% uit. Het aandeel van het aantal gastprofessoren in de Schools of Arts in relatie tot de totale tewerkstelling van het onderwijzend personeel bedroeg 2,73% en bleef hiermee onder het percentage van 3,72% voor de niet tot een SOA behorende studiegebieden ondanks de lange traditie van het werken met gastprofessoren in de kunstopleidingen.

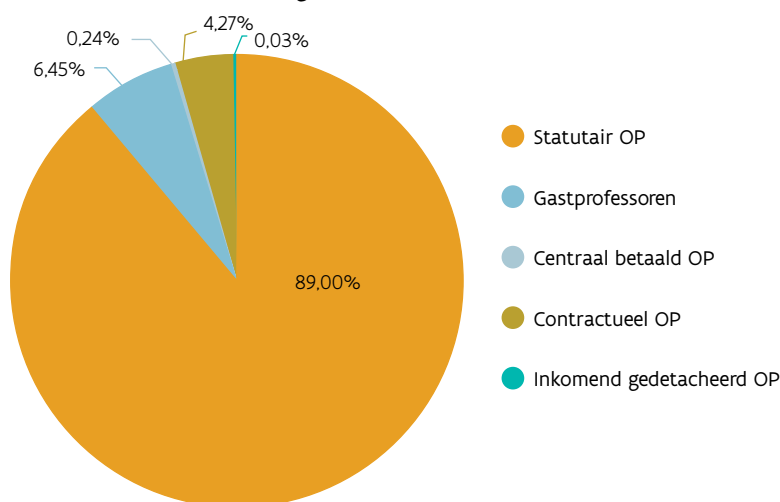
5.2.8 Geaggregeerde procentuele aandelen per subcategorie binnen het OP en het ATP

Wanneer alle OP-leden die tewerkgesteld waren in het boekjaar 2014 worden samen genomen (6.835,69 VTE's), bleek 89% onder hen een statutaire tewerkstelling te hebben. Zoals hierboven gezien, bedroeg het aandeel van de gastprofessoren 6,45% van het totaal aantal OP-leden.

Het aandeel van het contractuele OP (andere dan gastprofessoren) dat belast was met toegepast wetenschappelijk onderzoek en/of wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening situeerde zich op 4,27% van alle OP-leden. De centraal betaalden maakten minder dan één procent uit. Het aandeel van de inkomende gedetacheerden was verwaarloosbaar.

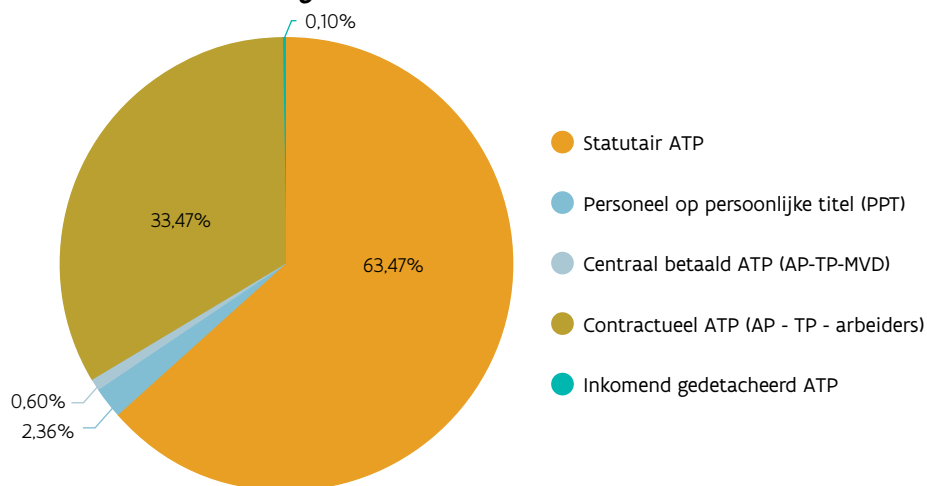
²³ De totale tewerkstelling OP bevat het statutair OP op en buiten formatie evenals de gastprofs en de contractuele personeelsleden die belast zijn met onderzoek of maatschappelijke dienstverlening.

Personeelstewerkstelling - OP - Detail

Wanneer de overeenkomstige gegevens over de personeelstewerkstelling voor alle ATP'ers²⁴ worden samen gebracht, bleken ook hier de statutairen nog steeds de grootste groep uit te maken met een aandeel van 63,47%. Dit aandeel ligt wel een stuk lager dan dat van de statutaire OP-leden. Het aandeel van de contractuele VTE's dat belast was met administratieve of technische taken situeerde zich op 33,47%. De ATP-leden met een ambt op persoonlijke titel maakten 2,36% van het totaal uit. De centraal betaalden namen slechts 0,60% in. Het aandeel van de inkomende gedetacheerde ATP-leden was ook hier verwaarloosbaar.

Personeelstewerkstelling - ATP - Detail

5.2.9 Voltijdse eenheden OP en ATP per subcategorie per hogeschool in 2014

Hierna volgt een overzicht per hogeschool van het aantal VTE's personeelstewerkstelling in 2014 opgedeeld naar OP en ATP met respectievelijk de diverse samenstellende categorieën.

²⁴ Een contractueel personeelslid belast met administratieve of technische taken wordt als ATP gecatalogeerd.

Personeelstewerkingstelling: Indeling per personeelscategorie (detail)

Personeelstewerkingstelling per categorie (aantal VTE)	JR-Boekjaar 2014													
	OP					ATP					Totaal			
	Statutair OP	Gastprofessoren	Centraal betaald OP	Contractueel OP onderzoekers wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening	Inkomend gedeta-cheerd OP	Totaal OP	Statutair ATP	Personeel op per-soonlijke titel (PPT)	Centraal betaald ATP (AP - TP - MVD)	Contractueel ATP (AP - TP - arbeiders)	Inkomend gedeta-cheerd ATP	Totaal ATP	Totaal	
Artevelde	536,65	3,11	3,33	2199	0,00	565,08	182,14	8,47	3,00	67,31	0,50	261,42	826,50	
Erasmus	313,92	42,25	0,00	3,96	0,00	360,13	106,87	1,75	3,00	71,73	0,00	183,35	543,48	
HoGent	634,00	101,38	0,00	34,68	0,00	770,06	273,90	1,59	6,13	222,10	0,00	503,72	1.273,78	
LUCA	256,73	13,41	0,00	2,96	0,00	273,10	94,18	4,58	0,00	21,67	0,00	120,43	393,53	
Howest	248,38	33,46	0,42	39,90	0,00	322,16	63,26	3,00	2,23	67,10	0,00	135,59	457,75	
KDG	516,52	20,06	2,03	4,05	1,08	543,74	201,76	8,25	1,00	45,33	0,00	256,34	800,08	
VIVES Noord	207,50	16,17	0,10	8,33	0,00	232,10	61,79	5,81	0,00	20,73	0,00	88,33	320,43	
TMK	403,33	8,73	0,70	36,99	0,00	449,75	67,27	5,32	0,00	53,91	0,00	126,50	576,25	
UCL	394,66	25,84	1,36	7,76	0,00	429,63	86,88	4,89	0,50	23,82	0,00	116,09	545,72	
UCLi	352,51	23,36	0,00	40,90	0,00	416,77	104,11	4,77	0,00	23,77	0,00	132,65	549,42	
TMMA	354,28	13,26	0,00	21,05	0,00	388,59	103,03	3,30	0,00	57,89	0,00	164,22	552,81	
VIVES Zuid	455,70	10,66	1,00	0,00	0,00	467,36	109,35	5,00	0,00	58,35	0,00	172,70	640,06	
UCLC	57,57	0,52	0,00	1,61	0,00	59,70	16,97	0,00	0,00	2,16	0,00	19,13	78,83	
ODISEE	436,59	46,32	4,23	23,42	0,79	511,35	184,26	4,55	2,00	125,28	0,00	316,09	827,44	
AP	464,31	62,78	2,25	18,03	0,10	547,47	191,89	5,20	0,00	73,83	2,58	273,50	820,97	
PXL	407,73	14,17	1,20	26,13	0,39	449,62	78,51	4,67	0,63	82,60	0,00	166,41	616,03	
HZS	43,61	5,47	0,00	0,00	0,00	49,08	14,63	1,00	0,00	5,76	0,00	21,39	70,47	
Totaal	6.084,00	440,95	16,62	291,76	2,36	6.835,69	1.940,81	72,14	18,49	1.023,34	3,08	3.057,86	9.893,56	

5.3 Relevante cijfergegevens op basis van de evolutie van de personeelstewerkstelling in de periode 2010-2014

5.3.1 Verhouding OP/ATP in de periode 2010-2014

Het rapport van het regeringscommissariaat rond de werkdruk in de hogescholen gaf aan dat de werkdruk van het OP kan worden verlicht door bepaalde administratieve taken door het ATP te laten uitvoeren in het kader van ondersteunende maatregelen. Daarom is het nuttig de verhouding OP/ATP in een hogeschool te berekenen.

Uit de bestanden van het regeringscommissariaat werden de cijfers rond de tewerkstelling tussen 2010 en 2014 gegenereerd. Ook het contractueel personeel dat niet fungeert als gastprofessor wordt in de cijfers toegewezen aan hetzij de categorie OP, hetzij de categorie ATP.

Globaal evolueerde de tewerkstelling in de hogescholen tussen 2010 en 2014 verdeeld over de categorieën OP en ATP als volgt:

Personeelstewerkstelling: Evolutie

Personeelstewerkstelling (in VTE - 2 decimalen)	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
Onderwijzend personeel ^(a)	8.380,09	8.259,79	8.239,60	8.222,75	6.835,69
Administratief en technisch personeel ^(aa)	3.210,11	3.216,91	3.353,68	3.364,94	3.057,86
Totale personeelstewerkstelling	11.590,20	11.476,70	11.593,28	11.587,69	9.893,56

Personeelstewerkstelling (% aandeel in de totale personeelstewerkstelling)	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
Onderwijzend personeel ^(a)	72,30%	71,97%	71,07%	70,96%	69,09%
Administratief en technisch personeel ^(aa)	27,70%	28,03%	28,93%	29,04%	30,91%

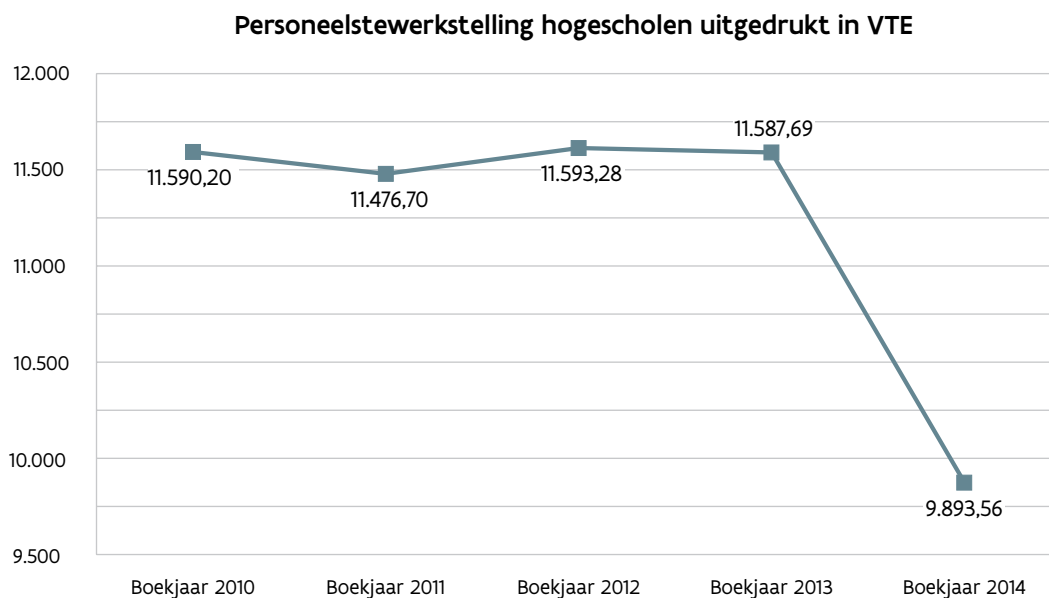
^(a) Statutair OP, gastprofessoren, centraal betaald OP, contractueel OP (onderzoekers - wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening), inkomend gedetacheerd OP

^(aa) Statutair ATP, personeel op persoonlijke titel (PPT), centraal betaald ATP (AP - TP - MVO), contractueel ATP (AP - TP - arbeiders), inkomend gedetacheerd ATP

Het relatieve belang van het ATP in de globale tewerkstelling steeg jaarlijks in de periode 2010-2014. De verhouding OP/ATP bedroeg in 2014 afgerond 69/31. In 2010 was dit nog afgerond 72/28.

5.3.2 Evolutie geaggregeerde aantal VTE's tewerkstelling in de periode 2010-2014

De historische evolutie van het aantal VTE's tewerkstelling in de hogescholen over de periode 2010-2014 ziet er grafisch als volgt uit:

De sterke daling in 2014 is vooral het gevolg van de overdracht naar de universiteiten van de personeelsleden die verbonden waren aan de academische hogeschoolopleidingen.

5.3.3 Evolutie aantal inschrijvingen in de periode 2010-2014

De cijfers van de gebruikte studentenaantallen zijn afkomstig van AHOVOKS. Het betreft de unieke studenten (fysieke personen) per hogeschool onder diplomacontract voor de periode academiejaar 2009-2010 tot en met academiejaar 2013-2014 zoals ze op 4 januari 2015 uit de Databank Hoger Onderwijs werden gehaald. Voor het boekjaar t zijn de inschrijvingscijfers van het academiejaar t-1/t gehanteerd omdat ze voor 9 maanden de taakbelasting van het boekjaar bepalen²⁵.

De unieke studenten zijn gebaseerd op alle actieve en uitgeschreven studenten onder diplomacontract die (nog) financiering gegenereerd hebben. De student die uitgeschreven is voor de opleiding én voor alle opleidingsonderdelen komt dus niet voor in de tabel. Voor gezamenlijk georganiseerde opleidingen werden de studenten aan de betrokken hogescholen toegewezen met toepassing van de in de overeenkomst vastgelegde verdeelsleutel.

Er werd afgestapt van het aantal gewogen inschrijvingen zoals gehanteerd in de rapporten over 2012 en 2013 omdat gebleken is dat deze benaderingswijze te weinig het aantal "hoofden-studenten" benaderde. Hierin bleken immers reeds te veel elementen uit het financieringsmodel vervat. De keuze voor het aantal actieve inschrijvingen onder diplomacontract sluit aan bij de rapporteringswijze van AHOVOKS in de jaarlijkse publicatie "Hoger onderwijs in cijfers" bij de aanvang van het academiejaar.

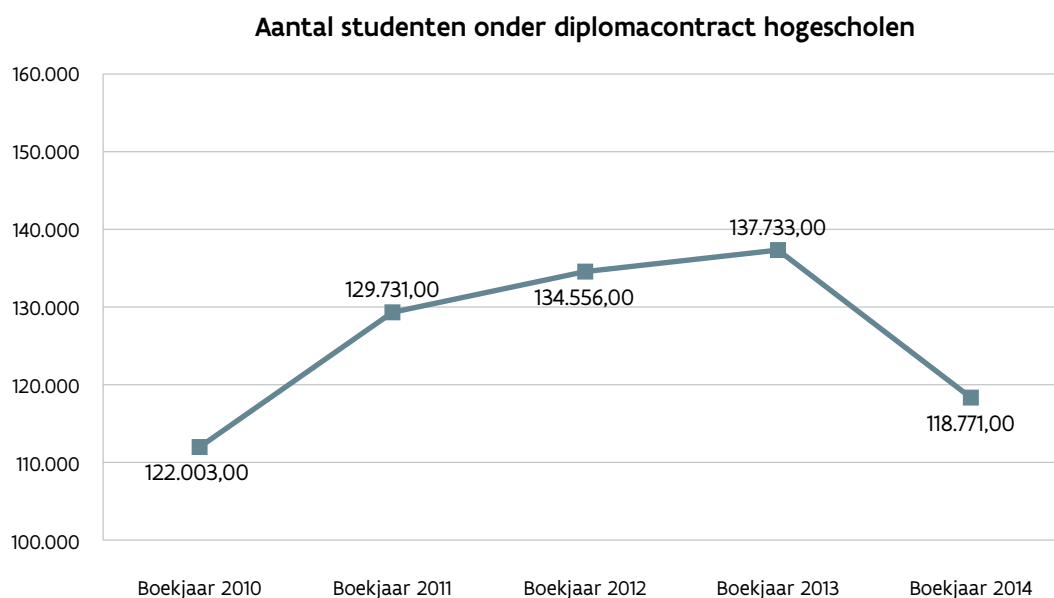
De volgende tabel geeft het aantal unieke studenten per hogeschool onder diplomacontract weer omgezet naar boekjaren (2010-2014) volgens voormeld principe.

²⁵ 2010: acjaar 2009-2010/ 2011: acjaar 2010-2011/ 2012: acjaar 2011-2012/2013:acjaar 2012-2013 en 2014: acjaar 2013-2014.

Studenten: Aantal studenten onder diplomacontract per boekjaar

Aantal studenten onder diplomacontract	Boekjaar 2010	Boekjaar 2011	Boekjaar 2012	Boekjaar 2013	Boekjaar 2014
Artevelde	9.130,00	10.403,00	11.230,00	11.937,00	12.311,00
Erasmus	4.743,00	5.062,00	5.217,00	5.417,00	4.877,00
Artesis	7.474,00	8.111,00	8.144,00		
HoGent	16.581,00	17.314,00	17.421,00	17.599,00	13.369,00
LUK	786,00	653,00			
LUCA	4.260,00	3.143,00	3.907,00	4.037,00	2.500,00
Howest	4.925,00	5.410,00	5.778,00	5.839,00	5.651,00
KDG	9.687,00	10.007,00	10.557,00	11.256,00	11.837,00
VIVES Noord	3.654,00	3.761,00	3.913,00	3.882,00	3.451,00
TMK	6.474,00	6.788,00	7.171,00	7.110,00	6.755,00
UCL	6.174,00	6.495,00	7.124,00	7.523,00	8.037,00
UCLi	5.946,00	6.483,00	6.480,00	6.350,00	6.127,00
TMMA	4.524,00	5.850,00	5.748,00	5.771,00	6.762,00
KAHO	6.311,00	6.925,00	7.472,00	7.702,00	
VIVES Zuid	7.985,00	8.436,00	8.700,00	8.842,00	8.782,00
TMA	3.248,00	3.483,00	3.561,00	3.418,00	
Plantijn	3.533,00	3.665,00	3.859,00		
PHL	4.383,00	4.774,00	4.902,00		
UCLc	2.037,00	2.227,00	2.336,00	2.396,00	891,00
ODISEE	6.396,00	6.917,00	7.176,00	7.580,00	11.060,00
XIOS	3.088,00	3.091,00	3.184,00		
AP				11.923,00	8.588,00
PXL				8.422,00	7.081,00
HZS	664,00	733,00	676,00	729,00	692,00
Totaal aantal studenten onder diplomacontract	122.003,00	129.731,00	134.556,00	137.733,00	118.771,00

Grafisch geeft dit het volgende beeld:

Het aantal studenten steeg jaarlijks in de periode 2010-2013. Bij de start van het academiejaar 2013-2014 is het effect van de integratie-operatie duidelijk zichtbaar: er waren 18.962 studenten minder ingeschreven aan de Vlaamse hogescholen.

Volgens de tabellen op pagina's 8 tot 10 van de publicatie van AHOVOKS "Hoger onderwijs in cijfers 2013-2014" vertoonden de professionele bacheloropleidingen op zich nog steeds een toename met 3,8% op de tellingsdatum van 31/10/2013. Het hoger kunstonderwijs daalde daarentegen met 2%, net als de academische opleiding van de Hogere Zeevaartschool (-3,8%).

5.3.4 Evolutie aantal studenten per VTE tewerkstelling in de periode 2010-2014

Wanneer de studentenaantallen over de referentieperiode vergeleken worden met de tewerkstelling, uitgedrukt in VTE's personeel, geeft dit een indicatie van de wijze waarop de hogescholen in hun personeelsbeleid zijn omgegaan met de wijzigende omstandigheden.

Onderstaande tabel geeft de procentuele toe- of afname van respectievelijk het aantal studenten en het aantal VTE's personeel tewerkstelling in de periode 2010-2014.

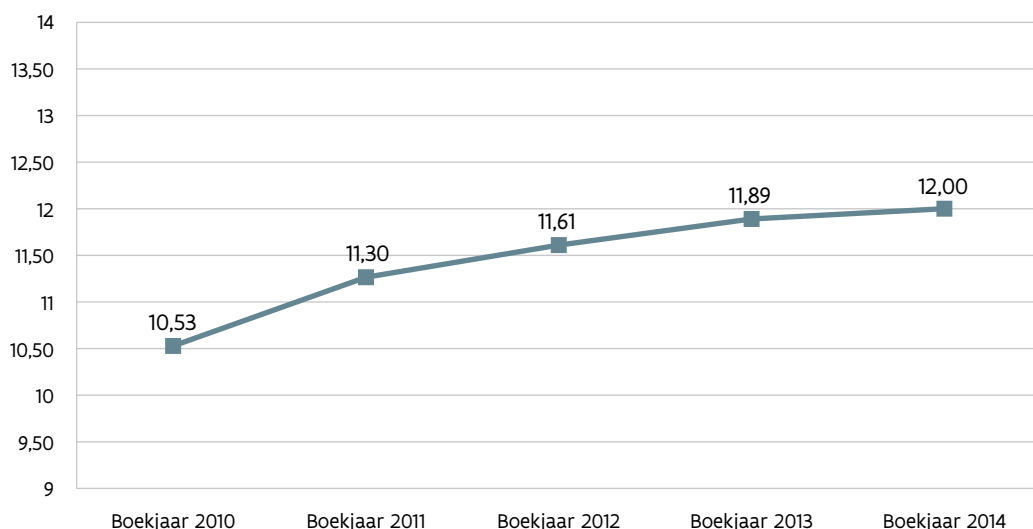
Studenten en personeels-tewerkstelling hogescholen	Boekjaar 2010	Boekjaar 2011	Boekjaar 2012	Boekjaar 2013	Boekjaar 2014	JR14-JR10 evolutie
Aantal studenten onder diplomacontract	122.003,00	129.731,00	134.556,00	137.733,00	118.771,00	- 2,65%
Jaarlijkse absolute wijziging		+ 7.728,00	+ 4.825,00	+ 3.177,00	- 18.962,00	
Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 6,33%	+ 3,72%	+ 2,36%	- 13,77%	
Aantal VTE personeelstewerkstelling	11.590,20	11.476,70	11.593,28	11.587,69	9.893,56	- 14,64%
Jaarlijkse absolute wijziging		- 113,50	+ 116,58	- 5,59	- 1.694,13	
Jaarlijkse relatieve wijziging		- 0,98%	+ 1,02%	- 0,05%	- 14,62%	

Tot en met 2010 namen zowel de VTE's personeel als de inschrijvingen jaarlijks toe. In 2011 kwam er een trendbreuk waarbij het aantal VTE's personeel licht daalde ten opzichte van een sterk gestegen studentenaantal. In 2012 steeg de tewerkstelling opnieuw, maar beduidend minder snel dan het aantal studenten. In 2013 was er opnieuw een lichte daling in de tewerkstelling ondanks de blijvend stijgende trend bij het aantal studenten. De trends uit 2014 kunnen niet vergeleken worden met voorgaande jaren door de interferentie van de integratie-operatie. Opvallend is wel dat de procentuele daling in de tewerkstelling (-14,62%) iets hoger ligt dan de daling in het aantal studenten (-13,77%). Dit kan er op wijzen dat de omkadering in de academische opleidingen per student ruimer was dan in de professionele bachelors.

Samengevat kan worden afgeleid dat het aantal studenten met 2,65% daalde in de periode 2010-2014. De tewerkstelling nam in dezelfde periode af met 14,64%.

De voorgaande gegevens rond studentenaantallen en VTE's personeel kunnen worden samengebracht door het aantal studenten onder diplomacontract per VTE tewerkstelling te berekenen.

Aantal studenten onder diplomacontract / Aantal VTE personeelstewerkstelling

Tussen 2013 en 2014 zette deze ratio de jaarlijks stijgende trend verder met een toename van 0,12 studenten per VTE. Geaggregeerd voor 2014 bedroeg deze ratio 12 studenten per VTE personeel.

Over de periode 2010 tot 2014 was er een absolute toename met 1,47 studenten per VTE. Deze ratio nam jaarlijks toe doordat de groei van het aantal personeelsleden relatief minder snel evolueerde dan de toename van het aantal studenten. Dit vertegenwoordigde een stijging van het aantal VTE's student per VTE personeel met bijna 14%.

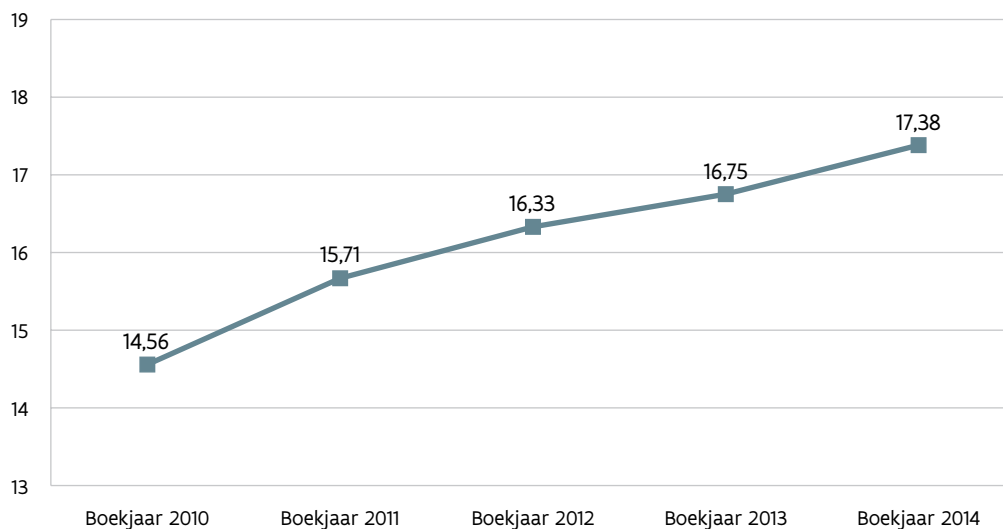
Aantal studenten onder diplomacontract / Aantal VTE personeelstewerkstelling hogescholen	Boekjaar 2010	Boekjaar 2011	Boekjaar 2012	Boekjaar 2013	Boekjaar 2014	JR14-JR10 absolute wijziging	JR14-JR10 relatieve wijziging
Studenten onder diplomacontract / VTE personeelstewerkstelling hogescholen	10,53	11,30	11,61	11,89	12,00	+ 1,47	+ 13,96%
Jaarlijkse absolute wijziging		+ 0,78	+ 0,30	+ 0,28	+ 0,12		
Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 7,39%	+ 2,68%	+ 2,41%	+ 1,00%		
index 2010 = 100		107,4	110,3	112,9	114,0		

Het financieringsmechanisme van het hoger onderwijs bevat een vertragend effect voor de stijging van het aantal studenten op de evolutie van de werkingsuitkeringen. Door het vijfjarig tijdsvenster dat start in het academiejaar t-7 houdt de evolutie van de tewerkstelling geen gelijke tred met de stijgende evolutie van de studenten. Wijzigingen in studentenaantallen, vertaald in financieringspunten, worden in de berekening van de werkingsuitkeringen slechts na 2 jaar opgenomen. Doordat er bovendien gerekend wordt op basis van een voortschrijdend gemiddelde over 5 academiejaren, voltrekt het effect zich slechts geleidelijk met 1/5 per jaar. Bovendien lijdt ook het globale budget voor hoger onderwijs onder de opgelegde besparingsmaatregelen ten gevolge van de verslechterde algemene economische situatie en onder de voortdurende onderindexering van de basisfinanciering.

5.3.5 Evolutie aantal studenten per VTE OP tewerkstelling 2010-2014

Onderstaande grafiek geeft de evolutie van het aantal studenten per VTE OP in de referentieperiode.

Aantal studenten onder diplomacontract / Aantal VTE personeelstewerkstelling OP

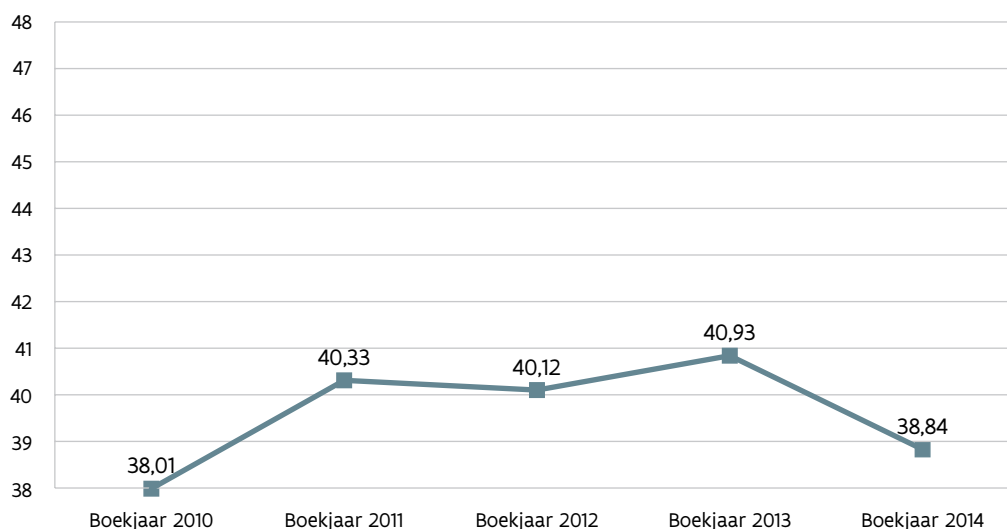
Aantal studenten onder diplomacontract / Aantal VTE personeelstewerkstelling OP	Boekjaar 2010	Boekjaar 2011	Boekjaar 2012	Boekjaar 2013	Boekjaar 2014	JR14-JR10 absolute wijziging	JR14-JR10 relatieve wijziging
Studenten onder diplomacontract / VTE personeelstewerkstelling OP	14,56	15,71	16,33	16,75	17,38	+ 2,82	+ 19,35%
Jaarlijkse absolute wijziging		+ 1,15	+ 0,62	+ 0,42	+ 0,62		
Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 7,88%	+ 3,97%	+ 2,57%	+ 3,73%		
index 2010 = 100		107,9	112,2	115,1	119,3		

In 2014 steeg deze ratio verder met 0,62 studenten per VTE OP naar 17,38 studenten per VTE OP. Over de vijf laatste boekjaren steeg het aantal studenten per VTE OP met 2,82 eenheden of met bijna 20%.

5.3.6 Evolutie aantal studenten per VTE ATP tewerkstelling 2010-2014

Dezelfde oefening kan ook worden gemaakt voor de ratio aantal studenten per VTE ATP.

Aantal studenten onder diplomacontract / Aantal VTE personeelstewerkstelling ATP

Aantal studenten onder diplomacontract / Aantal VTE personeelstewerkstelling ATP hogescholen	Boekjaar 2010	Boekjaar 2011	Boekjaar 2012	Boekjaar 2013	Boekjaar 2014	JR14-JR10 absolute wijziging	JR14-JR10 relatieve wijziging
Studenten onder diplomacontract / VTE personeelstewerkstelling ATP hogescholen	38,01	40,33	40,12	40,93	38,84	+ 0,83	+ 2,18%
Jaarlijkse absolute wijziging		+ 2,32	- 0,21	+ 0,81	- 2,09		
Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 6,11%	- 0,51%	+ 2,02%	- 5,11%		
index 2010 = 100		106,1	105,6	107,7	102,2		

In 2014 situeerde het aantal studenten per VTE ATP zich geaggregeerd op 38,84 studenten per VTE. Beschouwd over de vijf laatste boekjaren is deze ratio met bijna 2,20% of 0,83 inschrijvingen per VTE ATP gestegen.

5.3.7 Ratio aantal studenten per VTE tewerkstelling per hogeschool in 2014

Studenten - personeelstewerkstelling: ratio SOA - Prof. Ba/HZS - Totaal HS

Aantal studenten onder diplomacontract / Aantal VTE personeelstewerkstelling	SOA	Prof Ba/HZS	Totaal HS
	Boekjaar 2014	Boekjaar 2014	Boekjaar 2014
Artevelde		14,90	14,90
Erasmus	6,89	10,25	8,97
HoGent	7,36	11,32	10,50
LUCA	6,35		6,35
Howest		12,35	12,35
KDG	8,00	15,48	14,79
VIVES Noord		10,77	10,77
TMK		11,72	11,72
UCL		14,73	14,73
UCLi	5,11	12,04	11,15
TMMA		12,23	12,23
VIVES Zuid		13,72	13,72
UCLc		11,30	11,30
ODISEE		13,37	13,37
AP	4,74	12,48	10,46
PXL	7,81	11,98	11,49
HZS		9,82	9,82
Totaal	6,49	12,84	12,00

Studenten - personeelstewerkstelling OP: Ratio SOA - Prof. Ba/HZS - Totaal HS

Aantal studenten onder diplomacontract / Aantal VTE personeelstewerkstelling OP	SOA	Prof Ba/HZS	Totaal HS
	Boekjaar 2014	Boekjaar 2014	Boekjaar 2014
Artevelde		21,79	21,79
Erasmus	8,22	18,45	13,54
HoGent	8,59	21,02	17,36
LUCA	9,15		9,15
Howest		17,54	17,54
KDG	9,64	23,30	21,77
VIVES Noord		14,87	14,87
TMK		15,02	15,02
UCL		18,71	18,71
UCLi	6,19	16,07	14,70

TMMA		17,40	17,40
VIVES Zuid		18,79	18,79
UCLc		14,92	14,92
ODISEE		21,63	21,63
AP	5,81	20,31	15,69
PXL	8,51	17,00	15,75
HZS		14,10	14,10
Totaal	8,13	19,02	17,38

Studenten - personeelstewerkstelling ATP: Ratio SOA - Prof. Ba/HZS - Totaal HS

Aantal studenten onder diplomacontract / Aantal VTE personeelstewerkstelling ATP	SOA	Prof Ba/HZS	Totaal HS
	Boekjaar 2014	Boekjaar 2014	Boekjaar 2014
Artevelde		47,09	47,09
Erasmus	42,66	23,04	26,60
HoGent	51,44	24,52	26,54
LUCA	20,76		20,76
Howest		41,68	41,68
KDG	47,19	46,13	46,18
VIVES Noord		39,07	39,07
TMK		53,40	53,40
UCL		69,23	69,23
UCLi	29,22	47,92	46,19
TMMA		41,18	41,18
VIVES Zuid		50,85	50,85
UCLc		46,58	46,58
ODISEE		34,99	34,99
AP	25,79	32,34	31,40
PXL	94,95	40,61	42,55
HZS		32,35	32,35
Totaal	32,08	39,47	38,84

De Schools of Arts rapporteren sinds 2014 afzonderlijk over hun personeelsformatie. Dit maakt het mogelijk om de ratio "aantal studenten onder diplomacontract per VTE tewerkstelling" te berekenen afzonderlijk voor de SOA's en voor de professionele bachelors, aangevuld met de academische hogeschoolopleiding van de Hogere Zeevaartschool. De eerste tabel geeft de situatie weer van het aantal studenten per VTE tewerkstelling voor alle personeelsleden samen per hogeschool voor de onderscheiden afdelingen in 2014. De tweede en derde tabel²⁶ geven het resultaat van het aantal studenten onder diplomacontract respectievelijk per VTE OP en per VTE ATP uitgesplitst tussen Schools of Arts en professionele bachelors/HZS.

5.4 Geaggregeerde personeelskosten

5.4.1 Geaggregeerde personeelskosten volgens betalingsinstantie: evolutie 2013 versus 2014 en vergelijking realisatie 2014 met begroting 2014

De personeelskosten van de hogescholen bestaan uit twee delen. Enerzijds de bezoldigingskosten die via AHOVOKS worden betaald en die alle statutaire loonkosten omvatten aangevuld met een deel van de gastprofessoren, anderzijds de bezoldigingskosten van de contractuelen die via een privaat sociaal secretariaat ("betaald via de instelling") worden betaald. Aangezien de statutairen nog steeds het merendeel van het personeelsbestand uitmaken, is de bezoldigingskost via AHOVOKS het omvangrijkst per hogeschool.

²⁶ Bij de ratio voor het ATP wordt de lezing van de cijfers beïnvloed door de manier van toewijzen van de centrale leden van het ATP.

Evolutie bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen

Evolutie bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen: - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	702.698.603	598.288.352	- 104.410.251	- 14,86%
Betaald via het Ministerie van Onderwijs en Vorming - AHOVOKS		607.662.947	518.186.807	- 89.476.140	- 14,72%
Betaald via de instelling		95.035.656	80.101.545	- 14.934.111	- 15,71%

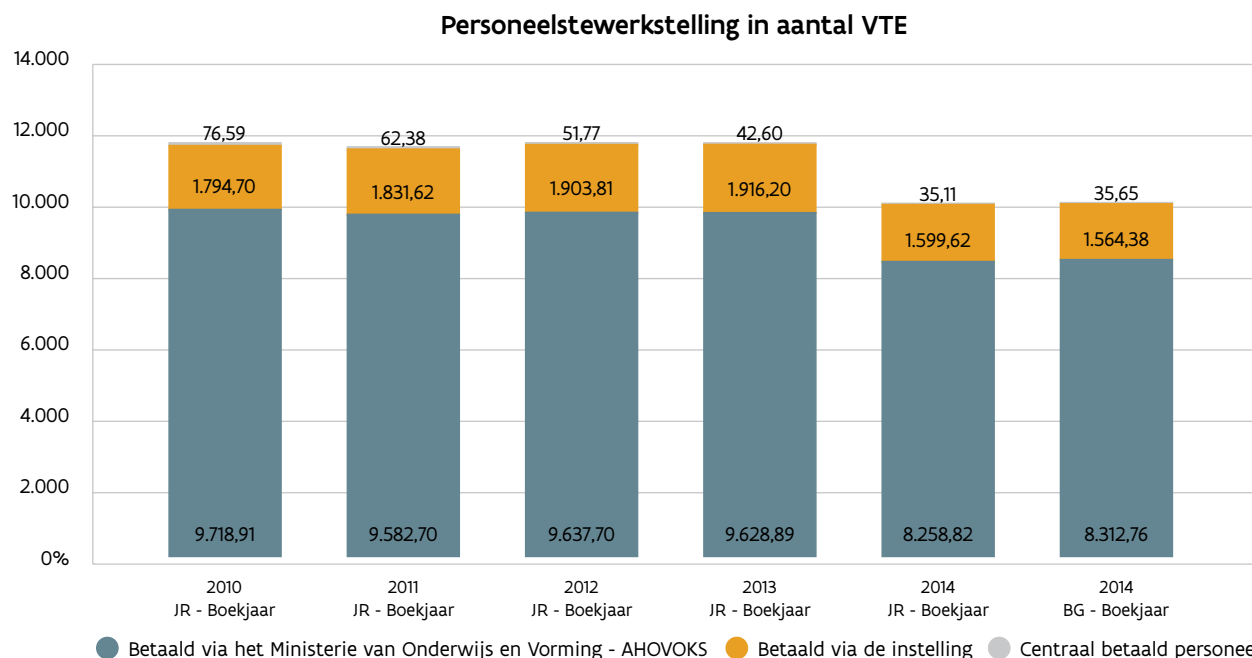
Evolutie bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen: - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2014	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR14 absolute wijziging	JR14-JR14 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	598.288.352	605.673.626	- 7.385.274	- 1,22%
Betaald via het Ministerie van Onderwijs en Vorming - AHOVOKS		518.186.807	526.927.360	- 8.740.553	- 1,66%
Betaald via de instelling		80.101.545	78.746.265	+ 1.355.279	+ 1,72%

De totale loonkosten daalden in 2014 met 104,4 miljoen euro of 14,86%. Deze daling is zo goed als volledig toe te schrijven aan de integratie-operatie per 1 oktober 2013 waarvan het effect op jaarbasis in 2014 volledig speelde.

De loonkosten via AHOVOKS daalden met 14,72%, deze voor de contractuelen met 15,71%. Globaal werden de lonen goed ingeschat bij het opstellen van de begroting: slechts 1,22% van de begrote loonkost werd niet gerealiseerd.

De begrote kosten voor de contractuelen werden met 1,72% overschreden. Dit is meestal te wijten aan opportuniteiten van onderzoeksprojecten of projecten voor maatschappelijke dienstverlening die zich voordeden in de loop van het werkjaar en nog niet gekend waren op het moment van het opstellen van de begroting.

Hoewel de kosten voor patronale bijdragen voor de contractuele personeelsleden voor de vrije hogescholen nog steeds hoger liggen dan wanneer er een statutair tijdelijk personeelslid zou worden geworven, houden veel hogescholen vast aan het werven van contractuelen voor projecten op niet-permanente financieringsbasis die ze via het eigen sociaal secretariaat laten betalen. Het belang van de flexibiliteit is hier dus groter dan het louter financiële aspect. Onderstaande grafiek toont de evolutie over de vijf laatste boekjaren van de verdeling van de VTE's tewerkstelling over de twee betalingsinstanties.

5.4.2 Geaggregeerde personeelskosten per personeelscategorie: evolutie 2013 versus 2014

Evolutie bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen

Evolutie bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen: - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	702.698.603	598.288.352	- 104.410.251	- 14,86%
Onderwijzend personeel (exclusief gastprofessoren)		484.888.272	405.284.960	- 79.603.312	- 16,42%
Gastprofessoren		24.355.026	19.432.176	- 4.922.850	- 20,21%
Administratief personeel (inclusief opvoedend hulp personeel)		115.331.721	107.894.007	- 7.437.714	- 6,45%
Contractueel personeel (exclusief gastprofessoren)		77.279.212	65.670.531	- 11.608.681	- 15,02%
Centraal betaald personeel		5.885	6.678	+ 793	+ 13,47%
Personeelskosten niet opgenomen in bovenvermelde categorieën		838.487	0	- 838.487	- 100,00%

De bovenstaande tabel geeft een inzicht in de mate waarin de personeelskosten per personeelscategorie geëvolueerd zijn ten opzichte van het vorige boekjaar. Met uitzondering van het centraal betaald personeel daalde de personeelskost van alle in 2014, wat verklaard kan worden door de integratiebeweging. De grootste absolute daling situeerde zich bij het onderwijzend personeel.

De personeelskosten in de onderste lijn van de tabel staan voor de andere personeelskosten dan lonen in het geval de hogeschool deze niet aan een welbepaalde categorie toewijst (bijvoorbeeld begrafenisvergoeding).

5.4.3 Begrote en gerealiseerde personeelskosten 2014: de 2,5%-norm

Artikel IV.33 van de CHO bepaalt met ingang van 1 januari 2007 dat de afwijking tussen de begrote en de gerealiseerde personeelsformatie, uitgedrukt in geld, ten hoogste 2,5% mag bedragen. Bij de berekening van deze norm wordt het incalculeren van een reserve bij de begroting mee verrekend.

Indien de hogeschool deze norm overschrijdt en zij hiervoor geen redelijke verantwoording kan geven, kan er als sanctie een inhouding van een deel van de toekomstige werkingsuitkeringen volgen. In geen enkele hogeschool werden de begrote personeelskosten voor meer dan 2,5% onderbenut bij de uitvoering. Op geaggregeerd niveau werd slechts 0,93% van de begrote personeelskosten niet gerealiseerd voor de toepassing van deze norm.

Personeelskost: Evolutie ten opzichte van begroting 2014 - 2,5% regel

Personeelskost (exclusief reserve) - 2,5% regel (eenheden euro)	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014	Absolute wijziging	Relatieve afwijking
Artevelde	50.628.404	51.143.252	- 514.848	- 1,01%
Erasmus	31.106.979	31.343.580	- 236.601	- 0,75%
HoGent	74.335.406	73.090.565	+ 1.244.841	+ 1,70%
LUCA	24.096.289	24.684.929	- 588.640	- 2,38%
Howest	26.299.670	26.788.485	- 488.815	- 1,82%
KDG	48.424.137	49.178.005	- 753.868	- 1,53%
VIVES Noord	18.704.049	18.501.392	+ 202.657	+ 1,10%
TMK	36.840.016	37.469.178	- 629.162	- 1,68%
UCL	34.338.066	35.020.995	- 682.930	- 1,95%
UCLi	34.748.468	35.110.997	- 362.529	- 1,03%
TMMA	34.869.869	35.576.815	- 706.946	- 1,99%
VIVES Zuid	38.727.125	39.613.000	- 885.875	- 2,24%
UCLc	5.034.752	5.011.786	+ 22.966	+ 0,46%

ODISEE	51.193.215	51.311.545	- 118.330	- 0,23%
AP	47.578.634	48.082.409	- 503.775	- 1,05%
PXL	37.023.346	37.592.646	- 569.301	- 1,51%
HZS	4.339.929	4.404.692	- 64.763	- 1,47%
Aggregatie Hs	598.288.352	603.924.271	- 5.635.919	- 0,93%

5.5 Ratio's in verband met de personeelskosten

5.5.1 Geaggregeerde 80-20 zonder defiscaliseringsmiddelen

Volgens artikel IV.32, § 1 van de CHO mogen “de geraamde bezoldigingskosten - met inbegrip van de mandaatvergoedingen en premies – van de geraamde personeelsformatie, van de contractuele personeelsleden bezoldigd ten laste van de werkingsuitkering en van de plaatsvervangers maximaal 5 procent variëren in min of in plus op de norm 80 procent van de jaarlijkse werkingsuitkering”. Afhankelijk van de richting van de afwijking van de 80% moet de hogeschool bij het opstellen van de begroting een specifieke verantwoording met betrekking tot de personeelsformatie afleggen ten aanzien van de Vlaamse Regering.

80-20 ratio > 85%: de hogeschool moet samen met de begroting een financieringsplan indienen dat aangeeft op welke wijze en binnen welke termijn zij met de beschikbare reserves de financiële herstructurering zal realiseren (art. IV.32, § 2);

80-20 ratio < 75%: de hogeschool moet samen met de begroting een personeelsstructuurplan opstellen om het minimumniveau van 75% te bereiken (art. IV.32, §3). Dit personeelsstructuurplan moet de goedkeuring krijgen van het hogeschoolonderhandelingscomité.

De berekeningswijze is vastgelegd in artikel 14, § 2 en § 3 van het besluit van de Vlaamse regering van 21 december 2007 betreffende de begroting en de personeelsformatie voor de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap²⁷. Na het indienen van de jaarrekening is het steeds aangewezen om de begrote norm te toetsen aan de uitvoering ervan.

Op het geaggregeerde niveau ziet de evolutie van de 80-20 ratio er over de periode 2010-2014 als volgt uit.

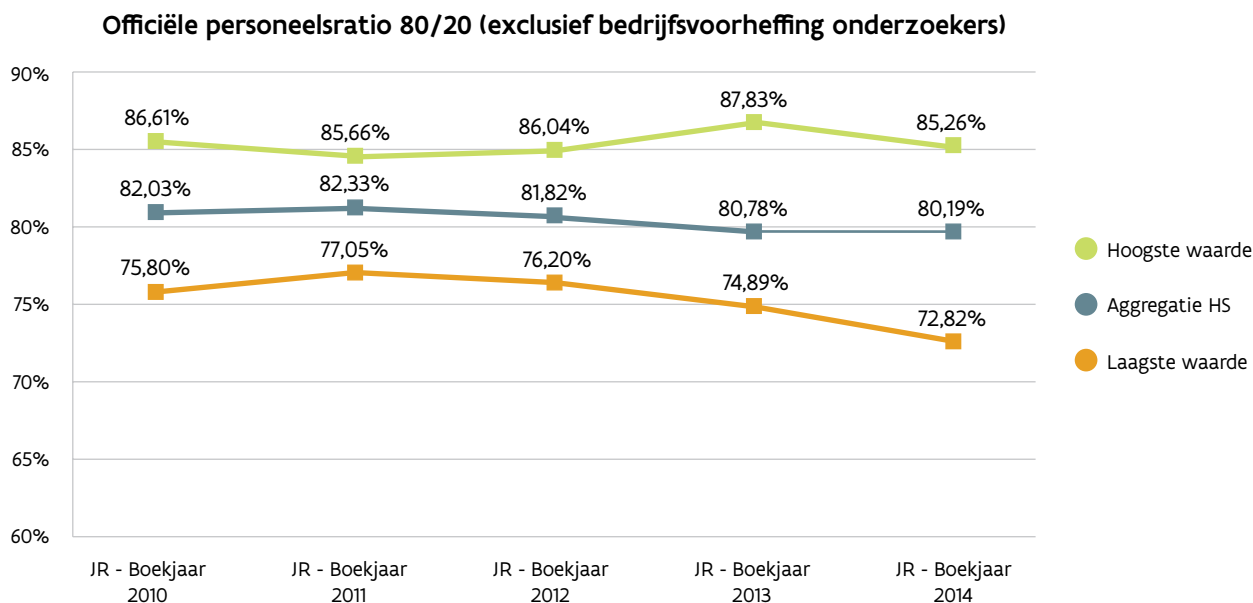
Personeelsratio's: Lonen - Evolutie 80/20 (exclusief bedrijfsvoorheffing onderzoekers)

Officiële personeelsratio 80/20	JR- Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar
Aggregatie Hs	82,03%	82,33%	81,82%	80,78%	80,19%	82,44%
Rekenkundig gemiddelde	81,68%	82,04%	81,47%	80,64%	80,33%	82,39%
Laagste waarde	75,80%	77,05%	76,20%	74,89%	72,82%	76,20%
Hoogste waarde	86,61%	85,66%	86,04%	87,83%	85,26%	89,05%

Tot en met 2011 steeg de ratio jaarlijks. In 2012 was er voor het eerst in de referentieperiode een daling. Deze daling zette zich licht voort in 2013 en 2014. De hoogste waarde kwam echter in 2014 nog altijd boven de 85% uit, een lichte overschrijding van de ratio met 0,26%.

²⁷ B.S. 10/03/2008.

Grafisch kan de evolutie van de 80-20 ratio als volgt worden weergegeven:

Officiële personeelsratio 80/20

Officiële personeelsratio 80/20 - aantal hogescholen -% aandeel	JR- Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
Aantal Hs < 75%	0	0	0	1	2	0
Aantal Hs > = 75% en < 80%	4	4	6	5	6	3
Aantal Hs > = 80% en < = 85%	16	15	14	11	7	12
Aantal Hs > 85%	2	2	1	2	2	2
Totaal aantal Hs	22	21	21	19	17	17

Bij twee hogescholen lag de gerealiseerde norm hoger dan 85%. Dit gaf hetzelfde resultaat als in 2013.

De ondergrens van 75% werd in twee hogescholen niet bereikt. In 2013 betrof dit slechts 1 hogeschool en voordien was er geen enkele hogeschool in de referentieperiode die de personeelsratio van 75% niet bereikte.

5.5.2 Geaggregeerde 80-20 met defiscaliseringsmiddelen

Het regeringscommissariaat hanteert sinds 2009 ook nog een "alternatieve" berekeningswijze voor de 80-20 ratio waarbij de noemer van de breuk aangevuld wordt met de middelen die vrijgekomen zijn uit de gedeeltelijke vrijstelling van de doorstorting van de bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers, de zogenaamde defiscaliseringsmiddelen. Deze tweede berekeningswijze houdt rekening met een belangrijke aanvullende bron van inkomsten die kan worden besteed aan de financiering van nieuwe onderzoeksopdrachten. In geval de "traditionele" 80-20 ratio onder druk komt te staan, kan de afweging ten opzichte van de norm met defiscaliseringsmiddelen en ten opzichte van de economische loonkostennorm (zie punt 5.5.5) een aanvullende rol spelen in de beoordeling van een evenwichtige personeelskostenstructuur.

De onderstaande tabel geeft de uitkomst weer van de berekening van de 80/20-ratio met defiscaliseringsmiddelen. Voor 2014 bedroeg de geaggregeerde waarde 78,92%. Ook bij de "alternatieve" 80-20 ratio was er dus een verdere daling merkbaar.

Personeelsratio's: Lonen - Evolutie 80/20 (inclusief bedrijfsvoorheffing onderzoekers)

Alternatieve personeelsratio 80/20	JR- Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
Aggregatie Hs	80,42%	80,78%	80,13%	79,20%	78,92%	81,23%
Rekenkundig gemiddelde	80,15%	80,51%	79,73%	78,85%	78,98%	81,07%
Laagste waarde	72,99%	74,65%	73,94%	70,90%	71,12%	74,01%
Hoogste waarde	85,10%	84,45%	83,92%	85,24%	84,58%	88,91%

Alternatieve personeelsratio 80/20	JR- Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
Aantal Hs < 75%	1	1	1	2	2	1
Aantal Hs > = 75% en < 80%	8	7	11	10	7	3
Aantal Hs > = 80% en < = 85%	12	13	9	6	8	12
Aantal Hs > 85%	1	0	0	1	0	1
Totaal aantal Hs	22	21	21	19	17	17

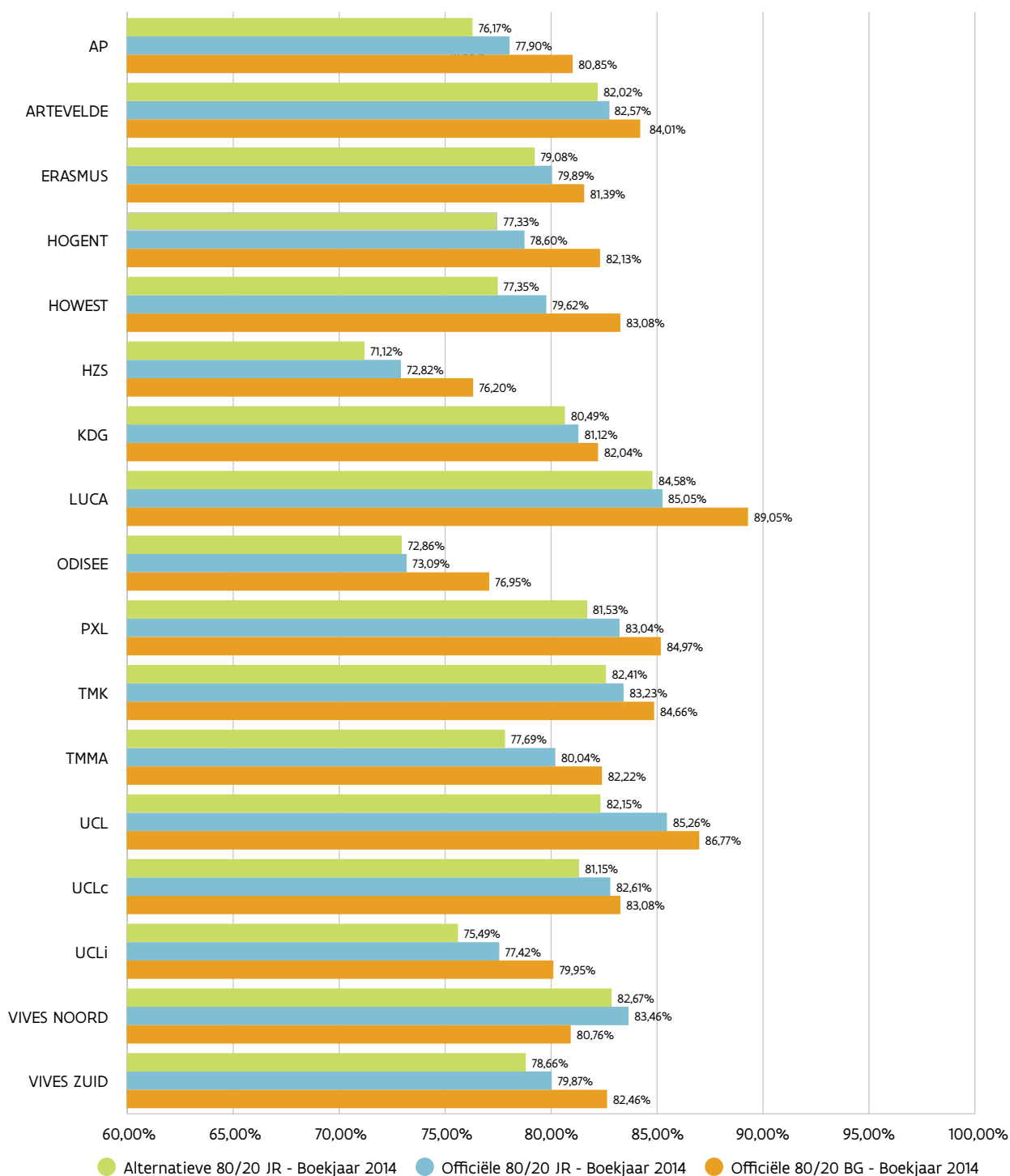
Bij de berekening van de "alternatieve" 80-20 ratio blijkt dat geen enkele hogeschool hoger scoort dan de toegelaten 85%. Door de verruiming van de noemer bij de berekening overschreed er geen enkele hogeschool meer de 85%.

5.5.3 80-20 ratio per hogeschool jaarrekening 2014

De tabel op de volgende pagina geeft per hogeschool, gerangschikt van laag naar hoog op basis van de gerealiseerde "traditionele" 80/20-norm:

- de gerealiseerde "alternatieve" 80-20 ratio met de defiscaliseringsmiddelen voor de onderzoekers verwerkt in de noemer
- de gerealiseerde "traditionele" 80-20 ratio (zoals vastgelegd in het toepasselijke BVR)
- de begrote "traditionele" 80-20 ratio.

Personeelsratio 80/20 - Jaarrekening 2014

5.5.4 80-20 ratio per hogeschool evolutie 2010-2014

De onderstaande tabel bevat het historische overzicht per hogeschool van de gerealiseerde “traditionele” 80-20 ratio in de periode 2010-2014. Jaarlijks wordt de hogeschool met de hoogste en de laagste waarde aangeduid.

Personeelsratio's: Lonen - 80/20 per hogeschool (excl. bedrijfsvoorheffing onderzoekers)

Officiële personeelsratio 80/20	JR- Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
Artevelde	83,26%	82,77%	84,16%	82,13%	82,57%	84,01%
Erasmus	81,35%	81,69%	81,83%	82,78%	79,89%	81,39%
Artesis	75,80%	77,05%	76,20%			
HoGent	86,61%	85,66%	84,52%	81,39%	78,60%	82,13%
LUK	83,16%					
LUCA	79,06%	82,28%	78,72%	75,62%	85,05%	89,05%
Howest	81,01%	82,53%	83,36%	82,01%	79,62%	83,08%
KDG	85,96%	84,14%	79,44%	80,46%	81,12%	82,04%
VIVES Noord	83,45%	82,77%	82,91%	82,32%	83,46%	80,76%
TMK	84,43%	84,65%	83,96%	86,32%	83,23%	84,66%
UCL	84,73%	85,43%	86,04%	87,83%	85,26%	86,77%
UCLi	83,85%	83,45%	84,70%	82,38%	77,42%	79,95%
TMMA	83,34%	83,47%	81,32%	81,25%	80,04%	82,22%
KAHO	80,73%	81,21%	80,37%	78,77%		
VIVES Zuid	81,46%	81,18%	84,38%	81,77%	79,87%	82,46%
TMA	76,80%	77,92%	78,55%	78,09%		
Plantijn	82,37%	80,78%	81,13%			
PHL	80,92%	82,87%	81,20%			
UCLc	81,58%	82,42%	78,19%	75,71%	82,61%	83,08%
ODISEE	76,28%	79,10%	80,88%	80,84%	73,09%	76,95%
XIOS	80,36%	78,53%	78,29%			
AP				74,89%	77,90%	80,85%
PXL				80,62%	83,04%	84,97%
HZS	80,38%	82,97%	80,74%	77,07%	72,82%	76,20%
Aggregatie HS	82,03%	82,33%	81,82%	80,78%	80,19%	82,44%
Rekenkundig gemiddelde	81,68%	82,04%	81,47%	80,64%	80,33%	82,39%
Laagste waarde	75,80%	77,05%	76,20%	74,89%	72,82%	76,20%
Hoogste waarde	86,61%	85,66%	86,04%	87,83%	85,26%	89,05%

5.5.5 Economische loonnorm per hogeschool jaarrekening 2014

In de loop van 2008 ontwikkelde het regeringscommissariaat een nieuwe ratio, "de economische loonnorm", die moet toelaten om een bijkomend inzicht te verkrijgen in de evolutie van de totale personeelskosten en het behoud van het financiële evenwicht op termijn. In deze ratio wordt de totale werkelijke loonlast²⁸, met inbegrip van zowel statutaire als contractuele loonkosten, geplaatst ten opzichte van de gecorrigeerde bedrijfsopbrengsten. De loonlast wordt dus vergeleken met alle bedrijfsopbrengsten die aan lonen kunnen worden besteed.

De geaggregeerde waarde van deze ratio bedroeg 74,54% voor 2014 en daalde met 1,61% ten opzichte van 2013. Dit is de tweede daling op rij.

Personeelsratio's: Lonen - Economische loonnorm per hogeschool

Personeelsratio - Economische loonnorm	JR- Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
Aggregatie HS	77,83%	77,97%	78,15%	76,15%	74,54%	76,75%
Rekenkundig gemiddelde	76,71%	76,89%	76,90%	74,99%	74,03%	76,05%
Laagste waarde	68,88%	71,33%	69,90%	67,19%	62,82%	65,91%
Hoogste waarde	86,68%	85,15%	84,56%	80,81%	79,36%	81,61%

²⁸ Om de "werkelijke" loonlast te kennen worden de gerecupereerde loonkosten in mindering gebracht.

Bijna de helft van de hogescholen (8) behaalde een norm die lager lag dan 75%. Bij 9 van de 17 hogescholen lag deze norm tussen de 75% en de 80%. Geen enkele hogeschool kwam boven de 80% uit. Dit is een gunstige evolutie ten opzichte van het vorige boekjaar toen er nog 2 hogescholen hoger scoorden dan 80%.

Personeelsratio's: Lonen - Economische loonnorm per hogeschool

Personeelsratio - Economische loonnorm	JR- Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
Aantal Hs < 75%	6	7	6	10	8	5
Aantal Hs > = 75% en < 80%	12	11	12	7	9	11
Aantal Hs > = 80% en < = 85%	3	2	3	2	0	1
Aantal Hs > 85%	1	1	0	0	0	0
Totaal aantal Hs	22	21	21	19	17	17

5.5.6 Economische loonnorm per hogeschool evolutie 2010 – 2014

De hogescholen dienen er op toe te zien dat er van de verkregen bedrijfsopbrengsten na betaling van de personeelskosten nog voldoende middelen overblijven om aan werking en investeringen te besteden. Onderstaande tabel kan van belang zijn voor het zich positioneren binnen de sector en het vastleggen van een interne maatstaf per hogeschool voor de maximale besteding van loonkosten. De tabel bevat de gegevens over de periode 2010-2014 per hogeschool. Opvallend is het grote verschil tussen de hoogste en de laagste waarde, respectievelijk 79,36% en 62,82%.

Personeelsratio's: Lonen - Economische loonnorm per hogeschool

Personeelsratio - Economische loonnorm	JR- Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
Artevelde	76,77%	75,88%	79,02%	75,91%	76,27%	77,62%
Erasmus	78,55%	77,92%	80,81%	80,81%	79,36%	79,59%
Artesis	77,52%	78,14%	77,40%			
HoGent	86,68%	85,15%	84,56%	80,02%	77,15%	79,07%
LUK	78,17%					
LUCA	75,74%	82,40%	77,52%	72,66%	76,64%	79,37%
Howest	76,52%	77,34%	77,42%	78,65%	77,73%	76,61%
KDG	82,17%	80,29%	78,63%	78,35%	75,58%	79,08%
VIVES Noord	72,20%	76,56%	75,36%	68,87%	74,28%	73,94%
TMK	80,38%	79,60%	79,01%	79,61%	77,65%	81,61%
UCL	76,70%	78,78%	79,18%	77,76%	73,89%	76,25%
UCLi	78,04%	79,46%	79,67%	76,93%	71,94%	75,63%
TMMA	77,46%	74,89%	77,86%	73,93%	70,99%	74,20%
KAHO	71,61%	71,33%	73,45%	74,11%		
VIVES Zuid	75,33%	75,04%	76,17%	74,98%	72,86%	75,86%
TMA	74,38%	73,25%	72,25%	72,40%		
Plantijn	82,55%	76,75%	80,13%			
PHL	79,12%	79,73%	77,12%			
UCLc	71,86%	73,03%	69,90%	68,73%	72,52%	73,34%
ODISEE	69,18%	72,92%	74,73%	73,95%	67,15%	69,71%
XIOS	77,85%	74,54%	74,73%			
AP				75,97%	75,50%	78,47%
PXL				74,02%	76,23%	76,58%
HZS	68,88%	71,63%	69,99%	67,19%	62,82%	65,91%
Aggregatie HS	77,83%	77,97%	78,15%	76,15%	74,54%	76,75%
Rekenkundig gemiddelde	76,71%	76,89%	76,90%	74,99%	74,03%	76,05%
Laagste waarde	68,88%	71,33%	69,90%	67,19%	62,82%	65,91%
Hoogste waarde	86,68%	85,15%	84,56%	80,81%	79,36%	81,61%

De geaggregeerde waarde voor 2014 lag net onder de 75%. Deze waarde daalde tegenover 2013 en was de laagste waarde die de voorbije vijf boekjaren werd opgetekend.

5.6 Benoemingspercentage assistenten, OP en ATP (bezetting)

Het integratiedecreet heeft de decretale percentages waarmee rekening moet worden gehouden bij het opstellen van de personeelsformatie in overeenstemming gebracht met de nieuwe situatie na de overdracht van de academische hogeschoolopleidingen. Dit heeft tot gevolg dat er in principe maar 2 normen meer overblijven: een beperking op het aantal benoemde assistenten (V.141, §2 CHO) en een beperking op het aantal benoemde leden van het onderwijzend personeel (artikel IV. 28 CHO).

5.6.1 Benoemingspercentage van het aantal assistenten (bezetting) per hogeschool

De CHO bepaalt in artikel V.141, §2 dat ten hoogste 25% van de assistenten kan worden benoemd. Deze norm is dwingend en wordt berekend op het niveau van de bezetting (aantal titularissen). Het is aangewezen om na te gaan of de hogescholen zich bij de uitvoering van de personeelsformatie gehouden hebben aan deze norm.

De onderstaande tabel geeft het berekende controlepercentage per hogeschool weer. Er wordt tevens vermeld op hoeveel hogescholen de norm niet van toepassing was en hoeveel hogescholen de opgelegde contingentering nog steeds overschreden door historische situaties of door toepassing van bepaalde overgangsmaatregelen voor de benoeming van assistenten. Slechts 2 hogescholen van de 8 met academische hogeschoolopleidingen (School of Arts of nautische wetenschappen) situeerden zich onder de norm. Eén hogeschool kwam reeds in de buurt.

Benoemingspercentage assistenten

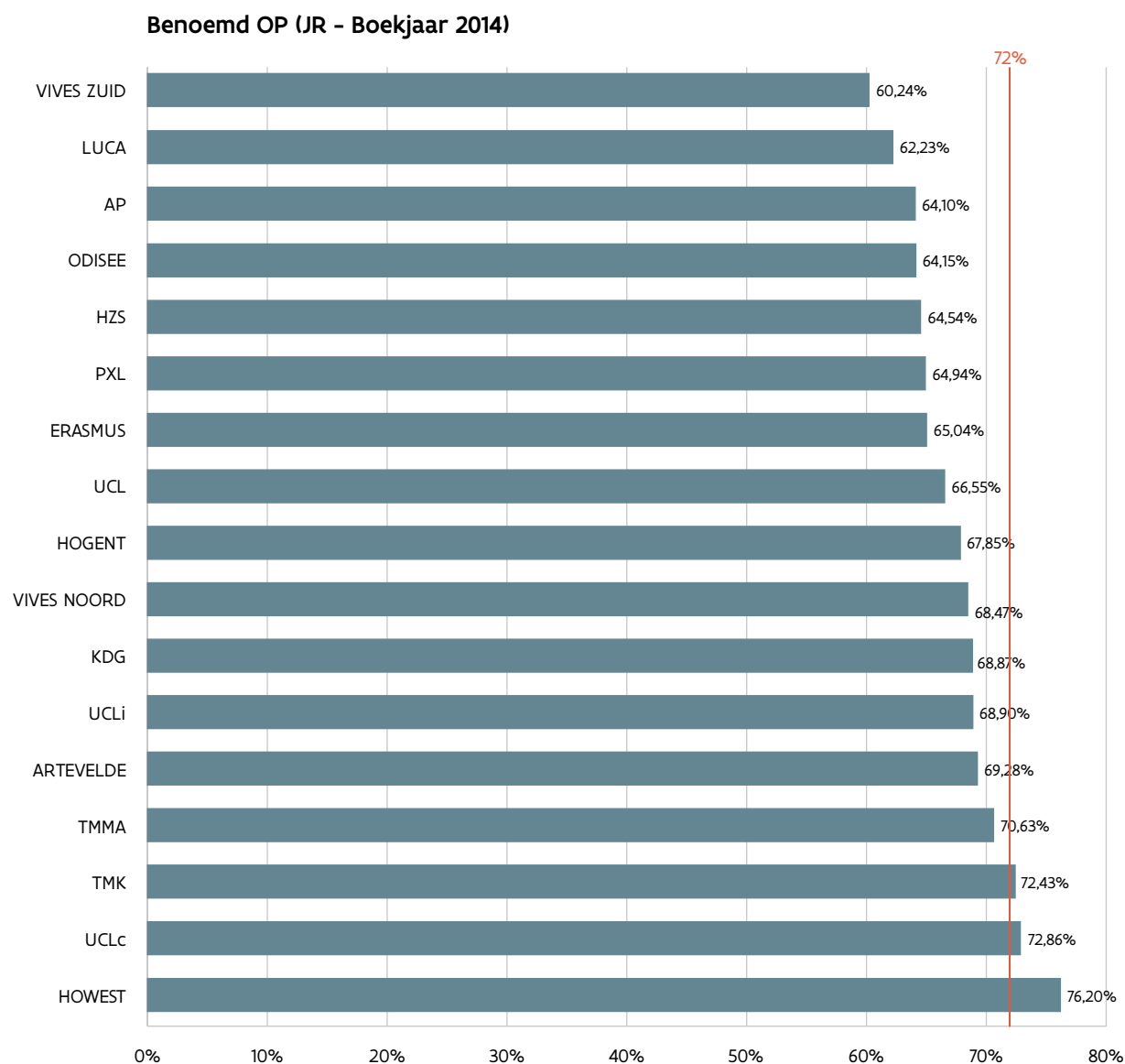
Benoemingspercentage - Assistenten	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
Artevelde	9,08%	NVT
Erasmus	30,61%	19,69%
HoGent	27,50%	41,99%
LUCA	35,93%	53,10%
Howest	39,87%	NVT
KDG	52,92%	46,74%
VIVES Noord	47,19%	NVT
TMK	56,27%	NVT
UCL	NVT	NVT
UCLi	60,12%	62,39%
TMM (2013 = TMM)	26,26%	NVT
KAHO	48,58%	
VIVES Zuid	NVT	NVT
TMA	44,02%	
UCLc	37,56%	NVT
ODISEE (2013 = HUB- EHSAL)	59,84%	NVT
AP	36,30%	45,14%
PXL	28,97%	25,79%
HZS	22,16%	24,19%
Aggregatie HS	36,00%	42,36%
Rekenkundig gemiddelde	39,01%	39,88%
Laagste waarde	9,08%	19,69%
Hoogste waarde	60,12%	62,39%
aantal Hs norm "NVT"	2 Hs	9 Hs
aantal Hs norm "overschreden"	15 Hs	6 Hs
aantal HS norm "niet overschreden"	2 Hs	2 Hs

5.6.2 Procentueel aandeel benoemde OP'ers per hogeschool (bezetting)

Tot en met het boekjaar 2013 gold er voor de hogescholen een contingenteringsnorm voor het maximale aantal benoemde personeelsleden (uitgedrukt in VTE) binnen het statutair OP. Deze norm werd vastgelegd op 72%²⁹. De toetsing ervan gebeurde op basis van de cijfers van de bezetting omdat deze al de ingenomen formatieplaatsen bevatten. Hierbij wordt de bevordering of amtswijziging van een reeds in de hogeschool benoemd personeelslid niet beschouwd als een nieuwe benoeming.

In uitvoering van het Onderwijsdecreet XXIII³⁰ is de toepassing van deze norm opgeschort voor een periode van vijf jaar (boekjaar 2014 tot en met 2018). Op die manier krijgen de hogescholen wat ademruimte om het effect van de integratie-operatie op hun benoemde kader op te vangen en om ondertussen autonoom een evenwichtige personeelsformatie uit te werken.

Om de opschortingsperiode te kunnen evalueren, werd het benoemingspercentage voor het OP alsnog per hogeschool berekend. Onderstaande grafiek geeft hiervan een overzicht per hogeschool, gerangschikt van laag naar hoog.

²⁹ Artikel IV.28 van de CHO beperkt het aantal benoemde OP'ers tot 72%.

³⁰ Via het artikel V.30, 3° van het Onderwijsdecreet XXIII van 19 juli 2013.

Drie hogescholen kwamen in 2014 uit op een benoemingspercentage boven de 72% met Howest als uitschieter met een percentage van 76,20%.

De historische gegevens per hogeschool over de periode 2010-2014 en de bijhorende geaggregeerde waarden zijn de volgende:

Decretale procentnormen - Benoemd statutair OP

Benoemd OP	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
Artevelde	66,17%	69,48%	68,54%	68,91%	69,28%
Erasmus	69,18%	68,03%	69,08%	66,78%	65,04%
Artesis	55,91%	55,41%	56,90%		
HoGent	60,61%	60,80%	62,31%	63,44%	67,86%
LUK	47,77%				
LUCA	60,75%	59,12%	56,36%	55,05%	62,23%
Howest	68,51%	70,97%	71,26%	71,53%	76,20%
KDG	70,39%	70,91%	69,02%	67,47%	68,87%
VIVES Noord	65,93%	69,94%	69,95%	68,82%	68,47%
TMK	69,39%	69,88%	69,46%	70,42%	72,43%
UCL	67,52%	67,47%	67,16%	70,03%	66,55%
UCLi	70,50%	69,66%	70,02%	69,78%	68,90%
TMMA	68,27%	66,70%	65,56%	66,58%	70,63%
KAHO	70,39%	69,09%	67,71%	66,11%	
VIVES Zuid	59,61%	59,15%	59,64%	60,81%	60,24%
TMA	49,20%	49,24%	57,94%	56,04%	
Plantijn	67,02%	66,99%	64,80%		
PHL	65,08%	69,00%	68,41%		
UCLc	54,75%	56,47%	63,88%	69,15%	72,86%
ODISEE	62,06%	62,93%	63,42%	63,79%	64,15%
XIOS	68,00%	66,84%	64,16%		
AP				64,48%	64,10%
PXL				67,27%	64,94%
HZS	53,60%	60,05%	63,08%	65,74%	64,54%
Aggregatie Hs	64,31%	64,98%	65,11%	65,85%	67,22%
Rekenkundig gemiddelde	63,21%	64,67%	65,17%	65,91%	67,49%
Laagste waarde	47,77%	49,24%	56,36%	55,05%	60,24%
Hoogste waarde	70,50%	70,97%	71,26%	71,53%	76,20%

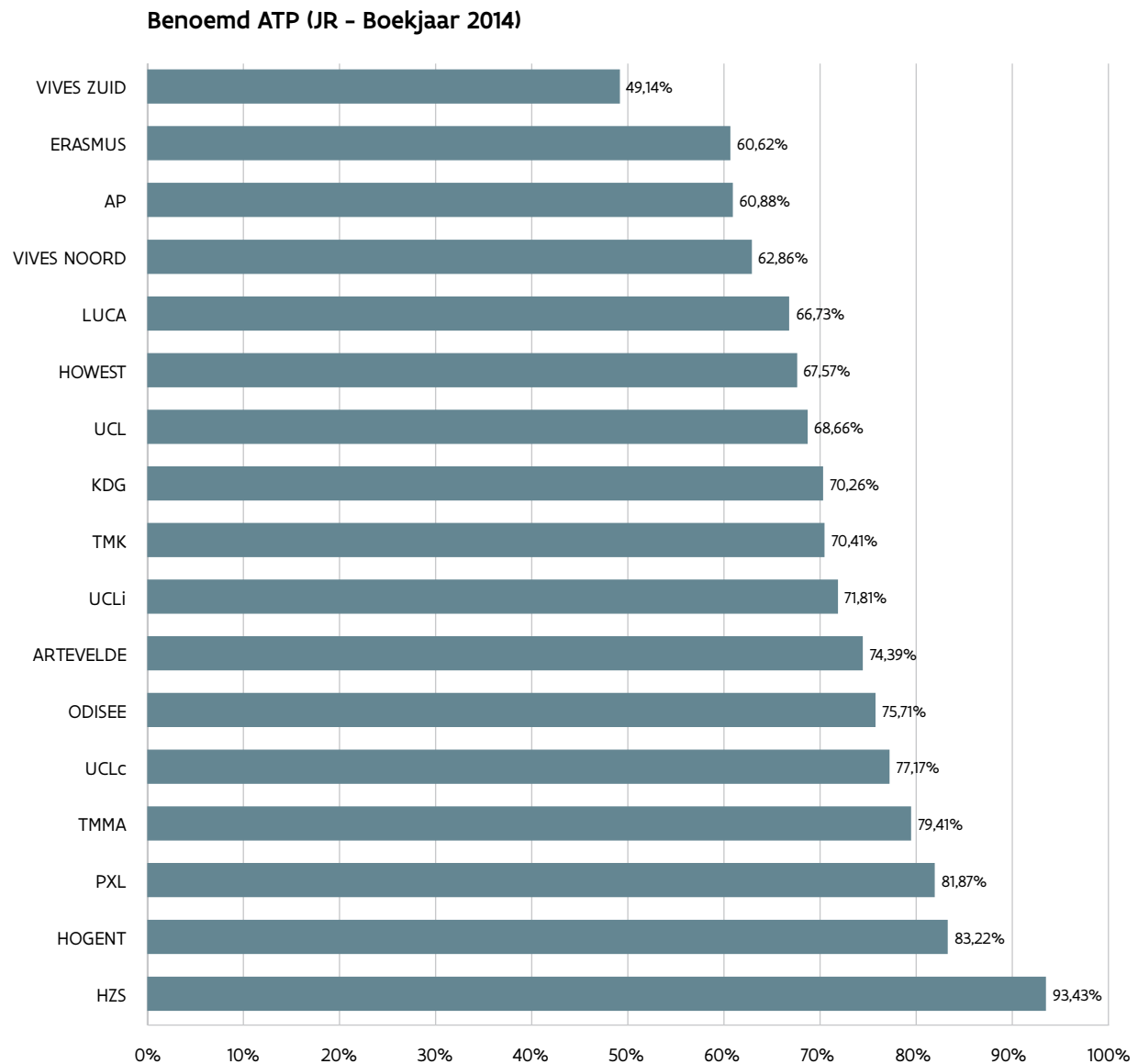
Het geaggregeerde benoemingspercentage voor het OP bedroeg 67,22%. Er is opnieuw een stijging ten opzichte van het vorige boekjaar (+1,37%). Hoewel de hogescholen sinds 2014 theoretisch over meer benoemingsmarge beschikken voor het OP is het een geruststelling dat ze deze (nog) niet volledig aanwenden hoewel er een vermindering van de patronale lasten aan verbonden is. Te veel benoemden staat immers een flexibel personeelsbeleid in de weg. Het komt er dus voor een hogeschoolbestuur op aan om de gulden middenweg hiervoor uit te stippelen.

Opvallend is wel dat dit percentage gestaag stijgt sinds 2010. Tussen 2010 en 2014 ligt het bijna 3% hoger. Het verschil tussen de hoogste en de laagste waarde blijft groot. De integratie heeft ogenschijnlijk niet in alle hogescholen tot een systematische stijging van het benoemingspercentage voor het OP geleid. Zo bleef het percentage in de hogeschool met het grootste integratiekader (AP) zo goed als ongewijzigd.

5.6.3 Procentueel aandeel benoemde ATP'ers per hogeschool (bezetting)

Voor het ATP legt de CHO geen maximale benoemingsgrens op. Nochtans kiezen veel hogescholen in samenspraak met het HOC ervoor om voor de eigen instelling ook voor het ATP een contingent vast te leggen zodat er een evenwicht is met het OP-kader en er nog een flexibel personeelsbeleid mogelijk blijft.

Hierna wordt het benoemingspercentage voor het ATP per hogeschool in 2014 van laag naar hoog weergegeven.

De historische gegevens over de periode 2010-2014 en de bijhorende geaggregeerde waarden zijn de volgende:

Benoemd statutair ATP

Benoemd ATP	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
Artevelde	73,62%	72,32%	74,95%	73,57%	74,39%
Erasmus	69,07%	70,93%	75,31%	69,11%	60,62%
Artesis	28,61%	39,23%	42,41%		
HoGent	75,48%	78,52%	78,57%	77,41%	83,22%
LUK	64,20%				
LUCA	57,46%	53,60%	62,06%	65,23%	66,73%
Howest	56,47%	67,14%	78,47%	75,32%	67,57%
KDG	67,71%	67,10%	66,71%	62,99%	70,26%
VIVES Noord	77,57%	82,32%	81,70%	75,03%	62,86%
TMK	82,33%	77,99%	77,09%	74,89%	70,41%
UCL	61,45%	64,29%	66,60%	71,53%	68,66%
UCLi	62,80%	62,87%	65,47%	61,11%	71,84%
TMMA	73,35%	77,67%	79,74%	83,01%	79,41%
KAHO	75,42%	71,75%	80,02%	80,91%	
VIVES Zuid	63,15%	59,32%	54,83%	56,77%	49,14%
TMA	65,97%	69,24%	76,36%	78,93%	
Plantijn	62,04%	69,84%	77,72%		
PHL	83,22%	84,72%	83,22%		
UCLc	43,17%	47,28%	63,69%	70,53%	77,17%
ODISEE	65,40%	68,71%	72,65%	75,80%	75,71%
XIOS	84,00%	84,41%	82,18%		
AP				64,55%	60,88%
PXL				82,70%	81,87%
HZS	28,99%	85,23%	87,90%	92,15%	93,43%
Aggregatie Hs	65,18%	67,92%	70,68%	71,86%	71,26%
Rekenkundig gemiddelde	64,61%	69,26%	72,74%	73,24%	71,42%
Laagste waarde	28,61%	39,23%	42,41%	56,77%	49,14%
Hoogste waarde	84,00%	85,23%	87,90%	92,15%	93,43%

Het geaggregeerde benoemingspercentage voor het ATP in 2014 bedroeg 71,26%. Ten opzichte van het vorig boekjaar is het licht gedaald met 0,6%. Er rest ook voor het ATP nog voldoende marge met het oog op een flexibel personeelsbeheer. De laagste waarde lag net onder de 50% (Vives Zuid). De hoogste waarde bedroeg 93,43% (HZS).

5.7 Conclusies analyse personeelsbestand en loonkosten 2014

- De integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteit op datum van 1 oktober 2013 was een ingrijpende operatie: grote aantallen studenten en personeelsleden werden naar de universiteit overgedragen. De effecten hiervan waren voor het eerst heel duidelijk merkbaar in het boekjaar 2014. De globale personeelstewerkstelling in de hogescholen daalde met 1.694,13 VTE's of 14,62%. Het aantal studenten onder diplomacontract nam af met 13,77%.
- Het kader van het onderwijzend personeel (OP) verminderde met 1.387,06 VTE's.
- Het ATP-kader (administratief en technisch personeel) daalde met 307,07 VTE's.
- Het statutaire kader op formatie daalde met 1.342,87 VTE's, maar nam nog steeds 81,11% van de globale tewerkstelling in. Het statutair OP daalde met 1156,73 VTE's ten opzichte van 2013; het statutair ATP daalde met 186,14 VTE's.
- Binnen de OP-formatie van statutairen verminderde groep 1 van praktijklectoren en lectoren met 43,86 VTE's niettegenstaande de integratie enkel betrekking had op de academische hogeschoolopleidingen. Hierbinnen daalden de lectoren met 23,84 VTE's. Het aantal praktijklectoren daalde met 6,67 VTE's.
- Als gevolg van de overheveling van het personeel naar de universiteit daalde de groep van het assistierend personeel (groep 2) netto met bijna 565 VTE's ten opzichte van 2013. De groep 3 van docenten, hoofddocenten, hoogleraren en gewoon hoogleraren nam globaal af met 548,21 VTE's.
- Ook in 2014 werd er opnieuw terughoudend omgesprongen met bevorderingsambten binnen het statutair OP. Er was zelfs sprake van een verdere daling.
- Binnen het statutair ATP bleef ook in 2014 niveau B de grootste groep. Niveau C kende de grootste daling met 71,26 VTE's.
- Het aantal VTE's buiten formatie in de hogescholen daalde in 2014 globaal met 351,26 VTE's. De statutaire personeelsleden met een ambt op persoonlijke titel en de centraal betaalden daalden verder in aantal door pensioneringen. Op termijn zullen beide categorieën volledig verdwijnen.
- Bij de contractuelen verminderde het aantal bedienden met 248,84 VTE's. Het aantal arbeiders verminderde met 17,12 VTE's.
- Het globale aandeel van de gastprofessoren in de totale tewerkstelling van het onderwijzend personeel bedroeg 6,45%.
- Het aandeel van het ATP in de globale tewerkstelling steeg jaarlijks in de periode 2010-2014. De verhouding OP/ATP bedroeg in 2014 afgerond 69/31. In 2010 was dit nog afgerond 72/28.
- Er waren gemiddeld 12 studenten per tewerkgestelde VTE personeel. Deze ratio steeg met 1% ten opzichte van het vorige boekjaar.
- Over de laatste vijf boekjaren steeg het aantal studenten per VTE personeel met 13,96%.
- In 2014 waren er gemiddeld 17,38 studenten per VTE tewerkgestelde OP'er. Deze ratio nam met bijna 3,73% toe ten opzichte van 2013.
- In 2014 waren er gemiddeld 38,84 studenten per VTE tewerkgestelde ATP'er. Ten opzichte van het vorige boekjaar is dit een daling (-5,11%).
- De loonkosten daalden in 2014 met 14,86% grotendeels als gevolg van de integratiebeweging.
- De geaggregeerde 80/20 ratio bedroeg 80,19% en daalde ook in 2014 verder. Voor het gros van de hogescholen bevond deze ratio zich tussen de 80% en de 85%. Twee hogescholen overschreden de 85%-grens bij de realisatie. Twee hogescholen haalden de ondergrens van 75% niet.
- Wanneer de defiscaliseringsmiddelen voor onderzoekers worden meegeteld in de berekening, werd de bovengrens door geen enkele hogeschool overschreden en bleef de ondergrens door twee hogescholen niet gehaald.
- De geaggregeerde economische loonnorm voor 2014 bedroeg 74,54%. Voor alle hogescholen lukte het om met deze norm onder de 80% te blijven. Voor acht hogescholen lag deze norm zelfs beneden de 75%.
- De decretale benoemingsgrens (max. 25%) voor de assistenten werd door 6 van de 8 betrokken hogescholen niet gehaald omdat er nog steeds een historische erfenis moet worden weggewerkt, evenals het effect van allerlei overgangsmaatregelen.
- Het geaggregeerde benoemingspercentage voor het statutair OP bedroeg 67,22%. Dat van het statutair ATP situeerde zich op 71,26%.

Deel 2: Sector universiteiten

Inleiding

De analyse van de financiële toestand bij de universiteiten en de evolutie van hun personeelsbestand vormt deel 2 van het verslag dat wil rapporteren over het hoger onderwijs.

De boekhoudstelsels van hogescholen en universiteiten werden recent beter op elkaar afgestemd.

Er is echter een verschil in complexiteit inzake bedrijfsvoering tussen hogescholen en universiteiten. Naast de onderwijsopdracht ligt bij de universiteiten namelijk een grotere focus op onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening. De universiteiten werken daarenboven met een veel groter aandeel competitief verworven middelen.

Het voorliggend verslag, dat het zesde in de rij is, wil een overzicht geven van de verschillende financieringsbronnen van de universiteiten en een financiële analyse maken van hun rekening voor het jaar 2013 en 2014. Er wordt daarenboven een vergelijking gemaakt tussen de jaarrekening 2014 en de begroting voor het jaar 2014. Ook de opbouw en evolutie van het personeelsbestand van de universiteiten maakt deel uit van de analyse. Hiervoor werd geput uit de jaarlijkse VLIR-publicaties 'Statistische gegevens betreffende het personeel aan de Vlaamse universiteiten' (de edities 2011, 2012, 2013, 2014 en 2015).

De universiteiten hebben om redenen van goed bestuur zelf een interne controledienst ingesteld. Naast de controles door de bedrijfsrevisor en de regeringscommissaris worden de universiteiten jaarlijks onderworpen aan een gedetailleerde audit van de rekeningen door het Rekenhof en vallen alle handelingen die een budgettaire of financiële weerslag hebben onder het aanvullend toezicht van de afgevaardigde van Financiën. De meerwaarde van de voorliggende analyse en extra rapportering over de geaggregeerde jaarrekeningen bestaat erin dat het een nuttig instrument kan zijn bij de beleidsvoorbereiding.

1 Lijst van de universiteiten en de bijzondere universitaire instituten

1.1 Universiteiten

Om het toezicht op de 5 Vlaamse universiteiten uit te oefenen, benoemde de Vlaamse Regering, conform artikel IV.95 van de Codex Hoger Onderwijs, een commissaris van de Vlaamse Regering bij iedere instelling. Eénzelfde regeringscommissaris kan bij meerdere universiteiten worden aangesteld.

Overeenkomstig artikel IV.99 van de Codex Hoger Onderwijs dient de regeringscommissaris erover te waken dat het universiteitsbestuur geen enkele beslissing neemt die het financieel evenwicht van de instelling in gevaar brengt.

Benaming universiteit	Afkorting	Zetel	Regeringscommissaris
KU Leuven ¹	KU Leuven	3000 Leuven	Jozef De Cuyper
Universiteit Antwerpen	UA	2000 Antwerpen	Jan De Groof
Universiteit Gent	UGent	9000 Gent	Yannick De Clercq
Universiteit Hasselt	UHasselt	3590 Diepenbeek	Jan De Groof
Vrije Universiteit Brussel	VUB	1050 Elsene	Johan Dhondt

1.2 Bijzondere universitaire instituten

Er zijn 3 zogenaamde "bijzondere universitaire instituten". Het zijn het Instituut voor Europese Studies (IES), het Instituut voor Joodse Studies (IJS) en het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –beheer (IOB) (artikel III.73 van de Codex Hoger Onderwijs).

De bijzondere universitaire instituten bezitten geen rechtspersoonlijkheid. Zij vallen wat het toezicht betreft onder de bevoegdheid van de regeringscommissaris van de initiërende universiteit.

Voor het IJS en het IOB zijn zowel de inkomsten als de uitgaven opgenomen in de exploitatierekeningen van de initiërende universiteit, zijnde de UA. Voor het IES is dit niet het geval. Een uniforme benadering is in de toekomst aangewezen.

Benaming bijzonder universitair instituut	Afkorting	Zetel	Regeringscommissaris
Instituut voor Europese Studies	IES	1050 Elsene	Johan Dhondt
Instituut voor Joodse Studies	IJS	2000 Antwerpen	Jan De Groof
Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -beheer	IOB	2000 Antwerpen	Jan De Groof

¹ Met inbegrip van de HUB-KUB die per 1-1-2014 werd geïntegreerd in de KU Leuven.

2 Financieringsbronnen van de universiteiten

2.1 Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening

2.1.1 Eerste geldstroom

De eerste geldstroom bestaat uit toelagen van de Vlaamse overheid en vormt de basisfinanciering. Deze toelagen dragen bij in de dekking van de gewone uitgaven voor onderwijs, onderzoek, maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening, de financiering van de investeringen, de afbetaling van leningen en voor de administratie van de instelling, met inbegrip van de roerende uitrustingen.

In de hiernavolgende tabel vindt u een overzicht van de verschillende onderdelen van de basisfinanciering en hun decretale basis.

Eerste geldstroom	Decretale basis*	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
Werkingsuitkeringen	Art.IV.15	711.666.096,12	100,00%	726.211.451,23	100,00%	737.432.042,71	100,00%	756.836.126,75	100,00%	944.794.339,33	100,00%
Effectieve werkingsmiddelen	Art.III.23-27	652.666.464,68	91,71%	667.570.055,07	91,93%	690.564.051,27	93,64%	706.683.979,12	93,37%	852.922.752,14	90,28%
Specifieke lerarenopleiding	Art.III.32	4.578.802,53	0,64%	4.674.499,50	0,64%	4.775.468,68	0,65%	4.817.492,82	0,64%	5.022.552,02	0,53%
Aanvullende onderzoeksmiddelen	Art.III.39	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	36.079.928,45	3,82%
Aanvullende uitkering humane wetenschappen	Art.III.43	1.039.000,00	0,15%	1.060.000,00	0,15%	983.000,00	0,13%	888.000,00	0,12%	0,00	0,00%
Werkgeversbijdragen	Art.III.58	24.015.553,20	3,37%	24.543.895,38	3,38%	25.206.580,55	3,42%	25.483.852,93	3,37%	25.638.000,00	2,71%
Aanmoedigingsfonds	Art.III.59-61	2.298.501,43	0,32%	2.346.855,13	0,32%	2.397.981,25	0,33%	2.419.329,25	0,32%	2.555.808,21	0,27%
Opstartfinanciering		0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	1.000.000,00	0,11%
Vordering vakantiegeld		27.067.774,28	3,80%	26.016.146,15	3,58%	13.504.960,96	1,83%	16.543.472,63	2,19%	21.575.298,51	2,28%
Uitkeringen DGOS		3.713.481,87	100,00%	3.804.483,48	100,00%	3.682.136,00	100,00%	3.307.471,00	100,00%	3.311.678,93	100,00%
Opleidingskosten		3.417.000,00	92,02%	3.500.000,00	92,00%	3.379.000,00	91,77%	3.000.000,00	90,70%	3.000.000,00	90,59%
Huisvesting studenten		296.481,87	7,98%	304.483,48	8,00%	303.136,00	8,23%	307.471,00	9,30%	311.678,93	9,41%
Investeringsuitkeringen	Art.III.52 en Art.IV.15	26.921.000,00	100,00%	26.921.000,00	100,00%	27.589.000,00	100,00%	28.141.000,00	100,00%	28.640.000,00	100,00%
Sociale toelagen	Art.III.66 en Art.IV.15	15.662.070,00	100,00%	16.006.635,54	100,00%	16.183.879,92	100,00%	16.313.999,99	100,00%	22.141.000,00	100,00%
Andere overheidstoelagen en subsidies		5.425.962,00	100,00%	5.822.371,00	100,00%	5.267.166,00	100,00%	7.735.883,07	100,00%	5.548.222,35	100,00%
Totaal		763.388.609,99	100,00%	778.765.941,25	100,00%	790.154.224,63	100,00%	812.334.480,81	100,00%	1.004.435.240,61	100,00%

* Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013

2.1.1.1 Werkingsuitkeringen

Binnen de perken en volgens de voorwaarden van de Codex Hoger Onderwijs, deel 3. Financiering draagt de Vlaamse overheid met jaarlijkse uitkeringen bij in de financiering van de werking van de universiteiten.

Het globaal bedrag aan werkingsuitkeringen is als volgt opgebouwd:

2.1.1.1.1 Effectieve werkingsmiddelen

De werkingsmiddelen voor de universiteiten zijn samengesteld uit 4 componenten:

- een onderwijsrokkel;
- een variabel onderwijsdeel;
- een onderzoekssokkel;
- een variabel onderzoeksdeel.

Het variabel onderwijsdeel is de belangrijkste component.

De verhouding per instelling tussen enerzijds “onderwijsrokkel + variabel onderwijsdeel” en anderzijds “onderzoekssokkel + variabel onderzoeksdeel” is gelijk aan 55% versus 45%.

De hiernavolgende tabel geeft de verdeling weer over de jaren 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014 van de effectieve werkingsmiddelen met de absolute bedragen en de relatieve verdeling in percentages.

Effectieve werkingsmiddelen	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	4.751.355,20	0,73%	4.617.739,37	0,69%	1.205.745,99	0,17%	1.130.165,83	0,16%	0,00	0,00%
KU Leuven	240.674.639,89	36,88%	245.945.487,34	36,84%	255.749.708,77	37,03%	261.555.094,03	37,01%	330.778.843,16	38,78%
UA	89.251.425,73	13,67%	90.654.340,76	13,58%	94.772.929,04	13,72%	97.620.039,71	13,81%	120.846.338,19	14,17%
UGent	211.020.033,53	32,33%	216.760.691,38	32,47%	226.053.508,75	32,73%	232.135.951,22	32,85%	271.002.412,51	31,77%
UHasselt	25.687.101,85	3,94%	27.636.643,67	4,14%	29.041.280,51	4,21%	30.346.279,41	4,29%	41.202.295,97	4,83%
VUB	81.281.908,48	12,45%	81.955.152,55	12,28%	83.740.878,21	12,13%	83.896.448,92	11,87%	89.092.862,31	10,45%
Totaal	652.666.464,68	100,00%	667.570.055,07	100,00%	690.564.051,27	100,00%	706.683.979,12	100,00%	852.922.752,14	100,00%

De effectieve werkingsmiddelen van de HUB-KU Brussel bevatten tot en met 2011 naast de decretaal voorziene toelage ook nog een bedrag vanuit de economische unie met de KU Leuven (2 miljoen EUR) en een bedrag rugzakfinanciering (ca 1,6 miljoen EUR)². Vanaf 2014 wordt de HUB-KU Brussel opgenomen in de KU Leuven.

Naar aanleiding van de uitvoering van het raamakkoord van 23 november 2012 tussen de Vlaamse Regering en de vakorganisaties werd in 2013 een bedrag in mindering gebracht van de decretaal voorziene toelage voor alle universiteiten.

In 2014 bevatten de effectieve werkingsmiddelen van alle universiteiten naast de decretaal voorziene toelage ook een bedrag uit de herverdeling van het provisioneel krediet.

2.1.1.1.2 Specifieke lerarenopleiding

De universiteiten ontvangen extra werkingsmiddelen voor de organisatie van de specifieke lerarenopleiding. De verdeling van het gezamenlijk bedrag gebeurt pro rata de in het voorlaatst afgelopen academiejaar verworven credits in de lerarenopleidingen van een bepaalde instelling.

Aanvullende uitkering Humane wetenschappen	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	2.245.824,18	49,05%	1.854.246,43	39,67%	2.065.249,12	43,25%	2.110.100,93	43,80%	2.059.609,78	41,01%
UA	567.013,64	12,38%	649.070,10	13,89%	725.054,28	15,18%	747.323,83	15,51%	837.304,26	16,67%
UGent	1.381.072,58	30,16%	1.645.994,81	35,21%	1.528.221,64	32,00%	1.539.666,12	31,96%	1.772.377,29	35,29%
UHasselt	44.181,67	0,96%	43.809,35	0,94%	64.586,62	1,35%	36.927,20	0,77%	21.160,37	0,42%
VUB	340.710,46	7,44%	481.378,81	10,30%	392.357,02	8,22%	383.474,74	7,96%	332.100,32	6,61%
Totaal	4.578.802,53	100,00%	4.674.499,50	100,00%	4.775.468,68	100,00%	4.817.492,82	100,00%	5.022.552,02	100,00%

² Er werd door de Vlaamse overheid een lumpsum voorzien voor de kosten m.b.t. de aan andere instellingen overgedragen personeelsleden. Gedurende 5 jaar wordt er 1/5 van de som bij de werkingsmiddelen gevoegd

2.1.1.1.3 Aanvullende onderzoeksmiddelen

Op basis van artikel III.39 van de Codex Hoger Onderwijs ontvangen de universiteiten vanaf het begrotingsjaar 2014 aanvullende onderzoeksmiddelen voor de academisch gerichte hogeschoolopleidingen die met ingang van het academiejaar 2013-2014 geïntegreerd zijn in de universiteiten. De middelen worden onder de universiteiten verdeeld naar rato van het aantal opgenomen studiepunten en het aantal uitgereikte diploma's in de academisch gerichte opleidingen waarvan de onderwijsbevoegdheid is overgedragen van de hogescholen aan de universiteiten. De middelen worden met behoud van bestemming toegevoegd aan de werkingsuitkering.

Aanvullende onderzoeksmiddelen	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
KU Leuven + HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	18.582.827,91	51,50%
UA	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	5.684.513,86	15,76%
UGent	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	8.627.128,66	23,91%
UHasselt	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	2.129.596,76	5,90%
VUB	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	1.055.861,26	2,93%
Totaal	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	36.079.928,45	100,00%

2.1.1.1.4 Aanvullende uitkering humane wetenschappen

Het financieringsprobleem stelt zich duidelijker in de humane wetenschappen dan in de exacte wetenschappen. De wetenschapsfaculteiten kunnen immers veel vaker een beroep doen op de derde geldstroom en op contractonderzoek.

De universiteiten ontvangen daarom tot en met 2013 een aanvullende uitkering voor het versterken van het onderzoek in de volgende disciplines: de Historische wetenschappen, de Letteren en de Wijsbegeerte³. Een globaal bedrag wordt onder de universiteiten verdeeld op basis van het aandeel van elke universiteit in het aantal onderzoekers dat in die disciplines werkzaam is aan de betrokken universiteit en betaald wordt met andere financieringsbronnen dan de werkingsuitkering, uitgedrukt in voltijdse equivalenten.

Aanvullende uitkering humane wetenschappen	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	6.035,55	0,58%	3.824,48	0,36%	5.082,11	0,52%	4.644,24	0,52%	0,00	0,00%
KU Leuven	413.698,62	39,82%	408.529,30	38,54%	361.399,95	36,77%	315.808,32	35,56%	0,00	0,00%
UA	182.192,81	17,54%	209.552,46	19,77%	190.564,38	19,39%	168.133,92	18,93%	0,00	0,00%
UGent	295.908,24	28,48%	299.833,72	28,29%	308.032,88	31,34%	289.257,12	32,57%	0,00	0,00%
UHasselt	3.018,30	0,29%	2.941,50	0,28%	4.010,64	0,41%	3.871,68	0,44%	0,00	0,00%
VUB	138.146,48	13,30%	135.318,54	12,77%	113.910,04	11,59%	106.284,72	11,97%	0,00	0,00%
Totaal	1.039.000,00	100,00%	1.060.000,00	100,00%	983.000,00	100,00%	888.000,00	100,00%	0,00	0,00%

2.1.1.1.5 Werkgeversbijdragen

De HUB-KU Brussel, de KU Leuven, de UA, de UHasselt en de VUB ontvangen een uitkering als bijdrage in het dekken van de kosten die voortvloeien uit de hogere loonlasten die de universiteiten moeten dragen voor hun personeelsleden vermeld in deel 5, hoofdstuk 1 en 2, van de Codex Hoger Onderwijs, in vergelijking met de loonlast die de UGent als werkgever draagt.

³ Op basis van de ministeriële besluiten van 18 november 2010, 28 juli 2011, 26 november 2012 en 9 juli 2013 betreffende de toekenning van aanvullende uitkeringen aan de universiteiten voor het versterken van het onderzoek in de humane wetenschappen voor respectievelijk de begrotingsjaren 2010, 2011, 2012 en 2013.

De HUB-KUBrussel, de KU Leuven en de VUB ontvangen daarenboven een uitkering als bijdrage in het dekken van de kosten van de door de instellingen gefinancierde aanvullende pensioenen voor de leden van het administratief en technisch personeel vermeld in artikel V.47 van de Codex Hoger Onderwijs, om voor die personeelsleden een pensioenregeling uit te werken die vergelijkbaar is met het pensioenstelsel van de openbare sector.

Werkgeversbijdragen	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KUBrussel	306.918,00	1,28%	313.670,20	1,28%	322.139,29	1,28%	325.682,82	1,28%	0,00	0,00%
KU Leuven	16.853.439,60	70,18%	17.224.215,27	70,18%	17.689.269,09	70,18%	17.883.851,05	70,18%	18.319.679,95	71,46%
UA	964.450,80	4,02%	985.668,72	4,02%	1.012.281,77	4,02%	1.023.416,87	4,02%	1.029.607,33	4,02%
UGent	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
UHasselt	216.403,20	0,90%	221.164,07	0,90%	227.135,50	0,90%	229.633,99	0,90%	231.023,00	0,90%
VUB	5.674.341,60	23,63%	5.799.177,12	23,63%	5.955.754,90	23,63%	6.021.268,20	23,63%	6.057.689,72	23,63%
Totaal	24.015.553,20	100,00%	24.543.895,38	100,00%	25.206.580,55	100,00%	25.483.852,93	100,00%	25.638.000,00	100,00%

Vanaf 2014 wordt de HUB-KUBrussel opgenomen in de KU Leuven.

2.1.1.1.6 Aanmoedigingsfonds

De Vlaamse overheid voorziet in de financiering van een Aanmoedigingsfonds voor beleidsspeerpunten voor de universiteiten die voldoen aan de minimale instellingsnorm voor de onderwijssoevereiniteit. Uit onderstaande tabel blijkt dat de HUB-KUBrussel hiervoor niet in aanmerking komt.

De middelen van het Aanmoedigingsfonds worden door de universiteiten aangewend om gelijke kansen en diversiteit in het hoger onderwijs aan te moedigen en in het bijzonder de maatregelen te nemen die de instroom en de doorstroom bevorderen van studenten uit bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn in het hoger onderwijs.

De bedragen worden verdeeld over de verschillende universiteiten op basis van het aandeel van de onderwijssoevereiniteit voor elke instelling binnen de globale onderwijssoevereiniteit van de universiteiten.

Aanmoedigingsfonds	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	626.741,63	27,27%	637.705,50	27,17%	646.009,62	26,94%	641.810,43	26,53%	799.804,51	31,29%
UA	432.774,43	18,83%	452.251,53	19,27%	473.648,24	19,75%	489.404,53	20,23%	480.663,92	18,81%
UGent	626.741,63	27,27%	637.705,50	27,17%	646.009,62	26,94%	641.810,43	26,53%	780.229,91	30,53%
UHasselt	210.645,53	9,16%	215.241,74	9,17%	225.102,14	9,39%	234.197,24	9,68%	161.821,48	6,33%
VUB	401.598,21	17,47%	403.950,86	17,21%	407.211,63	16,98%	412.106,62	17,03%	333.288,39	13,04%
Totaal	2.298.501,43	100,00%	2.346.855,13	100,00%	2.397.981,25	100,00%	2.419.329,25	100,00%	2.555.808,21	100,00%

De eerste beheersovereenkomst die door de universiteiten werd afgesloten met de Vlaamse Regering in het kader van het Aanmoedigingsfonds had een duurtijd van drie jaar en liep af op 31 december 2010. De artikelen in deel 3 van de Codex Hoger Onderwijs in verband met het Aanmoedigingsfonds garandeerden echter geen vlotte overstap van de beheersovereenkomst eerste ronde naar de volgende ronde. In het kader van het Programmadecreet bij de begroting 2011 werden hiervoor dan ook een aantal voorstellen gedaan tot decreetwijziging die onder meer inhielden dat de lopende beheersovereenkomsten met één jaar werden verlengd tot 31 december 2011. Ook in de daaropvolgende jaren werd de bestaande verdeelsleutel verlengd.

2.1.1.1.7 Opstartfinanciering

De universiteiten die met ingang van het academiejaar 2013-2014 academische hogeschoolopleidingen integreren ontvangen vanaf 2014 elk een opstartfinanciering. Dat bedrag zal jaarlijks worden afgebouwd met 10%.

Opstartfinanciering	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
KU Leuven + HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	200.000,00	20,00%
UA	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	200.000,00	20,00%
UGent	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	200.000,00	20,00%
UHasselt	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	200.000,00	20,00%
VUB	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	200.000,00	20,00%
Totaal	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	1.000.000,00	100,00%

2.1.1.1.8 Vordering vakantiegeld

Op basis van prestaties van het voorbije jaar hebben de personeelsleden van de universiteit recht op de uitbetaling van vakantiegeld in het volgende jaar.

De subsidies van de Vlaamse overheid voor de werkingstoelage en de sociale sector dekken alleen het vakantiegeld van het lopende jaar. Daarom wordt een vordering geboekt tegenover de Vlaamse overheid. De vordering is dus opgezet als compensatie voor het in kost boeken van de provisie vakantiegeld voor de personeelsleden van de afdeling werking en sociale sector: een kost die niet wordt gecompenseerd door een evenredige verhoging van de werkingstoelage van dat jaar.

Vordering vakantiegeld	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	238.489,80	0,88%	237.454,55	0,91%	236.331,77	1,75%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	619.758,00	2,29%	2.614.612,00	10,05%	1.226.124,00	9,08%	1.076.911,00	6,51%	5.721.146,00	26,52%
UA	4.600.466,00	17,00%	4.603.866,00	17,70%	43.066,42	0,32%	4.679.757,99	28,29%	4.746.066,62	22,00%
UGent	10.194.754,32	37,66%	7.112.401,41	27,34%	613.959,76	4,55%	268.307,30	1,62%	239.430,46	1,11%
UHasselt	1.238.079,96	4,57%	1.222.161,84	4,70%	1.265.228,26	9,37%	141.266,84	0,85%	373.191,80	1,73%
VUB	10.176.226,20	37,60%	10.225.650,35	39,31%	10.120.250,75	74,94%	10.377.229,50	62,73%	10.495.463,63	48,65%
Totaal	27.067.774,28	100,00%	26.016.146,15	100,00%	13.504.960,96	100,00%	16.543.472,63	100,00%	21.575.298,51	100,00%

Bovenstaande tabel toont aan dat de bedragen met betrekking tot de vordering vakantiegeld sterk uiteenlopen tussen de verschillende instellingen. Het Rekenhof stelde vast dat de provisie vakantiegeld bij sommige instellingen steunt op de toekenning van enkel en dubbel vakantiegeld. Echter, de universiteit moet maar in enkel vakantiegeld voorzien voor het contractuele ATP en het BAP. De andere categorieën bouwen hun recht op vakantie op in het jaar zelf. De provisie is bij sommige instellingen dus ruim overschat.

2.1.1.2 Uitkeringen DGOS⁴

De Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) nam in 1998 het beheer op zich van de federale fondsen voor universitaire ontwikkelingssamenwerking van de Vlaamse universiteiten. Hiervoor werd het VLIR-secretariaat voor universitaire ontwikkelingssamenwerking opgericht (VLIR-UOS). VLIR-UOS ontvangt jaarlijks een budget van ongeveer 35 miljoen EUR van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking en is hiermee de belangrijkste financier van projecten voor ontwikkelingssamenwerking van de Vlaamse universiteiten.

⁴ Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking.

Ieder jaar wordt binnen het VLIR-UOS-budget een bedrag voor de Vlaamse universiteiten voorzien ter compensatie van de kosten verbonden aan de opleiding van studenten afkomstig uit ontwikkelingslanden. De verdeling van deze toelage gebeurt op basis van studentenaantallen. Voor beursstudenten wordt een hoger bedrag uitbetaald.

Opleidingskosten	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	17.372,12	0,51%	26.437,73	0,76%	22.468,01	0,66%	-25.798,00	-0,86%	0,00	0,00%
KU Leuven	1.204.467,17	35,25%	1.501.561,57	42,90%	1.689.359,57	50,00%	1.202.168,00	40,07%	1.172.808,00	39,09%
UA	267.820,22	7,84%	415.580,83	11,87%	352.185,90	10,42%	8.853,00	0,30%	202.528,00	6,75%
UGent	1.221.839,29	35,76%	889.172,15	25,40%	569.610,61	16,86%	1.212.419,00	40,41%	953.739,00	31,79%
UHasselt	240.796,92	7,05%	237.939,60	6,80%	179.790,81	5,32%	227.575,00	7,59%	173.884,00	5,80%
VUB	464.704,28	13,60%	429.308,12	12,27%	565.585,10	16,74%	374.783,00	12,49%	497.041,00	16,57%
Totaal	3.417.000,00	100,00%	3.500.000,00	100,00%	3.379.000,00	100,00%	3.000.000,00	100,00%	3.000.000,00	100,00%

Een materiële fout in de verdelingstabellen van 2011 en 2012 werd rechtgezet door de toelage in de overeenkomsten 2013 te compenseren met de + of – saldi van 2011 en 2012.

Naast het budget voor opleidingskosten is er ook subsidiëring voorzien voor een aantal onthaalhuizen en clubs voor buitenlandse studenten in Vlaanderen. Deze huizen staan niet enkel in voor de huisvesting van de studenten tijdens hun verblijf, maar zorgen ook voor psycho-sociale begeleiding, integratie in het Vlaams onderwijssysteem, sociaal-culturele activiteiten en ten slotte voor de begeleiding bij de terugkeer naar het thuisland.

Huisvesting studenten	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
KU Leuven	160.919,00	54,28%	166.878,00	54,81%	165.743,00	54,68%	169.839,00	55,24%	172.338,00	55,29%
VUB	135.562,87	45,72%	137.605,48	45,19%	137.393,00	45,32%	137.632,00	44,76%	139.340,93	44,71%
Totaal	296.481,87	100,00%	304.483,48	100,00%	303.136,00	100,00%	307.471,00	100,00%	311.678,93	100,00%

2.1.1.3 Investeringsuitkeringen

Binnen de perken en volgens de modaliteiten bepaald in artikel III.52 en artikel IV.15 van de Codex Hoger Onderwijs draagt de Vlaamse overheid met jaarlijkse uitkeringen bij in de financiering van de investeringen van de universiteiten.

Investeringsuitkeringen	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	171.000,00	0,64%	171.000,00	0,64%	175.000,00	0,64%	179.000,00	0,64%	0,00	0,00%
KU Leuven	11.215.000,00	41,66%	11.215.000,00	41,66%	11.493.000,00	41,66%	11.723.000,00	41,66%	12.113.000,00	42,29%
UA	3.311.000,00	12,30%	3.312.000,00	12,30%	3.394.000,00	12,30%	3.462.000,00	12,30%	3.523.000,00	12,30%
UGent	7.816.000,00	29,03%	7.815.000,00	29,03%	8.009.000,00	29,03%	8.169.000,00	29,03%	8.314.000,00	29,03%
UHasselt	721.000,00	2,68%	721.000,00	2,68%	739.000,00	2,68%	754.000,00	2,68%	768.000,00	2,68%
VUB	3.687.000,00	13,70%	3.687.000,00	13,70%	3.779.000,00	13,70%	3.854.000,00	13,70%	3.922.000,00	13,69%
Totaal	26.921.000,00	100,00%	26.921.000,00	100,00%	27.589.000,00	100,00%	28.141.000,00	100,00%	28.640.000,00	100,00%

Zoals uit de hiernavolgende tabel⁵ met betrekking tot de gegevens van 2011 blijkt, komen de investeringsmiddelen die de universiteiten van de Vlaamse overheid ontvangen slechts in beperkte mate tegemoet aan hun investeringsnoden. De cijfers geven aan dat de universiteiten gemiddeld 21,84% van hun instandhoudingsbudget verkrijgen via de Vlaamse overheid.

⁵ VLIR-nota van 30 mei 2012 m.b.t. de overheidregeling voor de Vlaamse universiteiten.

	Verzekerde nieuwwaarde gebouwen	Middelen nodig om het huidige patrimonium in stand te houden	Ontvangen investeringsmiddelen vanuit de Vlaamse overheid	Dekkingspercentage
HUB-KU Brussel	30.984.470,00	929.534,10	171.000,00	18,40%
KU Leuven	1.624.112.800,00	48.723.384,00	11.215.000,00	23,02%
UA	492.441.855,00	14.773.255,65	3.312.000,00	22,42%
UGent	1.392.185.554,38	41.765.566,63	7.815.000,00	18,71%
UHasselt	112.796.000,00	3.383.880,00	721.000,00	21,31%
VUB	456.000.000,00	13.680.000,00	3.687.000,00	26,95%
Totaal	4.108.520.679,38	123.255.620,38	26.921.000,00	21,84%

De investeringsuitkeringen voor de VUB liggen in verhouding tot die van de andere universiteiten beduidend hoger. Opvallend is ook de nadelige situatie van de UGent in vergelijking met deze van de KU Leuven.

2.1.1.4 Sociale toelagen

De Vlaamse overheid draagt jaarlijks met een toelage bij in de financiering van de sociale voorzieningen voor studenten op basis van artikel III.66 en artikel IV.15 van de Codex Hoger Onderwijs.

Sociale toelagen	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	189.880,00	1,21%	194.057,36	1,21%	196.677,00	1,22%	197.758,86	1,21%	0,00	0,00%
KU Leuven	5.092.420,00	32,51%	5.204.453,24	32,51%	5.302.484,00	32,76%	5.305.416,82	32,52%	8.542.694,51	38,58%
UA	2.241.190,00	14,31%	2.290.496,18	14,31%	2.321.418,00	14,34%	2.334.185,67	14,31%	3.220.941,81	14,55%
UGent	5.448.950,00	34,79%	5.568.826,90	34,79%	5.575.801,50	34,45%	5.675.405,44	34,79%	6.984.185,88	31,54%
UHasselt	613.070,00	3,91%	626.557,54	3,91%	636.604,80	3,93%	638.508,66	3,91%	1.074.321,24	4,85%
VUB	2.076.560,00	13,26%	2.122.244,32	13,26%	2.150.894,62	13,29%	2.162.724,54	13,26%	2.318.856,56	10,47%
Totaal	15.662.070,00	100,00%	16.006.635,54	100,00%	16.183.879,92	100,00%	16.313.999,99	100,00%	22.141.000,00	100,00%

2.1.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies

2.1.1.5.1 Vormingsfonds

In het kader van het Sectoraal Vormingsfonds hoger onderwijs worden er subsidies toegekend die een bijdrage zijn in de kosten van de organisatie van nieuwe opleidings- en vormingsinitiatieven voor het personeel van de hogeronderwijsinstellingen⁶. De verleende subsidie kan ten hoogste 50% van de gemaakte kosten dekken.

Vormingsfonds	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	1.071,25	0,24%	981,95	0,22%	883,46	0,20%	1.325,59	0,30%	0,00	0,00%
KU Leuven	166.241,71	37,13%	165.831,11	37,15%	167.792,25	37,04%	161.445,35	36,92%	170.498,84	37,21%
UA	61.766,75	13,80%	61.315,10	13,74%	61.824,14	13,65%	60.162,34	13,76%	63.367,46	13,83%
UGent	144.963,55	32,38%	144.996,89	32,48%	147.889,38	32,65%	142.580,34	32,60%	150.383,66	32,82%
UHasselt	17.536,30	3,92%	17.565,61	3,93%	18.743,22	4,14%	18.734,79	4,28%	19.545,06	4,27%
VUB	56.131,83	12,54%	55.720,17	12,48%	55.820,12	12,32%	53.070,93	12,14%	54.387,46	11,87%
Totaal	447.711,39	100,00%	446.410,83	100,00%	452.952,57	100,00%	437.319,34	100,00%	458.182,48	100,00%

⁶ Op basis van de ministeriële besluiten van 1 juni 2010, 24 januari 2011, 16 januari 2012, 31 januari 2013 en 17 januari 2014 betreffende de verdeling van de dotatie van het Sectoraal Vormingsfonds voor het hoger onderwijs voor respectievelijk de begrotingsjaren 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014.

2.1.1.5.2 Brusselfonds - Brusselmiddelen

De Vlaamse overheid kent via het Vlaams Overlegplatform Hoger Onderwijs Brussel (VLOPHOB) subsidies toe aan projecten van Brusselse hogeronderwijsinstellingen. Het gaat om onderwijsflankerende maatregelen met als doel de grootstedelijke context te compenseren.

Vanaf het begrotingsjaar 2012 wordt door de Vlaamse overheid op basis van artikel III.41 van de Codex Hoger Onderwijs in een bijkomende financiering voorzien voor de hogeronderwijsinstellingen die een vestigingsplaats hebben in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en er initiële bachelor- of masteropleidingen organiseren.

De middelen worden verdeeld naar rato van het aantal opgenomen studiepunten. Deze middelen worden beschouwd als werkingsuitkeringen maar zijn niet vrij te besteden. Jaarlijks moet een rapport worden opgemaakt over de evolutie van een aantal parameters van de Brusselse hogeronderwijsinstellingen en dienen de instellingen aan te tonen welke inspanningen er werden geleverd en welke resultaten er werden bekomen.

Brusselfonds - Brusselmiddelen	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
KU Leuven + HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	25.140,96	3,65%	45.159,11	3,34%	1.629.164,60	29,34%
VUB	266.000,00	100,00%	272.481,00	100,00%	663.622,09	96,35%	1.306.140,85	96,66%	3.923.429,04	70,66%
Totaal	266.000,00	100,00%	272.481,00	100,00%	688.763,05	100,00%	1.351.299,96	100,00%	5.552.593,64	100,00%

2.1.1.5.3 Limburg Sterk Merk (LSM)

Limburg Sterk Merk staat in voor de projectfinanciering van initiatieven die een bijdrage leveren aan de evenwichtige ontwikkeling van de provincie Limburg.

In het kader van de opstart van de opleiding rechten kreeg de UHasselt middelen van LSM.

Limburg Sterk Merk	2010	2011	2012	2013	2014
UHasselt	846.100,00	1.596.362,48	1.956.548,97	2.204.508,93	1.944.086,41
Totaal	846.100,00	1.596.362,48	1.956.548,97	2.204.508,93	1.944.086,41

2.1.1.5.4 Kind en Gezin

De kinderdagverblijven van de universiteiten werken met eigen middelen maar daarnaast ook met middelen van Kind en Gezin (K&G). Het bedrag van deze overheidstoelage wordt bepaald op basis van het aantal opgevangen kinderen.

Kind en Gezin	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	3.566.875,01	59,32%	3.497.915,03	58,45%	3.792.477,20	63,43%	3.856.856,81	58,91%	4.150.670,65	61,33%
UA	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
UGent	895.599,32	14,89%	1.104.983,00	18,47%	694.151,36	11,61%	1.001.974,31	15,30%	945.078,42	13,96%
UHasselt	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
VUB	1.550.832,01	25,79%	1.381.135,23	23,08%	1.492.388,07	24,96%	1.687.884,88	25,78%	1.672.006,47	24,71%
Totaal	6.013.306,34	100,00%	5.984.033,26	100,00%	5.979.016,63	100,00%	6.546.716,00	100,00%	6.767.755,54	100,00%

2.1.1.5.5 Beleidsdomein Welzijn

Via het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) wordt er subsidiëring ontvangen voor de aangeboden dienstverlening vanuit het beleidsdomein Welzijn van de Vlaamse overheid. De toelage wordt berekend op basis van het personeel dat het CAW tewerkstelt of waar het voor verantwoordelijk is.

CAW	2010	2011	2012	2013	2014
VUB	360.000,00	284.969,88	294.649,72	281.953,73	222.105,42
Totaal	360.000,00	284.969,88	294.649,72	281.953,73	222.105,42

2.1.2 Tweede geldstroom

De tweede geldstroom is die van publieke fondsen en beurzen bestemd voor basisonderzoek. Universiteiten en aspirant bursalen kunnen er projectgeld en beurzen mee aanvragen voor onderzoek dat op zich niet streeft naar directe toepassingen. De middelen worden steeds op competitieve basis toegewezen. Deze competitie situeert zich intra- of interuniversitair en kan zich richten op verschillende niveaus van onderzoek. De gelden zijn beschikbaar voor alle disciplines van het wetenschappelijk onderzoek.

In de hiernavolgende tabel vindt u een overzicht van de verschillende onderdelen van de tweede geldstroom en hun decretale basis.

Tweede geldstroom	Decretale basis	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
Bijzondere Onderzoeksfondsen (BOF)		127.405.759,95	100,00%	140.236.000,01	100,00%	150.651.999,97	100,00%	156.018.000,00	100,00%	157.437.000,00	100,00%
BOF - toelage	BOF-besluit	96.082.809,95	75,41%	105.092.000,01	74,94%	116.090.000,00	77,06%	120.112.000,00	76,99%	120.516.000,00	76,54%
Methusalem-financiering		19.072.200,00	14,97%	19.402.000,00	13,84%	19.821.999,94	13,16%	20.107.000,00	12,89%	20.174.000,00	12,81%
BOF-ZAP		4.348.000,00	3,41%	2.585.000,00	1,84%	5.585.999,94	3,71%	6.565.000,00	4,21%	7.482.000,00	4,75%
Bijkomende middelen		2.540.000,00	1,99%	4.196.000,00	2,99%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Tenure Track		5.362.750,00	4,21%	8.961.000,00	6,39%	9.153.999,99	6,08%	9.234.000,00	5,92%	9.265.000,00	5,88%
Interuniversitaire attractie-polen (IUAP)		14.270.321,00	100,00%	14.316.393,24	100,00%	18.368.899,58	100,00%	13.505.628,38	100,00%	14.913.827,87	100,00%
Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO)		93.116.879,35	100,00%	104.620.281,18	100,00%	103.888.397,85	100,00%	110.726.673,68	100,00%	114.209.388,88	100,00%
Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)	DW&I	2.544.725,26	100,00%	2.359.947,62	100,00%	3.106.703,53	100,00%	2.900.780,19	100,00%	3.001.742,54	100,00%
Totaal		237.337.685,56	100,00%	261.532.622,05	100,00%	276.016.000,93	100,00%	283.151.082,25	100,00%	289.561.959,29	100,00%

BOF BVR van 21-12-2012 betreffende de financiering van de Bijzondere Onderzoeksfondsen aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

DW&I Decreet van 30-04-2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid.

2.1.2.1 Bijzondere onderzoeksfondsen (BOF)

Via de Bijzondere Onderzoeksfondsen beschikt elke universiteit over de middelen voor financiering van fundamenteel onderzoek. De verdeling gebeurt op basis van een verdeelsleutel, waarin onder meer het aantal masterdiploma's, doctoraatsdiploma's, publicaties en citaties een rol spelen. De verdeelsleutel van het lopende jaar wordt door AHOVOKS⁷ berekend en gepubliceerd.

De hoofdmoot van de BOF-financiering is ingeschreven op de onderwijsbegroting. Het departement EWI⁸ is verantwoordelijk voor enkele financieringskanalen binnen de middelen van het BOF, namelijk de Methusalem-financiering, het BOF-ZAP, de bijkomende middelen en de tenure track.

Elke instelling voert een eigen onderzoeksbeleid, waarbij men zowel projecten als mandaten financiert. De onderzoeksraad van de universiteit staat in voor het beleid van het BOF.

⁷ Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen.

⁸ Departement Economie, Wetenschap en Innovatie.

2.1.2.1.1 BOF-toelage

Elke universiteit ontvangt een toelage voor het Bijzonder Onderzoeksfonds vanwege de overheid.

BOF-toelage	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KUBrussel	220.513,00	0,23%	241.711,60	0,23%	267.000,00	0,23%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	41.398.275,00	43,09%	45.289.027,42	43,09%	50.162.500,00	43,21%	51.828.000,00	43,15%	51.328.000,00	42,59%
UA	11.048.845,00	11,50%	12.351.844,00	11,75%	13.582.500,00	11,70%	14.162.000,00	11,79%	14.534.000,00	12,06%
UGent	30.616.375,00	31,86%	33.523.685,26	31,90%	37.183.600,00	32,03%	38.472.000,00	32,03%	38.517.000,00	31,96%
UHasselt	2.619.280,00	2,73%	3.059.919,28	2,91%	3.308.600,00	2,85%	3.495.000,00	2,91%	3.820.000,00	3,17%
VUB	10.179.521,95	10,59%	10.625.812,45	10,11%	11.585.800,00	9,98%	12.155.000,00	10,12%	12.317.000,00	10,22%
Totaal	96.082.809,95	100,00%	105.092.000,01	100,00%	116.090.000,00	100,00%	120.112.000,00	100,00%	120.516.000,00	100,00%

In het kader van de beheersing van de begroting 2010 werd door de Vlaamse Regering beslist om de laatste schijf van de begrote BOF-toelage 2010 niet meer uit te betalen. De cijfers in bovenstaande tabel zijn de effectief uitgekeerde bedragen.

2.1.2.1.2 Methusalem-financiering

Zelfs de meest ervaren wetenschappers blijven sterk afhankelijk van projectfinanciering en besteden kostbare tijd aan het zoeken naar noodzakelijke financiering voor hun onderzoeksgroepen. Daarom werd in 2006 de Methusalem-financiering gecreëerd.

Het Methusalem-programma geeft aan excellente onderzoekers die tijdens hun loopbaan hebben aangetoond dat ze een onderzoeksgroep kunnen leiden, een langlopende vorm van persoonsgebonden financiering om hen minder afhankelijk te maken van externe projectmatige financiering. De universiteiten krijgen de verantwoordelijkheid om hun meest uitmuntende onderzoekers te selecteren.

De toelagen die worden toegewezen hebben een duurtijd van 7 jaar, verlengbaar na positieve evaluatie door externe peers. De omvang van de middelen is afhankelijk van de discipline. De jaarlijkse individuele toelagen situeren zich tussen minstens 400.000 EUR en maximaal 2.000.000 EUR. Interuniversitaire samenwerking met samenvoeging van de middelen is mogelijk.

Methusalem	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	8.254.455,00	43,28%	8.379.700,00	43,19%	8.582.900,00	43,30%	8.676.000,00	43,15%	8.592.000,00	42,59%
UA	2.202.860,00	11,55%	2.285.600,00	11,78%	2.325.100,00	11,73%	2.371.000,00	11,79%	2.433.000,00	12,06%
UGent	6.062.995,00	31,79%	6.202.800,00	31,97%	6.362.900,00	32,10%	6.440.000,00	32,03%	6.448.000,00	31,96%
UHasselt	522.595,00	2,74%	566.500,00	2,92%	566.900,00	2,86%	585.000,00	2,91%	639.000,00	3,17%
VUB	2.029.295,00	10,64%	1.967.400,00	10,14%	1.984.199,94	10,01%	2.035.000,00	10,12%	2.062.000,00	10,22%
Totaal	19.072.200,00	100,00%	19.402.000,00	100,00%	19.821.999,94	100,00%	20.107.000,00	100,00%	20.174.000,00	100,00%

Voor de middelen die voorzien waren voor Methusalem 2010 legde de Vlaamse Regering een beheersmaatregel op, waardoor 5% geblokkeerd werd voor mogelijke besparing. De nieuwe verdeling van de subsidies werd vastgelegd in een ministerieel besluit van 15 juni 2010.

2.1.2.1.3 BOF-ZAP

Het BOF-besluit creëert ruimte voor bijkomende ZAP-mandaten met voornamelijk een onderzoeksopdracht, steeds echter in combinatie met een beperkte onderwijsopdracht om de koppeling tussen onderwijs en onderzoek te verzekeren. Deze mandaten zijn voorbehouden voor aanstellingen met een omvang van minstens 80%.

Voor projecten met een looptijd van 2 tot 5 jaar ontvangen de nieuwe ZAP-leden, die voldoen aan de criteria voor de BOF-parameter 'mobiliteit en diversiteit', een startkrediet. Dit betreft een jaarlijkse minimumfinanciering van 45.000 EUR.

BOF-ZAP	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	1.881.800,00	43,28%	1.116.500,00	43,19%	2.418.700,00	43,30%	2.833.000,00	43,15%	3.187.000,00	42,60%
UA	502.200,00	11,55%	304.500,00	11,78%	655.200,00	11,73%	774.000,00	11,79%	902.000,00	12,06%
UGent	1.382.300,00	31,79%	826.400,00	31,97%	1.793.100,00	32,10%	2.103.000,00	32,03%	2.391.000,00	31,96%
UHasselt	119.100,00	2,74%	75.500,00	2,92%	159.800,00	2,86%	191.000,00	2,91%	237.000,00	3,17%
VUB	462.600,00	10,64%	262.100,00	10,14%	559.199,94	10,01%	664.000,00	10,11%	765.000,00	10,22%
Totaal	4.348.000,00	100,00%	2.585.000,00	100,00%	5.585.999,94	100,00%	6.565.000,00	100,00%	7.482.000,00	100,00%

Binnen de bijzondere onderzoeksfondsen is de toelage voor BOF-ZAP in 2011 sterk gedaald, dit in tegenstelling tot de andere middelen die alle zijn gestegen. In 2012, 2013 en 2014 neemt deze toelage echter aanzienlijk toe.

2.1.2.1.4 Bijkomende middelen

Via de ministeriële besluiten van respectievelijk 15 juni 2010 en 22 juli 2011 werden er in 2010 en 2011 bijkomende middelen toegekend aan de Bijzondere Onderzoeksfondsen. In 2012, 2013 en 2014 werden er geen bijkomende middelen toegekend.

Bijkomende middelen	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	1.099.300,00	43,28%	1.812.200,00	43,19%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
UA	293.400,00	11,55%	494.300,00	11,78%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
UGent	807.500,00	31,79%	1.341.500,00	31,97%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
UHasselt	69.600,00	2,74%	122.500,00	2,92%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
VUB	270.200,00	10,64%	425.500,00	10,14%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Totaal	2.540.000,00	100,00%	4.196.000,00	100,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

2.1.2.1.5 Tenure track

Sinds 2008 hebben de universiteiten de optie om hun postdoctorale onderzoekers te laten instappen in een transparant tenure track-systeem waarbij een vaste benoeming volgt indien de mandaathouder voldoet aan duidelijke, vooraf bepaalde, benoemingscriteria.

Tenure track-docenten worden aangesteld voor een termijn van ten hoogste 5 jaar vooraleer ze benoemd worden in de graad van hoofddocent zonder nieuwe vacature. Voorwaarde is daarbij dat ze een gunstige beoordeling van hun academisch dossier krijgen. Het universiteitsbestuur legt vooraf de criteria vast voor de beoordeling van de docenten in het tenure track-stelsel en maakt deze in de universiteit bekend.

Tenure Track	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	2.321.040,00	43,28%	3.870.300,00	43,19%	3.963.700,00	43,30%	3.984.000,00	43,14%	3.946.000,00	42,59%
UA	619.400,00	11,55%	1.055.600,00	11,78%	1.073.800,00	11,73%	1.089.000,00	11,79%	1.117.000,00	12,06%
UGent	1.704.775,00	31,79%	2.864.800,00	31,97%	2.938.400,00	32,10%	2.958.000,00	32,03%	2.961.000,00	31,96%
UHasselt	146.965,00	2,74%	261.700,00	2,92%	261.800,00	2,86%	269.000,00	2,91%	294.000,00	3,17%
VUB	570.570,00	10,64%	908.600,00	10,14%	916.299,99	10,01%	934.000,00	10,11%	947.000,00	10,22%
Totaal	5.362.750,00	100,00%	8.961.000,00	100,00%	9.153.999,99	100,00%	9.234.000,00	100,00%	9.265.000,00	100,00%

Voor de middelen die voorzien waren voor tenure track 2010 legde de Vlaamse Regering een beheersmaatregel op, waardoor 5% geblokkeerd werd voor mogelijke besparing. De nieuwe verdeling van de subsidies werd vastgelegd in een ministerieel besluit van 15 juni 2010.

2.1.2.2 Interuniversitaire attractiepolen (IUAP)

Het federale programma 'Interuniversitaire attractiepolen' beoogt netwerken van onderzoeksgroepen aan beide kanten van de taalgrens samen te brengen, hun kritische massa te vergroten en hun internationale positie te versterken. Het is het enige programma voor de financiering van wetenschappelijke samenwerking tussen beide landsgedeelten.

Een IUAP krijgt in principe financiering voor 5 jaar. Daarna volgt een evaluatie die aanleiding kan zijn om het netwerk opnieuw te financieren.

De middelen worden verdeeld volgens de verhouding 56% Vlaamse overheid en 44% Franse Gemeenschap. Vervolgens wordt de BOF-sleutel gebruikt voor de verdeling over de Vlaamse universiteiten.

De uitvoering van het programma IUAP is gebaseerd op een samenwerkingsakkoord tussen de federale staat en de gemeenschappen.

IUAP	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	5.810.715,00	40,72%	5.828.981,00	40,72%	9.812.085,00	53,42%	4.669.650,00	34,58%	6.369.185,00	42,71%
UA	2.274.801,00	15,94%	2.209.184,00	15,43%	1.349.060,00	7,34%	862.051,00	6,38%	1.766.258,00	11,84%
UGent	4.258.059,00	29,84%	4.258.059,00	29,74%	4.648.163,48	25,30%	6.320.216,84	46,80%	4.811.179,87	32,26%
UHasselt	313.107,00	2,19%	235.123,78	1,64%	239.406,29	1,30%	464.751,00	3,44%	440.055,00	2,95%
VUB	1.613.639,00	11,31%	1.785.045,46	12,47%	2.320.184,81	12,63%	1.188.959,54	8,80%	1.527.150,00	10,24%
Totaal	14.270.321,00	100,00%	14.316.393,24	100,00%	18.368.899,58	100,00%	13.505.628,38	100,00%	14.913.827,87	100,00%

Fase VI (2007-2011) van het IUAP-programma kwam eind december 2011 tot een einde. Fase VII loopt van 2012 tot 2017.

2.1.2.3 Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO)

Het FWO is een Stichting van Openbaar Nut die rechtspersoonlijkheid verkreeg bij koninklijk besluit van 20 januari 2006. Het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid (B.S. 06/07/2009) erkent het FWO als privaatrechtelijk vormgegeven Extern Verzelfstandigd Agentschap. Het FWO ondersteunt in Vlaanderen fundamenteel onderzoek voor alle disciplines, met inbegrip van samenwerkingsverbanden tussen de Vlaamse universiteiten en andere onderzoeksinstellingen.

Het FWO financiert excellente en beloftevolle onderzoekers alsook onderzoeksprojecten na een interuniversitaire competitie en een evaluatie door binnen- en buitenlandse experts.

FWO	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KUBrussel	12.138,00	0,01%	5.116,00	0,00%	89.677,00	0,09%	101.118,00	0,09%	0,00	0,00%
KU Leuven	43.608.140,00	46,83%	45.322.575,00	43,32%	47.272.017,00	45,50%	50.475.904,00	45,59%	52.490.443,00	45,96%
UA	11.154.388,00	11,98%	10.827.662,00	10,35%	12.555.753,00	12,09%	13.638.952,00	12,32%	13.798.183,00	12,08%
UGent	26.463.428,00	28,42%	36.722.686,63	35,10%	30.549.211,28	29,41%	32.159.454,08	29,04%	33.197.227,34	29,07%
UHasselt	1.115.943,00	1,20%	1.498.719,67	1,43%	1.705.697,48	1,64%	2.444.785,35	2,21%	2.834.233,83	2,48%
VUB	10.762.842,35	11,56%	10.243.521,88	9,79%	11.716.042,09	11,28%	11.906.460,25	10,75%	11.889.301,71	10,41%
Totaal	93.116.879,35	100,00%	104.620.281,18	100,00%	103.888.397,85	100,00%	110.726.673,68	100,00%	114.209.388,88	100,00%

2.1.2.4 Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)

Het IWT focust op doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek met een economische finaliteit. De beurzen zijn samengesteld uit 2 termijnen van 2 jaar.

Per verworven IWT-specialisatiebeurs ontvangt de universiteit een benchfee ter ondersteuning van de werkingskost van de bursaal.

Bij het tijdig behalen van het doctoraatsdiploma - binnen 6 maanden na afloop van het 2de mandaat - ontvangt de bursaal ook een doctoraatspremie.

IWT	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KUBrussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	1.194.161,00	46,93%	1.004.190,00	42,55%	1.227.077,00	39,50%	1.224.586,00	42,22%	1.522.388,00	50,72%
UA	246.657,00	9,69%	209.686,00	8,89%	408.932,00	13,16%	281.534,00	9,71%	118.048,00	3,93%
UGent	1.013.712,00	39,84%	855.845,32	36,27%	1.056.768,18	34,02%	1.017.416,21	35,07%	963.817,79	32,11%
UHasselt	88.701,00	3,49%	61.650,28	2,61%	149.220,13	4,80%	79.852,97	2,75%	92.260,29	3,07%
VUB	1.494,26	0,06%	228.576,02	9,69%	264.706,22	8,52%	297.391,01	10,25%	305.228,46	10,17%
Totaal	2.544.725,26	100,00%	2.359.947,62	100,00%	3.106.703,53	100,00%	2.900.780,19	100,00%	3.001.742,54	100,00%

2.1.3 Derde geldstroom

De derde geldstroom is die voor toegepast wetenschappelijk onderzoek. Samen met of op vraag van bedrijven, overheden of particulieren gaan wetenschappers op zoek naar interessante toepassingen of innovaties.

Deze geldstroom is minder strak afgelijnd. Hiervan zullen we dan ook enkel de meest prominente onderdelen belichten.

Derde geldstroom	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
Federale overheid exclusief IUAP	38.216.012,91	13,84%	33.536.741,94	11,74%	35.981.957,75	11,42%	32.252.406,86	10,44%	31.502.178,93	10,13%
Vlaamse overheid	144.650.610,00	52,40%	155.839.639,00	54,54%	158.520.207,00	50,30%	149.678.720,19	48,46%	181.778.071,05	58,43%
Steden en provincies	2.221.162,67	0,80%	2.594.462,75	0,91%	2.454.421,38	0,78%	3.301.347,48	1,07%	3.083.840,79	0,99%
Internationale organen	85.758.521,00	31,07%	90.304.736,00	31,60%	112.051.875,00	35,55%	120.438.275,32	38,99%	88.332.097,18	28,39%
Andere overheidsbijdragen voor toegepast WO	5.203.941,00	1,89%	3.478.261,00	1,22%	6.160.762,00	1,95%	3.195.831,89	1,03%	6.408.401,56	2,06%
Totaal	276.050.247,58	100,00%	285.753.840,69	100,00%	315.169.223,13	100,00%	308.866.581,74	100,00%	311.104.589,51	100,00%

2.1.3.1 Federale overheid exclusief IUAP

In het Bulletin der Aanbestedingen worden er regelmatig onderzoeksoproepen gepubliceerd door allerlei federale administraties en instanties. Het uit te voeren onderzoek is dan ook uitermate beleidsgericht en de onderzoeksresultaten dienen geschikt te zijn voor beleidstoepassing.

Federale overheid exclusief IUAP	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	31.524,00	0,08%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	10.660.260,00	27,89%	9.166.940,00	27,33%	6.685.710,00	18,58%	5.992.455,00	18,58%	6.750.186,00	21,43%
UA	4.053.249,00	10,61%	4.584.888,00	13,67%	4.414.437,00	12,27%	5.868.299,00	18,19%	3.996.193,00	12,69%
UGent	19.794.700,00	51,80%	18.348.384,94	54,71%	23.078.451,84	64,14%	19.409.263,57	60,18%	19.508.805,56	61,93%
UHasselt	211.868,00	0,55%	194.361,62	0,58%	139.443,13	0,39%	131.445,14	0,41%	159.864,87	0,51%
VUB	3.464.411,91	9,07%	1.242.167,38	3,70%	1.663.915,78	4,62%	850.944,15	2,64%	1.087.129,50	3,45%
Totaal	38.216.012,91	100,00%	33.536.741,94	100,00%	35.981.957,75	100,00%	32.252.406,86	100,00%	31.502.178,93	100,00%

2.1.3.2 Vlaamse overheid

2.1.3.2.1 Industriële Onderzoeksfondsen (IOF)

Op 28 mei 2004 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de oprichting van het Industrieel Onderzoeksfonds aan de Vlaamse universiteiten (met uitzondering van de HUB-KU Brussel). Een overgangsbesluit voor 2006 en 2007 trad in werking op 8 december 2006. In het overgangsbesluit van 2006 werd het IOF uitgebreid tot het geheel van de associatie: de middelen worden ter beschikking gesteld aan de universiteit en de hogescho(o)l(en) die partner zijn van de associatie waartoe de universiteit behoort. Sommige associaties beslisten om de dotatie op associatieniveau te houden, andere beslisten ze bij de universiteit onder te brengen. Vanaf 2014 worden de middelen uitsluitend aan de associaties overgemaakt.

De verdeling van de dotatie voor het Industrieel Onderzoeksfonds van de verschillende associaties gebeurt via versleuteling. De verdeelsleutel combineert 7 gewogen in- en outputparameters en wordt bepaald door het aandeel van de associatie in: doctoraatsdiploma's, publicaties en citaties, de industriële contractinkomsten, de contractinkomsten uit het laatst afgesloten Europese Kaderprogramma, de aangevraagde en toegekende octrooien, het aantal gerealiseerde spin-offs en het wetenschappelijk personeelsbestand.

Het Industrieel Onderzoeksfonds, onder beheer van de IOF-Raad, sluit aan bij het valorisatiebeleid en slaat een brug tussen het strategisch basisonderzoek, technologische innovatie en industriële samenwerking. Het moet elke universiteit/hogeschool toelaten een eigen beleid te voeren dat gericht is op het opbouwen van een portefeuille aan potentieel toepassingsgerichte kennis, met economische finaliteit.

IOF	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Associatie KU Leuven	7.329.400,00	45,32%	7.844.500,00	46,91%	8.844.700,00	46,35%	8.993.800,00	46,72%	12.861.250,00	46,42%
UA	1.634.400,00	10,11%	1.512.100,00	9,04%	1.763.200,00	9,24%	953.653,00	4,95%	0,00	0,00%
AUHA	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	834.447,00	4,33%	2.572.808,00	9,29%
AUGent	4.985.100,00	30,83%	5.200.100,00	31,10%	6.053.700,00	31,72%	5.935.900,00	30,83%	8.691.708,00	31,37%
AUHL	419.900,00	2,60%	502.600,00	3,01%	698.700,00	3,66%	717.800,00	3,73%	1.002.126,00	3,62%
VUB	1.802.100,00	11,14%	1.662.700,00	9,94%	1.723.700,00	9,03%	968.747,00	5,03%	0,00	0,00%
UAB	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	847.653,00	4,40%	2.581.108,00	9,32%
Totaal	16.170.900,00	100,00%	16.722.000,00	100,00%	19.084.000,00	100,00%	19.252.000,00	100,00%	27.709.000,00	100,00%

2.1.3.3 Steden en provincies

Universiteiten komen in aanmerking voor financiële ondersteuning door steden en provincies voor wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie. Ze kunnen bij steden en provincies subsidies aanvragen voor onderzoek binnen bepaalde programma's en voor specifieke thematische studies.

Steden en provincies	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	431.895,00	19,44%	325.875,00	12,56%	346.230,00	14,11%	670.214,00	20,30%	596.840,00	19,35%
UA	815.562,00	36,72%	682.791,00	26,32%	813.930,00	33,16%	1.805.575,00	54,69%	862.039,00	27,95%
UGent	446.833,00	20,12%	550.054,79	21,20%	516.779,85	21,06%	323.318,06	9,79%	234.022,96	7,59%
UHasselt	382.253,00	17,21%	935.269,28	36,05%	675.626,47	27,53%	353.897,22	10,72%	1.294.984,77	41,99%
VUB	144.619,67	6,51%	100.472,68	3,87%	101.855,06	4,15%	148.343,20	4,49%	95.954,06	3,11%
Totaal	2.221.162,67	100,00%	2.594.462,75	100,00%	2.454.421,38	100,00%	3.301.347,48	100,00%	3.083.840,79	100,00%

2.1.3.4 Internationale organen

2.1.3.4.1 Europese Unie

Het Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling (European Framework Programme) is het belangrijkste instrument van de Europese Unie voor het financieren van onderzoek in Europa. Het vorige, Zevende Kaderprogramma (7KP), liep van 2007 tot 2013.

Buiten de Europese kaderprogramma's worden door de verschillende directoraten-generaal van de Europese Commissie een aantal programma's voorzien voor onderzoeksfinanciering. Er zijn ook een aantal financieringsinstellingen die, al dan niet in samenwerking met de Europese Commissie, onderzoeksinitiatieven financieel ondersteunen.

Europese Unie	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	28.213.336,00	35,52%	31.843.263,00	38,30%	42.910.707,00	40,51%	44.513.326,00	39,00%	34.403.693,00	41,68%
UA	4.028.776,00	5,07%	6.499.246,00	7,82%	4.833.678,00	4,56%	6.284.777,00	5,51%	6.768.141,00	8,20%
UGent	38.013.588,00	47,85%	33.267.292,10	40,01%	48.130.899,76	45,44%	43.285.081,45	37,93%	32.809.783,94	39,75%
UHasselt	2.357.326,00	2,97%	2.269.252,99	2,73%	1.899.138,19	1,79%	3.213.503,98	2,82%	1.687.054,53	2,04%
VUB	6.823.829,68	8,59%	9.270.355,82	11,15%	8.147.514,77	7,69%	16.826.066,45	14,74%	6.868.201,52	8,32%
Totaal	79.436.855,68	100,00%	83.149.409,91	100,00%	105.921.937,72	100,00%	114.122.754,88	100,00%	82.536.873,99	100,00%

2.1.4 Vierde geldstroom

Onder de vierde geldstroom verstaan we de samenwerking met de privésector, inclusief de wetenschappelijke dienstverlening. Dit laatste staat naast het academisch onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek als derde grote opdracht ingeschreven in de Codex Hoger Onderwijs.

Vierde geldstroom	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
Contractonderzoek met de privésector	80.519.914,00	50,18%	86.940.472,00	48,42%	92.975.633,00	47,77%	107.913.095,53	50,33%	94.378.959,00	42,93%
Onderzoek met de privésector met overheidssteun	14.052.659,00	8,76%	18.318.000,00	10,20%	17.860.963,77	9,18%	18.988.169,26	8,86%	22.239.441,92	10,12%
Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	11.359.128,00	7,08%	11.355.445,03	6,32%	10.991.621,49	5,65%	12.499.870,03	5,83%	13.187.005,48	6,00%
Valorisatie onderzoeksresultaten	54.536.923,00	33,99%	62.948.433,54	35,06%	72.810.079,34	37,41%	75.027.555,24	34,99%	90.032.876,63	40,95%
Totaal	160.468.624,00	100,00%	179.562.350,57	100,00%	194.638.297,60	100,00%	214.428.690,06	100,00%	219.838.283,03	100,00%

2.1.4.1 Contractonderzoek met de privésector

Universiteiten sluiten met organisaties en bedrijven contracten af waarin wordt vastgelegd dat de universiteit tegen een financiële tegenprestatie onderzoek uitvoert voor deze organisatie of dit bedrijf.

De middelen die rechtstreeks afkomstig zijn van de industrie en die verworven zijn door strategische onderzoekscentra (SOC's) voor het onderzoek of onderzoeksgedeelte dat wordt uitgevoerd in de met dat strategisch onderzoekscentrum geassocieerde onderzoeksgroepen van de associatie/universiteit, worden in rekening gebracht als die inkomsten gebaseerd zijn op een contract met een handelsvennootschap en er een zichtbare overhead uitbetaald wordt aan de associatie/universiteit.

De inkomsten van onderzoekscontracten onder beheer van de strategische onderzoekscentra komen ten goede aan de onderzoeksploegen van de associatie/universiteit. De overhead op deze contracten worden 50/50 verdeeld door de associatie/universiteit en het strategisch onderzoekscentrum.

De associaties/universiteiten hebben inkomsten uit 3 SOC's:

- het Interdisciplinair Instituut voor Breedband Technologie (IBBT) / iMinds⁹;
- het Interuniversitair Instituut voor Micro-Electronica (IMEC);
- het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB).

De SOC's vervullen een brugfunctie tussen het fundamenteel en het toegepast onderzoek. Ze spelen een belangrijke rol in de transformatie van de Vlaamse economie. Het vermarkten van hun kennis via de (mede) oprichting van spin-offs vormt hiervan een belangrijk onderdeel. De creatie van spin-offs is een van de criteria waar de SOC's aan moeten voldoen om financiering van de Vlaamse overheid te krijgen.

2.1.4.1.1 iMinds

iMinds	2010	2011	2012	2013	2014
HUB-KUBrussel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KU Leuven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UA	108.439,98	336.825,98	335.744,50	393.624,45	138.174,29
UGent	4.640.411,97	5.083.017,27	5.208.396,13	6.335.753,71	1.171.352,81
UHasselt	0,00	0,00	248.752,81	434.769,87	506.042,40
VUB	742.770,74	1.230.706,92	1.011.146,80	1.600.694,84	197.240,46
Totaal	5.491.622,69	6.650.550,17	6.804.040,24	8.764.842,87	2.012.809,96

Het strategisch onderzoekscentrum iMinds heeft de vorm van een virtueel onderzoeksinstituut waarbij de deelnemende onderzoeksgroepen functioneren vanuit hun eigen onderzoeksinstellingen. Het centrum wil economische en maatschappelijke meerwaarde realiseren door middel van excellent onderzoek en het creëren van menselijk kapitaal in het ICT domein. Het centrum verricht multidisciplinair onderzoek voor het Vlaamse bedrijfsleven en de Vlaamse overheid. Dat omvat alle technologische, juridische en sociale dimensies van de ontwikkeling van ICT oplossingen. De Vlaamse overheid investeert in multidisciplinair ICT onderzoek met als doel van Vlaanderen een toonaangevende en internationaal erkende speler te maken in de informatiemaatschappij.

Tussen 2006 en 2014 heeft het centrum 37 spin-offs helpen opstarten, waarvan 7 in 2010, 3 in 2011, 9 in 2012, 7 in 2013 en 2 in 2014.

⁹ In 2012 kreeg het IBBT de nieuwe naam iMinds.

2.1.4.1.2 IMEC

IMEC	2010	2011	2012	2013	2014
HUB-KU Brussel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KU Leuven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UGent	6.240.151,56	5.544.732,00	1.031.705,65	1.273.332,49	862.985,52
UHasselt	1.443.730,42	2.067.861,00	255.806,00	285.348,00	435.137,90
VUB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	7.683.881,98	7.612.593,00	1.287.511,65	1.558.680,49	1.298.123,42

Het IMEC verricht onderzoek dat tot de wereldtop behoort in het domein van nano-elektronica en nanotechnologie. IMEC's onderzoek wordt toegepast in betere gezondheidszorg, slimme elektronica, hernieuwbare energie en veiliger transport.

Tussen 1986 en 2014 heeft het centrum 37 spin-offs helpen opstarten, waarvan 1 in 2010. In 2011 werd er geen nieuwe spin-off opgericht, er werden wel verschillende incubatiedossiers voorbereid. In 2012 werden 2 nieuwe spin-offs opgericht en in 2013 zaten er weer een substantieel aantal spin-off projecten in de pijplijn. In 2014 werden nogmaals 2 spin-offs opgericht.

2.1.4.1.3 VIB

VIB	2010	2011	2012	2013	2014
HUB-KU Brussel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KU Leuven	7.154.890,00	8.297.147,00	9.184.298,94	10.424.573,16	12.142.118,48
UA	788.036,00	827.160,00	912.027,46	934.797,92	911.134,83
UGent	5.986.532,00	6.433.220,00	5.996.864,86	7.303.455,92	8.013.767,12
UHasselt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VUB	1.690.850,00	943.732,00	635.314,36	1.015.210,97	1.087.699,54
Totaal	15.620.308,00	16.501.259,00	16.728.505,62	19.678.037,97	22.154.719,97

Het VIB verricht baanbrekend onderzoek naar de basis van het leven, gezondheid en ziekte. De resultaten worden toegepast in geneeskunde, landbouw en industrie. VIB's belangrijkste doel is om met behulp van gentechnologisch onderzoek vernieuwende basiskennis over de normale en abnormale of pathologische processen in een cel, orgaan en organisme (mens, plant en micro-organisme) te verwerven.

Tussen 1997 en 2014 heeft het centrum 13 spin-offs helpen opstarten, waarvan 1 in 2010, 1 in 2011 en 1 in 2013. In 2012 en 2014 werd er echter geen nieuwe spin-off opgericht.

2.1.4.2 Onderzoek met de privésector met overheidssteun

Met Baekeland-mandaten wil het IWT individuele onderzoekers de kans bieden een doctoraat uit te voeren in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven. Het IWT voorziet in cofinanciering van de personeels- en werkingskosten die gepaard gaan met de projectuitvoering. Bij het Baekeland-mandaat is enerzijds een Vlaams bedrijf betrokken dat de strategische oriëntatie bepaalt van het project en zorgt voor cofinanciering. Anderzijds staat een Vlaamse universiteit in voor de begeleiding naar en de toekenning van een doctoraat volgens de gangbare kwaliteitsnormen.

Onderzoek met de privésector met overheidssteun	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	3.000,00	0,02%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	8.165.178,00	58,10%	9.880.797,00	53,94%	8.444.689,00	47,28%	8.994.186,00	47,37%	11.165.757,00	50,21%
UA	85.246,00	0,61%	481.706,00	2,63%	813.664,00	4,56%	1.191.285,00	6,27%	931.199,00	4,19%
UGent	4.584.242,00	32,62%	5.719.944,12	31,23%	5.861.963,22	32,82%	6.638.254,71	34,96%	6.988.940,97	31,43%
UHasselt	189.500,00	1,35%	213.871,40	1,17%	428.654,85	2,40%	220.324,56	1,16%	313.536,57	1,41%
VUB	1.028.493,00	7,32%	2.018.681,41	11,02%	2.311.992,70	12,94%	1.944.118,99	10,24%	2.840.008,38	12,77%
Totaal	14.052.659,00	100,00%	18.317.999,93	100,00%	17.860.963,77	100,00%	18.988.169,26	100,00%	22.239.441,92	100,00%

2.1.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)

Wetenschappelijke dienstverlening omvat alle prestaties ten behoeve van derden, tegen vergoeding geleverd door de diensten van de universiteit of hieraan verbonden personen in uitoefening van hun opdracht aan de universiteit en die voortvloeien uit aan de universiteit aanwezige kennis, resultaten van wetenschappelijk onderzoek of technologie.

Deze prestaties worden zonder contract uitgevoerd of rangschikken zich binnen langlopende raamovereenkomsten.

Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	3.500,00	0,03%	29.835,00	0,26%	500,00	0,00%	1.000,00	0,01%	0,00	0,00%
KU Leuven	3.504.992,00	30,86%	3.490.638,00	30,74%	3.716.951,00	33,82%	4.502.693,00	36,02%	5.230.137,00	39,66%
UA	2.454.201,00	21,61%	2.721.891,00	23,97%	1.995.382,00	18,15%	2.084.249,00	16,67%	2.162.794,00	16,40%
UGent	5.336.562,00	46,98%	5.072.684,95	44,67%	5.245.093,71	47,72%	5.847.833,99	46,78%	5.678.306,01	43,06%
UHasselt	59.873,00	0,53%	40.396,08	0,36%	33.694,78	0,31%	64.094,04	0,51%	115.768,47	0,88%
VUB	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Totaal	11.359.128,00	100,00%	11.355.445,03	100,00%	10.991.621,49	100,00%	12.499.870,03	100,00%	13.187.005,48	100,00%

2.1.4.4 Valorisatie onderzoeksresultaten

Valorisatie of 'technologie' transfer is de terbeschikkingstelling van (intellectuele) eigendomsrechten op universitaire kennis door verkoop of het verlenen van de toestemming tot het gebruik ervan, aan derden (waaronder overheid en bedrijven). Op die manier wordt aan derden toegestaan deze kennis verder te ontwikkelen tot een product (in de ruimste zin van het woord) dat vervolgens wordt gecommmercialiseerd, al dan niet door dezelfde partner.

Valorisatie onderzoeksresultaten	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	52.721.371,00	96,67%	60.041.688,00	95,38%	70.920.258,00	97,40%	72.156.037,00	96,17%	87.736.293,00	97,45%
UA	25.025,00	0,05%	11.164,00	0,02%	138.387,00	0,19%	108.569,00	0,14%	99.261,00	0,11%
UGent	1.706.365,00	3,13%	1.728.560,85	2,75%	1.426.517,30	1,96%	2.229.017,00	2,97%	1.929.954,57	2,14%
UHasselt	1.579,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	11.841,71	0,02%	7.992,56	0,01%
VUB	82.583,00	0,15%	1.167.020,69	1,85%	324.917,04	0,45%	522.090,53	0,70%	259.375,50	0,29%
Totaal	54.536.923,00	100,00%	62.948.433,54	100,00%	72.810.079,34	100,00%	75.027.555,24	100,00%	90.032.876,63	100,00%

2.1.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening

De financiële bijdrage van de overheid is niet de enige inkomstenbron van de universiteiten. Andere bronnen zijn o.a. de inschrijvingsgelden van studenten, de huuropbrengsten van de sociale sector, de opbrengsten van studentenrestaurants en de opbrengsten van boeken en cursussen.

Andere opbrengsten	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	731.500,00	0,45%	580.361,00	0,37%	445.315,00	0,25%	155.452,00	0,08%	0,00	0,00%
KU Leuven	62.546.952,00	38,21%	49.718.625,00	31,55%	69.818.998,00	39,56%	79.506.551,00	39,58%	81.929.438,00	39,46%
UA	27.816.276,00	16,99%	30.407.630,00	19,30%	29.181.893,00	16,54%	31.546.433,00	15,70%	30.956.866,00	14,91%
UGent	42.883.779,00	26,20%	47.099.589,55	29,89%	47.929.196,85	27,16%	59.485.477,79	29,61%	62.422.685,63	30,07%
UHasselt	9.340.728,00	5,71%	8.685.175,24	5,51%	9.238.629,95	5,23%	10.219.600,63	5,09%	10.879.430,86	5,24%
VUB	20.389.729,48	12,45%	21.084.407,37	13,38%	19.865.484,34	11,26%	19.982.900,46	9,95%	21.424.997,18	10,32%
Totaal	163.708.964,48	100,00%	157.575.788,16	100,00%	176.479.517,14	100,00%	200.896.414,88	100,00%	207.613.417,67	100,00%

2.2 Giften, schenkingen en legaten

De universiteiten kunnen naast de 4 geldstromen en de andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening ook uit andere bronnen middelen aantrekken voor de financiering van onderwijs en onderzoek. Dit kan door middel van externe fondsenwerving.

Externe fondsenwerving met fiscale voordelen voor de schenker kan gebeuren onder de vorm van een gift. De universiteiten kunnen zowel roerende als onroerende giften aanvaarden en zowel bestemde als onbestemde giften.

Leerstoelen in het kader van onderwijs en/of onderzoek die gefinancierd worden door een extern organisme worden beschouwd als een bestemde gift.

Personen, verenigingen of bedrijven kunnen bij middel van een schenking leergangen steunen. Leergangen hebben tot doel de universiteit de mogelijkheid te bieden – naast haar reguliere onderwijs – bepaalde thema's in haar onderwijsaanbod te belichten die vanuit wetenschappelijk, filosofisch of maatschappelijk oogpunt belangrijk zijn. Het initiatief tot organisatie van een leergang kan uitgaan van de schenker zelf of van de universiteit die de potentiële schenker benadert.

Giften, schenkingen en legaten	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KU Leuven	9.518.740,00	75,12%	9.230.502,00	80,85%	9.490.552,00	72,79%	11.621.476,00	81,91%	18.580.233,00	80,21%
UA	1.437.493,00	11,34%	786.450,00	6,89%	1.682.754,00	12,91%	754.256,00	5,32%	1.167.580,00	5,04%
UGent	0,00	0,00%	840,00	0,01%	80.132,71	0,61%	0,00	0,00%	1.113.026,88	4,80%
UHasselt	173.149,00	1,37%	252.195,69	2,21%	97.800,68	0,75%	299.809,69	2,11%	398.845,11	1,72%
VUB	1.541.790,44	12,17%	1.146.430,85	10,04%	1.686.442,34	12,94%	1.512.956,29	10,66%	1.904.953,78	8,22%
Totaal	12.671.172,44	100,00%	11.416.418,54	100,00%	13.037.681,73	100,00%	14.188.497,98	100,00%	23.164.638,77	100,00%

Op de bladzijden hiervoor werden de inkomsten die de universiteiten genereren, geanalyseerd op basis van de verschillende onderdelen waaruit een bepaalde geldstroom theoretisch is samengesteld.

In de praktijk stellen we vast dat deze theoretische cijfers niet zo maar reconcilieerbaar zijn met de cijfers in de globale resultatenrekeningen van 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014 van de instellingen. De universiteiten splitsen bepaalde inkomstenbronnen op over verschillende posten in functie van de plaats waar de uitgaven gebeuren. Daarenboven worden niet alle inkomstenbronnen door de universiteiten op dezelfde wijze geboekt.

Hieronder vindt u een niet-exhaustieve lijst van voorbeelden:

– **Vormingsfonds:**

Een universiteit brengt de middelen voor het vormingsfonds onder in afdeling I bij de werkingsuitkeringen, een andere in afdeling I onder 'Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening' en een derde boekt dit in afdeling V, etc...

– **Aanvullende onderzoeksmiddelen:**

Een universiteit begroot de aanvullende onderzoeksmiddelen in afdeling I maar bij ontvangst worden ze geboekt in afdeling IV.1.

– **BOF:**

Een universiteit boekt bij het BOF ook een dotatie van de Nationale Bank.

3 Evolutie van de geldstromen van 2010 tot 2014

De basisfinanciering vanwege de overheid zorgt ervoor dat de universiteiten hun onderwijsopdracht kunnen uitvoeren. Naast deze onderwijsopdracht ligt bij de universiteiten echter een grote focus op onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening. De financiering van het onderzoek aan de universiteiten gebeurt voornamelijk via de tweede, derde en vierde geldstroom.

Omdat de resultaten van onderzoek nuttig zijn voor de samenleving is in 2000 als onderdeel van de Strategie van Lissabon op EU-niveau afgesproken om minimaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP) van de EU aan Research and Development (R&D) te besteden. Deze afspraak staat bekend als de Barcelona-norm. Ondanks de verminderde budgettaire mogelijkheden wil de Vlaamse Regering haar engagement behouden om deze norm te bereiken. De Vlaamse overheid heeft echter enkel rechtstreeks invloed op de 1% norm aan publieke financiering. De 1% norm is geen doel op zich maar wel een hefboom en een sturend instrument om de beleidsdoelstellingen te bereiken. Het doel is de publieke financiering gericht aan te wenden als hefboom om de gewenste 2% private financiering te bereiken.

Ondanks het feit dat de Vlaamse budgetten voor O&O de voorbije jaren stelselmatig werden verhoogd, blijft Vlaanderen nog steeds een eind verwijderd van de 3%-norm. De inspanningen en het gehaalde niveau van de best presterende landen en regio's van de EU liggen substantieel hoger.

Het halen van deze 3%-norm is heel belangrijk om de kenniseconomie gestalte te geven. Alleen mogen we niet vergeten dat deze norm een pure inputnorm is. Die norm bepaalt immers enkel hoeveel middelen we in O&O moeten investeren, maar zegt niets over de opbrengst die we uit die middelen mogen verwachten.

Onderzoekers proberen steeds meer hun onderzoek te commercialiseren. Technologie Transfer helpt academische onderzoeksresultaten te valoriseren en er een rendabel product van te maken. De oprichting van een spin-off is de ultieme bekroning.

Strategische onderzoekscentra stuiten vaak op de moeilijkheid om kapitaal te vinden voor de opstart van spin-offs. De Vlaamse overheid besliste om hen hierbij te ondersteunen. In 2011 trad het "Spin-off Financieringsinstrument" (SOFI) in werking. SOFI beschikt over een initieel budget van 10 miljoen EUR. De rechtstreekse investeringen bedragen ten hoogste één miljoen EUR per spin-off over een periode van twaalf maanden. Dit initiatief van toenmalig Vlaams minister voor Innovatie Ingrid Lieten wordt beheerd door PMV, een zelfstandige investeringsmaatschappij.

De overheid moet ervoor zorgen dat er een aantrekkelijk kader is voor de bedrijven om te investeren in O&O met o.a. een goed uitgebouwd en efficiënt subsidie-instrumentarium en een eenvoudige regelgeving. Ook de aanwezigheid van mensen en kennis is zeer belangrijk: goed opgeleide mensen, uitmuntende universiteiten en onderzoekscentra.

Wat hierna volgt is een poging tot evaluatie van de financiële inspanningen die werden geleverd van 2010 tot 2014 om het onderzoek te bevorderen.

3.1 Globale evolutie van de geldstromen van 2010 tot 2014

De hiernavolgende tabel geeft zowel een horizontaal overzicht van de verschillende geldstromen van boekjaar 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014 als een verticaal overzicht per boekjaar:

Geldstromen	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
Eerste geldstroom	763.388.609,99	53,11%	778.765.941,25	51,72%	790.154.224,63	50,14%	812.334.480,81	50,18%	1.004.435.240,61	55,04%
Tweede geldstroom	237.337.685,56	16,51%	261.532.622,05	17,37%	276.016.000,93	17,51%	283.151.082,25	17,49%	289.561.959,29	15,87%
Derde geldstroom	276.050.247,58	19,21%	285.753.840,69	18,98%	315.169.223,13	20,00%	308.866.581,74	19,08%	311.104.589,51	17,05%
Vierde geldstroom	160.468.624,00	11,17%	179.562.350,57	11,93%	194.638.297,60	12,35%	214.428.690,06	13,25%	219.838.283,03	12,05%
Totaal	1.437.245.167,13	100,00%	1.505.614.754,56	100,00%	1.575.977.746,29	100,00%	1.618.780.834,86	100,00%	1.824.940.072,44	100,00%

In 2014 ligt de som van de verschillende geldstromen waaruit de universiteiten hun inkomsten genereren 26,97% hoger dan in 2010. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een substantiële meeropbrengst van 387.694.905,31 EUR.

3.1.1 Horizontale analyse

Het totaal aan overheidstoelagen en subsidies – basisfinanciering (1ste geldstroom) is in 2014 met 31,58% significant gestegen ten opzichte van 2010. We spreken hier over een toename met 241.046.630,62 EUR.

De overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom) zijn in 2014 gestegen met 22,00% ten opzichte van 2010. Dit is een meeropbrengst van 52.224.273,73 EUR.

Bij de overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom) is er in boekjaar 2014 een meeropbrengst van 12,70% ten opzichte van boekjaar 2010. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van 35.054.341,93 EUR.

Bij het contractonderzoek met de privésector en de wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom) is de meeropbrengst procentueel het grootst met 37,00% ten opzichte van 2010. We spreken hier over een toename met 59.369.659,03 EUR.

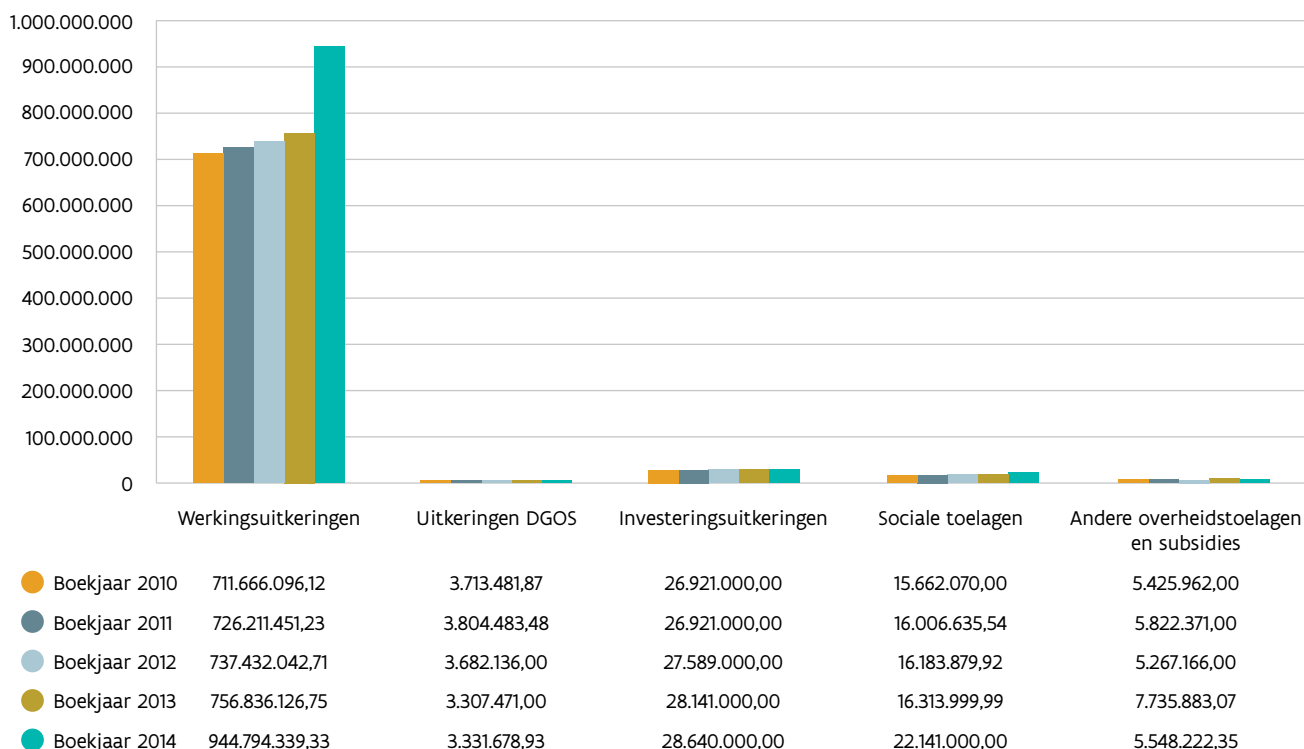
3.1.2 Verticale analyse

Wanneer we het gemiddelde nemen van 2010 tot 2014 dan genereren de universiteiten 52,04% van hun middelen uit de eerste geldstroom, 16,95% uit de tweede, 18,86% uit de derde en 12,15% uit de vierde geldstroom.

3.2 Evolutie van de onderdelen van de geldstromen van 2010 tot 2014

3.2.1 Eerste geldstroom

Eerste geldstroom (eenheden euro)

Binnen de eerste geldstroom zijn de werkingsuitkeringen in 2014 met 32,76% of 233.128.243,21 EUR gestegen ten opzichte van 2010. De DGOS uitkeringen daarentegen zijn in boekjaar 2014 gedaald met 10,82% of 401.802,94 EUR in vergelijking met boekjaar 2010.

In 2014 vertonen de investeringsuitkeringen een toename met 6,39% of 1.719.000,00 EUR ten opzichte van 2010. De sociale toelagen zijn in die periode met 41,37% of 6.478.930,00 EUR gestegen.

De andere overheidstoelagen en subsidies kennen in 2014 een toename met 2,25% of 122.260,35 EUR ten opzichte van 2010.

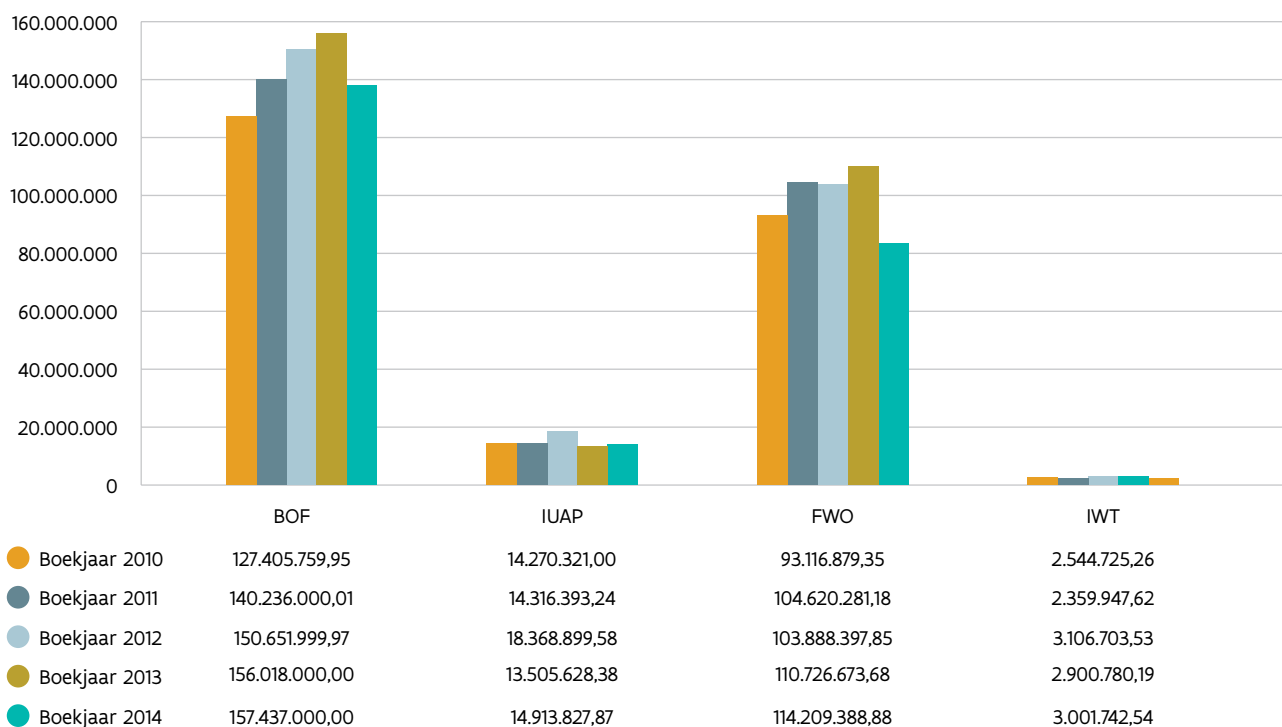
De hiernavolgende tabel geeft weer wat binnen de totale stijging van de middelen van de eerste geldstroom met 241.046.630,62 EUR van 2010 tot 2014 het procentueel aandeel is van de verschillende componenten van die eerste geldstroom:

Evolutie eerste geldstroom 2010-2014	Absoluut	Procentueel
Werkingsuitkeringen	233.128.243,21	96,71%
Uitkeringen DGOS	-401.802,94	-0,17%
Investeringsuitkeringen	1.719.000,00	0,71%
Sociale toelagen	6.478.930,00	2,69%
Andere overheidstoelagen en subsidies	122.260,35	0,05%
Totaal	241.046.630,62	100,00%

Binnen de eerste geldstroom zijn de werkingsuitkeringen voor 96,71% verantwoordelijk voor de stijging van de middelen, gevolgd door de sociale toelagen met 2,69%, de investeringsuitkeringen met 0,71% en de andere overheidstoelagen en subsidies met 0,05%. De DGOS uitkeringen zorgen echter voor een daling met 0,17%.

3.2.2 Tweede geldstroom

Tweede geldstroom (eenheden euro)

Binnen de tweede geldstroom zijn de BOF-inkomsten in 2014 met 23,57% of 30.031.240,05 EUR gestegen ten opzichte van 2010. Ze zijn zowel procentueel als in absolute cijfers het meest gestegen. Een procentuele stijging doet zich eveneens voor bij de IUAP-inkomsten. Deze vertonen in 2014 echter slechts een kleine meeropbrengst van 4,51% of 643.506,87 EUR ten opzichte van 2010.

Het FWO toont in boekjaar 2014 een meeropbrengst van 22,65% ten opzichte van boekjaar 2010. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een substantiële meeropbrengst van 21.092.509,53 EUR. De IWT-inkomsten zijn gestegen met 17,96% of 457.017,28 EUR.

De hiernavolgende tabel geeft weer wat binnen de totale stijging van de middelen van de tweede geldstroom met 52.224.273,73 EUR van 2010 tot 2014 het procentueel aandeel is van de verschillende componenten van die tweede geldstroom:

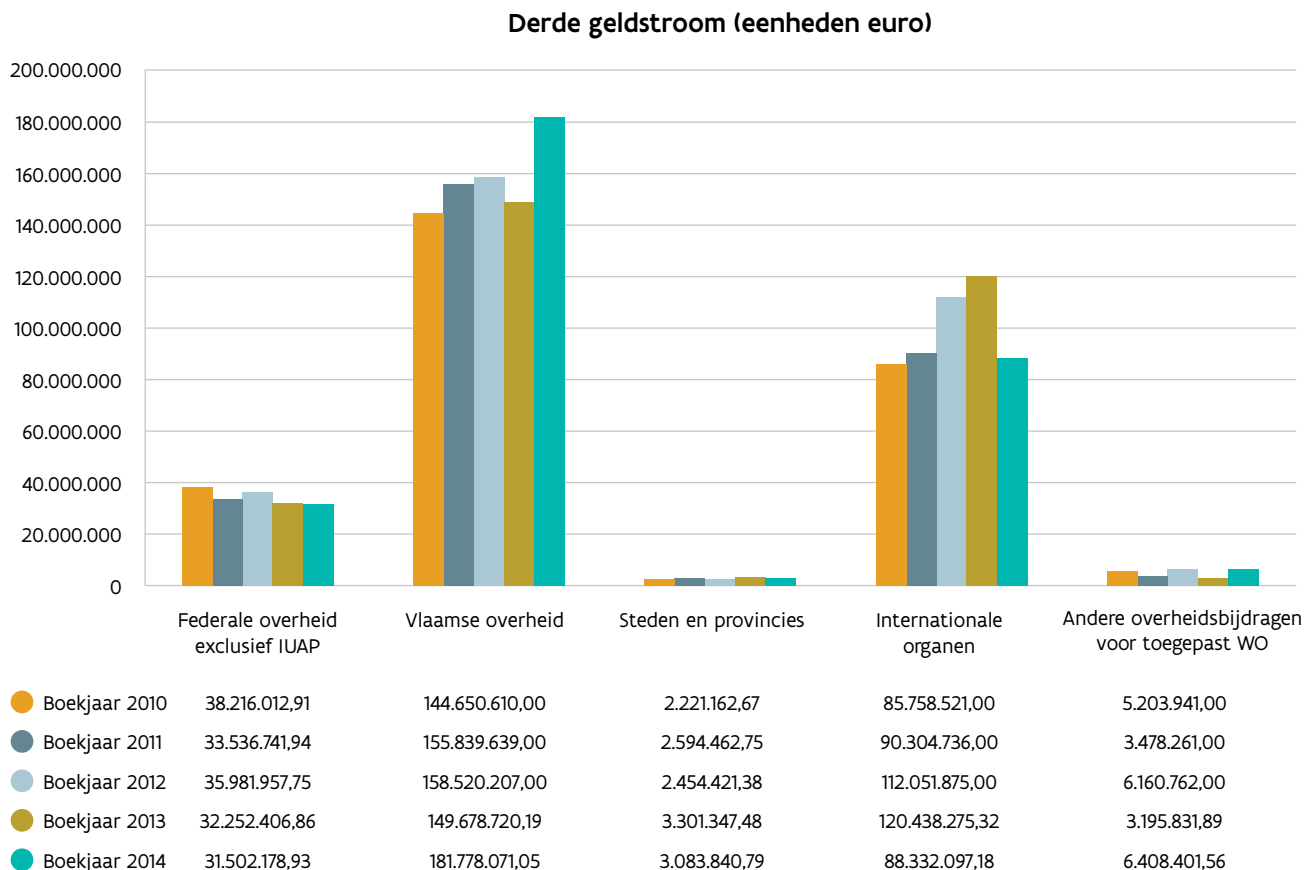
Evolutie tweede geldstroom 2010-2014	Absoluut	Procentueel
BOF	30.031.240,05	57,50%
IUAP	643.506,87	1,23%
FWO	21.092.509,53	40,39%
IWT	457.017,28	0,88%
Totaal	52.224.273,73	100,00%

Binnen de tweede geldstroom zijn de BOF-inkomsten voor 57,50% verantwoordelijk voor de stijging van de middelen, gevolgd door de FWO-inkomsten met 40,39%, de IUAP-inkomsten met 1,23% en de IWT-inkomsten met 0,88%.

De recente verhoging van publieke middelen voor wetenschappelijk onderzoek doet slechts voor een stuk de besparingen van de vorige jaren teniet. Het lijkt onwaarschijnlijk dat we de komende jaren substantiële budgetverhogingen mogen verwachten. Ingeval van minder middelen kan men de kennisproductie verhogen door concurrentie. Wanneer er geen middelen bijkomen, moeten de universiteiten concurreren voor de bestaande middelen. In 2008 voerde de minister van Onderwijs en Vorming een nieuw financieringsmodel in dat ervoor zorgt dat de universiteiten voor hun inkomsten met elkaar in concurrentie moeten gaan op het vlak van wetenschappelijke output en studentenaantallen.

Indien men echter met outputfinanciering gaat werken bestaat het gevaar dat kritisch onderzoek, lange-termijnprojecten of maatschappelijk relevant onderzoek ondergeschikt wordt aan onderzoek dat snel rendeert. De kwaliteit van het wetenschappelijk onderzoek kan in gevaar komen wanneer ze op louter kwantitatieve wijze gemeten wordt en wanneer ze verengd wordt tot het aantal internationale publicaties.

3.2.3 Derde geldstroom

De middelen vanuit de federale overheid exclusief IUAP zijn in 2014 met 17,57% of 6.713.833,98 EUR gedaald ten opzichte van 2010. De middelen vanuit de Vlaamse overheid zijn met 25,67% of 37.127.461,05 EUR toegenomen. Binnen de derde geldstroom stijgen de middelen van steden en provincies procentueel gezien het meest met 38,84% of 862.678,12 EUR. De middelen vanuit de internationale organen zijn slechts weinig toegenomen met 3,00% of 2.573.576,18 EUR. De andere overheidsbijdragen voor toegepast wetenschappelijk onderzoek zijn met 23,15% gestegen of 1.204.460,56 EUR.

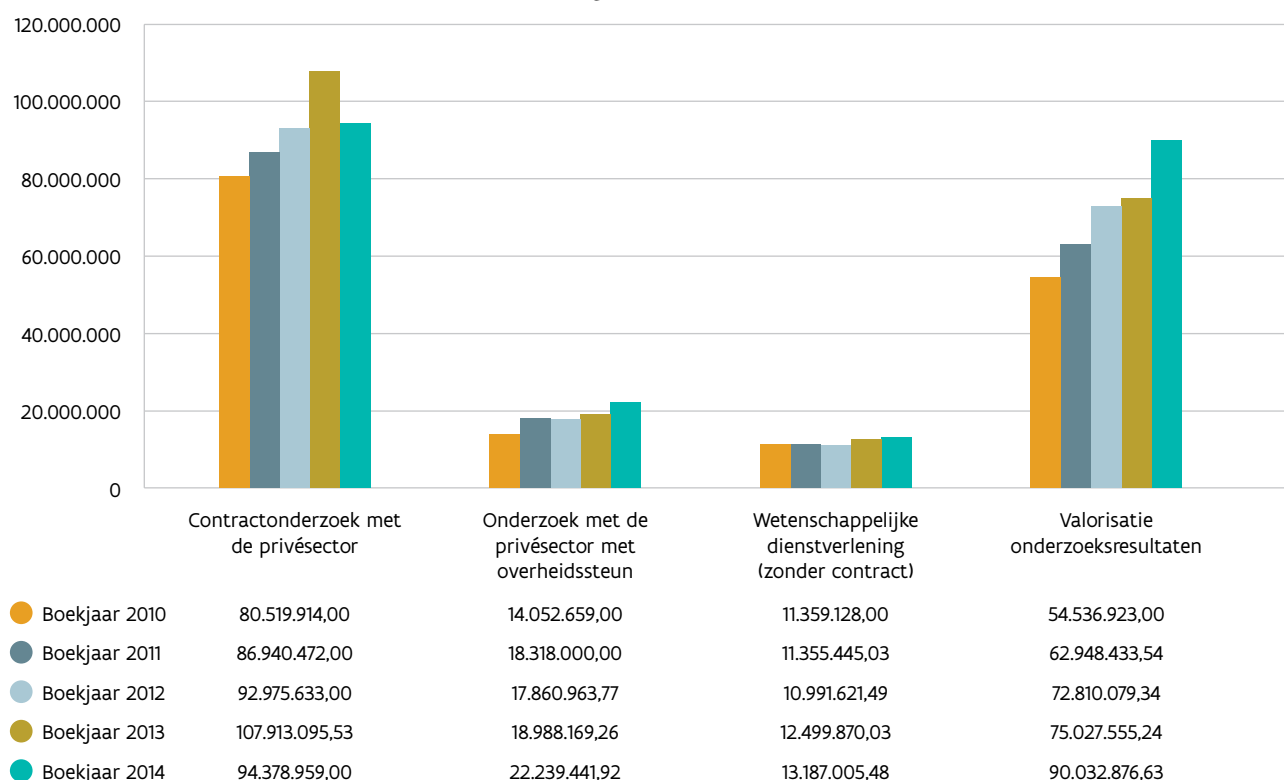
De hiernavolgende tabel geeft weer wat binnen de totale stijging van de middelen van de derde geldstroom met 35.054.341,93 EUR van 2010 tot 2014 het procentueel aandeel is van de verschillende componenten van die derde geldstroom:

Evolutie derde geldstroom 2010-2014	Absoluut	Procentueel
Federale overheid exclusief IUAP	-6.713.833,98	-19,15%
Vlaamse overheid	37.127.461,05	105,91%
Steden en provincies	862.678,12	2,46%
Internationale organen	2.573.576,18	7,34%
Andere overheidsbijdragen voor toegepast WO	1.204.460,56	3,44%
Totaal	35.054.341,93	100,00%

Binnen de derde geldstroom is de Vlaamse overheid met 105,91% verantwoordelijk voor de stijging van de middelen, gevolgd door de internationale organen met 7,34%, de andere overheidsbijdragen voor toegepast wetenschappelijk onderzoek met 3,44% en de steden en provincies met 2,46%. De federale overheid exclusief IUAP zorgt voor een daling met 19,15%.

3.2.4 Vierde geldstroom

Vierde geldstroom (leenheden euro)

Binnen de vierde geldstroom zorgt het contractonderzoek met de privésector tussen 2010 en 2014 voor een toename van de middelen met 17,21% of 13.859.045,00 EUR. Het onderzoek met de privésector met overheidssteun levert 58,26% meer middelen op maar in een absoluut cijfer vertaald is dit slechts 8.186.782,92 EUR. De inkomsten uit wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract) stijgen met 16,09% of 1.827.877,48 EUR. De valorisatie van onderzoeksresultaten neemt substantieel toe met 65,09% of 35.495.953,63 EUR.

De hiernavolgende tabel geeft weer wat binnen de totale stijging van de middelen van de vierde geldstroom met 59.369.659,03 EUR van 2010 tot 2014 het procentueel aandeel is van de verschillende componenten van die vierde geldstroom:

Evolutie vierde geldstroom 2010-2014	Absoluut	Procentueel
Contractonderzoek met de privésector	13.859.045,00	23,34%
Onderzoek met de privésector met overheidssteun	8.186.782,92	13,79%
Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	1.827.877,48	3,08%
Valorisatie onderzoeksresultaten	35.495.953,63	59,79%
Totaal	59.369.659,03	100,00%

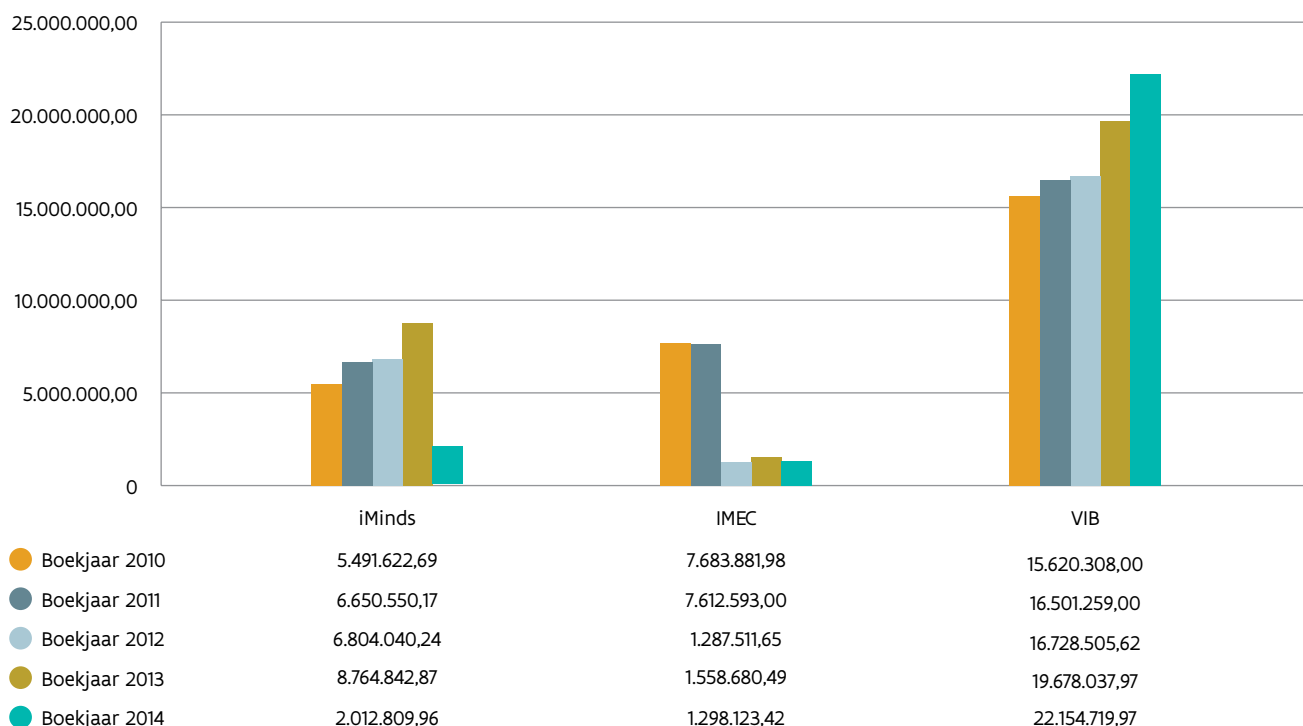
Binnen de vierde geldstroom is de valorisatie van onderzoeksresultaten voor 59,79% verantwoordelijk voor een stijging van de middelen, gevolgd door het contractonderzoek met de privésector met 23,34%, het onderzoek met de privésector met overheidssteun met 13,79% en ten slotte de wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract) met 3,08%.

Doordat de stijging van de publieke middelen de financieringsbehoefte niet volgt, zijn de universiteiten in toenemende mate afhankelijk van fondsen uit de privésector. Wanneer er echter te veel onderzoek wordt besteld en betaald door de industrie roept dit vragen op over de onafhankelijkheid van het onderzoek. Het gevaar bestaat dat er amper onderzoek wordt verricht dat niet nuttig is voor de privé-onderneming en zeker geen onderzoek dat tegen hun belangen ingaat.

Binnen het contractonderzoek met de privésector spelen de strategische onderzoekscentra een belangrijke rol.

SOC's	2010	2011	2012	2013	2014
iMinds	5.491.622,69	6.650.550,17	6.804.040,24	8.764.842,87	2.012.809,96
IMEC	7.683.881,98	7.612.593,00	1.287.511,65	1.558.680,49	1.298.123,42
VIB	15.620.308,00	16.501.259,00	16.728.505,62	19.678.037,97	22.154.719,97
Totaal	28.795.812,67	30.764.402,17	24.820.057,51	30.001.561,33	25.465.653,35

Strategische onderzoekscentra (eenheden euro)

De inkomsten die de universiteiten genereren uit de drie strategische onderzoekscentra zijn in 2014 gedaald met 11,56% t.o.v. 2010. In een absoluut cijfer betekent dit een daling met 3.330.159,32 EUR.

De inkomsten uit valorisatie zijn zeer volatiel omdat ze voortvloeien uit licenties en octrooien. In een ongunstig economisch klimaat wachten bedrijven met investeringen en besteden ze ook minder onderzoek uit.

Valorisatie onderzoeksresultaten (eenheden euro)

De academische sector heeft duidelijk een positieve evolutie doorgemaakt wat de valorisatie van onderzoeksresultaten betreft voor de verschillende universiteiten samen.

4 Financiële analyse van de jaarrekeningen van de universiteiten

4.1 Aggregatie en vergelijkbaarheid

De financiële analyse werd uitgevoerd op de geaggregeerde gegevens van 5 universiteiten (+ 2 bijzondere universitaire instituten).

De geaggregeerde resultatenrekening (globaal en per afdeling) werd opgesteld conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2007 betreffende de boekhouding, de jaarrekening, het rekeningenstelsel en de controle voor de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

Het boekjaar 2014 is het zevende jaar waarin dit nieuwe boekhoudbesluit van toepassing is. Dit maakt het mogelijk om een vergelijking te maken van de geboekte bedragen uit de deelrubrieken van de resultatenrekening met deze van de voorgaande boekjaren. De reël geboekte cijfers van 2014 zullen daarenboven ook vergeleken worden met de gebroete bedragen voor het boekjaar 2014.

De hiernavolgende bespreking zal zowel een horizontale als een verticale analyse bevatten.

Op basis van deze analyse worden er per universiteit een aantal financiële kengetallen weergegeven. Dit moet de universiteiten toelaten hun financiële gegevens te positioneren binnen de sector.

4.2 Geaggregeerde resultatenrekening (globaal)

Resultatenrekening

Globale bedrijfseconomische resultatenrekening in EUR								
Resultatenrekening (eenheden in euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR- Boekjaar 2012	JR- Boekjaar 2013	JR- Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014	
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	1.675.742.917	1.730.515.868	1.799.070.789	1.922.960.362	2.138.734.404	2.051.473.106
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	1.576.030.036	1.640.500.332	1.745.740.909	1.813.089.299	2.002.363.807	1.943.399.826	
A.1 Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	738.656.565	755.867.921	783.330.269	805.638.930	974.137.957	973.270.019	
A.1.1 Werkingsuitkeringen	7000	686.812.760	703.395.170	730.464.041	749.785.799	914.419.747		
A.1.2 Uitkeringen DGOS	7001	3.859.157	3.658.809	3.682.137	3.333.269	3.311.679		
A.1.3 Investeringsuitkeringen	7002	26.921.000	26.921.000	27.589.000	28.140.490	28.640.000		
A.1.4 Sociale toelagen	7003	15.637.686	16.070.571	16.327.925	16.643.489	22.218.310		
A.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	5.425.962	5.822.371	5.267.166	7.735.883	5.548.222		
A.2 Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	237.337.686	261.740.432	276.123.601	283.258.682	289.669.559	284.881.795	
A.2.1 BOF	7010	127.405.760	140.443.810	150.759.600	156.125.600	157.544.600		
A.2.2 IUAP	7011	14.270.321	14.316.393	18.368.900	13.505.628	14.913.828		
A.2.3 FWO	7012	93.116.879	104.620.281	103.888.398	110.726.674	114.209.389		
A.2.4 IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	2.544.725	2.359.948	3.106.703	2.900.780	3.001.743		
A.3 Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	276.050.249	285.753.840	315.169.224	308.866.582	311.104.590	290.525.304	
A.3.1 Federale Overheid exclusief IUAP	7020	38.216.013	33.536.742	35.981.958	32.252.407	31.502.179		
A.3.2 Vlaamse Gemeenschap	7021	144.650.610	155.839.639	158.520.207	149.678.720	181.778.071		
A.3.2.1 Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210	48.717.553	42.946.915	46.898.931	50.124.202	52.518.815		
A.3.2.2 IWT	70211	44.659.080	55.016.588	41.420.508	41.535.691	53.657.291		
A.3.2.3 IOF	70212	16.069.848	16.474.077	19.329.394	19.446.770	27.179.194		
A.3.2.4 Andere intermediaire organisaties	70213	28.362.655	30.619.450	37.221.988	32.021.708	38.840.996		

A.3.2.5 Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214	6.841.474	10.782.609	13.649.387	6.550.349	9.581.775		
A.3.3 Steden en provincies	7022	2.221.163	2.594.463	2.454.421	3.301.347	3.083.841		
A.3.4 Internationale organen	7023	85.758.522	90.304.736	112.051.875	120.438.275	88.332.097		
A.3.4.1 Europese Unie	70230	79.436.856	83.149.410	105.921.938	114.122.755	82.536.874		
A.3.4.2 Internationale instellingen	70231	5.658.860	6.319.888	5.391.900	6.573.793	5.431.065		
A.3.4.3 Andere buitenlandse overheden	70232	662.806	835.438	738.037	(258.273)	364.158		
A.3.5 Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	5.203.941	3.478.261	6.160.762	3.195.832	6.408.402		
A.4 Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	160.276.573	179.562.351	194.638.298	214.428.690	219.838.283	188.171.325	
A.4.1 Contractonderzoek met de privé sector	7030	80.519.914	86.940.472	92.975.633	107.913.096	94.378.959		
A.4.1.1 Contractonderzoek - non profit organisaties	70300	28.276.916	35.491.158	37.127.662	43.058.085	41.009.785		
A.4.1.2 Contractonderzoek - vennootschappen	70301	52.242.999	51.449.314	55.847.971	64.855.010	53.369.175		
A.4.1.2.1 Contractonderzoek - vennootschappen	703010	47.468.965	48.634.950	52.715.675	62.693.578	50.518.558		
A.4.1.2.2 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011	0	0	97.272	37.167	69.154		
A.4.1.2.3 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012	4.221.297	2.317.843	2.699.352	1.966.058	2.302.814		
A.4.1.2.4 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013	552.737	496.521	335.672	158.207	478.649		
A.4.2 Onderzoek met privé sector mét overheidssteun	7031	14.052.659	18.318.000	17.860.964	18.988.169	22.239.442		
A.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	11.359.128	11.355.445	10.991.621	12.499.870	13.187.005		
A.4.4 Valorisatie Onderzoeksresultaten	7033	54.344.872	62.948.434	72.810.079	75.027.555	90.032.877		
A.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	163.708.964	157.575.788	176.479.517	200.896.415	207.613.418	206.551.383	
A.5.1 Reguliere inschrijvingsgelden	7040	41.605.496	44.770.786	47.120.243	57.627.873	61.669.391		
A.5.2 Andere inschrijvingsgelden	7041	17.035.307	17.463.435	17.151.263	19.215.548	19.274.977		
A.5.3 Huuropbrengsten sociale sector	7042	14.659.404	16.554.552	18.663.516	20.596.696	20.495.376		
A.5.4 Opbrengsten studentenrestaurants	7043	7.624.979	7.711.547	8.038.597	7.691.310	7.111.428		
A.5.5 Opbrengsten boeken en cursussen	7044	2.042.505	2.447.924	2.698.411	2.799.907	2.921.071		
A.5.6 Andere	7045	80.741.273	68.627.544	82.807.486	92.965.081	96.141.175		
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	6.052.513	(2.871.326)	(49.891.642)	(5.822.975)	16.301.671	5.000.000	
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0	
D. Giften, schenkingen en legaten	73	12.671.173	11.416.419	13.037.682	14.188.498	23.164.639	12.814.916	
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	80.989.195	81.470.444	90.183.840	101.505.540	96.904.287	90.258.365	
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(1.620.005.063)	(1.658.471.062)	(1.783.384.595)	(1.899.117.637)	(2.059.579.113)	(2.083.987.491)
A. Aankopen goederen	60	22.182.114	22.006.552	26.787.841	19.212.896	21.943.220	30.301.174	
B. Diensten en diverse goederen	61	441.120.049	445.532.777	481.857.615	501.482.143	510.523.145	557.932.419	
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.032.402.557	1.077.534.169	1.125.411.897	1.194.797.455	1.345.235.503	1.338.116.568	
C.1 ZAP	620	252.989.114	267.519.660	280.562.391	290.492.276	345.242.443	354.314.869	
C.2 AAP	621	178.717.322	185.195.111	187.566.225	196.698.391	246.835.717	244.573.849	
C.3 ATP	622	272.123.683	279.087.057	297.123.780	310.962.126	334.187.721	342.978.365	
C.4 Gastprofessoren	623	6.051.596	6.020.078	7.043.461	7.283.483	10.313.679	10.098.413	
C.5 Contractueel AP	624	97.981.084	99.393.197	102.729.786	113.469.481	119.971.371	117.424.871	
C.6 Contractueel ATP	625	93.547.060	96.478.088	98.217.078	107.043.066	110.183.190	106.831.380	
C.7 Bursalen onderworpen aan RSZ	626	130.992.700	143.840.979	152.169.174	168.848.632	178.501.381	161.894.822	
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	97.707.045	108.453.180	118.153.948	124.272.698	128.664.066	125.979.459	
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3	1.603.556	(124.037)	(111.312)	76.572	852.223	(55.000)	
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9	14.676.297	(5.767.052)	14.939.160	36.745.144	28.668.308	13.441.000	
G. Andere bedrijfskosten	640/9	10.313.445	10.835.474	16.345.445	22.530.730	23.692.649	18.271.871	
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	56.343.921	72.312.619	32.532.821	28.045.206	79.155.291	1.706.000
Bedrijfstekort	(-)	64/70	(606.067)	(267.813)	(16.846.628)	(4.202.482)	0	(34.220.384)

IV. Financiële opbrengsten	75	49.013.904	49.736.574	59.003.123	54.308.217	55.032.499	36.070.751
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	76.255	30.980	13.099	951.830	79.754	2.000
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	22.039.089	29.399.168	29.608.292	24.454.929	24.434.350	24.389.400
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	26.898.560	20.306.426	29.381.732	28.901.458	30.518.396	11.679.351
V. Financiële kosten	(-)	65	(931.887)	(22.332.182)	10.644.810	(4.229.367)	(838.788)
A. Kosten van schulden	650	2.954.534	1.911.972	1.784.356	1.601.101	2.016.439	1.981.803
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651	(7.138.040)	13.080.939	(16.386.214)	(519.001)	289.159	(3.966.000)
C. Andere financiële kosten	652/9	5.115.393	7.339.271	3.957.048	3.147.267	3.897.536	2.822.985
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	104.557.420	99.925.089	85.334.126	74.801.659	127.984.656
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(737.549)	(475.891)	0	(880.085)	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	13.616.203	8.699.940	7.327.978	8.072.532	20.689.520
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760	0	1.522.512	622.405	53.442	341.281	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761	388.687	676.050	1.212.062	594.383	2.676.954	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763	4.171.742	3.429.055	(25.528)	1.620.622	9.138.020	348.000
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	9.055.774	3.072.324	5.519.039	5.804.086	8.533.265	11.225.000
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	(22.234.380)	(11.300.618)	(26.924.358)	(5.373.360)	(11.208.468)	(11.475.000)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660	18.281.434	55.503	568.537	149.506	657.695	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661	2.026.169	2.631.939	2.296.394	1.814.319	2.627.382	2.475.000
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662	1.629.780	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	296.996	3.845	663.667	80.497	45.958	0
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	0	8.609.331	23.395.759	3.329.037	7.877.433	9.000.000
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)	669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)	205.173.687	204.688.570	226.162.648	239.273.979	219.488.110	210.244.468
A. Verrekeningen		79.391.883	90.386.886	99.977.841	99.205.742	97.045.988	85.185.443
B. Overschrijvingen		125.781.804	114.301.683	126.184.807	140.068.237	122.442.122	125.059.025
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)	(205.173.691)	(204.688.568)	(226.162.648)	(239.273.976)	(219.488.106)	(210.242.468)
A. Verrekeningen		79.483.464	90.333.232	100.062.729	99.153.423	97.045.986	85.243.610
B. Overschrijvingen		125.690.227	114.355.335	126.099.919	140.120.552	122.442.120	124.998.858
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	109.991.839	96.848.522	80.174.968	77.371.749	137.465.712
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	(14.790.148)	0	(14.437.221)	(751.000)	0

Resultaatverwerking

Resultaatverwerking (eenheden in euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR- Boekjaar 2012	JR- Boekjaar 2013	JR- Boekjaar 2014
A. Te bestemmen overschot (te verwerken tekort)		497.656.332	191.468.847	135.718.190	117.738.281	168.905.911
1. Overschot van het boekjaar	70/66	109.991.839	96.848.522	80.174.968	77.371.749	137.465.712
2. Tekort van het boekjaar	66/70	(14.790.148)	0	(14.437.221)	(751.000)	0
3. Overgedragen overschot van het vorige boekjaar	790	402.454.641	94.620.325	69.980.443	41.117.532	31.440.199
4. Overgedragen tekort van het vorige boekjaar	690	0	0	0	0	0
B. Onttrekking aan de eigen middelen	(+)	104.402.363	50.406.256	58.640.445	38.873.602	49.457.914
1. Aan het gevormd vermogen	791	2.965.433	5.630.693	2.407.204	375.684	817.926
2. Aan de aangelegde fondsen	792	101.436.930	44.775.563	56.233.241	38.497.918	48.639.988
C. Toevoeging aan de eigen middelen	(-)	(507.438.381)	(153.391.456)	(167.678.322)	(104.419.391)	(155.534.709)
1. Aan het gevormd vermogen	691	0	0	0	0	0
2. Aan de aangelegde fondsen	692	507.438.381	153.391.456	167.678.322	104.419.391	155.534.709
D. Over te dragen overschot (tekort)	693/793	94.620.315	88.483.647	26.680.314	52.192.492	62.829.116

4.2.1 Geaggregeerde bedrijfsopbrengsten

4.2.1.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

De horizontale analyse van de jaarrekeningen heeft tot doel na te gaan hoe de bedrijfsopbrengsten evolueerden in de periode 2013 en 2014. De vergelijking van de belangrijkste rubrieken van de bedrijfsopbrengsten wordt in de volgende tabel weergegeven.

Evolutie bedrijfsopbrengsten: - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.922.960.362	2.138.734.404	+ 215.774.042	+ 11,22%
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	1.813.089.299	2.002.363.807	+ 189.274.508	+ 10,44%
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	(5.822.975)	16.301.671	+ 22.124.646	+ 379,95%
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	+ 0	
D. Giften, schenkingen en legaten	73	14.188.498	23.164.639	+ 8.976.141	+ 63,26%
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	101.505.540	96.904.287	- 4.601.253	- 4,53%

In 2014 liggen de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten 11,22% hoger dan in 2013. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van 215.774.042 EUR. De opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening kennen de grootste absolute groei.

4.2.1.1.1 Rubriek “opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening” als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten

De opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening worden in de onderstaande tabel weergegeven in een aantal subrubrieken per geldstroom.

Evolutie opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening: - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	1.813.089.299	2.002.363.807	+ 189.274.508	+ 10,44%
A.1 Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering	700	805.638.930	974.137.957	+ 168.499.027	+ 20,91%
A.2 Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek	701	283.258.682	289.669.559	+ 6.410.877	+ 2,26%
A.3 Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek	702	308.866.582	311.104.590	+ 2.238.008	+ 0,72%
A.4 Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening	703	214.428.690	219.838.283	+ 5.409.593	+ 2,52%
A.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	200.896.415	207.613.418	+ 6.717.003	+ 3,34%

Het totaal aan overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom) stijgt in 2014 met 20,91% of 168.499.027 EUR ten opzichte van 2013.

De overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom) stijgen in 2014 met 2,26% of 6.410.877 EUR. Dit is in de eerste plaats toe te schrijven aan een stijging van de FWO-gelden met 3.482.715,20 EUR, gevolgd door de BOF-gelden met 1.419.000,00 EUR, de IUAP-gelden met 1.408.199,49 EUR en ten slotte de IWT-gelden met 100.962,35 EUR.

In absolute cijfers is de stijging binnen de BOF-gelden het grootst bij de BOF-ZAP-gelden met 917.000 EUR, gevolgd door een stijging van de BOF-toelagen met 404.000 EUR, de Methusalem-gelden met 67.000 EUR en ten slotte de tenure-trackgelden met 31.000 EUR.

Bij de overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom) zien we een minimale meeropbrengst van 0,72%. In absolute cijfers omgezet spreken we hier over een toename van 2.238.008 EUR. De inbreng van de Vlaamse Gemeenschap stijgt substantieel met 32.099.350,86 EUR en die van de andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek stijgt licht met 3.212.569,67 EUR. De bijdrage van de internationale organen daalt echter aanzienlijk met 32.106.178,14 EUR, gevolgd door die van de Federale Overheid exclusief IUAP met 750.227,93 EUR en de steden en provincies met 217.506,69 EUR.

Bij het contractonderzoek met de privésector en de wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom) is er een meeropbrengst van 2,52% of 5.409.593 EUR. De 'valorisatie onderzoeksresultaten' is fors gestegen met 20,00% of 15.005.321,39 EUR, gevolgd door 'onderzoek met privésector mét overheidssteun' met 17,12% of 3.251.272,66 EUR en ten slotte de 'wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract) met 5,50% of 687.135,45 EUR. Tegelijkertijd is er echter een opvallende daling van het 'contractonderzoek vennootschappen' met 17,71% of 11.485.835,72 EUR, gevolgd door 'contractonderzoek - non profit organisaties' met 4,76% of 2.048.300,50 EUR.

De andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening stijgen in 2014 met 3,34% of 6.717.003 EUR. De reguliere inschrijvingsgelden stijgen hier het meest, met 7,01% of 4.041.518 EUR.

4.2.1.1.2 Rubriek "waardewijzigingen projecten in uitvoering" als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten

De rubriek "waardewijzigingen projecten in uitvoering" bevat de resultaatmatige neutralisatie (matching van kosten en opbrengsten) via afdeling VIII van de lopende projecten van afdeling IV.2 waarbij niet jaarlijks op het einde van het boekjaar wordt gefactureerd. De tegenpost is de balanspost 46 "ontvangen vooruitbetalingen op projecten".

4.2.1.1.3 Rubriek "geproduceerde vaste activa" als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten

De geproduceerde vaste activa leveren geen bijdrage tot de bedrijfsopbrengsten van de universiteiten.

4.2.1.1.4 Rubriek "giften, schenkingen en legaten" als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten

Giften, schenkingen en legaten brachten in 2014 meer op dan in 2013. We zien een stijging met 63,26% of 8.976.141 EUR.

4.2.1.1.5 Rubriek "andere bedrijfsopbrengsten" als deelrubriek van de bedrijfsopbrengsten

Tijdens het boekjaar 2014 dalen de andere bedrijfsopbrengsten ten opzichte van 2013. We zien een afname met 4,53% of 4.601.253 EUR.

4.2.1.2 Horizontale analyse: begroting 2014 – jaarrekening 2014

Bij het opstellen van de begroting maken de universiteiten een raming van de bedrijfsopbrengsten. De hiernavolgende tabel geeft de begrote en reële bedrijfsopbrengsten weer voor het boekjaar 2014.

Evolutie bedrijfsopbrengsten: - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute wijziging	JR14-BG14 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
I Bedrijfsopbrengsten	70/74	2.138.734.404	2.051.473.106	+ 87.261.298	+ 4,25%
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	2.002.363.807	1.943.399.826	+ 58.963.981	+ 3,03%
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	16.301.671	5.000.000	+ 11.301.671	+ 226,03%
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	+ 0	
D. Giften, schenkingen en legaten	73	23.164.639	12.814.916	+ 10.349.723	+ 80,76%
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	96.904.287	90.258.365	+ 6.645.922	+ 7,36%

We stellen vast dat de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten 4,25% hoger liggen dan de gebudgetteerde bedrijfsopbrengsten. De opbrengsten werden dus onderschat bij de begrotingsopmaak. Deze afwijking is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de aanzienlijke meeropbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening.

4.2.1.3 Verticale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

De verticale analyse van de jaarrekeningen geeft een beeld van de evolutie van de verhouding tussen de verschillende rubrieken van de bedrijfsopbrengsten in de periode 2013 en 2014. Zoals uit de hiernavolgende tabellen blijkt, zijn de verschuivingen minimaal.

Bedrijfsopbrengsten (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
I Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.675.742.917	1.730.515.868	1.799.070.789	1.922.960.362	2.138.734.404	2.051.473.106
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	1.576.030.036	1.640.500.332	1.745.740.909	1.813.089.299	2.002.363.807	1.943.399.826
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	6.052.513	(2.871.326)	(49.891.642)	(5.822.975)	16.301.671	5.000.000
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	12.671.173	11.416.419	13.037.682	14.188.498	23.164.639	12.814.916
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	80.989.195	81.470.444	90.183.840	101.505.540	96.904.287	90.258.365

Bedrijfsopbrengsten % aandeel in de bedrijfsopbrengsten	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
I Bedrijfsopbrengsten	70/74	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	94,05%	94,80%	97,04%	94,29%	93,62%
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0,36%	- 0,17%	- 2,77%	- 0,30%	0,76%
C. Geproduceerde vaste activa	72	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
D. Giften, schenkingen en legaten	73	0,76%	0,66%	0,72%	0,74%	1,08%
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	4,83%	4,71%	5,01%	5,28%	4,53%

In 2013 realiseren de universiteiten de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten voor 94,29% met de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening.

Giften, schenkingen en legaten vormen slechts 0,74% van de totale bedrijfsopbrengsten.

De universiteiten realiseren de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten in 2014 voor 93,62% met de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening. Dit is een fractie minder dan in 2013. De basisfinanciering door de overheid blijft de belangrijkste opbrengstenbron.

Giften, schenkingen en legaten stijgen tot 1,08% van de totale bedrijfsopbrengsten.

4.2.1.4 Verticale analyse: begroting 2014 – jaarrekening 2014

Uit de verticale analyse blijkt dat de verhouding tussen de verschillende rubrieken van de bedrijfsopbrengsten in de jaarrekening 2014 de begrote structuur vrij goed benadert.

Bedrijfsopbrengsten (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	2.138.734.404	2.051.473.106
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	2.002.363.807	1.943.399.826
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	16.301.671	5.000.000
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	23.164.639	12.814.916
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	96.904.287	90.258.365

Bedrijfsopbrengsten % aandeel in de bedrijfsopbrengsten	Codes	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	100,00%	100,00%
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	93,62%	94,73%
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0,76%	0,24%
C. Geproduceerde vaste activa	72	0,00%	0,00%
D. Giften, schenkingen en legaten	73	1,08%	0,62%
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	4,53%	4,40%

4.2.2 Geaggregeerde bedrijfskosten

4.2.2.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

De horizontale analyse van de jaarrekeningen heeft tot doel na te gaan hoe de bedrijfskosten evolueerden in de periode 2013 en 2014. De vergelijking van de belangrijkste rubrieken van de bedrijfskosten wordt in de hiernavolgende tabel weergegeven.

Evolutie bedrijfskosten: - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
II. Bedrijfskosten	60/64	1.899.117.637	2.059.579.113	+ 160.461.476	+ 8,45%
A. Aankopen goederen	60	19.212.896	21.943.220	+ 2.730.323	+ 14,21%
B. Diensten en diverse goederen	61	501.482.143	510.523.145	+ 9.041.002	+ 1,80%
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.194.797.455	1.345.235.503	+ 150.438.048	+ 12,59%
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	124.272.698	128.664.066	+ 4.391.367	+ 3,53%
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	76.572	852.223	+ 775.651	+ 1012,97%
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	36.745.144	28.668.308	- 8.076.836	- 21,98%
G. Andere bedrijfskosten	640/9	22.530.730	23.692.649	+ 1.161.919	+ 5,16%

In 2014 liggen de geaggregeerde bedrijfskosten 8,45% hoger dan in 2013. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meerkost van 160.461.476 EUR. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen vormen de grootste kostenpost, die daarenboven in 2014 ook de grootste absolute groei kent.

4.2.2.1.1 Rubriek “aankopen goederen” als deelrubriek van de bedrijfskosten

Deze rubriek betreft aankopen die op de balans worden geactiveerd (machines, installaties, uitrusting, meubilair,...) en waarop wordt afgeschreven. De kosten voor de aankoop van goederen stijgen in 2014 met 14,21% of 2.730.323 EUR.

4.2.2.1.2 Rubriek “diensten en diverse goederen”

Deze rubriek betreft aankopen die onmiddellijk in de kosten worden geboekt. De kosten voor diensten en diverse goederen stijgen in 2014 met 9.041.002 EUR. Dit is een stijging met 1,80%. De toename van deze kosten kan toegeschreven worden aan een brede waaier van factoren: hogere energieprijzen, duurdere onderhoudscontracten, stijgende kosten voor de herstelling van gebouwen,....

4.2.2.1.3 Rubriek “bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen”

De kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen stijgen in 2014 met 150.438.048 EUR. Dit is een stijging met 12,59%. In absolute cijfers is de stijging van deze kost het grootst voor het ZAP met 54.750.167 EUR. Procentueel is de stijging het grootst bij de gastprofessoren met 41,60%, gevolgd door het AAP met 25,49% en het ZAP met 18,85%. Voor geen enkele personeelscategorie is de kost gedaald.

4.2.2.1.4 Rubriek “afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA”

De kosten voor afschrijvingen en waardeverminderingen op OK / IVA / MVA kennen in 2014 een stijging van 4.391.367 EUR. Dit is een stijging met 3,53%.

4.2.2.1.5 Rubriek “waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen”

In 2014 zien we een waardevermeerdering op voorraden en handelsvorderingen met 1012,97% of 775.651 EUR.

4.2.2.1.6 Rubriek “voorzieningen voor risico’s en kosten”

De kosten voor voorzieningen voor risico’s en kosten vertonen in 2014 een opvallende daling met 8.076.836 EUR. Dit is een substantiële daling met 21,98%.

4.2.2.1.7 Rubriek “andere bedrijfskosten”

In deze rubriek vinden we kosten van taksen, provincie- en gewestbelasting, autobelasting, onroerende voorheffing,.... De andere bedrijfskosten stijgen in 2014 met 1.161.919 EUR. Dit is een stijging met 5,16%.

4.2.2.2 Horizontale analyse: begroting 2014 – jaarrekening 2014

Bij het opstellen van de begroting maken de universiteiten een raming van de bedrijfskosten. De hiernavolgende tabel geeft de begrote en reële bedrijfskosten weer voor het boekjaar 2014.

Evolutie bedrijfskosten: - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014	JR14-JR14 absolute afwijking	JR14-BG14 relatieve afwijking
		(eenheden euro)			
II. Bedrijfskosten	60/64	2.059.579.113	2.083.987.491	- 24.408.378	- 1,17%
A. Aankopen goederen	60	21.943.220	30.301.174	- 8.357.954	- 27,58%
B. Diensten en diverse goederen	61	510.523.145	557.932.419	- 47.409.274	- 8,50%
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.345.235.503	1.338.116.568	+ 7.118.935	+ 0,53%
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	128.664.066	125.979.459	+ 2.684.607	+ 2,13%
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	852.223	(55.000)	+ 907.223	+ 1649,50%
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	28.668.308	13.441.000	+ 15.227.308	+ 113,29%
G. Andere bedrijfskosten	640/9	23.692.649	18.271.871	+ 5.420.778	+ 29,67%

De reële bedrijfskosten liggen onder het begrote niveau in 2014. Het werkelijke kostenbedrag is 1,17% lager dan het geraamde bedrag. In een absoluut cijfer stemt dit overeen met een minkost van 24.408.378 EUR.

Onderbesteding van de voorziene budgetten is in absolute cijfers het grootst bij de rubriek ‘diensten en diverse goederen’ met 47.409.274 EUR, gevolgd door de rubriek ‘aankopen goederen’ met 8.357.954 EUR.

Een budgetoverschrijding situeert zich echter in 5 van de 7 rubrieken van de bedrijfskosten. In absolute cijfers is zij het grootst voor de rubriek ‘voorzieningen voor risico’s en kosten’ met 15.227.308 EUR, gevolgd door de rubriek ‘bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen’ met 7.118.935 EUR.

4.2.2.3 Verticale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

De verticale analyse van de jaarrekeningen geeft een beeld van de evolutie van de verhouding tussen de verschillende rubrieken van de bedrijfskosten in de periode 2013 en 2014.

Bedrijfskosten (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
II. Bedrijfskosten	60/64	1.899.117.637	2.059.579.113
A. Aankopen goederen	60	19.212.896	21.943.220
B. Diensten en diverse goederen	61	501.482.143	510.523.145
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.194.797.455	1.345.235.503
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	124.272.698	128.664.066
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	76.572	852.223
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	36.745.144	28.668.308
G. Andere bedrijfskosten	640/9	22.530.730	23.692.649

Bedrijfskosten (% aandeel in de bedrijfskosten)	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
II. Bedrijfskosten	60/64	100,00%	100,00%
A. Aankopen goederen	60	1,01%	1,07%
B. Diensten en diverse goederen	61	26,41%	24,79%
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	62,91%	65,32%
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	6,54%	6,25%
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	0,00%	0,04%
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	1,93%	1,39%
G. Andere bedrijfskosten	640/9	1,19%	1,15%

Uit de tabel hierboven blijkt dat in 2013 de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen 62,91% van de bedrijfskosten voor hun rekening nemen en de diensten en diverse goederen 26,41%.

Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen maken 65,32% van het totale kostenplaatje uit in 2014, gevolgd door diensten en diverse goederen met 24,79%.

4.2.2.4 Verticale analyse: begroting 2014 – jaarrekening 2014

Uit verticale analyse blijkt dat de begrote structuur van de bedrijfskosten van het boekjaar 2014 goed aansluit bij de werkelijke kostenstructuur. De uitvoering van de begroting heeft geen fundamentele verschuivingen in de structuur van de bedrijfskosten veroorzaakt.

Bedrijfskosten (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
II Bedrijfskosten	60/64	2.059.579.113	2.083.987.491
A. Aankopen goederen	60	21.943.220	30.301.174
B. Diensten en diverse goederen	61	510.523.145	557.932.419
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.345.235.503	1.338.116.568
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	128.664.066	125.979.459
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	852.223	(55.000)
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	28.668.308	13.441.000
G. Andere bedrijfskosten	640/9	23.692.649	18.271.871

Bedrijfskosten (% aandeel in de bedrijfskosten)	Codes	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
II. Bedrijfskosten	60/64	100,00%	100,00%
A. Aankopen goederen	60	1,07%	1,45%
B. Diensten en diverse goederen	61	24,79%	26,77%
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	65,32%	64,21%
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	6,25%	6,05%
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	0,04%	- 0,00%
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	1,39%	0,64%
G. Andere bedrijfskosten	640/9	1,15%	0,88%

4.2.3 Geaggregeerd bedrijfsoverschot

Het bedrijfsoverschot is het verschil tussen de bedrijfsopbrengsten en de bedrijfskosten.

Het geaggregeerde bedrijfsoverschot is het resultaat dat alle universiteiten samen behalen uit hun courante activiteiten.

In het boekjaar 2013 realiseerde de sector een bedrijfsoverschot van 23.842.724 EUR. In het boekjaar 2014 zien we het bedrijfsoverschot met 231,99% stijgen naar 79.155.291 EUR. De bedrijfsopbrengsten stijgen namelijk sneller dan de bedrijfskosten.

Ten opzichte van de begroting 2014 valt het effectief gerealiseerde bedrijfsoverschot in 2014 gunstig uit. Met een afwijking van 111.669.675 EUR of 343,45% doet de sector het heel wat beter dan voorzien. De bedrijfskosten werden in de begroting met 1,17% overschat.

Evolutie bedrijfsopbrengsten: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14 - BG14 absolute afwijking	JR14 - BG14 relatieve afwijking
		(eenheden euro)				(eenheden euro)		
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.922.960.362	2.138.734.404	+ 215.774.042	+ 11,22%	2.051.473.106	+ 87.261.298	+ 4,25%
II. Bedrijfskosten	60/64	1.899.117.637	2.059.579.113	+ 160.461.476	+ 8,45%	2.083.987.491	- 24.408.378	- 1,17%
III. Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort (+)/(-)	70/64	23.842.724	79.155.291	+ 55.312.567	+ 231,99%	(32.514.384)	+ 111.669.675	+ 343,45%

4.2.4 Geaggregeerd financieel resultaat

Het financieel resultaat is het verschil tussen de financiële opbrengsten en de financiële kosten.

In boekjaar 2014 stijgen de financiële opbrengsten met 1,33% en de financiële kosten stijgen met 46,67%. We zien dan ook een daling van het geaggregeerd financieel resultaat met 2,50%.

Ten opzichte van de begroting 2014 valt het effectief geaggregeerd financieel resultaat hoger uit. De onderschatting van het financieel resultaat in 2014 bedraagt 13.597.402 EUR of 38,59%.

Evolutie financiële opbrengsten/kosten: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14 - BG14 absolute afwijking	JR14 - BG14 relatieve afwijking
		(eenheden euro)				(eenheden euro)		
IV. Financiële opbrengsten	75	54.308.217	55.032.499	+ 724.282	+ 1,33%	36.070.751	+ 18.961.748	+ 52,57%
V. Financiële kosten	65	4.229.367	6.203.134	+ 1.973.767	+ 46,67%	838.788	+ 5.364.346	+ 639,54%
Financieel resultaat (+)/(-)	75/65	50.078.850	48.829.365	- 1.249.484	- 2,50%	35.231.963	+ 13.597.402	+ 38,59%

4.2.5 Geaggregeerd uitzonderlijk resultaat

Het uitzonderlijk resultaat is het verschil tussen de uitzonderlijke opbrengsten en de uitzonderlijke kosten.

Deze component van het totale resultaat van de universiteiten geeft de resultaten weer die noch aan het bedrijfs- noch aan het financieel resultaat kunnen worden toegewezen.

Het gaat hier om opbrengsten en kosten als gevolg van éénmalige operaties die niets te maken hebben met de gebruikelijke activiteiten van de universiteiten.

In 2014 realiseerden de universiteiten samen een uitzonderlijk resultaat dat 251,26% hoger ligt dan in 2013. De substantiële stijging van de uitzonderlijke opbrengsten is uitsluitend toe te schrijven aan de KU Leuven (+15.672.464 EUR). Bij de vier andere universiteiten dalen deze opbrengsten. Het aanzienlijk stijgen van de uitzonderlijke kosten is eveneens voornamelijk toe te schrijven aan de KU Leuven (+7.056.978 EUR), gevolgd door de UGent (+64.243 EUR). Bij de drie andere universiteiten dalen deze kosten.

Evolutie uitzonderlijke opbrengsten/kosten: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14 - BG14 absolute afwijking	JR14 - BG14 relatieve afwijking
		(eenheden euro)				(eenheden euro)		
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	8.072.532	20.689.520	+ 12.616.988	+ 156,30%	11.573.000	+ 9.116.520	+ 78,77%
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	5.373.360	11.208.468	+ 5.835.108	+ 108,59%	0	+ 11.208.468	BG = 0
Uitzonderlijk resultaat (+)/(-)	76/66	2.699.172	9.481.052	+ 6.781.879	+ 251,26%	11.573.000	- 2.091.948	- 18,08%

4.2.6 Evolutie en opbouw van het geaggregeerd resultaat van het boekjaar

Het resultaat dat de universiteiten behalen uit al hun activiteiten is positief. Zowel in 2013 als in 2014 kunnen ze hun boekjaar samen afsluiten met een overschot.

Het geaggregeerde resultaat van het boekjaar is opgebouwd uit 3 componenten: het bedrijfsoverschot (70/64), het financieel resultaat (75/65) en het uitzonderlijk resultaat (76/66).

Hoewel het financieel resultaat met 2,50% gedaald is, stellen we in 2014 een vooruitgang vast van het geaggregeerd resultaat met 79,41%. Het bedrijfsoverschot ligt namelijk 55.312.567 EUR of 231,99% hoger dan in 2013 en het uitzonderlijk resultaat is gestegen met 6.781.879 EUR of 251,26%.

Het positieve resultaat dat de universiteiten in 2014 behaalden is veel gunstiger dan in de begroting 2014 werd voorzien. Het effectief gerealiseerde resultaat ligt namelijk 4.778,86% hoger dan begroot. Zowel het bedrijfsoverschot als het financieel en uitzonderlijk resultaat liggen substantieel hoger dan voorzien.

Evolutie overschot/tekort van het boekjaar: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14 - BG14 absolute afwijking	JR14 - BG14 relatieve afwijking
		(eenheden euro)				(eenheden euro)		
III. Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort (+)/(-)	70/64	23.842.724	79.155.291	+ 55.312.567	+ 231,99%	(32.514.384)	+ 111.669.675	+ 343,45%
Financieel resultaat (+)/(-)	75/65	50.078.850	48.829.365	- 1.249.484	- 2,50%	35.231.963	+ 13.597.402	+ 38,59%
Uitzonderlijk resultaat (+)/(-)	76/66	2.699.172	9.481.052	+ 6.781.879	+ 251,26%	98.000	+ 9.383.052	+ 9574,54%
IX. Overschot / Tekort van het boekjaar (+)/(-)	70/66	76.620.749	137.465.712	+ 60.844.963	+ 79,41%	2.817.579	+ 134.648.133	+ 4778,86%

4.3 Geaggregeerde resultatenrekening (per afdeling)

4.3.1 Afdeling I. Werking

In de afdeling Werking stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2014 met 124.920.204 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 16,24% t.o.v. het boekjaar 2013. De bedrijfskosten stijgen in 2014 met 95.278.871 EUR. Dit betekent een meerkost van 11,85% t.o.v. het boekjaar 2013. De bedrijfsopbrengsten stijgen dus sneller dan de bedrijfskosten. In boekjaar 2014 noteren de universiteiten samen dan ook een bedrijfstekort dat 29.641.332 EUR of 86,43% lager ligt dan in 2013.

In 2014 zijn er geen financiële opbrengsten. De financiële kosten stijgen in 2014 met 6.999 EUR of 13,09% t.o.v. het boekjaar 2013.

Het tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening daalde in 2014 met 29.634.397 EUR of 86,28%.

In 2014 tekent geen enkele universiteit uitzonderlijke opbrengsten op. Eén enkele universiteit heeft uitzonderlijke kosten.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen is er een overschot van het boekjaar 2014 van 21.907.781 EUR. Dit is een stijging met 26.308.606 EUR of 597,81% t.o.v. boekjaar 2013.

De bedrijfsopbrengsten liggen 1.878.122 EUR of 0,21% hoger dan begroot in 2014. De bedrijfskosten liggen 35.945.582 EUR of 3,84% lager dan begroot. Dit is in de eerste plaats toe te schrijven aan een onderbesteding voor de post 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' van 17.892.395 EUR of 2,37% en in de tweede plaats aan een onderbesteding voor de post 'diensten en diverse goederen' van 16.025.944 EUR of 9,88%.

In 2014 bestaan de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen respectievelijk voor 42,10% uit ZAP, 35,91% uit ATP, 18,72% uit AAP, 1,20% uit contractueel ATP, 1,17% uit gastprofessoren, 0,86% uit contractueel AP en 0,03% uit bursalen onderworpen aan RSZ. In de begroting 2014 waren de voorziene kosten 43,31% voor ZAP, 35,93% voor ATP, 18,44% voor AAP, 1,08% voor gastprofessoren, 0,68% voor contractueel AP en 0,56% voor contractueel ATP. Voor bursalen onderworpen aan RSZ waren er geen kosten voorzien.

In vergelijking met de begroting zijn de kosten voor ZAP, AAP en ATP minder dan begroot. De kosten voor gastprofessoren, contractueel AP en ATP en bursalen onderworpen aan RSZ liggen hoger dan begroot.

De onderbesteding t.o.v. de begroting in de uitgavencategorie ZAP kan verschillende oorzaken hebben:

- permanent niet-bezette formatieplaatsen;
- fractionele niet-bezettingen (sabbatical, herleiding omvang opdracht, vrij in afwachting van afhandeling vacature,...);
- bezette betrekkingen waarvan de titularis verder een post-doc FWO-mandaat vervult (recuperatie van het niet-bezoldigde gedeelte);
- tijdelijke bevrozing en omzetting naar aanstellingen lastens de saldi van voorgaande jaren.

Hoewel in de begroting 2014 voor de afdeling Werking een tekort van het boekjaar van 8.875.115 EUR werd voorzien, eindigen de universiteiten samen in werkelijkheid uiteindelijk met een overschot van het boekjaar van 21.907.781 EUR. Dit is 30.782.896 EUR of 346,85% meer dan begroot.

Resultatenrekening

Afdeling I. Werking (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014	
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	699.789.622	718.938.951	746.669.266	769.425.773	894.345.977	892.467.855
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	698.726.568	716.574.756	743.505.292	761.633.054	891.316.772	890.712.930	
A.1 Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	690.691.359	708.294.529	734.901.538	752.406.557	881.686.113	880.909.015	
A.1.1 Werkingsuitkeringen	7000	686.282.584	703.343.841	730.402.728	746.005.984	877.613.446		
A.1.2 Uitkeringen DGOS	7001	3.562.675	3.354.325	3.379.001	3.025.798	3.000.000		
A.1.3 Investeringsuitkeringen	7002	0	0	0	0	0		
A.1.4 Sociale toelagen	7003	0	0	0	0	0		
A.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	846.100	1.596.362	1.119.809	3.374.775	1.072.667		
A.2 Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	0	0	0	0	0	0	
A.2.1 BOF	7010	0	0	0	0	0		
A.2.2 IUAP	7011	0	0	0	0	0		
A.2.3 FWO	7012	0	0	0	0	0		
A.2.4 IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	0	0	0	0	0		
A.3 Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	0	0	0	0	0	0	
A.3.1 Federale Overheid exclusief IUAP	7020	0	0	0	0	0		
A.3.2 Vlaamse Gemeenschap	7021	0	0	0	0	0		
A.3.2.1 Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210	0	0	0	0	0		
A.3.2.2 IWT	70211	0	0	0	0	0		
A.3.2.3 IOF	70212	0	0	0	0	0		
A.3.2.4 Andere intermediaire organisaties	70213	0	0	0	0	0		
A.3.2.5 Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214	0	0	0	0	0		
A.3.3 Steden en provincies	7022	0	0	0	0	0		
A.3.4 Internationale organen	7023	0	0	0	0	0		
A.3.4.1 Europese Unie	70230	0	0	0	0	0		
A.3.4.2 Internationale instellingen	70231	0	0	0	0	0		
A.3.4.3 Andere buitenlandse overheden	70232	0	0	0	0	0		
A.3.5 Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	0	0	0	0	0		
A.4 Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	0	0	0	24	0	0	
A.4.1 Contractonderzoek met de privé sector	7030	0	0	0	24	0		
A.4.1.1 Contractonderzoek - non profit organisaties	70300	0	0	0	24	0		
A.4.1.2 Contractonderzoek - vennootschappen	70301	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.1 Contractonderzoek - vennootschappen	703010	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.2 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.3 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.4 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013	0	0	0	0	0		
A.4.2 Onderzoek met privé sector mét overheidssteun	7031	0	0	0	0	0		
A.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	0	0	0	0	0		
A.4.4 Valorisatie Onderzoeksresultaten	7033	0	0	0	0	0		
A.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	8.035.208	8.280.227	8.603.754	9.226.473	9.630.659	9.803.914	
A.5.1 Reguliere inschrijvingsgelden	7040	0	0	0	0	0		
A.5.2 Andere inschrijvingsgelden	7041	0	0	0	3.340	3.060		
A.5.3 Huuropbrengsten sociale sector	7042	0	0	0	0	0		
A.5.4 Opbrengsten studentenrestaurants	7043	0	0	0	0	0		
A.5.5 Opbrengsten boeken en cursussen	7044	2.039	369	190	60	0		
A.5.6 Andere	7045	8.033.169	8.279.858	8.603.564	9.223.073	9.627.599		
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0	0	0	0	0	0	
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0	
D. Giften, schenkingen en legaten	73	0	0	0	27.997	0	0	
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	1.063.055	2.364.195	3.163.975	7.764.722	3.029.205	1.754.925	

II. Bedrijfskosten	60/64	(702.042.506)	(731.944.467)	(786.137.056)	(803.719.412)	(898.998.283)	(934.943.865)
A. Aankopen goederen	60	13.567.733	18.123.965	32.617.104	14.757.904	14.277.673	17.651.709
B. Diensten en diverse goederen	61	128.556.333	132.879.484	144.168.394	150.587.260	146.215.747	162.241.691
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	559.260.800	580.607.873	608.384.270	638.120.373	736.370.570	754.262.965
C.1 ZAP	620	234.859.550	244.103.179	253.694.130	265.965.575	310.037.576	326.687.076
C.2 AAP	621	97.902.502	101.876.548	102.828.058	109.450.693	137.871.900	139.106.459
C.3 ATP	622	211.114.978	219.422.073	235.380.512	244.766.045	264.410.199	271.032.151
C.4 Gastprofessoren	623	5.235.942	5.254.430	5.504.592	6.648.828	8.634.918	8.117.368
C.5 Contractueel AP	624	5.176.570	3.996.091	3.991.729	3.884.313	6.328.700	5.096.520
C.6 Contractueel ATP	625	4.971.258	5.955.553	6.985.249	7.404.920	8.865.340	4.223.392
C.7 Bursalen onderworpen aan RSZ	626	0	0	0	0	221.938	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3	0	0	0	0	186.437	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9	0	0	0	(40.362)	1.396.293	(56.000)
G. Andere bedrijfskosten	640/9	657.639	333.144	967.288	294.237	551.562	843.500
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	0	0	0	0	0
Bedrijfstekort	(-)	64/70	(2.252.884)	(13.005.516)	(39.467.790)	(34.293.638)	(42.476.011)
IV. Financiële opbrengsten	75	1	7	503	(64)	0	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	0	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	1	0	0	0	0	0
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	0	7	503	(64)	0	0
V. Financiële kosten	65	(46.305)	(31.132)	(64.382)	(53.472)	(60.471)	(2.000)
A. Kosten van schulden	650	101	19	3.697	345	1.306	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651	0	0	1	(0)	0	0
C. Andere financiële kosten	652/9	46.204	31.113	60.683	53.126	59.166	2.000
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	70/65	0	0	0	0	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	65/70	(2.299.188)	(13.036.641)	(39.531.669)	(34.347.174)	(4.712.777)	(42.478.011)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	101.235	263.216	9.421	129.917	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760	0	0	0	832	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763	0	0	8.264	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	101.235	263.216	1.157	129.085	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	0	0	0	0	(1.000.000)	(1.000.000)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661	0	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	0	0	0	0	1.000.000	1.000.000
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)	669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)	46.061.067	51.330.589	54.707.805	62.307.516	61.406.778	68.328.576
A. Verrekeningen		6.137.876	5.634.290	5.401.461	9.920.025	5.989.058	6.142.810
B. Overschrijvingen		39.923.191	45.696.299	49.306.345	52.387.490	55.417.719	62.185.766
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)	(45.535.329)	(40.148.529)	(47.361.041)	(32.491.084)	(33.786.219)	(33.725.680)
A. Verrekeningen		11.511.905	14.259.409	15.901.582	9.499.880	12.006.146	13.680.136
B. Overschrijvingen		34.023.424	25.889.120	31.459.459	22.991.204	21.780.073	20.045.544
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	0	0	0	21.907.781	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	(1.672.215)	(1.591.366)	(32.175.483)	(4.400.825)	(8.875.115)

4.3.2 Afdeling II. Investerings

In de afdeling Investerings stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2014 met 572.648 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 1,60% t.o.v. het boekjaar 2013. Deze opbrengsten bestaan voornamelijk uit investeringsuitkeringen. In 2013 bedragen de investeringsuitkeringen 78,86% van de bedrijfsopbrengsten, in 2014 stijgt dit nauwelijks naar 78,99%.

De bedrijfskosten stijgen in 2014 met 2.309.429 EUR. Dit betekent een meerkost van 5,78% t.o.v. het boekjaar 2013. Deze kosten hebben voor 58,31% betrekking op de aankoop van goederen en voor 41,66% op diensten en diverse goederen. De kosten voor de aankoop van goederen daalden licht in 2014. De kosten voor diensten en diverse goederen zijn gestegen ten opzichte van boekjaar 2013.

De bedrijfskosten stijgen sneller dan de bedrijfsopbrengsten waardoor de universiteiten een bedrijfstekort optekenen in deze afdeling dat 1.736.780 EUR of 40,45% groter is dan in 2013.

De financiële opbrengsten dalen met 461.650 EUR in 2014 of 32,56%. De financiële kosten dalen met 63.315 EUR of 4,38%.

Het tekort van 4.322.783 EUR uit de gewone bedrijfsuitoefening in 2013 stijgt naar een tekort van 6.457.897 EUR in 2014.

De uitzonderlijke opbrengsten stijgen met 5.303.264 EUR of 273,10% in 2014. De uitzonderlijke kosten stijgen met 5.972.175 EUR of 908,71%.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen daalt het overschot van het boekjaar 2014 met 26.276.176 EUR of 75,14% t.o.v. boekjaar 2013.

De bedrijfsopbrengsten zijn 5.959.655 EUR of 14,12% lager dan begroot. De reële bedrijfskosten liggen 11.008.169 EUR of 20,65% lager dan begroot.

De financiële opbrengsten werden overbegroot met 118.637 EUR of 11,04%. Dit betekent dat er minder meerwaarden zijn gerealiseerd op de effecten dan voorzien. De financiële kosten werden overbegroot met 167.686 EUR of 10,81%. Hieronder vinden we o.a. de minderwaarden op de realisatie van effecten.

Het overschot van het boekjaar 2014 werd licht overbegroot met 51.220 EUR of 0,59%.

Resultatenrekening

Afdeling II. Investerings (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR- Boekjaar 2011	JR- Boekjaar 2012	JR- Boekjaar 2013	JR- Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014	
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	60.140.707	32.007.953	35.919.746	35.684.235	36.256.883	42.216.538
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	56.534.712	28.541.857	31.841.880	32.852.912	32.526.432	38.142.538	
A.1 Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	56.474.596	28.401.000	30.511.000	31.108.490	28.640.000	28.645.000	
A.1.1 Werkingsuitkeringen	7000	0	0	0	0	0		
A.1.2 Uitkeringen DGOS	7001	0	0	0	0	0		
A.1.3 Investeringsuitkeringen	7002	41.921.000	26.921.000	27.589.000	28.140.490	28.640.000		
A.1.4 Sociale toelagen	7003	0	0	0	0	0		
A.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	14.553.596	1.480.000	2.922.000	2.968.000	0		
A.2 Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	0	0	0	0	0	0	
A.2.1 BOF	7010	0	0	0	0	0		
A.2.2 IUAP	7011	0	0	0	0	0		
A.2.3 FWO	7012	0	0	0	0	0		
A.2.4 IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	0	0	0	0	0		
A.3 Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	0	0	0	1.443.719	441.055	3.500.000	
A.3.1 Federale Overheid exclusief IUAP	7020	0	0	0	0	0		
A.3.2 Vlaamse Gemeenschap	7021	0	0	0	1.443.719	441.055		
A.3.2.1 Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210	0	0	0	0	0		

A.3.2.2 IWT	70211	0	0	0	0	0	
A.3.2.3 IOF	70212	0	0	0	0	0	
A.3.2.4 Andere intermediaire organisaties	70213	0	0	0	1.443.719	441.055	
A.3.2.5 Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214	0	0	0	0	0	
A.3.3 Steden en provincies	7022	0	0	0	0	0	
A.3.4 Internationale organen	7023	0	0	0	0	0	
A.3.4.1 Europese Unie	70230	0	0	0	0	0	
A.3.4.2 Internationale instellingen	70231	0	0	0	0	0	
A.3.4.3 Andere buitenlandse overheden	70232	0	0	0	0	0	
A.3.5 Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	0	0	0	0	0	
A.4 Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	0	0	432	703	5.965	0
A.4.1 Contractonderzoek met de privé sector	7030	0	0	432	703	5.965	
A.4.1.1 Contractonderzoek - non profit organisaties	70300	0	0	432	703	5.965	
A.4.1.2 Contractonderzoek - vennootschappen	70301	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.1 Contractonderzoek - vennootschappen	703010	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.2 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.3 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.4 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013	0	0	0	0	0	
A.4.2 Onderzoek met privé sector mét overheidssteun	7031	0	0	0	0	0	
A.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	0	0	0	0	0	
A.4.4 Valorisatie Onderzoeksresultaten	7033	0	0	0	0	0	
A.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	60.116	140.857	1.330.449	300.000	3.439.413	5.997.538
A.5.1 Reguliere inschrijvingsgelden	7040	0	0	0	0	0	
A.5.2 Andere inschrijvingsgelden	7041	0	0	0	0	0	
A.5.3 Huuropbrengsten sociale sector	7042	60.116	7.812	0	0	0	
A.5.4 Opbrengsten studentenrestaurants	7043	0	0	0	0	0	
A.5.5 Opbrengsten boeken en cursussen	7044	0	0	0	0	0	
A.5.6 Andere	7045	0	133.045	1.330.449	300.000	3.439.413	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	0	0	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	3.605.995	3.466.096	4.077.866	2.831.322	3.730.451	4.074.000
II. Bedrijfskosten	60/64	(47.387.228)	(50.504.743)	(43.942.848)	(39.977.913)	(42.287.342)	(53.295.511)
A. Aankopen goederen	60	41.680.629	44.479.734	30.692.625	25.127.579	24.659.490	35.540.511
B. Diensten en diverse goederen	61	5.699.192	5.959.654	13.234.742	14.837.491	17.615.696	17.749.000
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	0	0	0	596	5.414	0
C.1 ZAP	620	0	0	0	0	0	0
C.2 AAP	621	0	0	0	0	0	0
C.3 ATP	622	0	0	0	0	0	0
C.4 Gastprofessoren	623	0	0	0	0	0	0
C.5 Contractueel AP	624	0	0	0	0	0	0
C.6 Contractueel ATP	625	0	0	0	596	5.414	0
C.7 Bursalen onderworpen aan RSZ	626	0	0	0	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3	0	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9	0	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten	640/9	7.406	65.355	15.481	12.247	6.741	6.000
III. Bedrijfsoverschot	(+) 70/64	12.753.479	0	0	0	0	0
Bedrijfstekort	(-) 64/70	0	(18.496.790)	(8.023.102)	(4.293.678)	(6.030.458)	(11.078.973)
IV. Financiële opbrengsten	75	753.184	1.099.419	1.557.311	1.418.013	956.363	1.075.000
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	0	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	157.490	424.026	615.087	466.351	304.847	255.000
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	595.694	675.393	942.224	951.661	651.517	820.000

V. Financiële kosten	65	(1.926.323)	(1.773.295)	(1.540.413)	(1.447.118)	(1.383.803)	(1.551.489)
A. Kosten van schulden	650	1.127.313	1.172.704	1.406.095	1.417.670	1.360.975	1.372.889
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651	(14.443)	30.413	20.536	9.994	6.712	0
C. Andere financiële kosten	652/9	813.452	570.178	113.782	19.454	16.115	178.600
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	70/65	11.580.340	0	0	0	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	65/70	0	(19.170.665)	(8.006.204)	(4.322.783)	(6.457.897)	(11.555.462)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	6.112.500	775.000	4.480.104	1.941.887	7.245.151	8.348.000
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760	0	0	500.000	0	332.078	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763	6.112.500	775.000	0	1.284.669	1.353.555	348.000
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	0	0	3.980.104	657.218	5.559.518	8.000.000
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	0	0	(3.980.104)	(657.218)	(6.629.393)	(8.000.000)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661	0	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	0	0	3.980.104	657.218	6.629.393	8.000.000
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)	669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen (+)		24.389.273	22.121.941	23.867.290	41.501.793	15.142.552	22.508.948
A. Verrekeningen		291.693	1.541.630	924.082	1.522.270	1.930.157	2.487.706
B. Overschrijvingen		24.097.580	20.580.311	22.943.207	39.979.523	13.212.394	20.021.242
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen (-)		(17.307.883)	(2.896.730)	(2.680.346)	(3.492.118)	(605.026)	(2.554.881)
A. Verrekeningen		1.182.795	1.306.730	1.118.346	1.930.118	543.026	2.492.881
B. Overschrijvingen		16.125.088	1.590.000	1.562.000	1.562.000	62.000	62.000
XI. Overschot van het boekjaar (+)	70/66	24.774.230	829.546	13.680.739	34.971.562	8.695.386	8.746.606
Tekort van het boekjaar (-)	66/70	0	0	0	0	0	0

4.3.3 Afdeling III. Sociale voorzieningen voor studenten

In de afdeling Sociale voorzieningen voor studenten stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2014 met 5.279.725 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 11,15% t.o.v. het boekjaar 2013.

Het grootste deel van de opbrengsten in deze afdeling bestaat uit sociale toelagen en uit huuroopbrengsten van de sociale sector. In boekjaar 2013 bedragen de sociale toelagen 35,14% van de bedrijfsopbrengsten, in 2014 zien we een toename naar 42,27%. De huuroopbrengsten van de sociale sector nemen 37,51% voor hun rekening in 2013 en dit daalt naar 34,47% in boekjaar 2014.

De bedrijfskosten stijgen in 2014 met 5.091.816 EUR of 11,59%. Deze stijging is hoofdzakelijk toe te schrijven aan een stijging van de kosten voor diensten en diverse goederen met 4.597.460 EUR of 21,74% en een toename van de post bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen van het contractueel ATP met 601.037 EUR of 4,83%. De kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen van het ATP daarentegen dalen licht met 98.179 EUR of 1,43%.

Evenals in 2013 is er een bedrijfsoverschot in 2014. We noteren daarenboven een lichte stijging met 187.910 EUR of 5,46%.

De financiële opbrengsten dalen in 2014 met 60.676 EUR of 16,61% en de financiële kosten dalen met 32.956 EUR of 1,88%.

In 2014 is er een overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening dat 160.190 EUR of 7,79% hoger ligt dan in 2013. Evenals in 2013 zijn er in 2014 geen uitzonderlijke opbrengsten. Er zijn slechts 205 EUR uitzonderlijke kosten.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen stijgt het overschot van het boekjaar in 2014 met 752.221 EUR of 12,46% t.o.v. 2013.

In het boekjaar 2014 liggen de bedrijfsopbrengsten 960.067 EUR of 1,79% lager dan begroot. De bedrijfskosten liggen 2.534.096 EUR of 4,92% lager dan begroot. Voor de post 'aankopen goederen' is er namelijk 617.030 EUR of 15,91% minder uitgegeven dan voorzien. Voor 'diensten en diverse goederen' is er een minuitgave van 687.674 EUR of 2,60%. De post 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' kostte 1.227.262 EUR of 5,84% minder dan begroot.

In 2014 liggen de financiële opbrengsten 63.773 EUR of 17,31% lager dan begroot. De financiële kosten liggen 54.180 EUR of 3,26% hoger dan voorzien.

De universiteiten genereren in 2014 samen een overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening dat 1.456.077 EUR of 191,46% hoger ligt dan begroot.

Het overschot van het boekjaar ligt 1.285.695 EUR of 23,36% hoger dan begroot.

Resultatenrekening

Afdeling III. Sociale voorzieningen voor Studenten (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014	
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	44.505.339	46.646.008	47.526.302	47.363.038	52.642.763	53.602.830
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	40.873.848	42.706.146	44.251.724	44.221.450	49.263.217	51.130.628	
A.1 Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	17.908.834	18.211.121	18.444.462	16.989.013	22.562.359	22.793.252	
A.1.1 Werkingsuitkeringen	7000	0	0	0	0	0		
A.1.2 Uitkeringen DGOS	7001	296.482	304.483	303.136	307.471	311.679		
A.1.3 Investeringsuitkeringen	7002	0	0	0	0	0		
A.1.4 Sociale toelagen	7003	15.633.843	16.063.021	16.344.588	16.644.250	22.250.680		
A.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	1.978.510	1.843.616	1.796.738	37.292	0		
A.2 Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	0	0	0	0	0	0	
A.2.1 BOF	7010	0	0	0	0	0		
A.2.2 IUAP	7011	0	0	0	0	0		
A.2.3 FWO	7012	0	0	0	0	0		
A.2.4 IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	0	0	0	0	0		
A.3 Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	0	0	0	0	0	0	
A.3.1 Federale Overheid exclusief IUAP	7020	0	0	0	0	0		
A.3.2 Vlaamse Gemeenschap	7021	0	0	0	0	0		
A.3.2.1 Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210	0	0	0	0	0		
A.3.2.2 IWT	70211	0	0	0	0	0		
A.3.2.3 IOF	70212	0	0	0	0	0		
A.3.2.4 Andere intermediaire organisaties	70213	0	0	0	0	0		
A.3.2.5 Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214	0	0	0	0	0		
A.3.3 Steden en provincies	7022	0	0	0	0	0		
A.3.4 Internationale organen	7023	0	0	0	0	0		
A.3.4.1 Europese Unie	70230	0	0	0	0	0		
A.3.4.2 Internationale instellingen	70231	0	0	0	0	0		
A.3.4.3 Andere buitenlandse overheden	70232	0	0	0	0	0		
A.3.5 Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	0	0	0	0	0		
A.4 Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	0	0	0	0	0	0	
A.4.1 Contractonderzoek met de privé sector	7030	0	0	0	0	0		
A.4.1.1 Contractonderzoek - non profit organisaties	70300	0	0	0	0	0		
A.4.1.2 Contractonderzoek - vennootschappen	70301	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.1 Contractonderzoek - vennootschappen	703010	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.2 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.3 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.4 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013	0	0	0	0	0		

A.4.2 Onderzoek met privé sector mét overheidssteun	7031	0	0	0	0	0	0
A.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	0	0	0	0	0	0
A.4.4 Valorisatie Onderzoeksresultaten	7033	0	0	0	0	0	0
A.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	22.965.014	24.495.025	25.807.262	27.232.437	26.700.857	28.337.376
A.5.1 Reguliere inschrijvingsgelden	7040	0	0	0	0	0	0
A.5.2 Andere inschrijvingsgelden	7041	1.375	525	4.168	59.418	55.797	0
A.5.3 Huuropbrengsten sociale sector	7042	14.406.711	15.576.673	16.781.888	17.765.256	18.148.135	0
A.5.4 Opbrengsten studentenrestaurants	7043	7.228.702	7.292.616	7.540.236	7.691.310	7.111.384	0
A.5.5 Opbrengsten boeken en cursussen	7044	139.224	830	63.257	61.391	128.670	0
A.5.6 Andere	7045	1.189.002	1.624.382	1.417.712	1.655.062	1.256.871	0
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	0	2.500	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	3.631.491	3.937.362	3.274.578	3.141.588	3.379.547	2.472.202
II. Bedrijfskosten	60/64	(41.920.522)	(42.048.515)	(45.201.595)	(43.923.576)	(49.015.392)	(51.549.488)
A. Aankopen goederen	60	4.916.255	4.167.842	3.769.691	3.284.949	3.260.333	3.877.363
B. Diensten en diverse goederen	61	18.534.665	18.807.497	21.166.475	21.148.415	25.745.875	26.433.549
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	18.295.633	18.908.771	20.063.222	19.276.202	19.779.062	21.006.324
C.1 ZAP	620	0	0	0	0	0	0
C.2 AAP	621	0	0	0	0	0	0
C.3 ATP	622	5.899.241	6.153.597	6.662.846	6.842.254	6.744.075	7.272.560
C.4 Gastprofessoren	623	0	0	0	0	0	0
C.5 Contractueel AP	624	0	0	0	0	0	0
C.6 Contractueel ATP	625	12.396.392	12.755.174	13.400.377	12.433.949	13.034.986	13.733.764
C.7 Bursalen onderworpen aan RSZ	626	0	0	0	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3	0	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9	0	0	0	0	2.208	0
G. Andere bedrijfskosten	640/9	173.969	164.405	202.207	214.009	227.914	232.252
III. Bedrijfsoverschot	(+) 70/64	2.584.817	4.597.493	2.324.706	3.439.462	3.627.372	2.053.342
Bedrijfstekort	(-) 64/70	0	0	0	0	0	0
IV. Financiële opbrengsten	75	162.388	239.902	548.766	365.378	304.702	368.475
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	0	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	104.104	205.073	364.954	285.455	248.882	133.400
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	58.284	34.829	183.812	79.923	55.820	235.075
V. Financiële kosten	65	(1.954.669)	(1.922.636)	(1.823.838)	(1.748.435)	(1.715.479)	(1.661.299)
A. Kosten van schulden	650	1.602.841	585.327	530.768	466.123	403.954	425.914
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651	(1.773)	13.650	19.060	15.745	6.493	0
C. Andere financiële kosten	652/9	353.600	1.323.659	1.274.010	1.266.567	1.305.032	1.235.385
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+) 70/65	792.536	2.914.760	1.049.634	2.056.405	2.216.595	760.518
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-) 65/70	0	0	0	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	0	291.791	0	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760	0	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763	0	290.000	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	0	1.791	0	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	0	0	0	0	(250)	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661	0	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	0	0	0	0	0	0

E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	0	0	0	0	250	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)	669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen (+)		12.029.662	11.127.001	11.568.273	12.789.084	13.580.751	11.589.242
A. Verrekeningen		4.472.775	4.336.291	3.958.428	4.652.563	4.965.426	3.263.319
B. Overschrijvingen		7.556.887	6.790.710	7.609.846	8.136.522	8.615.325	8.325.923
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen (-)		(5.974.635)	(7.233.029)	(8.051.866)	(8.808.593)	(9.007.979)	(6.846.338)
A. Verrekeningen		5.974.635	7.233.029	7.987.238	8.780.220	8.645.414	6.846.338
B. Overschrijvingen		0	0	64.628	28.373	362.565	0
XI. Overschot van het boekjaar (+)	70/66	6.847.562	7.100.523	4.566.042	6.036.896	6.789.117	5.503.422
Tekort van het boekjaar (-)	66/70	0	0	0	0	0	0

4.3.4 Afdeling IV.1. Bijzondere onderzoeksfondsen

In de afdeling Bijzondere onderzoeksfondsen stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2014 met 2.795.359 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 1,70% t.o.v. het boekjaar 2013.

Dit is echter hoofdzakelijk toe te schrijven aan één universiteit die basisfinanciering, onder de vorm van aanvullende onderzoeksmiddelen, geboekt heeft in deze afdeling. Een andere universiteit boekt daarenboven nog een dotatie van de Nationale Bank bij het BOF. Er is slechts een lichte stijging van de overheidstoelagen voor het fundamenteel basisonderzoek:

- BOF-toelage: + 404.000 EUR of 0,34%
- BOF-ZAP: + 917.000 EUR of 13,97%
- Methusalem-financiering: + 67.000 EUR of 0,33%
- Tenure track: + 31.000 EUR of 0,34%

De andere bedrijfsopbrengsten dalen in 2014 met 108.989 EUR of 65,03%. In 2013 betroffen deze opbrengsten voornamelijk verrekeningen met het universitair ziekenhuis voor personeel.

De bedrijfskosten dalen in 2014 met 1.443.857 EUR of 1,12%. De oorzaak hiervan is in de eerste plaats de daling van de kosten van de aankoop van goederen met 1.867.161 EUR of 33,91%. De bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen stijgen met 1.416.826 EUR of 1,49%. De stijging is hier in absolute cijfers het grootst bij de 'bursalen onderworpen aan RSZ' met 2.530.759 EUR, gevolgd door het 'contractueel ATP' met 234.594 EUR en het ZAP met 7.989 EUR. De kosten voor AAP, ATP, gastprofessoren en contractueel AP dalen.

De universiteiten tekenen in de afdeling Bijzondere onderzoeksfondsen in 2014 een bedrijfsoverschot op van 39.356.657 EUR t.o.v. 35.117.441 EUR in 2013. Dit is een stijging met 12,07%.

Er zijn geen financiële opbrengsten in 2014. De financiële kosten dalen met 2.405 EUR of 37,08%. Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening stijgt in 2014 met 4.241.538 EUR of 12,08% t.o.v. 2013.

De uitzonderlijke opbrengsten stijgen in 2014 met 645.187 EUR of 2.462,92%. In tegenstelling tot het boekjaar 2013 zijn er in 2014 uitzonderlijke kosten.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen tekenen de universiteiten in 2014 een overschot van het boekjaar op. Ten opzichte van het boekjaar 2013 is er zelfs een stijging met 5.074.868 EUR of 171,88%.

In vergelijking met de begroting 2014 vallen de reële bedrijfsopbrengsten hoger uit. De onderschatting bedraagt 2.216.965 EUR of 1,35%.

Ondanks het feit dat de totale bedrijfskosten werden overbegroot met 10.332.550 EUR of 7,49% liggen de effectieve bedrijfskosten voor een aantal posten toch hoger dan in de begroting werd voorzien. De kosten voor de aankoop van goederen en de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen van het ZAP en van de bursalen onderworpen aan RSZ waren in 2014 hoger dan begroot. De hoofdreden voor afwijkingen t.o.v. het voorziene budget is dat het moeilijk is om bij de opmaak van de begroting in te schatten hoe de projectnoden zullen evolueren en hieraan gelinkt de evolutie van de kosten.

Hoewel in de begroting 2014 voor de afdeling Bijzondere onderzoeksfondsen een tekort van het boekjaar van

7.029.760 EUR werd voorzien, eindigen de universiteiten samen in werkelijkheid uiteindelijk met een overschot van het boekjaar van 8.027.356 EUR.

Resultatenrekening

Afdeling IV.1 Bijzondere Onderzoeksfondsen (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR- Boekjaar 2011	JR- Boekjaar 2012	JR- Boekjaar 2013	JR- Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014
I. Bedrijfsopbrengsten	(+) 70/74	133.924.128	146.955.944	157.553.980	164.159.937	166.955.296	164.738.331
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	133.895.088	146.938.218	157.417.934	163.992.340	166.896.687	164.728.331
A.1 Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	0	0	0	166.494	1.038.670	0
A.1.1 Werkingsuitkeringen	7000	0	0	0	166.494	1.038.670	
A.1.2 Uitkeringen DGOS	7001	0	0	0	0	0	
A.1.3 Investeringsuitkeringen	7002	0	0	0	0	0	
A.1.4 Sociale toelagen	7003	0	0	0	0	0	
A.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	0	0	0	0	0	
A.2 Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	127.405.760	140.443.810	150.759.600	156.125.600	157.544.600	156.797.078
A.2.1 BOF	7010	127.405.760	140.443.810	150.759.600	156.125.600	157.544.600	
A.2.2 IUAP	7011	0	0	0	0	0	
A.2.3 FWO	7012	0	0	0	0	0	
A.2.4 IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	0	0	0	0	0	
A.3 Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	10.000	10.000	10.000	0	0	0
A.3.1 Federale Overheid exclusief IUAP	7020	0	0	0	0	0	
A.3.2 Vlaamse Gemeenschap	7021	10.000	10.000	10.000	0	0	
A.3.2.1 Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210	0	0	0	0	0	
A.3.2.2 IWT	70211	0	0	0	0	0	
A.3.2.3 IOF	70212	0	0	0	0	0	
A.3.2.4 Andere intermediaire organisaties	70213	0	0	0	0	0	
A.3.2.5 Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214	10.000	10.000	10.000	0	0	
A.3.3 Steden en provincies	7022	0	0	0	0	0	
A.3.4 Internationale organen	7023	0	0	0	0	0	
A.3.4.1 Europese Unie	70230	0	0	0	0	0	
A.3.4.2 Internationale instellingen	70231	0	0	0	0	0	
A.3.4.3 Andere buitenlandse overheden	70232	0	0	0	0	0	
A.3.5 Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	0	0	0	0	0	
A.4 Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	0	0	0	0	0	0
A.4.1 Contractonderzoek met de privé sector	7030	0	0	0	0	0	
A.4.1.1 Contractonderzoek - non profit organisaties	70300	0	0	0	0	0	
A.4.1.2 Contractonderzoek - vennootschappen	70301	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.1 Contractonderzoek - vennootschappen	703010	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.2 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.3 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.4 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013	0	0	0	0	0	
A.4.2 Onderzoek met privé sector met overheidssteun	7031	0	0	0	0	0	
A.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	0	0	0	0	0	
A.4.4 Valoriatie Onderzoeksresultaten	7033	0	0	0	0	0	
A.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	6.479.328	6.484.408	6.648.334	7.700.246	8.313.417	7.931.253
A.5.1 Reguliere inschrijvingsgelden	7040	0	0	0	0	0	
A.5.2 Andere inschrijvingsgelden	7041	0	0	0	0	0	
A.5.3 Huuropbrengsten sociale sector	7042	0	0	0	0	0	
A.5.4 Opbrengsten studentenrestaurants	7043	0	0	0	0	0	
A.5.5 Opbrengsten boeken en cursussen	7044	0	0	0	0	0	
A.5.6 Andere	7045	6.479.328	6.484.408	6.648.334	7.700.246	8.313.417	

B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0	0	0	0	0	0	
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0	
D. Giften, schenkingen en legaten	73	0	0	0	0	0	0	
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	29.040	17.726	136.047	167.598	58.609	10.000	
II. Bedrijfskosten	60/64	(113.536.313)	(115.517.959)	(123.186.962)	(129.042.496)	(127.598.639)	(137.931.189)	
A. Aankopen goederen	60	3.579.260	2.948.014	3.534.996	5.506.086	3.638.925	2.874.315	
B. Diensten en diverse goederen	61	25.527.133	26.417.824	27.139.923	28.177.071	27.176.294	29.978.200	
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	84.494.638	86.134.295	92.477.708	95.343.210	96.760.036	105.061.674	
C.1 ZAP	620	10.479	9.993	9.988	10.713	18.702	10.000	
C.2 AAP	621	11.811.219	11.133.009	11.624.355	10.679.704	10.380.349	13.282.000	
C.3 ATP	622	3.706.445	3.777.056	3.942.449	3.794.385	2.838.371	4.322.000	
C.4 Gastprofessoren	623	85.970	39.256	78.137	140.474	131.676	197.030	
C.5 Contractueel AP	624	14.179.212	13.776.586	14.396.922	15.088.583	14.996.234	17.840.155	
C.6 Contractueel ATP	625	5.785.819	5.559.284	5.980.332	6.045.262	6.279.856	9.170.966	
C.7 Bursalen onderworpen aan RSZ	626	48.915.495	51.839.110	56.445.524	59.584.089	62.114.848	60.239.524	
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	0	0	0	0	0	0	
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3	0	0	0	0	0	0	
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9	(74.571)	(5.531)	(11.230)	(20.802)	574	0	
G. Andere bedrijfskosten	640/9	9.854	23.357	45.565	36.932	22.811	17.000	
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	20.387.815	31.437.985	34.367.019	35.117.441	39.356.657	26.807.141
Bedrijfsstekort	(-)	64/70	0	0	0	0	0	0
IV. Financiële opbrengsten	75	0	265	896	83	0	0	
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	0	0	0	0	0	0	
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	0	0	0	0	0	0	
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	0	265	896	83	0	0	
V. Financiële kosten	65	(9.374)	(4.160)	(7.582)	(6.486)	(4.081)	(6.000)	
A. Kosten van schulden	650	0	0	0	0	0	0	
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651	0	0	0	0	(1)	0	
C. Andere financiële kosten	652/9	9.374	4.160	7.582	6.486	4.082	6.000	
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	20.378.440	31.434.090	34.360.333	35.111.038	39.352.576	26.801.141
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	0	0	0	26.196	671.383	0	
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760	0	0	0	6.196	0	0	
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761	0	0	0	0	0	0	
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762	0	0	0	0	0	0	
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763	0	0	0	0	0	0	
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	0	0	0	20.000	671.383	0	
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	0	0	0	(130)	0	0	
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660	0	0	0	0	0	0	
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661	0	0	0	0	0	0	
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662	0	0	0	0	0	0	
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	0	0	0	0	0	0	
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	0	0	0	130	0	0	
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)	669	0	0	0	0	0	0	
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		15.303.518	16.208.811	15.171.177	16.019.781	17.649.466	18.049.727
A. Verrekeningen			(233.076)	(279.517)	(311.865)	(229.937)	(78.976)	796.633
B. Overschrijvingen			15.536.594	16.488.328	15.483.042	16.249.718	17.728.442	17.253.094
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(41.100.151)	(43.927.755)	(49.056.218)	(48.204.397)	(49.646.069)	(51.880.629)
A. Verrekeningen			10.485.928	10.904.812	11.048.938	8.582.216	7.509.035	9.624.570
B. Overschrijvingen			30.614.223	33.022.943	38.007.279	39.622.181	42.137.034	42.256.059
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	0	3.715.145	475.293	2.952.488	8.027.356	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	(5.418.193)	0	0	0	0	(7.029.760)

4.3.5 Afdeling IV.2 Andere onderzoeksfondsen

In de afdeling Andere onderzoeksfondsen stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2014 met 24.479.853 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 3,85% t.o.v. het boekjaar 2013.

De overheidstoelagen voor het fundamenteel basisonderzoek zijn met 5.013.469 EUR of 3,95% gestegen in 2014 t.o.v. 2013. Dit is in de eerste plaats toe te schrijven aan de toename van FWO-gelden. De overheidstoelagen voor het toegepast wetenschappelijk onderzoek vertonen eveneens een stijging van 6.835.220 EUR of 2,37%. De IOF-gelden zijn namelijk fors omhoog gegaan. De bijdragen vanuit de Europese Unie zijn daarentegen sterk afgenomen. Het contractonderzoek met de privésector en de wetenschappelijke dienstverlening zijn goed voor een substantiële stijging van de opbrengsten in 2014 met 11.638.772 EUR of 5,76%. Dit is het gevolg van de toenemende valorisatie van onderzoeksresultaten.

De stijging van de bedrijfsopbrengsten in 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014 in deze afdeling is voor een deel toe te schrijven aan een gewijzigde presentatie van de overhead, op basis van gemaakte afspraken tussen de universiteiten in de VLIR. In het verleden werden de opbrengsten in de afdeling Andere onderzoeksfondsen netto gepresenteerd, d.w.z. na aftrek van overhead (die rechtstreeks in de afdeling Patrimonium werd geboekt).

Vanaf 2009 worden de bruto opbrengsten getoond onder de bedrijfsopbrengsten en wordt de overhead via de post interne verrekeningen overgeboekt naar het patrimonium.

De bedrijfskosten stijgen in 2014 met 25.812.555 EUR of 4,86%. De grootste toename in absolute cijfers zien we bij de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (+17.376.670 EUR). Binnen deze post stijgen de kosten voor de gastprofessoren (+23,37%) het meest, gevolgd door de kosten voor het AAP (+13,21%), de bursalen onderworpen aan RSZ (+6,14%), het ATP (+2,49%), het contractueel AP (+0,83%), het contractueel ATP (+0,08%) en ten slotte het ZAP (+0,08%).

In 2014 dalen zowel de financiële opbrengsten als de financiële kosten.

Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening daalt in 2014 met 1.340.605 EUR t.o.v. 2013. Dit is een daling met 1,28%.

De uitzonderlijke opbrengsten stijgen in 2014 aanzienlijk met 7.879.069 EUR, de uitzonderlijke kosten dalen met 258.304 EUR.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen tussen afdelingen boeken de universiteiten in 2014 een overschot van het boekjaar dat 1.599.517 EUR of 2,48% lager ligt dan in 2013.

In het boekjaar 2014 liggen de reële bedrijfsopbrengsten 55.746.894 EUR of 9,22% hoger dan begroot.

Het is moeilijk om de opbrengsten van de 2de, 3de en 4de geldstroom correct te begroten omdat het gaat over opbrengsten uit onderzoeksprojecten en projecten van wetenschappelijk dienstbetoon en deze kunnen erg fluctueren van jaar tot jaar. Voor de tweede geldstroom voorzagt de begroting 6.370.476 EUR minder dan de reële opbrengst, voor de derde geldstroom 19.147.711 EUR en voor de vierde geldstroom 25.689.530 EUR. Hier is het spanningsveld tussen de begroting en de werkelijke opbrengsten dus erg groot.

De werkelijke bedrijfskosten liggen 50.318.748 EUR of 9,94% hoger dan begroot in 2014.

De financiële opbrengsten liggen 63.299 EUR hoger dan begroot en de financiële kosten 254.702 EUR hoger. Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening is in werkelijkheid 5.236.742 EUR hoger dan voorzien.

Het overschot van het boekjaar is 9.588.544 EUR of 17,98% hoger dan gebudgetteerd.

Resultatenrekening

Afdeling IV.2. Andere Onderzoeksfondsen (leenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014	
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	540.158.475	582.819.493	623.990.882	635.940.137	660.419.990	604.673.096
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	531.839.351	574.859.614	615.258.332	623.270.493	647.341.479	595.196.096	
A.1 Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	0	0	0	0	0	0	
A.1.1 Werkingsuitkeringen	7000	0	0	0	0	0		
A.1.2 Uitkeringen DGOS	7001	0	0	0	0	0		
A.1.3 Investeringsuitkeringen	7002	0	0	0	0	0		
A.1.4 Sociale toelagen	7003	0	0	0	0	0		
A.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	0	0	0	0	0		
A.2 Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	110.019.846	121.234.433	125.708.340	127.072.724	132.086.193	125.715.717	
A.2.1 BOF	7010	0	0	0	0	0		
A.2.2 IUAP	7011	14.211.709	14.306.658	18.427.526	13.379.172	14.682.664		
A.2.3 FWO	7012	93.292.766	104.574.119	104.243.615	110.791.043	114.403.209		
A.2.4 IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	2.515.371	2.353.656	3.037.198	2.902.509	3.000.320		
A.3 Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	258.943.577	270.168.606	291.828.008	288.586.545	295.421.765	276.274.054	
A.3.1 Federale Overheid exclusief IUAP	7020	37.194.737	33.641.067	35.389.328	31.806.201	30.763.036		
A.3.2 Vlaamse Gemeenschap	7021	138.972.360	154.113.892	153.651.595	149.395.146	176.654.177		
A.3.2.1 Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210	46.371.918	41.992.860	46.827.916	49.243.925	51.078.569		
A.3.2.2 IWT	70211	42.691.190	54.650.156	41.045.646	39.834.652	51.091.090		
A.3.2.3 IOF	70212	15.833.307	16.844.558	19.173.179	19.304.925	27.483.510		
A.3.2.4 Andere intermediaire organisaties	70213	27.243.096	29.856.955	32.975.112	34.463.359	37.419.234		
A.3.2.5 Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214	6.832.849	10.769.363	13.629.742	6.548.284	9.581.775		
A.3.3 Steden en provincies	7022	2.123.918	2.310.961	2.558.482	3.460.627	2.306.423		
A.3.4 Internationale organen	7023	76.117.760	75.659.098	94.292.385	100.865.214	79.419.936		
A.3.4.1 Europese Unie	70230	69.924.559	68.252.884	88.623.401	94.377.157	74.029.524		
A.3.4.2 Internationale instellingen	70231	5.564.034	6.586.397	4.933.657	6.783.537	5.133.426		
A.3.4.3 Andere buitenlandse overheden	70232	629.167	819.817	735.327	(295.480)	256.986		
A.3.5 Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	4.534.802	4.443.588	5.936.218	3.059.357	6.278.194		
A.4 Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	158.117.660	178.658.895	191.656.623	201.918.083	213.556.855	187.867.325	
A.4.1 Contractonderzoek met de privé sector	7030	80.870.076	89.043.545	92.736.766	95.633.721	93.002.048		
A.4.1.1 Contractonderzoek - non profit organisaties	70300	28.201.714	35.275.274	36.399.515	43.132.160	40.177.919		
A.4.1.2 Contractonderzoek - vennootschappen	70301	52.668.362	53.768.271	56.337.251	52.501.561	52.824.129		
A.4.1.2.1 Contractonderzoek - vennootschappen	703010	47.894.328	50.953.907	53.204.955	50.405.434	50.021.502		
A.4.1.2.2 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011	0	0	97.272	(16.287)	70.984		
A.4.1.2.3 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012	4.221.297	2.317.843	2.699.352	1.966.058	2.298.761		
A.4.1.2.4 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013	552.737	496.521	335.672	146.356	432.882		
A.4.2 Onderzoek met privé sector mét overheidssteun	7031	14.099.697	18.201.807	17.956.773	19.297.252	22.013.831		
A.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	11.350.966	11.348.919	10.957.647	12.441.028	13.138.981		
A.4.4 Valorisatie Onderzoeksresultaten	7033	51.796.922	60.064.624	70.005.436	74.546.082	85.401.995		
A.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	4.758.268	4.797.681	6.065.361	5.693.141	6.276.666	5.339.000	
A.5.1 Reguliere inschrijvingsgelden	7040	191.723	289.240	491.372	323.385	33.202		
A.5.2 Andere inschrijvingsgelden	7041	1.153.624	1.142.703	1.279.196	969.951	1.128.478		
A.5.3 Huuropbrengsten sociale sector	7042	0	0	174	0	0		
A.5.4 Opbrengsten studentenrestaurants	7043	0	0	0	0	0		
A.5.5 Opbrengsten boeken en cursussen	7044	0	(3.042)	562	3.713	328		
A.5.6 Andere	7045	3.412.921	3.368.781	4.294.057	4.396.093	5.114.659		
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0	0	0	0	0	0	
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0	
D. Giften, schenkingen en legaten	73	6.047.740	5.534.085	6.536.045	9.264.106	11.134.230	7.213.000	
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	2.271.384	2.425.794	2.196.506	3.405.538	1.944.281	2.264.000	

II. Bedrijfskosten	60/64	(453.695.448)	(467.564.989)	(479.215.659)	(530.707.333)	(556.519.888)	(506.201.140)
A. Aankopen goederen	60	23.347.450	24.280.402	23.557.036	29.187.264	30.826.546	21.064.958
B. Diensten en diverse goederen	61	149.838.231	144.607.120	148.888.180	160.326.214	164.765.345	160.674.333
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	273.500.932	290.771.282	297.194.570	325.305.300	342.681.970	309.945.849
C.1 ZAP	620	14.084.929	18.001.029	21.585.768	18.573.595	20.053.834	12.120.000
C.2 AAP	621	61.576.118	62.451.486	60.688.717	64.316.210	72.809.224	66.837.000
C.3 ATP	622	22.393.206	21.693.101	21.946.862	23.648.134	24.237.216	23.272.000
C.4 Gastprofessoren	623	410.069	434.726	536.635	497.154	613.362	628.000
C.5 Contractueel AP	624	69.467.568	72.823.892	74.461.915	84.090.818	84.788.489	81.728.522
C.6 Contractueel ATP	625	31.438.392	33.559.641	32.860.543	36.997.179	37.027.199	34.631.857
C.7 Bursalen onderworpen aan RSZ	626	74.130.650	81.807.408	85.114.130	97.182.211	103.152.647	90.728.470
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3	0	32.179	(72.486)	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9	0	0	0	0	7.150	0
G. Andere bedrijfskosten	640/9	7.008.834	7.874.007	9.648.359	15.888.556	18.238.877	14.516.000
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	86.463.028	115.254.504	144.775.223	105.232.804	98.471.956
Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	0	0	0	0
IV. Financiële opbrengsten	75	80.803	855.516	510.246	93.848	70.299	7.000
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	14.687	2.059	3.409	441	4.746	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	7.501	15.936	32.097	17.157	2.286	0
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	58.615	837.521	474.740	76.250	63.267	7.000
V. Financiële kosten	65	(265.611)	(588.463)	(362.103)	(730.350)	(714.702)	(460.000)
A. Kosten van schulden	650	0	3.833	29.804	9.973	7.735	3.000
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651	143	281	153	12	103	0
C. Andere financiële kosten	652/9	265.469	584.349	332.146	720.365	706.865	457.000
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	86.278.220	115.521.557	144.923.365	103.255.698	98.018.956
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	1.022.359	276.821	907	1.687.996	9.567.065	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760	0	0	0	5.954	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763	1.022.359	276.821	907	951.521	6.555.353	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	0	0	0	730.521	3.011.712	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	(145.700)	0	0	(265.656)	(7.352)	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661	0	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	145.700	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	0	0	0	265.656	7.352	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)	669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)	(5.642.046)	(6.474.394)	6.383.824	(4.193.959)	(9.340.981)	(12.437.750)
A. Verrekeningen		(15.142.134)	(17.612.819)	(11.147.223)	(15.853.853)	(23.965.410)	(22.848.750)
B. Overschrijvingen		9.500.087	11.138.425	17.531.047	11.659.894	14.624.429	10.411.000
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)	(32.316.348)	(36.081.544)	(47.373.576)	(37.303.241)	(40.552.505)	(32.247.825)
A. Verrekeningen		31.653.593	32.292.723	38.308.831	33.937.135	34.898.066	28.647.825
B. Overschrijvingen		662.755	3.788.821	9.064.745	3.366.106	5.654.440	3.600.000
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	49.196.484	73.242.441	103.934.520	64.521.442	53.333.381
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	0	0

4.3.6 Afdeling V. Patrimonium

In de afdeling Patrimonium stijgen de bedrijfsopbrengsten in 2014 met 11.116.383 EUR. Dit betekent een meeropbrengst van 4,68% t.o.v. het boekjaar 2013.

De bedrijfskosten stijgen in 2014 met 10.132.867 EUR of 3,70%. Zowel de kosten voor het aankopen van goederen (+9.609.167 EUR) als voor diensten en diverse goederen (+3.859.724 EUR) en de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (+5.236.202 EUR) gaan de hoogte in.

De bedrijfsopbrengsten stijgen sneller dan de bedrijfskosten en het bedrijfstekort is in 2014 dan ook met 983.516 EUR gedaald t.o.v. 2013.

De financiële opbrengsten liggen 21.702.740 EUR hoger dan in boekjaar 2013. De financiële kosten stijgen met 53.442 EUR.

Evenals in 2013 tekenen de universiteiten in 2014 samen een overschot op uit de gewone bedrijfsuitoefening. We zien daarenboven een toename met 22.632.816 EUR of 301,39% t.o.v. 2013.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen stijgt het overschot van het boekjaar in 2014 significant met 64.771.271 EUR of 391,35%.

In de begroting werden de bedrijfsopbrengsten 20.655.991 EUR lager geschat dan de reële opbrengsten. De meeropbrengst ligt o.a. aan de goede resultaten van de post 'andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening' (+8.633.532 EUR), de 'giften, schenkingen en legaten' (+7.756.375 EUR) en de 'andere bedrijfsopbrengsten' (+4.617.027 EUR).

In boekjaar 2014 ligt het totale bedrag van de reële bedrijfskosten 10,59% lager dan de begrote kosten. Bij analyse blijkt echter dat de bedrijfskosten voor 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' 3.789.464 EUR of 3,38% hoger dan begroot zijn. Dit is te wijten aan de onderbegroting van de kosten voor het contractueel AP (+20,31%), gevolgd door deze van de bursalen onderworpen aan RSZ (+12,20%), het AAP (+6,36%), het contractueel ATP (+3,17%) en de gastprofessoren (+0,88%).

Het begrote bedrijfstekort ligt 54.311.006 EUR of 60,58% hoger dan het reële.

De financiële opbrengsten liggen in werkelijkheid 13.356.246 EUR of 23,74% hoger dan in de begroting 2014. De financiële kosten liggen 598.379 EUR of 16,98% hoger. Het werkelijke overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening ligt 67.068.874 EUR hoger dan het gebudgetteerde tekort.

Het tekort van het boekjaar van 14.478.488 EUR dat in de begroting 2014 was voorzien, werd in werkelijkheid een overschot van het boekjaar van 81.321.884 EUR. Dit is dus 95.800.372 EUR meer dan voorzien.

Resultatenrekening

Afdeling V. Patrimonium (leenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014	
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	195.377.377	199.639.924	208.927.794	237.637.299	248.753.682	228.097.691
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	124.733.389	129.493.096	128.942.040	149.645.214	156.255.721	147.973.132	
A.1 Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	354.803	256.175	315.434	1.969.939	2.268.511	2.385.798	
A.1.1 Werkingsuitkeringen	7000	0	0	0	0	0		
A.1.2 Uitkeringen DGOS	7001	0	0	0	0	0		
A.1.3 Investeringsuitkeringen	7002	0	0	0	0	0		
A.1.4 Sociale toelagen	7003	0	0	0	0	0		
A.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	354.803	256.175	315.434	1.969.939	2.268.511		
A.2 Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	0	0	1.750	0	0	0	
A.2.1 BOF	7010	0	0	0	0	0		
A.2.2 IUAP	7011	0	0	0	0	0		
A.2.3 FWO	7012	0	0	1.750	0	0		
A.2.4 IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	0	0	0	0	0		

A.3 Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	2.260.188	1.364.026	1.533.849	1.340.251	1.441.919	1.490.250
A.3.1 Federale Overheid exclusief IUAP	7020	44.168	0	27.393	0	3.805	
A.3.2 Vlaamse Gemeenschap	7021	2.139.942	1.269.658	1.440.506	1.309.253	1.258.491	
A.3.2.1 Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210	618.942	468.960	446.459	416.964	331.267	
A.3.2.2 IWT	70211	781.455	786.149	979.850	892.490	927.223	
A.3.2.3 IOF	70212	0	0	0	0	0	
A.3.2.4 Andere intermediaire organisaties	70213	739.545	14.550	14.197	(200)	0	
A.3.2.5 Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214	0	0	0	0	0	
A.3.3 Steden en provincies	7022	45.000	53.896	40.444	40.000	45.500	
A.3.4 Internationale organen	7023	31.078	40.471	25.506	(9.002)	134.122	
A.3.4.1 Europese Unie	70230	17.474	40.471	17.784	(25.349)	50.751	
A.3.4.2 Internationale instellingen	70231	13.604	0	7.722	16.347	83.371	
A.3.4.3 Andere buitenlandse overheden	70232	0	0	0	0	0	
A.3.5 Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	0	0	0	0	0	
A.4 Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	883.861	878.466	897.216	1.471.970	1.274.676	1.460.000
A.4.1 Contractonderzoek met de privé sector	7030	26.885	20.542	185.579	(142.727)	27.471	
A.4.1.1 Contractonderzoek - non profit organisaties	70300	26.885	20.542	185.579	(142.727)	(3.857)	
A.4.1.2 Contractonderzoek - vennootschappen	70301	0	0	0	0	31.328	
A.4.1.2.1 Contractonderzoek - vennootschappen	703010	0	0	0	0	31.328	
A.4.1.2.2 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.3 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.4 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013	0	0	0	0	0	
A.4.2 Onderzoek met privé sector mét overheidssteun	7031	0	0	0	0	0	
A.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	1.071	3.211	31.209	50.952	60.830	
A.4.4 Valorisatie Onderzoeksresultaten	7033	855.905	854.714	680.427	1.563.745	1.186.375	
A.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	121.234.537	126.994.429	126.193.792	144.863.054	151.270.616	142.637.084
A.5.1 Reguliere inschrijvingsgelden	7040	41.278.260	44.322.088	46.715.368	54.210.833	58.343.709	
A.5.2 Andere inschrijvingsgelden	7041	15.846.149	16.382.897	15.743.938	18.351.520	18.090.437	
A.5.3 Huuropbrengsten sociale sector	7042	216.746	970.068	1.881.454	2.831.440	2.370.951	
A.5.4 Opbrengsten studentenrestaurants	7043	400.713	418.931	498.361	0	0	
A.5.5 Opbrengsten boeken en cursussen	7044	2.058.115	2.292.893	2.634.402	2.734.744	2.792.073	
A.5.6 Andere	7045	61.434.554	62.607.552	58.720.269	66.734.518	69.673.446	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	6.596.898	5.512.953	6.070.643	8.844.955	13.358.291	5.601.916
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	64.047.089	64.633.875	73.915.111	79.147.131	79.139.670	74.522.643
II. Bedrijfskosten	60/64	(242.939.339)	(256.375.625)	(260.159.723)	(273.964.469)	(284.097.336)	(317.752.351)
A. Aankopen goederen	60	59.342.159	58.112.971	51.683.675	42.286.119	51.895.286	75.555.526
B. Diensten en diverse goederen	61	92.128.760	99.616.769	102.838.292	110.339.044	114.198.768	128.235.151
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	91.193.421	96.030.616	99.816.260	110.673.817	115.910.019	112.120.555
C.1 ZAP	620	525.062	571.995	332.930	394.698	221.528	405.000
C.2 AAP	621	6.754.620	9.850.626	12.362.164	11.812.796	13.242.476	12.451.000
C.3 ATP	622	28.992.033	29.349.501	30.213.577	31.383.376	31.795.280	33.370.414
C.4 Gastprofessoren	623	301.229	359.780	360.499	468.950	426.702	423.000
C.5 Contractueel AP	624	8.293.175	8.693.731	8.819.744	10.345.027	11.724.606	9.745.196
C.6 Contractueel ATP	625	37.803.860	36.478.850	36.152.550	44.085.537	45.982.273	44.570.067
C.7 Bursalen onderworpen aan RSZ	626	8.523.442	10.726.133	11.574.795	12.183.432	12.517.153	11.155.878
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3	109.782	336.205	(127.059)	161.883	101.827	145.000
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9	(1.839.632)	535.698	1.978.726	3.271.506	(1.762.401)	(961.000)
G. Andere bedrijfskosten	640/9	2.004.849	1.743.366	3.969.829	7.232.101	3.753.836	2.657.119

III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	0	0	0	0	0	0
Bedrijfstekort	(-)	64/70	(47.561.962)	(56.735.701)	(51.231.929)	(36.327.170)	(35.343.654)	(89.654.660)
IV. Financiële opbrengsten		75	47.499.294	41.299.733	53.987.662	47.904.506	69.607.246	56.251.000
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	4.191	5.130	5.139	957.833	63.686	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	22.938.073	25.116.290	29.905.532	24.870.853	25.196.036	24.001.000
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	24.557.030	16.178.313	24.076.990	22.075.821	44.347.525	32.250.000
V. Financiële kosten		65	(5.881.663)	(9.745.647)	(7.086.908)	(4.067.937)	(4.121.379)	(3.523.000)
A. Kosten van schulden		650	202.842	163.524	93.694	40.344	99.758	180.000
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	112.897	1.179.161	1.603.845	598.990	558.153	134.000
C. Andere financiële kosten		652/9	5.565.923	8.402.963	5.389.369	3.428.604	3.463.469	3.209.000
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	0	0	0	7.509.398	30.142.214	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(5.944.330)	(25.181.615)	(4.331.174)	0	0	(36.926.660)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten		76	9.555.352	7.755.073	7.819.818	8.179.821	14.963.672	900.000
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	1.485.015	122.405	40.461	500	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	1.120.956	3.864.581	5.840.275	5.449.773	9.779.751	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	8.434.396	2.405.477	1.857.138	2.689.588	5.183.421	900.000
VIII. Uitzonderlijke kosten		66	0	(746.930)	0	(1.505.964)	(1.499.076)	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	100.000	258.638	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	746.930	0	1.405.964	1.240.438	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten	(-)	669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		113.115.430	110.846.268	113.706.220	110.257.540	120.751.187	102.065.725
A. Verrekeningen			84.348.624	97.630.440	101.378.804	99.707.889	108.373.654	95.543.725
B. Overschrijvingen			28.766.806	13.215.828	12.327.415	10.549.651	12.377.534	6.522.000
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(63.008.981)	(74.774.177)	(73.002.350)	(107.890.182)	(83.036.113)	(80.517.552)
A. Verrekeningen			18.753.044	24.718.526	27.814.934	36.176.895	31.471.013	23.131.860
B. Overschrijvingen			44.255.937	50.055.651	45.187.415	71.713.287	51.565.100	57.385.692
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	53.717.470	17.898.619	44.192.513	16.550.613	81.321.884	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	0	0	(14.478.488)

4.3.7 Afdeling VI. Voor orde

In de afdeling Voor orde dalen de bedrijfsopbrengsten in 2014 met 15.371.271 EUR of 47,44% t.o.v. boekjaar 2013.

De bedrijfskosten dalen in 2014 met 13.334.531 EUR of 44,27%.

Aangezien de bedrijfsopbrengsten sneller dalen dan de bedrijfskosten, is er in 2014 een bedrijfsoverschot dat 89,25% lager ligt dan in 2013.

De financiële opbrengsten stijgen in 2014 met 1.164.448 EUR of 335,40%. De financiële kosten stijgen met 816.207 EUR of 1.221,25%. De kosten zijn o.a. gerealiseerde minderwaarden op de portefeuilles.

Het overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening bedraagt 65,90% minder in 2014 dan in 2013. In absolute cijfers betekent dit een daling met 1.688.499 EUR.

Er zijn geen uitzonderlijke opbrengsten of kosten.

Rekening houdend met de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen zien we een overschot van het boekjaar in 2014 met 497.033 EUR. Dat is 73,44% minder dan in 2013.

De bedrijfsopbrengsten werden in 2014 met 12.030.291 EUR of 41,40% overbegroot.

De bedrijfskosten werden eveneens overbegroot. De universiteiten samen boekten 12.560.435 EUR of 42,80% minder kosten in de afdeling Voor orde dan voorzien.

Er werd in de begroting 2014 een bedrijfstekort voorzien van 284.916 EUR maar in werkelijkheid realiseerden de universiteiten een bedrijfsoverschot van 245.228 EUR.

De financiële opbrengsten liggen 1.007.919 EUR hoger dan begroot en de financiële kosten 673.041 EUR hoger.

De universiteiten realiseerden in 2014 een overschot van het boekjaar van 497.033 EUR terwijl er 0 EUR werd begroot.

Resultatenrekening

Afdeling VI. Voor Orde (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR- Boekjaar 2011	JR- Boekjaar 2012	JR- Boekjaar 2013	JR- Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014
I. Bedrijfsopbrengsten	(+) 70/74	25.420.578	19.036.218	35.792.698	32.399.980	17.028.709	29.059.000
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	20.572.977	13.759.310	28.801.101	27.120.655	11.608.755	24.244.000
A.1 Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	0	0	0	0	0	0
A.1.1 Werkingsuitkeringen	7000	0	0	0	0	0	
A.1.2 Uitkeringen DGOS	7001	0	0	0	0	0	
A.1.3 Investeringsuitkeringen	7002	0	0	0	0	0	
A.1.4 Sociale toelagen	7003	0	0	0	0	0	
A.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	0	0	0	0	0	
A.2 Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	7.069	153.252	194.706	(74.013)	331.704	0
A.2.1 BOF	7010	0	0	0	0	0	
A.2.2 IUAP	7011	6.281	153.252	191.828	(74.013)	331.704	
A.2.3 FWO	7012	788	0	2.878	0	0	
A.2.4 IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	0	0	0	0	0	
A.3 Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	16.437.661	11.025.341	25.628.317	21.473.267	9.496.639	21.650.000
A.3.1 Federale Overheid exclusief IUAP	7020	(241.994)	(38.280)	897.202	1.233.032	1.296.719	
A.3.2 Vlaamse Gemeenschap	7021	6.830.243	(134.925)	289.707	1.002.470	517.796	
A.3.2.1 Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210	4.988.182	(910.400)	(121.989)	1.020.568	563.385	
A.3.2.2 IWT	70211	501.468	802.027	476.535	400.010	714.519	
A.3.2.3 IOF	70212	0	0	0	0	0	
A.3.2.4 Andere intermediaire organisaties	70213	0	42.841	0	320.786	39.196	
A.3.2.5 Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214	1.340.593	(69.393)	(64.839)	(738.894)	(799.303)	
A.3.3 Steden en provincies	7022	0	5.000	65.164	75.610	123.882	
A.3.4 Internationale organen	7023	9.849.412	11.193.546	24.376.244	19.162.155	7.509.879	
A.3.4.1 Europese Unie	70230	9.809.412	11.234.841	24.371.618	18.670.244	7.595.763	
A.3.4.2 Internationale instellingen	70231	40.000	(40.000)	46.341	368.430	37.597	
A.3.4.3 Andere buitenlandse overheden	70232	0	(1.295)	(41.715)	123.481	(123.481)	
A.3.5 Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	0	0	0	0	48.363	
A.4 Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	221.428	112.469	(141.999)	163.520	1.087.419	44.000
A.4.1 Contractonderzoek met de privé sector	7030	213.428	112.469	(141.999)	161.748	1.089.191	
A.4.1.1 Contractonderzoek - non profit organisaties	70300	134.000	175.894	(116.289)	73.651	956.391	
A.4.1.2 Contractonderzoek - vennootschappen	70301	79.428	(63.425)	(25.710)	88.097	132.800	
A.4.1.2.1 Contractonderzoek - vennootschappen	703010	0	0	0	78.390	132.800	
A.4.1.2.2 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.3 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.4 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013	79.428	(63.425)	(25.710)	9.707	0	
A.4.2 Onderzoek met privé sector mét overheidssteun	7031	8.000	0	0	0	0	
A.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	0	0	0	0	0	
A.4.4 Valoriatie Onderzoeksresultaten	7033	0	0	0	1.772	(1.772)	

A.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	3.906.820	2.468.248	3.120.077	5.557.882	692.992	2.550.000
A.5.1 Reguliere inschrijvingsgelden	7040	17.985	0	0	0	0	
A.5.2 Andere inschrijvingsgelden	7041	0	0	0	7.205	(39)	
A.5.3 Huuropbrengsten sociale sector	7042	0	0	0	0	0	
A.5.4 Opbrengsten studentenrestaurants	7043	0	0	0	0	0	
A.5.5 Opbrengsten boeken en cursussen	7044	0	0	0	0	0	
A.5.6 Andere	7045	3.888.835	2.468.248	3.120.077	5.550.677	693.031	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	210.828	240.445	202.097	(372.163)	461	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	4.636.772	5.036.463	6.789.500	5.651.487	5.419.494	4.815.000
II. Bedrijfskosten	60/64	(21.477.567)	(20.486.676)	(27.307.306)	(30.118.012)	(16.783.481)	(29.343.916)
A. Aankopen goederen	60	1.852	6.384	35.078	136	4.029	0
B. Diensten en diverse goederen	61	17.472.375	15.917.420	22.711.646	25.763.840	12.597.385	24.668.916
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	4.002.978	4.562.381	4.552.458	4.313.218	4.142.773	4.675.000
C.1 ZAP	620	3.920.666	4.526.728	4.406.524	4.089.133	4.016.367	4.500.000
C.2 AAP	621	0	0	0	0	0	0
C.3 ATP	622	0	0	0	0	0	0
C.4 Gastprofessoren	623	0	0	0	0	0	0
C.5 Contractueel AP	624	53.911	2.914	0	0	0	10.000
C.6 Contractueel ATP	625	28.401	32.739	123.820	142.096	126.406	165.000
C.7 Bursalen onderworpen aan RSZ	626	0	0	22.114	81.989	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3	0	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9	0	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten	640/9	363	491	8.124	40.817	39.294	0
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	3.943.010	0	8.485.392	2.281.968	245.228
Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	(1.450.458)	0	0	(284.916)
IV. Financiële opbrengsten		75	308.823	773.089	62.643	347.187	1.511.635
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	0	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	5.011	4.582	4.506	3.172	1.511	0
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	303.812	768.507	58.137	344.015	1.510.124	503.716
V. Financiële kosten		65	(740.725)	(212.563)	(293.458)	(66.834)	(883.041)
A. Kosten van schulden	650	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651	0	0	0	0	0	0
C. Andere financiële kosten	652/9	740.725	212.563	293.458	66.834	883.041	210.000
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	3.511.108	0	8.254.577	2.562.321	873.822
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	(889.932)	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten		76	0	0	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760	0	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	0	0	0	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten		66	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661	0	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	0	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)	669	0	0	0	0	0	0

IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		57.580	67.900	446.965	341.315	23.934	0
A. Verrekeningen			57.580	67.900	(72.246)	(322.098)	417	0
B. Overschrijvingen			0	0	519.211	663.413	23.517	0
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(203.171)	(278.628)	(1.049.388)	(1.032.384)	(400.723)	(8.800)
A. Verrekeningen			194.371	269.828	310.768	198.631	308.180	0
B. Overschrijvingen			8.800	8.800	738.620	833.753	92.543	8.800
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	3.365.517	0	7.652.154	1.871.252	497.033	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	(1.100.659)	0	0	0	0

4.3.8 Afdeling IOB (enkel Universiteit Antwerpen)

Resultatenrekening

Afdeling IOB (enkel UAntwerpen) (leenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014	
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	2.085.596	2.133.684	2.215.215	2.231.125	2.254.410	2.339.000
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	2.085.320	2.130.820	2.205.447	2.215.641	2.228.606	2.339.000	
A.1 Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	2.075.000	2.119.000	2.165.000	2.184.000	2.197.000	2.214.000	
A.1.1 Werkingsuitkeringen	7000	0	0	0	0	0		
A.1.2 Uitkeringen DGOS	7001	0	0	0	0	0		
A.1.3 Investeringsuitkeringen	7002	0	0	0	0	0		
A.1.4 Sociale toelagen	7003	0	0	0	0	0		
A.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	2.075.000	2.119.000	2.165.000	2.184.000	2.197.000		
A.2 Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	0	0	0	0	0	0	
A.2.1 BOF	7010	0	0	0	0	0		
A.2.2 IUAP	7011	0	0	0	0	0		
A.2.3 FWO	7012	0	0	0	0	0		
A.2.4 IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	0	0	0	0	0		
A.3 Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	0	0	0	0	0	0	
A.3.1 Federale Overheid exclusief IUAP	7020	0	0	0	0	0		
A.3.2 Vlaamse Gemeenschap	7021	0	0	0	0	0		
A.3.2.1 Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210	0	0	0	0	0		
A.3.2.2 IWT	70211	0	0	0	0	0		
A.3.2.3 IOF	70212	0	0	0	0	0		
A.3.2.4 Andere intermediaire organisaties	70213	0	0	0	0	0		
A.3.2.5 Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214	0	0	0	0	0		
A.3.3 Steden en provincies	7022	0	0	0	0	0		
A.3.4 Internationale organen	7023	0	0	0	0	0		
A.3.4.1 Europese Unie	70230	0	0	0	0	0		
A.3.4.2 Internationale instellingen	70231	0	0	0	0	0		
A.3.4.3 Andere buitenlandse overheden	70232	0	0	0	0	0		
A.3.5 Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	0	0	0	0	0		
A.4 Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	0	0	0	0	0	0	
A.4.1 Contractonderzoek met de privé sector	7030	0	0	0	0	0		
A.4.1.1 Contractonderzoek - non profit organisaties	70300	0	0	0	0	0		
A.4.1.2 Contractonderzoek - vennootschappen	70301	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.1 Contractonderzoek - vennootschappen	703010	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.2 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.3 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.4 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013	0	0	0	0	0		
A.4.2 Onderzoek met privé sector mét overheidssteun	7031	0	0	0	0	0		

A.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	0	0	0	0	0	
A.4.4 Valorisatie Onderzoeksresultaten	7033	0	0	0	0	0	
A.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	10.320	11.820	40.447	31.641	31.606	125.000
A.5.1 Reguliere inschrijvingsgelden	7040	0	0	0	0	0	
A.5.2 Andere inschrijvingsgelden	7041	10.069	11.718	40.447	31.278	31.359	
A.5.3 Huuropbrengsten sociale sector	7042	0	0	0	0	0	
A.5.4 Opbrengsten studentenrestaurants	7043	0	0	0	0	0	
A.5.5 Opbrengsten boeken en cursussen	7044	0	0	0	0	0	
A.5.6 Andere	7045	251	102	0	363	247	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	0	0	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	276	2.864	9.768	15.484	25.804	0
II. Bedrijfskosten	60/64	(2.446.704)	(2.189.076)	(2.483.774)	(2.286.327)	(2.513.218)	(2.696.000)
A. Aankopen goederen	60	59.057	69.972	69.093	46.370	49.861	72.000
B. Diensten en diverse goederen	61	286.156	187.240	271.426	287.476	267.703	362.000
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	2.101.491	1.931.747	2.143.255	1.952.481	2.195.654	2.262.000
C.1 ZAP	620	888.335	808.428	895.017	814.561	923.049	968.000
C.2 AAP	621	519.700	496.170	501.160	516.534	536.029	584.000
C.3 ATP	622	108.540	111.701	192.653	298.518	336.181	402.000
C.4 Gastprofessoren	623	0	0	0	0	0	0
C.5 Contractueel AP	624	297.481	250.551	333.807	194.789	289.611	308.000
C.6 Contractueel ATP	625	287.435	264.897	220.618	128.079	110.784	0
C.7 Bursalen onderworpen aan RSZ	626	0	0	0	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3	0	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9	0	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten	640/9	0	117	0	0	0	0
III. Bedrijfsoverschot	(+) 70/64	0	0	0	0	0	0
Bedrijfstekort	(-) 64/70	(361.108)	(55.392)	(268.559)	(55.202)	(258.808)	(357.000)
IV. Financiële opbrengsten	75	4.369	1.237	172	0	0	2.000
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	0	0	0	0	0	2.000
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	4.369	1.237	172	0	0	0
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	0	0	0	0	0	0
V. Financiële kosten	65	(95)	0	0	0	0	0
A. Kosten van schulden	650	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651	0	0	0	0	0	0
C. Andere financiële kosten	652/9	95	0	0	0	0	0
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+) 70/65	0	0	0	0	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-) 65/70	(356.834)	(54.155)	(268.387)	(55.202)	(258.808)	(355.000)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	0	0	0	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760	0	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	0	0	0	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	0	0	0	(69)	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661	0	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	0	0	0	0	0	0

E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	0	0	0	69	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)	669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen (+)		429.843	396.380	466.794	443.926	446.242	340.000
A. Verrekeningen		29.185	4.597	2.400	2.400	3.880	0
B. Overschrijvingen		400.658	391.783	464.394	441.526	442.362	340.000
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen (-)		(162.354)	(145.705)	(161.092)	(219.346)	(206.085)	(170.000)
A. Verrekeningen		162.354	145.705	145.320	215.698	201.272	170.000
B. Overschrijvingen		0	0	15.772	3.648	4.813	0
XI. Overschot van het boekjaar (+)	70/66	0	196.520	37.315	169.309	0	0
Tekort van het boekjaar (-)	66/70	(89.345)	0	0	0	(18.651)	(185.000)

4.3.9 Afdeling IJS (enkel Universiteit Antwerpen)

Resultatenrekening

Afdeling IJS (enkel UAntwerpen) (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014
I. Bedrijfsopbrengsten (+)	70/74	173.109	194.541	194.662	185.145	190.963	184.000
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	171.935	192.150	193.968	184.110	190.963	184.000
A.1 Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	167.000	171.000	174.000	176.000	177.000	178.000
A.1.1 Werkingsuitkeringen	7000	0	0	0	0	0	
A.1.2 Uitkeringen DGOS	7001	0	0	0	0	0	
A.1.3 Investeringsuitkeringen	7002	0	0	0	0	0	
A.1.4 Sociale toelagen	7003	0	0	0	0	0	
A.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	167.000	171.000	174.000	176.000	177.000	
A.2 Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	0	0	0	0	0	0
A.2.1 BOF	7010	0	0	0	0	0	
A.2.2 IUAP	7011	0	0	0	0	0	
A.2.3 FWO	7012	0	0	0	0	0	
A.2.4 IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	0	0	0	0	0	
A.3 Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	0	0	0	0	0	0
A.3.1 Federale Overheid exclusief IUAP	7020	0	0	0	0	0	
A.3.2 Vlaamse Gemeenschap	7021	0	0	0	0	0	
A.3.2.1 Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210	0	0	0	0	0	
A.3.2.2 IWT	70211	0	0	0	0	0	
A.3.2.3 IOF	70212	0	0	0	0	0	
A.3.2.4 Andere intermediaire organisaties	70213	0	0	0	0	0	
A.3.2.5 Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214	0	0	0	0	0	
A.3.3 Steden en provincies	7022	0	0	0	0	0	
A.3.4 Internationale organen	7023	0	0	0	0	0	
A.3.4.1 Europese Unie	70230	0	0	0	0	0	
A.3.4.2 Internationale instellingen	70231	0	0	0	0	0	
A.3.4.3 Andere buitenlandse overheden	70232	0	0	0	0	0	
A.3.5 Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	0	0	0	0	0	
A.4 Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	0	0	0	0	0	0
A.4.1 Contractonderzoek met de privé sector	7030	0	0	0	0	0	
A.4.1.1 Contractonderzoek - non profit organisaties	70300	0	0	0	0	0	
A.4.1.2 Contractonderzoek - vennootschappen	70301	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.1 Contractonderzoek - vennootschappen	703010	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.2 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.3 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.4 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013	0	0	0	0	0	

A.4.2 Onderzoek met privé sector mét overheidssteun	7031	0	0	0	0	0		
A.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	0	0	0	0	0		
A.4.4 Valorisatie Onderzoeksresultaten	7033	0	0	0	0	0		
A.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	4.935	21.150	19.968	8.110	13.963	6.000	
A.5.1 Reguliere inschrijvingsgelden	7040	0	0	0	0	0		
A.5.2 Andere inschrijvingsgelden	7041	4.935	6.305	4.670	8.110	5.870		
A.5.3 Huuropbrengsten sociale sector	7042	0	0	0	0	0		
A.5.4 Opbrengsten studentenrestaurants	7043	0	0	0	0	0		
A.5.5 Opbrengsten boeken en cursussen	7044	0	0	0	0	0		
A.5.6 Andere	7045	0	14.845	15.298	0	8.093		
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0	0	0	0	0	0	
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0	
D. Giften, schenkingen en legaten	73	0	0	0	0	0	0	
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	1.174	2.391	694	1.035	0	0	
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(132.037)	(158.934)	(168.886)	(228.633)	(183.938)	(183.000)
A. Aankopen goederen	60	1.041	622	2.791	749	517	2.000	
B. Diensten en diverse goederen	61	57.691	77.941	77.773	98.142	50.789	62.000	
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	73.305	80.371	88.322	129.742	132.632	119.000	
C.1 ZAP	620	0	0	0	15.000	2.535	0	
C.2 AAP	621	0	0	0	0	0	0	
C.3 ATP	622	0	0	0	0	0	0	
C.4 Gastprofessoren	623	4.405	4.341	4.722	6.273	20.370	17.000	
C.5 Contractueel AP	624	20.945	24.073	23.852	19.798	26.656	60.000	
C.6 Contractueel ATP	625	47.955	43.525	39.075	36.259	41.026	42.000	
C.7 Bursalen onderworpen aan RSZ	626	0	8.432	20.673	52.412	42.045	0	
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	0	0	0	0	0	0	
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3	0	0	0	0	0	0	
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9	0	0	0	0	0	0	
G. Andere bedrijfskosten	640/9	0	0	0	0	0	0	
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	41.072	35.607	25.776	0	7.025	1.000
Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	0	0	(43.488)	0	0
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	0	0	0	0	0	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	0	0	0	0	0	0	
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	0	0	0	0	0	0	
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	0	0	0	0	0	0	
V. Financiële kosten	(-)	65	0	0	0	(75)	(42)	0
A. Kosten van schulden	650	0	0	0	0	0	0	
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651	0	0	0	0	0	0	
C. Andere financiële kosten	652/9	0	0	0	75	42	0	
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	41.072	35.607	25.776	0	6.983	1.000
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	(43.563)	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760	0	0	0	0	0	0	
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761	0	0	0	0	0	0	
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762	0	0	0	0	0	0	
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763	0	0	0	0	0	0	
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	0	0	0	0	0	0	
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660	0	0	0	0	0	0	
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661	0	0	0	0	0	0	
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662	0	0	0	0	0	0	
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	0	0	0	0	0	0	
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	0	0	0	0	0	0	

F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)	669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen (+)		0	0	2.753	500	400	0
A. Verrekeningen		0	0	2.453	0	0	0
B. Overschrijvingen		0	0	300	500	400	0
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen (-)		(9.700)	(21.452)	(17.022)	(15.048)	(15.009)	0
A. Verrekeningen		9.700	21.452	17.022	15.048	15.009	0
B. Overschrijvingen		0	0	0	0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar (+)	70/66	31.372	14.155	11.507	0	0	1.000
Tekort van het boekjaar (-)	66/70	0	0	0	(58.111)	(7.626)	0

4.3.10 Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling

Resultatenrekening

Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR- Boekjaar 2011	JR- Boekjaar 2012	JR- Boekjaar 2013	JR- Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014
I. Bedrijfsopbrengsten (+)	70/74	(25.832.014)	(17.856.848)	(59.719.757)	(8.904.999)	18.226.640	(7.370.000)
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	(33.403.152)	(14.695.635)	(6.676.808)	1.114.739	3.076.085	(11.870.000)
A.1 Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	(29.015.028)	(1.584.904)	(3.181.164)	(3.032.208)	27.849	350.000
A.1.1 Werkingsuitkeringen	7000	530.176	51.329	61.313	207.568	(37.718)	
A.1.2 Uitkeringen DGOS	7001	0	0	0	0	0	
A.1.3 Investeringsuitkeringen	7002	(15.000.000)	0	0	0	0	
A.1.4 Sociale toelagen	7003	3.843	7.550	(16.663)	(265.654)	232.522	
A.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	(14.549.047)	(1.643.783)	(3.225.815)	(2.974.122)	(166.955)	
A.2 Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	(94.990)	(91.062)	(540.795)	134.371	(292.937)	2.369.000
A.2.1 BOF	7010	0	0	0	0	0	
A.2.2 IUAP	7011	52.331	(143.516)	(250.455)	200.470	(100.540)	
A.2.3 FWO	7012	(176.675)	46.162	(359.845)	(64.370)	(193.820)	
A.2.4 IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	29.354	6.292	69.505	(1.729)	1.423	
A.3 Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	(1.601.177)	3.185.867	(3.830.949)	(3.977.200)	4.303.212	(12.389.000)
A.3.1 Federale Overheid exclusief IUAP	7020	1.219.102	(66.045)	(331.966)	(786.826)	(561.381)	
A.3.2 Vlaamse Gemeenschap	7021	(3.301.936)	581.013	3.128.400	(3.471.867)	2.906.552	
A.3.2.1 Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210	(3.261.489)	1.395.495	(253.455)	(557.255)	545.594	
A.3.2.2 IWT	70211	684.967	(1.221.744)	(1.081.523)	408.540	924.460	
A.3.2.3 IOF	70212	236.541	(370.482)	156.215	141.845	(304.317)	
A.3.2.4 Andere intermediaire organisaties	70213	380.014	705.104	4.232.679	(4.205.957)	941.511	
A.3.2.5 Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214	(1.341.968)	72.639	74.484	740.959	799.303	
A.3.3 Steden en provincies	7022	52.245	224.605	(209.668)	(274.889)	608.036	
A.3.4 Internationale organen	7023	(239.727)	3.411.621	(6.642.259)	419.909	1.268.160	
A.3.4.1 Europese Unie	70230	(314.588)	3.621.214	(7.090.865)	1.100.703	860.836	
A.3.4.2 Internationale instellingen	70231	41.222	(226.509)	404.180	(594.521)	176.670	
A.3.4.3 Andere buitenlandse overheden	70232	33.639	16.916	44.425	(86.274)	230.654	
A.3.5 Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	669.139	(965.327)	224.545	136.475	81.845	
A.4 Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	1.053.624	(87.479)	2.226.027	10.874.390	3.913.368	(1.200.000)
A.4.1 Contractonderzoek met de privé sector	7030	(590.475)	(2.236.084)	194.855	12.259.626	254.284	
A.4.1.1 Contractonderzoek - non profit organisaties	70300	(85.683)	19.448	658.425	(5.726)	(126.633)	
A.4.1.2 Contractonderzoek - vennootschappen	70301	(504.791)	(2.255.532)	(463.570)	12.265.352	380.917	
A.4.1.2.1 Contractonderzoek - vennootschappen	703010	(425.363)	(2.318.957)	(489.280)	12.209.754	332.927	
A.4.1.2.2 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011	0	0	0	53.454	(1.830)	
A.4.1.2.3 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012	0	0	0	0	4.053	

A.4.1.2.4 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013	(79.428)	63.425	25.710	2.144	45.766		
A.4.2 Onderzoek met privé sector mét overheidssteun	7031	(55.039)	116.193	(95.809)	(309.083)	225.611		
A.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	7.092	3.315	2.765	7.890	(12.806)		
A.4.4 Valorisatie Onderzoeksresultaten	7033	1.692.045	2.029.096	2.124.216	(1.084.043)	3.446.279		
A.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	(3.745.582)	(16.118.057)	(1.349.927)	(2.884.614)	(4.875.406)	(1.000.000)	
A.5.1 Reguliere inschrijvingsgelden	7040	117.529	159.458	(86.496)	36.127	(37.864)		
A.5.2 Andere inschrijvingsgelden	7041	19.154	(80.713)	78.843	(215.274)	(39.984)		
A.5.3 Huuropbrengsten sociale sector	7042	(24.169)	0	0	0	(23.709)		
A.5.4 Opbrengsten studentenrestaurants	7043	(4.435)	0	0	0	44		
A.5.5 Opbrengsten boeken en cursussen	7044	(156.874)	156.874	0	0	0		
A.5.6 Andere	7045	(3.696.786)	(16.353.676)	(1.342.274)	(2.705.467)	(4.773.892)		
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	6.052.513	(2.871.326)	(49.891.642)	(5.822.975)	16.301.671	5.000.000	
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0	
D. Giften, schenkingen en legaten	73	(184.293)	126.435	228.897	(3.576.397)	(1.328.343)	0	
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	1.702.918	(416.322)	(3.380.203)	(620.366)	177.227	(500.000)	
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	5.572.601	28.319.921	(15.580.786)	(41.119.211)	(43.882.756)	(9.104.251)
A. Aankopen goederen	60	(124.313.323)	(130.183.353)	(119.174.248)	(100.984.259)	(106.669.440)	(126.337.208)	
B. Diensten en diverse goederen	61	3.019.512	1.061.827	1.360.764	(12.019.882)	(8.093.189)	(4.300.000)	
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	(520.640)	(1.493.167)	691.832	(2.410.668)	(456.664)	(496.000)	
C.1 ZAP	620	(1.299.907)	(501.692)	(361.966)	(416.987)	548.134	(310.000)	
C.2 AAP	621	153.162	(612.729)	(438.229)	(350.011)	67.572	(230.000)	
C.3 ATP	622	(90.761)	(1.419.972)	(1.215.119)	197.074	237.933	(385.000)	
C.4 Gastprofessoren	623	13.981	(72.454)	558.877	(601.443)	29.010	205.000	
C.5 Contractueel AP	624	492.223	(174.640)	701.816	(684.340)	(88.234)	550.000	
C.6 Contractueel ATP	625	787.548	1.828.425	2.454.514	(241.088)	(1.362.686)	244.000	
C.7 Bursalen onderworpen aan RSZ	626	(576.886)	(540.105)	(1.008.062)	(313.873)	111.608	(570.000)	
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	97.707.045	108.453.180	118.153.948	124.272.698	128.664.066	125.979.459	
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3	1.493.774	(492.420)	88.234	(85.312)	563.958	(200.000)	
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9	16.590.500	(6.297.219)	12.971.664	33.534.802	29.024.483	14.458.000	
G. Andere bedrijfskosten	640/9	450.531	631.232	1.488.592	(1.188.169)	849.542	0	
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	0	10.463.073	0	0	0	
Bedrijfsstekort	(-)	64/70	(20.259.413)	0	(75.300.543)	(50.024.210)	(25.656.116)	(16.474.251)
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	205.042	5.467.405	2.334.925	4.179.266	(17.417.747)	(22.136.440)
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	57.377	23.791	4.551	(6.444)	11.322	0	
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	(1.177.460)	3.632.024	(1.314.057)	(1.188.060)	(1.319.211)	0	
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	1.325.125	1.811.590	3.644.430	5.373.769	(16.109.858)	(22.136.440)	
V. Financiële kosten	(-)	65	9.892.878	(8.054.287)	21.823.493	3.891.359	2.680.701	6.575.000
A. Kosten van schulden	650	21.436	(13.435)	(279.703)	(333.355)	142.712	0	
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651	(7.234.865)	11.857.435	(18.029.809)	(1.143.741)	(282.301)	(4.100.000)	
C. Andere financiële kosten	652/9	(2.679.450)	(3.789.713)	(3.513.981)	(2.414.264)	(2.541.113)	(2.475.000)	
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	0	7.876.191	0	0	0	
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(10.161.493)	0	(51.142.126)	(41.953.585)	(40.393.161)	(32.035.691)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	(3.175.242)	(661.961)	(4.982.272)	(5.734.877)	(11.757.751)	2.325.000
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760	0	37.496	0	0	8.703	0	
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761	388.687	676.050	1.212.062	594.383	2.676.954	0	
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762	0	0	0	0	0	0	
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763	(4.084.073)	(1.777.347)	(5.874.974)	(6.065.341)	(8.550.639)	0	
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	520.144	401.840	(319.360)	(263.918)	(5.892.769)	2.325.000	
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	(22.088.680)	(10.553.688)	(22.944.254)	(2.944.323)	(2.072.397)	(2.475.000)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660	18.281.434	55.503	568.537	149.506	657.695	0	
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661	2.026.169	2.631.939	2.296.394	1.714.319	2.368.744	2.475.000	

C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662	1.629.780	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	151.296	3.845	663.667	80.497	45.958	0
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	0	7.862.401	19.415.655	1.000.000	(1.000.000)	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)	669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen (+)		(570.639)	(935.926)	(158.453)	(193.517)	(172.217)	(200.000)
A. Verrekeningen		(570.639)	(935.926)	(158.453)	(193.517)	(172.217)	(200.000)
B. Overschrijvingen		0	0	0	0	0	0
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen (-)		444.862	818.982	2.590.250	193.517	171.935	250.000
A. Verrekeningen		(444.862)	(818.982)	(2.590.250)	(193.517)	(171.935)	(250.000)
B. Overschrijvingen		0	0	0	0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar (+)	70/66	0	0	0	0	0	0
Tekort van het boekjaar (-)	66/70	(35.551.192)	(3.456.402)	(76.636.854)	(50.632.784)	(54.223.592)	(32.135.691)

4.3.11 Afdeling IX. Integratie opleidingen (enkel UGent)

Resultatenrekening

Afdeling IX: Integratie opleidingen (enkel UGent) (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014
I. Bedrijfsopbrengsten (+)	70/74				6.838.691	41.659.090	41.464.766
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70				6.838.691	41.659.090	40.619.171
A.1 Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700				3.670.646	35.540.455	35.794.954
A.1.1 Werkingsuitkeringen	7000				3.405.753	35.805.348	35.794.954
A.1.2 Uitkeringen DGOS	7001				0	0	0
A.1.3 Investeringsuitkeringen	7002				0	0	0
A.1.4 Sociale toelagen	7003				264.893	(264.893)	0
A.1.5 Andere overheidstoelagen en subsidies	7004				0	0	0
A.2 Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701				0	0	0
A.2.1 BOF	7010				0	0	0
A.2.2 IUAP	7011				0	0	0
A.2.3 FWO	7012				0	0	0
A.2.4 IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013				0	0	0
A.3 Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702				0	0	0
A.3.1 Federale Overheid exclusief IUAP	7020				0	0	0
A.3.2 Vlaamse Gemeenschap	7021				0	0	0
A.3.2.1 Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210				0	0	0
A.3.2.2 IWT	70211				0	0	0
A.3.2.3 IOF	70212				0	0	0
A.3.2.4 Andere intermediaire organisaties	70213				0	0	0
A.3.2.5 Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214				0	0	0
A.3.3 Steden en provincies	7022				0	0	0
A.3.4 Internationale organen	7023				0	0	0
A.3.4.1 Europese Unie	70230				0	0	0
A.3.4.2 Internationale instellingen	70231				0	0	0
A.3.4.3 Andere buitenlandse overheden	70232				0	0	0
A.3.5 Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024				0	0	0
A.4 Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703				0	0	0
A.4.1 Contractonderzoek met de privé sector	7030				0	0	0
A.4.1.1 Contractonderzoek - non profit organisaties	70300				0	0	0
A.4.1.2 Contractonderzoek - vennootschappen	70301				0	0	0
A.4.1.2.1 Contractonderzoek - vennootschappen	703010				0	0	0
A.4.1.2.2 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011				0	0	0

A.4.1.2.3 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012				0	0	0
A.4.1.2.4 Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013				0	0	0
A.4.2 Onderzoek met privé sector mét overheidssteun	7031				0	0	0
A.4.3 Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032				0	0	0
A.4.4 Valorisatie Onderzoeksresultaten	7033				0	0	0
A.5 Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704				3.168.045	6.118.634	4.824.217
A.5.1 Reguliere inschrijvingsgelden	7040				3.057.529	3.330.344	3.057.529
A.5.2 Andere inschrijvingsgelden	7041				0	0	0
A.5.3 Huuropbrengsten sociale sector	7042				0	0	0
A.5.4 Opbrengsten studentenrestaurants	7043				0	0	0
A.5.5 Opbrengsten boeken en cursussen	7044				0	0	0
A.5.6 Andere	7045				110.517	2.788.291	1.766.688
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71				0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa	72				0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73				0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74				0	0	845.595
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64			(4.030.257)	(37.698.841)	(40.986.779)
A. Aankopen goederen	60				0	0	0
B. Diensten en diverse goederen	61				1.937.073	9.982.732	11.827.579
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62				2.093.184	27.714.037	29.159.200
C.1 ZAP	620				1.045.988	9.420.718	9.934.793
C.2 AAP	621				272.464	11.928.168	12.543.391
C.3 ATP	622				32.341	3.588.465	3.692.240
C.4 Gastprofessoren	623				123.248	457.642	511.015
C.5 Contractueel AP	624				530.493	1.905.310	2.086.478
C.6 Contractueel ATP	625				10.277	72.592	50.334
C.7 Bursalen onderworpen aan RSZ	626				78.372	341.142	340.950
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630				0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3				0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9				0	0	0
G. Andere bedrijfskosten	640/9				0	2.071	0
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64			2.808.434	3.960.249	477.987
Bedrijfstekort	(-)	64/70			0	0	0
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75			0	0	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750				0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751				0	0	0
C. Andere financiële opbrengsten	752/9				0	0	0
V. Financiële kosten	(-)	65			(20)	(837)	0
A. Kosten van schulden	650				0	(1)	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651				0	0	0
C. Andere financiële kosten	652/9				20	837	0
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65			2.808.414	3.959.413	477.987
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70			0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76			1.841.592	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760				0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761				0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762				0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763				0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9				1.841.592	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66			0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660				0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661				0	0	0

C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662				0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663				0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8				0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)	669				0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen (+)					0	0	0
A. Verrekeningen					0	0	0
B. Overschrijvingen					0	0	0
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen (-)					(11.100)	(2.404.313)	(2.540.763)
A. Verrekeningen					11.100	1.620.761	900.000
B. Overschrijvingen					0	783.552	1.640.763
XI. Overschot van het boekjaar (+) 70/66					4.638.907	1.555.100	0
Tekort van het boekjaar (-) 66/70					0	0	(2.062.776)

4.4 Resultatenrekening: enkele kengetallen per universiteit

4.4.1 Bedrijfsopbrengsten

De hiernavolgende tabellen geven een overzicht van de totale bedrijfsopbrengsten in de boekjaren 2013 en 2014 alsook van de belangrijkste componenten ervan per universiteit.

- Aandeel van de totale bedrijfsopbrengsten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

In het boekjaar 2013 bedragen de bedrijfsopbrengsten van de universiteiten samen 1.922.960.362 EUR. De KU Leuven verwerft het hoogste individuele aandeel (42,54%) in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten van de universiteiten en de HUB-KU Brussel het laagste individuele aandeel (0,20%).

In het boekjaar 2014 stijgen de bedrijfsopbrengsten van de universiteiten samen naar 2.138.734.404 EUR. Het individuele aandeel van de KU Leuven en de UHasselt in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten neemt lichtjes toe, terwijl dit van de UGent, de UA en de VUB afneemt. Het aandeel van de KU Leuven blijft het grootst (43,64%) en dit van de UHasselt (3,99%) is het kleinst.

- Aandeel van de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

De geaggregeerde opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening bedragen in het boekjaar 2013 de som van 1.813.089.299 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 41,37% voor haar rekening en de HUB-KU Brussel 0,18%.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is het grootst bij de UGent (98,51%) en het kleinst bij de HUB-KU Brussel (84,92%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen bedraagt 94,29% in het boekjaar 2013.

In het boekjaar 2014 stijgt de geaggregeerde opbrengst verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening naar 2.002.363.807 EUR. Het aandeel van de KU Leuven, de UA en de UHasselt hierin stijgt licht t.o.v. het boekjaar 2013 terwijl dit van de andere instellingen afneemt. Het aandeel van de KU Leuven stijgt naar 42,74% en het blijft het hoogst, het aandeel van de UHasselt is het laagst met 4,41%.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is het grootst bij de UHasselt (103,42%) en het kleinst bij de VUB (89,99%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen daalt naar 93,62% in boekjaar 2014.

- **Aandeel van de waardewijzigingen projecten in uitvoering per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

De geaggregeerde waardewijzigingen projecten in uitvoering zorgen in 2013 voor een minopbrengst van 5.822.975 EUR. De range van de uiterste waarden van het procentuele aandeel van elke universiteit hierin varieert van -93,01% bij de UA tot 192,77% bij de VUB.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is het grootst bij de UHasselt (3,33%) en het kleinst bij de VUB (-5,05%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen bedraagt -0,30% in het boekjaar 2013.

In 2014 zorgen de geaggregeerde waardewijzigingen projecten in uitvoering voor een opbrengst van 16.301.671 EUR. De range van de uiterste waarden van het procentuele aandeel van elke universiteit hierin varieert van -22,91% bij de UHasselt tot +49,80% bij de UGent.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is het grootst bij de VUB (2,20%) en het kleinst bij de UHasselt (-4,38%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen bedraagt 0,76% in het boekjaar 2014.

- **Aandeel van de geproduceerde vaste activa per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

In het boekjaar 2013 en 2014 genereert er geen enkele universiteit opbrengsten uit deze component.

- **Aandeel van giften, schenkingen en legaten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

De geaggregeerde opbrengsten verbonden aan giften, schenkingen en legaten bedragen in het boekjaar 2013 de som van 14.188.498 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 81,91% voor haar rekening. Hierna volgt de VUB met 10,66%, de UA met 5,32% en ten slotte de UHasselt met 2,11%. De HUB-KUBrussel en de UGent genereren in 2013 geen opbrengsten uit giften, schenkingen en legaten.

In het boekjaar 2014 stijgt de geaggregeerde opbrengst naar 23.164.639 EUR. Het aandeel van de UGent hierin stijgt naar 4,80%. Het aandeel van de andere universiteiten daalt.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit is in het boekjaar 2013 het grootst bij de KU Leuven (1,42%), gevolgd door de VUB (0,68%), de UHasselt (0,41%) en ten slotte de UA (0,32%). In het boekjaar 2014 blijft het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit het grootst bij de KU Leuven (1,99%), gevolgd door de VUB (0,82%), de UHasselt (0,47%) en de UA (0,45%).

De geaggregeerde opbrengsten van giften, schenkingen en legaten bedragen slechts 0,74% van de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten van de universiteiten in 2013 en ze stijgen in 2014 naar 1,08%.

- **Aandeel van andere bedrijfsopbrengsten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten**

De geaggregeerde andere bedrijfsopbrengsten leveren 101.505.540 EUR op in het boekjaar 2013 en dalen naar 96.904.287 EUR in het boekjaar 2014.

De range van het procentuele aandeel van elke universiteit hierin varieert in 2013 van 0,46% bij de HUB-KUBrussel tot 54,98% bij de KU Leuven. In 2014 stijgt het aandeel van de KU Leuven (58,56%), de VUB (16,79%) en de UGent (12,80%), terwijl dit van de UA (11,41%) en de UHasselt (0,43%) daalt.

Het relatieve belang van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteit schommelt sterk van universiteit tot universiteit. In 2013 tekent de HUB-KUBrussel de hoogste waarde op met 12,15% en de UHasselt de laagste met 0,69%. In 2014 tekent de VUB de hoogste waarde op met 7,00% en de UHasselt opnieuw de laagste met 0,49%.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR[70/74] van de universiteiten samen bedraagt 5,28% in 2013 en daalt naar 4,53% in 2014.

Bedrijfsopbrengsten per universiteit - Boekjaar 2013

absolute bedragen in eenheden (euro)	Bedrijfsopbrengsten RR (70/74)		Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek, dienstverlening - RR (70)		Waardewijzigingen projecten in uitvoering RR (71)		Geproduceerde vaste activa RR (72)		Giften, schenkingen en legaten RR (73)		Andere bedrijfsopbrengsten RR (74)			
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	% Bo	Bedrag	% Ag Univ	% Bo	Bedrag	% Ag Univ	% Bo	Bedrag	% Ag Univ	% Bo
HUB-KUBrussel	3.843.802	0,20%	3.264.189	0,18%	84,92%	112.562	- 1,93%	2,93%	0	0,00%	0,00%	467.051	0,46%	12,15%
KU Leuven	818.042.047	42,54%	750.151.809	41,37%	91,70%	458.098	- 7,87%	0,06%	0	0,00%	0,00%	55.810.664	54,98%	6,82%
Universiteit Gent	569.408.531	29,61%	560.916.486	30,94%	98,51%	3.001.422	51,54%	- 0,53%	0	0,00%	0,00%	11.493.466	11,32%	2,02%
Universiteit Antwerpen	236.835.493	12,32%	213.547.505	11,78%	90,17%	5.415.997	- 93,01%	2,29%	0	0,00%	0,00%	17.117.735	16,86%	7,23%
Universiteit Hasselt	72.468.157	3,77%	69.252.916	3,82%	95,56%	2.416.673	- 41,50%	3,33%	0	0,00%	0,00%	498.758	0,49%	0,69%
Vrije Universiteit Brussel	222.362.332	11,56%	215.956.394	11,91%	97,12%	(11.224.884)	192,77%	- 5,05%	0	0,00%	0,00%	16.117.865	15,88%	7,25%
Aggregatie Univ	1.922.960.362	100,00%	1.813.089.299	100,00%	94,29%	(5.822.975)	100,00%	- 0,30%	0	0,00%	0,00%	101.505.540	100,00%	5,28%
Rekenkundig gemiddelde	320.493.394		302.181.550		93,00%	(970.496)		0,51%	0	0,00%	0,00%	16.917.590		6,03%
Laagste waarde	3.843.802	0,20%	3.264.189	0,18%	84,92%	(11.224.884)	- 93,01%	- 5,05%	0	0,00%	0,00%	467.051	0,46%	0,69%
Hoogste waarde	818.042.047	42,54%	750.151.809	41,37%	98,51%	5.415.997	192,77%	3,33%	0	0,00%	0,00%	55.810.664	54,98%	12,15%

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten.

% Bo = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR (70/74) van de universiteit.

Bedrijfsopbrengsten per universiteit - Boekjaar 2014

absolute bedragen in eenheden (euro)	Bedrijfsopbrengsten RR (70/74)		Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek, dienstverlening - RR (70)		Waardewijzigingen projecten in uitvoering RR (71)		Geproduceerde vaste activa RR (72)		Giften, schenkingen en legaten RR (73)		Andere bedrijfsopbrengsten RR (74)			
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	% Bo	Bedrag	% Ag Univ	% Bo	Bedrag	% Ag Univ	% Bo	Bedrag	% Ag Univ	% Bo
HUB-KUBrussel														
KU Leuven	933.323.990	43,64%	855.751.914	42,74%	91,69%	2.240.103	13,74%	0,24%	0	0,00%	0,00%	56.751.740	58,56%	6,08%
Universiteit Gent	625.127.107	29,23%	603.489.436	30,14%	96,54%	8.117.698	49,80%	1,30%	0	0,00%	0,00%	12.406.946	12,80%	1,98%
Universiteit Antwerpen	262.284.207	12,26%	245.503.693	12,26%	93,60%	4.558.197	27,96%	1,74%	0	0,00%	0,00%	11.054.737	11,41%	4,21%
Universiteit Hasselt	85.341.355	3,99%	88.261.356	4,41%	103,42%	(3.734.783)	- 22,91%	- 4,38%	0	0,00%	0,00%	415.937	0,43%	0,49%
Vrije Universiteit Brussel	232.657.745	10,88%	209.357.408	10,46%	89,99%	5.120.456	31,41%	2,20%	0	0,00%	0,00%	16.274.927	16,79%	7,00%
Aggregatie Univ	2.138.734.404	100,00%	2.002.363.807	100,00%	93,62%	16.301.671	100,00%	0,76%	0	0,00%	0,00%	96.904.287	100,00%	4,53%
Rekenkundig gemiddelde	427.746.881		400.472.761		95,05%	3.260.334		0,22%	0	0,00%	0,00%	19.380.857		3,95%
Laagste waarde	85.341.355	3,99%	88.261.356	4,41%	89,99%	(3.734.783)	- 22,91%	- 4,38%	0	0,00%	0,00%	415.937	0,43%	0,49%
Hoogste waarde	933.323.990	43,64%	855.751.914	42,74%	103,42%	8.117.698	49,80%	2,20%	0	0,00%	0,00%	56.751.740	58,56%	7,00%

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten.

% Bo = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR (70/74) van de universiteit.

4.4.2 Bedrijfskosten

De hiernavolgende tabellen geven een overzicht van de totale bedrijfskosten in de boekjaren 2013 en 2014 alsook van de belangrijkste componenten ervan per universiteit.

- **Aandeel van de totale bedrijfskosten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

In het boekjaar 2013 bedragen de bedrijfskosten van de universiteiten samen 1.899.117.637 EUR. De KU Leuven verwerft het hoogste individuele aandeel (41,99%) in de geaggregeerde bedrijfskosten van de universiteiten en de HUB-KUBrussel het laagste individuele aandeel (0,24%).

In het boekjaar 2014 stijgen de bedrijfskosten naar 2.059.579.113 EUR. Het individuele aandeel van de KU Leuven en de UHasselt in de geaggregeerde bedrijfskosten neemt toe, terwijl dit van de andere instellingen afneemt. Het aandeel van de KU Leuven blijft het grootst (43,37%) en dit van de UHasselt is het kleinst (3,98%).

- **Aandeel van de kosten voor de aankoop van goederen per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde kosten voor de aankoop van goederen bedragen 19.212.896 EUR in 2013. In 2014 stijgt het bedrag van deze kosten naar 21.943.220 EUR.

Het procentueel aandeel van de kosten voor de aankoop van goederen in de geaggregeerde bedrijfskosten is het hoogst bij de KU Leuven, zowel in 2013 (49,54%) als in 2014 (64,83%). In 2013 hebben de HUB-KUBrussel en de UA geen enkel aandeel in deze kosten. In 2014 heeft de UA (0,00%) evenmin een aandeel in deze kosten.

In 2013 is het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit het grootst bij de VUB (2,63%) en het kleinst bij de HUB-KUBrussel (0,00%). In 2014 is dit aandeel eveneens het grootst bij de VUB (1,78%) en het kleinst bij de UA (0,00%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteiten samen bedraagt 1,01% in het boekjaar 2013 en stijgt naar 1,07% in het boekjaar 2014.

- **Aandeel van de kosten voor diensten en diverse goederen per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde kosten voor diensten en diverse goederen bedragen in het boekjaar 2013 de som van 501.482.143 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 40,77% voor haar rekening, gevolgd door de UGent (33,01%), de UA (11,64%), de VUB (10,81%), de UHasselt (3,60%) en ten slotte de HUB-KUBrussel (0,17%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de UGent (29,35%) en het kleinst bij de HUB-KUBrussel (18,07%).

In het boekjaar 2014 stijgen de geaggregeerde kosten in deze rubriek naar 510.523.145 EUR. Het aandeel van de UGent (32,95%), de UA (11,36%) en de VUB (10,66%) hierin is gedaald t.o.v. 2013. Het aandeel van de KU Leuven (41,11%) en de UHasselt (3,91%) is gestegen.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit blijft het grootst bij de UGent (27,84%) en is het kleinst bij de UA (22,52%).

De geaggregeerde kosten voor diensten en diverse goederen bedragen 26,41% van de bedrijfskosten van de universiteiten samen in het boekjaar 2013 en 24,79% in het boekjaar 2014.

- **Aandeel van de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen bedragen in het boekjaar 2013 de som van 1.194.797.455 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 40,82% voor haar rekening, gevolgd door de UGent (29,19%), de UA (13,66%), de VUB (12,04%), de UHasselt (4,06%) en ten slotte de HUB-KUBrussel (0,23%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de UA (67,94%) en het kleinst bij de HUB-KUBrussel (59,94%).

In het boekjaar 2014 zijn de geaggregeerde kosten in deze rubriek gestegen naar 1.345.235.503 EUR. Het aandeel van de UGent (28,71%) en de VUB (11,21%) hierin is gedaald. Het aandeel van de KU Leuven (42,17%), de UA (13,71%) en de UHasselt (4,20%) is gestegen.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit blijft het grootst bij de UA (71,60%) en is het kleinst bij de KU Leuven (63,51%).

Het procentueel aandeel van de kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteiten samen bedraagt 62,91% in het boekjaar 2013 en het stijgt naar 65,32% in het boekjaar 2014.

Deze rubriek is dus duidelijk de zwaarste kostenpost voor de sector.

- **Aandeel van afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten en op immateriële en materiële vaste activa per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde kosten voor afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA bedragen in het boekjaar 2013 de som van 124.272.698 EUR. Hiervan neemt de UGent 36,10% voor haar rekening, gevolgd door de KU Leuven (36,05%), de UA (12,17%), de VUB (10,72%), de UHasselt (4,12%) en de HUB-KU Brussel (0,84%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de HUB-KU Brussel met 22,62% en het kleinst bij de KU Leuven met 5,62%.

In het boekjaar 2014 zijn de geaggregeerde kosten in deze rubriek gestegen naar 128.664.066 EUR. Het aandeel van de KU Leuven (37,71%) hierin is gestegen. Het aandeel van de UGent (35,90%) hierin is gedaald evenals dit van de UA (11,95%), de VUB (10,70%) en de UHasselt (3,74%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de UGent met 7,64% en het kleinst bij de KU Leuven met 5,43%.

Het geaggregeerde aandeel van deze rubriek stabiliseerde zich op 6,54% van de bedrijfskosten van de universiteiten samen in 2013 en op 6,25% in 2014.

- **Aandeel van waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

De geaggregeerde cijfers verbonden aan deze rubriek worden in het boekjaar 2013 gerealiseerd door vier van de zes instellingen. Het gaat om een kost van 76.572 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 407,35% voor haar rekening, gevolgd door de UA (94,71%), de VUB (-82,73%) en de UGent (-319,34%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de KU Leuven (+0,04%) en het kleinst bij de UGent (-0,04%).

In 2014 boeken vier van de vijf instellingen samen 852.223 EUR in deze kostenpost. Hiervan neemt de UGent 77,62% voor haar rekening, gevolgd door de UA (21,88%), de VUB (0,56%) en de KU Leuven (-0,06%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is het grootst bij de UGent (0,11%) en het kleinst bij de KU Leuven (-0,00%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteiten samen bedraagt 0,00% in 2013 en 0,04% in 2014.

Deze rubriek vormt dus de kleinste kostenpost voor de sector.

- **Aandeel van de kosten voor voorzieningen voor risico's en kosten**

In het boekjaar 2013 bedragen de kosten voor voorzieningen voor risico's en kosten 36.745.144 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 86,43% voor haar rekening. In het boekjaar 2014 dalen de voorzieningen voor risico's en kosten substantieel naar 28.668.308 EUR. Hiervan neemt de KU Leuven 111,77% voor haar rekening.

Het geaggregeerde aandeel van deze rubriek stabiliseerde zich op 1,93% van de bedrijfskosten van de universiteiten samen in 2013 en op 1,39% in 2014.

- **Aandeel van de andere bedrijfskosten per universiteit in de geaggregeerde bedrijfskosten**

In 2013 bedragen de andere bedrijfskosten 22.530.730 EUR. De KU Leuven is verantwoordelijk voor 83,67% hiervan, gevolgd door de VUB (11,87%), de UGent (3,82%), de UA (0,35%) en de UHasselt (0,26%). Het aandeel van de HUB-KU Brussel is het kleinst met 0,02%. In 2014 stijgen de andere bedrijfskosten naar 23.692.649 EUR. Het aandeel van de KU Leuven (89,61%) hierin stijgt evenals dit van de UGent (3,93%) en de UA (0,36%). Het aandeel van de VUB (6,23%) daalt evenals dit van de UHasselt (-0,14%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in de bedrijfskosten RR[60/64] van de universiteit is zowel in 2013 als in 2014 het grootst bij de KU Leuven. In 2013 is dit het kleinst bij de HUB-KU Brussel en in 2014 bij de UHasselt.

In het boekjaar 2013 bedroeg het aandeel van deze rubriek in de totale bedrijfskosten van de sector 1,19% om in 2014 te dalen naar 1,15%.

Bedrijfskosten per universiteit – Boekjaar 2013

Absoluite bedragen in eenheden euro	Bedrijfskosten RR (60/64)		Aankoop goederen RR (60)		Diensten en diverse goederen RR (61)		Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen - RR (62)		Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IWA/MVA - RR (630)		Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen - RR (631/3)		Voorzieningen voor risico's en kosten - RR (634/9)		Andere bedrijfskosten RR (640/9)	
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ
HUB-KU Brussel	4.634.382	0,24%	1	0,00%	837.550	18,07%	2.777.998	0,23%	1.048.263	0,84%	0	0,00%	(34.868)	-0,75%	5.438	0,02%
KU Leuven	797.380.101	41,99%	9.517.486	49,54%	204.441.913	25,64%	487.700.290	40,82%	44.796.757	36,05%	31.919	407,35%	317.604.200	86,43%	18.851.316	83,67%
Universiteit Gent	564.060.192	29,70%	3.319.525	17,28%	165.546.194	33,01%	348.707.595	29,19%	44.863.378	36,10%	(244.524)	-319,34%	1.006.225	2,74%	861.799	3,82%
Universiteit Antwerpen	240.247.395	12,65%	1	0,00%	58.362.491	11,64%	163.217.924	13,66%	15.125.323	12,17%	72.521	94,71%	3.390.563	9,23%	78.572	0,35%
Universiteit Hasselt	72.208.764	3,80%	584.520	3,04%	18.065.473	3,60%	48.515.261	4,06%	5.122.568	4,12%	0	0,00%	(138.446)	-0,19%	59.388	0,26%
Vrije Universiteit Brussel	220.586.803	11,62%	5.791.364	30,14%	54.228.521	10,81%	143.878.387	12,04%	13.316.410	10,72%	(63.345)	-82,73%	761.250	2,07%	2.674.216	11,87%
Aggregatie Univ	1.899.117.637	100,00%	19.212.896	101,01%	501.482.143	100,00%	1.194.797.455	100,00%	124.272.698	100,00%	76.572	100,00%	36.745.144	100,00%	22.530.730	100,00%
Rekenkundig gemiddelde	316.519.606		3.202.149		83.580.357		199.132.909		20.712.116		12.762		6.124.191		3.755.122	
Laagste waarde	4.634.382	0,24%	1	0,00%	837.550	18,07%	2.777.998	0,23%	1.048.263	0,84%	(244.524)	-319,34%	(138.446)	-0,38%	5.438	0,02%
Hoogste waarde	797.380.101	41,99%	9.517.486	49,54%	204.441.913	40,77%	487.700.290	40,82%	44.863.378	36,10%	311.919	407,35%	317.604.200	86,43%	18.851.316	83,67%

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten.

% Bo = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR (70/74) van de universiteit.

Bedrijfskosten per universiteit – Boekjaar 2014

Absoluite bedragen in eenheden euro	Bedrijfskosten RR (60/64)		Aankoop goederen RR (60)		Diensten en diverse goederen RR (61)		Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen - RR (62)		Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IWA/MVA - RR (630)		Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen - RR (631/3)		Voorzieningen voor risico's en kosten - RR (634/9)		Andere bedrijfskosten RR (640/9)	
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ
HUB-KU Brussel																
KU Leuven	893.161.226	43,37%	14.225.650	64,83%	209.900.851	41,11%	567.238.953	42,17%	48.521.928	37,71%	(507)	-0,06%	32.043.020	111,77%	21.231.331	89,61%
Universiteit Gent	604.338.440	29,34%	3.296.676	15,02%	168.241.843	32,95%	386.277.155	28,71%	46.193.577	35,90%	661.524	77,62%	(1.263.821)	-4,41%	931.485	3,93%
Universiteit Antwerpen	257.511.014	12,50%	1	0,00%	57.980.649	11,36%	184.370.206	13,71%	15.372.913	11,95%	186.437	21,88%	(484.599)	-1,69%	85.407	0,36%
Universiteit Hasselt	81.871.899	3,98%	464.138	2,12%	19.984.693	3,91%	56.532.812	4,20%	4.809.592	3,74%	0	0,00%	112.708	0,39%	(32.044)	-0,14%
Vrije Universiteit Brussel	222.696.534	10,81%	3.956.754	18,03%	54.415.109	10,66%	150.816.377	11,21%	13.766.056	10,70%	4.768	0,56%	(17.939.000)	-6,07%	1.476.470	6,23%
Aggregatie Univ	2.059.579.113	100,00%	21.943.220	107,01%	510.523.145	100,00%	1.345.235.503	100,00%	128.664.066	100,00%	852.223	100,00%	28.668.308	100,00%	23.692.649	100,00%
Rekenkundig gemiddelde	411.915.823		4.388.644		102.104.629		269.047.101		25.732.813		170.445		5.733.662		4.738.530	
Laagste waarde	81.871.899	3,98%	1	0,00%	19.984.693	3,91%	56.532.812	4,20%	4.809.592	3,74%	(507)	-0,06%	(17.939.000)	-6,07%	(32.044)	-0,14%
Hoogste waarde	893.161.226	43,37%	14.225.650	64,83%	209.900.851	41,11%	567.238.953	42,17%	48.521.928	37,71%	661.524	77,62%	32.043.020	111,77%	21.231.331	89,61%

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten.

% Bo = procentueel aandeel van de rubriek in de bedrijfsopbrengsten RR (70/74) van de universiteit.

4.4.3 Resultaten per universiteit

Het overzicht van de resultaten per universiteit wordt hieronder weergegeven.

- **Overschot/tekort van het boekjaar**

De universiteiten realiseerden in het boekjaar 2013 samen een geaggregeerd overschot van 76.620.749 EUR. De KU Leuven realiseerde met een overschot van 43.547.137 EUR de hoogste score in de sector, de HUB-KU Brussel de laagste score met een tekort van 751.000 EUR.

In het boekjaar 2014 is er een substantiële stijging van het geaggregeerd overschot van de universiteiten. In absolute cijfers betekent dit een overschot van 137.465.712 EUR. De KU Leuven realiseerde nogmaals de hoogste score met 71.000.016 EUR. De laagste score werd ditmaal behaald door de UHasselt met een overschot van 5.020.585 EUR.

- **Bedrijfsoverschot/tekort**

Vier universiteiten boeken een bedrijfsoverschot in 2013. De KU Leuven neemt 86,66% van het door de sector in 2013 gerealiseerde bedrijfsoverschot voor haar rekening, gevolgd door de UGent (22,43%), de VUB (7,45%) en de UHasselt (1,09%). De UA boekt een bedrijfstekort van 3.411.902 EUR, evenals de HUB-KU Brussel met 790.580 EUR.

In het boekjaar 2014 realiseren alle universiteiten een bedrijfsoverschot. De KU Leuven neemt nu 50,74% van het bedrijfsoverschot voor haar rekening, gevolgd door de UGent (26,26%), de VUB (12,58%), de UA (6,03%) en de UHasselt (4,38%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in het overschot van het boekjaar RR[70/66] van de universiteiten samen bedraagt 31,12% in 2013 en stijgt substantieel naar 57,58% in 2014.

- **Financieel resultaat**

De sector realiseerde in 2013 een goed financieel resultaat met 50.078.850 EUR. In 2014 scoren de universiteiten echter iets minder goed met 48.829.365 EUR.

Het procentueel aandeel van het financieel resultaat in het overschot van het boekjaar RR[70/60] van de universiteiten samen bedraagt 65,36% in 2013 en daalt naar 35,52% in 2014.

- **Uitzonderlijk resultaat**

In 2013 tekenen de universiteiten samen een positief uitzonderlijk resultaat op van 2.699.172 EUR. In 2014 stijgt dit naar 9.481.052 EUR.

Het procentueel aandeel van het uitzonderlijk resultaat in het overschot van het boekjaar RR[70/60] van de universiteiten samen bedraagt 3,52% in 2013 en 6,90% in 2014.

Overschot/Tekort van het boekjaar per universiteit - Boekjaar 2013

(absolute bedragen in eenheden euro)	Overschot/Tekort van het boekjaar - RR (70/66)		Bedrijfsoverschot/Bedrijfstekort RR (70/64)			Financieel resultaat RR (75/65)			Uitzonderlijk resultaat RR (76/66)		
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	% O/T	Bedrag	% Ag Univ	% O/T	Bedrag	% Ag Univ	% O/T
HUB-KU Brussel	(751.000)	- 0,98%	(790.580)	- 3,32%	105,27%	(89.505)	- 0,18%	11,92%	129.085	4,78%	- 17,19%
KU Leuven	43.547.137	56,83%	20.661.946	86,66%	47,45%	22.612.618	45,15%	51,93%	272.572	10,10%	0,63%
Universiteit Gent	16.841.217	21,98%	5.348.339	22,43%	31,76%	9.450.989	18,87%	56,12%	2.041.889	75,65%	12,12%
Universiteit Antwerpen	3.339.836	4,36%	(3.411.902)	- 14,31%	- 102,16%	5.458.722	10,90%	163,44%	1.293.014	47,90%	38,71%
Universiteit Hasselt	3.911.069	5,10%	259.393	1,09%	6,63%	4.722.625	9,43%	120,75%	(1.070.949)	- 39,68%	- 27,38%
Vrije Universiteit Brussel	9.732.491	12,70%	1.775.529	7,45%	18,24%	7.923.401	15,82%	81,41%	33.561	1,24%	0,34%
Aggregatie Univ	76.620.749	100,00%	23.842.724	100,00%	31,12%	50.078.850	100,00%	65,36%	2.699.172	100,00%	3,52%
Rekenkundig gemiddelde	12.770.125		3.973.787		17,87%	8.346.475		80,93%	449.862		1,21%
Laagste waarde	(751.000)	- 0,98%	(3.411.902)	- 14,31%	- 102,16%	(89.505)	- 0,18%	11,92%	(1.070.949)	- 39,68%	- 27,38%
Hoogste waarde	43.547.137	56,83%	20.661.946	86,66%	105,27%	22.612.618	45,15%	163,44%	2.041.889	75,65%	38,71%

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten.

% O/T = procentueel aandeel van de rubriek in de overschot/tekort van het boekjaar RR (70/66) van de universiteit.

Overschot/Tekort van het boekjaar per universiteit - Boekjaar 2014

(absolute bedragen in eenheden euro)	Overschot/Tekort van het boekjaar - RR (70/66)		Bedrijfsoverschot/Bedrijfstekort RR (70/64)			Financieel resultaat RR (75/65)			Uitzonderlijk resultaat RR (76/66)		
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	% O/T	Bedrag	% Ag Univ	% O/T	Bedrag	% Ag Univ	% O/T
HUB-KU Brussel	71.000.016	51,65%	40.162.764	50,74%	56,57%	21.949.191	44,95%	30,91%	8.888.058	93,75%	12,52%
KU Leuven	35.157.656	25,58%	20.788.667	26,26%	59,13%	14.658.925	30,02%	41,69%	(289.935)	- 3,06%	- 0,82%
Universiteit Gent	11.455.508	8,33%	4.773.193	6,03%	41,67%	5.643.261	11,56%	49,26%	1.039.053	10,96%	9,07%
Universiteit Antwerpen	5.020.585	3,65%	3.469.456	4,38%	69,10%	1.675.478	3,43%	33,37%	(124.349)	- 1,31%	- 2,48%
Universiteit Hasselt	14.831.947	10,79%	9.961.212	12,58%	67,16%	4.902.510	10,04%	33,05%	(31.775)	- 0,34%	- 0,21%
Vrije Universiteit Brussel	137.465.712	100,00%	79.155.291	100,00%	57,58%	48.829.365	100,00%	35,52%	9.481.052	100,00%	6,90%
Aggregatie Univ	27.493.142		15.831.058		58,73%	9.765.873		37,66%	1.896.210		3,61%
Rekenkundig gemiddelde	5.020.585	3,65%	3.469.456	4,38%	41,67%	1.675.478	3,43%	30,91%	(289.935)	- 3,06%	- 2,48%
Laagste waarde	71.000.016	51,65%	40.162.764	50,74%	69,10%	21.949.191	44,95%	49,26%	8.888.058	93,75%	12,52%
Hoogste waarde	43.547.137	56,83%	20.661.946	86,66%	105,27%	22.612.618	45,15%	163,44%	2.041.889	75,65%	38,71%

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de universiteiten.

% O/T = procentueel aandeel van de rubriek in de overschot/tekort van het boekjaar RR (70/66) van de universiteit.

4.5 Geaggregeerde investeringen en financiering

4.5.1 Geaggregeerde investeringen

4.5.1.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

De universiteiten investeerden tijdens het boekjaar 2014 samen 213.053.075 EUR. Dit is een stijging met 24.875.282 EUR of 13,22% t.o.v. het boekjaar 2013.

De toename van de geaggregeerde investeringen is in absolute cijfers het grootst bij de materiële vaste activa en dit respectievelijk in de rubriek 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (+47.660.536 EUR), 'leasing en soortgelijke rechten' (+3.434.371 EUR), 'meubilair en rollend materieel' (+90.707 EUR) en 'overige materiële vaste activa' (+62.299 EUR). De investeringen dalen in de rubriek 'installaties, machines en uitrusting' (-19.226.393 EUR) en de rubriek 'terreinen en gebouwen' (-10.180.644 EUR).

Zolang activa niet in gebruik worden genomen en afgeschreven, dienen ze geboekt te worden op de post 'activa in aanbouw'.

Ten opzichte van 2013 zien de investeringen in '**activa in aanbouw en vooruitbetalingen**' er in 2014 uit als volgt:

KU Leuven	+ 22.417.019 EUR
UGent	+ 22.222.391 EUR
UA	+ 3.744.959 EUR
UHasselt	+ 1.121.683 EUR
VUB	- 1.845.516 EUR

De stijging van de post 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' in 2014 is dus in de eerste plaats toe te schrijven aan de KU Leuven, gevolgd door de UGent.

De stijging van de post '**leasing en soortgelijke rechten**' in 2014 is uitsluitend toe te schrijven aan de KU Leuven (+6.907.166 EUR). Bij de UGent daalt deze post (-3.472.795 EUR).

Bij drie van de vijf universiteiten stellen we in 2014 een stijging vast van de investeringen in '**meubilair en rollend materieel**'. Deze is het grootst bij de VUB (+501.562 EUR), gevolgd door de UGent (+356.859 EUR) en ten slotte de UA (+16.048 EUR).

De '**overige materiële vaste activa**' stijgen eveneens bij drie van de vijf universiteiten. De stijging is het grootst bij de UA (+297.051 EUR), gevolgd door de KU Leuven (+94.932 EUR) en de VUB (+45.278 EUR).

Drie van de vijf universiteiten tekenen in 2014 een daling op van de investeringen in '**installaties, machines en uitrusting**'. Deze daling is substantieel bij de UGent (-14.591.336 EUR), gevolgd door de KU Leuven (-5.221.863 EUR) en ten slotte de UHasselt (-472.890 EUR).

Op het moment van de jaarafsluiting wordt nagekeken welke werken al opgeleverd zijn en deze worden dan overgeboekt naar de rubriek 'terreinen en gebouwen'.

Ten opzichte van 2013 zien de investeringen in '**terreinen en gebouwen**' er in 2014 uit als volgt:

KU Leuven	- 3.573.648 EUR
UHasselt	- 1.961.515 EUR
UA	- 1.909.977 EUR
UGent	- 1.848.874 EUR
VUB	- 833.394 EUR

De substantiële daling van de post '**terreinen en gebouwen**' in 2014 is dus in de eerste plaats toe te schrijven aan de KU Leuven.

Naast de materiële vaste activa stijgen ook de geaggregeerde financiële vaste activa in 2014. De stijging is het grootst bij de KU Leuven (+2.178.039 EUR), gevolgd door de UA (+1.121.683 EUR).

Evolutie bruto investeringen: - ten opzichte van jaarrekening 2013	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
	(eenheden euro)			
I. Oprichtingskosten	0	0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa	2.526.817	2.245.359	- 281.457	- 11,14%
III. Materiële vaste activa	181.386.797	203.227.673	+ 21.840.876	+ 12,04%
A. Terreinen en gebouwen	45.036.110	34.855.466	- 10.180.644	- 22,61%
B. Installaties, machines en uitrusting	69.967.498	50.741.105	- 19.226.393	- 27,48%
C. Meubilair en rollend materieel	3.058.211	3.148.918	+ 90.707	+ 2,97%
D. Leasing en soortgelijke rechten	3.626.764	7.061.135	+ 3.434.371	+ 94,70%
E. Overige materiële vaste activa	9.078.683	9.140.982	+ 62.299	+ 0,69%
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	50.619.531	98.280.067	+ 47.660.536	+ 94,15%
IV. Financiële vaste activa	4.264.180	7.580.043	+ 3.315.863	+ 77,76%
A. Verbonden entiteiten	0	0	+ 0	
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemings- verhouding bestaat	3.235.479	5.926.317	+ 2.690.838	+ 83,17%
C. Andere financiële vaste activa	1.028.701	1.653.726	+ 625.025	+ 60,76%
Bruto investeringen	188.177.794	213.053.075	+ 24.875.282	+ 13,22%

4.5.1.2 Horizontale analyse: jaarrekening 2014 – begroting 2014

De universiteiten hadden samen voor het boekjaar 2014 een bedrag aan investeringen begroot van 209.489.889 EUR. In werkelijkheid werd er echter voor 213.053.075 EUR geïnvesteerd. Dit is 1,70% meer dan begroot.

De posten waar de meest significante afwijkingen werden vastgesteld tussen de begrote bedragen voor 2014 en de effectief geboekte bedragen zijn enerzijds 'terreinen en gebouwen' en anderzijds 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen'. Er werd in realiteit veel minder geïnvesteerd in 'terreinen en gebouwen' (-47.969.934 EUR) dan initieel werd begroot en veel meer in 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (+37.947.704 EUR).

De vijf universiteiten investeerden allen minder in '**terreinen en gebouwen**' dan begroot. De grootste afwijking doet zich voor bij de KU Leuven waar er 24.568.767 EUR minder werd geïnvesteerd dan voorzien, gevolgd door de UA waar er 11.519.549 EUR minder werd geïnvesteerd dan begroot.

Drie van de vijf universiteiten investeerden meer in '**installaties, machines en uitrusting**' dan begroot. De grootste afwijking doet zich voor bij de VUB (+6.841.268 EUR), gevolgd door de KU Leuven (+1.654.487 EUR) en de UA (+1.481.982 EUR). De UGent investeerde substantieel minder in deze post (-12.365.682 EUR) dan voorzien. De UHasselt investeerde eveneens minder (-721.400 EUR) dan begroot.

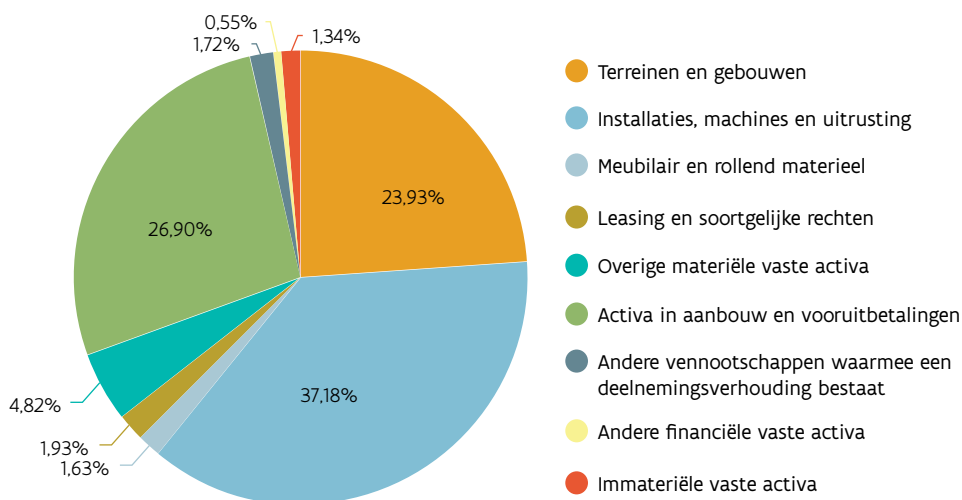
Evolutie bruto investeringen: - ten opzichte van begroting 2013	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking	JR14-BG14 relatieve afwijking
	(leenheden euro)			
I. Oprichtingskosten	0	0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa	2.245.359	967.000	+ 1.278.359	+ 132,20%
III. Materiële vaste activa	203.227.673	205.858.889	- 2.631.216	- 1,28%
A. Terreinen en gebouwen	34.855.466	82.825.400	- 47.969.934	- 57,92%
B. Installaties, machines en uitrusting	50.741.105	53.850.450	- 3.109.345	- 5,77%
C. Meubilair en rollend materieel	3.148.918	2.570.125	+ 578.793	+ 22,52%
D. Leasing en soortgelijke rechten	7.061.135	1.373.000	+ 5.688.135	+ 414,29%
E. Overige materiële vaste activa	9.140.982	4.907.551	+ 4.233.431	+ 86,26%
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	98.280.067	60.332.363	+ 37.947.704	+ 62,90%
IV. Financiële vaste activa	7.580.043	2.664.000	+ 4.916.043	+ 184,54%
A. Verbonden entiteiten	0	189.000	- 189.000	- 100,00%
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemings- verhouding bestaat	5.926.317	2.475.000	+ 3.451.317	+ 139,45%
C. Andere financiële vaste activa	1.653.726	0	+ 1.653.726	BG = 0
Bruto investeringen	213.053.075	209.489.889	+ 3.563.186	+ 1,70%

4.5.1.3 Verticale analyse: jaarrekening 2013 - jaarrekening 2014

Tijdens het boekjaar 2013 had 55,65% van de investeringen betrekking op onroerende goederen. Om tot dit percentage te komen werd de som gemaakt van de investeringen in 'terreinen en gebouwen' (23,93%), 'overige materiële vaste activa' (4,82%) en 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (26,90%).

Het aandeel van de investeringen in 'installaties, machines en uitrusting' bedraagt 37,18%, dat in 'meubilair en rollend materieel' 1,63%.

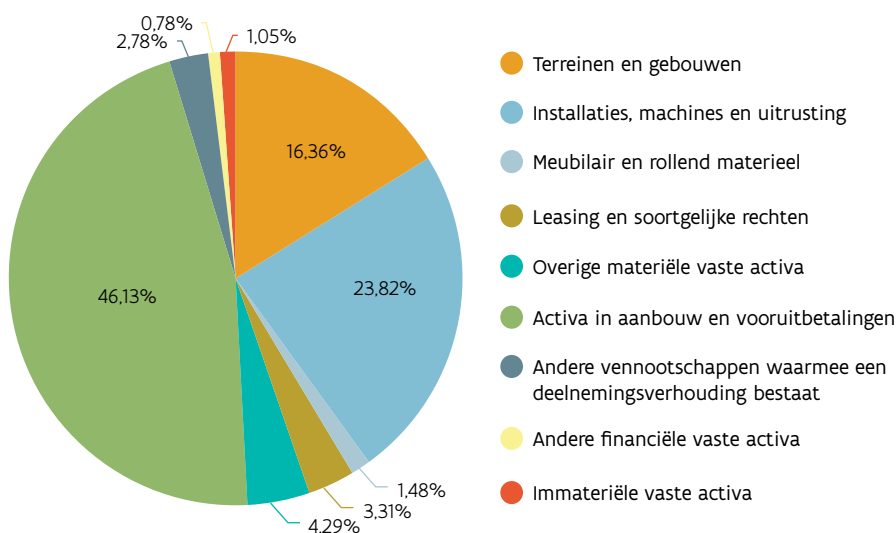
Bruto investeringen - Boekjaar 2013

Na het maken van de som van de investeringen in 'terreinen en gebouwen' (16,36%), 'overige materiële vaste activa' (4,29%) en 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (46,13%) blijkt dat tijdens het boekjaar 2014 de investeringen die betrekking hadden op onroerende goederen gestegen zijn naar 66,78%.

Het aandeel van de investeringen in 'installaties, machines en uitrusting' bedraagt 23,82%, dat in 'meubilair en rollend materieel' 1,48%.

Bruto investeringen - Boekjaar 2014

4.5.2 Financiering van de investeringen

Het investeringsvolume lag in 2014 hoger dan in 2013. Er diende dan ook een groter bedrag gefinancierd te worden.

In het boekjaar 2014 financieren de universiteiten het leeuwenaandeel van hun investeringen met eigen middelen (80,15%) en met kapitaalsubsidies (7,10%). Alleen door de KU Leuven werd er in 2014 een beroep gedaan op vreemde middelen. De vroeger opgebouwde financiële reserves (geldbeleggingen en liquide middelen) worden nog steeds eerst aangesproken om de investeringen te financieren.

Ten opzichte van 2013 is de financiering van de investeringen met eigen middelen gestegen met 2.510.872 EUR of 1,49%. De financiering met kapitaalsubsidies is gedaald met 1.896.546 EUR of 11,15%.

Het investeringsvolume van de universiteiten samen is gestegen en de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen is eveneens gestegen per eind 2014. De financiële reserves van de universiteiten bedragen 1.769.454.214 EUR per eind 2014 t.o.v. 1.592.473.356 EUR in 2013.

In het boekjaar 2014 werd er 22.095.413 EUR meer gefinancierd met eigen middelen dan begroot en 8.191.662 EUR minder met kapitaalsubsidies dan begroot.

Evolutie financiering: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking	JR14-BG14 relatieve afwijking
	(eenheden euro)				(eenheden euro)		
I. Eigen middelen	168.260.179	170.771.051	+ 2.510.872	+ 1,49%	148.675.638	+ 22.095.413	+ 14,86%
II. Vreemde middelen	0	25.000.000	+ 25.000.000	JR13 = 0	33.204.000	- 8.204.000	- 24,71%
III. Kapitaalsubsidies	17.015.284	15.118.738	- 1.896.546	- 11,15%	23.310.400	- 8.191.662	- 35,14%
IV. Andere	2.902.331	2.163.286	- 739.045	- 25,46%	4.300.851	- 2.137.564	- 49,70%
Financiering	188.177.794	213.053.075	+ 24.875.281	+ 13,22%	209.490.889	+ 3.562.186	+ 1,70%

Financiering % aandeel in de financiering	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014
I. Eigen middelen	89,42%	80,15%	70,97%
II. Vreemde middelen	0,00%	11,73%	15,85%
III. Kapitaalsubsidies	9,04%	7,10%	11,13%
IV. Andere	1,54%	1,02%	2,05%
Financiering	100,00%	100,00%	100,00%

4.6 Investerings en financieringsmiddelen: enkele kengetallen per universiteit

De hiernavolgende tabellen geven een overzicht van de investeringen en de financieringsmix per universiteit voor de boekjaren 2013 en 2014.

4.6.1 Aandeel van de universiteiten in de geaggregeerde investeringen

De totale sector investeerde 188.177.794 EUR in het boekjaar 2013. De UGent was de belangrijkste investeerder met 84.296.537 EUR of 44,80%. De HUB-KUBrussel realiseerde het kleinste investeringsbedrag met 135.996 EUR of 0,07% van het totale investeringsvolume.

In het boekjaar 2014 investeerden de universiteiten samen 213.053.075 EUR. De KU Leuven wordt de belangrijkste investeerder met 86.957.399 EUR of 40,81%. De UHasselt realiseerde het kleinste investeringsbedrag met 3.447.134 EUR of 1,62% van het totale investeringsvolume.

4.6.2 Aandeel van de universiteiten in de diverse financieringsmiddelen

Zowel in het boekjaar 2013 als in het boekjaar 2014 gebruikten alle universiteiten eigen middelen voor de financiering van hun investeringen. Voor de UA was dit zowel in 2013 als in 2014 zelfs het enige financieringsmiddel.

In 2013 deed geen enkele instelling een beroep op vreemde middelen en in 2014 alleen de KU Leuven (25.000.000 EUR).

Drie universiteiten wendden in 2014 kapitaalsubsidies aan. De UHasselt financierde hiermee niet minder dan 57,94% van haar investeringsvolume, gevolgd door de KU Leuven met 14,83% en ten slotte de UGent met 0,26%.

In 2013 is de KU Leuven de enige universiteit die nog een beroep doet op andere financieringsmiddelen maar die maken slechts 4,36% uit van het totale investeringsvolume. In 2014 daarentegen doet naast de KU Leuven ook de UHasselt een beroep op andere financieringsmiddelen.

Bruto investeringen en financiering per universiteit - Boekjaar 2013

(absolute bedragen in eenheden euro)	Bruto investeringen			Eigen middelen			Vreemde middelen			Kapitaalsubsidies			Andere		
	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv
HUB-KUBrussel	135.996	0,07%	55,67%	75.708	0,04%	0,00%	0	0,00%	0,00%	60.288	0,35%	44,33%	0	0,00%	0,00%
KU Leuven	66.624.315	35,40%	78,02%	51.977.880	30,89%	0,00%	0	0,00%	0,00%	11.744.104	69,02%	17,63%	2.902.331	100,00%	4,36%
Universiteit Gent	84.296.537	44,80%	99,73%	84.072.255	49,97%	0,00%	0	0,00%	0,00%	224.282	1,32%	0,27%	0	0,00%	0,00%
Universiteit Antwerpen	18.903.120	10,05%	100,00%	18.903.120	11,23%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
Universiteit Hasselt	5.042.604	2,68%	1,11%	55.994	0,03%	0,00%	0	0,00%	0,00%	4.986.609	29,31%	98,89%	0	0,00%	0,00%
Vrije Universiteit Brussel	13.175.222	7,00%	100,00%	13.175.222	7,83%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
Aggregatie Univ.	188.177.794	100,00%	89,42%	168.260.179	100,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	17.015.284	100,00%	9,04%	2.902.331	100,00%	1,54%
Rekenkundig gemiddelde	31.362.966		72,42%	28.043.363		0,00%	0	0,00%	0,00%	2.835.881		26,85%	483.722		0,73%
Laagste waarde	135.996	0,07%	1,11%	55.994	0,03%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
Hoogste waarde	84.296.537	44,80%	100,00%	84.072.255	49,97%	0,00%	0	0,00%	0,00%	11.744.104	69,02%	98,89%	2.902.331	100,00%	4,36%

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerde bedrag van de universiteiten

% Inv = procentueel aandeel van de rubriek in de bruto investeringen van de universiteit

Bruto investeringen en financiering per universiteit - Boekjaar 2014

(absolute bedragen in eenheden euro)	Bruto investeringen			Eigen middelen			Vreemde middelen			Kapitaalsubsidies			Andere		
	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv
HUB-KUBrussel	86.957.399	40,81%	55,44%	48.210.462	28,23%	28,75%	25.000.000	100,00%	28,75%	12.897.102	85,31%	14,83%	849.835	39,28%	0,98%
Universiteit Gent	86.554.949	40,63%	99,74%	86.330.687	50,55%	0,00%	0	0,00%	0,00%	224.262	1,48%	0,26%	0	0,00%	0,00%
Universiteit Antwerpen	24.071.440	11,30%	100,00%	24.071.440	14,10%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
Universiteit Hasselt	3.447.134	1,62%	3,95%	136.309	0,08%	0,00%	0	0,00%	0,00%	1.997.374	13,21%	57,94%	1.313.452	60,72%	38,10%
Vrije Universiteit Brussel	12.022.153	5,64%	100,00%	12.022.153	7,04%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
Aggregatie Univ.	213.053.075	100,00%	80,15%	170.771.051	100,00%	11,73%	25.000.000	100,00%	11,73%	15.118.738	100,00%	7,10%	2.163.286	100,00%	1,02%
Rekenkundig gemiddelde	42.610.615		71,83%	34.154.210		5,75%	5.000.000		5,75%	3.023.748		14,61%	432.657		7,82%
Laagste waarde	3.447.134	1,62%	3,95%	136.309	0,08%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%
Hoogste waarde	86.957.399	40,81%	100,00%	86.330.687	50,55%	28,75%	25.000.000	100,00%	28,75%	12.897.102	85,31%	57,94%	1.313.452	60,72%	38,10%

% Ag Univ = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerde bedrag van de universiteiten

% Inv = procentueel aandeel van de rubriek in de bruto investeringen van de universiteit

4.7 Geaggregeerde balans

Balans

Activa (leenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR- Boekjaar 2012	JR- Boekjaar 2013	JR- Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014
VASTE ACTIVA	20/28	1.214.125.387	1.325.751.264	1.374.240.557	1.422.383.698	1.471.700.744	1.516.447.334
I. Oprichtingskosten	20	0	0	0	0	0	0
II. Immateriële vaste activa	21	2.245.175	1.709.223	1.239.813	2.467.911	2.919.014	1.477.400
III. Materiële vaste activa	22/27	1.196.257.058	1.306.579.297	1.353.908.321	1.398.463.977	1.446.901.335	1.496.078.154
A. Terreinen en gebouwen	22	861.321.912	934.875.022	991.362.344	993.881.933	970.466.018	1.050.127.024
B. Installaties, machines en uitrusting	23	153.825.981	157.969.068	153.722.836	160.042.023	150.441.822	187.811.612
C. Meubilair en rollend materieel	24	23.104.528	27.929.250	28.665.612	29.454.142	30.042.586	30.503.522
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	30.171.569	54.033.689	66.221.999	67.248.050	71.553.443	61.180.016
E. Overige materiële vaste activa	26	48.426.115	47.998.613	54.023.856	52.010.800	49.985.699	59.466.981
F. Activa in aanbouw en voortuitbetalingen	27	79.406.952	83.773.655	59.911.673	95.827.029	174.411.768	106.989.000
IV. Financiële vaste activa	28	15.623.155	17.462.743	19.092.423	21.451.809	21.880.396	18.891.780
A. Verbonden entiteiten	280/1	4.312.404	4.214.108	3.634.107	3.525.562	3.414.992	3.415.000
1. Deelnemingen in verbonden vennootschappen	280	3.300.001	3.300.001	3.300.000	3.300.000	3.300.000	3.300.000
2. Vorderingen	281	1.012.403	914.107	334.107	225.562	114.992	115.000
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	282/3	8.321.832	9.480.842	11.304.089	13.426.662	13.122.022	12.208.960
1. Deelnemingen	282	8.239.237	9.398.247	11.221.494	13.001.662	12.165.416	12.125.960
2. Vorderingen	283	82.595	82.595	82.595	425.000	956.606	83.000
C. Andere financiële vaste activa	284/8	2.988.919	3.767.794	4.154.227	4.499.585	5.343.383	3.267.820
1. Aandelen	284	1.958.914	2.672.210	2.980.252	3.077.229	3.926.133	
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	1.030.005	1.095.583	1.173.975	1.422.356	1.417.250	
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	1.658.717.559	1.679.195.889	1.800.888.782	1.914.386.803	2.099.049.896	1.772.496.133
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	2.583.308	2.567.611	4.203.521	3.372.987	9.935.264	4.066.970
A. Handelsvorderingen	290	0	0	0	0	0	0
B. Overige vorderingen	291	2.583.308	2.567.611	4.203.521	3.372.987	9.935.264	4.066.970
VI. Voorraden en projecten in uitvoering	3	3.137.685	2.501.348	2.342.562	5.532.021	2.622.086	2.103.600
A. Voorraden	30/36	2.820.390	2.501.348	2.342.562	2.355.280	2.302.806	2.103.600
B. Projecten in uitvoering	37	317.295	0	0	3.176.741	319.280	0
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	309.047.285	270.222.503	294.504.609	297.436.473	301.400.856	291.664.597
A. Handelsvorderingen	40	194.950.604	154.649.717	170.880.836	167.186.094	164.813.016	163.827.617
B. Overige vorderingen	41	114.096.681	115.572.786	123.623.773	130.250.380	136.587.841	127.836.980
VIII. Geldbeleggingen	51/53	1.194.459.629	1.279.153.615	1.357.335.513	1.470.036.343	1.646.119.634	1.356.621.686
IX. Liquide middelen	54/58	135.824.976	106.351.594	127.334.160	122.437.013	123.334.580	101.711.720
X. Overlopende rekeningen	490/1	13.664.677	18.399.218	15.168.417	15.571.966	15.637.477	16.327.560
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	2.872.842.947	3.004.947.153	3.175.129.339	3.336.770.501	3.570.750.641	3.288.943.467

Balans

Passiva (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014
EIGEN VERMOGEN	10/15	2.331.848.205	2.429.614.814	2.496.442.068	2.589.991.988	2.719.110.348	2.539.687.307
I. Gevormd vermogen	10	286.938.376	286.830.294	286.739.094	286.498.649	286.261.766	291.498.648
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	1.396.295	1.337.301	1.307.043	1.361.689	0	1.361.690
IV. Aangelegde fondsen	13	1.889.737.870	1.992.640.083	2.120.689.892	2.185.834.913	2.302.267.586	2.160.710.984
A. Onbeschikbare Fondsen	130						
B. Beschikbare Fondsen	131						
V. Overgedragen overschot (overgedragen tekort)	14	94.620.325	88.483.638	26.680.311	48.281.416	62.829.114	27.037.335
IV. Kapitaalsubsidies	15	59.155.339	60.323.498	61.025.728	68.015.322	67.751.882	59.078.650
VOORZIENINGEN	16	120.784.310	122.077.706	137.006.900	173.745.230	201.757.539	170.945.000
VII. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	120.784.310	122.077.706	137.006.900	173.745.230	201.757.539	170.945.000
A. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	58.517.539	55.171.315	49.225.677	46.206.514	55.553.256	
B. Belastingen	161	0	0	0	0	0	
C. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	3.311.178	4.422.356	25.275.550	55.224.757	73.290.796	
D. Sociaal Passief	163	0	0	0	0	0	
E. Veiligheid en milieu verplichtingen	164	1.474.797	1.934.566	5.788.830	13.216.141	15.408.732	
F. Overige risico's en kosten	165	57.480.797	60.549.469	56.716.844	59.097.818	57.504.755	
SCHULDEN	17/49	420.210.429	453.254.630	541.680.371	573.033.279	649.882.754	578.309.150
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	36.259.928	53.995.758	58.804.509	56.707.561	79.362.802	90.605.010
A. Financiële schulden	170/4	36.077.905	53.814.835	50.504.227	50.702.373	75.442.463	82.291.580
1. Achtergestelde leningen	170	0	0	0	0	0	
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	171	0	0	0	0	0	
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172	22.426.798	41.130.269	39.127.201	40.614.296	43.141.194	
4. Kredietinstellingen	173	13.564.345	12.285.312	11.006.279	9.727.246	32.291.354	
5. Overige leningen	174	86.763	399.255	370.747	360.831	9.916	
B. Handelsschulden	175	0	0	0	0	0	0
C. Overige schulden	178/9	182.023	180.922	8.300.282	6.005.188	3.920.338	8.313.430
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	339.452.505	339.413.363	420.287.683	467.662.707	518.879.497	439.924.480
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	2.496.724	3.061.990	6.842.640	7.175.474	6.435.586	6.259.650
B. Financiële schulden	43	17.520.000	11.500.000	11.500.000	21.500.010	66.696.120	0
1. Kredietinstellingen	430/8	17.520.000	11.500.000	11.500.000	21.500.010	66.696.120	0
2. Overige leningen	439	0	0	0	0	0	0
C. Handelsschulden	44	92.816.707	82.458.401	79.802.190	76.948.170	92.500.953	87.971.340
D. Ontvangen vooruitbetalingen op projecten	46	49.353.753	52.506.537	121.658.531	143.317.742	127.876.156	139.817.050
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	150.362.362	160.923.609	171.766.291	187.889.274	197.064.681	176.994.450
1. Belastingen	450/3	27.660.381	29.698.547	38.048.556	43.302.954	48.828.140	
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	122.701.981	131.225.062	133.717.735	144.586.320	148.236.541	
F. Overige schulden	48	26.902.959	28.962.826	28.718.032	30.832.037	28.306.001	28.881.990
X. Overlopende rekeningen	492/3	44.497.996	59.845.509	62.588.179	48.663.011	51.640.456	47.779.660
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	2.872.842.947	3.004.947.153	3.175.129.339	3.336.770.501	3.570.750.641	3.288.943.467

4.7.1 Activa

4.7.1.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014 – begroting 2014

De totale balanswaarde van alle universiteiten samen bedraagt eind 2014 de som van 3.570.750.641 EUR tegenover 3.336.770.501 EUR op 31 december 2013. Dit is een stijging met 233.980.140 EUR of 7,01%.

Zowel de vaste activa als de vlottende activa leverden een bijdrage aan deze groei.

Evolutie balans - ACTIVA: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking	JR14-BG14 relatieve wijziging
		(eenheden euro)						
VASTE ACTIVA	20/28	1.422.383.698	1.471.700.744	+ 49.317.047	+ 3,47%	1.516.447.334	- 44.746.590	- 2,95%
I. Oprichtingskosten	20	0	0	+ 0		0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa	21	2.467.911	2.919.014	+ 451.102	+ 18,28%	1.477.400	+ 1.441.614	+ 97,58%
III. Materiële vaste activa	22/27	1.398.463.977	1.446.901.335	+ 48.437.357	+ 3,46%	1.496.078.154	- 49.176.819	- 3,29%
IV. Financiële vaste activa	28	21.451.809	21.880.396	+ 428.587	+ 2,00%	18.891.780	+ 2.988.616	+ 15,82%
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	1.914.386.803	2.099.049.896	+ 184.663.093	+ 9,65%	1.772.496.133	+ 326.553.763	+ 18,42%
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	3.372.987	9.935.264	+ 6.562.277	+ 194,55%	4.066.970	+ 5.868.294	+ 144,29%
VI. Voorraden en projecten in uitvoering	3	5.532.021	2.622.086	- 2.909.935	- 52,60%	2.103.600	+ 518.486	+ 24,65%
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	297.436.473	301.400.856	+ 3.964.383	+ 1,33%	291.664.597	+ 9.736.259	+ 3,34%
VIII. Geldbeleggingen + IX. Liquide middelen	51/58	1.592.473.356	1.769.454.213	+ 176.980.858	+ 11,11%	1.458.333.406	+ 311.120.808	+ 21,33%
X. Overlopende rekeningen	490/1	15.571.966	15.637.477	+ 65.511	+ 0,42%	16.327.560	- 690.083	- 4,23%
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	3.336.770.501	3.570.750.641	+ 233.980.140	+ 7,01%	3.288.943.467	+ 281.807.174	+ 8,57%

De geaggregeerde vaste activa bedragen op 31 december 2014 de som van 1.471.700.744 EUR. Dit is een stijging t.o.v. 2013 met 49.317.047 EUR of 3,47%. De stijging is te verklaren door een toename van zowel de materiële vaste activa met 48.437.357 EUR of 3,46% als de immateriële vaste activa met 451.102 EUR of 18,28% en ten slotte de financiële vaste activa met 428.587 EUR of 2,00%.

De post **'activa in aanbouw en vooruitbetalingen'** binnen de geaggregeerde materiële vaste activa stijgt in het boekjaar 2014 het meest met 78.584.739 EUR. De waardevermeerdering is het grootst bij de UGent (+38.090.657 EUR), gevolgd door de KU Leuven (+32.560.914 EUR), de UA (+6.556.477 EUR), de UHasselt (+1.123.973 EUR) en ten slotte de VUB (+252.718 EUR).

Binnen de geaggregeerde materiële vaste activa is er in het boekjaar 2014 eveneens een toename van de post **'leasing en soortgelijke rechten'** met 4.305.393 EUR. Deze waardevermeerdering is uitsluitend toe te schrijven aan de KU Leuven. De waarde van de post **'meubilair en rollend materieel'** gaat licht omhoog in 2014 bij de KU Leuven, de VUB en de UGent. Bij de UHasselt en de UA is er een daling.

De post **'terreinen en gebouwen'** daalt in 2014 het meest in waarde. De waardevermindering van 'terreinen en gebouwen' is het grootst bij de KU Leuven (-6.794.103 EUR), gevolgd door de VUB (-3.491.468 EUR), de UA (-1.330.917 EUR) en de UHasselt (-1.003.097 EUR). Alleen de UGent tekent een stijging in waarde op van deze post met 8.689.092 EUR.

Binnen de geaggregeerde materiële vaste activa is er eveneens een opvallende afname in absolute cijfers van de post **'installaties, machines en uitrusting'**. De waardevermindering van 'installaties, machines en uitrusting' is het grootst bij de UGent (-5.321.912 EUR), gevolgd door de KU Leuven (-4.555.048 EUR), de UHasselt (-636.424 EUR) en ten slotte de UA (-201.833 EUR). Alleen de VUB tekent een toename op (+1.355.129 EUR).

De financiële vaste activa van de universiteiten bestaan in hoofdzaak uit deelnemingen in het kapitaal van ondernemingen. Wat de financiële vaste activa onderscheidt van de geldbeleggingen is dat bij de financiële vaste activa er meestal inspraak is in het bestuur van de andere onderneming. Toch worden ook andere

aandelen, die om strategische redenen worden aangehouden, onder de financiële vaste activa geboekt.

De geaggregeerde financiële vaste activa zijn in 2014 met 428.587 EUR gestegen. De grootste toename doet zich voor bij de KU Leuven (+1.213.448 EUR). Bij de UA en de VUB dalen de financiële vaste activa.

Opvallend binnen de geaggregeerde vlottende activa is het grote bedrag aan geldbeleggingen en liquide middelen. Deze beide posten moeten samen worden bekeken. In functie van de situatie op de financiële markten en de financiële noden van de universiteit worden geldbeleggingen omgezet naar liquide middelen en omgekeerd.

De som van de geldbeleggingen en liquide middelen bedraagt in 2013 op geaggregeerd niveau 1.592.473.356 EUR en stijgt in 2014 met 176.980.858 EUR of 11,11% naar 1.769.454.213 EUR.

In de overlopende rekeningen worden opbrengsten toegewezen aan het boekjaar 2014 die pas ontvangen zijn in 2015 en worden kosten die in 2014 gemaakt zijn voor het boekjaar 2015 overgedragen.

In de begroting 2014 stellen we voor de geaggregeerde vaste activa een overschatting met 44.746.590 EUR of 2,95% vast. De geaggregeerde materiële vaste activa werden namelijk met 49.176.819 EUR overbegroot. De niet effectief uitgevoerde investeringen van respectievelijk de UA (-17.729.591 EUR), de KU Leuven (-11.266.767 EUR), de UGent (-9.546.217 EUR), de UHasselt (-8.533.435 EUR) en ten slotte de VUB (-2.100.809 EUR) zijn hiervan de oorzaak.

De geaggregeerde vlottende activa werden in de begroting 2014 onderschat en dit ter waarde van 326.553.763 EUR of 18,42%. In absolute bedragen is de afwijking het grootst bij de som van de 'geldbeleggingen en liquide middelen' met 311.120.808 EUR. Deze onderschatting van de vlottende activa gaat op voor de vijf universiteiten. Ze is het grootst bij de KU Leuven met 130.600.572 EUR en het kleinst bij de VUB met 7.205.247 EUR.

4.7.1.2 Verticale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014 – begroting 2014

In de verticale analyse wordt elke balansrubriek geplaatst t.o.v. het balanstotaal, met als doel zicht te krijgen op de structuurwijzigingen binnen de samenstelling van de activa en de passiva.

Balans

Activa (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR- Boekjaar 2011	JR- Boekjaar 2012	JR- Boekjaar 2013	JR- Boekjaar 2014	BG-Boekjaar 2014
VASTE ACTIVA	20/28	42,26%	44,12%	43,28%	42,63%	41,22%	46,11%
I. Oprichtingskosten	20	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
II. Immateriële vaste activa	21	0,08%	0,06%	0,04%	0,07%	0,08%	0,04%
III. Materiële vaste activa	22/27	41,64%	43,48%	42,64%	41,91%	40,52%	45,49%
A. Terreinen en gebouwen	22	29,98%	31,11%	31,22%	29,79%	27,18%	31,93%
B. Installaties, machines en uitrusting	23	5,35%	5,26%	4,84%	4,80%	4,21%	5,71%
C. Meubilair en rollend materieel	24	0,80%	0,93%	0,90%	0,88%	0,84%	0,93%
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	1,05%	1,80%	2,09%	2,02%	2,00%	1,86%
E. Overige materiële vaste activa	26	1,69%	1,60%	1,70%	1,56%	1,40%	1,81%
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27	2,76%	2,79%	1,89%	2,87%	4,88%	3,25%
IV. Financiële vaste activa	28	0,54%	0,58%	0,60%	0,64%	0,61%	0,57%
A. Terreinen en gebouwen	280/1	0,15%	0,14%	0,11%	0,11%	0,10%	0,10%
Deelnemingen in verbonden vennootschappen	280	0,11%	0,11%	0,10%	0,10%	0,09%	0,10%
Vorderingen	281	0,04%	0,03%	0,01%	0,01%	0,00%	0,00%
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	282/3	0,29%	0,32%	0,36%	0,40%	0,37%	0,37%
1. Deelnemingen	282	0,29%	0,31%	0,35%	0,39%	0,34%	0,37%
2. Vorderingen	283	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,03%	0,00%
C. Andere financiële vaste activa	284/8	0,10%	0,13%	0,13%	0,13%	0,15%	0,10%
1. Aandelen	284	0,07%	0,09%	0,09%	0,09%	0,11%	
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	

VLOTTENDE ACTIVA	29/58	57,74%	55,88%	56,72%	57,37%	58,78%	53,89%
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	0,09%	0,09%	0,13%	0,10%	0,28%	0,12%
A. Handelsvorderingen	290	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
B. Overige vorderingen	291	0,09%	0,09%	0,13%	0,10%	0,28%	0,12%
VI. Voorraden en projecten in uitvoering	3	0,11%	0,08%	0,07%	0,17%	0,07%	0,06%
A. Voorraden	30/36	0,10%	0,08%	0,07%	0,07%	0,06%	0,06%
B. Projecten in uitvoering	37	0,01%	0,00%	0,00%	0,10%	0,01%	0,00%
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	10,76%	8,99%	9,28%	8,91%	8,44%	8,87%
A. Handelsvorderingen	40	6,79%	5,15%	5,38%	5,01%	4,62%	4,98%
B. Overige vorderingen	41	3,97%	3,85%	3,89%	3,90%	3,83%	3,89%
VIII. Geldbeleggingen	51/53	41,58%	42,57%	42,75%	44,06%	46,10%	41,25%
IX. Liquide middelen	54/58	4,73%	3,54%	4,01%	3,67%	3,45%	3,09%
X. Overlopende rekeningen	490/1	0,48%	0,61%	0,48%	0,47%	0,44%	0,50%
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	2.872.842.947	3.004.947.153	3.175.129.339	3.336.770.501	3.570.750.641	3.288.943.467

De vaste activa bedragen 42,63% van het balanstotaal in de jaarrekening 2013 en 41,22% van het balanstotaal in de jaarrekening 2014. De vlottende activa bedragen 57,37% in 2013 en 58,78% in 2014. De verhouding vast/vlottend blijft dus ongeveer dezelfde.

Bij de vaste activa valt het grote aandeel op van de materiële vaste activa. Vooral de component 'terreinen en gebouwen' is hiervoor verantwoordelijk.

Bij de vlottende activa springt het grote aandeel van de 'geldbeleggingen' in het oog.

De begrote balansstructuur wijkt enigszins af van wat effectief in 2014 gerealiseerd werd.

In de begroting 2014 was een verschuiving van vlottende naar vaste activa voorzien. In realiteit zien we de omgekeerde beweging.

4.7.2 Passiva

4.7.2.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014 – begroting 2014

Evolutie balans - PASSIVA: - ten opzichte van jaarrekening 2013 - ten opzichte van begroting 2014	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging	BG - Boekjaar 2014	JR14-BG14 absolute afwijking	JR14-BG14 relatieve wijziging
		(eenheden euro)						
EIGEN VERMOGEN	10/15	2.589.991.988	2.719.110.348	+ 129.118.360	+ 4,99%	2.539.687.307	+ 179.423.042	+ 7,06%
I. Gevormd vermogen	10	286.498.649	286.261.766	- 236.883	- 0,08%	291.498.648	- 5.236.882	- 1,80%
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	1.361.689	0	- 1.361.689	- 100,00%	1.361.690	- 1.361.690	- 100,00%
IV. Aangelegde fondsen	13	2.185.834.913	2.302.267.586	+ 116.432.674	+ 5,33%	2.160.710.984	+ 141.556.602	+ 6,55%
V. Overgedragen overschot (overgedragen tekort)	14	48.281.416	62.829.114	+ 14.547.698	+ 30,13%	27.037.335	+ 35.791.779	+ 132,38%
VI. Kapitaalsubsidies	15	68.015.322	67.751.882	- 263.440	- 0,39%	59.078.650	+ 8.673.232	+ 14,68%
VOORZIENINGEN	16	173.745.230	201.757.539	+ 28.012.309	+ 16,12%	170.945.000	+ 30.812.539	+ 18,02%
SCHULDEN	17/49	573.033.279	649.882.754	+ 76.849.475	+ 13,41%	578.309.150	+ 71.573.604	+ 12,38%
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	56.707.561	79.362.802	+ 22.655.240	+ 39,95%	90.605.010	- 11.242.208	- 12,41%
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	467.662.707	518.879.497	+ 51.216.790	+ 10,95%	439.924.480	+ 78.955.017	+ 17,95%
X. Overlopende rekeningen	492/3	48.663.011	51.640.456	+ 2.977.445	+ 6,12%	47.779.660	+ 3.860.796	+ 8,08%
TOTAAL DER ACTIVA	10/49	3.336.770.501	3.570.750.641	+ 233.980.140	+ 7,01%	3.288.943.467	+ 281.807.174	+ 8,57%

Het geaggregeerde **eigen vermogen** van de sector bedraagt 2.589.991.988 EUR in 2013 en stijgt met 4,99% naar 2.719.110.348 EUR in 2014. Het eigen vermogen stijgt namelijk bij de vijf universiteiten en dit is toe te schrijven aan een sterke toename van de aangelegde fondsen. Bij de UGent is er daarenboven een grote stijging van het overgedragen overschot. We zien een daling van de kapitaalsubsidies met 0,39% in 2014.

De geaggregeerde **voorzieningen voor risico's en kosten** stijgen in 2014 met 16,12%. Dit is uitsluitend toe te schrijven aan de KU Leuven en de UHasselt. Bij de drie andere universiteiten dalen deze voorzieningen. De grootste toename doet zich voor bij de KU Leuven (+32.043.020 EUR). De post 'grote herstellings- en onderhoudswerken' stijgt hier het meest, gevolgd door de post 'pensioenen en soortgelijke verplichtingen'.

De geaggregeerde **schulden** liggen 13,41% hoger in 2014 dan in 2013. De 'schulden op meer dan één jaar' stijgen alleen bij de KU Leuven. De 'schulden op ten hoogste één jaar' stijgen bij vier van de vijf universiteiten. Alleen bij de VUB is er een daling.

Bij het opstellen van de begroting 2014 werd het geaggregeerde eigen vermogen onderschat met 7,06%. Bij alle universiteiten ligt het eigen vermogen hoger dan begroot. De onderbegroting is het grootst bij de KU Leuven (+91.924.697 EUR), gevolgd door de UGent (+33.832.110 EUR), de VUB (+25.050.450 EUR), de UHasselt (+14.946.391 EUR) en ten slotte de UA (+12.511.405 EUR).

De voorzieningen voor risico's en kosten werden bij twee universiteiten onderbegroot. De grootste afwijking doet zich voor bij de KU Leuven (+29.799.285 EUR), gevolgd door de UA (+4.075.639 EUR).

De geaggregeerde schulden vallen in de realiteit 12,38% hoger uit dan begroot in 2014. De spanning tussen de begrote en de effectieve schulden is het grootst bij de UGent (+79.764.480 EUR), gevolgd door de UA (+12.220.585 EUR) en ten slotte de KU Leuven (+95.103 EUR). Bij de VUB (-18.907.053 EUR) en de UHasselt (-1.599.511 EUR) liggen de effectieve schulden lager dan begroot.

4.7.2.2 Verticale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014 – begroting 2014

In 2013 bestaan de passiva voor 77,62% uit eigen vermogen, 5,21% uit voorzieningen en 17,17% uit schulden. De structuuranalyse van de passiva in 2014 toont kleine verschuivingen met 76,15% eigen vermogen, 5,65% voorzieningen en 18,20% schulden. Ondanks de lichte daling blijft het eigen vermogen van de sector aanzienlijk en de financiële onafhankelijkheid groot.

PASSIVA (% aandeel in balanstotaal)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	BG - Boekjaar 2014
EIGEN VERMOGEN	10/15	81,17%	80,85%	78,62%	77,62%	76,15%	77,22%
I. Gevormd vermogen	10	9,99%	9,55%	9,03%	8,59%	8,02%	8,86%
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	0,05%	0,04%	0,04%	0,04%	0,00%	0,04%
IV. Aangelegde fondsen	13	65,78%	66,31%	66,79%	65,51%	64,48%	65,70%
A. Onbeschikbare Fondsen	130						
B. Beschikbare Fondsen	131						
V. Overgedragen overschot (overgedragen tekort)	14	3,29%	2,94%	0,84%	1,45%	1,76%	0,82%
VI. Kapitaalsubsidies	15	2,06%	2,01%	1,92%	2,04%	1,90%	1,80%
VOORZIENINGEN	16	4,20%	4,06%	4,32%	5,21%	5,65%	5,20%
VII. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	4,20%	4,06%	4,32%	5,21%	5,65%	5,20%
A. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	2,04%	1,84%	1,55%	1,38%	1,56%	
B. Belastingen	161	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	
C. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	0,12%	0,15%	0,80%	1,66%	2,05%	
D. Sociaal Passief	163	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	
E. Veiligheid en milieu verplichtingen	164	0,05%	0,06%	0,18%	0,40%	0,43%	
F. Overige risico's en kosten	165	2,00%	2,01%	1,79%	1,77%	1,61%	

SCHULDEN	17/49	14,63%	15,08%	17,06%	17,17%	18,20%	17,58%
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	1,26%	1,80%	1,85%	1,70%	2,22%	2,75%
A. Financiële schulden	170/4	1,26%	1,79%	1,59%	1,52%	2,11%	2,50%
1. Achtergestelde leningen	170	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	171	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172	0,78%	1,37%	1,23%	1,22%	1,21%	
4. Kredietinstellingen	173	0,47%	0,41%	0,35%	0,29%	0,90%	
5. Overige leningen	174	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%	0,00%	
B. Handelsschulden	175	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
C. Overige schulden	178/9	0,01%	0,01%	0,26%	0,18%	0,11%	0,25%
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	11,82%	11,30%	13,24%	14,02%	14,53%	13,38%
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	0,09%	0,10%	0,22%	0,22%	0,18%	0,19%
B. Financiële schulden	43	0,61%	0,38%	0,36%	0,64%	1,87%	0,00%
1. Kredietinstellingen	430/8	0,61%	0,38%	0,36%	0,64%	1,87%	0,00%
2. Overige leningen	439	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
C. Handelsschulden	44	3,23%	2,74%	2,51%	2,31%	2,59%	2,67%
D. Ontvangen vooruitbetalingen op projecten	46	1,72%	1,75%	3,83%	4,30%	3,58%	4,25%
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	5,23%	5,36%	5,41%	5,63%	5,52%	5,38%
1. Belastingen	450/3	0,96%	0,99%	1,20%	1,30%	1,37%	
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	4,27%	4,37%	4,21%	4,33%	4,15%	
F. Overige schulden	48	0,94%	0,96%	0,90%	0,92%	0,79%	0,88%
X. Overlopende rekeningen	492/3	1,55%	1,99%	1,97%	1,46%	1,45%	1,45%
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	2.872.842.947	3.004.947.153	3.175.129.339	3.336.770.501	3.570.750.641	3.288.943.467

4.8 Geaggregeerde cashflow

De geaggregeerde resultatenrekening geeft het resultaat van het boekjaar weer. In de geaggregeerde balans wordt de liquiditeitspositie (som van de geldbeleggingen en de liquide middelen) op 31 december van het boekjaar weergegeven. De geaggregeerde cashflowanalyse heeft tot doel een inzicht te geven in de bronnen en in de aanwending van de geldmiddelen en verschaft zo een verklaring voor de mutatie in de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen.

De geaggregeerde cashflowanalyse kan voor het boekjaar 2014 echter nog niet gebeuren aangezien er nog geen uniforme gegevens van de verschillende universiteiten voorhanden zijn.

4.9 Financiële ratio's

Bij de beoordeling van het financieel evenwicht van de universiteiten wordt aandacht besteed aan de liquiditeit, de solvabiliteit en de rentabiliteit. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van enkele ratio's.

4.9.1 Overzicht van de geaggregeerde financiële ratio's

Financiële ratio's (teller en noemer in eenheden euro)	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
Liquiditeitsratio's		
1. Netto werkingmiddelen	1.429.986.856	1.560.056.865
2. Quick ratio	4,03	4,00
3. Liquiditeit van de werkingsschulden	54 dagen	63 dagen
Resultatenratio's		
1. Netto marge (1) : Bedrijfsoverschot/Bedrijfstekort / Bedrijfsopbrengsten	1,24%	3,70%
2. Netto marge (2) : Overschot/Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening / Bedrijfsopbrengsten	3,84%	5,98%
3. Netto marge (3) : Overschot/Tekort van het boekjaar / Bedrijfsopbrengsten	3,98%	6,43%
4. Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort tegenover Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	2,96%	8,13%
5. Cashflow van het boekjaar tegenover Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	29,23%	32,56%
Solvabiliteitsratio's		
1. Graad van financiële onafhankelijkheid	77,62%	76,15%
2. Algemene schuldgraad	28,83%	31,32%
3. Dekkingsratio van het vreemd vermogen op lange termijn door de cashflow van het boekjaar	102,19%	112,83%
4. Omgekeerde dekkingsratio van het vreemd vermogen op lange termijn door de cashflow van het boekjaar	12 maanden	11 maanden

In de volgende bespreking wordt aandacht besteed aan de drie luiken van het financieel evenwicht. Telkens wordt voor de gehele sector het geaggregeerd bedrag en het rekenkundig gemiddelde berekend. Tevens wordt per jaar ook de laagste waarde en hoogste waarde gerealiseerd door een individuele universiteit weergegeven.

4.9.2 Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in welke mate de universiteit aan haar betalingsverplichtingen op korte termijn kan voldoen (bv. de kortetermijnschulden tegenover kredietinstellingen, leveranciers, contractuele personeelsleden,...). De gehanteerde instrumenten voor het beoordelen van de liquiditeit zijn de netto-werkingmiddelen, de quick ratio en de liquiditeit van de werkingsschulden.

- **Netto-werkingmiddelen**

De netto-werkingmiddelen worden bekomen door een gecorrigeerde berekening van de beperkte vlottende activa min het vreemd vermogen op korte termijn.

De overlopende rekeningen van het actief werden opgesplitst in over te dragen kosten (490) en verkregen opbrengsten (491). De overlopende rekeningen van het passief werden opgesplitst in toe te rekenen kosten (492) en over te dragen opbrengsten (493).

De minst liquide middelen, namelijk de rubrieken 'voorraden' en 'over te dragen kosten', worden niet meegerekend in de beperkte vlottende activa. De schulden op korte termijn worden eveneens gecorrigeerd. Er wordt alleen rekening gehouden met de cash-schulden.

<p>Codes uit de Balans: $40/41 + 51/53 + 54/58 + 491 - 42/48 - 492$</p>

De geaggregeerde netto-werkingsmiddelen van de universiteiten bedragen 1.560.056.865 EUR voor het boekjaar 2014 ten opzichte van 1.429.986.856 EUR in 2013. Dit betekent een stijging met 130.070.009 EUR of 9,10%. De sector beschikt dus over een stevige buffer om een eventuele vertraging in de inning van de kortetermijnvorderingen op te vangen zonder dat dit de betaling van de kortetermijnverbintenissen in gevaar brengt. De bekomen waarde duidt op een stevige liquiditeitspositie. De berekening van de netto-werkingsmiddelen leverde voor alle universiteiten een positief resultaat op.

Het rekenkundig gemiddelde geeft een netto-werkingskapitaal weer van 312.011.373 EUR per universiteit in 2014. Het laagste bedrag aan netto-werkingsmiddelen bedraagt 68.521.386 EUR en werd gerealiseerd door de UHasselt. Het hoogste bedrag aan netto-werkingsmiddelen bedraagt 937.965.588 EUR en werd gerealiseerd door de KU Leuven.

Netto werkingsmiddelen

Gunstige liquiditeit = positieve netto werkingsmiddelen		
Netto werkingsmiddelen (eenheden euro)	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
Aggregatie Univ	1.429.986.856	1.560.056.865
Rekenkundig gemiddelde	238.331.143	312.011.373
Laagste waarde	(9.395.267)	68.521.386
Hoogste waarde	835.636.081	937.965.588

- **Quick ratio**

Bij de quick ratio worden de componenten van de netto-werkingsmiddelen relatief uitgedrukt:

$$\frac{\text{beperkte vlottende activa gecorrigeerd voor de minst liquide middelen}}{\text{vreemd vermogen op korte termijn gecorrigeerd voor bepaalde schulden}}$$

Deze ratio geeft een goede liquiditeitssituatie weer bij een waarde van minimaal één. Dit betekent dat de beperkte vlottende activa dan groter of gelijk zijn aan het bedrag van de kortetermijnschulden.

Codes uit de balans: $\frac{40/41 + 51/53 + 54/58 + 491}{42/48 + 492}$

Er waren eind 2014 voldoende middelen voorhanden om 4,00 maal de lopende kortetermijnverplichtingen te dekken. Dit is een sterke ratio. De reële noden werden dus ruimschoots gedekt voor de sector in zijn geheel. Bij gepaste financiering van de geplande investeringen hoeft de sector in de nabije toekomst geen betalingsproblemen te vrezen.

Het rekenkundig gemiddelde geeft een quick ratio weer van 4,69 per universiteit in 2014. De UGent haalt de laagste waarde met 2,20. De best scorende universiteit is voor het vijfde jaar op rij de UHasselt met 8,38. De range tussen de hoogste en de laagste waarde is dus erg groot. Dit betekent dat de liquiditeitspositie van de individuele universiteiten sterk kan verschillen.

Quick ratio

Bevredigende liquiditeit = waarde minimaal één		
	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
Aggregatie Univ	4,03	4,00
Rekenkundig gemiddelde	3,99	4,69
Laagste waarde	0,36	2,20
Hoogste waarde	8,61	8,38

- **Liquiditeit van de werkingsschulden**

Het aantal dagen leverancierskrediet drukt het aantal dagen uit dat de sector krijgt/neemt voor de betaling van zijn werkingsschulden.

$$\frac{\text{Werkingschulden op ten hoogste één jaar (handelsschulden) X 365 dagen}}{\text{Inkopen inclusief BTW}}$$

Codes uit de Balans en de RR:

$$\frac{\text{Balans 44 x 365}}{\text{RR60 + RR61}}$$

Het aantal dagen leverancierskrediet voor de sector bedraagt 63 in het boekjaar 2014 tegenover 54 in het boekjaar 2013. Het langere betalingsuitstel kan geïnterpreteerd worden als een blijk van stijgend vertrouwen van de leveranciers in de universiteiten.

Het rekenkundig gemiddelde bedraagt 60 per universiteit in 2014. De UHasselt behaalt de laagste waarde met 35. De best scorende universiteit in 2014 is de UGent met 93, gevolgd door de VUB met 79.

Liquiditeit van de werkingsschulden

(aantal dagen)	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
Aggregatie Univ	54	63
Rekenkundig gemiddelde	152	60
Laagste waarde	37	35
Hoogste waarde	657	93

Liquiditeitsratio's

	Netto werkingsschulden (eenheden euro)		Quick ratio		Liquiditeit van de werkingsschulden (aantal dagen)	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
HUB-KU Brussel	(9.395.267)		0,36		657	
KU Leuven	835.636.081	937.965.588	5,47	5,75	41	43
Universiteit Gent	235.566.548	227.938.909	2,78	2,20	71	93
Universiteit Antwerpen	112.695.154	115.862.225	3,24	3,31	37	51
Universiteit Hasselt	60.970.367	68.521.386	8,61	8,38	42	35
Vrije Universiteit Brussel	194.513.972	209.768.757	3,47	3,82	64	79
Aggregatie Univ	1.429.986.856	1.560.056.865	4,03	4,00	54	63
Rekenkundig gemiddelde	238.331.143	312.011.373	3,99	4,69	152	60
Laagste waarde	(9.395.267)	68.521.386	0,36	2,20	37	35
Hoogste waarde	835.636.081	937.965.588	8,61	8,38	657	93

4.9.3 Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio's peilen naar de mate waarin de universiteiten in staat zijn hun financiële verplichtingen (op korte en lange termijn) na te komen. Dit wordt gemeten met behulp van de graad van financiële onafhankelijkheid en de algemene schuldgraad.

- **Graad van financiële onafhankelijkheid**

De graad van financiële onafhankelijkheid wordt berekend als de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen.

$$\frac{\text{Eigen vermogen}}{\text{Totaal der passiva}}$$

Codes uit de Balans
 $\frac{10/15}{10/49}$

In het boekjaar 2014 financieren de universiteiten zich samen voor 76,15% met eigen vermogen. De sector is dus slechts voor 23,85% afhankelijk van vreemd vermogen en beschikt dus over een sterke financiële onafhankelijkheid.

Alle universiteiten hebben een eigen vermogen dat groter is dan het vreemd vermogen. De UGent heeft de laagste graad van financiële onafhankelijkheid met 72,24% eigen vermogen en moet een beroep doen op 27,76% vreemd vermogen. De UHasselt behaalt in 2014 de hoogste graad van financiële onafhankelijkheid met 93,81% eigen vermogen en slechts 6,19% vreemd vermogen.

Financiële ratio's: Solvabiliteitsratio's

	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
Graad van financiële onafhankelijkheid	77,62%	76,15%
T Eigen vermogen	2.589.991.988	2.719.110.348
N Totaal der passiva	3.336.770.497	3.570.750.642

Graad van financiële onafhankelijkheid

Hoe groter de ratiowaarde, hoe kleiner de afhankelijkheid van vreemd vermogen		
	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
Aggregatie Univ	77,62%	76,15%
Rekenkundig gemiddelde	74,11%	80,02%
Laagste waarde	40,32%	72,24%
Hoogste waarde	94,32%	93,81%

- **Algemene schuldgraad**

De algemene schuldgraad is de verhouding van het vreemd vermogen tot het eigen vermogen.

$$\frac{\text{Vreemd vermogen}}{\text{Eigen vermogen}}$$

Codes uit de Balans: $\frac{16 + 17/49}{10/15}$
--

Berekend op de geaggregeerde balansgegevens toont deze ratio aan dat in de jaarrekening 2014 tegenover elke 100 EUR eigen vermogen er 31,32 EUR schulden staan. De gemiddelde algemene schuldgraad bedraagt 26,01%. In 2014 noteert de UGent de hoogste schuldgraad met 38,43% en de UHasselt de laagste met 6,60%.

Financiële ratio's: Solvabiliteitsratio's

	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
Algemene schuldgraad	28,83%	31,32%
T Vreemd vermogen	746.778.509	851.640.294
N Eigen vermogen	2.589.991.988	2.719.110.348

Algemene schuldgraad

Hoe groter de schuldgraad, hoe minder gunstig de solvabiliteit		
	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
Aggregatie Univ	28,83%	31,32%
Rekenkundig gemiddelde	45,08%	26,01%
Laagste waarde	6,02%	6,60%
Hoogste waarde	148,00%	38,43%

Solvabiliteitsratio's

	Graad van financiële onafhankelijkheid		Graad van financiële afhankelijkheid		Algemene schuldgraad	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
HUB-KU Brussel	40,32%		59,68%		148,00%	
KU Leuven	77,45%	75,18%	22,55%	24,82%	29,11%	33,01%
Universiteit Gent	76,06%	72,24%	23,94%	27,76%	31,47%	38,43%
Universiteit Antwerpen	80,84%	81,86%	19,16%	18,14%	23,70%	22,16%
Universiteit Hasselt	94,32%	93,81%	5,68%	6,19%	6,02%	6,60%
Vrije Universiteit Brussel	75,66%	77,01%	24,34%	22,99%	32,17%	29,85%
Aggregatie Univ	77,62%	76,15%	22,38%	23,85%	28,83%	31,32%
Rekenkundig gemiddelde	74,11%	80,02%	25,89%	19,98%	45,08%	26,01%
Laagste waarde	40,32%	72,24%	5,68%	6,19%	6,02%	6,60%
Hoogste waarde	94,32%	93,81%	59,68%	27,76%	148,00%	38,43%

4.9.4 Rentabiliteit

In het bedrijfsleven is de rentabiliteit één van de parameters die meten hoe goed het winstobjectief wordt gehaald. Voor de non-profit sector ligt dit anders. Daar komt het er op aan om de maatschappelijke doelstellingen zo optimaal mogelijk te verwezenlijken met de beschikbare middelen. Overschotten zijn in dit oogpunt indicatief voor de kwaliteit van het gevoerde beleid en het kostenbewustzijn.

Bij de interpretatie van het resultaat moet voorzichtigheid aan de dag worden gelegd. De overschotten die worden gerealiseerd vormen immers geen vrije beleidsruimte voor het bestuur van de universiteit omdat er veelal concrete bestemmingen en engagementen tegenover staan.

Bij de beoordeling van de rentabiliteitspositie van universiteiten samen wordt nagegaan of de opbrengsten toereikend waren om alle kosten te dekken. Bij het uitvoeren van deze analyse wordt gebruik gemaakt van drie ratio's. Bij deze ratio's, de zogenaamde netto-marges, worden de diverse overschotten geplaatst t.o.v. de totale bedrijfsopbrengsten.

- **Netto-marges**

In de netto-marges wordt het bedrijfsoverschot of het bedrijfstekort, het overschot of het tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening en het overschot of het tekort van het boekjaar gerelateerd aan de totale bedrijfsopbrengsten.

De geaggregeerde netto-marges geven een positief beeld. Ze liggen in 2014 allen hoger dan in 2013.

Financiële ratio's: Resultatenratio's

	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
Netto marge 1	1,24%	3,70%
T Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort	23.842.724	79.155.291
N Bedrijfsopbrengsten	1.922.960.362	2.138.734.404
Netto marge 2	3,84%	5,98%
T Overschot / Tekort uit de gewone activiteit	73.921.574	127.984.656
N Bedrijfsopbrengsten	1.922.960.362	2.138.734.404
Netto marge 3	3,98%	6,43%
T Overschot / Tekort van het boekjaar	76.620.749	137.465.712
N Bedrijfsopbrengsten	1.922.960.362	2.138.734.404

De rentabiliteitspositie voor het boekjaar 2014 van de individuele universiteiten is meestal positief.

- Netto-marge 1:
 - alle universiteiten hebben een bedrijfsoverschot,
 - netto-marge 1 ligt in 2014 bij alle universiteiten hoger dan in 2013,
 - de KU Leuven behaalt met 4,30% de hoogste waarde en de UA met 1,82% de laagste;
- Netto-marge 2:
 - alle universiteiten hebben een overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening,
 - met uitzondering van de UHasselt ligt netto-marge 2 in 2014 bij de universiteiten hoger dan in 2013,
 - de financiële verrichtingen leveren een positieve bijdrage want netto-marge 2 ligt bij alle universiteiten hoger dan netto-marge 1,
 - de KU Leuven behaalt met 6,65% de hoogste waarde en de UA met 3,97% de laagste;
- Netto-marge 3:
 - alle universiteiten hebben een overschot van het boekjaar,
 - netto-marge 3 ligt in 2014 bij alle universiteiten hoger dan in 2013,
 - de invloed van de uitzonderlijke verrichtingen is in 2014 positief bij 2 van de 5 universiteiten,
 - de KU Leuven behaalt met 7,61% de hoogste waarde en de UA met 4,37% de laagste.

Netto marge

Hoe hoger de ratiowaarde, hoe gunstiger de rentabiliteit		
	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
Netto marge 1		
Aggregatie Univ	1,24%	3,70%
Rekenkundig gemiddelde	- 2,90%	3,56%
Laagste waarde	- 20,57%	1,82%
Hoogste waarde	2,53%	4,30%
Netto marge 2		
Aggregatie Univ	3,84%	5,98%
Rekenkundig gemiddelde	- 0,48%	5,74%
Laagste waarde	- 22,90%	3,97%
Hoogste waarde	6,87%	6,65%
Netto marge 3		
Aggregatie Univ	3,98%	6,43%
Rekenkundig gemiddelde	- 0,01%	5,97%
Laagste waarde	- 19,54%	4,37%
Hoogste waarde	5,40%	7,61%

Resultatenratio's

	Netto marge 1		Netto marge 2		Netto marge 3	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
HUB-KU Brussel	- 20,57%		- 22,90%		- 19,54%	
KU Leuven	2,53%	4,30%	5,29%	6,65%	5,32%	7,61%
Universiteit Gent	0,94%	3,33%	2,60%	5,67%	2,96%	5,62%
Universiteit Antwerpen	- 1,44%	1,82%	0,86%	3,97%	1,41%	4,37%
Universiteit Hasselt	0,36%	4,07%	6,87%	6,03%	5,40%	5,88%
Vrije Universiteit Brussel	0,80%	4,28%	4,36%	6,39%	4,38%	6,38%
Aggregatie Univ	1,24%	3,70%	3,84%	5,98%	3,98%	6,43%
Rekenkundig gemiddelde	- 2,90%	3,56%	- 0,48%	5,74%	- 0,01%	5,97%
Laagste waarde	- 20,57%	1,82%	- 22,90%	3,97%	- 19,54%	4,37%
Hoogste waarde	2,53%	4,30%	6,87%	6,65%	5,40%	7,61%

5 Analyse van de evolutie van het personeelsbestand

5.1 Inleiding

Dit luik van het rapport behandelt de evolutie van het personeelsbestand. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de desbetreffende passage uit artikel IV.122 van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013 zoals gewijzigd. Net zoals in de vorige editie worden hoofdzakelijk, maar niet uitsluitend, geaggregeerde personeelsgegevens weergegeven en besproken. In beperkte mate wordt er ook ingegaan op personeelsgegevens per universiteit. Speciale aandacht gaat daarbij naar de genderproblematiek. Daarnaast wordt er ook aandacht besteed aan de student-personeelratio en dit volgens een nieuwe, maar ook nauwkeuriger berekening.

Inzake personeelscijfers kan er gewerkt worden met twee soorten gegevens. Enerzijds zijn er de cijfers van de voorziene bezetting of personeelsformatie¹⁰, anderzijds deze van de feitelijke of effectieve bezetting (tewerkstelling)¹¹. De gegevens met betrekking tot de voorziene bezetting kan men uit de begrotingen halen. Hiermee wordt in dit rapport evenwel niet gewerkt omdat ze geen weergave zijn van de werkelijk verrichte prestaties en bovendien beperkt zijn tot de personeelsleden die bezoldigd worden ten laste van de werkingsuitkeringen, wat derhalve een onvolledig beeld zou geven. Daarom werd ervoor geopteerd om te werken met de cijfergegevens met betrekking tot de feitelijke bezetting (of tewerkstelling). Deze zijn afkomstig uit de jaarlijkse VLIR-publicatie 'Statistische gegevens betreffende het personeel aan de Vlaamse universiteiten' en de cijfers die de instellingen daartoe aan de VLIR hebben bezorgd. Het is belangrijk om erop te wijzen dat de gegevens van de VLIR gebaseerd zijn op een momentopname, namelijk een telling op 1 februari. Als basis voor dit rapport werd logischer wijze geopteerd voor de telling op 1-2-2015 omdat deze datum het dichtst aansluit bij het boekjaar 2014, voorwerp van dit rapport. Bij sommige universiteiten hanteert men de cijfers van 1-2-2015 zelfs voor opname in de jaarrekening van 2014. Ook de tellingen op datum van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014 worden meegenomen teneinde inzicht te verschaffen in bepaalde tendenzen. In dit verband dient erop gewezen te worden dat met ingang van het academiejaar 2013-2014 de academische hogeschoolopleidingen volledig geïntegreerd zijn in de universiteiten. Dit betekent dat, gelet op de teldatum, het integratiekader voor de tweede keer mee is opgenomen in de personeelsgegevens waardoor de vergelijking met het vorige jaar ook realistischer is.

Met verwijzing naar de publicatie van de VLIR kan men bij de universiteiten thans een onderscheid maken tussen enerzijds personeelsleden ten laste van de werkingsuitkeringen (zelfstandig academisch personeel of ZAP, onderwijzend personeel uit het integratiekader, assistierend academisch personeel of AAP, een gedeelte van het administratief en technisch personeel of ATP en administratief en technisch personeel uit het integratiekader)¹² en anderzijds personeelsleden die bezoldigd worden ten laste van andere bronnen dan de werkingsuitkeringen (het wetenschappelijk personeel of WP en een deel van het ATP¹³).

Enkel de bezoldigde gastprofessoren worden meegenomen in deze analyse. Ook de leden van het ZAP die met pensioen gaan, en een deel van hun activiteiten van onderwijs, onderzoek of wetenschappelijke dienstverlening voortzetten en hiervoor een vergoeding van de universiteit ontvangen ten laste van de werkingsuitkeringen¹⁴ worden meegenomen.

Tot de groep van personeelsleden, bezoldigd via andere financieringsbronnen dan de werkingsuitkeringen behoren eveneens:

¹⁰ Het personeelsaantal dat de universiteit voorziet volgens de regels van de Codex Hoger Onderwijs en gepreciseerd door artikel 12 van het BVR van 21 december 2007.

¹¹ Dit zijn de feitelijke personeelsleden (titularissen op de stoel) en hun feitelijke plaatsvervangers waarvoor er een salaris werd uitbetaald. Beide groepen worden uiteraard slechts voor hun feitelijke tewerkstellingsratio meegeteld.

¹² In het rapport wordt zowel aandacht besteed aan de personeelsaantallen inclusief integratiekader als exclusief integratiekader. Naast de personeelsleden op het integratiekader is er nog een zeer beperkt en eigenlijk te verwaarlozen aantal niet statutaire personeelsleden overgekomen van de hogescholen. Deze worden enkel apart vermeld bij de gedetailleerde bespreking van ambten en graden. Afhankelijk of het hier gaat om onderzoekers of ondersteunend personeel worden deze personen gerekend bij het WP of bij het ATP.

¹³ We zullen hierna spreken van ATP (I) als we ATP bezoldigd ten laste van de werkingsuitkeringen bedoelen en ATP (II) als we ATP bezoldigd ten laste van andere financieringsbronnen bedoelen.

¹⁴ Zie artikel V.44. §2 van de Codex Hoger Onderwijs.

- de doctoraatsbursalen en postdoctorale onderzoekers met beurs, mits zij onder toepassing van de RSZ vallen;
- de personeelsleden werkzaam op de universiteiten, maar rechtstreeks door financierende (onderzoeks) instellingen betaald;
- de personeelsleden, werkzaam in de sociale sector, indien ze door de universiteit worden bezoldigd.

Het uitdrukken van personeelsaantallen in voltijdse eenheden (VTE's)¹⁵ levert het meest correcte en minst vertekende beeld op. Dit neemt niet weg dat personeelsaantallen uitgedrukt in “hoofden” en met name vooral de evolutie in de verhouding “voltijdse” versus “deeltijdse personeelsleden” interessante informatie kan opleveren. Daarom wordt aan beide benaderingswijzen aandacht besteed. Analyses m.b.t. de leeftijdsstructuur worden louter in hoofden weergegeven.

De gegevens met betrekking tot de studenteninschrijvingen werden door het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen¹⁶ aangeleverd. Vandaag kan men immers per universiteit gedetailleerde gegevens uit de Databank Hoger Onderwijs (DHO) halen. De cijfers werden wel nog verder bewerkt op het regeringscommissariaat. De link inschrijvingen – personeel wordt dan gelegd om de student-personeelratio te berekenen.

5.2 Geaggregeerde personeelsformatie: effectieve tewerkstelling in 2014 (telling op 1-2-2015)¹⁷

5.2.1 Geaggregeerde personeelstewerkstelling: evolutie tussen 1-2-2011 en 1-2-2015

Het totale personeelsbestand van de universiteiten (bezoldigd ten laste van de werkingsuitkeringen en van andere financieringsbronnen) zoals omschreven in de inleiding hiervoor, kan worden opgedeeld in vijf grote groepen, namelijk het academisch personeel dat bestaat uit het zelfstandig academisch personeel en het assiterend academisch personeel (AP = ZAP + AAP), het integratiekader onderwijzend personeel, het wetenschappelijk personeel (WP), het administratief- en technisch personeel (ATP) en het integratiekader administratief- en technisch personeel.

¹⁵ Met het aantal voltijdse eenheden wordt het percentage van tewerkstelling op het telmoment bedoeld, waarbij een voltijdse eenheid gelijk is aan 100%.

¹⁶ Verder afgekort als AHOVOS.

¹⁷ Voor een verklaring hiervoor: zie punt 5.1 Inleiding.

5.2.1.1 Evolutie in VTE's

Personeelstewerkstelling: Evolutie ten opzichte van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014 (absoluut)

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van 1-2-2011 - ten opzichte van 1-2-2012 - ten opzichte van 1-2-2013 - ten opzichte van 1-2-2014	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015	1/2/15-1/2/11	1/2/15-1/2/12	1/2/15-1/2/13	1/2/15-1/2/14
	(voltijdse eenheden)					absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging
Zelfstandig en assistierend academisch personeel	4.511,01	4.559,23	4.580,55	4.866,41	5.098,75	587,74	539,52	518,20	232,34
Integratiekader onderwijzend personeel	0,00	0,00	0,00	1.098,75	893,20	893,20	893,20	893,20	-205,55
Wetenschappelijk personeel	9.606,17	9.735,96	10.272,69	10.929,30	11.138,06	1.531,89	1.402,10	865,37	208,76
Administratief en technisch personeel	6.993,74	7.144,72	7.263,56	7.525,07	7.660,67	666,93	515,95	397,11	135,60
Integratiekader administratief en technisch personeel	0,00	0,00	0,00	261,45	212,65	212,65	212,65	212,65	-48,80
Totale personeelstewerkstelling	21.110,92	21.439,91	22.116,80	24.680,98	25.003,33	3.892,41	3.563,42	2.886,53	322,35

Personeelstewerkstelling: Evolutie ten opzichte van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014 (relatief)

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van 1-2-2011 - ten opzichte van 1-2-2012 - ten opzichte van 1-2-2013 - ten opzichte van 1-2-2014	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015	1/2/15-1/2/11	1/2/15-1/2/12	1/2/15-1/2/13	1/2/15-1/2/14
	(voltijdse eenheden)					relatieve wijziging	relatieve wijziging	relatieve wijziging	relatieve wijziging
Zelfstandig en assistierend academisch personeel	4.511,01	4.559,23	4.580,55	4.866,41	5.098,75	+ 13,03%	+ 11,83%	+ 11,31%	+ 4,77%
Integratiekader onderwijzend personeel	0,00	0,00	0,00	1.098,75	893,20	+ 100,00%	+ 100,00%	+ 100,00%	- 18,71%
Wetenschappelijk personeel	9.606,17	9.735,96	10.272,69	10.929,30	11.138,06	+ 15,95%	+ 14,40%	+ 8,42%	+ 1,91%
Administratief en technisch personeel	6.993,74	7.144,72	7.263,56	7.525,07	7.660,67	+ 9,54%	+ 7,22%	+ 5,47%	+ 1,80%
Integratiekader administratief en technisch personeel	0,00	0,00	0,00	261,45	212,65	+ 100,00%	+ 100,00%	+ 100,00%	- 18,67%
Totale personeelstewerkstelling	21.110,92	21.439,91	22.116,80	24.680,98	25.003,33	+ 18,44%	+ 16,62%	+ 13,05%	+ 1,31%

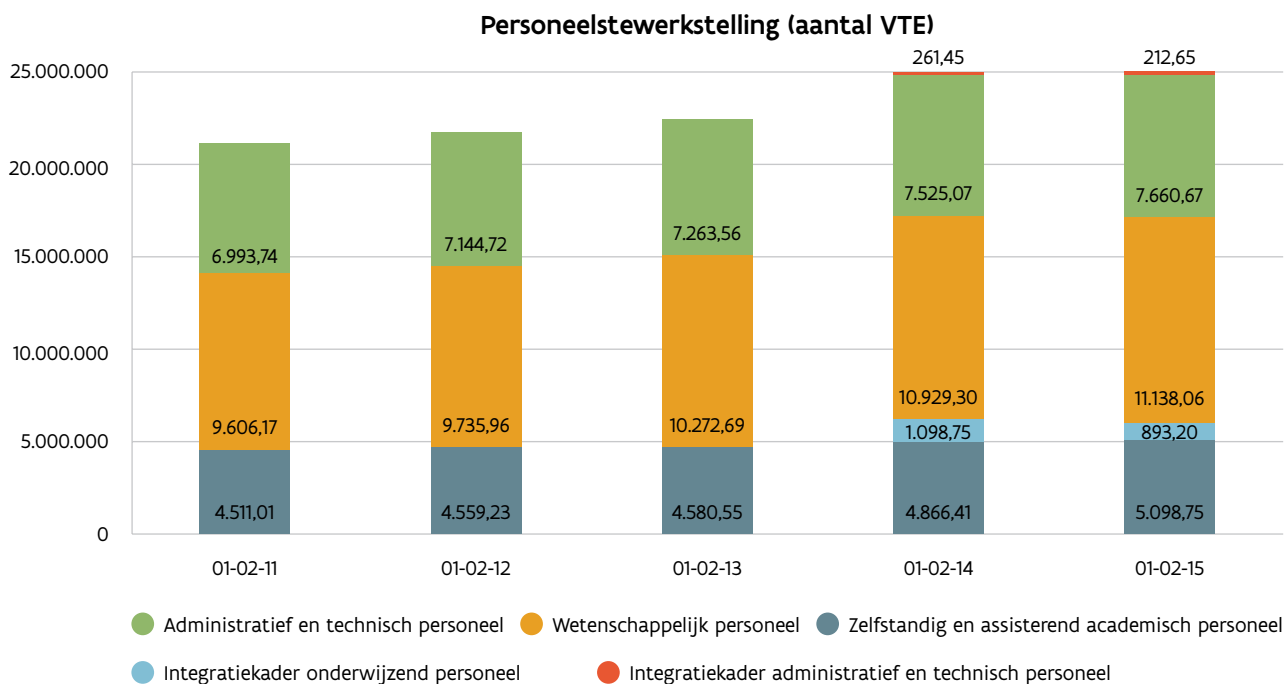
Op 1-2-2015 waren er aan de Vlaamse universiteiten over alle personeelscategorieën en statuten heen 25.003,33 VTE's tewerkgesteld. Sinds de telling van 1-2-2011 is het globale personeelsaantal steeds toegenomen. Het laatste jaar is de stijging wel veel minder uitgesproken. Dit heeft vooral te maken met het verdwijnen van het effect van het op 1-2-2014 nieuwe integratiekader wat toen sterk speelde. Ten opzichte van de vorige telling was er op 1-2-2015 nog slechts een stijging met 322,35 VTE's of 1,31%. Er is op 1-2-2015 een stijging van personeel vast te stellen bij zowel het AP, WP als het ATP, maar het AP groeide relatief het sterkst. De daling van het integratiekader (OP en ATP) is niet onlogisch. In principe kunnen er sinds 1-2-2013 geen nieuwe personeelsleden meer bijkomen, met uitzondering van het beperkte aantal personeelsleden dat ingevolge artikel V.220.§2 van de Codex Hoger Onderwijs overgedragen is naar het integratiekader. Daarnaast heeft een deel van de personeelsleden inmiddels een plaats gekregen op het kader van de universiteit en zijn er uiteraard ook uitdiensttredingen.

Op 1-2-2015 bedroeg het aantal AP-leden 5.098,75 VTE's¹⁸. Hiermee steeg deze groep opnieuw met 232,34 VTE's of 4,77%. Sinds de eerste publicatie van het sectorverslag m.b.t. de universiteiten is dit het hoogste aantal AP-leden ooit. Ook in het WP en ATP waren de aantallen nooit eerder zo hoog. In vergelijking met de vorige telling nam de groep van het WP toe met 208,76 VTE's of 1,91% en de groep van het ATP met 135,60 VTE's wat een toename van 1,80% is.

De integratiekaders gaan er dan weer op achteruit. Het integratiekader OP is nog goed voor 893,20 VTE's, wat een daling van 18,71% betekent, terwijl het integratiekader ATP op 1-2-2015 212,65 VTE's telde, wat een achteruitgang van maar liefst 18,67% betekent. Zoals gezegd is dit te verklaren door het grotendeels uitdovende karakter ervan: er komen nog weinig personeelsleden bij en geregeld zijn er personeelsleden die eruit verdwijnen omdat ze een plaats op het kader van de universiteit in kwestie hebben verworven of gewoon uit dienst zijn getreden. De groepen kunnen dus ook als het ware als communicerende vaten fungeren.

¹⁸ Hoewel gastprofessoren eigenlijk niet tot het AP behoren, zijn ze wel – althans de bezoldigde onder hen – opgenomen in de cijfers van de VLIR en bijgevolg ook in dit verslag.

Grafisch voorgesteld, geven deze cijfers het volgende beeld:

De onderlinge verhouding kunnen we per jaar aflezen in onderstaande tabel waarin de aandelen werden omgezet in een percentage van het totaal aantal personeelsleden.

Personeelstewerkstelling: Evolutie ten opzichte van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van 1-2-2011 - ten opzichte van 1-2-2012 - ten opzichte van 1-2-2013 - ten opzichte van 1-2-2014	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
	(procentueel aandeel per categorie)				
Zelfstandig en assisterend academisch personeel	21,37%	21,27%	20,71%	19,72%	20,39%
Integratiekader onderwijzend personeel	0,00%	0,00%	0,00%	4,45%	3,57%
Wetenschappelijk personeel	45,50%	45,41%	46,45%	44,28%	44,55%
Administratief en technisch personeel	33,13%	33,32%	32,84%	30,49%	30,64%
Integratiekader administratief en technisch personeel	0,00%	0,00%	0,00%	1,06%	0,85%
Totale personeelstewerkstelling	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Ongeveer 1/5 van het universiteitspersoneel behoort tot de categorie van het ZAP + AAP. Wanneer we daar het integratiekader OP bijtellen, wat gelet op de aard van dat personeel niet geheel onlogisch is, gaat het zelfs om een kleine 24%. Een kleine 45% van het globale korps behoort tot het WP (d.i. dus de grootste groep) en bijna 31% is lid van het ATP (met het integratiekader erbij wordt dit 32,5%). Kleine verschuivingen niet te na te gesproken blijven de verhoudingen sinds 1-2-2011 vrij stabiel, al heeft het integratiekader de jongste twee jaar het globale plaatje ten dele hertekend. Vooral de hoofdzakelijk "onderwijzende" personeelsleden zijn hierdoor iets sterker in aantal geworden.

5.2.1.2 Evolutie in hoofden

Hoewel de uitdrukking in VTE's uiteraard de meest correcte weergave van het tewerkgestelde personeel is, kan ook de evolutie van het aantal personeelsleden uitgedrukt in personen (= hoofden) interessante informatie opleveren.

Personeelstewerkstelling: Evolutie ten opzichte van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014 (absoluut)

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van 1-2-2011 - ten opzichte van 1-2-2012 - ten opzichte van 1-2-2013 - ten opzichte van 1-2-2014	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015	1/2/15-1/2/11	1/2/15-1/2/12	1/2/15-1/2/13	1/2/15-1/2/14
	(hoofden)					absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging
Zelfstandig en assistierend academisch personeel	7.203	7.295	7.475	8.195	8.558	+1.355	+1.263	+1.083	+363
Integratiekader onderwijzend personeel	0	0	0	1.492	1.256	+1.256	+1.256	+1.256	-236
Wetenschappelijk personeel	10.512	10.660	11.259	12.041	12.308	+1.796	+1.648	+1.049	+267
Administratief en technisch personeel	8.501	8.629	8.782	9.139	9.348	+847	+719	+566	+209
Integratiekader administratief en technisch personeel	0	0	0	290	250	+250	+250	+250	-40
Totale personeelstewerkstelling	26.216	26.584	27.516	31.157	31.720	+5.504	+5.136	+4.204	+563

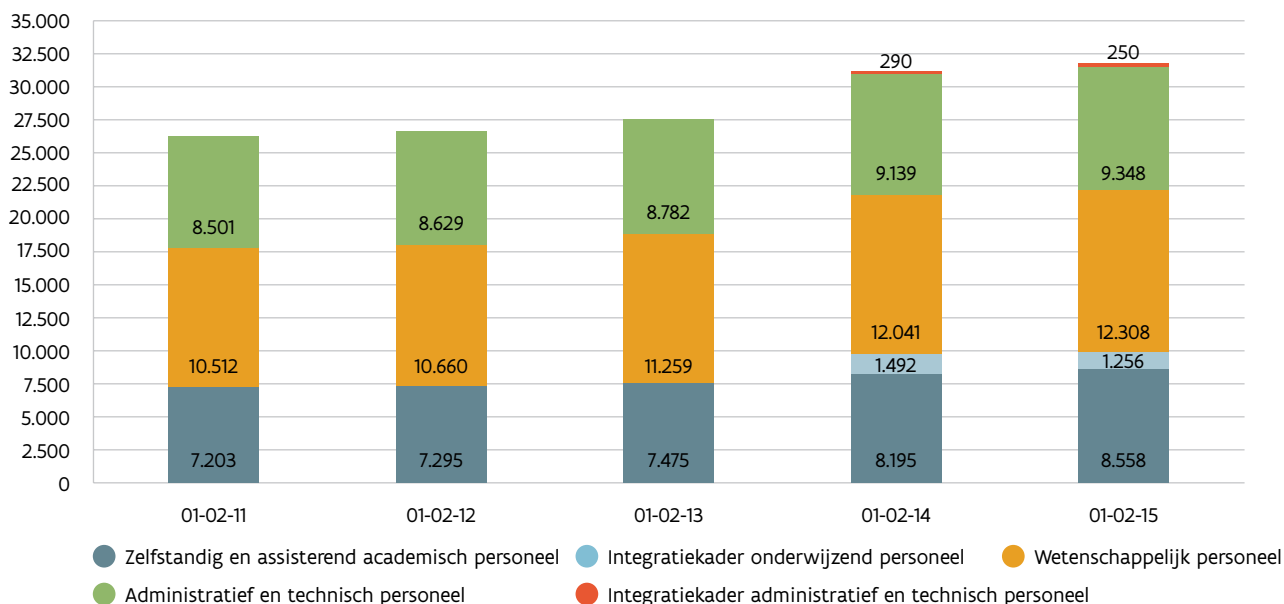
Personeelstewerkstelling: Evolutie ten opzichte van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014 (relatief)

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van 1-2-2011 - ten opzichte van 1-2-2012 - ten opzichte van 1-2-2013 - ten opzichte van 1-2-2014	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015	1/2/15-1/2/11	1/2/15-1/2/12	1/2/15-1/2/13	1/2/15-1/2/14
	(hoofden)					relatieve wijziging	relatieve wijziging	relatieve wijziging	relatieve wijziging
Zelfstandig en assistierend academisch personeel	7.203	7.295	7.475	8.195	8.558	+ 18,81%	+ 17,31%	+ 14,49%	+ 4,43%
Integratiekader onderwijzend personeel	0	0	0	1.492	1.256	+ 100,00%	+ 100,00%	+ 100,00%	- 15,82%
Wetenschappelijk personeel	10.512	10.660	11.259	12.041	12.308	+ 17,09%	+ 15,46%	+ 9,32%	+ 2,22%
Administratief en technisch personeel	8.501	8.629	8.782	9.139	9.348	+ 9,96%	+ 8,33%	+ 6,45%	+ 2,29%
Integratiekader administratief en technisch personeel	0	0	0	290	250	+ 100,00%	+ 100,00%	+ 100,00%	- 13,79%
Totale personeelstewerkstelling	26.216	26.584	27.516	31.157	31.720	+ 20,99%	+ 19,32%	+ 15,28%	+ 1,81%

Zo zien we dat er op 1-2-2015 31.720 personen, hetzij voltijds, hetzij deeltijds tewerkgesteld waren. Ten opzichte van de vorige telling was er een globale stijging met 563 personen of 1,81%. Dit is net zoals we konden vaststellen bij de gegevens in VTE een aanmerkelijk kleinere stijging dan vorig jaar, zelfs wanneer men abstractie maakt van de integratiekaders. Op 1-2-2014 was er immers nog een stijging van 6,76% zonder deze kaders. Overigens daalt ook de bezetting in hoofden bij de integratiekaders. Daarop komen we terug wanneer we de verschillende personeelscategorieën bespreken. Met uitzondering van de integratiekaders geldt de (beperkte) stijging voor alle personeelscategorieën. Net zoals bij de VTE's is het in hoofden de categorie ZAP + AAP die relatief het sterkst is gegroeid, en dit met 4,43%.

Grafisch voorgesteld geven deze cijfers het volgende beeld.

Personeelstewerkstelling (in aantal hoofden)

5.2.1.3 Voltijdse versus deeltijdse personeelsleden / Gendergegevens

Het is interessant om na te gaan hoe de evolutie inzake voltijdse en deeltijdse arbeid eruit ziet en vervolgens de link te leggen met het gendergegeven. Meer bepaald wordt hier in kaart gebracht hoeveel personen (naderhand opgesplitst in mannen en vrouwen) er voltijds en hoeveel er deeltijds tewerkgesteld zijn. Uiteraard hanteren we hiervoor de cijfers in hoofden.

5.2.1.3.1 Evolutie van het voltijds personeel

Personeelstewerkstelling: Evolutie ten opzichte van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014 (absoluut)

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van 1-2-2011 - ten opzichte van 1-2-2012 - ten opzichte van 1-2-2013 - ten opzichte van 1-2-2014	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015	1/2/15-1/2/11	1/2/15-1/2/12	1/2/15-1/2/13	1/2/15-1/2/14
	(voltijds in hoofden)					absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging
Zelfstandig en assiterend academisch personeel	3.603	3.639	3.630	3.831	4.013	+410	+374	+383	+182
Integratiekader onderwijzend personeel	0	0	0	804	609	+609	+609	+609	-195
Wetenschappelijk personeel	8.836	8.987	9.489	10.029	10.213	+1.377	+1.226	+724	+184
Administratief en technisch personeel	4.915	5.114	5.204	5.321	5.323	+408	+209	+119	+2
Integratiekader administratief en technisch personeel	0	0	0	209	146	+146	+146	+146	-63
Totale personeelstewerkstelling	17.354	17.740	18.323	20.194	20.304	+2.950	+2.564	+1.981	+110

Personeelstewerkstelling: Evolutie ten opzichte van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014 (relatief)

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van 1-2-2011 - ten opzichte van 1-2-2012 - ten opzichte van 1-2-2013 - ten opzichte van 1-2-2014	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015	1/2/15-1/2/11	1/2/15-1/2/12	1/2/15-1/2/13	1/2/15-1/2/14
	(voltijds in hoofden)					absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging
Zelfstandig en assiterend academisch personeel	3.603	3.639	3.630	3.831	4.013	+ 11,38%	+ 10,28%	+ 10,55%	+ 4,75%
Integratiekader onderwijzend personeel	0	0	0	804	609	+ 100,00%	+ 100,00%	+ 100,00%	- 24,25%
Wetenschappelijk personeel	8.836	8.987	9.489	10.029	10.213	+ 15,58%	+ 13,64%	+ 7,63%	+ 1,83%
Administratief en technisch personeel	4.915	5.114	5.204	5.321	5.323	+ 8,30%	+ 4,09%	+ 2,29%	+ 0,04%
Integratiekader administratief en technisch personeel	0	0	0	209	146	+ 100,00%	+ 100,00%	+ 100,00%	- 30,14%
Totale personeelstewerkstelling	17.354	17.740	18.323	20.194	20.304	+ 17,00%	+ 14,45%	+ 10,81%	+ 0,54%

Over alle personeelscategorieën en statuten heen waren er 20.304 voltijdse personeelsleden tewerkgesteld op 1-2-2015. Het aantal voltijdse personeelsleden is sinds de telling van 1-2-2011 steeds toegenomen, al is de jongste stijging (tussen 1-2-2014 en 1-2-2015) met 110 voltijdsen of 0,54% in vergelijking met de vorige telling beperkt te noemen. Dit is ook het geval wanneer we de integratiekaders buiten beschouwing laten. Op 1-2-2014 was er, zonder deze kaders, nog een toename met 4,68%. Overigens zijn net zoals bij de globale personeelsaantallen in hoofden de integratiekaders ook voor de voltijdse personeelsleden in aantallen verminderd. Bij de voltijdsen stelt men de sterkste stijging vast in het ZAP-AP (+4,75%).

Het aantal voltijdse AP-leden schommelt door de jaren heen in beperkte mate, maar met 4.013 op 1-2-2015 is toch een nieuwe piek bereikt. De integratiekaders zijn nog goed voor 755 voltijdse leden (609 in het OP en 146 in het ATP).

In vergelijking met de vorige telling nam de groep van het WP op 1-2-2015 toe met 184 leden of 1,83% en blijft het uiteraard ook veruit de grootste subcategorie. De groep ATP ten slotte blijft zo goed als status quo. De toename van 2 eenheden of 0,04% is inderdaad verwaarloosbaar.

5.2.1.3.2 Evolutie van het deeltijds personeel

Personeelstewerkstelling: Evolutie ten opzichte van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014 (absoluut)

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van 1-2-2011 - ten opzichte van 1-2-2012 - ten opzichte van 1-2-2013 - ten opzichte van 1-2-2014	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015	1/2/15-1/2/11	1/2/15-1/2/12	1/2/15-1/2/13	1/2/15-1/2/14
	(voltijds in hoofden)					absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging
Zelfstandig en assistierend academisch personeel	3.600	3.656	3.845	4.364	4.545	+945	+889	+700	+181
Integratiekader onderwijzend personeel	0	0	0	688	647	+647	+647	+647	-41
Wetenschappelijk personeel	1.676	1.673	1.770	2.012	2.095	+419	+422	+325	+83
Administratief en technisch personeel	3.586	3.515	3.578	3.818	4.025	+439	+510	+447	+207
Integratiekader administratief en technisch personeel	0	0	0	81	104	+104	+104	+104	+23
Totale personeelstewerkstelling	8.862	8.844	9.193	10.963	11.416	+2.554	+2.572	+2.223	+453

Personeelstewerkstelling: Evolutie ten opzichte van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014 (relatief)

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van 1-2-2011 - ten opzichte van 1-2-2012 - ten opzichte van 1-2-2013 - ten opzichte van 1-2-2014	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015	1/2/15-1/2/11	1/2/15-1/2/12	1/2/15-1/2/13	1/2/15-1/2/14
	(voltijds in hoofden)					absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging
Zelfstandig en assistierend academisch personeel	3.600	3.656	3.845	4.364	4.545	+ 26,25%	+ 24,32%	+ 18,21%	+ 4,15%
Integratiekader onderwijzend personeel	0	0	0	688	647	+ 100,00%	+ 100,00%	+ 100,00%	- 5,96%
Wetenschappelijk personeel	1.676	1.673	1.770	2.012	2.095	+ 25,00%	+ 25,22%	+ 18,36%	+ 4,13%
Administratief en technisch personeel	3.586	3.515	3.578	3.818	4.025	+ 12,24%	+ 14,51%	+ 12,49%	+ 5,42%
Integratiekader administratief en technisch personeel	0	0	0	81	104	+ 100,00%	+ 100,00%	+ 100,00%	+ 28,40%
Totale personeelstewerkstelling	8.862	8.844	9.193	10.963	11.416	+ 28,82%	+ 29,08%	+ 24,18%	+ 4,13%

Wat het deeltijds personeel betreft, kunnen we het volgende vaststellen: over alle personeelscategorieën en statuten heen waren er 11.416 deeltijdse personeelsleden tewerkgesteld op 1-2-2015, het hoogste aantal sinds het bestaan van het sectorverslag over de universiteiten. De stijging in vergelijking met 1-2-2014 is eerder beperkt, namelijk met 453 hoofden of 4,13% (ter vergelijking, op 1-2-2014 was er nog een algemene stijging met 19,25% en zonder de integratiekaders met 10,89%).

De stijging geldt voor alle categorieën met uitzondering van het integratiekader OP waar er een daling is van bijna 6%. De toename van deeltijdse personeelsleden bij het integratiekader ATP vormt een uitzondering op wat we over het algemeen bij de integratiekaders vaststellen. Relatief gesproken is deze stijging zelfs groter dan bij elke andere personeelscategorie, namelijk met 28,40%. In aantallen was de stijging op 1-2-2015 het sterkst bij het ATP (+ 207).

Wanneer we de verhouding voltijds / deeltijds tegenover elkaar afzetten is er op 1-2-2015 opnieuw een zeer lichte toename van deeltijdse arbeid zichtbaar. Waar er op 1-2-2014 35,19% van het globale personeelsbestand deeltijds werkte, is dit op 1-2-2015 35,99% geworden. Per personeelscategorie lopen de percentages deeltijdse arbeid sterk uiteen. Op 1-2-2015 was dit voor het AP 53,11% (op 1-2-2014 53,25%), voor het integratiekader OP 51,51% (op 1-2-2014 46,11%), voor het WP slechts 17% (op 1-2-2014 16,71%), voor het ATP 43,06% (op 1-2-2014 41,78%) en voor het integratiekader ATP 41,60% (op 1-2-2014 28%). De deeltijdse arbeid is verhoudingsgewijs dus vooral toegenomen bij de integratiekaders en in mindere mate bij het ATP.

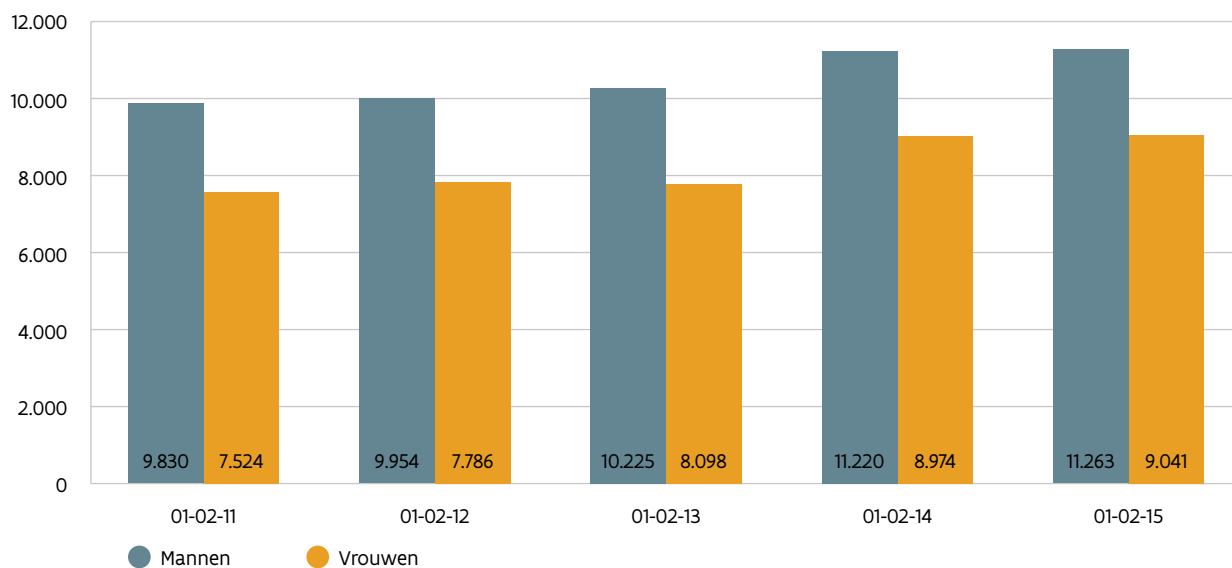
5.2.1.3.3 Evolutie op basis van gender

In de tabellen en grafieken hieronder kan men aflezen hoe het aantal mannen en vrouwen in hoofden tussen 1-2-2011 en 1-2-2015 is geëvolueerd, respectievelijk bij het voltijds en het deeltijds werkende personeel.

Personeelstewerkstelling voltijds personeel naar gender: Evolutie ten opzichte van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van 1-2-2011 - ten opzichte van 1-2-2012 - ten opzichte van 1-2-2013 - ten opzichte van 1-2-2014	1 februari 2011		1 februari 2012		1 februari 2013		1 februari 2014		1 februari 2015	
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
Zelfstandig en assisterend academisch personeel	2.434	1.169	2.433	1.206	2.410	1.220	2.490	1.341	2.613	1.400
Integratiekader onderwijzend personeel	0	0	0	0	0	0	522	282	392	217
Wetenschappelijk personeel	4.989	3.847	5.072	3.915	5.351	4.138	5.662	4.367	5.745	4.468
Administratief en technisch personeel	2.407	2.508	2.449	2.665	2.464	2.740	2.482	2.839	2.462	2.861
Integratiekader administratief en technisch personeel	0	0	0	0	0	0	64	145	51	95
Totale personeelstewerkstelling	9.830	7.524	9.954	7.786	10.225	8.098	11.220	8.974	11.263	9.041

Personeelstewerkstelling voltijds (in aantal hoofden)

Bij het **voltijds** werkende personeel ziet men globaal nog steeds een gestage aangroei van zowel de mannen als de vrouwen. In vergelijking met de daaraan voorafgaande telling steeg het mannelijk personeel op 1-2-2015 met 43 en het vrouwelijk personeel met 67 leden, wat evenwel een beduidend minder grote toename is dan op 1-2-2014 (toen respectievelijk +995 en +876 leden). De mannen blijven globaal in de meerderheid, maar het verschil tussen beide seksen is in tegenstelling tot de situatie op 1-2-2014 weer iets kleiner geworden. Op 1-2-2015 waren er 2.222 meer mannen voltijds tewerkgesteld dan vrouwen. Ter vergelijking, op 1-2-2014 waren dat er nog 2.246. De divergentie tussen beide seksen op 1-2-2014 lijkt eerder een uitzondering te zijn geweest, voornamelijk toe te schrijven aan het toen nieuwe integratiekader OP, waarvan de impact op 1-2-2015 al minder was. Over het algemeen mag men inderdaad stellen dat het verschil in aantal voltijdse personeelsleden tussen mannen en vrouwen steeds kleiner wordt. Verwacht wordt dat deze evolutie zich de volgende jaren zal verderzetten.

Wanneer men gaat onderverdelen naar personeelscategorie kan het volgende worden opgemerkt. In tegenstelling tot de vorige jaren is binnen het AP het verschil tussen het aantal voltijds werkende mannen (die hier traditioneel in de meerderheid zijn) en vrouwen opnieuw wat groter geworden. Op 1-2-2014 bedroeg het verschil nog slechts 1.149 hoofden, terwijl dit op 1-2-2015 1.213 bedroeg. Het aantal voltijds werkende

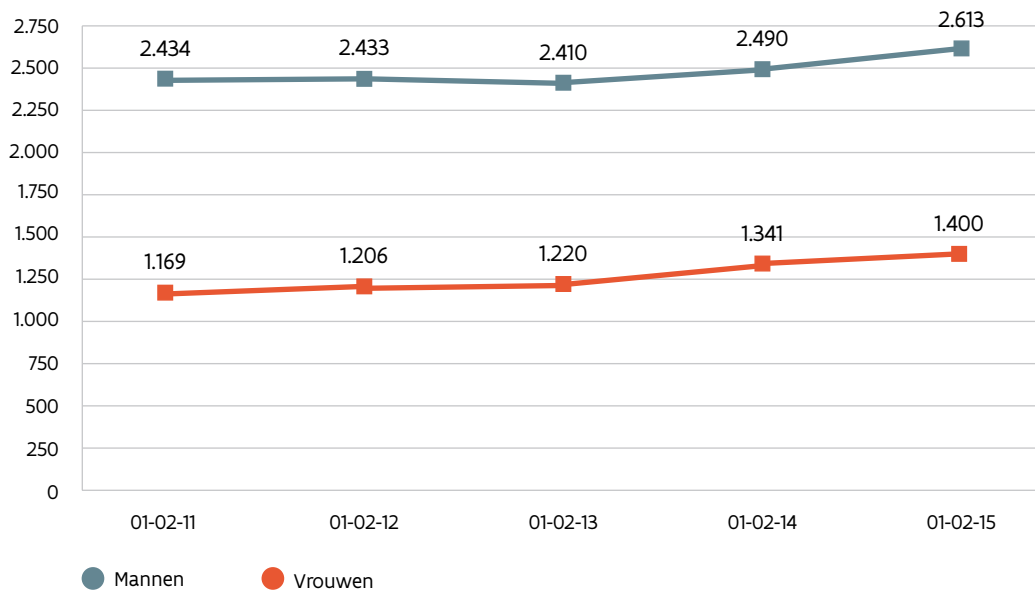
vrouwen is sinds 1-2-2011 weliswaar constant toegenomen, waar dit bij de mannen slechts de jongste twee jaar het geval is, maar de toename bij de mannen was explosiever. Mogelijk heeft dit deels te maken met het feit dat er meer mannen dan vrouwen van het integratiekader OP een plaatsje op het AP-kader van de universiteiten hebben verworven.

Bij het WP is er zowel een stijging van mannen als van vrouwen in de hele beschouwde periode, maar is de toename op 1-2-2015 voor het eerst sinds 1-2-2011 minder uitgesproken bij de mannen. Het verschil tussen beide seksen bedroeg op 1-2-2015 wel nog steeds 1.277 in het voordeel van de mannen.

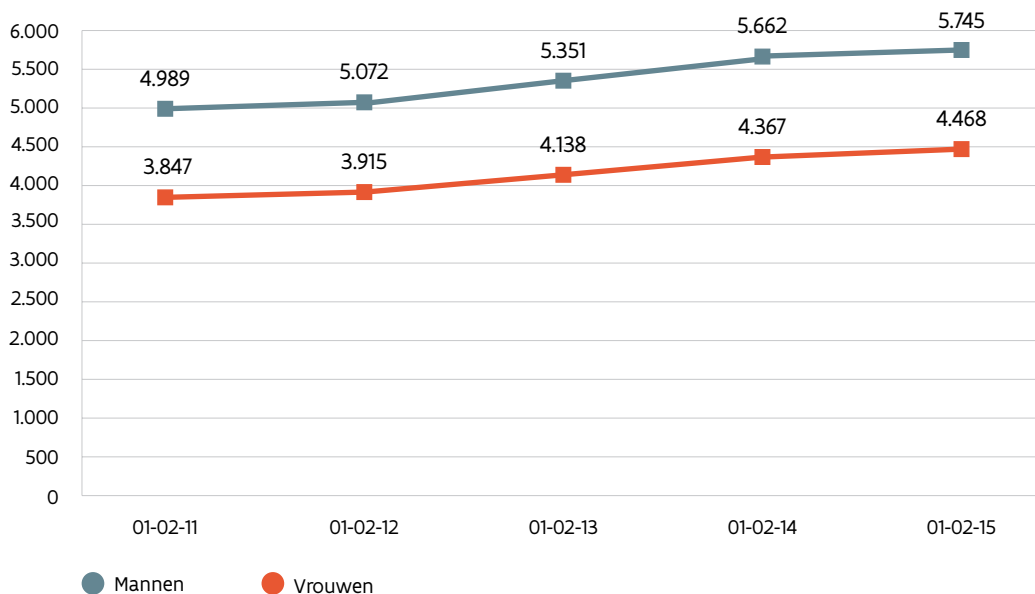
Bij het ATP is de situatie geheel anders. De vrouwen zijn er in de meerderheid en dit van jaar tot jaar nog iets meer uitgesproken. Op 1-2-2015 is het verschil zelfs opgelopen tot +399 in het voordeel van de vrouwen. Ook in het inkrimpende integratiekader ATP zijn de vrouwen in de meerderheid.

Hieronder zijn de aantallen per personeelscategorie (AP, WP en ATP) wat aanschouwelijker voorgesteld door middel van lijndiagrammen.

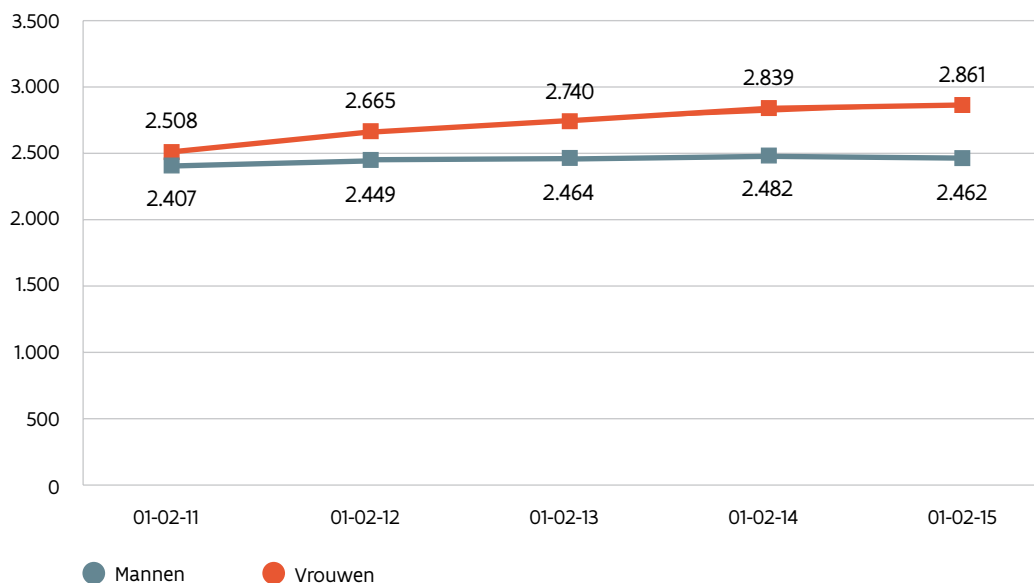
AP tewerkstelling voltijds naar gender (in aantal hoofden)

WP tewerkstelling voltijds naar gender (in aantal hoofden)

ATP tewerkstelling voltijds naar gender (in aantal hoofden)

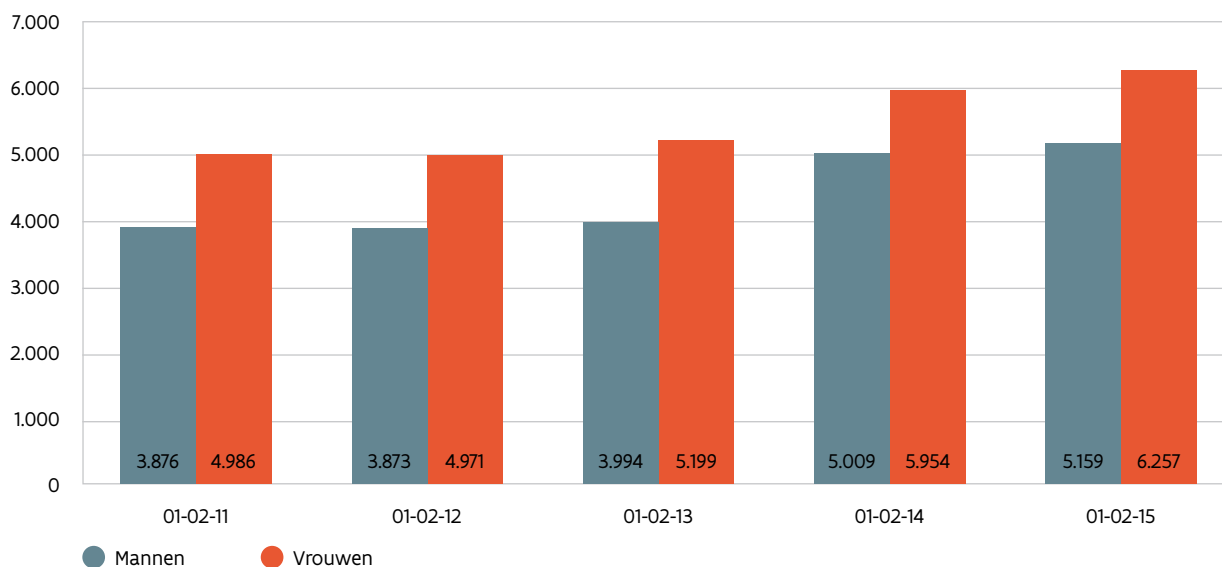

Personeelstewerkstelling deeltijds personeel naar gender:

Evolutie ten opzichte van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van 1-2-2011 - ten opzichte van 1-2-2012 - ten opzichte van 1-2-2013 - ten opzichte van 1-2-2014	1 februari 2011		1 februari 2012		1 februari 2013		1 februari 2014		1 februari 2015	
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
Zelfstandig en assistierend academisch personeel	2.307	1.293	2.323	1.333	2.414	1.431	2.751	1.613	2.829	1.716
Integratiekader onderwijzend personeel	0	0	0	0	0	0	446	242	418	229
Wetenschappelijk personeel	862	814	844	829	880	890	1.021	991	1.043	1.052
Administratief en technisch personeel	707	2.879	706	2.809	700	2.878	782	3.036	860	3.165
Integratiekader administratief en technisch personeel	0	0	0	0	0	0	9	72	9	95
Totale personeelstewerkstelling	3.876	4.986	3.873	4.971	3.994	5.199	5.009	5.954	5.159	6.257

Personeelstewerkstelling deeltijds naar gender (in aantal hoofden)

Bij het **deeltijds** werkende personeel krijgen we globaal ook een ander beeld en is de situatie bovendien sterk verschillend tussen de personeelscategorieën. Het wekt wellicht geen verbazing dat over het algemeen het vrouwelijk korps in de meerderheid is. Het verschil is in vergelijking met een jaar eerder weer iets groter geworden. Op 1-2-2015 waren er 1098 meer deeltijds werkende vrouwen dan mannen. Ter vergelijking, op 1-2-2014 bedroeg het verschil 945 wat toen kleiner was dan het jaar ervoor. Net zoals bij de voltijdse personeelsleden lijkt het erop dat het integratiekader OP op 1-2-2014 voor dat afwijkend beeld heeft gezorgd.

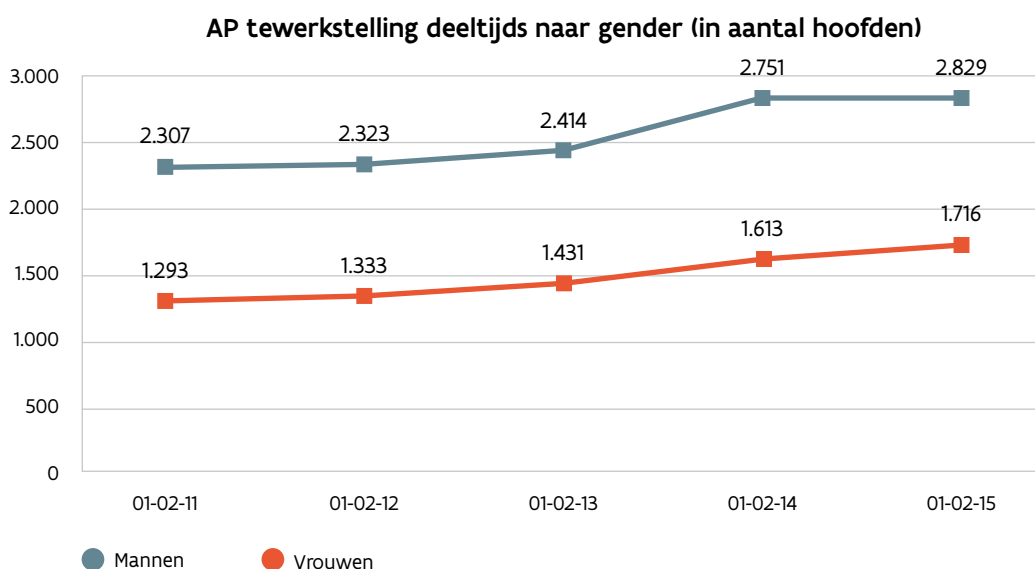
Het integratiekader ATP zorgt net als het vorige jaar dan weer voor meer input inzake deeltijds werkende vrouwen. Wat het integratiekader betreft, is dit zelfs de enige groep die in vergelijking met 1-2-2014 is toegenomen (+23).

Binnen de seksen stellen we de volgende kleine evoluties vast. Bij de mannen neemt verhoudingsgewijs de voltijdse arbeid verder af (op 1-2-2014 werkte 69,14% van de mannen voltijds, terwijl dit op 1-2-2015 nog maar 68,58% was). De deeltijdse arbeid is er logischer wijze licht gestegen tussen 1-2-2014 en 1-2-2015 (van 30,86% naar 31,42%). Bij de vrouwen is er eenzelfde evolutie, zij het dat die iets uitgesprokener is dan bij de mannen: op 1-2-2014 werkte 60,12% voltijds en op 1-2-2015 59,10%. Logischer wijze werkte dan 39,88% van de vrouwen deeltijds op 1-2-2014 en deed 40,90% dat op 1-2-2015.

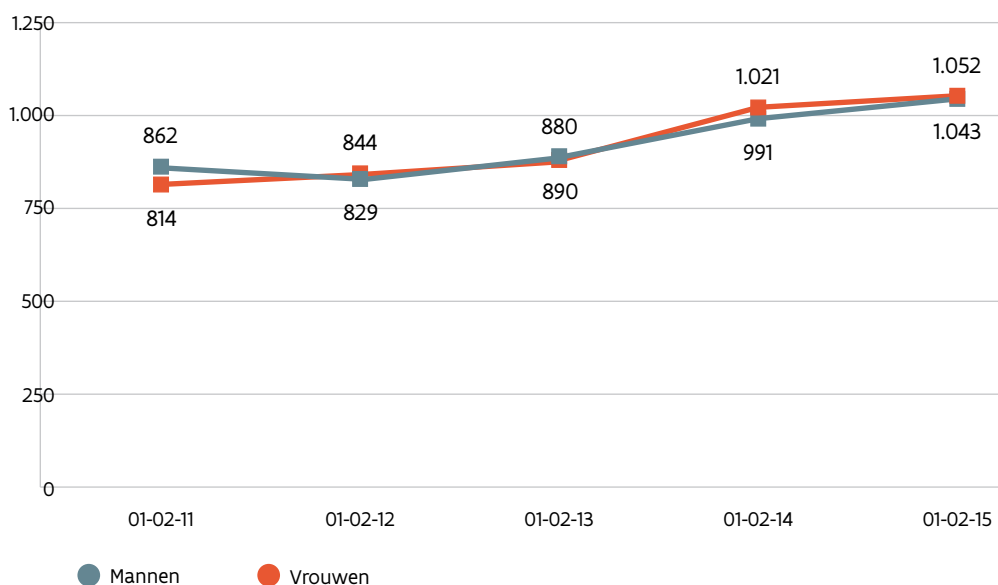
Het verhoudingsgewijs hoger aantal deeltijds werkende vrouwen dan mannen vindt zijn oorsprong vooral binnen de categorie van het ATP, waar het aantal vrouwelijke deeltijdse personeelsleden nog steeds ruim drie en een halve keer zo hoog ligt als bij de mannen. De inbreng van vrouwen in het integratiekader ATP bedraagt zelfs meer dan het tienvoud van het aantal mannen. In de categorie AP blijven de mannen duidelijk in de meerderheid. Het verschil bedroeg op 1-2-2015 nog steeds 1.113. Bij het WP is er meer evenwicht. De kleine bonus die de vrouwen bij de telling van 1-2-2014 verloren hadden, verwierven ze opnieuw op 1-2-2015 (+9). Dit hangt natuurlijk samen met het feit dat het AP nog altijd hoofdzakelijk bevolkt wordt door mannen terwijl dit bij het ATP overduidelijk andersom is. Bij het WP zijn de verschillen veel minder groot.

Met betrekking tot het deeltijds werken mogen we ook niet uit het oog verliezen dat deze cijfers enkel iets zeggen over de beroepsactiviteiten uitgeoefend bij de universiteiten. Ongetwijfeld hebben heel wat deeltijds werkende personeelsleden, zeker bij het AP en WP, nog andere beroepsbezigheden, wat verregaande conclusies uit deze cijfers niet wenselijk of zelfs onmogelijk maakt.

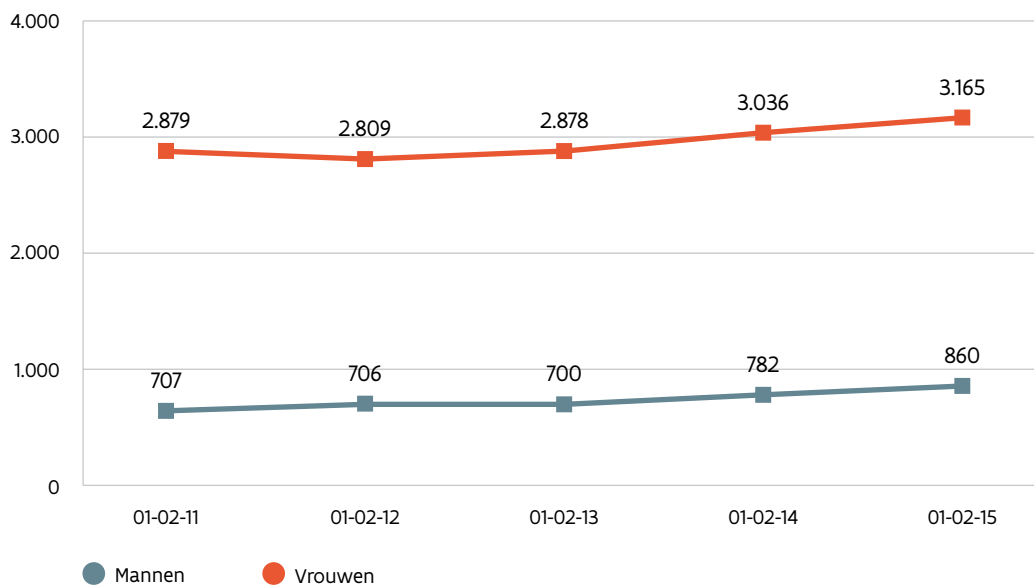
Ook voor de deeltijds werkende personeelsleden worden de aantallen hieronder per personeelscategorie wat aanschouwelijker voorgesteld door middel van lijndiagrammen.

WP tewerkstelling deeltijds naar gender (in aantal hoofden)

ATP tewerkstelling deeltijds naar gender (in aantal hoofden)

Als besluit kunnen we stellen dat er op 1-2-2015 een zeer beperkte toename van deeltijdse arbeid is en dat er nog steeds meer vrouwen dan mannen deeltijds werken, zij het niet in alle personeelscategorieën.

We kunnen het globale personeelsbestand van de universiteiten ook nog anders voorstellen, en opdelen in personeel bezoldigd lastens de werkingsmiddelen en personeel bezoldigd lastens andere bronnen dan de werking. Dit levert inzake VTE's de tabellen op de volgende pagina op.

Personeelstewerkstelling: Evolutie ten opzichte van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014 (absoluut)

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van 1-2-2011 - ten opzichte van 1-2-2012 - ten opzichte van 1-2-2013 - ten opzichte van 1-2-2014	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015	1/2/15-1/2/11	1/2/15- 1/2/12	1/2/15- 1/2/13	1/2/15- 1/2/14
	(voltijds in hoofden)					absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging
Personeel bezoldigd lastens de werking	8.600,33	8.698,25	8.770,40	10.568,92	10.652,14	+2.051,81	+1.953,89	+1.881,74	+83,22
Personeel niet bezoldigd lastens de werking	12.510,59	12.741,66	13.346,40	14.112,06	14.351,19	+1.840,60	+1.609,53	+1.004,79	+239,13
Totale personeelstewerkstelling	21.110,92	21.439,91	22.116,80	24.680,98	25.003,33	+3.892,41	+3.563,42	+2.886,53	+322,35

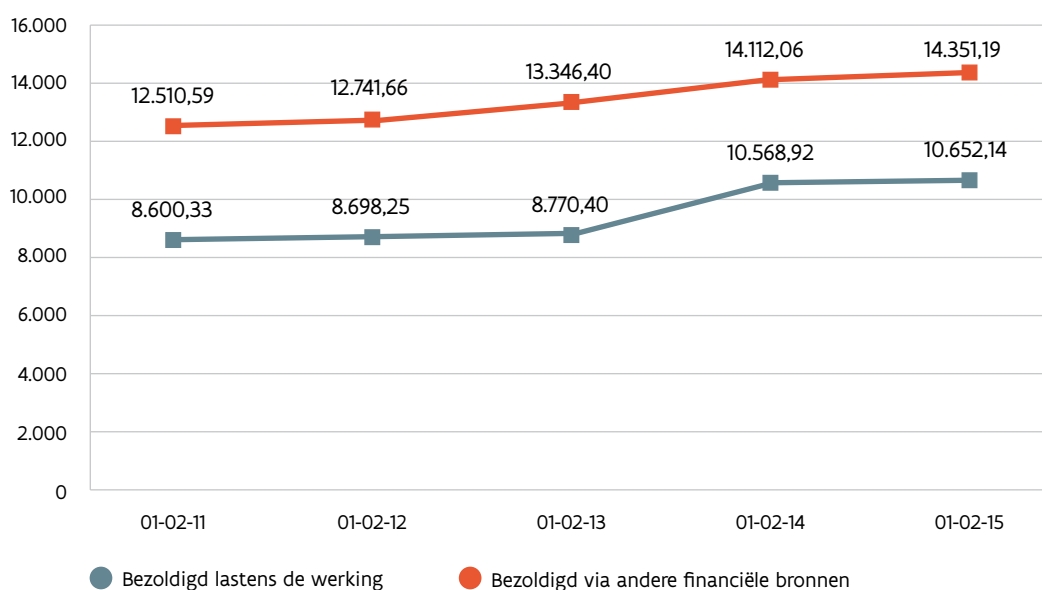
Personeelstewerkstelling: Evolutie ten opzichte van 1-2-2011, 1-2-2012, 1-2-2013 en 1-2-2014 (relatief)

Personeelstewerkstelling - ten opzichte van 1-2-2011 - ten opzichte van 1-2-2012 - ten opzichte van 1-2-2013 - ten opzichte van 1-2-2014	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015	1/2/15-1/2/11	1/2/15- 1/2/12	1/2/15- 1/2/13	1/2/15- 1/2/14
	(voltijds in hoofden)					absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging	absolute wijziging
Personeel bezoldigd lastens de werking	8.600,33	8.698,25	8.770,40	10.568,92	10.652,14	+ 23,86%	+ 22,46%	+ 21,46%	+ 0,79%
Personeel niet bezoldigd lastens de werking	12.510,59	12.741,66	13.346,40	14.112,06	14.351,19	+ 14,71%	+ 12,63%	+ 7,53%	+ 1,69%
Totale personeelstewerkstelling	21.110,92	21.439,91	22.116,80	24.680,98	25.003,33	+ 18,44%	+ 16,62%	+ 13,05%	+ 1,31%

Reeds jaren ligt het aantal personeelsleden dat bezoldigd wordt via andere financieringsbronnen dan de werking significant hoger dan het aantal personeelsleden dat wel via de werking wordt betaald. Beide personeelsgroepen zijn overhand toegenomen in de periode 1-2-2011 tot 1-2-2015. Tot en met 1-2-2013 nam het verschil in absolute cijfers tussen beide groepen toe (met als piek 4.576 VTE's meer op niet-werking dan op werking). Op 1-2-2014 bleek dit niet langer het geval te zijn (nog slechts een verschil van 3.543,14 VTE's). De inbreng van de toen nieuwe integratiekaders, die ook lastens de werking worden bezoldigd, bleek hiervan de grootste oorzaak. Op 1-2-2015 is het verschil opnieuw groter geworden, namelijk 3.699,05 VTE's, zonder de piek van 1-2-2013 ook maar enigszins te benaderen.

In ieder geval blijft de vaststelling dat het personeel bezoldigd ten laste van andere financieringsbronnen het talrijkst is, moeiteloos overeind. Dit hoge aantal is toe te schrijven aan het feit dat de universiteiten ten aanzien van dit personeel een veel flexibeler beleid kunnen hanteren en niet of minder aan (decreta)le regels gebonden zijn. Wellicht speelt ook de beperking inzake overheidsmiddelen een rol. De grafiek hieronder toont de evolutie sinds 1-2-2011.

Personeelstewerkstelling naar financieringsbron (in aantal VTE's)

In de tabel hieronder kan men de aandelen via werking / niet via werking in percentages aflezen sinds 1-2-2011. Men kan dus zien dat na een relatieve afname op 1-2-2014 het deel "niet-werking" op 1-2-2015 opnieuw licht toeneemt (en uiteraard vice-versa voor het deel "werking").

Telmoment	Werking	Niet-werking
01-02-11	40,74%	59,26%
01-02-12	40,57%	59,43%
01-02-13	39,65%	60,35%
01-02-14	42,82%	57,18%
01-02-15	42,60%	57,40%

5.2.2 Personeel op werkingsuitkeringen: gerealiseerde tewerkstelling¹⁹

5.2.2.1 Zelfstandig en assistierend academisch personeel: gerealiseerde tewerkstelling op 1-2-2015 en vergelijking met vorige jaren per ambt

De hierna volgende tabel toont de geaggregeerde personeelsformatie voor het academisch personeel op het niveau van de tewerkstelling per graad op 1-2-2015 en laat ook de aantallen zien op de 4 vorige telmomenten. Opgemerkt dient te worden dat er sinds 1-2-2014 een opsplitsing wordt gemaakt tussen docenten en tenure track docenten. Omdat we niet over deze opgesplitste cijfers beschikken voor de vorige jaren is er voor 1-2-2011 tot en met 1-2-2013 een globaal cijfer voor de docenten vermeld.

Personeelstewerkstelling academisch personeel (AP) per graad

Graad	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
ZAP					
A. ZAP in strikte zin	2.601,10	2.645,05	2.668,60	2.849,05	3.038,19
1. Buitengewoon hoogleraar	55,80	52,50	54,20	52,65	57,10
2. Gewoon hoogleraar	772,70	771,15	767,65	774,20	798,60
3. Hoogleraar	508,15	500,70	524,00	551,95	587,75
4. Hoofddocent	699,40	757,55	724,25	812,85	864,39
5. Docent	565,05	563,15	598,50	314,70	338,05
6. Tenure track docent				342,70	392,30
B. Ander zelfstandig academisch personeel	98,92	94,77	93,54	158,65	158,90
7. Hoofdbibliothecaris, faculteitsgeaggregeerde en geaggregeerd conservator, werkleider en conservator, e.a. assistent en bibliothecaris, vastbenoemd assistent	19,35	14,70	13,20	10,20	10,20
8. Gastprofessor	74,27	74,57	75,44	141,35	143,60
9. Gepensioneerd ZAP-lid, verder werkend in het kader van art. V.44.§2 CHO	5,30	5,50	4,90	7,10	5,10
Totaal ZAP	2.700,02	2.739,82	2.762,14	3.007,70	3.197,09
AAP					
A. AAP in strikte zin	1.789,44	1.792,16	1.793,71	1.831,86	1.878,51
10. Assistent (uitgezonderd praktijkassistent)	949,43	918,75	905,05	908,00	910,00
11. Praktijkassistent	538,76	543,86	553,61	574,11	580,86
12. Doctor-assistent	301,25	329,55	335,05	349,75	387,65
B. Ander assistierend academisch personeel	21,55	27,25	24,70	26,85	23,15
13. Tijdelijk pedagogisch en wetenschappelijk medewerker	21,55	27,25	24,70	26,85	23,15
Totaal AAP	1.810,99	1.819,41	1.818,41	1.858,71	1.901,66
TOTAAL ACADEMISCH PERSONEEL	4.511,01	4.559,23	4.580,55	4.866,41	5.098,75

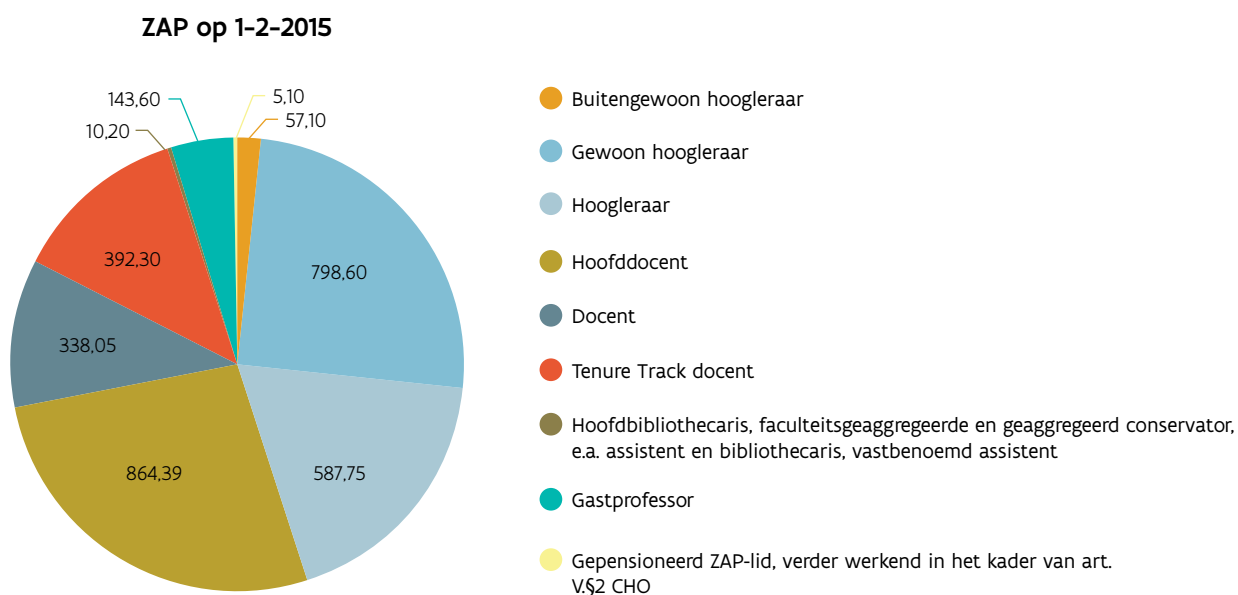
¹⁹ In dit hoofdstuk worden de gegevens in VTE weergegeven, behoudens waar expliciet vermeld.

Op 1-2-2015 waren er 5.098,75 VTE's academisch personeel aan de slag in de Vlaamse universiteiten, of het hoogste aantal sinds de telling van 1-2-2011.

Binnen het AP vormt het ZAP²⁰ zoals altijd duidelijk de grootste groep. Het aantal ZAP-leden is sinds 1-2-2011 steeds toegenomen en stond bij de jongste telling op zijn hoogtepunt met 3.197,09 VTE's of 62,70% van het totale AP. Nadat het AAP in de jaren 2011-2013 stagneerde, zit de categorie sinds 1-2-2014 weer lichtjes in de lift. Met 1.901,66 VTE's²¹ op 1-2-2015 gaat het nu om 37,30% van het totale AP. Het aandeel van het ZAP binnen het AP is op 1-2-2015 nog lichtjes toegenomen.

Binnen het ZAP nemen de hoofddocenten net als de vorige keer het belangrijkste aandeel in. Tot en met 1-2-2013 waren dat de gewoon hoogleraars, maar hun aantal stagneerde daarna en nam op 1-2-2015 slechts in beperkte mate toe terwijl dat van de hoofddocenten, sinds 1-2-2014, vrij aanzienlijk blijft toenemen, en dit tot 864,39 VTE's op 1-2-2015, d.i. opnieuw 51,54 VTE's meer dan een jaar eerder. Ook de docentengroep, zowel de gewone docenten als de tenure track docenten, blijft een duidelijke stijger. Vorig jaar merkten we ten slotte ook nog een sterke toename van het aantal gastprofessoren. Het aantal blijft gehandhaafd, maar van een verdere toename op 1-2-2015 kan men niet echt spreken (+2,25 VTE's).

Het hiernavolgend cirkeldiagram biedt een visuele voorstelling van de personeelsaantallen per graad binnen het ZAP.

Binnen het AAP zijn de assistenten (ook wel eens mandaat-assistenten genoemd) nog steeds het talrijkst. De dalende trend die de voorgaande jaren kenmerkte, is sinds 1-2-2014 bovendien tot stilstand gekomen. Hun aantal bedroeg bij de telling van 1-2-2015 910 VTE's (+2 VTE's in vergelijking met 1-2-2014). De assistenten boeten wel verder van hun voorsprong in omdat de andere subgroepen iets sterker zijn toegenomen.

In zeker opzicht kan men de praktijkassistenten trouwens ook nog meenemen. Praktijkassistenten zijn immers evenzeer assistenten, zij het dat ze in hoofdzaak belast worden met taken van praktijkgebonden onderwijs²². Hun aantal is sinds 1-2-2011 zelfs voortdurend toegenomen. Op 1-2-2015 waren dit 580,86 VTE's. Dergelijke personeelsleden kunnen van hun universiteitsbestuur ook de titel van praktijklector krijgen.

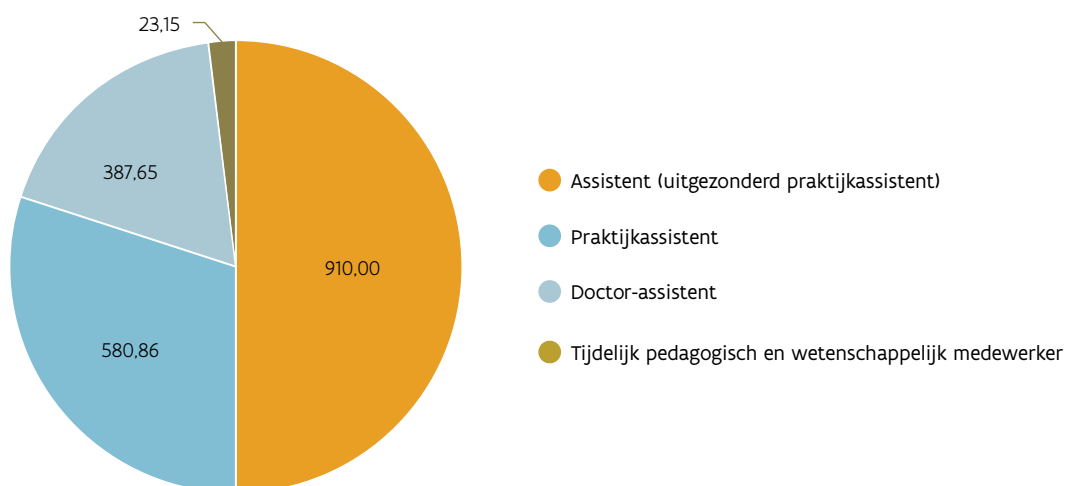
Het hiernavolgend cirkeldiagram biedt een visuele voorstelling van de aantallen per graad binnen het AAP.

²⁰ Opgemerkt wordt dat de graad van buitengewoon hoogleraar niet meer bestaat sinds 1 september 2015, maar hier uiteraard nog wordt vermeld omdat het de situatie op 1 februari 2015 betreft.

²¹ De rubricering van tijdelijk pedagogisch en wetenschappelijk medewerker als "ander assiterend academisch personeel" is conform de gegevens in de VLIR-statistieken, maar niet helemaal correct. Bedoeld zijn de personeelsleden vermeld in artikel IV.18. 3de lid van de Codex Hoger Onderwijs waarvan in het 5de lid van hetzelfde artikel enkel wordt gezegd dat ze de salarisschalen genieten van het assiterend academisch personeel.

²² Art. V.7 van de Codex Hoger Onderwijs.

AAP op 1-2-2015

Onderstaande tabel biedt nog een andere kijk op de verdeling van het AP-korps en toont het procentuele aandeel van de verschillende subgroepen.

Personeelstewerkingstelling academisch personeel (AP) per graad - Procentueel aandeel

Graad	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
ZAP					
A. ZAP in strikte zin	57,66%	58,02%	58,26%	58,55%	59,59%
1. Buitengewoon hoogleraar	1,24%	1,15%	1,18%	1,08%	1,12%
2. Gewoon hoogleraar	17,13%	16,91%	16,76%	15,91%	15,66%
3. Hoogleraar	11,26%	10,98%	11,44%	11,34%	11,53%
4. Hoofddocent	15,50%	16,62%	15,81%	16,70%	16,95%
5. Docent	12,53%	12,35%	13,07%	6,47%	6,63%
6. Tenure track docent				7,04%	7,69%
B. Ander zelfstandig academisch personeel	2,19%	2,08%	2,04%	3,26%	3,12%
7. Hoofdbibliothecaris, faculteitsgeaggregeerde en geaggregeerd conservator, werkleider en conservator, e.a. assistent en bibliothecaris, vastbenoemd assistent	0,43%	0,32%	0,29%	0,21%	0,20%
8. Gastprofessor	1,65%	1,64%	1,65%	2,90%	2,82%
9. Gepensioneerd ZAP-lid, verder werkend in het kader van art. V.44.§2 CHO	0,12%	0,12%	0,11%	0,15%	0,10%
Totaal ZAP	59,85%	60,09%	60,30%	61,81%	62,70%
AAP					
A. AAP in strikte zin	39,67%	39,31%	39,16%	37,64%	36,84%
10. Assistent (uitgezonderd praktijkassistent)	21,05%	20,15%	19,76%	18,66%	17,85%
11. Praktijkassistent	11,94%	11,93%	12,09%	11,80%	11,39%
12. Doctor-assistent	6,68%	7,23%	7,31%	7,19%	7,60%
B. Ander assisterend academisch personeel	0,48%	0,60%	0,54%	0,55%	0,45%
13. Tijdelijk pedagogisch en wetenschappelijk medewerker	0,48%	0,60%	0,54%	0,55%	0,45%
Totaal AAP	40,15%	39,91%	39,70%	38,19%	37,30%
TOTAAL ACADEMISCH PERSONEEL	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

In de tabel hierna ziet men de leeftijdsstructuur van het academisch personeel op het niveau van de tewerkstelling in hoofden.

Personeelstewerkstelling academisch personeel (AP) per leeftijdsgroep

Leeftijd (in hoofden)	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
ZAP					
<25	30	68	40	1	0
25-29				48	49
30-34	344	437	316	395	390
35-39	597	659	711	834	885
40-44	658	684	739	853	914
45-49	752	768	774	836	837
50-54	740	749	770	821	847
55-59	619	617	660	753	822
60-64	594	463	542	557	574
65 en +	27	7	33	57	66
Totaal	4.361	4.452	4.585	5.155	5.384
AAP					
<25	287	453	258	257	245
25-29	943	964	955	1.034	1.074
30-34	682	546	672	698	731
35-39				396	419
40-44				231	246
45-49				151	161
50-54	930	880	1.005	116	130
55-59				99	98
60-64				53	67
65 en +				5	3
Totaal	2.842	2.843	2.890	3.040	3.174
TOTAAL ACADEMISCH PERSONEEL	7.203	7.295	7.475	8.195	8.558

De reeds eerder vastgestelde stijging in hoofden van het globaal aantal leden van het academisch personeel op 1-2-2015 kan men doortrekken naar de meeste leeftijdsgroepen. Bij de jongere ZAP-leden (tot en met 34 jaar) en de oudere AAP-leden (55+) kan men wel van een stagnering spreken. Een toename bij één leeftijdscategorie gaat daar immers vaak gepaard met een afname bij een andere. Doordat de VLIR sinds zijn rapport betreffende de telling op 1-2-2014 de indeling in leeftijdsklassen uniform heeft gemaakt, is er voor de twee recentste jaren nu ook voor het AAP een meer gedetailleerd overzicht beschikbaar. Voorheen werd er boven de leeftijd van 35 geen verdere onderverdeling meer gemaakt, vandaar het globale cijfer op 1-2-2011, 1-2-2012 en 1-2-2013.

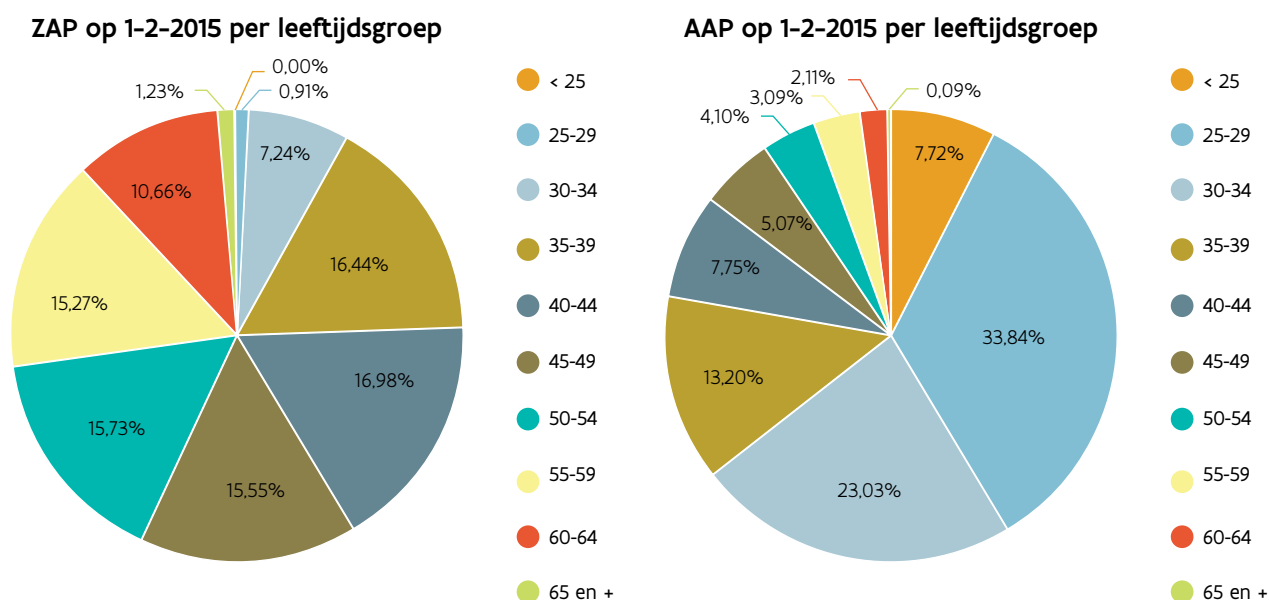
Binnen het ZAP vormen de uiterste leeftijden (jonger dan 30 enerzijds en 60 of ouder anderzijds) nog steeds duidelijk de kleinste groepen. Om tot een graad in het ZAP te kunnen toetreden, dient men immers eerst een doctoraat te behalen, dit kan niet op extreem jonge leeftijd. De groep 65+ mag inderdaad nog steeds klein zijn (66 personen op 1-2-2015), sinds 1-2-2013 zit hun aantal toch duidelijk in de lift. Dit wijst erop dat er meer en meer van de mogelijkheid gebruik wordt gemaakt om ook na de leeftijd van 65 jaar te blijven werken. Aangezien dit in de toekomst een verplichting zal zijn, mogen we ons in de volgende jaren aan nog meer personeelsleden ouder dan 65 verwachten. Het gros van het ZAP situeerde zich op 1-2-2015 bij de dertigers, veertigers en vijftigers.

Binnen het AAP valt nog steeds de grote groep 25-29 jarigen op, waarvan het aantal stilaan de 1.100 nadert, wat beduidend meer is dan in de andere leeftijdsgroepen. Wanneer men dit wat open trekt blijkt opnieuw dat het grootste contingent binnen het AAP terug te vinden is bij de 25 tot 39 jarigen. Dit zorgt dus voor een behoorlijk jonge bezetting, al is er bij de allerjongsten (<25) wel een lichte achteruitgang. Oudere AAP-leden zijn meestal praktijkassistenten. De echt jonge vertegenwoordigers zijn geheel logisch in het AAP nog steeds veel talrijker dan in het ZAP.

Wanneer we de evolutie in de verschillende leeftijdsgroepen over meerdere jaren bekijken, stellen we vast dat het beeld nogal wisselt.

Wat het ZAP betreft is er slechts in 3 van de 10 leeftijdsgroepen (tot 1-2-2013 slechts 9) een permanente stijging van de aantallen vast te stellen (de groepen 35-39, 40-44 en 50-54). Bij het AAP blijft het aantal -25 jarigen lichtjes verder zakken, maar zien we overwegend (en voor zover zichtbaar in de tabel) een toename in de overige leeftijdscategorieën.

In de taartgrafieken hieronder kan men aflezen in welke mate de verschillende leeftijdsgroepen op 1-2-2015 procentueel vertegenwoordigd zijn binnen het ZAP en het AAP.

Wanneer men de cijfers wil bekijken volgens het aandeel dat iedere leeftijdsgroep in het geheel heeft en dit over een langere periode, levert onderstaande tabel daartoe nuttige informatie op.

Personeelstewerkstelling academisch personeel (AP) per leeftijdsgroep

Leeftijd (in hoofden)	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
ZAP					
<25				0,02%	0,00%
25-29	0,69%	1,53%	0,87%	0,93%	0,91%
30-34	7,89%	9,82%	6,89%	7,66%	7,24%
35-39	13,69%	14,80%	15,51%	16,18%	16,44%
40-44	15,09%	15,36%	16,12%	16,55%	16,98%
45-49	17,24%	17,25%	16,88%	16,22%	15,55%
50-54	16,97%	16,82%	16,79%	15,93%	15,73%
55-59	14,19%	13,86%	14,39%	14,61%	15,27%
60-64	13,62%	10,40%	11,82%	10,81%	10,66%
65 en +	0,62%	0,16%	0,72%	1,11%	1,23%
Totaal	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
AAP					
<25	10,10%	15,93%	8,93%	8,45%	7,72%
25-29	33,18%	33,91%	33,04%	34,01%	33,84%
30-34	24,00%	19,21%	23,25%	22,96%	23,03%
35-39				13,03%	13,20%
40-44				7,60%	7,75%
45-49				4,97%	5,07%
50-54	32,72%	30,95%	34,78%	3,82%	4,10%
55-59				3,26%	3,09%
60-64				1,74%	2,11%
65 en +				0,16%	0,09%
Totaal	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
TOTAAL ACADEMISCH PERSONEEL	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

5.2.2.2 Integratiekader onderwijzend personeel: gerealiseerde tewerkstelling op 1-2-2015 en vergelijking met 1-2-2014 per ambt

De hiernavolgende tabel toont de geaggregeerde personeelsformatie voor het integratiekader onderwijzend personeel op het niveau van de tewerkstelling per ambt. Aangezien de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten pas werd afgerond met ingang van het academiejaar 2013-2014 zijn er nog maar cijfers beschikbaar voor 2 telmomenten. We beperken ons dan ook tot een korte bespreking van de ambten en hun aantallen bij de telling van 1-2-2014 en 1-2-2015. Het kan verdedigd worden om binnen het integratiekader OP een onderscheid te maken tussen enerzijds het OP3, dat nauwer aansluit bij het ZAP, en anderzijds het OP2, dat nauwer aansluit bij AAP, en het OP1 dat een heel aparte categorie vormt die voorheen uitsluitend voorkwam in de hogescholen.

Personeelstewerkstelling - Integratiekader onderwijzend personeel (OP) per ambt

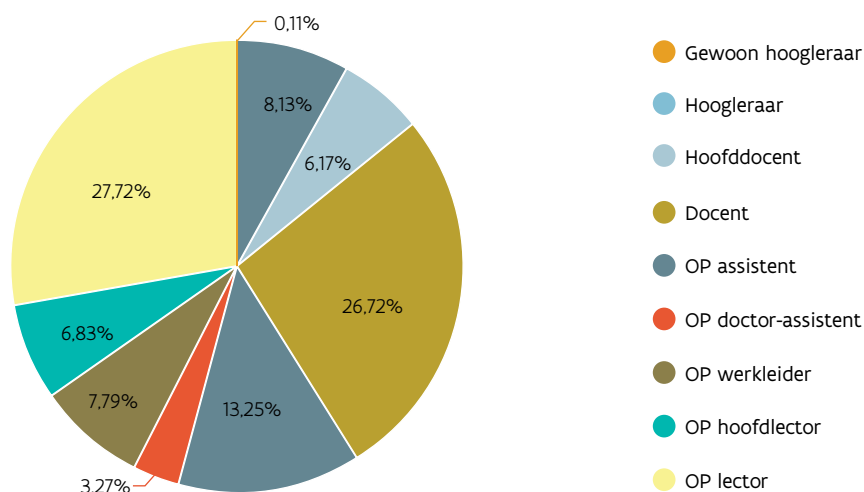
Ambt	1 februari 2014	1 februari 2015
Integratiekader OP		
1. Gewoon hoogleraar	1,00	1,00
2. Hoogleraar	90,10	72,65
3. Hoofddocent	85,55	55,15
4. Docent	320,30	238,70
Totaal	496,95	367,50
Integratiekader OP1 en OP2		
A. Integratiekader OP2		
5. OP assistent	181,15	118,35
6. OP doctor-assistent	45,25	29,20
7. OP werkleider	88,75	69,55
B. Integratiekader OP1		
8. OP hoofdlector	48,20	61,00
9. OP lector	238,45	247,60
Totaal	601,80	525,70
TOTAAL INTEGRATIEKADER ONDERWIJZEND PERSONEEL	1.098,75	893,20

Op 1-2-2015 waren er nog 893,20 VTE's aan de slag in het integratiekader OP van de Vlaamse universiteiten. Dit is 205,55 VTE's minder dan een jaar eerder. Een verklaring hiervoor werd eerder in dit verslag al gegeven. Afwijkend is wel dat binnen het integratiekader OP1 de beide ambtsoorten lector en hoofdlector in aantal zijn toegenomen. Dit kan enkel betekenen dat er met toepassing van artikel V.220. §2 van de Codex Hoger Onderwijs nog personeelsleden zijn overgedragen naar het integratiekader.

Binnen dit integratiekader vormt het OP3 opnieuw de grootste subgroep en neemt het ruim 41% in van het globale integratiekader OP. Dit is wel ca 4% minder dan op 1-2-2014. Niet langer de docenten zijn het talrijkst binnen het integratiekader – het gaat wel nog altijd om bijna 27% - maar het zijn de lectoren die nipt de kroon spannen met 27,70% van het totale integratiekader van het OP. Aan de andere zijde bevindt zich de doctor-assistent die amper 3,30% van het globale integratiekader OP uitmaakt, maar het kleinst blijft de groep gewoon hoogleraar waar op 1-2-2015 net zoals een jaar eerder welgeteld 1 VTE tot het integratiekader OP behoorde.

In het cirkeldiagram hieronder kan men procentueel aflezen in welke mate de verschillende ambten op 1-2-2015 vertegenwoordigd zijn binnen het integratiekader OP.

Integratiekader OP op 1-2-2015 per ambt

In de tabel hierna ziet men de leeftijdsstructuur van het integratiekader onderwijzend personeel op het niveau van de tewerkstelling in hoofden.

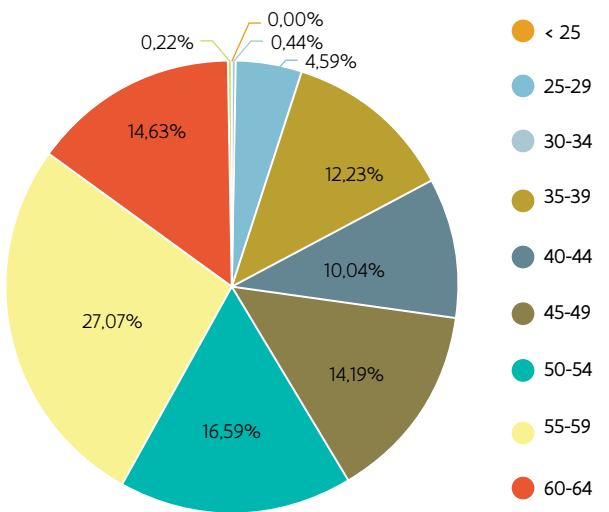
Personeelstewerkstelling - Integratiekader onderwijzend personeel (OP) per leeftijdsgroep

Leeftijd (in hoofden)	1 februari 2014	1 februari 2015
Integratiekader OP3		
<25	0	0
25-29	4	2
30-34	53	21
35-39	87	56
40-44	69	46
45-49	86	65
50-54	98	76
55-59	134	124
60-64	70	67
65 en +	0	1
Totaal	601	458
Integratiekader OP2		
<25	3	1
25-29	74	44
30-34	95	66
35-39	46	46
40-44	29	21
45-49	26	13
50-54	59	33
55-59	104	88
60-64	15	15
65 en +	0	1
Totaal	451	328
Integratiekader OP1		
<25	0	0
25-29	10	6
30-34	35	29
35-39	63	55
40-44	55	57
45-49	65	61
50-54	119	120
55-59	75	117
60-64	18	25
65 en +	0	0
Totaal	440	470
TOTAAL INTEGRATIEKADER ONDERWIJZEND PERSONEEL	1.492	1.256

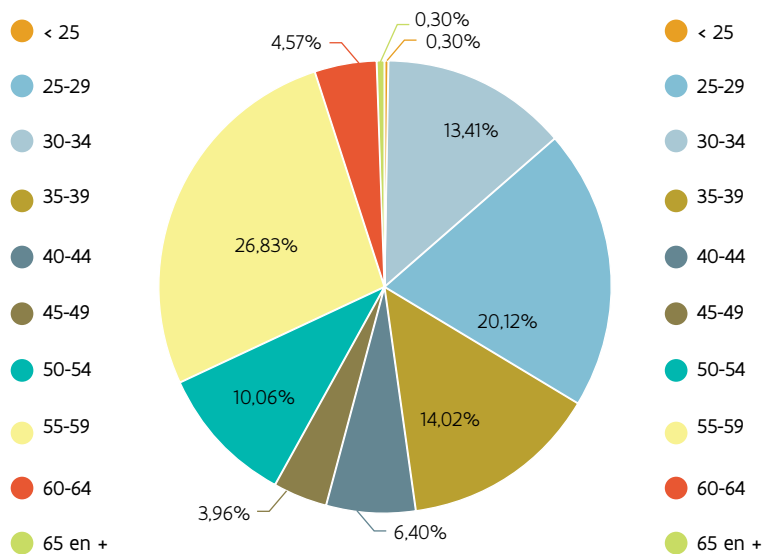
Wanneer men de aantallen per leeftijdscategorie bekijkt, zijn die op 1-2-2015 net zoals bij de vorige telling het grootst bij de leeftijden van 50 tot 59. Bij OP2 en OP3 zelfs specifiek van 55 tot 59. De toevoer van de geïntegreerde academische hogeschoolopleidingen had immers voor een groot deel betrekking op een eerder ouder contingent en dit voor alle subgroepen van het integratiekader. Enkel bij het OP2 zien we een relatief grote groep 30- tot -34 jarigen en dus ook een wat jongere instroom, al is dit ook reeds minder uitgesproken dan op 1-2-2014. De allerjongste en alleroudste personeelsleden (minder dan 25 en ouder dan 60) vormen nog steeds de kleinste groepen.

In de taartgrafieken hieronder kan men procentueel aflezen in welke mate de verschillende leeftijdsgroepen op 1-2-2015 vertegenwoordigd zijn binnen het integratiekader OP3, OP2 en OP1.

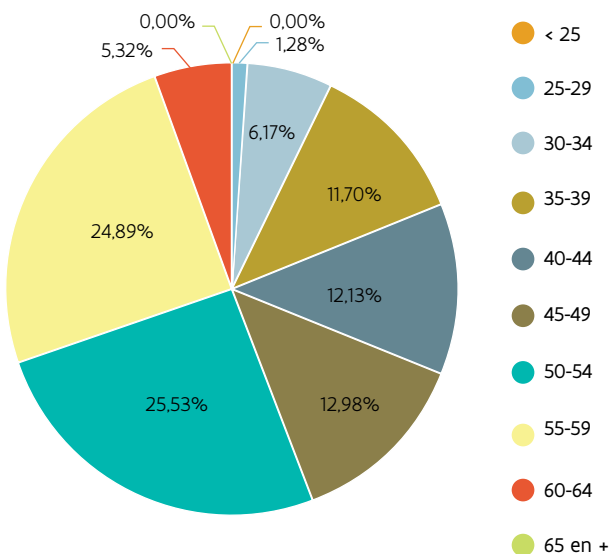
OP3 op 1-2-2015 per leeftijdsgroep

OP2 op 1-2-2015 per leeftijdsgroep

OP1 op 1-2-2015 per leeftijdsgroep

5.2.2.3 Administratief en technisch personeel (I): gerealiseerde tewerkstelling op 1-2-2015 en vergelijking met vorige jaren per niveau

De hiernavolgende tabel geeft de geaggregeerde personeelsformatie weer voor het administratief en technisch personeel (I) op het niveau van de tewerkstelling op 1-2-2015 en laat ook de aantallen zien op de 4 vorige telmomenten. Er is een opdeling naar niveau en binnen het niveau naar graad of graden.

Het integratiekader ATP (voor het eerst in de telling op 1-2-2014) is apart gehouden en vindt men dus niet terug in dit subhoofdstukje, maar onder punt 5.2.2.4. Er is wel een minimaal aantal "andere" personeelsleden opgenomen, dit zijn geen statutairen en ze behoren dus niet tot het integratiekader, maar het gaat wel om een zeer beperkt aantal eveneens van de hogescholen overgekomen personeelsleden.

Personeelstewerkstelling administratief en technisch personeel (ATP I) per niveau

Niveau/Graad	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
Niveau A					
1. Beheerder, graad 7 t.e.m. graad 17	1.224,64	1.294,39	1.366,77	1.503,93	1.599,10
2. Andere				2,00	2,00
Totaal	1.224,64	1.294,39	1.366,77	1.505,93	1.601,10
Niveau B					
1. Graad 4 t.e.m. 6	2.218,32	2.248,66	2.275,34	2.335,58	2.383,24
2. Andere				4,80	0,50
Totaal	2.218,32	2.248,66	2.275,34	2.340,38	2.383,74
Niveau C					
1. Graad 3	534,36	499,97	464,24	422,70	389,20
Totaal	534,36	499,97	464,24	422,70	389,20
Niveau D					
1. Graden 1 en 2	112,00	96,00	83,50	73,30	73,50
Totaal	112,00	96,00	83,50	73,30	73,50
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL (I)	4.089,32	4.139,02	4.189,85	4.342,31	4.447,54

Op 1-2-2015 waren er 4.447,54 personeelsleden ATP (I) tewerkgesteld in de universiteiten. Globaal is deze groep binnen het ATP (I) tussen 1-2-2011 en 1-2-2015 steeds in aantal VTE's toegenomen. De aangroei op 1-2-2015 (+ 105,23 VTE's in vergelijking met een jaar eerder) blijft aanzienlijk, zij het iets minder uitgesproken dan op 1-2-2014. Overigens zet een andere tendens zich onverstoort verder. De stijging is uitsluitend het gevolg van de groei van personeelsleden van niveau A en niveau B. Niveau C gaat er qua aantallen immers verder (lichtjes) op achteruit terwijl er in niveau D een status quo is.

De upgradering van het ATP lastens de werking zet zich dus verder door. Binnen het ATP lastens de werking blijft de groep van niveau B ontegensprekelijk het talrijkst. De niveaus A en B samen maken op 1-2-2015 89,60% (op 1-2-2014 ruim 88,50%) van het globale ATP (I) uit. Dit is zonder meer indrukwekkend.

De kleinste groep wordt, geheel in lijn met de upgradering die hiervoor werd vermeld, nog steeds gevormd door de personeelsleden van niveau D.

De hiernavolgende tabel toont het procentuele aandeel van de verschillende subgroepen door de jaren heen.

Personeelstewerkstelling administratief en technisch personeel (ATP I) per niveau

Niveau/Graad	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
Niveau A					
1. Beheerder, graad 7 t.e.m. graad 17	29,95%	31,27%	32,62%	34,63%	35,95%
2. Andere				0,05%	0,04%
Totaal	29,95%	31,27%	32,62%	34,68%	36,00%
Niveau B					
1. Graad 4 t.e.m. 6	54,25%	54,33%	54,31%	53,79%	53,59%
2. Andere				0,11%	0,01%
Totaal	54,25%	54,33%	54,31%	53,90%	53,60%
Niveau C					
1. Graad 3	13,07%	12,08%	11,08%	9,73%	8,75%
Totaal	13,07%	12,08%	11,08%	9,73%	8,75%
Niveau D					
1. Graden 1 en 2	2,74%	2,32%	1,99%	1,69%	1,65%
Totaal	2,74%	2,32%	1,99%	1,69%	1,65%
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL (I)	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

In de tabel hierna ziet men de leeftijdsstructuur van het administratief en technisch personeel ten laste van de werkingsuitkeringen op het niveau van de tewerkstelling in hoofden. Aangezien er in de statistieken van de VLIR wat de leeftijd betreft, geen aparte vermelding is van de leden van het integratiekader is er ook in dit rapport geen afsplitsing mogelijk. Het betreft dus het volledige ATP.

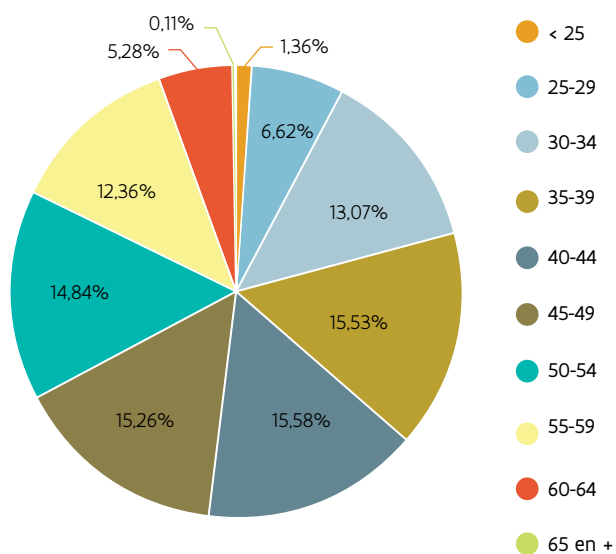
Personeelstewerkstelling administratief personeel (ATP I) per leeftijdsgroep

Leeftijd (in hoofden)	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
ATP (I)					
<25	74	118	78	73	75
25-29	401	451	350	376	366
30-34	629	683	699	728	723
35-39	650	677	691	814	859
40-44	689	714	738	838	862
45-49	710	722	730	813	844
50-54	642	653	731	803	821
55-59	742	658	640	651	684
60-64	575	197	271	298	292
65 en +	1	1	2	4	6
TOTAAL ADMINISTRATIEF PERSONEEL (I)	5.113	4.874	4.930	5.398	5.532

Na de eenmalige daling op 1-2-2012 blijft het aantal hoofdelijke leden van het ATP (I) verder stijgen. Met een aantal van 5.532 wordt op 1-2-2015 de (voorlopige) piek bereikt. De stijging op 1-2-2015 geldt voor 7 van de 10 leeftijdscategorieën. Enkel bij de 25-34 jarigen en de 60-64 jarigen is er beperkte terugval. De middengroepen blijven het talrijkst (tussen 30 en 59 jaar oud) en de uiterste leeftijden (jonger dan 25 en ouder dan 65) zijn nog steeds het kleinst. Logischer wijze mag, ingevolge het optrekken van de pensioenleeftijd, in de toekomst een toename van de oudere leeftijdscategorieën worden verwacht.

In de taartgrafiek hierna kan men verhoudingsgewijs aflezen in welke mate de verschillende leeftijdsgroepen op 1-2-2015 vertegenwoordigd zijn binnen het ATP (I).

ATP (I) op 1-2-2015 per leeftijdsgroep

5.2.2.4 Integratiekader administratief en technisch personeel: gerealiseerde tewerkstelling op 1-2-2015 per niveau

De hiernavolgende tabel toont de geaggregeerde personeelsformatie voor het integratiekader administratief en technisch personeel op het niveau van de tewerkstelling per niveau. Aangezien de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten pas werd afgerond met ingang van het academiejaar 2013-2014 zijn er nog maar cijfers beschikbaar voor 2 telmomenten. We beperken ons dan ook tot een korte bespreking van de graden en hun aantallen bij de telling van 1-2-2014 en 1-2-2015.

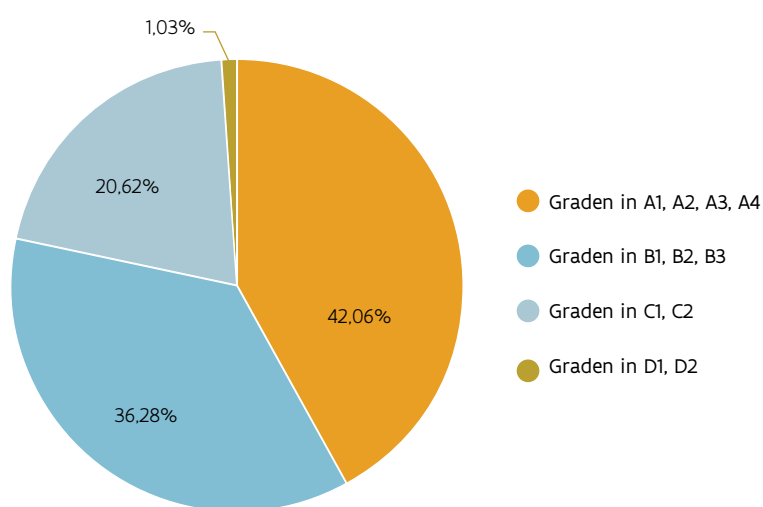
Personeelstewerkstelling - Integratiekader AT-personeel (ATP) per niveau

Niveau/graad	1 februari 2014	1 februari 2015
Niveau A		
1. Graden in A1, A2, A3, A4	101,80	89,45
Totaal	101,80	89,45
Niveau B		
2. Graden in B1, B2, B3	95,50	77,15
Totaal	95,50	77,15
Niveau C		
3. Graden in C1, C2, C3	61,45	43,85
Totaal	61,45	43,85
Niveau D		
4. Graden in D1, D2	2,70	2,20
Totaal	2,70	2,20
TOTAAL INTEGRATIEKADER AT-PERSONEEL	261,45	212,65

Op 1-2-2015 waren er nog 212,65 VTE's aan de slag in het integratiekader ATP van de Vlaamse universiteiten. Dit was bijna 50 VTE's minder dan bij de eerste telling van deze subgroep. Wij vermeldden reeds eerder wat de oorzaken van de terugval van de integratiekaders zijn.

Binnen dit integratiekader vormt de groep niveau A de grootste subgroep die ruim 42% van het globale integratiekader ATP inneemt. Niveau B volgt met met ruim 36%. Niveau C heeft nog een aandeel van een kleine 21% en de groep van niveau D is qua aantal personeelsleden al een tijdje verwaarloosbaar met nog iets meer dan 1%. Opgemerkt dient te worden dat de graden in niveau C3 sinds de telling van 1-2-2015 niet meer voorkomen. Men vindt de resterende percentages visueel voorgesteld in onderstaande grafiek.

Integratiekader ATP op 1-2-2015 per niveau

5.2.3 Personeel bezoldigd ten laste van andere financieringsbronnen: gerealiseerde tewerkstelling²³

5.2.3.1 Wetenschappelijk personeel: gerealiseerde tewerkstelling op 1-2-2015 en vergelijking met vorige jaren

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van het wetenschappelijk personeel op het niveau van de tewerkstelling op 1-2-2015 en laat ook de aantallen zien op de 4 vorige telmomenten. Hier wordt een onderscheid gemaakt naar contract(duur) toe: bepaalde duur of onbepaalde duur, en naar niveau: doctoraal of post-doctoraal. Zoals reeds vermeld in de inleiding van dit hoofdstuk is vanuit de hogescholen overgekomen niet-statutair personeel (=onderzoekers) weliswaar meegeteld, maar niet apart herkenbaar in de cijfers.

²³ Ook in dit hoofdstuk worden de gegevens in VTE weergegeven, behoudens waar expliciet vermeld.

Personeelstewerkstelling – Wetenschappelijk personeel (WP)

Contract/niveau	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
Onbepaalde duur					
1. Doctoraal niveau	270,37	300,15	272,44	311,60	279,95
2. Post-doctoraal niveau	396,08	416,26	496,75	506,10	524,86
Totaal	666,45	716,41	769,19	817,70	804,81
Bepaalde duur					
1. Doctoraal niveau	1.256,22	1.249,43	1.959,25	1.428,24	1.352,15
2. Post-doctoraal niveau	1.689,18	1.695,92	1.869,83	1.860,62	2.043,45
Totaal	2.945,40	2.945,35	3.829,08	3.288,86	3.395,60
Bursalen					
1. Doctoraal niveau	5.561,08	5.643,06	5.267,25	6.358,73	6.464,25
2. Post-doctoraal niveau	433,24	431,14	407,17	464,01	473,40
Totaal	5.994,32	6.074,20	5.674,42	6.822,74	6.937,65
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	9.606,17	9.735,96	10.272,69	10.929,30	11.138,06

Op 1-2-2015 waren er 11.138,06 personeelsleden WP tewerkgesteld aan de universiteiten, d.i. in vergelijking met het vorige telmoment een toename van 208,76 VTE's. Hier zitten ook een aantal niet-statutaire onderzoekers afkomstig van de hogescholen in (cfr. de integratie van de academische hogeschoolopleidingen), maar deze zijn niet apart herkenbaar in de VLIR-statistieken en dus ook niet in dit rapport. De toename manifesteert zich bij de contracten van bepaalde duur (+106,74 VTE's) en bij de bursalen (+114,91 VTE's) terwijl de contracten van onbepaalde duur voor het eerst licht achteruitgingen (-12,89 VTE's).

De groep bursalen vormt zoals steeds de grootste subgroep binnen het WP. Bursalen nemen qua aantal ruim 62% van het totaal aantal WP-leden voor hun rekening. Met 6.937,65 VTE's was hun aantal nooit eerder zo hoog. Dit is ongetwijfeld toe te schrijven aan de aanzienlijk lagere loonlast²⁴. Het is tevens de enige subgroep waar zowel de tewerkstellingen op doctoraal niveau (veruit de grootste groep) als deze op post-doctoraal niveau op 1-2-2015 nog zijn toegenomen. De contracten op doctoraal niveau waren met 6.464,25 VTE's nooit eerder zo hoog. Dit is logisch aangezien het precies de (goedkopere) doctoraatsbursalen zijn die nog moeten doctoreren. Bursalen op post-doctoraal niveau hebben betrekking op heel specifieke of gespecialiseerde opdrachten en zijn daarom veel minder frequent.

De twee andere subgroepen zijn verhoudingsgewijs kleiner (contracten bepaalde duur met een aandeel van ruim 30%) of minimaal (contracten onbepaalde duur met een aandeel van een goede 7%). Bij deze subgroepen stijgen enkel de contracten op post-doctoraal niveau terwijl de contracten op doctoraal niveau afnemen. De post-docs blijven er dan ook in de meerderheid.

Onderstaande tabel toont het procentuele aandeel van de verschillende subgroepen door de jaren heen.

Personeelstewerkstelling – Wetenschappelijk personeel (WP)

Contract/niveau	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
Onbepaalde duur					
1. Doctoraal niveau	2,81%	3,08%	2,65%	2,85%	2,51%
2. Post-doctoraal niveau	4,12%	4,28%	4,84%	4,83%	4,71%
Totaal	6,94%	6,93%	7,49%	7,48%	7,23%

²⁴ Voor bursalen dient er geen bedrijfsvoorheffing te worden betaald;

Bepaalde duur					
1. Doctoraal niveau	13,08%	12,83%	19,07%	13,07%	12,14%
2. Post-doctoraal niveau	17,58%	17,42%	18,20%	17,02%	18,35%
Totaal	30,66%	30,25%	37,27%	30,09%	30,49%
Bursalen					
1. Doctoraal niveau	57,89%	57,90%	51,27%	51,28%	58,04%
2. Post-doctoraal niveau	4,51%	4,43%	3,96%	3,97%	4,25%
Totaal	62,40%	62,41%	55,24%	55,25%	62,29%
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	100,00%	99,59%	100,00%	92,82%	100,00%

In de tabel hierna ziet men de leeftijdsstructuur van het wetenschappelijk personeel op het niveau van de tewerkstelling in hoofden.

Personeelstewerkstelling wetenschappelijk personeel (WP) per leeftijdsgroep

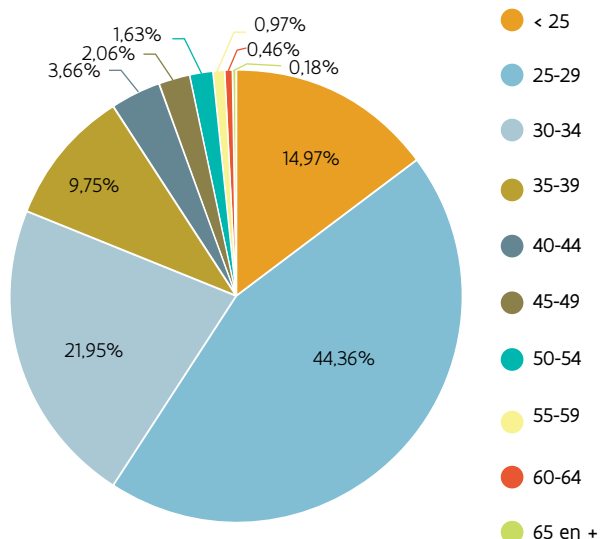
Leeftijd (in hoofden)	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
WP					
<25				1.950	1.842
25-29	6.470	6.865	6.752	5.238	5.460
30-34	2.280	2.099	2.520	2.680	2.702
35-39	876	847	1.015	1.118	1.200
40-44	373	344	371	419	451
45-49	227	226	262	259	253
50-54	140	135	174	196	201
55-59	72	75	84	103	120
60-64	62	58	70	65	57
65 en +	12	11	11	13	22
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	10.512	10.660	11.259	12.041	12.308

Het aantal leden wetenschappelijk personeel uitgedrukt in hoofden blijft ieder jaar stijgen. Zo waren er op 1-2-2015 267 personen meer in het WP tewerkgesteld dan een jaar eerder. De stijging is wel duidelijk minder uitgesproken dan op 1-2-2014 toen het nog om een toename van 782 personen ging. Maar dit had toen hoofdzakelijk te maken met de overkomst van personeel uit de hogescholen ingevolge de integratie. De stijging geldt voor 7 van de 10 leeftijdsgroepen. Enkel bij de <25-jarigen, de 45- tot 49-jarigen en de 60- tot 64-jarigen is er een minimale daling. De globale stijging die we ook al zagen inzake VTE's geldt dus ook op het vlak van hoofden. Doordat de VLIR sinds zijn rapport betreffende de telling op 1-2-2014 de indeling in leeftijdsklassen uniform heeft gemaakt, is er voor de twee recentste jaren nu ook voor het WP een meer gedetailleerd overzicht beschikbaar. Voorheen werd er onder de leeftijd van 30 geen verdere onderverdeling meer gemaakt, vandaar het globale cijfer op 1-2-2011, 1-2-2012 en 1-2-2013.

Het wetenschappelijk personeel telt in tegenstelling tot het AP en het ATP traditioneel een bijzonder groot contingent aan zeer jonge personeelsleden (minder dan 30 jaar oud). Op 1-2-2015 maakte deze groep met 7.302 op een totaal van 12.308 maar liefst 59,33% van de volledige groep WP uit. Wanneer we er ook de 30- tot 34-jarigen bijnemen, dan zien we dat het aandeel van de <35-jarigen ruim 81% bedraagt. De percentages zijn net iets lager dan op 1-2-2014 maar blijven zonder meer indrukwekkend. Jonge wetenschappers blijven alle kansen krijgen. De vaststelling dat het aantal WP-leden grosso modo met de leeftijd afneemt, blijft ook met de telling van 1-2-2015 volledig overeind.

In de taartgrafiek hierna kan men verhoudingsgewijs aflezen in welke mate de verschillende leeftijdsgroepen op 1-2-2015 vertegenwoordigd zijn binnen het WP.

WP OP 1-2-2015 PER LEEFTIJDGROEP

5.2.3.2 Administratief en technisch personeel (II): gerealiseerde tewerkstelling op 1-2-2015 en vergelijking met vorige jaren

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het administratief en technisch personeel (II), dit is dus het ATP ten laste van andere financieringsbronnen dan de werking, op het niveau van de tewerkstelling op 1-2-2015 en laat ook de aantallen zien op de vorige 4 telmomenten. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt naar contract(duur) toe, maar hierbinnen wordt niet verder gediversifieerd.

Personeelstewerkstelling - Administratief en technisch personeel II (ATP II)

Contract	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
Bepaalde duur	1.661,48	1.746,10	1.835,09	1.954,90	2.027,37
Onbepaalde duur	1.242,94	1.259,60	1.238,62	1.227,86	1.185,76
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL (II)	2.904,42	3.005,70	3.073,71	3.182,76	3.213,13

Op 1-2-2015 waren er 3.213,13 personeelsleden ATP (II) tewerkgesteld in de universiteiten. Dit zijn er 30,37 meer dan een jaar eerder, opnieuw een toename dus, zij het eerder beperkt.

Er kan worden vastgesteld dat de groep contracten met onbepaalde duur ieder jaar toeneemt, op 1-2-2015, met 72,47 VTE's. Daarentegen gaat het aantal contracten van bepaalde duur sinds de telling van 1-2-2013 licht achteruit, sinds de vorige telling meer bepaald met 42,10 VTE's. Het verschil tussen beide neemt dus nog toe. Zoals blijkt uit onderstaande tabel waarin het procentuele aandeel van de twee contracttypes sinds 1-2-2011 wordt weergegeven, is de verhouding thans 63,10% onbepaalde versus 36,90% bepaalde duur.

Personeelstewerkstelling - Administratief en technisch personeel II (ATP II)

Contract	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
Bepaalde duur	57,21%	58,09%	59,70%	61,42%	63,10%
Onbepaalde duur	42,79%	41,91%	40,30%	38,58%	36,90%
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL (II)	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

In de tabel hieronder ziet men de leeftijdsstructuur van het administratief en technisch personeel niet ten laste van de werkingsuitkeringen op het niveau van de tewerkstelling in hoofden.

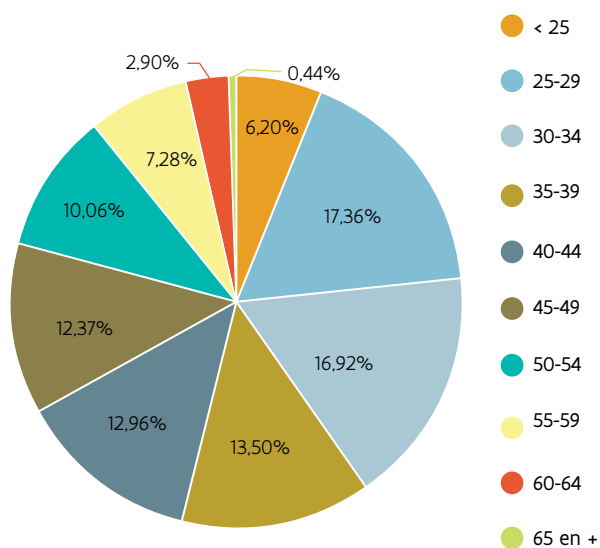
Personeelstewerkstelling administratief personeel II (ATP II) per leeftijdsgroep

Leeftijd (in hoofden)	1 februari 2011	1 februari 2012	1 februari 2013	1 februari 2014	1 februari 2015
WP					
<25	313	421	274	256	252
25-29	720	704	705	715	706
30-34	550	564	648	693	688
35-39	503	506	501	525	549
40-44	492	501	518	519	527
45-49	420	440	453	504	503
50-54	346	332	371	401	409
55-59	257	235	287	292	296
60-64	77	65	87	115	118
65 en +	10	5	8	11	18
TOTAAL ADMINISTRATIEF PERSONEEL (II)	3.688	3.773	3.852	4.031	4.066

Het aantal ATP (II)-leden uitgedrukt in hoofden blijft ieder jaar stijgen, zij het dat de toename op 1-2-2015 (+35) eerder bescheiden mag worden genoemd. Op het niveau van de leeftijdsgroepen kan men dan ook slechts van schommelingen spreken: in 6 van de 10 leeftijdsgroepen is er een lichte stijging, in de 4 andere een lichte daling. Omdat dit nu al enkele jaren een tendens is, vestigen we nog eens de aandacht op de verdere daling in de allerjongste categorie, de min 25-jarigen. Na de piek op 1-2-2012 (421) is hun aantal inmiddels gezakt tot 252. Bovendien gaat nu ook de groep 25-29-jarigen lichtjes achteruit, hoewel die met 706 personen of 17,36% van het globaal ATP (II) het talrijkst blijft. Dit bevestigt onze vaststelling in het vorige rapport dat er minder ruimte lijkt te zijn voor de rekrutering van zeer jonge elementen, althans in de groep ATP (II).

In de taartgrafiek hierna kan men verhoudingsgewijs aflezen in welke mate de verschillende leeftijdsgroepen op 1-2-2015 vertegenwoordigd zijn binnen het ATP (II).

ATP (II) OP 1-2-2015 PER LEEFTIJDGROEP

5.2.4 Voltijdse eenheden personeel per subcategorie per universiteit

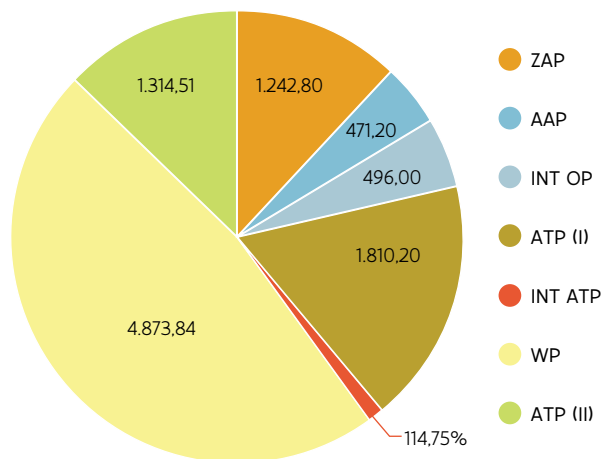
De tabel hierna geeft per universiteit een overzicht van het aantal VTE's personeelsleden op 1-2-2015, opgedeeld naar bezoldiging op werking en op andere financieringsbronnen met de respectieve subcategorieën ZAP, AAP, integratiekader OP, ATP (I), integratiekader ATP, WP en ATP (II).

Personeelstewerkstelling - Indeling per personeelscategorie per universiteit

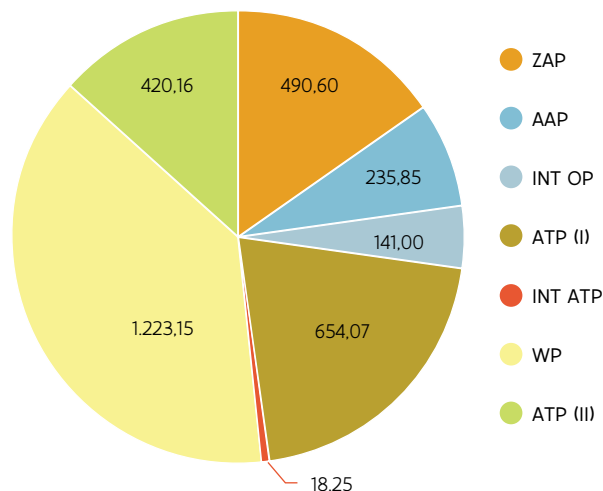
Personeelstewerkstelling per categorie (aantal VTE)	1-2-2015									
	Bezoldigd ten laste van de werkmiddelen						Bezoldigd lastens andere financieringsbronnen			Totaal
	ZAP	AAP	Integratiekader OP	ATP (I)	Integratiekader ATP	Totaal op werking	WP	ATP (II)	Totaal op andere financieringsbronnen	
KU Leuven	1.242,80	471,20	496,00	1.810,20	114,75	4.134,95	4.873,84	1.314,51	6.188,35	10.323,30
Universiteit Antwerpen	490,60	235,85	141,00	654,07	18,25	1.539,77	1.223,15	420,16	1.643,31	3.183,08
Universiteit Gent	920,39	961,50	184,60	1.354,78	51,90	3.473,17	3.318,72	921,86	4.240,58	7.713,75
Universiteit Hasselt	158,35	79,96	48,40	141,50	22,00	450,21	451,75	137,85	589,60	1.039,81
Vrije Universiteit Brussel	384,95	153,15	23,20	486,99	5,75	1.054,04	1.270,60	418,75	1.689,35	2.743,39
Totaal	3.197,09	1.901,66	893,20	4.447,54	212,65	10.652,14	11.138,06	3.213,13	14.351,19	25.003,33

Grafisch voorgesteld, levert dit per universiteit het volgende beeld op.

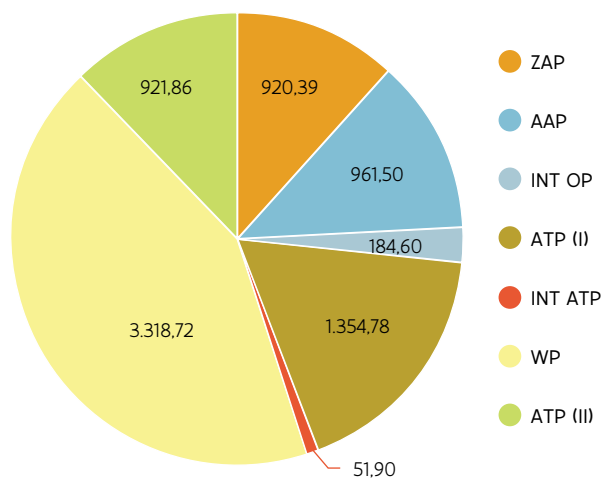
KU LEUVEN
TEWERKSTELLING IN VTE OP 1-2-2015

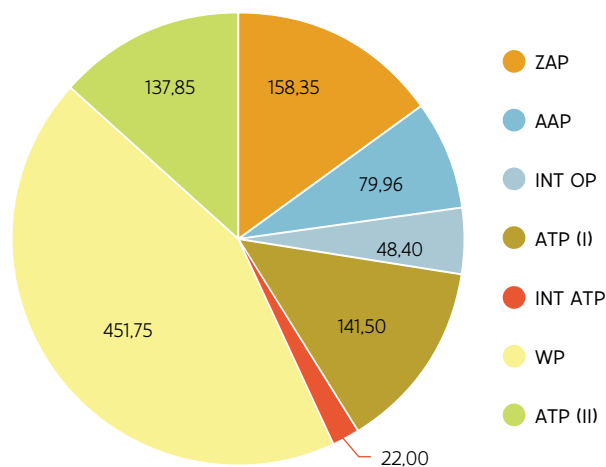
UNIVERSITEIT ANTWERPEN
TEWERKSTELLING IN VTE OP 1-2-2015

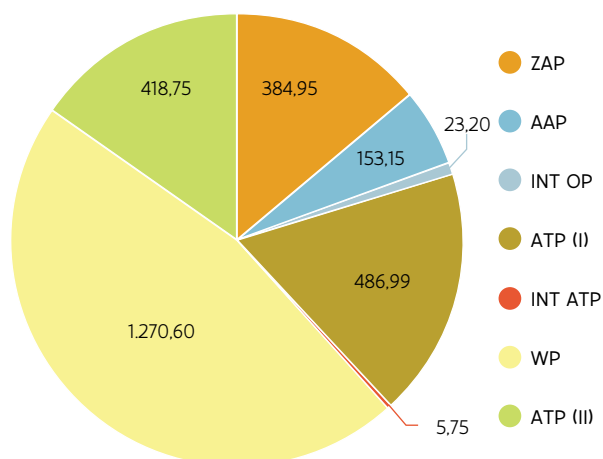
UNIVERSITEIT GENT
TEWERKSTELLING IN VTE OP 1-2-2015

UNIVERSITEIT HASSELT
TEWERKSTELLING IN VTE OP 1-2-2015

VUB
TEWERKSTELLING IN VTE OP 1-2-2015

Voor de volledigheid volgen hierna ook nog gelijksoortige tabellen op basis van de 4 vorige telmomenten. Wel dient te worden opgemerkt dat tot en met 1-2-2013 HUB-KUB nog een aparte universiteit was (nu geïntegreerd in KU Leuven) en dat er pas sinds de telling van 1-2-2014 sprake is van een integratiekader.

Personeelstewerkstelling - Indeling per personeelscategorie per universiteit

Personeelstewerkstelling per categorie (aantal VTE)	1-2-2011							
	Bezoldigd ten laste van de werkmiddelen				Bezoldigd lastens andere financieringsbronnen			Totaal
	ZAP	AAP	ATP (I)	Totaal op werking	WP	ATP (II)	Totaal op andere financieringsbronnen	
HUB-KUBrussel	20,23	9,25	14,60	44,08	6,80	3,90	10,70	54,78
KU Leuven	1.024,20	498,10	1.591,70	3.114,00	4.199,39	1.203,14	5.402,53	8.516,53
Universiteit Antwerpen	406,59	219,45	572,64	1.198,68	1.116,90	382,87	1.499,77	2.698,45
Universiteit Gent	783,50	838,83	1.303,26	2.925,59	2.934,03	866,30	3.800,33	6.725,92
Universiteit Hasselt	118,90	64,56	120,57	304,03	336,20	96,05	432,25	736,28
Vrije Universiteit Brussel	346,60	180,80	486,55	1.013,95	1.012,85	352,16	1.365,01	2.378,96
Totaal	2.700,02	1.810,99	4.089,32	8.600,33	9.606,17	2.904,42	12.510,59	21.110,92

Personeelstewerkstelling - Indeling per personeelscategorie per universiteit

Personeelstewerkstelling per categorie (aantal VTE)	1-2-2012							
	Bezoldigd ten laste van de werkmiddelen				Bezoldigd lastens andere financieringsbronnen			Totaal
	ZAP	AAP	ATP (I)	Totaal op werking	WP	ATP (II)	Totaal op andere financieringsbronnen	
HUB-KUBrussel	19,93	8,35	13,60	41,88	11,35	3,40	14,75	56,63
KU Leuven	1.019,45	479,35	1.613,95	3.112,75	4.228,56	1.247,69	5.476,25	8.589,00
Universiteit Antwerpen	415,74	219,15	567,97	1.202,86	1.055,69	373,36	1.429,05	2.631,91
Universiteit Gent	812,30	871,30	1.300,90	2.984,50	2.967,35	903,47	3.870,82	6.855,32
Universiteit Hasselt	122,25	68,36	136,55	327,16	382,20	100,50	482,70	809,86
Vrije Universiteit Brussel	350,15	172,90	506,05	1.029,10	1.090,81	377,28	1.468,09	2.497,19
Totaal	2.739,82	1.819,41	4.139,02	8.698,25	9.735,96	3.005,70	12.741,66	21.439,91

Personeelstewerkstelling - Indeling per personeelscategorie per universiteit

Personeelstewerkstelling per categorie (aantal VTE)	1-2-2013							
	Bezoldigd ten laste van de werkmiddelen				Bezoldigd lastens andere financieringsbronnen			Totaal
	ZAP	AAP	ATP (I)	Totaal op werking	WP	ATP (II)	Totaal op andere financieringsbronnen	
HUB-KUBrussel	18,85	6,05	12,40	37,30	15,65	3,30	18,95	56,25
KU Leuven	1.023,80	481,55	1.686,95	3.192,30	4.493,55	1.258,57	5.752,12	8.944,42
Universiteit Antwerpen	420,39	214,60	592,15	1.227,14	1.100,18	397,76	1.497,94	2.725,08
Universiteit Gent	816,50	883,50	1.277,70	2.977,70	3.110,62	923,15	4.033,77	7.011,47
Universiteit Hasselt	129,35	71,16	134,15	334,66	402,15	112,30	514,45	849,11
Vrije Universiteit Brussel	353,25	161,55	486,50	1.001,30	1.150,54	378,63	1.529,17	2.530,47
Totaal	2.762,14	1.818,41	4.189,85	8.770,40	10.272,69	3.073,71	13.346,40	22.116,80

Personeelstewerkstelling - Indeling per personeelscategorie per universiteit

Personeelstewerkstelling per categorie (aantal VTE)	1-2-2014									
	Bezoldigd ten laste van de werkingsmiddelen						Bezoldigd lastens andere financieringsbronnen			Totaal
	ZAP	AAP	Integratiekader OP	ATP (I)	Integratiekader ATP	Totaal op werking	WP	ATP (II)	Totaal op andere financieringsbronnen	
KU Leuven	1.108,15	475,15	621,25	1.795,60	127,95	4.128,10	4.775,28	1.294,37	6.069,65	10.197,75
Universiteit Antwerpen	481,94	238,50	157,90	599,63	54,20	1.532,17	1.184,03	431,96	1.615,99	3.148,16
Universiteit Gent	900,45	913,80	218,75	1.302,11	52,95	3.388,06	3.331,82	924,25	4.256,07	7.644,13
Universiteit Hasselt	152,30	77,21	60,75	150,75	21,60	462,61	413,60	119,80	533,40	996,01
Vrije Universiteit Brussel	364,86	154,05	40,10	494,22	4,75	1.057,98	1.224,57	412,38	1.636,95	2.694,93
Totaal	3.007,70	1.858,71	1.098,75	4.342,31	261,45	10.568,92	10.929,30	3.182,76	14.112,06	24.680,98

5.2.5 Enkele gendergegevens per universiteit (op 1-2-2015)

De tabel hierna geeft per universiteit een overzicht van het aantal VTE's personeelsleden op 1-2-2015, met per subcategorie een opdeling in mannen en vrouwen. Op deze wijze krijgt men een algemeen beeld van het aantal personeelsleden naar gender in het ZAP, AAP, integratiekader OP, ATP (I), integratiekader ATP, WP en ATP (II).

Personeelstewerkstelling naar gender - Indeling per personeelscategorie per universiteit

Personeelstewerkstelling per categorie (aantal VTE) naar gender	1-2-2015														
	ZAP		AAP		Integratiekader OP		ATP (I)		Integratiekader ATP		WP		ATP (II)		Totaal
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	
KU Leuven	930,90	311,90	172,85	298,35	334,65	161,35	800,05	1.010,15	34,60	80,15	2.769,75	2.104,09	439,03	875,48	10.323,30
Universiteit Antwerpen	358,40	132,20	95,20	140,65	96,40	44,60	260,45	393,62	3,80	14,45	629,03	594,12	117,85	302,31	3.183,08
Universiteit Gent	711,89	208,50	444,50	517,00	100,75	83,85	573,40	781,38	12,30	39,60	1.825,77	1.492,95	318,65	603,21	7.713,75
Universiteit Hasselt	113,70	44,65	34,96	45,00	27,45	20,95	51,40	90,10	5,80	16,20	227,65	224,10	36,85	101,00	1.039,81
Vrije Universiteit Brussel	275,88	109,07	76,35	76,80	10,80	12,40	217,30	269,69	0,25	5,50	736,50	534,10	126,75	292,00	2.743,39

In percentages geeft dit het volgende (per subcategorie).

Personeelstewerkstelling naar gender - Indeling per personeelscategorie per universiteit

Personeelstewerkstelling per categorie (aantal VTE) naar gender	1-2-2014													
	ZAP		AAP		Integratiekader OP		ATP (I)		Integratiekader ATP		WP		ATP (II)	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
KU Leuven	74,90%	25,10%	36,68%	63,32%	67,47%	32,53%	44,20%	55,80%	30,15%	69,85%	56,83%	43,17%	33,40%	66,60%
Universiteit Antwerpen	73,05%	26,95%	40,36%	59,64%	68,37%	31,63%	39,82%	60,18%	20,82%	79,18%	51,43%	48,57%	28,05%	71,95%
Universiteit Gent	77,35%	22,65%	46,23%	53,77%	54,58%	45,42%	42,32%	57,68%	23,70%	76,30%	55,01%	44,99%	34,57%	65,43%
Universiteit Hasselt	71,80%	28,20%	43,72%	56,28%	56,71%	43,29%	36,33%	63,67%	26,36%	73,64%	50,39%	49,61%	26,73%	73,27%
Vrije Universiteit Brussel	71,67%	28,33%	49,85%	50,15%	46,55%	53,45%	44,62%	55,38%	4,35%	95,65%	57,96%	42,04%	30,27%	69,73%

Vooreerst valt op dat het patroon voor de verschillende universiteiten redelijk gelijklopend is. De vaststelling dat de mannen talrijker vertegenwoordigd zijn in het ZAP, integratiekader OP en WP, terwijl het AAP, ATP (I) en (II) en integratiekader ATP meer door vrouwen wordt bevolkt, geldt voor nagenoeg alle universiteiten. We vinden eigenlijk slechts één uitzondering hierop, dat is met name het geval voor het integratiekader OP aan de Vrije Universiteit Brussel waar er een kleine meerderheid vrouwen is.

Binnen deze globale vaststelling zijn nog de volgende zaken opvallend. Het verschil in aantal mannen en vrouwen bij het ZAP is in iedere universiteit nog altijd zeer groot. Universiteit Gent spant de kroon met 77,35% mannen maar ook daar waar het aantal mannen het laagst is, in de Vrije Universiteit Brussel, gaat het nog steeds om 71,67% wat nog steeds een zeer hoog percentage is.

Ook bij het enigszins vergelijkbare integratiekader OP zien we vooral bij KU Leuven en Universiteit Antwerpen nog een grote meerderheid aan mannen. Dit is minder uitgesproken bij de overige universiteiten en dus andersom bij de VUB.

Bij het WP is er meer evenwicht met een verhouding variërend van 50,4 tot nagenoeg 58% mannen tegenover 49,6 tot iets meer dan 42% vrouwen. Merkwaardig is dat de VUB hier dan wel het hoogste aantal mannen telt in vergelijking met de andere universiteiten.

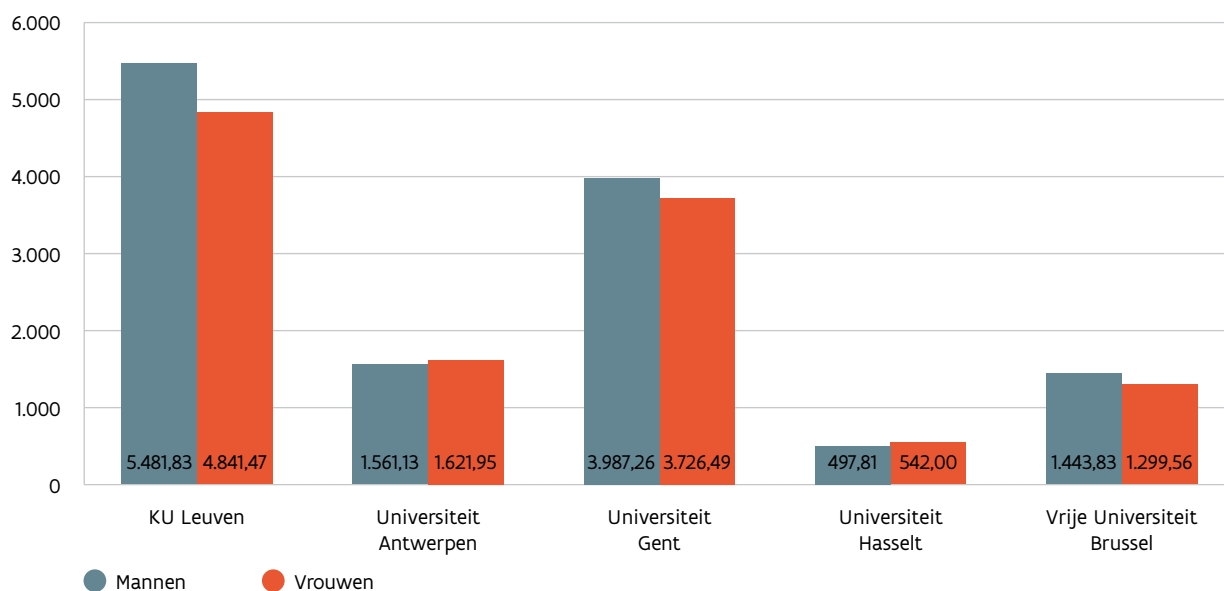
In het AAP zijn de vrouwen dan weer in de meerderheid. Een verklaring hiervoor zou o.m. kunnen zijn dat hier meer jonge personeelsleden aan het werk zijn dan bij het ZAP. Bij de KU Leuven gaat het hier zelfs om meer dan 63% van het voltallige AAP. Bij de Vrije Universiteit Brussel is het verschil dan weer verwaarloosbaar.

In de categorieën ATP is deze meerderheid er ook. Deze is het duidelijkst bij het integratiekader ATP waar in iedere universiteit de vrouwen 70% of meer van de dienst uitmaken. Bij de Vrije Universiteit Brussel gaat het zelfs om 95,65%, al moet daar worden aan toegevoegd dat het om minimale aantallen gaat.

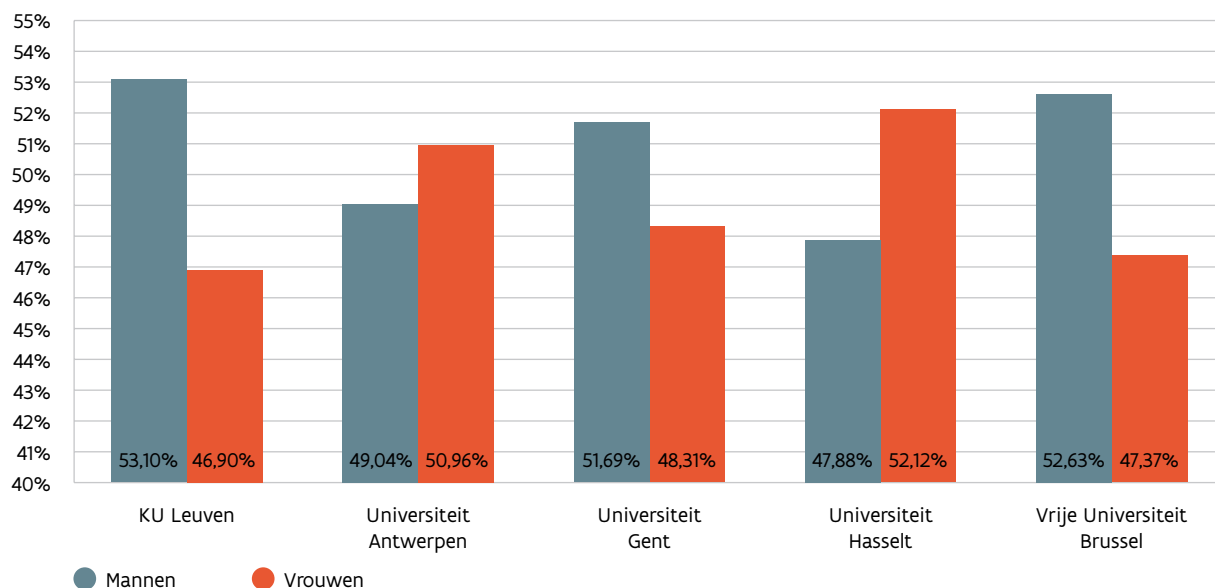
Ook bij het ATP (II) is het verschil vrij groot met minimaal ruim 65% vrouwen en in sommige universiteiten (Universiteit Antwerpen en Universiteit Hasselt) meer dan 70%. Bij het ATP (I) is het overwicht inzake aantal vrouwen minder uitgesproken, al halen de vrouwen met name aan de UHasselt toch een percentage van een kleine 64%.

In de grafieken hieronder ziet men de globale verdeling in mannen / vrouwen bij de verschillende universiteiten, respectievelijk in aantallen en in percentages. Hieruit blijkt dat de Universiteit Antwerpen (nipt) en de Universiteit Hasselt qua aantal personeelsleden de meest vrouwvriendelijke universiteiten zijn, met allebei meer vrouwen dan mannen in hun personeelskorps. De KU Leuven is in dit opzicht de meest mannelijke universiteit. In vergelijking met 1-2-2014 situeert de meest opvallende wijziging zich bij de Universiteit Antwerpen die evolueerde van een universiteit met een kleine meerderheid mannen (1.586,74 mannen vs. 1.561,42 vrouwen) naar een meerderheid vrouwen (1.561,13 mannen vs. 1.621,95 vrouwen).

Personeel op 1-2-2015 per universiteit naar gender (in aantal VTE)

Personeel op 1-2-2015 per universiteit naar gender (in aantal VTE)

5.3 Inschrijvingen en personeelstewerkstelling

Sinds de editie over het jaar 2010 bevat dit rapport ook een luik waarin de evolutie van het aantal studenten tegenover de evolutie van het aantal personeelsleden wordt geplaatst. Dit levert een indicatie op van de evolutie van de werkdruk.

De cijfers van de gebruikte studentenaantallen zijn afkomstig van AHOVOKS²⁵. Het betreft de unieke studenten (fysieke personen) per universiteit onder diplomacontract voor de periode academiejaar 2009-2010 tot en met academiejaar 2013-2014 zoals ze op 4 januari 2015 uit de Databank Hoger Onderwijs werden gehaald. Voor het boekjaar t zijn de inschrijvingscijfers van het academiejaar t-1/t gehanteerd omdat ze voor 3/4 (9 maanden) de taakbelasting van het boekjaar te bepalen²⁶.

De unieke studenten zijn gebaseerd op alle actieve en uitgeschreven studenten onder diplomacontract die (nog) financiering gegenereerd hebben. De student die uitgeschreven is voor de opleiding én voor alle opleidingsonderdelen komt dus niet voor in de tabel. Voor gezamenlijk georganiseerde opleidingen werden de studenten aan de betrokken universiteiten toegewezen met toepassing van de in de overeenkomst vastgelegde verdeelsleutel.

Er werd afgestapt van het aantal gewogen inschrijvingen zoals gehanteerd in de rapporten over 2012 en 2013 omdat gebleken is dat deze benaderingswijze te weinig het aantal “hoofden-studenten” benaderde. Hierin bleken immers reeds te veel elementen uit het financieringsmodel vevat. De keuze voor het aantal actieve inschrijvingen onder diplomacontract sluit aan bij de rapporteringswijze van AHOVOKS in hun jaarlijkse publicatie “Hoger onderwijs in cijfers” bij de aanvang van het academiejaar.

We keren inderdaad zo ver terug in de tijd omdat de berekeningswijze nu helemaal anders is en er zo een evolutie kan worden gegeven volgens de nieuwe berekening.

²⁵ Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen.

²⁶ 2010: acjaar 2009-2010/ 2011: acjaar 2010-2011/ 2012: acjaar 2011-2012/2013:acjaar 2012-2013 en 2014: acjaar 2013-2014.

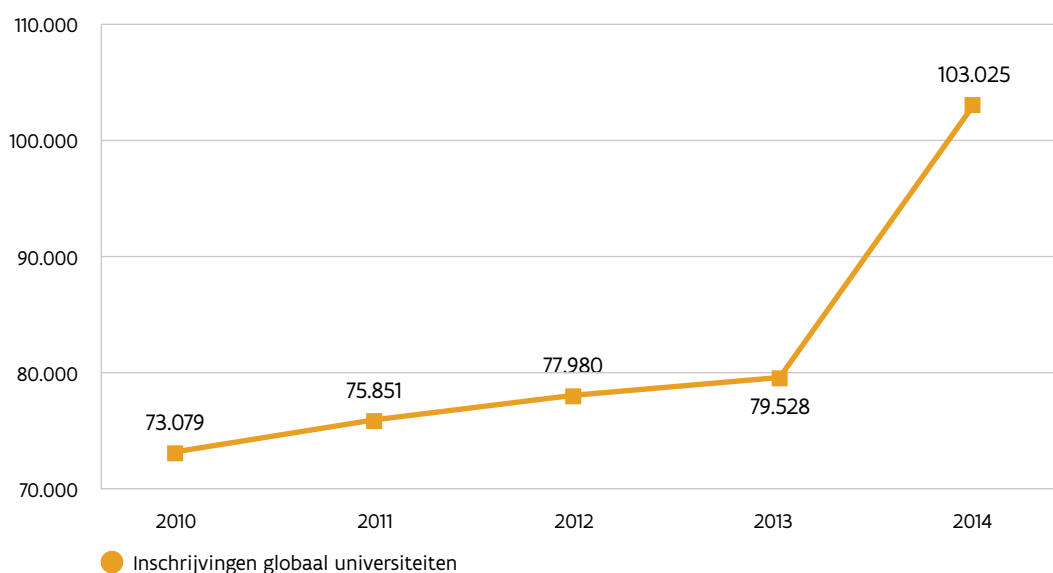
5.3.1 Evolutie inschrijvingen periode 2010 tot en met 2014

De hiernavolgende tabel geeft het aantal unieke studenten per universiteit onder diplomacontract weer omgezet naar boekjaren (2010-2014) volgens voormeld principe.

Studenten universiteiten

Aantal studenten onder diplomacontract	2010	2011	2012	2013	2014
HUB-KUBrussel	226	240	240	245	
KU Leuven	27.429	28.424	29.622	30.222	41.592
Universiteit Antwerpen	9.735	10.543	10.856	11.123	15.344
Universiteit Gent	26.602	27.126	27.193	27.346	32.585
Universiteit Hasselt	1.468	1.462	1.449	1.428	3.546
Vrije Universiteit Brussel	7.619	8.056	8.620	9.164	9.958
Alle universiteiten	73.079	75.851	77.980	79.528	103.025

Aantal studenten onder diplomacontract

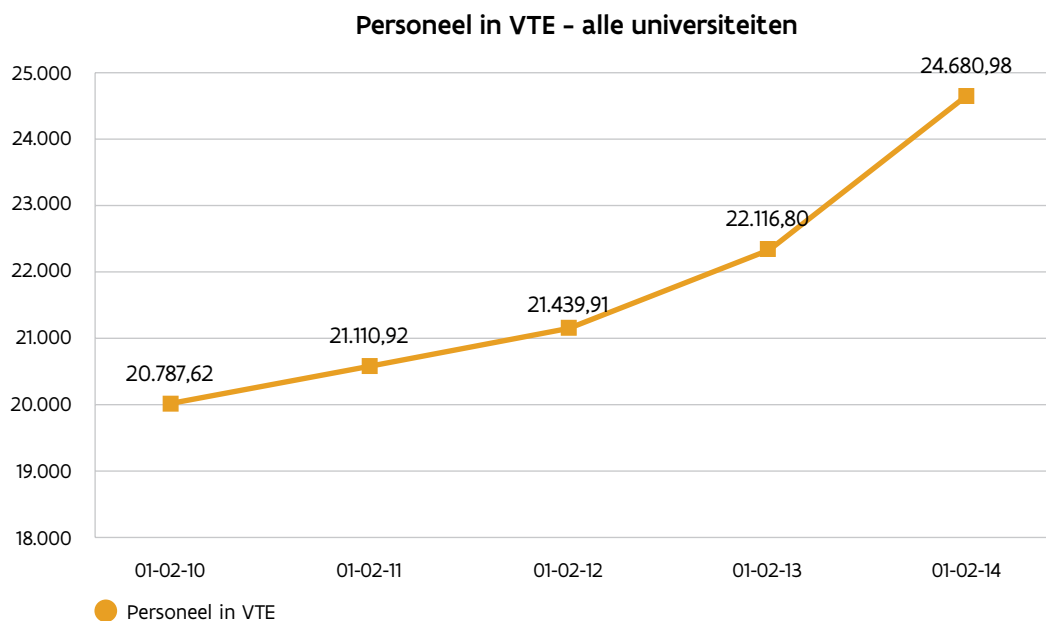

Bovenstaande grafiek vertoont in 2014 een opmerkelijke stijging. Dit heeft uiteraard heel veel te maken met de integratie van de academische hogeschoolopleidingen. Waar de voorgaande jaren de stijging van de studentenaantallen reëel was, maar toch steeds minder uitgesproken werd, zien we daardoor een ware explosie van de aantallen in 2014. Specifiek wat de stijging bij KU Leuven betreft, heeft ook de overname van de HUB-KUBrussel die in 2013 ophield als aparte universiteit te bestaan, een beperkte rol gespeeld. Maar globaal betekende dit in wezen enkel een verschuiving van studenten. Concreet is het aantal inschrijvingen van het aantal studenten onder diplomacontract sinds 2011 van jaar tot jaar met de volgende percentages toegenomen.

Academiejaar	Procentuele toename
2010	-
2011	+ 3,79%
2012	+ 2,81%
2013	+ 1,99%
2014	+ 29,55%

5.3.2 Evolutie geaggregeerde personeelstewerkstelling 1-2-2010 tot en met 1-2-2014

De historische evolutie van het aantal VTE's inzake personeelstewerkstelling tussen de beide telmomenten over alle universiteiten wordt hierna grafisch weergegeven. Aangezien deze aantallen bedoeld zijn om de ratio inschrijvingen student/VTE's personeel te bepalen en er in de studentencijfers rekening werd gehouden met het integratiekader nemen we ook voor de personeelsgegevens de aantallen inclusief het integratiekader. Ook deze evolutie vertoont, zoals reeds eerder aangegeven, een stijgende lijn en is om dezelfde reden als bij de studenten het meest uitgesproken op 1-2-2014²⁷.

De toename was sterk tussen 1-2-2012 en 1-2-2013, maar uiteraard vooral tussen 1-2-2013 en 1-2-2014. Concreet is het aantal VTE's sinds 1-2-2011 van telmoment tot telmoment met de volgende percentages toegenomen.

Telmoment	Procentuele toename
01-02-10	-
01-02-11	+ 1,56%
01-02-12	+ 1,56%
01-02-13	+ 3,16%
01-02-14	+ 11,59%

5.3.3 Evolutie inschrijvingen versus evolutie geaggregeerde tewerkstelling

De gegevens m.b.t. de inschrijvingen hebben, zoals vermeld in de inleiding van punt 5.3, in wezen betrekking op academiejaren. De gegevens inzake personeelsaantallen, zoals gegenereerd in de VLIR-statistieken, hebben betrekking op momentopnames, namelijk telkens 1 februari van een bepaald jaar. Dit betekent dat er geen één op één vergelijking mogelijk is, doch slechts een indicatie kan worden gegeven van beide evoluties en de manier waarop de universiteiten in hun personeelsbeleid zijn omgegaan met de wijzigende omstandigheden als onderwijsverstrekker, in casu in het licht van de stijgende studentenpopulatie.

²⁷ Omdat de recentste studentencijfers, met name in 2014, zoals hiervoor uiteengezet eigenlijk betrekking hebben op het academiejaar 2013-2014, en we de teldatum voor het personeel vanzelfsprekend in het desbetreffende academiejaar willen plaatsen, nemen we alleen in dit hoofdstuk 1-2-2014 als vergelijkingsbasis voor de studenten van 2014 (2013-2014).

Wanneer de evolutie van de VTE's personeelstewerkstelling geplaatst wordt tegenover de evolutie van de studenteninschrijvingen (diplomacontracten) in de periode 2010 - 2014 worden de volgende percentages verkregen.

Evolutie VTE's personeel - inschrijvingen studenten	1-2-2010 2010	1-2-2011 2011	1-2-2012 2012	1-2-2013 2013	1-2-2014 2014	Evolutie in beschouwde periode
VTE's personeel	20.787,62	21.110,92	21.439,91	22.116,80	24.680,98	18,73%
Studenten onder diplomacontract	73.079	75.851	77.980	79.528	103.025	40,98%

Zowel de VTE's tewerkstelling als het aantal studenten onder diplomacontract in de universiteiten zijn jaarlijks toegenomen. Over de 5 beschouwde "jaren" steeg de tewerkstelling inzake VTE personeel met 18,73 %. Het aantal inschrijvingen zoals in dit verslag gedefinieerd nam toe met 40,98%.

De volgende tabel plaatst de jaarlijkse procentuele wijziging (aangroei) van de VTE's personeelstewerkstelling tegenover deze van de studenteninschrijvingen.

Evolutie VTE's personeel - inschrijvingen studenten	1-2-2010 2010	1-2-2011 2011	1-2-2012 2012	1-2-2013 2013	1-2-2014 2014
VTE's personeel	0,00	1,56%	1,56%	3,16%	11,59%
Studenten onder diplomacontract	0,00	3,79%	2,81%	1,99%	29,55%

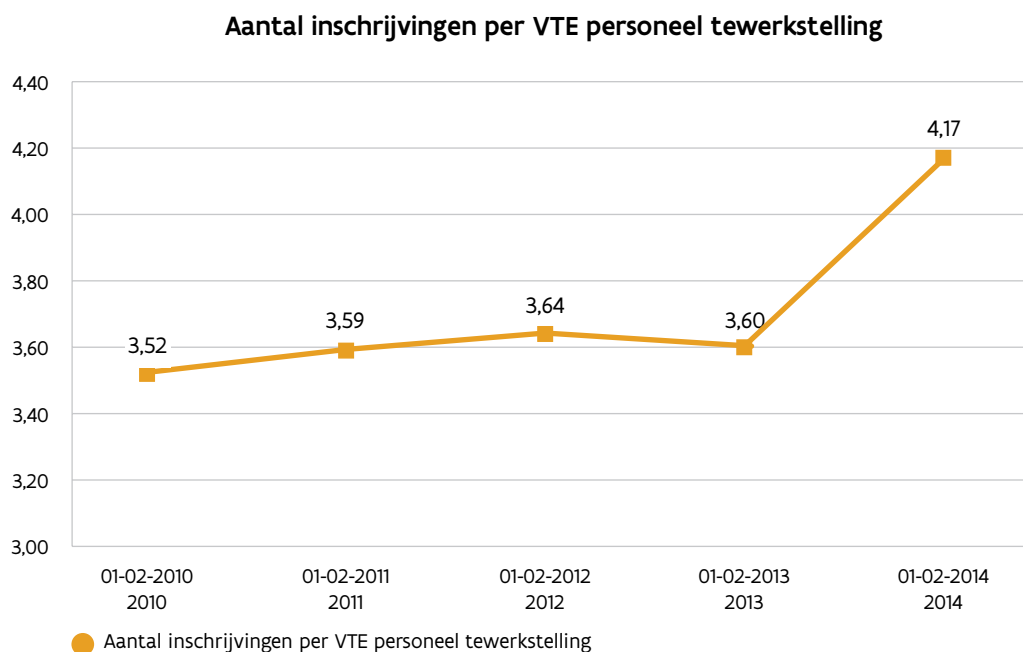
De relatieve aangroei van de tewerkstelling die op 1-2-2011 en 1-2-2012 (met 1,56%) eerder beperkt was, was reeds sterker op 1-2-2013, maar is uiteraard – en dit zoals bekend voor een aanzienlijk deel ingevolge de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten – in niets te vergelijken met de spectaculaire grote toename op 1-2-2014 (+11,59%).

Bij het aantal inschrijvingen zien we eveneens een toename, maar het valt op dat de aangroei tot 2013 in sterkte afnam (van +3,79% in 2011 tot +1,99% in 2013). In 2014 zien we echter opnieuw een spectaculaire toename, met maar liefst 29,55%. Het staat buiten kijf dat ook hier de integratie minstens voor een aanzienlijk deel de oorzaak van is.

Eén en ander betekent ook dat de toename van het aantal inschrijvingen niet alleen groter is gebleven dan bij het personeel en het personeelsaantal niet evenredig is geëvolueerd, maar dat het verschil tussen beide opnieuw is toegenomen. Dit zorgt voor een minder gunstige ratio.

5.3.4 Evolutie aantal inschrijvingen per VTE tewerkstelling

De voorgaande cijfers rond inschrijvingen en VTE's personeel kunnen worden samengebracht in één grafiek door het aantal inschrijvingen per VTE tewerkstelling te berekenen.

In de beschouwde periode is deze ratio met 0,65 inschrijvingen per VTE gestegen. Wanneer de ratio stijgt, betekent dit dat de aangroei van het aantal personeelsleden relatief minder hoog is dan de toename van het aantal studenteninschrijvingen. Tussentijds zien we dat de ratio in 2013 even licht daalde (met 0,04). Voor 2014 krijgen we evenwel weer een totaal ander beeld. De divergentie is opnieuw sterk toegenomen. Waar de ratio in 2010 nog 3,52 was, bedraagt die 4,17 inschrijvingen per VTE voor 2014. De integratie van de academische hogeschoolopleidingen blijkt er dus niet voor te hebben gezorgd dat de ratio daalde, wel integendeel. Als we de vergelijking maken met de sector hogescholen is dit overigens logisch. Daar ligt de ratio immers hoger en bedraagt hij 12 inschrijvingen per VTE in 2014²⁸.

Jaarlijkse relatieve wijziging	1-2-2011 2011	1-2-2012 2012	1-2-2013 2013	1-2-2014 2014	Evolutie in beschouwde periode
Ratio inschrijvingen student/VTE personeel	2,20%	1,23%	- 1,14%	16,09%	18,74%

Tussen de jaren 2010 en 2011 nam de ratio inschrijvingen per VTE personeel toe met 2,20%, tussen 2011 en 2012 met 1,23%, tussen 2012 en 2013 daalde hij met 1,14% en tussen 2013 en 2014 steeg hij aanzienlijk met maar liefst 16,09%. Het feit dat de toename geringer was tot en met 2012 en zelfs even een negatief resultaat gaf in 2013 maar voor 2014 opnieuw veel groter is, sluit uiteraard perfect bij wat hierboven reeds werd gesteld.

Over de volledige periode steeg het aantal studenten – inzonderheid beïnvloed door de situatie in 2014 – per VTE personeel met 18,74% wat zeer aanzienlijk is.

²⁸ Zie Deel 1: Sector hogescholen, p. 21.

5.3.5 Evolutie inschrijvingen per VTE AP tewerkstelling

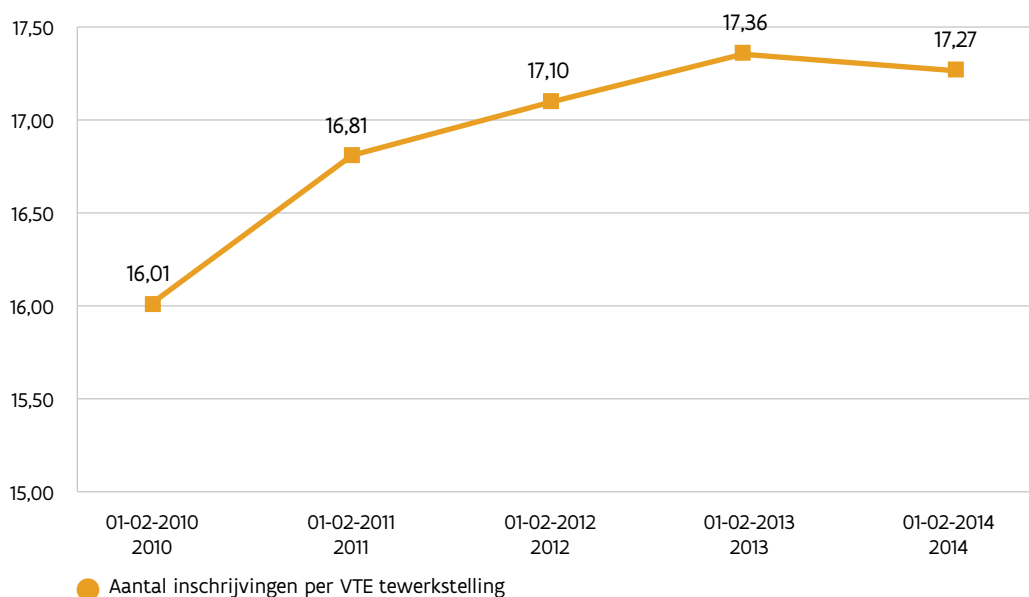
Veruit het gros van de onderwijsopdrachten situeert zich bij het academisch personeel. Daarom kan het nuttig zijn om ook voor het ZAP/AAP (aangevuld met het integratiekader OP dat evenzeer gericht is op onderwijstaken) dezelfde oefening te doen als voor het voltallige personeel.

Evolutie VTE's personeel AP - inschrijvingen studenten	1-2-2010 2010	1-2-2011 2011	1-2-2012 2012	1-2-2013 2013	1-2-2014 2014	Evolutie in beschouwde periode
VTE's personeel	4.565,09	4.511,01	4.559,23	4.580,55	5.965,16	30,67%
Studenten onder diplomacontract	73.079	75.851,00	77.980,00	79.528,00	103.025,00	40,98%

Evolutie VTE's personeel AP - inschrijvingen studenten	1-2-2010 2010	1-2-2011 2011	1-2-2012 2012	1-2-2013 2013	1-2-2014 2014
VTE's personeel	0,00	- 1,18%	1,07%	0,47%	30,23%
Studenten onder diplomacontract	0,00	3,79%	2,81%	1,99%	29,55%

Wanneer men de gegevens van bovenstaande twee tabellen samenbrengt, verkrijgt men volgende grafiek:

Aantal inschrijvingen per VTE personeel tewerkstelling ZAP + AAP + Int OP (in ratio)

Deze ratio ligt vanzelfsprekend veel hoger (17,27) dan wanneer we het gehele personeelskorps in aanmerking nemen. Maar vooral opvallend is dat na een stijging tussen 2010 en 2013 die van jaar tot jaar al in intensiteit afgenomen is, er voor 2014 zelfs een lichte daling is. Dit is niet onbelangrijk en toont dat er tussen het aantal eigenlijke lesgevers en het aantal inschrijvingen een lichte convergentie is, dit in tegenstelling tot de ratio waarbij het voltallige personeel tegenover de inschrijvingen wordt afgezet. Opmerkelijk is dat de vergelijkbare ratio bij de hogescholen (OP versus studenten) niet veel afwijkt van die bij de universiteiten. Hij bedraagt er 17,38 inschrijvingen per VTE²⁹.

Tussen 2010 en 2014 is deze ratio niettemin nog met 1,26 inschrijvingen per VTE ZAP + AAP (+ integratiekader OP) gestegen.

²⁹ Zie Deel 1: Sector hogescholen, p. 22.

In onderstaande tabel ziet men de jaarlijkse relatieve wijziging van de ratio:

Jaarlijkse relatieve wijziging	1-2-2011 2011	1-2-2012 2012	1-2-2013 2013	1-2-2014 2014	Evolutie in beschouwde periode
Ratio inschrijvingen student/VTE's personeel	5,04%	1,72%	1,51%	- 0,52%	7,89%

De wijziging tussen de verschillende jaren bedroeg respectievelijk +5,04%, +10,72%, +1,51% en -0,52%. De meest uitgesproken stijging situeerde zich tussen 2010 en 2011. Maar tussen 2013 en 2014 was er dus een daling. Ten aanzien van het AP (+ integratiekader OP) mag men derhalve voorzichtig concluderen dat er meer evenwicht is tussen de aangroei van het aantal inschrijvingen (studenten) en die van het personeelskorps. Maar dit is pas van zeer recente datum en ongetwijfeld onder invloed van het integratiekader. Geaggregeerd voor 2014 bedraagt de ratio 7,89% inschrijvingen per VTE ZAP + AAP + integratiekader OP.

6 Conclusies

6.1 Financieel luik

- De inkomsten die door de universiteiten gegenereerd worden via verschillende geldstromen worden niet door alle instellingen op dezelfde wijze geboekt.
- In 2014 liggen de **geaggregeerde bedrijfsopbrengsten** 11,22% hoger dan in 2013. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van 215.774.042 EUR.

De universiteiten realiseren de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten in 2013 voor 94,29% met de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening. De basisfinanciering door de overheid is hierbij de belangrijkste opbrengstenbron. Giften, schenkingen en legaten vormen slechts 0,74% van de totale bedrijfsopbrengsten.

In 2014 realiseren de universiteiten de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten voor 93,62% met de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening. Dit is een fractie minder dan in 2013. Giften, schenkingen en legaten stijgen tot 1,08% van de totale bedrijfsopbrengsten.

We stellen vast dat in 2014 de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten 4,25% hoger liggen dan de gebudgetteerde bedrijfsopbrengsten. De opbrengsten werden dus onderschat bij de begrotingsopmaak. Deze afwijking is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de aanzienlijke meeropbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening.

Uit de verticale analyse blijkt dat de verhouding tussen de verschillende rubrieken van de bedrijfsopbrengsten in de jaarrekening 2014 de begrote structuur vrij goed benadert.

- In 2014 liggen de **geaggregeerde bedrijfskosten** 8,45% hoger dan in 2013. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meerkost van 160.461.476 EUR.

Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen maken in 2013 niet minder dan 62,91% van het totale kostenplaatje uit, gevolgd door diensten en diverse goederen met 26,41%.

In 2014 nemen de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen 65,32% voor hun rekening en de diensten en diverse goederen 24,79%.

De reële bedrijfskosten liggen onder het begrote niveau in 2014. Het werkelijke kostenbedrag is 1,17% lager dan het geraamde bedrag. In een absoluut cijfer stemt dit overeen met een minkost van 24.408.378 EUR. Onderbesteding van de voorziene budgetten stellen we vast bij de rubriek 'diensten en diverse goederen' met 47.409.274 EUR, gevolgd door de rubriek 'aankoop goederen' met 8.357.954 EUR. Een budgetoverschrijding situeert zich echter in 5 van de 7 rubrieken van de bedrijfskosten. In absolute cijfers is zij het grootst voor de rubriek 'voorzieningen voor risico's en kosten' met 15.227.308 EUR, gevolgd door de rubriek 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' met 7.118.935 EUR.

Uit de verticale analyse blijkt dat de begrote structuur van de bedrijfskosten van het boekjaar 2014 goed aansluit bij de werkelijke kostenstructuur. De uitvoering van de begroting heeft geen fundamentele verschuivingen in de structuur van de bedrijfskosten veroorzaakt.

- In het boekjaar 2013 realiseerde de sector een **bedrijfsoverschot** van 23.842.724 EUR. In het boekjaar 2014 zien we het bedrijfsoverschot met 231,99% stijgen naar 79.155.291 EUR. De bedrijfsopbrengsten stijgen namelijk sneller dan de bedrijfskosten.

Ten opzichte van de begroting 2014 valt het effectief gerealiseerde bedrijfsoverschot in 2014 gunstig

uit. Met een afwijking van 111.669.675 EUR of 343,45% doet de sector het heel wat beter dan voorzien. De bedrijfskosten werden in de begroting met 1,17% overschat.

- In 2014 stijgen de financiële opbrengsten met 1,33% en de financiële kosten stijgen met 46,67%. Het geaggregeerd **financieel resultaat** vertoonde in 2014 dan ook een daling met 2,50% t.o.v. 2013.

Ten opzichte van de begroting 2014 valt het effectief geaggregeerd financieel resultaat hoger uit. De onderschatting van het financieel resultaat in 2014 bedraagt 13.597.402 EUR of 38,59%.

- In 2014 realiseerden de universiteiten samen een **uitzonderlijk resultaat** dat 251,26% hoger ligt dan in 2013.
- Het **geaggregeerd resultaat van het boekjaar** dat de universiteiten behalen uit al hun activiteiten, is positief. Zowel in 2013 als in 2014 kunnen ze hun boekjaar samen afsluiten met een overschot.

Dit **overschot van het boekjaar** is opgebouwd uit 3 componenten: het bedrijfsoverschot (70/64), het financieel resultaat (75/65) en het uitzonderlijk resultaat (76/66).

Hoewel het financieel resultaat met 2,50% gedaald is, stellen we in 2014 een vooruitgang vast van het geaggregeerd resultaat met 79,41%. Het bedrijfsoverschot ligt namelijk 55.312.567 EUR of 231,99% hoger dan in 2013 en het uitzonderlijk resultaat is gestegen met 6.781.879 EUR of 251,26%.

Het positieve resultaat dat de universiteiten in 2014 behaalden, is veel gunstiger dan in de begroting 2014 werd voorzien. Het effectief gerealiseerde resultaat ligt namelijk 4778,86% hoger dan begroot. Zowel het bedrijfsoverschot als het financieel resultaat liggen substantieel hoger dan voorzien.

- De universiteiten investeerden tijdens het boekjaar 2014 samen 213.053.075 EUR. Dit is een stijging van de **geaggregeerde investeringen** met 13,22% t.o.v. het boekjaar 2013. De toename van de investeringen situeert zich hoofdzakelijk bij de materiële vaste activa en dit in de rubrieken 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen', 'leasing en soortgelijke rechten', 'meubilair en rollend materieel' en 'overige materiële vaste activa'. De investeringen dalen in de rubriek 'installaties, machines en uitrusting' en 'terreinen en gebouwen'.

De universiteiten hadden samen voor het boekjaar 2014 een bedrag aan investeringen begroot van 209.489.889 EUR. In werkelijkheid werd er echter voor 213.053.075 EUR geïnvesteerd. Dit is 1,70% meer dan begroot. De posten waar de meest significante afwijkingen werden vastgesteld tussen de begrote bedragen voor 2014 en de effectief geboekte bedragen zijn enerzijds 'terreinen en gebouwen' en anderzijds 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen'. Er werd in realiteit veel minder geïnvesteerd in 'terreinen en gebouwen' (-47.969.934 EUR) dan initieel werd begroot en veel meer in 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (+37.947.704 EUR).

Tijdens het boekjaar 2013 had 55,65% van de investeringen betrekking op onroerende goederen. Om tot dit percentage te komen werd de som gemaakt van de investeringen in 'terreinen en gebouwen' (23,93%), 'overige materiële vaste activa' (4,82%) en 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' (26,90%). Het aandeel van de investeringen in 'installaties, machines en uitrusting' bedraagt 37,18%, dat in 'meubilair en rollend materieel' 1,63%.

Na het maken van de som van de investeringen in 'terreinen en gebouwen' (16,36%), 'overige materiële vaste activa' (4,29%) en 'activa in aanbouw en vooruitbetaling' (46,13%) blijkt dat tijdens het boekjaar 2014 de investeringen die betrekking hadden op onroerende goederen gestegen zijn naar 66,78%. Het aandeel van de investeringen in 'installaties, machines en uitrusting' bedraagt 23,82%, dat in 'meubilair en rollend materieel' 1,48%.

De universiteiten financieren in 2014 het leeuwenaandeel van hun investeringen met eigen middelen (80,15%) en met kapitaalsubsidies (7,10%). Alleen door de KU Leuven werd er in 2014 een beroep

gedaan op vreemde middelen. De vroeger opgebouwde financiële reserves (geldbeleggingen en liquide middelen) worden nog steeds eerst aangesproken om de investeringen te financieren.

Ten opzichte van 2013 is de financiering van de investeringen met eigen middelen gestegen met 2.510.872 EUR of 1,49%. De financiering met kapitaalsubsidies is gedaald met 1.896.543 EUR of 11,15%.

Zowel in het boekjaar 2013 als in het boekjaar 2014 gebruikten alle universiteiten eigen middelen voor de financiering van hun investeringen. Voor de UA was dit zowel in 2013 als in 2014 zelfs het enige financieringsmiddel.

In 2013 deed geen enkele instelling een beroep op vreemde middelen en in 2014 alleen de KU Leuven.

Drie universiteiten wendden in 2014 kapitaalsubsidies aan. De UHasselt financierde hiermee niet minder dan 57,94% van haar investeringsvolume, gevolgd door de KU Leuven met 14,83% en ten slotte de UGent met 0,26%.

In 2013 is de KU Leuven de enige universiteit die nog een beroep doet op andere financieringsmiddelen maar die maken slechts 4,36% uit van het totale investeringsvolume. In 2014 daarentegen doet naast de KU Leuven ook de UHasselt beroep op andere financieringsmiddelen.

- De **totale balanswaarde** van alle universiteiten samen bedraagt eind 2014 de som van 3.570.750.641 EUR tegenover 3.336.770.501 EUR op 31 december 2013. Dit is een stijging met 233.980.140 EUR of 7,01%. Zowel de vaste activa als de vlottende activa leverden een bijdrage aan deze groei.

De **geaggregeerde vaste activa** bedragen op 31 december 2014 de som van 1.471.700.744 EUR. Dit is een stijging t.o.v. 2013 met 49.317.047 EUR of 3,47%. De stijging is te verklaren door een toename van zowel de materiële, de financiële als de immateriële vaste activa.

Binnen de geaggregeerde materiële vaste activa is er een opvallende toename in absolute cijfers van de post 'activa in aanbouw en vooruitbetalingen' met 78.584.739 EUR.

Opvallend binnen de **geaggregeerde vlottende activa** is het grote bedrag aan geldbeleggingen en liquide middelen. De som van de geldbeleggingen en liquide middelen bedraagt in 2013 op geaggregeerd niveau 1.592.473.356 EUR en stijgt in 2014 met 176.980.858 EUR of 11,11% naar 1.769.454.213 EUR.

In de begroting 2014 stellen we voor de geaggregeerde vaste activa een overschatting met 44.746.590 EUR of 2,95% vast. De geaggregeerde materiële vaste activa werden namelijk met 49.176.819 EUR overbegroot. De geaggregeerde vlottende activa werden in de begroting 2014 onderschat en dit ter waarde van 326.553.763 EUR of 18,42%.

De vaste activa bedragen 42,63% van het balanstotaal in de jaarrekening 2013 en 41,22% van het balanstotaal in de jaarrekening 2014. De vlottende activa bedragen 57,37% in 2013 en 58,78% in 2014. De verhouding vast/vlottend blijft dus ongeveer dezelfde.

Bij de vaste activa valt het grote aandeel op van de materiële vaste activa. Vooral de component 'terreinen en gebouwen' is hiervoor verantwoordelijk. Bij de vlottende activa springt het grote aandeel van de geldbeleggingen in het oog.

De begrote balansstructuur wijkt enigszins af van wat effectief in 2014 gerealiseerd werd. In de begroting 2014 was een verschuiving van vlottende naar vaste activa voorzien. In realiteit zien we de omgekeerde beweging.

Het **geaggregeerde eigen vermogen** van de sector bedraagt 2.589.991.988 EUR in 2013 en stijgt met 4,99% naar 2.719.110.348 EUR in 2014.

Bij het opstellen van de begroting 2014 werd het eigen vermogen onderschat met 7,06%.

De **geaggregeerde voorzieningen** voor risico's en kosten stijgen in 2014 met 16,12%. Ze werden onderbegroot met 18,02%.

De **geaggregeerde schulden** liggen 13,41% hoger in 2014 dan in 2013. De geaggregeerde schulden vallen in de realiteit 12,38% hoger uit dan begroot in 2014.

In 2013 bestaan de passiva voor 77,62% uit eigen vermogen, 5,21% uit voorzieningen en 17,17% uit schulden. De structuuranalyse van de passiva in 2014 toont kleine verschuivingen met 76,15% eigen vermogen, 5,65% voorzieningen en 18,20% schulden. Ondanks de lichte daling blijft het eigen vermogen van de sector dus aanzienlijk en de financiële onafhankelijkheid groot.

- De geaggregeerde netto-werkingsmiddelen van de universiteiten bedragen 1.560.056.865 EUR voor het boekjaar 2014 ten opzichte van 1.429.986.856 EUR in 2013. Dit betekent een stijging met 130.070.009 EUR of 9,10%. De sector beschikt dus over een stevige buffer om een eventuele vertraging in de inning van de kortetermijnvorderingen op te vangen zonder dat dit de betaling van de kortetermijnverbintenissen in gevaar brengt. De bekomen waarde duidt op een stevige liquiditeitspositie. De berekening van de netto-werkingsmiddelen leverde voor alle universiteiten een positief resultaat op.
- Er waren eind 2014 voldoende middelen voorhanden om 4,00 maal de lopende kortetermijnverplichtingen te dekken. Dit is een sterke quick ratio. De reële noden werden dus ruimschoots gedekt voor de sector in zijn geheel. Bij gepaste financiering van de geplande investeringen hoeft de sector in de nabije toekomst geen betalingsproblemen te vrezen.
- Het aantal dagen leverancierskrediet voor de sector bedraagt 63 in het boekjaar 2014 tegenover 54 in het boekjaar 2013. Het langere betalingsuitstel kan geïnterpreteerd worden als een blijk van stijgend vertrouwen van de leveranciers in de universiteiten.
- In het boekjaar 2014 financieren de universiteiten zich samen voor 76,15% met eigen vermogen. De sector is dus slechts voor 23,85% afhankelijk van vreemd vermogen en beschikt dus over een sterke financiële onafhankelijkheid.
- Berekend op de geaggregeerde balansgegevens toont de algemene schuldgraad aan dat in de jaarrekening 2014 tegenover elke 100 EUR eigen vermogen er 31,32 EUR schulden staan. De gemiddelde algemene schuldgraad bedraagt 26,01%.
- De geaggregeerde netto-marges geven een positief beeld. Ze liggen in 2014 allen hoger dan in 2013.
- In bijkomende orde merken we op dat voor het IJS en het IOB zowel de inkomsten als de uitgaven opgenomen zijn in de exploitatierekeningen van de initiërende universiteit. Voor het IES is dit niet het geval. Een uniforme benadering is in de toekomst aangewezen.

6.2 Personeelsbestand

- De gegevens in het hoofdstuk over de analyse van de evolutie van het personeelsbestand hebben (hoofdzakelijk) betrekking op de tellingen van 1 februari 2011, 1 februari 2012, 1 februari 2013, 1 februari 2014 en 1 februari 2015. Enkel voor het luikje over de student-personeelratio gaat het over de tellingen van 1 februari 2010 tot en met 1 februari 2014. De personeelsgegevens hebben als bron de jaarlijkse VLIR-publicatie "Statistische gegevens betreffende het personeel aan de Vlaamse universiteiten" waarbij ook de terminologie van de VLIR-publicatie zoveel mogelijk wordt gebruikt.
- Op 1-2-2015 waren er aan de Vlaamse universiteiten over alle personeelscategorieën en statuten heen 25.003,33 **VTE's** tewerkgesteld. Sinds de telling van 1-2-2011 is het globale personeelsaantal steeds toegenomen, al was de stijging het laatste jaar minder uitgesproken. Dit heeft vooral te maken met het verdwijnen van het effect van het op 1-2-2014 nieuwe integratiekader wat toen sterk speelde. Ten opzichte van de vorige telling was er op 1-2-2015 nog slechts een globale stijging met 322,35 VTE's of

1,31%. Zowel het AP, het WP als het ATP zijn nogmaals in aantal toegenomen, maar het AP groeide relatief het sterkst. Het integratiekader is zowel bij het OP als het ATP gedaald, maar dit is logisch aangezien er nog nauwelijks personeelsleden bijkomen en een aantal onder hen inmiddels een plaats op het kader van de universiteit zelf hebben gekregen of uit dienst zijn getreden.

- Op 1-2-2015 bedroeg het aantal AP-leden 5.098,75 VTE's. Hiermee steeg deze groep ten opzichte van het jaar voordien met 232,34 VTE's of 4,77%. In vergelijking met de vorige telling nam de groep van het WP toe met 208,76 VTE's of 1,91% en de groep van het ATP met 135,60 VTE's of 1,80%. De personeelsaantallen in al deze groepen waren sinds de telling van 1 februari 2011 nooit eerder zo hoog. Het integratiekader (OP) was op 1-2-2015 nog goed voor 893,20 VTE's en het integratiekader (ATP) telde nog 212,65 VTE's wat samen toch nog altijd voor een aandeel van ca 4,40% binnen het totaal aantal personeelsleden zorgde.

Grosso moddo behoort nagenoeg 24% van het universiteitspersoneel tot de categorie van het ZAP of AAP (inclusief integratiekader OP). Een kleine 45% van het globale korps behoort tot het WP – dit is dus de grootste groep – en ongeveer 32,5% is lid van het ATP (inclusief integratiekader ATP).

- Naar **hoofden** waren er op 1-2-2015 31.720 personen, hetzij voltijds, hetzij deeltijds tewerkgesteld. Ten opzichte van de vorige telling was er een globale stijging met 563 personen of 1,81%. De stijging geldt net zoals de vorige keer voor alle personeelscategorieën (met uitzondering van het integratiekader), maar is aanzienlijk minder groot dan toen. Zoals gezegd komt dit vooral door het verdwenen effect van het op 1-2-2014 nieuwe integratiekader.

Over alle personeelscategorieën en statuten heen waren er 20.304 **voltijdse personeelsleden** tewerkgesteld op 1-2-2015. Het aantal voltijdse personeelsleden is sinds de telling van 1-2-2011 steeds toegenomen, maar de stijging was ten opzichte van de vorige telling met 110 voltijdse of 0,54% ook weer veel geringer dan het jaar daarvoor.

Wat het **deeltijds personeel** betreft, waren er over alle personeelscategorieën en statuten heen 11.416 personeelsleden tewerkgesteld op 1-2-2015. De stijging van het aantal deeltijds werkende personeelsleden sinds de vorige telling, met 453 of 4,13%, is geheel in de lijn van wat we al schreven beperkter dan het jaar daarvoor. Er is een stijging in alle personeelscategorieën, met uitzondering van het integratiekader OP. Opmerkelijk is inderdaad dat ook in het integratiekader AP er een toename van deeltijdse arbeid vastgesteld wordt.

Wanneer we de verhouding voltijds / deeltijds tegenover elkaar afzetten is er een zeer lichte toename van deeltijdse arbeid zichtbaar. Waar er op 1-2-2013 35,19% van het globale personeelsbestand deeltijds werkte, is dit op 1-2-2015 35,99% geworden. Verhoudingsgewijs blijkt de deeltijdse arbeid vooral toegenomen bij het integratiekader en in mindere mate bij het ATP. De cijfers zeggen natuurlijk niets over eventueel andere beroepsactiviteiten buiten het onderwijs die een aantal personeelsleden ongetwijfeld zullen (gehad) hebben.

- Bij het voltijds werkende personeel ziet men globaal een gestage aangroei van zowel de **mannen** als de **vrouwen**. In vergelijking met de daaraan voorafgaande telling steeg het mannelijk personeel op 1-2-2015 met 43 en het vrouwelijk personeel met 67 leden. De mannen blijven globaal in de meerderheid, maar het verschil is op 1-2-2015 iets kleiner geworden. De divergentie tussen beide seksen op 1-2-2014 bleek echter toe te schrijven te zijn aan de inbreng van het integratiekader waartoe beduidend meer (voltijds werkende) vrouwen behoorden en behoren. Wanneer men abstractie maakt van het integratiekader wordt het verschil inderdaad van jaar tot jaar kleiner.

Per personeelscategorie is het beeld genuanceerder. In tegenstelling tot de vorige jaren is in het AP het verschil tussen het aantal voltijds werkende mannen (die hier traditioneel in de meerderheid zijn) en vrouwen opnieuw wat groter geworden: op 1-2-2015 telden we 1.213 meer mannen dan vrouwen (op 1-2-2014 bedroeg het verschil 1.149). Mogelijk heeft dit deels te maken met het feit dat er meer mannen dan vrouwen uit het integratiekader OP een plaats op het AP-kader van de universiteiten zelf hebben verworven. Bij het WP is er zowel een stijging van mannen als van vrouwen in de beschouwde periode, maar is de toename voor het eerst sinds 1-2-2011 minder uitgesproken bij de mannen.

Bij het ATP is de situatie geheel anders. De vrouwen zijn er traditioneel in de meerderheid. Het verschil was op 1-2-2015 opgelopen +399 in het voordeel van de vrouwen. Ook in het inkrimpende integratiekader

ATP zijn de vrouwen in de meerderheid.

Bij het deeltijds werkende personeel wekt het wellicht geen verbazing dat over het algemeen het vrouwelijk korps in de meerderheid is. Op 1-2-2015 waren er 1098 meer deeltijds werkende vrouwen dan mannen. Het verschil is sinds de vorige telling zelfs nog toegenomen (toen +945). De algemene vaststelling dat de deeltijdse arbeid op 1-2-2015 verhoudingsgewijs zeer licht is toegenomen, wordt bevestigd bij beide seksen waar er telkens een uiterst minimale toename was: bij de mannen van 30,86% naar 31,42% en bij de vrouwen van 39,88% naar 40,90% ten opzichte van het totale personeelsbestand.

Het verhoudingsgewijs hoger aantal deeltijds werkende vrouwen dan mannen is vooral toe te schrijven aan de categorie van het ATP (en het integratiekader ATP), waar het aantal vrouwelijke deeltijdse personeelsleden ruim drieëneenhalve keer zo hoog ligt als bij de mannen. Bij het integratiekader ATP is de verhouding zelfs 1 op 10.

Uit dit alles blijkt enerzijds een zeer lichte toename van het deeltijds werken en anderzijds dat er op 1-2-2015 nog steeds meer vrouwen dan mannen deeltijds werkten, zij het niet in alle personeelscategorieën.

- Het aandeel van het personeel bezoldigd ten laste van de werking bleef op 1-2-2015, geheel in de lijn van de vorige jaren, een stuk kleiner dan dat van het personeel bezoldigd via andere **financieringsbronnen**. Beide personeelsgroepen zijn overhand toegenomen in de periode 1-2-2011 tot 1-2-2015. Op deze laatste teldatum werden 10.652,14 VTE's van het globale personeel van de universiteiten bezoldigd via de werking en 14.351,19 VTE's via andere financieringsbronnen. Het verschil tussen beide groepen is, na een kortstondige daling, op 1-2-2015 opnieuw gestegen en bedroeg op deze datum 3.543,14 VTE's in het voordeel van het deel niet-werking. Ook hier heeft het wegebbende effect van het integratiekader – dat per definitie aangerekend wordt op de werking – gespeeld. Het grote aantal personeelsleden ten laste van andere financieringsbronnen dan de werking is vooral toe te schrijven aan het feit dat de universiteiten ten aanzien van dit personeel een veel flexibeler beleid kunnen hanteren en niet of minder aan (decreta)le regels gebonden zijn. Mogelijk speelt ook de beperking qua overheidsmiddelen een rol.
- Op 1-2-2015 waren er 5.098,75 VTE's **academisch personeel** aan de slag in de Vlaamse universiteiten. Binnen het AP vormde het ZAP duidelijk de grootste groep: met 3.197,09 VTE's (het hoogste ooit) maakt het ZAP op 1-2-2015 bijna 63% van het globaal AP uit. Tot het AAP behoorden 1.901,66 VTE's, of iets meer dan 37% van het totale AP. Binnen het ZAP namen de hoofddocenten met 864,39 VTE's opnieuw het grootste aandeel voor hun rekening, terwijl bij het AAP de assistenten met 910,00 VTE's nog steeds het talrijkste bleken te zijn.

De sterkst gestegen personeelscategorieën in VTE's situeren zich binnen het ZAP, en meer bepaald bij de hoofddocenten (+ 51,54 VTE's) en de tenure track docenten (+ 49,60 VTE's).

De vastgestelde stijging in hoofden van het globaal aantal leden van het academisch personeel op 1-2-2015 kan men doortrekken naar de meeste **leeftijdsgroepen**. Enkel bij de jongere ZAP-leden, d.i. tot en met 34 jaar, en bij de oudere AAP-leden, d.i. is 55 en ouder, was er een stagnering.

Binnen het ZAP vormden de uiterste leeftijden (jonger dan 30 enerzijds en 65 of ouder anderzijds) de kleinste groepen. Om tot een graad in het ZAP te kunnen toetreden, dient men immers eerst een doctoraat te behalen. De groep 65+ mag dan inderdaad klein zijn (66 personen op 1-2-2015), sinds 1-2-2013 zit die toch in de lift (we komen van 7 op 1-2-2012). Dit wijst erop dat er stilaan meer van de mogelijkheid gebruik wordt gemaakt om ook na de leeftijd van 65 jaar te blijven werken. Aangezien dit in de toekomst een verplichting zal zijn, mogen we ons in de toekomst aan nog meer personeelsleden ouder dan 65 verwachten.

De echt jonge vertegenwoordigers waren nog steeds veel talrijker in het AAP dan in het ZAP. Met 1.074 personen op 1-2-2015 werd binnen de groep 25 tot 29 jarigen een nieuwe piek bereikt.

- Op 1-2-2015 waren er nog 1.098,75 VTE's tewerkgesteld in het **integratiekader OP**, afkomstig uit de geïntegreerde academische hogeschoolopleidingen. Dit is 205,55 VTE's minder dan een jaar eerder. Een

verklaring hiervoor werd reeds eerder gegeven. Het zogeheten OP3 (gewoon hoogleraar, hoogleraar, hoofddocent en docent) was met ruim 41% van de leden nog steeds het talrijkst. Niet langer de docenten maar de lectoren spanden op 1-2-2015 nipt de kroon met bijna 28% van het totale integratiekader van het OP.

De +50 jarigen bleven het talrijkst in het integratiekader OP. De toevoer van de geïntegreerde academische hogeschoolopleidingen had immers inderdaad vooral betrekking op een eerder ouder personeelscontingent.

- Op 1-2-2015 waren er 4.447,54 VTE's **administratief en technisch personeel (type I)** tewerkgesteld in de universiteiten.

Globaal is het ATP (I) tussen 1-2-2011 en 1-2-2015 steeds in aantal VTE's toegenomen. De aangroei op 1-2-2015 (+105,23 VTE's) blijft aanzienlijk.

De upgrading van het ATP lastens de werking zet zich verder door. Zowel de personeelsaantallen in niveau A als in niveau B zijn tussen 1-2-2011 en 1-2-2015 overhand toegenomen. Samen maken de personeelsleden van niveau A en B op 1-2-2015 ruim 89,5% van het globale ATP (I) uit, dit is zonder meer indrukwekkend. Hierbinnen spant niveau B nog eens de kroon met bijna 54% van het totale ATP (I). Veruit de kleinste groep wordt gevormd door de personeelsleden van niveau D.

Na de eenmalige daling op 1-2-2012 bleef het aantal hoofdelijke leden van het ATP (I) ook op 1-2-2015 stijgen (naar 5.532). Dit is wel minder indrukwekkend dan een jaar eerder. De middelste **leeftijdsgroepen** (tussen 30 en 59 jaar) vormden de grootste, de uiterste leeftijden (jonger dan 25 en ouder dan 65) bleven de kleinste groepen vormen. Logischer wijze mag, ingevolge het optrekken van de pensioenleeftijd, in de toekomst een toename van de oudere leeftijdscategorieën worden verwacht.

- Ook het integratiekader ATP bestaat hoofdzakelijk uit personeelsleden van niveau A en B (samen een aandeel van ruim 78%). Niveau A is met 89,45 VTE's daarbij nog steeds het talrijkst.
- Op 1-2-2015 waren er 11.138,06 VTE's **wetenschappelijk personeel** tewerkgesteld in de universiteiten. In vergelijking met het vorige telmoment is het globaal aantal WP-leden op 1-2-2015 toegenomen met 208,76 VTE's wat minder uitgesproken dan een jaar eerder, maar toch nog steeds vrij aanzienlijk is.

De groep bursalen vormt nog steeds de grootste groep binnen het WP. Hun aantal is op 1-2-2015 met 6.937,65 VTE's (of ruim 62% van het totale WP) het hoogste sinds de telling van 1-2-2011. Bovendien bleven zowel de bursalen op doctoraal niveau als deze op post-doctoraal niveau (licht) toenemen. Het hoge aantal bursalen is ongetwijfeld toe te schrijven aan de aanzienlijk lagere loonlast (er dient geen bedrijfsvoorheffing te worden betaald). De twee andere subgroepen zijn verhoudingsgewijs kleiner (contracten bepaalde duur met een aandeel van ruim 30%) of minimaal (contracten onbepaalde duur met een aandeel van een goede 7%). Bij deze subgroepen stegen enkel de contracten op post-doctoraal niveau terwijl de contracten op doctoraal niveau afnamen. De post-docs bleven er dan ook in de meerderheid.

Het aantal leden wetenschappelijk personeel uitgedrukt in hoofden blijft ieder jaar stijgen. Zo waren er op 1-2-2015 in vergelijking met een jaar eerder 267 personen meer tewerkgesteld in het WP. De stijging geldt voor de meeste leeftijdsgroepen, met uitzondering van de <25-jarigen, de 45- tot 49-jarigen en de 60- tot 64-jarigen waar er een minimale daling was. Het wetenschappelijk personeel bleef, in tegenstelling tot het AP en het ATP, een zeer groot contingent aan jonge personeelsleden tellen. Zo zien we dat de <35-jarigen op 1-2-2015 nog steeds ruim 82% van het totale WP uitmaken. Jonge wetenschappers blijven dus alle kansen krijgen.

- Op 1-2-2015 waren er 3.213,13 personeelsleden **administratief en technisch personeel (type II)** tewerkgesteld in de universiteiten. Dat betekende in vergelijking met de voorgaande telling een bescheiden toename met 30,37 VTE's. De groep contracten met onbepaalde duur bleek daarbij zoals steeds duidelijk in de meerderheid (met 2.027,37 VTE's nam deze subgroep ruim 63% voor haar rekening).

Het aantal ATP (II)-leden uitgedrukt in hoofden blijft ieder jaar stijgen. Op 1-2-2015 waren er 35 personen meer tewerkgesteld dan een jaar eerder. Naar leeftijdsgroepen toe kan men slechts van lichte schommelingen spreken. In iets meer dan de helft van de leeftijdsgroepen was er een lichte toename, bij de andere een lichte daling (voornamelijk in de categorie <35 jarigen). Dit is natuurlijk deels het gevolg van het doorschuiven naar een hogere leeftijdscategorie, maar lijkt er toch ook op te wijzen dat er ook in deze groep, en dit sinds 1-2-2012, minder ruimte is voor de rekrutering van zeer jonge elementen.

- Wat de gegevens per universiteit betreft, beperken wij ons in de conclusies tot een korte beschouwing van de genderproblematiek, een gegeven waaraan de regeringscommissarissen de jongste jaren extra aandacht hebben besteed. Vooreerst komt het patroon "meer mannen bij ZAP, WP en integratiekader OP" en "meer vrouwen bij AAP, ATP en integratiekader ATP" zowat bij iedere universiteit terug. Op 1-2-2015 gold als enige uitzondering hierop het integratiekader OP van de Vrije Universiteit Brussel waar er een kleine meerderheid vrouwen was.

Wat het aantal personeelsleden betreft, blijkt dat de Universiteit Antwerpen (nupt) en de Universiteit Hasselt op 1-2-2015 de meest vrouwvriendelijke universiteiten waren, met meer vrouwen in hun personeelskorps dan mannen. Voor de Universiteit Antwerpen was dit een nieuw gegeven. De KU Leuven bleek in dit opzicht vooralsnog dan weer de meest mannelijke universiteit.

- Tot op zekere hoogte kan de vergelijking van het aantal studenteninschrijvingen (van 2010 tot en met 2014) met het evoluerend aantal personeelsleden (volgens de tellingen van 1 februari 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014) een beperkte indicatie geven over de wijze waarop de universiteiten in hun personeelsbeleid zijn omgegaan met de wijzigende omstandigheden als onderwijsverstrekker. Omdat de vorige benaderingen met betrekking tot de studenteninschrijvingen een vertekend beeld gaven, werd met ingang van dit verslag gewerkt met de "unieke studenten (fysieke personen) per universiteit onder diplomacontract zoals ze op 4 januari 2015 uit de databank Hoger Onderwijs werden gehaald³⁰. Deze gegevens werden ook retroactief tot 2010 opgenomen.

Zo leren we dat in de beschouwde periode het personeelskorps achtereenvolgens met 1,56%, nogmaals met 1,56%, met 3,16% en ten slotte met 11,59% is toegenomen, terwijl het aantal inschrijvingen achtereenvolgens is gestegen met 3,79%, 2,81%, 1,99% en 29,55%. Uiteraard is in het laatste cijfer de integratieoperatie meegenomen wat de aanzienlijke toename voor een groot stuk mee verklaart. Hieruit kan een **ratio student/personeel** worden afgeleid die 3,52 (voor 2010), 3,59 (voor 2011), 3,64 (voor 2012), 3,60 (voor 2013) en 4,17 (voor 2014) is. De ratio, die over de hele periode met 0,65 inschrijvingen per VTE personeel is gestegen, neemt, met een kleine uitzondering in 2013, dus overhand toe: met 2,20% in 2011, met 1,23% in 2012, met -1,14% in 2013 en met maar liefst 16,09% in 2014. De integratie van de academische hogeschoolopleidingen blijkt er dus niet voor te hebben gezorgd dat de ratio daalde, wel integendeel.

Wanneer we de ratio enkel toepassen op het ZAP + AAP (inclusief integratiekader OP) krijgen we natuurlijk een veel hoger getal. Maar opmerkelijk is wel dat in vergelijking met het jaar ervoor (toen die 17,36 was), de ratio in 2014 licht is gezakt (17,27). Over de hele beschouwde periode is deze ratio met 1,26 inschrijvingen gestegen. De stijging over de verschillende jaren evolueerde van 5,04%, 1,72%, 1,51% tot -0,52%. Wat het AP betreft, mag men derhalve voorzichtig concluderen dat er meer evenwicht is gekomen tussen de aangroei van het aantal inschrijvingen en die van het personeelskorps.

³⁰Voor het boekjaar t zijn de inschrijvingscijfers van het academiejaar t-1/t gehanteerd omdat ze voor (9 maanden) de taakbelasting van het boekjaar t bepalen.

Deel 3: Sector associaties

Inleiding

De analyse van de financiële toestand van de associaties vormt deel 3 van het verslag dat wil rapporteren over het hoger onderwijs.

Een associatie in het Vlaams hoger onderwijs is een samenwerkingsverband tussen één universiteit en één of meer hogescholen.

Associaties werden opgericht onder de vorm van een “vereniging zonder winstoogmerk” en dit op grond van artikel II.8 van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013. De associaties zijn een concreet resultaat van het Bolognaproces. De bedoeling is om het hoger onderwijs efficiënter te organiseren. Een specifieke taak van de associatie was bijvoorbeeld het begeleiden van het academiseringsproces van de twee cycli-opleidingen van de hogescholen.

Krachtens artikel IV.80 van de Codex Hoger Onderwijs voeren de associaties een algemene boekhouding met inachtneming van de gebruikelijke regels van het dubbel boekhouden.

Artikel IV.122 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat er verslag dient te worden uitgebracht over de financiële toestand van de associaties. In dit deel van het sectorverslag 2014 worden de jaarrekeningen van de associaties van de boekjaren 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014 onder de loep genomen. In tegenstelling tot het verslag over de financiële toestand van de hogescholen en universiteiten wordt er voor de associaties geen vergelijking gemaakt van jaarrekening 2014 met begroting 2014 omdat de associaties hun begroting niet op een uniforme wijze opmaken en er dus geen uniforme gegevens beschikbaar zijn.

1 Lijst van de associaties en hun instellingen

Er zijn 5 associaties die werden opgebouwd rond de 5 universiteiten. De Associatie KU Leuven bestaat uit 10 partners en is daarmee de grootste associatie in Vlaanderen. De AUHL en de UAB daarentegen bestaan slechts uit 2 partners en zijn de kleinste associaties.

Benaming associatie met haar instellingen	Afkorting	Zetel	Regeringscommissaris
Associatie KU Leuven	Associatie KU Leuven	3000 Leuven	Jozef De Cuyper
<i>KU Leuven</i>			
UC Leuven			
UC Leuven Comenius Lerarenopleidingen			
Luca School of Arts			
Odisee ¹			
Katholieke Hogeschool Vives Noord			
Katholieke Hogeschool Vives Zuid			
UC Limburg			
Thomas More Kempen			
Thomas More Mechelen-Antwerpen			
Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen	AUHA	2020 Antwerpen	Jan De Groof
<i>Universiteit Antwerpen</i>			
Karel de Grote Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen			
Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen			
Hogere Zeevaartschool Antwerpen			
Associatie Universiteit Gent	AUGent	9000 Gent	Yannick De Clercq
<i>Universiteit Gent</i>			
Hogeschool Gent			
Arteveldehogeschool			
Hogeschool West-Vlaanderen			
Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg	AUHL	3590 Diepenbeek	Jan De Groof
<i>Universiteit Hasselt</i>			
Hogeschool PXL			
Universitaire Associatie Brussel	UAB	1000 Brussel	Johan Dhondt
<i>Vrije Universiteit Brussel</i>			
Erasmushogeschool Brussel			

¹ Sinds 22-9-2014, voorheen HUB-KAHO.

2 Financiële analyse van de jaarrekeningen van de associaties

2.1 Aggregatie en vergelijkbaarheid

De financiële analyse werd uitgevoerd op de geaggregeerde gegevens van vijf associaties.

Aangezien de associaties de vorm van een vzw hebben, moet hun jaarrekening worden neergelegd bij de Nationale Bank binnen de dertig dagen na goedkeuring ervan door de Algemene Vergadering. Ze zijn dan ook verplicht om het geijkte model van de Nationale Bank te gebruiken.

De geaggregeerde resultatenrekening werd opgesteld conform de wet op de jaarrekening van de verenigingen. Enkel de bedragen van de verenigingen zijn opgenomen, los van de projecten.

2.2 Geaggregeerde jaarrekening

Jaarrekening

Jaarrekening (eenheden euro)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR- Boekjaar 2011	JR- Boekjaar 2012	JR- Boekjaar 2013	JR- Boekjaar 2014
Bedrijfsopbrengsten en bedrijfskosten						
Brutomarge	(+) (-) 9900	347.545	(292.817)	199.585	(67.923)	792.511
- Bedrijfsopbrengsten*	70/74			10.832.597	14.332.803	17.797.008
<i>waarvan : Omzet*</i>	70					
<i>Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies*</i>	73					
- Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen, diensten en diverse goederen*	60/61			10.633.012	14.400.725	17.004.497
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	(+) (-) 62	0	0	0	0	0
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	47.908	17.119	17.809	56.418	62.355
Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	(+) (-) 631/4	0	0	0	0	0
Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	(+) (-) 635/8	0	0	0	0	0
Andere bedrijfskosten	640/8	3.765	3.037	56.238	2.812	1.220
Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten	(-) 649	0	0	0	0	0
Bedrijfsoverschot (Bedrijfstekort)	(+) (-) 9901	295.872	(312.972)	125.538	(127.153)	728.936
Financiële opbrengsten	75	20.894	31.348	24.411	14.908	10.675
Financiële kosten	65	2.249	979	1.266	1.990	1.748
Overschot (Tekort) uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+) (-) 9902	314.517	(282.603)	148.683	(114.234)	737.863
Uitzonderlijke opbrengsten	76	0	0	27.427	0	0
Uitzonderlijke kosten	66	0	0	680	0	0
Overschot (Tekort) van het boekjaar	(+) (-) 9904	314.517	(282.603)	175.430	(114.234)	737.863

*: Facultatieve vermelding

2.2.1 Geaggregeerde bedrijfsopbrengsten en bedrijfskosten

Voor hun bedrijfsopbrengsten zijn de associaties deels afhankelijk van een rechtstreekse tussenkomst van de overheid (decretale toelage) en deels van de bijdragen van de partners (lidgelden).

Afzonderlijke projecten worden eveneens door de overheid of door andere instanties gefinancierd.

De kosten en de opbrengsten van de vereniging worden niet beïnvloed door de projecten. De bewegingen rond de projecten zijn neutraal wat inkomsten en uitgaven betreft en indien er toch overschotten zijn dan worden ze via de bestemde fondsen in de jaarrekening tot uiting gebracht.

De '**brutomarge**' wordt berekend als het verschil tussen de opbrengsten van de vzw en haar belangrijkste kosten.

Onder de opbrengsten worden de omzet, de subsidies, de lidgelden, de schenkingen en de legaten opgenomen. Andere bedrijfsopbrengsten zitten niet vervat in de brutomarge aangezien ze niet rechtstreeks verkregen zijn in het kader van de activiteiten van de vereniging. Onder de kosten worden de kosten van handelsgoederen, grond- en hulpstoffen, diensten en diverse goederen opgenomen omdat deze in rechtstreeks verband staan met de omzet.

De omzet bestaat uit het bedrag van de verkoop van goederen en de levering van diensten aan derden in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening.

De tegemoetkomingen van de overheid en de ontvangen lidgelden, de schenkingen en de legaten worden onder rubriek 73 gecatalogeerd.

De basissubsidie voorzien voor de associaties werd voor het eerst toegekend in 2008. Deze decretale toelage voor de werking van de vzw wordt jaarlijks aangepast aan de muntontwaarding. In 2008 bedroeg ze 101.900,00 EUR per associatie. In 2014 is de basissubsidie gestegen naar 110.183,09 EUR. De bijdrage van de leden partners van de associatie wordt jaarlijks vastgelegd op basis van gemeenschappelijk overleg.

In het boekjaar 2014 realiseren de associaties samen een positieve brutomarge van 792.511 EUR. Deze brutomarge ligt 860.434 EUR of 1.266,78% hoger dan in 2013. Dit is toe te schrijven aan de gunstige evolutie van de cijfers van de UAB (+822.729 EUR), de AUHA (+144.701 EUR) en de Associatie KU Leuven (+101.346 EUR) t.o.v. deze van het boekjaar 2013. Bij de AUHL (-138.874 EUR) en de AUGent (-69.468 EUR) daalt de brutomarge t.o.v. deze van het boekjaar 2013. De Associatie KU Leuven en de AUHL hebben in 2014 een negatieve brutomarge.

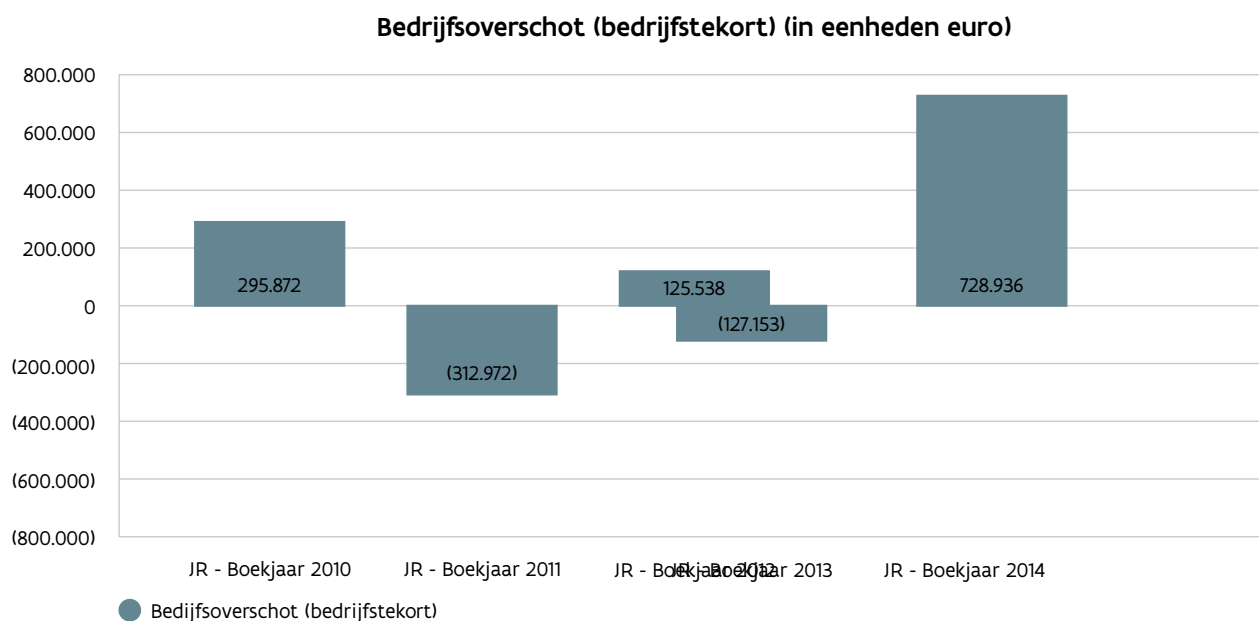
Artikel II.14 van de Codex Hoger Onderwijs stipuleert dat de partners een personeelslid kunnen belasten met een opdracht bij de associatie, ongeacht de aard van de tewerkstelling. Het betrokken personeelslid blijft gedurende de opdracht wel behoren tot de terbeschikkingstellende instelling. Er worden dan ook door geen enkele associatie kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen opgegeven.

De geaggregeerde kosten voor 'afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA' liggen 5.937 EUR of 10,52% hoger in 2014 dan in 2013.

De 'andere bedrijfskosten' omvatten o.a. de minwaarde op vorderingen en de onderschatting van leveranciersschuld. Deze geaggregeerde kosten liggen 1.592 EUR of 56,61% lager in 2014 dan in 2013. In 2013 was er reeds een substantiële daling van deze kosten bij de Associatie KU Leuven (-33.297 EUR) en bij de UAB (-19.873 EUR) t.o.v. het boekjaar 2012. Bij de Associatie KU Leuven ligt de oorzaak van deze daling bij de post 'successie- en schenkingsrechten'. In 2012 werden er kosten gemaakt in het kader van een dossier 'nalatenschap'. Deze kosten werden echter gerecupereerd daar ze werden afgehouden van de schenking die de vzw deed aan de KU Leuven zodra het legaat werd ontvangen. Bij de UAB werden in 2012 een aantal correcties na een uitgevoerde audit verwerkt.

2.2.2 Geaggregeerd bedrijfsoverschot/bedrijfstekort

Het bedrijfstekort van 2013 evolueerde naar een bedrijfsoverschot in 2014. De associaties boeken in 2014 samen een bedrijfsoverschot van 728.936 EUR. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van 856.089 EUR t.o.v. 2013. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de toename van de brutomarge. Vanaf 2014 wordt namelijk de volledige subsidie van de Vlaamse overheid voor de industriële onderzoeksfondsen uitsluitend aan de associaties overgemaakt. Als gevolg hiervan is er een belangrijke toename te noteren bij de rubriek 'subsidies' van de UAB en de AUHA. De Associatie KU Leuven, de AUGent en de AUHL beslisten vroeger reeds deze dotatie op associatieniveau te houden.

Evolutie bedrijfsoverschot (bedrijfstekort): - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging	
		(eenheden euro)				
Bedrijfsoverschot (Bedrijfstekort)	(+)/(-)	9901	(127.153)	728.936	+ 856.089	+ 673,28%

2.2.3 Geaggregeerd financieel resultaat

Het financieel resultaat is het verschil tussen de financiële opbrengsten en de financiële kosten.

De financiële opbrengsten van de associaties omvatten o.a. bankinteressen uit spaartegoed en betalingsverschillen.

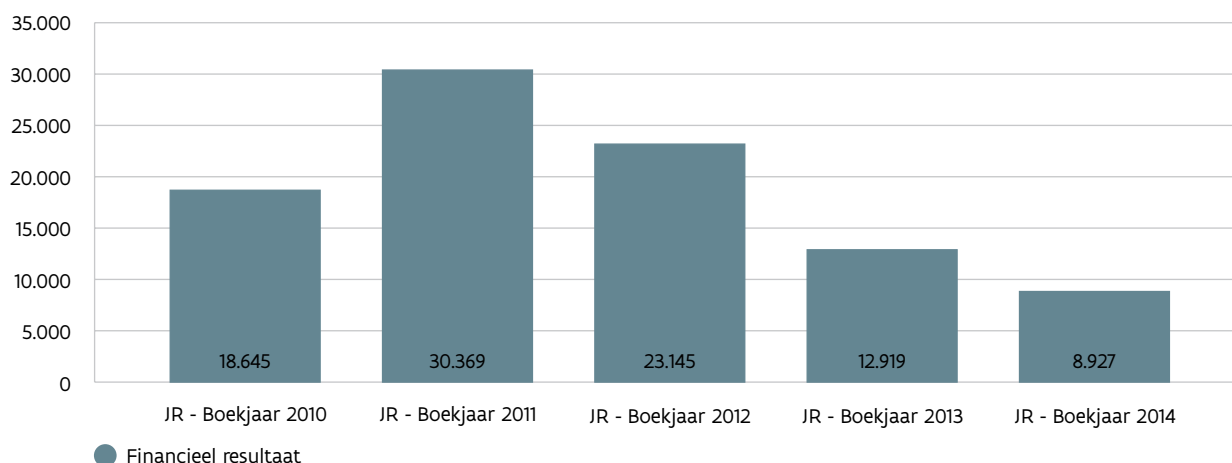
De financiële kosten omvatten o.a. bankkosten, betalingsverschillen en roerende voorheffing op interesten.

In het boekjaar 2014 realiseren de associaties samen een financieel resultaat van 8.927 EUR. De financiële opbrengsten dalen in 2014 met 28,40% en de financiële kosten met 12,15%. De financiële opbrengsten dalen dus sneller dan de financiële kosten. In 2014 realiseerden de associaties samen dan ook een financieel resultaat dat 3.992 EUR of 30,90% lager ligt dan in 2013.

De financiële opbrengsten dalen bij alle associaties. De opbrengsten bij de AUHA dalen het meest (-2.009 EUR), gevolgd door de Associatie KU Leuven (-1.311 EUR), de UAB (-639 EUR), de AUGent (-226 EUR) en ten slotte de AUHL (-49 EUR).

De financiële kosten dalen bij drie van de vijf associaties. Bij de AUHL blijven ze status quo en bij de AUGent zijn er geen financiële kosten.

Financiële opbrengsten / kosten RR (75/65) (in eenheden euro)

Evolutie financiële opbrengsten/kosten - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging	
		(eenheden euro)				
Financiële opbrengsten	75	14.908	10.675	- 4.234	- 28,40%	
Financiële kosten	65	1.990	1.748	- 242	- 12,15%	
Financieel resultaat	(+)/(-)	75/65	12.919	8.927	- 3.992	- 30,90%

In 2014 geven het bedrijfsoverschot van 728.936 EUR en het financieel resultaat van 8.927 EUR samen een overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening van 737.863 EUR. Dit is 852.097 EUR of 745,92% meer dan in 2013.

2.2.4 Geaggregeerd uitzonderlijk resultaat

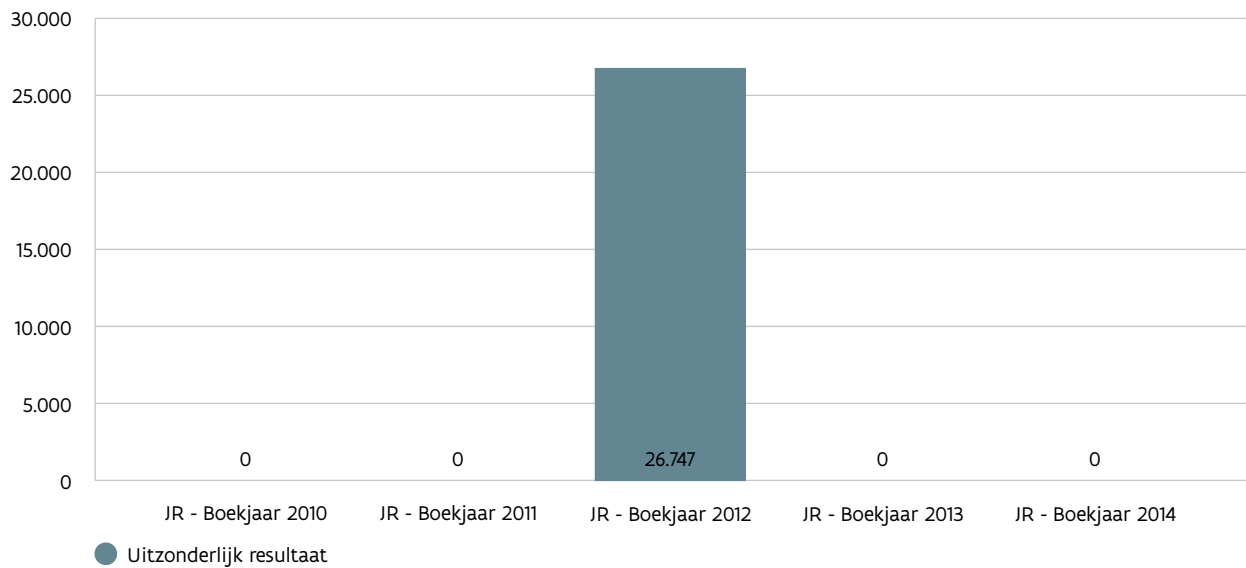
Het uitzonderlijk resultaat is het verschil tussen de uitzonderlijke opbrengsten en de uitzonderlijke kosten.

De uitzonderlijke opbrengsten van de associaties betreffen niet-recurrente en/of niet gebruikelijke opbrengsten zoals o.a. de meerwaarde bij de verkoop van een vast actief of een eenmalige gift die niet als bestendig vermogensmiddel kan worden geboekt.

De uitzonderlijke kosten omvatten o.a. te retourneren subsidies. Na een doorlichting bijvoorbeeld van het financieel verslag betreffende het project BRUTUS, Brusselse Tutoren voor Scholieren, in het kader van Managers van Diversiteit 2007, werd vastgesteld dat de gestorte subsidie groter was dan de ingebrachte kosten en diende bijgevolg het teveel ontvangen bedrag aan de Vlaamse overheid teruggestort te worden.

In 2010, 2011, 2013 en 2014 waren er noch uitzonderlijke opbrengsten, noch uitzonderlijke kosten en bedroeg het uitzonderlijk resultaat dus 0 EUR. In 2012 boeken de associaties echter een positief uitzonderlijk resultaat. Dit is volledig toe te schrijven aan de uitzonderlijke opbrengsten van de AUHL. De AUHL heeft in 2011 een bedrag van 27.400 EUR begroot en bevroren voor de organisatie van Innoventivity Day, verdeeld over een aantal kostenplaatsen. In oktober 2012 kwam echter de bevestiging dat alle kosten betaald zouden worden via een Tetra-project van de Universiteit Hasselt. Het voorziene bedrag werd dus niet meer aangesproken en is in jaarrekening 2012 geboekt als een uitzonderlijke opbrengst.

Uitzonderlijke opbrengsten / kosten RR (76/66) (in eenheden euro)

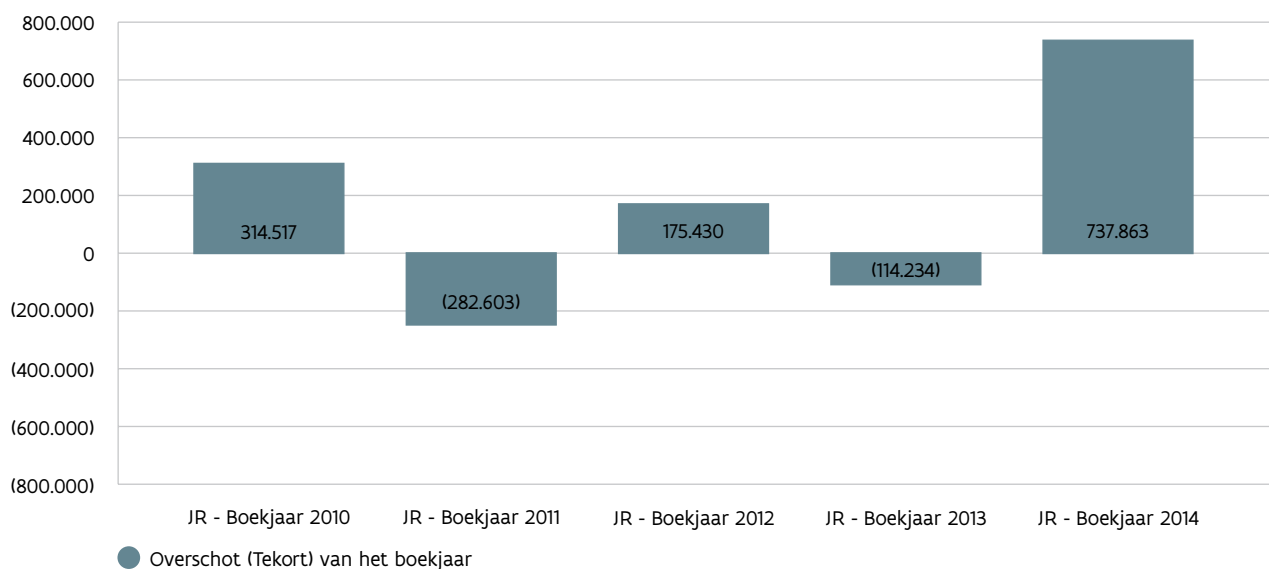

Evolutie uitzonderlijke opbrengsten/kosten: - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
Uitzonderlijke opbrengsten	76	0	0	+ 0	
Uitzonderlijke kosten	66	0	0	+ 0	
Uitzonderlijk resultaat	(+)/(=) 76/66	0	0	+ 0	

2.2.5 Evolutie en opbouw van het geaggregeerd resultaat van het boekjaar

Het resultaat dat de associaties uit hun activiteiten behalen is positief. De associaties boeken in 2014 samen een overschot van het boekjaar van 737.863 EUR. Dit is 852.097 EUR of 745,92% meer dan in het boekjaar 2013.

Overschot (tekort) van het boekjaar (in eenheden euro)

Dit overschot van het boekjaar is opgebouwd uit 3 componenten: het bedrijfsoverschot (9901), het financieel resultaat (75/65) en het uitzonderlijk resultaat (76/66).

Evolutie overschot/tekort van het boekjaar: - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
Bedrijfsoverschot (Bedrijfstekort)	(+)/(-) 9901	(127.153)	728.936	+ 856.089	+ 673,28%
Financieel resultaat	(+)/(-) 75/65	12.919	8.927	- 3.992	- 30,90%
Uitzonderlijk resultaat	(+)/(-) 76/66	0	0	+ 0	
Overschot (Tekort) van het boekjaar	(+)/(-) 9904	(114.234)	737.863	+ 852.097	+ 745,92%

Overschot (Tekort) van het boekjaar: (% aandeel in overschot (tekort) van het boekjaar)	Codes	JR - Boekjaar 2010	JR - Boekjaar 2011	JR - Boekjaar 2012	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014
Bedrijfsoverschot (Bedrijfstekort)	(+)/(-) 9901	94,07%	110,75%	71,56%	111,31%	98,79%
Financieel resultaat	(+)/(-) 75/65	5,93%	- 10,75%	13,19%	- 11,31%	1,21%
Uitzonderlijk resultaat	(+)/(-) 76/66	0,00%	0,00%	15,25%	0,00%	0,00%
Overschot (Tekort) van het boekjaar	(+)/(-) 9904	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

2.3 Jaarrekening: enkele kengetallen per associatie

Overschot (Tekort) van het boekjaar per associatie - Boekjaar 2014

(absolute bedragen in eenheden euro)	Overschot (Tekort) van het Boekjaar		Bedrijfsoverschot (Bedrijfstekort)			Financieel resultaat RR (75/65)			Uitzonderlijk resultaat RR (76/66)		
	Bedrag	% Ag A	Bedrag	% Ag A	% O/T	Bedrag	% Ag A	% O/T	Bedrag	% Ag A	% O/T
Associatie KU Leuven	(19.853)	- 2,69%	(22.029)	- 3,02%	110,96%	2.176	24,38%	- 10,96%	0		0,00%
AUGent	3.191	0,43%	2.852	0,39%	89,38%	339	3,80%	10,62%	0		0,00%
AUHA	12.944	1,75%	10.243	1,41%	79,14%	2.700	30,25%	20,86%	0		0,00%
AUHL	(63.492)	- 8,60%	(64.052)	- 8,79%	100,88%	560	6,27%	- 0,88%	0		0,00%
UAB	805.074	109,11%	801.922	110,01%	99,61%	3.152	35,31%	0,39%	0		0,00%
Aggregatie A	737.863	100,00%	728.936	100,00%	98,79%	8.927	100,00%	1,21%	0	0,00%	0,00%
Rekenkundig gemiddelde	147.573		145.787		95,99%	1.785		4,01%	0		0,00%
Laagste waarde	(63.492)	- 8,60%	(64.052)	- 8,79%	79,14%	339	3,80%	- 10,96%	0	0,00%	0,00%
Hoogste waarde	805.074	109,11%	801.922	110,01%	110,96%	3.152	35,31%	20,86%	0	0,00%	0,00%

% Ag A = procentueel aandeel van de rubriek in het geaggregeerd bedrag van de associaties

% O/T = procentueel aandeel van de rubriek in het overschot (tekort) van het boekjaar van de associatie

In 2014 bedraagt het overschot van het boekjaar van de associaties samen 737.863 EUR. Hierin verwerft de UAB met 805.074 EUR of 109,11% het grootste individuele aandeel, gevolgd door de AUHA met 12.944 EUR of 1,75% en de AUGent met 3.191 EUR of 0,43%. Het aandeel van de AUHL is negatief met een tekort van 63.492 EUR of -8,60% evenals dat van de Associatie KU Leuven met een tekort van 19.853 EUR of -2,69%.

Het geaggregeerd bedrijfsoverschot bedraagt 728.936 EUR. Hierin verwerft de UAB met 110,01% het grootste individuele aandeel, gevolgd door de AUHA (1,41%), de AUGent (0,39%) en de Associatie KU Leuven (-3,02%). De AUHL verwerft met -8,79% het kleinste individuele aandeel.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in het overschot (het tekort) (JR9901) van het boekjaar van de associatie is het grootst bij de Associatie KU Leuven (110,96%) en het kleinst bij de AUHA (79,14%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in het overschot van het boekjaar van de associaties samen bedraagt 98,79%.

Het geaggregeerd financieel resultaat bedraagt 8.927 EUR. Hierin verwerft de UAB met 35,31% het grootste individuele aandeel, gevolgd door de AUHA (30,25%), de Associatie KU Leuven (24,38%) en de AUHL (6,27%). De AUGent verwerft met 3,80% het kleinste individuele aandeel.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in het overschot (het tekort) van het boekjaar van de associatie is het grootst bij de AUHA (20,86%) en het kleinst bij de Associatie KU Leuven (-10,96%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in het overschot van het boekjaar van de associaties samen bedraagt 1,21%.

Het geaggregeerd uitzonderlijk resultaat bedraagt 0 EUR.

2.4 Geaggregeerde balans

Balans na winstverdeling

Activa (eenheden euro)	Codes	JR-Boekjaar 2010	JR-Boekjaar 2011	JR-Boekjaar 2012	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
VASTE ACTIVA	20/28	61.925	50.736	40.172	105.390	109.743
Oprichtingskosten	20	0	0	0	0	0
Immateriële vaste activa	21	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	22/27	61.875	50.686	40.122	105.340	94.693
Terreinen en gebouwen	22	0	0	0	0	0
Die volle eigendom zijn van de vereniging	22/91	0	0	0	0	0
Overige	22/92	0	0	0	0	0
Installaties, machines en uitrusting	23	1.894	3.168	1.684	80.028	44.062
Die volle eigendom zijn van de vereniging	231	1.894	3.168	1.684	80.028	44.062
Overige	232	0	0	0	0	0
Meubilair en rollend materieel	24	59.981	47.517	38.285	25.312	50.631
Die volle eigendom zijn van de vereniging	241	59.981	47.517	38.285	25.312	50.631
Overige	242	0	0	0	0	0
Leasing en soortgelijke rechten	25	0	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa	26	0	0	0	0	0
Die volle eigendom zijn van de vereniging	261	0	0	0	0	0
Overige	262	0	0	0	0	0
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa	28	50	50	50	50	15.050
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	10.319.588	6.537.000	4.961.749	4.662.700	13.442.727
Vorderingen op meer dan één jaar	29	0	0	0	0	0
Handelsvorderingen	290	0	0	0	0	0
Overige vorderingen	291	0	0	0	0	0
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	2915	0	0	0	0	0
Vorraden en bestellingen in uitvoering	3	0	0	0	0	0
Vorraden	30/36	0	0	0	0	0
Bestellingen in uitvoering	37	0	0	0	0	0
Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	921.298	528.319	447.569	728.498	1.445.597
Handelsvorderingen	40	795.060	502.904	419.981	647.336	978.392
Overige vorderingen	41	126.239	25.415	27.588	81.162	467.205
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	415	0	0	0	0	0
Geldbeleggingen	50/53	3.358.632	2.558.330	1.370.000	0	0
Liquide middelen	54/58	4.819.320	3.435.131	3.027.500	3.715.274	9.847.741
Overlopende rekeningen	490/1	1.220.338	15.220	116.680	218.928	2.149.389
TOTAAL VAN DE ACTIVA	20/58	10.381.514	6.587.736	5.001.920	4.768.089	13.552.470

Balans na winstverdeling

Passiva (eenheden euro)	Codes	JR-Boekjaar 2010	JR-Boekjaar 2011	JR-Boekjaar 2012	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
EIGEN VERMOGEN	10/15	2.530.480	2.225.053	2.385.102	2.270.869	3.007.888
Fondsen van de vereniging	10	641.077	641.077	641.077	641.077	641.077
Beginvermogen	100	641.077	641.077	641.077	641.077	641.077
Permanente financiering	101	0	0	0	0	0
Herwaarderingsmeerwaarden	12	0	0	0	0	0
Bestemde fondsen	13	737.655	463.549	351.829	363.233	1.161.765
Overgedragen winst (verlies)	14	1.151.748	1.120.426	1.392.196	1.266.559	1.205.046
Kapitaalsubsidies	15	0	0	0	0	0
VOORZIENINGEN	16	0	0	0	0	0
Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	0	0	0	0	0
Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168	0	0	0	0	0
SCHULDEN	17/49	7.851.036	4.362.683	2.616.819	2.497.220	10.544.584
Schulden op meer dan één jaar	17	0	0	0	0	0
Financiële schulden	170/4	0	0	0	0	0
Kredietinstellingen, leasingschulden en soortgelijke schulden	172/3	0	0	0	0	0
Overige leningen	174/0	0	0	0	0	0
Handelsschulden	175	0	0	0	0	0
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	176	0	0	0	0	0
Overige schulden	179	0	0	0	0	0
Rentedragend	1790	0	0	0	0	0
Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	1791	0	0	0	0	0
Borgtochten ontvangen in contanten	1792	0	0	0	0	0
Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	7.807.220	4.295.588	2.586.828	2.492.716	10.536.750
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	0	0	0	1	0
Financiële schulden	43	0	0	0	0	0
Kredietinstellingen	430/8	0	0	0	0	0
Overige leningen	439	0	0	0	0	0
Handelsschulden	44	4.029.492	1.873.916	1.732.807	2.294.336	5.812.319
Leveranciers	440/4	4.029.492	1.873.916	1.732.807	2.294.336	5.812.319
Te betalen wissels	441	0	0	0	0	0
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	46	0	27.216	48.020	32.955	2.448.105
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	0	0	0	0	0
Belastingen	450/3	0	0	0	0	0
Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	0	0	0	0	0
Diverse schulden	48	3.777.728	2.394.456	806.000	165.424	2.276.326
Vervallen obligaties, coupons en borgtochten ontvangen in contanten	480/8	0	0	0	0	0
Andere rentedragende schulden	4890	0	0	0	0	0
Andere schulden, niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	4891	3.777.728	2.394.456	806.000	165.424	2.276.326
Overlopende rekeningen	492/3	43.816	67.095	29.991	4.504	7.834
TOTAAL VAN DE PASSIVA	10/49	10.381.518	6.587.736	5.001.920	4.768.089	13.552.474

2.4.1 Activa

2.4.1.1 Horizontale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

De totale balanswaarde van alle associaties samen bedraagt 13.552.470 EUR op 31 december 2014 tegenover 4.768.089 EUR op 31 december 2013. Deze stijging met 8.784.381 EUR of 184,23% is uitsluitend toe te schrijven aan de vlottende activa.

Evolutie balans: Activa: - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
VASTE ACTIVA	20/28	105.390	109.743	+ 4.353	+ 4,13%
Oprichtingskosten	20	0	0	+ 0	
Immateriële vaste activa	21	0	0	+ 0	
Materiële vaste activa	22/27	105.340	94.693	- 10.647	- 10,11%
Financiële vaste activa	28	50	15.050	+ 15.000	+ 30000,00%
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	4.662.700	13.442.727	+ 8.780.027	+ 188,30%
Vorderingen op meer dan één jaar	29	0	0	+ 0	
Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	0	0	+ 0	
Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	728.498	1.445.597	+ 717.099	+ 98,44%
Geldbeleggingen + Liquide middelen	50/58	3.715.274	9.847.741	+ 6.132.467	+ 165,06%
Overlopende rekeningen	490/1	218.928	2.149.389	+ 1.930.461	+ 881,78%
TOTAAL VAN DE ACTIVA	20/58	4.768.089	13.552.470	+ 8.784.381	+ 184,23%

De geaggregeerde vaste activa bedragen 109.743 EUR op 31 december 2014. Dit is een stijging t.o.v. 2013 met 4.353 EUR of 4,13%.

Deze stijging is te verklaren door een substantiële stijging van de financiële vaste activa. De materiële vaste activa daalden.

De geaggregeerde vlottende activa bedragen 13.442.727 EUR op 31 december 2014. Dit is een stijging t.o.v. 2013 met 8.780.027 EUR of 188,30%.

Deze stijging is het gevolg van de vermeerdering van het bedrag aan geldbeleggingen en liquide middelen. De som van de geldbeleggingen en liquide middelen bedraagt in 2013 op geaggregeerd niveau 3.715.274 EUR en stijgt in 2014 met 165,06% naar 9.847.741 EUR.

In 2014 heeft geen enkele associatie geldbeleggingen. Bij alle associaties is er een stijging van de liquide middelen. Deze stijging is in absolute cijfers het grootst bij de AUHA met 2.290.777 EUR, gevolgd door de UAB met 1.629.131 EUR, de Associatie KU Leuven met 1.158.089 EUR, de AUHL met 695.721 EUR en ten slotte de AUGent met 358.749 EUR.

De liquide middelen zijn in 2014 bij alle associaties uitzonderlijk hoog. Dit is toe te schrijven aan stortingen op het einde van het jaar door de subsidiërende overheden, zodat doorstorting pas in 2015 kon gebeuren.

De overlopende rekening bij één associatie is aanzienlijk hoger dan het voorgaande kalenderjaar omdat bepaalde subsidies die van toepassing zijn op 2014 pas in 2015 werden ontvangen.

2.4.1.2 Verticale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

In de verticale analyse wordt elke balansrubriek geplaatst t.o.v. het balanstotaal, met als doel zicht te krijgen op de structuurwijzigingen binnen de activa en de passiva.

Balans – verticale analyse activa

Activa (% aandeel in balanstotaal)	Codes	JR-Boekjaar 2010	JR-Boekjaar 2011	JR-Boekjaar 2012	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
VASTE ACTIVA	20/28	0,60%	0,77%	0,80%	2,21%	0,81%
Oprichtingskosten	20	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Immateriële vaste activa	21	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Materiële vaste activa	22/27	0,60%	0,77%	0,80%	2,21%	0,70%
Terreinen en gebouwen	22	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Die volle eigendom zijn van de vereniging	22/91	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Overige	22/92	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Installaties, machines en uitrusting	23	0,02%	0,05%	0,03%	1,68%	0,33%
Die volle eigendom zijn van de vereniging	231	0,02%	0,05%	0,03%	1,68%	0,33%
Overige	232	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Meubilair en rollend materieel	24	0,58%	0,72%	0,77%	0,53%	0,37%
Die volle eigendom zijn van de vereniging	241	0,58%	0,72%	0,77%	0,53%	0,37%
Overige	242	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Leasing en soortgelijke rechten	25	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Overige materiële vaste activa	26	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Die volle eigendom zijn van de vereniging	261	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Overige	262	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Financiële vaste activa	28	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,11%
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	99,40%	99,23%	99,20%	97,79%	99,19%
Vorderingen op meer dan één jaar	29	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Handelsvorderingen	290	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Overige vorderingen	291	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	2915	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Voorraden	30/36	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bestellingen in uitvoering	37	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	8,87%	8,02%	8,95%	15,28%	10,67%
Handelsvorderingen	40	7,66%	7,63%	8,40%	13,58%	7,22%
Overige vorderingen	41	1,22%	0,39%	0,55%	1,70%	3,45%
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	415	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Geldbeleggingen	50/53	32,35%	38,83%	27,39%	0,00%	0,00%
Liquide middelen	54/58	46,42%	52,14%	60,53%	77,92%	72,66%
Overlopende rekeningen	490/1	11,75%	0,23%	2,33%	4,59%	15,86%
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	10.381.514	6.587.736	5.001.920	4.768.089	13.552.470

De vaste activa bedragen 2,21% van het balanstotaal in de jaarrekening 2013 en 0,81% van het balanstotaal in de jaarrekening 2014. De vlottende activa bedragen 97,79% in 2013 en 99,19% in 2014. Er is dus een beweging van de vaste naar de vlottende activa.

In het boekjaar 2014 bestaan de vaste activa voor 0,70% uit materiële vaste activa en voor 0,11% uit financiële vaste activa. De vlottende activa bestaan voor 72,66% uit liquide middelen, voor 15,86% uit overlopende rekeningen en voor 10,67% uit vorderingen op ten hoogste één jaar.

2.4.2 Passiva

2.4.2.1 Horizontale analyse jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

Evolutie balans - PASSIVA - ten opzichte van jaarrekening 2013	Codes	JR - Boekjaar 2013	JR - Boekjaar 2014	JR14-JR13 absolute wijziging	JR14-JR13 relatieve wijziging
		(eenheden euro)			
EIGEN VERMOGEN	10/15	2.270.869	3.007.888	+ 737.019	+ 32,46%
Fondsen van de vereniging	10	641.077	641.077	+ 0	+ 0,00%
Herwaarderingsmeerwaarden	12	0	0	+ 0	
Bestemde fondsen	13	363.233	1.161.765	+ 798.532	+ 219,84%
Overgedragen winst (verlies)	14	1.266.559	1.205.046	- 61.513	- 4,86%
Kapitaalsubsidies	15	0	0	+ 0	
VOORZIENINGEN	16	0	0	+ 0	
Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	0	0	+ 0	
Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168	0	0	+ 0	
SCHULDEN	17/49	2.497.220	10.544.584	+ 8.047.364	+ 322,25%
Schulden op meer dan één jaar	17	0	0	+ 0	
Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	2.492.716	10.536.750	+ 8.044.034	+ 322,70%
Overlopende rekeningen	492/3	4.504	7.834	+ 3.330	+ 73,93%
TOTAAL VAN DE PASSIVA	10/49	4.768.089	13.552.470	+ 8.784.381	+ 184,23%

Het geaggregeerd eigen vermogen van de associaties bedraagt 2.270.869 EUR in 2013 en stijgt met 32,46% naar 3.007.888 EUR in 2014. Dit is toe te schrijven aan een aanzienlijke stijging van de bestemde fondsen bij twee associaties. Bij de UAB stijgen de bestemde fondsen het meest met 786.676 EUR, gevolgd door de AUGent met 11.856 EUR. De andere associaties hebben noch in 2013, noch in 2014 bestemde fondsen.

Het overgedragen tekort van de Associatie KU Leuven stijgt met 19.854 EUR. De overgedragen winst daalt bij de AUHL het meest met 63.491 EUR, gevolgd door de AUGent met 8.665 EUR. De overgedragen winst stijgt het meest bij de UAB met 18.398 EUR, gevolgd door de AUHA met 12.100 EUR.

In het boekjaar 2014 zien we een stijging van de geaggregeerde schulden met 322,25%. De schulden op ten hoogste één jaar stijgen met 8.044.034 EUR of 322,70% t.o.v. 2013. Dit is toe te schrijven aan de substantiële stijging van de schulden bij alle associaties. De reden hiervoor is dat de stortingen van de subsidies slechts eind december hebben plaatsgevonden en dat de facturatie van de projectpartners dan ook pas nadien kon gebeuren.

2.4.2.2 Verticale analyse: jaarrekening 2013 – jaarrekening 2014

In 2013 bestaan de passiva voor 47,63% uit eigen vermogen en voor 52,37% uit schulden. De structuuranalyse van de passiva in 2014 toont substantiële verschuivingen met 22,19% eigen vermogen en 77,81% schulden. Het eigen vermogen van de associaties neemt dus ogenschijnlijk sterk af en de financiële onafhankelijkheid wordt daardoor kleiner. Dit is echter een vertekende weergave van de realiteit. Deze verschuiving binnen de passiva is namelijk het gevolg van de stortingen van de subsidies op het einde van het boekjaar waardoor de facturatie van de projectpartners pas in het volgende boekjaar kon gebeuren.

Balans - Verticale analyse passiva

Passiva (% aandeel in balanstotaal)	Codes	JR-Boekjaar 2010	JR-Boekjaar 2011	JR-Boekjaar 2012	JR-Boekjaar 2013	JR-Boekjaar 2014
EIGEN VERMOGEN	10/15	24,37%	33,78%	47,68%	47,63%	22,19%
Fondsen van de vereniging	10	6,18%	9,73%	12,82%	13,45%	4,73%
Beginvermogen	100	6,18%	9,73%	12,82%	13,45%	4,73%
Permanente financiering	101	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Herwaarderingsmeerwaarden	12	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bestemde fondsen	13	7,11%	7,04%	7,03%	7,62%	8,57%
Overgedragen winst (verlies)	14	11,09%	17,01%	27,83%	26,56%	8,89%
Kapitaalsubsidies	15	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
VOORZIENINGEN	16	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
SCHULDEN	17/49	75,63%	66,22%	52,32%	52,37%	77,81%
Schulden op meer dan één jaar	17	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Financiële schulden	170/4	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kredietinstellingen, leasingschulden en soortgelijke schulden	172/3	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Overige leningen	174/0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Handelsschulden	175	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	176	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Overige schulden	179	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Rentedragend	1790	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	1791	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Borgtochten ontvangen in contanten	1792	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	75,20%	65,21%	51,72%	52,28%	77,75%
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Financiële schulden	43	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kredietinstellingen	430/8	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Overige leningen	439	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Handelsschulden	44	38,81%	28,45%	34,64%	48,12%	42,89%
Leveranciers	440/4	38,81%	28,45%	34,64%	48,12%	42,89%
Te betalen wissels	441	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	46	0,00%	0,41%	0,96%	0,69%	18,06%
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Belastingen	450/3	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Diverse schulden	48	36,39%	36,35%	16,11%	3,47%	16,80%
Vervallen obligaties, coupons en borgtochten ontvangen in contanten	480/8	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Andere rentedragende schulden	4890	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Andere schulden, niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	4891	36,39%	36,35%	16,11%	3,47%	16,80%
Overlopende rekeningen	492/3	0,42%	1,02%	0,60%	0,09%	0,06%
TOTAAL VAN DE PASSIVA	10/49	10.381.518	6.587.736	5.001.920	4.768.089	13.552.474

3 Financiering van projecten

Naast de werking van de vzw worden er ook afzonderlijke projecten van de associaties gefinancierd door de overheid of andere instanties. In de tabellen die hieronder worden weergegeven komen de cijfers voor zoals ze werden opgenomen in de diverse ministeriële besluiten. In sommige gevallen sluiten deze cijfers niet aan bij de cijfers die worden teruggevonden in de jaarrekening van de associaties. De reden hiervoor is dat de subsidies dikwijls in verschillende schijven worden gestort. Het is dan ook mogelijk dat een bepaalde schijf die betrekking heeft op een boekjaar pas het volgende boekjaar wordt ontvangen.

3.1 Interfacedienst

De interfacedienst van de associatie staat in voor de bevordering van de wisselwerking tussen de associatie en het bedrijfsleven en voor de economische valorisatie van het wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd bij de partners van de associatie.

Valorisatie van onderzoeksresultaten houdt in dat de ontwikkelde kennis, resultaten van wetenschappelijk onderzoek en technologie van de associatie ter beschikking worden gesteld van de samenleving, waaronder in de eerste plaats de industrie.

Mogelijke interfaceactiviteiten zijn o.a. de stimulering en organisatie van contactmomenten, de juridische en financiële ondersteuning bij het opstellen van contracten, sensibiliserings- en opleidingsactiviteiten voor de valorisatie van onderzoek, begeleiding bij het opstellen van een valorisatieplan, opsporing van bedrijven voor mogelijke exploitatie, bescherming van intellectuele eigendom (octrooiaanvraag en -beheer, licentie-overeenkomsten, auteursrechten) en de oprichting van spin-offbedrijven.

De associaties ontvangen via het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) subsidies van de Vlaamse overheid die bijdragen in de kosten van de interfacewerking. Deze subsidie past in het ruimere geheel van inspanningen om de wisselwerking tussen instellingen voor hoger onderwijs en economische actoren te versterken. De subsidie wordt verdeeld volgens een verdeelsleutel die rekening houdt met de verdeling van het wetenschappelijk personeel in VTE op basis van de VLIR personeelsstatistieken. Ze wordt aangewend voor de financiering van personeels-, werkings- en overheadkosten.

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de subsidies die bij ministerieel besluit werden toegekend.

Interfacedienst	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
Associatie KU Leuven	1.126.656,00	42,07%	1.198.381,30	41,77%	1.224.278,00	41,77%	1.224.278,70	41,77%	1.204.160,60	40,93%
AUGent	781.455,00	29,18%	873.610,50	30,45%	892.489,00	30,45%	892.489,50	30,45%	941.734,20	32,01%
AUHA	364.215,00	13,60%	368.379,60	12,84%	376.340,00	12,84%	376.340,40	12,84%	362.160,20	12,31%
AUHL	90.518,00	3,38%	97.832,90	3,41%	99.948,00	3,41%	99.947,10	3,41%	106.206,20	3,61%
UAB	315.206,00	11,77%	330.795,70	11,53%	337.945,00	11,53%	337.944,30	11,53%	327.738,80	11,14%
Totaal	2.678.050,00	100,00%	2.869.000,00	100,00%	2.931.000,00	100,00%	2.931.000,00	100,00%	2.942.000,00	100,00%

3.2 Industrieel Onderzoeksfonds

Op 28 mei 2004 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de oprichting van het Industrieel Onderzoeksfonds (IOF) aan de Vlaamse universiteiten (met uitzondering van de HUB-KU Brussel). Een overgangsbesluit voor 2006 en 2007 trad in werking op 8 december 2006. In het overgangsbesluit van 2006 werd het IOF uitgebreid tot het geheel van de associatie: de middelen worden ter beschikking gesteld aan de universiteit en de hogescho(o)l(en) die partner zijn van de associatie waartoe de universiteit behoort. Sommige associaties beslisten om de dotatie op associatieniveau te houden, andere beslisten ze bij de universiteit onder te brengen. Vanaf 2014 worden de middelen uitsluitend aan de associaties overgemaakt.

De verdeling van de dotatie voor het Industrieel Onderzoeksfonds van de verschillende associaties gebeurt via versleuteling. De verdeelsleutel combineert 7 gewogen in- en outputparameters en wordt bepaald door het procentuele aandeel van de associatie in: doctoraatsdiploma's, publicaties en citaties, de industriële contractinkomsten, de contractinkomsten uit het laatst afgesloten Europese Kaderprogramma, de aangevraagde en toegekende octrooien, het aantal gerealiseerde spin-offs en het wetenschappelijk personeelsbestand.

Het Industrieel Onderzoeksfonds, onder beheer van de IOF-Raad, sluit aan bij het valorisatiebeleid en slaat een brug tussen het strategisch basisonderzoek, technologische innovatie en industriële samenwerking. Het moet elke universiteit/hogeschool toelaten een eigen beleid te voeren dat gericht is op het opbouwen van een portefeuille aan potentieel toepassingsgerichte kennis, met economische finaliteit.

IOF	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
HUB-KU Brussel	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Associatie KU Leuven	7.329.400,00	45,32%	7.844.500,00	46,91%	8.844.700,00	46,35%	8.993.800,00	46,72%	12.861.250,00	46,42%
UA	1.634.400,00	10,11%	1.512.100,00	9,04%	1.763.200,00	9,24%	953.653,00	4,95%	0,00	0,00%
AUHA	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	834.447,00	4,33%	2.572.808,00	9,29%
AUGent	4.985.100,00	30,83%	5.200.100,00	31,10%	6.053.700,00	31,72%	5.935.900,00	30,83%	8.691.708,00	31,37%
AUHL	419.900,00	2,60%	502.600,00	3,01%	698.700,00	3,66%	717.800,00	3,73%	1.002.126,00	3,62%
VUB	1.802.100,00	11,14%	1.662.700,00	9,94%	1.723.700,00	9,03%	968.747,00	5,03%	0,00	0,00%
UAB	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	847.653,00	4,40%	2.581.108,00	9,32%
Totaal	16.170.900,00	100,00%	16.722.000,00	100,00%	19.084.000,00	100,00%	19.252.000,00	100,00%	27.709.000,00	100,00%

3.3 Expertisecel Wetenschapscommunicatie

De expertisecellen wetenschapscommunicatie zijn vijf entiteiten, opgericht binnen de vijf associaties van universiteiten en hogescholen, met als missie het populariseren van wetenschap en technologie voor schoolgaande jeugd, studenten en het grote publiek. Zij staan in voor de coördinatie van alle activiteiten van hun associatie op het vlak van wetenschapspopularisering en wetenschapscommunicatie.

In het kader van het Lissabonakkoord onderneemt de Vlaamse overheid sinds 1994 namelijk tal van initiatieven om het maatschappelijk draagvlak voor wetenschap, techniek en technologische innovatie te verbreden. Dit met het oog op het verhogen van het aantal studenten binnen wetenschappelijke studierichtingen.

Sinds 2006 worden de instellingen van het hoger onderwijs als permanente actoren ingeschakeld op het vlak van wetenschapscommunicatie. Na een eerste overeenkomst tussen overheid en hogeronderwijsinstellingen (2005-2006), gevolgd door een overgangsjaar (2007), werd er een kaderovereenkomst op associatieniveau afgesloten die liep van 1 januari 2008 tot 31 december 2011. Deze overeenkomst werd van rechtswege nog verlengd.

Vanaf 2010 wordt de jaarlijkse maximale subsidie onderverdeeld in een sokkel en een variabel gedeelte, te berekenen volgens de formule die werd vastgelegd in de kaderovereenkomst. Aan de UAB wordt een bijkomende subsidie van 20.000,00 EUR toegekend, als onderdeel van de sokkel van de jaarlijkse maximale subsidie, voor de coördinatie van de Wetenschapswinkels. De subsidie kan uitsluitend besteed worden aan personeels-, werkings- en uitrustingskosten.

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de subsidies die bij ministerieel besluit werden toegekend.

Expertiseceel Wetenschapscommunicatie	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
Associatie KU Leuven	821.202,00	41,06%	691.212,00	40,23%	696.322,00	40,53%	698.188,00	40,64%	771.008,00	40,81%
AUGent	551.174,00	27,56%	479.000,00	27,88%	478.907,00	27,88%	488.566,00	28,44%	488.051,00	28,02%
AUHA	283.676,00	14,18%	238.175,00	13,86%	240.570,00	14,00%	244.411,00	14,23%	250.642,00	14,39%
AUHL	118.134,00	5,91%	111.595,00	6,50%	110.236,00	6,42%	113.216,00	6,59%	114.808,00	6,59%
UAB	225.814,00	11,29%	198.018,00	11,53%	191.965,00	11,17%	173.619,00	10,11%	177.543,00	10,19%
Totaal	2.000.000,00	100,00%	1.718.000,00	100,00%	1.718.000,00	100,00%	1.718.000,00	100,00%	1.742.052,00	100,00%

3.4 Expertisenetwerk Lerarenopleiding

Het decreet van 15 december 2006 betreffende de lerarenopleidingen in Vlaanderen heeft naast tal van veranderingen in de lerarenopleiding ook geleid tot de oprichting van zogenaamde expertisenetwerken lerarenopleiding. Een expertisenetwerk is een samenwerkingsverband van lerarenopleidingen uit de universiteit, de hogescholen en de centra voor volwassenenonderwijs. Gekoppeld aan elke associatie werd een expertisenetwerk of een regionaal overlegplatform opgericht. Een beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid vormt het kader voor de activiteiten van elk van deze samenwerkingsverbanden. Voor de uitvoering van de overeenkomsten met de expertisenetwerken en de regionale platformen voorziet de Vlaamse overheid jaarlijks in middelen op de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. Het toegekende budget bestaat uit een forfaitair bedrag en een variabel bedrag berekend op basis van diploma-aantallen.

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de subsidies die bij ministerieel besluit werden toegekend.

Expertisenetwerk Lerarenopleiding	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
Associatie KU Leuven: ENW SoE	1.206.620,65	41,94%	403.101,75	42,03%	1.288.581,36	44,79%	1.288.581,36	44,79%	1.309.522,04	45,52%
AUGent: ENW AUGent	652.782,11	22,69%	217.114,18	22,64%	660.144,87	22,95%	660.144,87	22,95%	671.090,71	23,33%
AUHA: ELAnt	413.488,83	14,37%	138.767,63	14,47%	473.492,14	16,46%	473.492,14	16,46%	487.538,32	16,95%
AUHL: NOvELLE	420.157,98	14,60%	140.017,22	14,60%	276.805,84	9,62%	276.805,84	9,62%	242.669,93	8,43%
UAB: BEO	183.950,43	6,39%	59.989,22	6,26%	177.975,79	6,19%	177.975,79	6,19%	166.178,99	5,78%
Totaal	2.877.000,00	100,00%	958.990,00	100,00%	2.877.000,00	100,00%	2.877.000,00	100,00%	2.876.999,99	100,00%

3.5 Academisering

Sinds hun ontstaan spelen de associaties een cruciale rol in het academiseringsproces. Deze opdracht vereist bijkomende middelen, te verdelen over de budgetten onderwijs en onderzoek.

Voor de begrotingsjaren 2010 en 2011 wordt het aandeel van elke hogeschool berekend a rato van het aantal financierbare studenten in de academisch gerichte hogeschoolopleidingen op 1 februari 2005. De bedragen worden op het niveau van de associatie waartoe een hogeschool behoort samengeteld.

Voor het begrotingsjaar 2012 wordt het aandeel van elke hogeschool berekend conform het ministerieel besluit van 19 juli 2012² a rato van het aantal opgenomen studiepunten en het aantal uitgereikte diploma's in respectievelijk de academiserende kunstopleidingen en de andere academiserende opleidingen.

In 2010 en 2011 worden de bijkomende academiseringsmiddelen toegekend via de associaties. In enkele gevallen worden de bedragen overgemaakt aan de afzonderlijke hogescholen. Vanaf 2012 worden alle academiseringsmiddelen echter gestort op rekening van de hogescholen.

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de bedragen die voor onderwijs werden toegekend via de OND-begroting.

Bijkomende academiseringsmiddelen OW	2010	Procentueel	2011	Procentueel
Associatie KU Leuven	4.128.714,51	50,74%	3.987.546,44	48,00%
AUGent	1.695.293,87	20,84%	1.730.728,40	20,84%
AUHA	1.448.166,99	17,80%	1.705.901,29	20,54%
AUHL	433.799,32	5,33%	442.866,45	5,33%
UAB	430.545,39	5,29%	439.544,52	5,29%
Totaal	8.136.520,08	100,00%	8.306.587,10	100,00%

OW = onderwijs

Er wordt in een ondersteuning voorzien om de onderzoeksbetrokkenheid van de academisch gerichte hogeschoolopleidingen te versterken. Het gaat hierbij om de bevordering van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit, de interdisciplinariteit en transdisciplinariteit van het gevoerde onderzoek, de valorisatie van onderzoeksresultaten en de samenhang met het bedrijfsleven. De bijkomende academiseringsmiddelen voor onderzoek worden in 2010 en 2011 door EWI opgevolgd en aangerekend op de EWI-begroting. Vanaf het begrotingsjaar 2012 worden ze opgevolgd door het Departement Onderwijs en Vorming en aangerekend op de OND-begroting.

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de bedragen die bij ministerieel besluit voor onderzoek werden toegekend via de EWI-begroting.

Bijkomende academiseringsmiddelen OZ	2010	Procentueel	2011	Procentueel
Associatie KU Leuven	3.574.810,00	50,17%	3.762.950,00	50,17%
AUGent	1.467.860,00	20,60%	1.545.110,00	20,60%
AUHA	1.333.950,00	18,72%	1.404.170,00	18,72%
AUHL	375.600,00	5,27%	395.370,00	5,27%
UAB	372.780,00	5,23%	392.400,00	5,23%
Totaal	7.125.000,00	100,00%	7.500.000,00	100,00%

OZ = onderzoek

3.6 Sport

Op basis van het sportdecreet van 3 april 2009³ zijn de associaties verantwoordelijk voor de uitbouw, de coördinatie en de promotie van een sportaanbod. Voor de financiering van de uitvoering van hun sportbeleidsplan wordt voorzien in een jaarlijkse subsidie van de Vlaamse Regering via BLOSO. De berekening van de subsidies gebeurt jaarlijks via een adviesnota aan de minister die de subsidies al dan niet toekent.

De subsidie van de associatie bestaat uit een vast en een variabel bedrag. Elke associatie die voldoet aan de subsidiëringsvoorwaarden ontvangt een sokkelfinanciering van 48.000 EUR. Het andere deel van de

² Ministerieel besluit van 19 juli 2012 tot wijziging van het ministerieel besluit van 28 februari 2012 houdende de versterking van de onderzoeksbetrokkenheid van de academische opleidingen aan de hogescholen voor het begrotingsjaar 2012.

³ Decreet van 3 april 2009 houdende de toekenning van subsidies voor de uitbouw, de coördinatie en de promotie van het sportaanbod van de studentenvoorzieningen van de Vlaamse universiteiten en hogescholen en de erkenning en subsidiëring van een Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging.

subsidie is afhankelijk van het aantal ingeschreven studenten van de associatie op 1 februari van het voorgaande jaar. Het andere deel van de subsidie is afhankelijk van het aantal ingeschreven studenten van de associatie op 1 februari van het voorgaande jaar.

De hiernavolgende tabel geeft een overzicht van de toegekende subsidies.

Sport	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%
Associatie KU Leuven	292.141,32	36,52%	292.628,67	36,61%	289.458,94	36,42%	291.980,35	36,50%	290.594,07	36,32%
AUGent	213.911,93	26,74%	213.321,95	26,69%	212.710,50	26,76%	210.648,97	26,33%	209.592,98	26,20%
AUHA	136.331,22	17,04%	136.296,07	17,05%	132.072,58	16,62%	136.610,42	17,08%	137.500,18	17,19%
AUHL	73.711,18	9,21%	73.406,70	9,18%	75.858,81	9,54%	76.006,08	9,50%	76.453,22	9,56%
UAB	83.904,34	10,49%	83.647,88	10,47%	84.753,44	10,66%	84.754,18	10,59%	85.859,56	10,73%
Totaal	799.999,99	100,00%	799.301,27	100,00%	794.854,27	100,00%	800.000,00	100,00%	800.000,01	100,00%

3.7 Supercomputer

Een goede rekeninfrastructuur is essentieel om toponderzoek te kunnen uitvoeren. In 2007 werd door de Vlaamse overheid het Vlaams Supercomputercentrum (VSC) opgericht, dat officieel werd gelanceerd op 23 maart 2009. Dit virtueel centrum, dat de vijf Vlaamse universitaire associaties samenbrengt, heeft als opdracht het op elkaar afstemmen en integreren van de eigen supercomputerinfrastructuren (TIER2) en het ter beschikking stellen van hun expertise rond High Performance Computing (HPC) ten behoeve van publiek en privaat gefinancierd onderzoek.

Voor de voorbereidende fase (2008-2010) heeft de Vlaamse overheid een bedrag van 2,4 miljoen EUR uitgetrokken. In deze fase kon het VSC rekenen op een gecombineerde financiering van EWI en de Herculesstichting. Deze fase is de eerste aanzet om de bestaande infrastructuur af te stemmen en bijkomend gespecialiseerd personeel aan te trekken voor sensibilisering, opleiding en begeleiding van onderzoekers. In eerste instantie werd de bestaande supercomputerinfrastructuur van de partners verbonden via een optische netwerkverbinding. Op die manier kan elke onderzoeker waar ook in Vlaanderen gebruik maken van de infrastructuur. Naast de financiering van het voorbereidende traject werden er substantiële bedragen uitgetrokken voor de verdere uitbouw. Zo werd voor de investering in de nieuwe generatie supercomputers 10,2 miljoen EUR vastgelegd ten laste van het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU-gelden). Het VSC-project wordt al jaren op ad hoc-basis gefinancierd. De eerste Vlaamse supercomputer in deze reeks werd op het einde van 2012 in gebruik genomen en is ondergebracht bij de UGent, die belast is met de technische exploitatie. Hij heeft een prijskaartje van 4,2 miljoen EUR. De Vlaamse Regering heeft de Herculesstichting belast met het beheer van de TIER1 supercomputer en de financiering van de TIER2 clusters aan de universiteiten. Met de uitbouw van TIER1 supercomputers in de schoot van het VSC is Vlaanderen klaar om aansluiting te vinden bij grotere Europese initiatieven.

3.8 Andere

Naast de hierboven opgesomde subsidies die de associaties ontvangen zijn er ook een aantal kleinere projecten die worden gesubsidieerd door diverse overheden en die verschillend zijn van associatie tot associatie. Hierna volgt een niet-exhaustieve lijst.

3.8.1 Ecocampus

De professionelen van morgen moeten beschikken over de nodige bagage om complexe vraagstukken over milieu en duurzame ontwikkeling aan te pakken. Hier is een onmiskenbare rol weggelegd voor de Vlaamse associaties.

Met het project Ecocampus, dat uitgaat van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) van de Vlaamse overheid, werden aan het hoger onderwijs forse impulsen gegeven om afgestudeerden af te leveren die milieubewust zijn en naar een duurzame maatschappij streven.

3.8.2 Brutus

BRUTUS staat voor 'BRUsselse TUtoren voor Scholieren'. Via dit project van de UAB kunnen studenten vanaf hun tweede bachelorjaar aan de VUB en EhB worden opgeleid tot tutor. Een tutor biedt kleine groepjes scholieren in het Brusselse secundair onderwijs extra ondersteuning bij het behalen van hun diploma.

Dit project is ingebed in de Specifieke Lerarenopleiding van de VUB in de vorm van een stage. Het project wordt gesteund door de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het kader van het Federaal Impulsfonds voor migrantenbeleid en op voorstel van minister Guy Vanhengel. Ook de Koning Boudewijnstichting en BNP Paribas reiken hiervoor subsidies aan.

3.8.3 Taal tot de derde macht

Taal tot de derde macht in de lerarenopleiding is een project binnen het Brussels Expertisenetwerk Onderwijs, gesubsidieerd vanuit de Vlaamse overheid. Het omvat meerdere deelprojecten met als hoofddoelstelling het opleiden van toekomstige vakleerkrachten tot taalgerichte lesgevers die werken aan contextrijk, interactief en taalondersteunend onderwijs.

3.8.4 Kunst

Associaties kunnen een werkingssubsidie ontvangen op basis van het kunstendecreet van 2 april 2004⁴. Dit geeft hen de mogelijkheid om een project op het vlak van de kunsten te realiseren afgerond in tijd en qua doelstelling. De UAB maakte reeds gebruik van deze mogelijkheid.

3.8.5 Droge Voeding Kassa 4

Droge Voeding Kassa 4 was een EWI-project, aangevraagd en uitgevoerd door onderwijskundigen en wetenschappers van de AUHL. Dit project werd gedeeltelijk gesubsidieerd door de Vlaamse overheid in het kader van het actieplan 'Wetenschap maakt knap'.

3.8.6 Makerspace

Makerspace@PXL/UHasselt is een nieuw, multidisciplinair technologisch 'maaklabo' voor jong en oud, op de Technologicampus in Diepenbeek. Voor de studenten en onderzoekers van Hogeschool PXL en de Universiteit Hasselt biedt de Makerspace unieke kansen voor interdisciplinaire samenwerking, bijvoorbeeld binnen de domeinen architectuur en kunsten.

Voor de realisatie van Makerspace@PXL/UHasselt ontvingen beide instellingen in 2014 een eenmalige subsidie van 100.000 EUR vanwege het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) van de Vlaamse overheid. Alle andere kosten - het Makerspace-personeel de komende jaren, de aanpassingswerken, website en communicatie - worden gedragen door de Hogeschool PXL en de Universiteit Hasselt.

3.8.7 Kick Off the Campus

Kick Off the Campus luidt de officiële start in van het nieuwe academiejaar aan de UAB. Dit project bundelt alle welkomstactiviteiten op en rond de campussen. Gedurende de eerste twee weken worden de (nieuwe) studenten welkom geheten en gegidst door de verschillende campussen en diensten. De associatie ontvangt hiervoor subsidies van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

⁴ Decreet van 2 april 2004 houdende de subsidiëring van kunstorganisaties, kunstenaars, organisaties voor kunsteducatie en organisaties voor sociaal - artistieke werking, internationale initiatieven, publicaties en steunpunten.

4 Conclusies

- Voor hun bedrijfsopbrengsten zijn de associaties deels afhankelijk van de bijdragen van de partners (lidgelden) en deels van een rechtstreekse tussenkomst van de overheid (decretale toelage). Afzonderlijke projecten worden eveneens door de overheid of door andere instanties gefinancierd. De kosten en de opbrengsten van de vereniging worden niet beïnvloed door de projecten. De bewegingen rond de projecten zijn neutraal wat inkomsten en uitgaven betreft en indien er toch overschotten zijn dan worden ze via de bestemde fondsen in de jaarrekening tot uiting gebracht
- Het bedrijfstekort van 2013 evolueerde naar een **bedrijfsoverschot** in 2014. De associaties boeken in 2014 samen een bedrijfsoverschot van 728.936 EUR. Vertaald in een absoluut cijfer betekent dit een meeropbrengst van 856.089 EUR t.o.v. 2013. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de toename van de brutomarge.
- In het boekjaar 2014 realiseren de associaties samen een **financieel resultaat** van 8.927 EUR. De financiële opbrengsten dalen in 2014 met 28,40% en de financiële kosten met 12,15%. De financiële opbrengsten dalen dus sneller dan de financiële kosten. In 2014 realiseerden de associaties samen dan ook een financieel resultaat dat 3.992 EUR of 30,90% lager ligt dan in 2013.
- In 2014 geven het bedrijfsoverschot van 728.936 EUR en het financieel resultaat van 8.927 EUR samen een **overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening** van 737.863 EUR. Dit is 852.097 EUR of 745,92% meer dan in 2013.
- Evenals in 2013 zijn er in 2014 noch uitzonderlijke opbrengsten, noch uitzonderlijke kosten en bedraagt het **uitzonderlijk resultaat** dus 0 EUR.
- Het resultaat dat de associaties uit hun activiteiten behalen is positief. De associaties boeken in 2014 samen een **overschot van het boekjaar** van 737.863 EUR. Dit is 852.097 EUR of 745,92% meer dan in het boekjaar 2013.

Dit overschot van het boekjaar is opgebouwd uit 3 componenten: het bedrijfsoverschot (9901), het financieel resultaat (75/65) en het uitzonderlijk resultaat (76/66).

Het **geaggregeerd bedrijfsoverschot** bedraagt 728.936 EUR. Hierin verwerft de UAB met 110,01% het grootste individuele aandeel en de AUHL met -8,79% het kleinste.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in het overschot (het tekort) (JR9901) van het boekjaar van de associatie is het grootst bij de Associatie KU Leuven (110,96%) en het kleinst bij de AUHA (79,14%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in het overschot van het boekjaar van de associaties samen bedraagt 98,79%.

Het **geaggregeerd financieel resultaat** bedraagt 8.927 EUR. Hierin verwerft de UAB met 35,31% het grootste individuele aandeel en de AUGent met 3,80% het kleinste.

Het procentueel aandeel van deze rubriek in het overschot (het tekort) van het boekjaar van de associatie is het grootst bij de AUHA (20,86%) en het kleinst bij de Associatie KU Leuven (-10,96%).

Het procentueel aandeel van deze rubriek in het overschot van het boekjaar van de associaties samen bedraagt 1,21%.

Het **geaggregeerd uitzonderlijk resultaat** bedraagt 0 EUR.

- De **totale balanswaarde** van alle associaties samen bedraagt 13.552.470 EUR op 31 december 2014 tegenover 4.768.089 EUR op 31 december 2013. Deze stijging met 8.784.381 EUR of 184,23% is uitsluitend toe te schrijven aan de vlottende activa.

De **geaggregeerde vaste activa** bedragen 109.743 EUR op 31 december 2014. Dit is een stijging t.o.v. 2013 met 4.353 EUR of 4,13%. Deze stijging is te verklaren door een substantiële stijging van de financiële vaste activa. De materiële vaste activa daalden.

De **geaggregeerde vlottende activa** bedragen 13.442.727 EUR op 31 december 2014. Dit is een stijging t.o.v. 2013 met 8.780.027 EUR of 188,30%. Deze stijging is hoofdzakelijk het gevolg van de vermeerdering van het bedrag aan geldbeleggingen en liquide middelen. De som van de geldbeleggingen en liquide middelen bedraagt in 2013 op geaggregeerd niveau 3.715.274 EUR en stijgt in 2014 met 165,06% naar 9.847.741 EUR.

De vaste activa bedragen 2,21% van het balanstotaal in de jaarrekening 2013 en 0,81% van het balanstotaal in de jaarrekening 2014. De vlottende activa bedragen 97,79% in 2013 en 99,19% in 2014. Er is dus een beweging van de vaste naar de vlottende activa.

In het boekjaar 2014 bestaan de vaste activa voor 0,70% uit materiële vaste activa en voor 0,11% uit financiële vaste activa. De vlottende activa bestaan voor 72,66% uit liquide middelen, voor 15,86% uit overlopende rekeingen en voor 10,67% uit vorderingen op ten hoogste één jaar.

Het **geaggregeerd eigen vermogen** van de associaties bedraagt 2.270.869 EUR in 2013 en stijgt met 32,46% naar 3.007.888 EUR in 2014. Dit is toe te schrijven aan een aanzienlijke stijging van de bestemde fondsen bij twee associaties. Bij de UAB stijgen de bestemde fondsen het meest met 786.676 EUR, gevolgd door de AUGent met 11.856 EUR. De andere associaties hebben noch in 2013, noch in 2014 bestemde fondsen.

In het boekjaar 2014 zien we een stijging van de **geaggregeerde schulden** met 322,25%. De schulden op ten hoogste één jaar stijgen met 8.044.034 EUR of 322,70% t.o.v. 2013. Dit is toe te schrijven aan de substantiële stijging van de schulden bij alle associaties. De reden hiervoor is dat de stortingen van de subsidies slechts eind december hebben plaatsgevonden en dat de facturatie van de projectpartners dan ook pas nadien kon gebeuren.

In 2013 bestaan de passiva voor 47,68% uit eigen vermogen en voor 52,32% uit schulden. De structuuranalyse van de passiva in 2014 toont substantiële verschuivingen met 22,19% eigen vermogen en 77,81% schulden. Het eigen vermogen van de associaties neemt dus ogenschijnlijk sterk af. De financiële onafhankelijkheid wordt daardoor kleiner. Dit is echter een vertekende weergave van de realiteit. Deze verschuiving binnen de passiva is namelijk het gevolg van de stortingen van de subsidies op het einde van het boekjaar waardoor de facturatie van de projectpartners pas in het volgende boekjaar kon gebeuren.

